Christensen.

П. Б. 4/87

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
Р и Бр. 14616

W. Wagner
Professor am Johanneum
zu Hamburg

TROIS POÈMES GRECS

DU MOYEN-AGE

INEDITS

RECUEILLIS

PAR

FEU LE PROFESSEUR

W. WAGNER.

БИБЛИОТЕКА

BERLIN.
S. CALVARY & Cie. LIBRAIRES-EDITEURS.
1886.

П. Б. 4/87

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
Ф И Бр. 14616

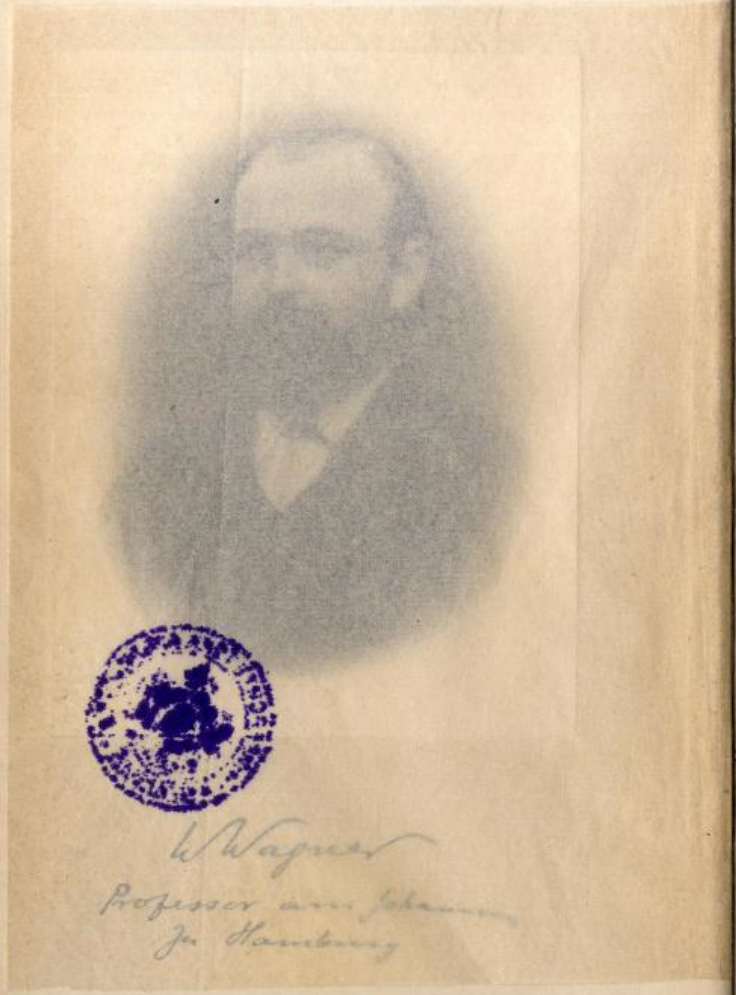

W. Wagner
Professor am Johanneum
zu Hamburg

TROIS POÈMES GRECS

DU MOYEN-AGE

INÉDITS

RECUEILLIS

PAR

FEU LE PROFESSEUR

W. WAGNER.

AVEC LE PORTRAIT DE L'AUTEUR.

S. CALVARY & CIE BERLIN

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА * БЕОГРАД *

BERLIN.

S. CALVARY & CIE. LIBRAIRES-ÉDITEURS.

1881.

TABLE DES MATIÈRES.

page

Préface I

Notice biographique VI

Notice bibliographique XII

Διήγησις τοῦ Ἀχιλλέως 1

Βίος Ἀλεξάνδρου 56

Τὰ κατὰ Λύβιστρον καὶ Ροδάμνην 242

PRÉFACE.

Immédiatement après la mort du professeur W. Wagner, sa veuve a bien voulu nous confier les copies de manuscrits grecs qu'il avait faites dans les diverses bibliothèques de l'Italie, pendant son dernier voyage, qui devait lui être si fatal.

Malgré notre peu de compétence pour des travaux de ce genre, nous ne pouvions qu'accepter avec empressement la tâche de publier ce travail posthume. Deux choses nous en faisaient un devoir; d'abord l'amitié qui depuis de si longues années nous attachait à W. Wagner, et ensuite la reconnaissance que tout Helléne doit ressentir envers cet infatigable et savant travailleur, qui a tant contribué à éclaircir l'histoire littéraire du moyen-âge grec.

D'ailleurs les textes centenus dans ce volume étaient si soigneusement transcrits, que la tâche de l'éditeur devenait facile, pourvu qu'il se bornât à leur simple reproduction. C'est ce que nous nous sommes imposés de faire, sans avoir l'intention d'entreprendre une édition critique, telle que Wagner l'aurait faite, s'il n'avait pas été si rapidement enlevé à la science.

Malheureusement, parmi les nombreux manuscrits que Madame Wagner nous a confiés, nous n'avons pas trouvé des indications suffisantes sur la source d'où chaque pièce avait été tirée. C'est là une des raisons qui nous ont engagé à ne

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

choisir que les poèmes les plus importants, les trois romans qui composent ce volume.

Le premier est une *Achilléïde* en 1820 vers, provenant d'un manuscrit[1]) conservé dans la bibliothèque nationale (autrefois dite Bourbonienne) de Naples. Dans l'*Annuaire de l'association pour l'encouragement des Etudes Grecques en France*, (année 1879,) Mr. C. Sathas a publié une version de ce même roman d'Achille, d'après un Ms. conservé dans la bibliothèque Bodléienne d'Oxford. Cette version, bien que ne comprenant que 761 vers, au lieu des 1820 vers donnés par le Ms. de Naples, montre des traces évidentes de parenté avec ce dernier. Non seulement le sujet est le même et les épisodes du plus petit poème se retrouvent dans le plus grand, mais les vers même sont parfois reproduits identiquement. On dirait un résumé fait de mémoire par un rhapsode, qui avait connu le roman plus détaillé donné dans le Ms. de Naples.

Ce dernier est évidemment l'oeuvre d'un copiste illettré; il fourmille de fautes d'orthographe. Nous les avons corrigées, excepté, cela va sans dire, dans les cas où ces fautes intéressent d'une manière quelconque la prononciation. En dehors de l'orthographe nous avons indiqué en note toutes les corrections ou modifications, peu nombreuses du reste, que nous nous sommes permis d'introduire dans le texte.

Au moment où nous écrivons cette préface, nous apprennons par une communication de notre ami Mr. Spiridion Lambros, le savant éditeur des Romans grecs et des oeuvres d'Acominate, qu'il avait annoncé dès 1879 la publication de ce texte, copié par lui à la bibliothèque de Naples. Notre regret de ne pas l'avoir sû plus tôt est d'autant plus vif, que nous sommes certains que Mr. Lambros aurait consenti avec empressement à nous prêter son concours, en se chargeant de l'édition critique de l'Achilléïde comprise dans le présent recueil.

[1]) Ce Ms. (codex graecus CCLI, III, B. 27) écrit par un copiste de Corfou et daté du 5 mai 1520, contient 185 feuillets de papier, parmi lesquels notre Achilléide occupe les feuillets 13—59.

Le second de nos romans est une *Relation de la vie d'Alexandre* en 6120 vers. C'est une version métrique de l'histoire du Pseudo-Callisthène éditée par C. Muller[1]). Cette version est tirée du Ms. bien connu de la bibliothèque de St. Marc de Venise[2]). Mr. Jules Berger de Xivrey le cite dans sa savante notice *sur les manuscrits contenant l'histoire fabuleuse d'Alexandre le Grand*[3]). Il en donne même les quatre premières lignes, mais sans paraitre se douter que ce sont des vers et non de la prose.

A en juger par la copie de Wagner, ce manuscrit doit avoir été très soigneusement écrit par un copiste instruit. A peine, en effet, avons-nous eu l'occasion de nous permettre quelques rares corrections, qui sont toujours indiquées en note.

Wagner eut sans doute enrichi son édition de notes tirées d'une étude comparée de son texte avec le récit publié par Muller. Une pareille comparaison aurait été curieuse et instructive à plusieurs points de vue, notre versificateur ayant dû avoir sous les yeux un récit différant parfois du Ms. de la bibliothéque de Paris. Il aurait aussi peut-être utilisé le texte de Muller pour corriger les noms propres, qui, la plupart du temps, sont estropiés d'une façon regrettable. Nous ne pouvions point assumer la responsabilité de pareilles corrections, sans collationner de nouveau la copie de Wagner avec le Ms. de Venise; et d'ailleurs ces fautes même peuvent

[1]) Didot, 1846, dans le volume contenant Arrien etc.

[2]) Ce Ms. (codex Graecus CCCCVIII f. 16—142), ainsi que les trois derniers vers (p. 241) l'attestent, a été écrit en l'an 6896 de la création, correspondant à 1388 après J. C. Il a appartenu au célèbre Cardinal Bessarion, dont la signature se trouve au verso de la première feuille.

[3]) v. Notices et extraits des Manuscrits de la Bibliothèque du Roi etc. Tome XIII. Paris 1838.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА БЕОГРАД

avoir leur interêt dans des documents de cette nature. Nous les avons donc scrupuleusement respectées, même dans les cas où l'erreur est évidente; ainsi, par exemple, on trouve *Ἐλμισταχίδης* (v. 2399 et v. 2447) là où Muller a *Ἐρμῆς τ' Ἀλχίδης*; ou *καὶ Μήνης* (v. 2283) au lieu de *Ἀλκμήνης*. Nous avous préferé laisser à ceux qui pourraient trouver de l'intérêt à de pareilles études, le plaisir de rétablir ces erreurs, nous bornant seulement à en indiquer quelques unes dans l' *errata*.

Le troisième des textes contenus dans ce volume offrait des difficultés plus grandes que les deux precédents, et qui même étaient de nature à nous empêcher d'en entreprendre l'édition. Mais notre savant ami Mr. C. Sathas, mû par les mêmes sentiments que nous envers la mémoire de Wagner, a bien voulu se charger de cette tâche. C'est donc grâce à lui que nous pouvons ajouter *Lybistros et Rhodamne* à ce receuil posthume. Aussi nous sommes heureux de lui en témoigner ici notre reconnaissance, ainsi que pour toute l'assistance qu'il nous a prêtée dans la préparation de cette publication.

Ce texte a été tiré par Wagner d'un Ms. de la bibliothèque de Naples (III, Aa, 9 f: 44—116), qui contient, en outre, des poèmes connus de Sachlikis et de Spanéas.

Lybistros et Rhodamne a déjà été publié par Mavrophrydis[1]) d'après le Ms. (Nr. 2910) de la bibliothèque de Paris. Mais ce manuscrit étant imparfait, l'édition de Mavrophrydis ne pouvait que donner une forme incomplète de ce poème. Sans parler de ses autres imperfections, nous dirons qu'il y manque les vingt-six premiers vers de notre version; il y a aussi plusieurs lacunes dans le milieu et vers la fin.

[1]) Dans son recueil: *Ἐκλογὴ Μνημείων τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς γλώσσης*, Athènes, 1866. — M. Gidel a donné une analyse de ce poème d'après le même manuscrit de Paris, dans son ouvrage intitulé: Etudes sur la littérature grecque moderne, Paris, 1866, p. 151 et suive.

Le Ms. de Naples tout en étant plus correct, est également incomplet. Un autre Ms., conservé dans la bibliothèque de Leyde (cod. Scalig. 551), sert à remplir les lacunes de celui de Naples. Heureusement, Wagner avait copié aussi les vers contenus dans le manuscrit de Leyde.

La présente édition, faite d'après ces deux manuscrits, donne donc une version plus complète et plus correcte que celle de Mavrophrydis, mais elle n'est pas encore définitive; il faudrait consulter d'autres manuscrits, afin d'arriver à une édition complète et critique de ce roman.

Mr. Sathas a indiqué en note les modifications et corrections de mots ou de vers, qu'il a eu occasion de faire dans les copies de Wagner.

On trouvera à la suite de cette préface la traduction d'une notice biographique sur Wagner, écrite, au lendemain de sa mort, par son ami et collègue Mr. A. Metz, professeur au Johanneum de Hambourg.[1])

Mr. Metz vient de publier, dans l'Annuaire du Johanneum (Schuljahr 1880—1881), une biographie plus détaillée de notre regretté ami. Nous empruntous à ce travail, avec la permission de l'auteur, la notice bibliographique qui fait suite à la biographie.

L'éditeur a bien voulu mettre le portrait de Wagner en tête du présent volume; c'est là une heureuse addition, qui rendra ce livre posthume plus précieux pour les amis de l'illustre défunt.

Paris, Mai 1881. D. Bikélas.

[1]) Voir le Hamburgischer Correspondent du 20. Avril 1880.

NOTICE BIOGRAPHIQUE.

Wilhelm Wagner naquit le 11 Mai 1843 à Steinau sur la Kinzig, affluent du Main, dans l'ancien électorat de Hesse. Son père, médecin de campagne, que le soin d'une nombreuse clientèle retenait presque constamment hors de chez lui, ne parait pas avoir exercé une grand influence sur sa jeunesse. Celle de sa mère, au contraire, fut particulièrement profonde et durable, et le jeune homme conserva toujours pour elle la plus affectueuse tendresse.

Des moments bien heureux furent ceux qu'il passa chez son grand-père maternel, prédicateur à la petite cour du comte de Wächtersbach, près du Voralberg. Non seulement il y trouvait tout ce qui peut plaire à un garçon: un vieux château, un parc pittoresque, la liberté et l'air des bois; mais le prédicateur de cour était un homme du monde ami des lumières. Élevé à la française, il aimait à s'entretenir longuement sur la littérature française et possédait une belle collection de livres français, avec lesquels le jeune Wagner pouvait assouvir sa soif de lecture, quand il passait les vacances chez son grand père. A la verité, on ne trouverait pas dans ces lectures la source des influences qui déterminèrent plus tard sa direction; mais les impressions reçues à cette époque furent assez fortes pour qu'il s'en souvint avec plaisir dans son âge mûr; et de telles impressions ne sont jamais perdues.

De 1855 à 1861, de sa 13e à sa 18e année, il suivit les cours du gymnase de Francfort, dirigé alors par le Dr. Classen, le futur directeur de la Haute école de Hambourg. Wagner était une de ces natures favorisées, qu'un penchant heureux et puissant pousse de bonne heure dans une direction spéciale, où le succès leur est presque assuré. Sa specialité fut l'étude des langues, dans le sens le plus étendu du mot. Toute sa vie l'étude des langues étrangères n'a été qu'un jeu

pour lui; c'est aussi les langues qu'il travaillait presque exclusivement au gymnase, avec des résultats extraordinaires. En troisième il possédait à fond l'histoire de la littérature grecque de Schoell; et ce fut ce fait, révélé par hasard dans une leçon, qui attira pour la première fois sur lui l'attention de son directeur. Cet illustre savant se montra dès lors son plus fidèle conseiller; or chacun sait combien il importe, même au talent le plus éminent, d'être bien dirigé de bonne heure. Sous sa direction, le jeune collégien acquit une connaissance méthodique de la littérature ancienne, bien autrement étendue que ne le comportait le cercle d'études du Gymnase.

A dix huit ans, sur le point de compléter ses études, il publiait le *Trinummus* de Plaute traduit dans le mêtre de l'original (Francfort, 1861, avec une préface du Dr. Classen). Ce travail, ainsi qu'un article sur les croyances populaires des Grecs modernes, publié antérieurement dans le *Muséum* de Francfort, indiquent déjà les études spéciales auxquelles il commencait à se livrer, et dans lesquelles il devait se distinguer plus tard.

Ainsi préparé, il se rendit à l'Université de Berlin en 1861, puis à celle de Bonn de 1862 à 1864. Là il eut le bonheur de connaître le professeur Fr. Ritschl, le philologue κατ' ἐξοχήν, avec lequel il se lia intimement, autant du moins qu'un élève peut se lier avec son maître. Ritschl fonda bientôt les plus grandes espérances sur cet étudiant de vingt ans, qu'il pouvait considérer comme son élève le mieux doué.

Une certaine rivalité régnait alors parmi les philologues de Bonn, entre les disciples de Ritschl et ceux d'O. Jahn. Wagner sut tenir la seule conduite raisonnable; il subit l'influence des deux savants, les complèta l'un par l'autre, et put ainsi échapper au formalisme étroit qui caractérisa plus tard l'école de Ritschl.

Ses études universitaires étaient terminées lorsqu'il prit le grade de docteur, le 20 févier 1864. Sa thèse (*de Plauti*

ЦАРСКА БИБЛИОТЕКА

Aulularia) fut jugée pleine de science et de finesse (*doctrinae et subtilitatis laude probabilis*), et l'examen oral fut particulièrement brillant (*eximia cum laude*).

Il quitta ensuite Bonn et prit une position de précepteur dans deux familles allemandes à Manchester. Dans le certificat en latin que lui délivra Ritschl, en guise de recommandation, on trouve entre autres ces paroles: » *Ingenii autem praestantiae cum animi doles accedant, morum et probitas et suavitas, veri rectique sensus, humanitatis non fucatae studium: consequens est, ut mea quidem sententia gratulandum sit eis, quibus tam strenuus praeceptor educatorque contigerit.*« Il serait vraiment difficile de commencer une carrière de précepteur avec un meilleur témoignage.

Wagner resta trois ans à Manchester, puis trois ans à Londres, de 1867 à 1870. Il s'y occupa de travaux littéraires, tout en enseignant dans diverses écoles. Il était arrivé en Angleterre, non seulement sans connaissance de la langue anglaise, mais, d'après ses propres expressions, «sans connaissance du monde et la tête pleine d'une science puisée uniquement dans les livres.» Mais qu'il sut bien employer son temps! En quittant Manchester, il connait et possède à fond la langue anglaise, son histoire et sa littérature, et peut s'essayer dans cette étude souverainement difficile: la critique de Shakespeare. En même temps, encouragé et aidé par des relations personnelles, il se rend maître du grec moderne.

Dès lors le champ dans lequel se déploiera son activité est definitivement fixé. Nous pouvons en effet distinguer trois sortes d'études auxquelles il se voue simultanément. D'abord la philologie classique, où il avait fait ses débuts, et spécialement l'étude de Plaute; une série d'éditions critiques, avec notes en anglais, prouvent sa superiorité dans cette direction. En second lieu les recherches sur les monuments Grecs du moyen-âge, champ non encore defriché dont il a été un des premiers explorateurs, et dont la connaissance a eu pour résultat de jeter un nouveau jour sur la formation du grec moderne et sur la vie du peuple en Grèce durant le moyen-âge.

Enfin, l'étude et la critique de Shakspeare et des poètes Anglais de son époque.

En 1870, son ancien maître, le Dr. Classen, l'appela au *Johanneum* de Hambourg, auquel il resta attaché pendant les dix années qui lui restaient à vivre.

Avant de quitter l'Angleterre il avait épousé Mlle Anne Marie Trowsdale, fille d'un propriétaire Anglais de Whitby, dans le comté d'York.

Il entra au Johanneum en qualité de maître (Lehrer), devint maître supérieur (Oberlehrer) en 1872, et fut nommé professeur en 1874. Pour cette dernière nomination on dut créer une chaire nouvelle exprès pour lui; on s'y décida d'autant plus vite que l'offre d'une chaire de philologie au collège de Magdebourg, qui occupe le rang d'une Université par la nature de l'enseignement et la supériorité des cours, menaçait de l'arracher au collège de Hambourg. Bientôt après il refusa une chaire de langues vivantes à Munich, parceque la littérature moderne, qui l'intéressait comme étude, ne lui plaisait pas comme profession. C'est ainsi qu'il fut conservé au Johanneum; et bientôt s'identifiant complètement avec son nouvel emploi, il s'en acquitta avec autant d'amour que de succès. En effet, outre sa science éminente, il montra une aptitude remarquable pour l'enseignement, et déploya, même en dehors de l'École, une activité qui faisait l'étonnement de ses collégues. Pendant les dix années, 1870—1880, qu'il passa à Hambourg et qui furent sans doute les moins riches en loisirs de sa vie entière, il donna toute une série de publications, qui nous le montrent actif dans ses trois specialités, comme si son esprit avait besoin de cette multiciplité d'occupations simultanées pour déployer toute son énergie.

Entre ces grands ouvrages il s'occupait, comme pour se délasser, d'une multitude de travaux moins importans: notices et articles pour diverses revues spéciales, traductions d'allemand en anglais et d'anglais en allemands traductions du grec moderne, éditions des classiques allemand, à l'usage des écoles anglaises; ces dernières, qui ont été introduites partout en

Angleterre, n'ont pas peu contribué à répandre la connaissance de la littérature allemande chez nos voisins d'outre-mer. Ceux-ci savaient du reste apprécier ce travailleur infatigable; on s'en aperçut bien à l'accueil cordial et respectueux que lui firent les cercles savants d'Angleterre, à l'occasion du voyage qu'il entreprit en 1878 pour visiter les grandes bibliothèques de ce pays. Ses amis se souviennent tous de l'impression encourageante que lui laissa ce voyage.

Cependant son interêt se concentrait de plus en plus sur l'étude de la littérature grecque du moyen-âge, qu'on doit regarder comme le principal travail de sa vie. Cette étude devait lui être fatale. Après avoir visité les bibliothèques de Paris (1875) et d'Angleterre, (1878), son désir le plus ardent était d'obtenir un congé d'hiver pour visiter dans le même but les grandes bibliothèques italiennes. D'année en année les occupations impérieuses du Johanneum opposaient de nouvelles difficultés à l'accomplissement de son voeu. Enfin, il obtint le congé demandé pendant le courant de l'automne de 1879. Qui aurait dit, en le voyant partir pour le midi, plein d'espoir et de vigueur et dans la force de l'âge, qu'il n'en reviendrait pas?

L'hiver fut, comme on sait, très rude en Italie. Accoutumé aux installations confortables du Nord, Wagner devait supporter avec peine le séjour dans des salles de bibliothèque froides et humides, et dans des hôtels peu ou point chauffés. Cependant il allait de ville en ville, à Venise, à Vérone, à Milan, à Florence, à Ravenne, à Rome et à Naples, travaillant tous les jours avec sa persévérance habituelle; ses lettres annonçaient une récolte extrêmement riche. Elles laissaient aussi voir un esprit qui se retrempait et se renouvelait au contact de l'Italie classique et moderne, riche des bautés de l'art et de la nature, et des agréments de la vie de societé; et ses amis et ses elèves pouvaient fonder de grandes espérances sur les fruits de cette heureuse activité de son esprit. Son voyage s'étendit au sud jusqu' à Paestum. Au retour il s'arrêta encore quelque temps à Naples, pour visiter de nouveau, pendant une saison plus clémente, la bibliothèque du couvent de Grota Ferrata. Déjà ses dispositions étaient prises pour revenir en Allemagne, quand il donna lui-mêne la nouvelle qu'il était légérement indisposé. Puis, le jour même où d'après ses décisions premières il aurait dû se retrouver parmi les siens, on reçut du médecin allemand de l'hopital international de Naples la nouvelle qu'il était gravement malade d'une fluxion de poitrine. Il surmonta encore cette maladie; mais le typhus se déclara bientôt, à la suite d'un nouveau refroidissement, et peu de jours après, le 15 avril 1880 à 10 heures du soir, il succombait à une paralysie du coeur.

Wilhelm Wagner était âgé d'un peu moins de 37 ans. Mais cette courte existence lui a suffi pour se faire un nom, qui commande le respect bien au delà des frontières de l'Allemagne. La Grèce surtout a reconnu ses services en le décorant de l'ordre royal du Sauveur (1875) et en le nommant membre des deux societés savantes de Constantinople et d'Athènes.

La valeur de Wagner comme savant a été prouvée, moins encore par la diversité et l'étendue de ses connaissances et par le fait unique de réunir trois études si différentes, que par la supériorité qu'il déployait dans chacune d'elles. Mais ce qui le faisait surtout aimer de ceux qui le connaissaient intimement, c'est q'on voyait chez lui le savant subordonné à l'homme. Sa science merveilleuse, loin d'être une matière morte, était une source vivifiante qui nourrissait sa pensée personnelle. Quand il livrait aux autres la connaissance de ce trésor de science, c'était donc une partie de lui-même qu'il leur communiquait. C'est ce qui donnait à sa conversation, toujours animée et toujours nourrie, un charme sans cesse renouvelé, et à son enseignement le cachet d'un enseignement vraiment utile et vivant. C'est pour cela aussi qu'il vivra dans le souvenir de ses amis et de ses collègues comme dans celui de ses elèves, et que son nom sera une des gloires les plus pures du Johanneum, tant que cette institution subsistera.

NOTICE BIBLIOGRAPHIQUE

Publications de W. Wagner.

I.

A. Philologie classique.

1. De Plauti Aulularia, scripsit Gu. W. Bonnae 1864.

2. Macci Plauti Aulularia, with notes critical and exegetical and an introduction on Plautian prosody. Cambridge & London 1866.

3. T. Macci Plauti Trinummus, with notes critical and exegetical. Cambridge & London 1872.

4. T. Macci Plauti Menaechmei, with notes crit. and exeget. and an introduction. Cambr. & London 1878.

5. P. Terenti Comoediae; with notes crit. and exeget., an introduction and appendix. Cambr. & London 1869.

6. P. Terenti Comoediae (Cambridge Texts). Gu. Wagner relegit et emendavit. Cantabr. et Londini 1869.

7. P. Terenti Hauton Timorumenos. Erklärt von W. W. Berlin 1872.

8. Plato's Apology of Socrates and Crito, with notes crit. and exeget., introductory notices, and a logical analysis of the Apology. Cambr. & London 1869. Second edition rev. and corr. 1876.

9. Plato's Phaedo, with notes crit. and. exeget. and an analysis. Cambr. & London 1870.

10. Platonis Protagoras. The Greek text revised, with an analysis and English notes. Ed. II. London 1871.

11. Virgil's Aeneid, books V to XII, with English notes. Abridged from Prof. Comington's edition by Henry Nettleship and W. W. London 1874.

12. Petri Pauli Dobree Adversaria. Editio in Germania prima cum praefatione Gu. W. 4 voll. Berolini 1874.

13. Bentley's Dissertations on Phalaris, with introduction and notes. Berlin 1874.

B. Littérature Grecque du moyen-âge.

14. Medieval Greek Texts: being a collection of the earliest compositions in vulgar Greek, prior to the year 1500. Edited with prolegomena and critical notes, by W. W. Pars. I. With an essay on the Greek version of Apollonius of Tyre by M. A. Ch. Gidel, Prof. de Rhétorique au Lycée Impérial Bonaparte. Paris. London. 1870. (1).

15. *Διήγησις ὡραιοτάτη τοῦ θαυμαστοῦ ἀνδρὸς τοῦ λεγομένου Βελισαρίου.* Nach der Wiener Handschrift zum ersten Mal herausgegeben. Progr. d. Hamb. Johanneums 1873.

16. Histoire de Imbérios et Margarona. Publiée pour la première fois d'après un mscr. de la biblioth. de Vienne. Paris 1874.

17. Carmina Graeca Medii Aevi. Leipzig 1874. (1).

18. *Ἀλφάβητος τῆς ἀγάπης.* Das ABC der Liebe. Eine Sammlung Rhodischer Liebeslieder. Metrisch übersetzt und mit einem Wörterbuch versehen. Leipzig 1879.

---

[1]) Nous croyons être utiles à nos lecteurs en donnant ici la liste des textes contenus dans chacun de ces deux recueils, auxquels Mr. Miller a consacré un article approfondi dans le Journal des Savants. (Février 1875.)

Medieval Greek texts.

Ἡ ἀναγνώρισις.
Ἡ διήγησις Φλωρίου καὶ Πλατζιαφλώρης.
Ἡ διήγησις Ἀπολλωνίου τοῦ Τυρίου.
Θρῆνος περὶ Ταμερλάγγου.
Ἱστορικὴ ἐξήγησις περὶ Βελισαρίου.
Θρῆνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως.
Τὸ θανατικὸν τῆς Ρόδου.

Carmina Graeca Medii Aevi

Ἀλεξίου Κομνηνοῦ ποίημα παραινετικόν.
Θρῆνος περὶ Ταμερλάγγου.
Ἐμμανουὴλ Γεωργιλλᾶ Θανατικὸν τῆς Ρόδου.
Μανουὴλ Σκλάβου Συμφορὰ τῆς Κρήτης.
Στεφάνου τοῦ Σαχλίκη στίχοι καὶ ἑρμηνεῖαι.
Τοῦ αὐτοῦ στίχοι καὶ ἑρμηνεῖαι, ἔτι καὶ ἀφηγήσεις.
Περὶ γέροντος τὰ μὲν πάρη κορίτσι.
Συναξάριον τοῦ τιμημένου γαδάρου.
Γαδάρου, λύκου κι' ἀλουποῦς διήγησις ὡραία.
Διήγησις παιδιάφραστος τῶν τετραπόδων ζώων.
Πουλολόγος.
Διήγησις τοῦ Πωρικολόγου.

C. Littératures anglaise et française.

19. Chr. Marlowe's Tragedy of Edward II, with an introduction and notes. Hamburg 1871.

20. Marlowe's Tragedy of Doctor Faustus, with introduction and notes. London 1877.

21. Macbeth von Shakespeare. Erklärt von W. W. Leipzig 1872.

22. Shakespeare's Henry V. Erklärt von W. W. Berlin 1878.

23. The works of William Shakespere. Ed. with critical notes and introductory notes. Hamburg 1879, I—IV. VIII. IX.

24. Shakespeare und die neueste Kritik. Zur Orientirung. Hamburg 1874.

25. Alcilia Philoparthens Loing Follie. Eine Sammlung von englischen Gedichten aus dem Jahre 1595. Nach dem einzigen Exemplar der Hamburger Stadtbibliothek herausgegeben und eingeleitet von W. W. Cöthen 1875.

26. The Lady of the Lake. A poëm in six cantos by W. Scott. Leipzig 1876. Mit Einleitung.

27. Horace par P. Corneille. Bielefeld et Leipzig 1879.

28. Athaliepar J. Racine. ib.

29. Le Misanthrope par Molière. ib.

D. Traductions.

30. T. Maccius Plautus' Trinummus. Deutsch in den Versmassen der Urschrift, von W. W. Mit einem Vorwort von Dr. Classen. Frankfurt 1861.

31. Teufel's History of Roman Litterature. Translated by W. W. London 1873.

Περὶ τῆς ξενιτείας.

Εἰς Βενετίαν.

Ἰωάννου Πικατόρου τοῦ ἐκ πόλεως Ῥηθύμνης ποίημα εἰς τὸν πικρὸν καὶ ἀκόρεστον ἔρωτα.

Ἀλφάβητος κατανυκτικὸς καὶ ψυχωφελής.

Διήγησις Ἀπολλωνίου.

Βίος καὶ πολιτεία τινὸς δοκιμωτάτου καὶ σοφωτάτου γέροντος.

Διήγησις τοῦ θαυμαστοῦ ἀνδρὸς τοῦ λεγομένου Βελισαρίου.

Ἐμμανουὴλ Γεωργιλλᾶ Ἱστορικὴ ἐξήγησις περὶ Βελισαρίου.

Ῥιμάδα περὶ Βελισαρίου.

32. Shakespere. Sein Entwicklungsgang in seinen Werken. Von E. Dowdon. Heilbronn 1879.

33. Die Griechen des Mittelalters und ihr Einfluss auf die Europäische Cultur. Ein historischer Versuch von D. Bikélas. Aus dem Griechischen übersetzt von W. W. Gütersloh 1878.

34. Lukis Laras. Eine Geschichte aus dem Griechischen Befreiungskriege von D. Bikélas. Aus dem Neugriech. übersetzt und mit einem Nachwort und mit Anmerkungen des Uebersetzers. Hamburg 1879.

II.

Dans les recueils périodiques.

»Neugriechischer Volksglauben« dans le »Neues Frankfurter Museum« 1861.

»De Terenti Andriae prologo scripsit Guilelmus Wagner« dans le »Liber Miscellaneus editus a Societate Philologica Bonnensi,« Bonnae 1864.

Rheinisches Museum, neue Folge: XIX, 478 ff.: De loco Taciti hist. II, 14. — XX, 314 ff.: Zu Tibull I, 6. — XX, 314: Zur vita Isocratis. — XXI, 134: Ueber die Tibull-Handschrift A. — XXI, 481 ff.: Zu Catullus. — XXII, 111 ff. 422 ff.: Zur Prosodie des Plautus und Terenz. — XXII, 456: Zu Phaedrus. — XXII, 629 ff.: Zu den versus Scoti cuiusdam de Alphabeto. — XXIII, 379: Zu Plautus' Truculentus. — XXIII, 380: Zu Attius. — XXIII, 699: Zu Sallustius.

Fleckeisen's Jahrbücher: 1864: Zu Plautus Epidicus. — 1865: Zu Terentius. — 1866: Ueber Tibullus. — 1867: Ueber Oesypum (Oesopum).

Bursian's Jahresberichte: 1873: Die römischen Dramatiker (ausser Plautus) und besonders Terenz. — 1877: Bericht über Terenz für 1874 und 1875. — Ib. Bericht über Lucilius für 1873—1875.

Philological Society's Transactions (London): 1867: On some modern Greek words. — On Ribbeck's Virgil. — On Jordan's Sallust. — On Phaedrus. — On Furca. — Four metrical inscriptions, reprinted from the »Hermes«. — On some disputed points of Plautian prosody. — 1873: Latin Philology in 1872. — 1874: Recent modern Greek philology. 1875: Recent Latin philology.

Jahrbuch der deutschen Shakespeare-Gesellschaft: XI. Ueber und zu Mucedorus. — Id. Emendationen und Bemerkungen zu Marlowe. — XII. Shakespeare in Griechenland. — XIV. Neue Conjecturen zum Mucedorus. — Ib. Verbesserungsvorschläge zu Shakespeare.

On pourrait encore ajouter ici un grand nombre d'articles et de notices, qui ont paru dans le Litterarische Centralblatt, dans la Jenaer Litteraturzeitung, dans l'Academy de Londres, dans l'Anglia, dans la Revue critique de Paris et dans l' *Ἑστία* d'Athènes.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΩΣ.

Ἀρχὴ τοῦ πανθαυμασιωτάτου καὶ μεγάλου Ἀχιλλέως.

Καὶ τί νὰ εἰπῶ τὸν Ἔρωτα, πῶς νὰ τὸν ὁρμάσω;
καὶ πῶς νὰ γράψω τὰς ἀρχὰς, τὴν δύναμιν τὴν ἔχει;
ὅτι καρδίας ἐξανασπᾷ καὶ τὰς ψυχὰς μαγεύει,
φλογίζει νέους παρὰ καιρὸν καὶ ξεπαδιπάζει τους·
πολλὴν ἔχει τὴν δύναμιν, πολλὴν τὴν ἐξουσίαν,
μεγάλην ἔχει τὴν ἰσχὺν καὶ φοβερὸν τὴν τόλμην.
Ἀλλοῖ τὸν βάλλει εἰς χεῖράς του καὶ τὸν κατακρατήσει!
καίει, καταφλογίζει τον, τὸν νοῦν του αἰχμαλωτίζει.
Ἀλλ' ὅσοι καὶ ἂν αἰστάνεσθε τὸν πόθον τῶν ἐρώτων,
ὅσοι ἂν οὐκ ἐδέξασθε τρῶσιν ποσῶς ἀγάπης,
ἅπαντες νῦν ἀκούσατε ἀφήγησιν τὴν ταύτην,
τὴν ὑπὲρ πόθου ἐρωτικὴν καὶ πόθου πονεμένην,
νὰ μάθετε δὲ ἅπαντες, νὰ πληροφορηθῆτε
τὸ πῶς ὁ πόθος δύναται καὶ πόσα καταφλέγει,
νὰ μάθετε τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἰσχὺν τὴν ἔχει,
νὰ μάθετε τὰ τόξα του καὶ νὰ τὸν προσκυνῆτε,
νὰ μὴ ἀλαζονεύεσθε πρὸς τὴν φρικτὴν τὴν τόλμην,
αὐθέντην νὰ τὸν ἔχετε καὶ νὰ τὸν προσκυνῆτε,
ὅτι φρικτὸς καὶ θαυμαστὸς καὶ μέγας ῥῆγας εἶναι.

Ἀρχὴ καὶ πρώτη διδαχὴ μεγάλου τοῦ Ἔρωτος τοῦ παναρίστου καὶ ἰσχυροῦ μεγάλου τοῦ Ἀχιλλέως, τοῦ δυνατοῦ καὶ δράκοντος καὶ θαυμασιωτάτου, — ἀνδρειωμένος, φρόνιμος, εὐγενικὸς παντοίως, ὁ Μυρμιδόνων βασιλεὺς καὶ τῆς Ἐφθίας δεσπότης — μεγάλου Ἀχιλλέως.

Ἦν τῶν Ἑλλήνων βασιλεύς, πανευγενὴς καὶ ἀνδρεῖος,
πλούσιος καὶ πανευτυχὴς ἐν χώρᾳ Μυρμιδόνων,
ἐρωτικός, πανευτυχής, ἀγέρωχος τὸν τρόπον·
εἶχε γὰρ νέους μαχητὰς καὶ διαλεκτὰ φουσάτα,
πρὸς μάχας καὶ παραταγὰς ὅλους δοκιμασμένους,
ὅλους καλούς, εὐγενικούς, ὅλους ἀνδρειωμένους·
ποτέ του γὰρ οὐκ ἤθελεν εἰς ὅλον τὸ φουσάτον
ἄνδρα [ποτέ] γὰρ νὰ ἰδῇ ἐξ ἀφανῶν γονέων,
εἰμὴ ἐκ γένους τε λαμπροῦ, πάνυ πλουσιωτάτου.
Ἔσχηκε γὰρ καὶ σύζυγον ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος
ἐρωτικήν, ἐξαίρετον, ἄντικρυς Ἀφροδίτην·
καὶ ἦν ἰδεῖν ἀνδρόγυνον τοῦ κόσμου ἐξαιρημένον,
νέους τε καὶ πανευειδεῖς, πανευτυχεῖς, πλουσίους.
ἦν δὲ καὶ τὸ διάδημα λαμπρὸν τῆς βασιλείας·
φουσάτα καὶ παραταγάς, τίς νὰ τὰς ἀριθμήσῃ;

Διήγησις πάνυ ὡραιωτάτη.

Τοίνυν ἐκεῖνος ὁ λαμπρὸς ὁ βασιλεὺς Ἑλλήνων
δώδεκα χρόνους ἔποικεν παιδὶν νὰ μὴ ποιήσῃ,
καὶ ἐθλίβετον ἡ καρδία του, ἐτήκετον ἡ ψυχή του,
καὶ θλῖψιν εἶχε φοβερὰν, καὶ στεναγμοὺς καὶ πόνους.
Καὶ ἀπὸ τῆς θλίψης τῆς πολλῆς, τῆς συμφορᾶς ὁποῦ εἶχεν,
ἠθέλησεν νὰ χωρισθῇ τὴν πάντερπνον τὴν κόρην,
καὶ μεθ' ἑτέρας γυναικὸς ἵνα τεκνοποιήσῃ.
Τὴν θλῖψιν οὖν μὴ φέροντες οἱ συγγενεῖς της πάντες,
τῆς κόρης οἱ γεννήτορες καὶ πάντες οἱ ἐδικοί της,
τὴν κεφαλὴν των τύψαντες κατὰ προσώπου κόρης
προσέρχονται τῷ βασιλεῖ μετὰ κλαυθμοῦ μεγάλου.

Λόγοι συγγενῶν δεσποίνης πρὸς τὸν βασιλέαν.

Δέσποτα γῆς Ἐφθίων τε καὶ χώρας Μυρμιδόνων
καὶ αὐθέντη ἡμῶν καὶ βασιλεῦ, ἄδικον μέγα πράττεις
εἰς τὴν κυρίαν καὶ δέσποιναν ἡμῶν καὶ συγγενίδαν·
πάντως χαριτοπρόσωπη, ἐξαιρημένη ὑπάρχει,
καὶ λαμπροτάτου, εὐγενικοῦ καὶ γένους τῶν ἐνδόξων,
καὶ ἐσέν' οὐδὲν σὲ ἐντρέπεται, χωρὶς τῆς βασιλείας.

44. τουπάσαντες καταπρόσωπα.

Καὶ τὴν βουλὴν τὴν ἔταξες ἢ νὰ τὴν κατελύσῃς,
εἰδὲ κρατεῖς την, γίνωσκε πληροφορήθησαί το,
ἄχρι ἂν ζῶμεν ἅπαντες, οἱ ὅλοι συγγενεῖς της,
ἐχθροὺς μᾶς ἔχεις ἐκ παντός, τοῦτο πιστεύθησαί το,
καὶ ὡς ἄδικον καὶ ἀλλότριον θέλομεν σὲ φονεύσει. —

Ἀπηλογία βασιλέως πρὸς τοὺς γνησίους δεσποίνης.

Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐστέναξεν, τοιούτους λόγους λέγει,
κρατῶν τὴν κόρην ταῖς χερσὶν νεκρὰν ἐκ τῶν θακρύων:
Ἀλήθεια μὰ τοὺς Ἔρωτας, ὦ συγγενεῖς καὶ φίλοι,
ποθῶ τὸ κάλλος τὸ λαμπρὸν τῆς γυναικός μου ταύτης,
ποθῶ την ὡς εὐγενικὴν καὶ ὡς ἔμμορφην παρ' ὅλας,
ἀλλὰ λυπεῖ με τὸ ἄτεκνον, τρώγει μου τὴν καρδίαν,
θέλω γὰρ ἄλλον ἀντὶ ἐμοῦ νὰ ἀφήσω βασιλέα.
Ὅμως οὐ μὴ τὴν ἀρνηθῶ μέχρι καὶ τοῦ θανάτου. —
Μετὰ δὲ τὴν παραδρομὴν τούτων τῶν δέκα χρόνων
ἐμετεβλήθη ἡ θλῖψις τους εἰς ἡδονὴν μεγάλην.

Ἡ γέννησις τοῦ μεγάλου Ἀχιλλέως.

Καὶ γὰρ ἐγέννησεν υἱὸν πολλὰ ἐξαιρημένον,
υἱὸν τὸν οὐκ ἐγέννησεν ἄλλη γυνὴ εἰς τὸν κόσμον.
Καὶ ποία γλῶσσα δυνηθῇ κατὰ λεπτὸν νὰ γράψῃ
τὴν χαρμονὴν τὴν ἄπειρον τὴν τότε γενομένην;
Χρύσων ἐκράτειε καὶ πλεώτερον αἱ ἡμέραι τῆς χαρᾶς τους.
Ηὐξήνθη δὲ τὸ κράτος του τοῦ βασιλέως ἐκείνου,
κάστρα πολλὰ ἐπαρέλαβε καὶ ἡ χώρα του ἐπληθύνθη,
καὶ τὰ φουσάτα του ἐπλήθυναν νικῶντα τοὺς ἐχθρούς του,
ἡ εὐτυχία τοῦ παιδὸς, τοῦ μικροῦ Ἀχιλλέως.

Ἐκλήθη τοῦ ὀνόματος.

Τοῦτον γὰρ ὀνομάσαντες δεσπότην Ἀχιλλέα,
καὶ ἡ μήτηρ του ἡ εὐγενικὴ ἠγάλλετο καρδίᾳ,
ἐτέρπετο, εὐφραίνετο, ἠγάλλετο ἡ ψυχή της.
Τετραετὴς ἐγένετο ὁ παῖς τοῦ βασιλέως·
τοσοῦτον εὐειδέστατος ὑπάρχει ὁ Ἀχιλλέας,
ὑπὲρ τῶν ὅλων ἄρχοντων τὰς πάσας θυγατέρας·
τὸν ἥλιον ἀντέλαμπε, τὰ ἄστρα καὶ τὴν σελήνην·

52. ἵνα τὴν κατελύσῃς.

Κ' εὐθὺς μετὰ τοὺς τέσσαρας, οὓς προείρηκα, χρόνους
γράμμασιν ἐπαιδεύετο ἑλληνικοῖς παντοίοις.
Μετὰ δὲ τὴν παρέλευσιν ἄλλων τεσσάρων χρόνων,
εὐθὺς τὸν ὄγδοον ἔφθασεν τῆς ἡλικίας χρόνον,
ἀφῆκε γοῦν τὰ γράμματα κ' ἐπίασεν ἄλλην τέχνην.

Ἄρχεται ὁ μέγας Ἀχιλλεὺς ἀνδρείαν καὶ καβάλλαν.

Στρατείαν ἐπεζήτησεν, ἣν ἤθελε καὶ ἠγάπα,
καὶ παίδευσιν στρατιωτικὴν ὑπερεπόθει πλέον.
Ἔβλεπεν τοῦτον ὁ πατὴρ καὶ ἠγάλλετο μεγάλως.
ἡ μήτηρ του ἡ πολυπαθής, ἡ εὐγενικὴ καὶ ὡραία,
πολλάκις διεβίβαζεν ἡμέρας ὁλοκλήρους
καταφιλοῦσα τὸν υἱὸν καὶ ταῖς χερσὶν κρατοῦσα·
τοῦτον οὐκ ἔασεν ποσῶς πάντοτε τοῦ μὴ βλέπειν.
Ὅταν δὲ τρὶς καὶ δέκατον ἦψατο ὁ μεῖραξ χρόνον,
καὶ ποία γλῶσσα δυνηθῇ κατὰ λεπτὸν νὰ γράψῃ
τὴν θέαν, τὴν ἡλικίαν του, τὴν ὡραιότητά του;
Τὸ κάλλος του ἦτον θαυμαστόν, ἡ ἀνδρεία του ἐξαιρημένη,
μακρὺς ἦναι ὡς κυπάρισσος, λιγνὸς ὡς πρώτη μέση,
ἐπάνω[θεν] καὶ κάτωθεν ἀνοικτὸς ὥσπερ λέων,
ξανθὸς καὶ σγουροκέφαλος, εὐόφθαλμος καὶ ὡραῖος·
ἦσαν καὶ τὰ μαλλίτζια του φράγκικα κουρεμένα,
ἐφόρειε δὲ καὶ στέφανον ἐκ λίθων καὶ μαργάρων·
τοῦτον ποσῶς οὐκ ἔρριπτεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς του.
Ἄσπρον ἦτον τὸ στῆθός του, μάρμαρον ὥσπερ κρύον,
εἶχε βραχίονας θαυμαστοὺς ὥσπερ βεργία στημένα·
ἦτον ἁπλῶς ἀσύγκριτος εἰς Ἔρωτα καὶ κάλλος·
οὐδεὶς ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν ἴσχυσε συνερίσαι.
Ἐκείνη τὸν ἐνίκησεν ἡ ἐρωτικὴ καὶ μόνη,
ἣν ὕστερον ἐκέρδισεν ὁ Ἀχιλλεὺς μὲ πόθον.

Πρώτη δοκιμὴ τοῦ Ἀχιλλέως.

Ἐν μίᾳ γοῦν τῶν ἡμερῶν, ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος,
τοῦ Ἀχιλλέως ὁ πατὴρ τοῦ πορφυρογεννήτου,
ἐποίησε προδρόμιον καὶ δρόμους καὶ ἀγῶνας,
νὰ δοκιμάσῃ τοὺς καλοὺς ἀγούρους τοῦ φουσάτου.
Ἐκάθησεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντας δοκιμάζει,

καὶ κονταρέας παίζουσιν ἀλλήλους εἰς τὴν ρένταν
καὶ δοκιμάζουν τὰ φαρία καὶ σκουταροκτυποῦσιν.
Ὁ δὲ υἱός του ὁ Ἀχιλλεὺς ἐτρόμαζε ἡ καρδία του,
ἐσπάραζαν τὰ μέλη του καὶ οὐ δύναται ὑπομένειν.
Τὸ θράσος τὸν ἐνίκησεν, πηδᾷ, καβαλλικεύει.

Πρώτη ἀνδρεία τοῦ Ἀχιλλέως.

Φαρὶν ἐκαβαλλίκευσε, τὸν ἰδικόν του μαῦρον,
τὸ σελλοχάλινον χρυσὸν μετὰ λυχνιταρίων,
ἀπῆρεν καὶ εἰς τὰ χέρια του σκουτάριν καὶ κοντάριν·
τὸ δὲ σκουτάριν ἐκ παντὸς τίς νὰ τὸ ἀνιστορήσῃ;
εἶχε γὰρ ἔργα θαυμαστά, χρυσογραμμίαις μεγάλαις·
φοραίνει ἀπανωκλίβανον διά λίθων καὶ μαργάρων,
καὶ ἀπέσω κατακόκκινον ὁλόχρυσον ἱμάτιν,
σκούφιαν εἰς τὸ κεφάλιν του ἐξαιρημένην θέτει,
καὶ μήτινος γνώσκοντος ἐσέμπην εἰς τὴν μέσην.
Ἐπῆγεν καὶ ἦλθεν μόνος του καὶ ἐφουδουλο-ἐρωτεύτη
καὶ οὐκ ἐμπόρεσεν κανεὶς ἕνα τὸν ἐγνωρίσῃ·
Τὸ βλέμμα εἶχεν εἰς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς παρ' ὅλους,
καὶ τὴν ἐπιτηδειότηταν ἐθαύμαζεν τοῦ νέου.
Ὅσοι δὲ τὸν ἐζήτησαν νὰ τὸν μονομαχήσουν
οὐδὲν ἐμπόρεσεν ποσῶς κανεὶς τὸν ἀπαντήσῃ.
Εἰς ἕνα του πιλάλημα καὶ εἰς μίαν του κονταρέαν
οὕτως τοὺς ἐσυνέτριβεν ὡς φάλκων τὰ περδίκια.
Ἀπὸ τὰ νύχια ἕως τὴν κορυφὴν ἦτον ἁρματωμένος
ἐκεῖνος καὶ τὸ ἱππάριν του, καὶ οὐδὲν τὸν ἐγνωρίζαν.
Καὶ ἀφ' ὅτου τοὺς συνέτριψεν ἐκείνους τοὺς ἀγούρους,
λαλίαν ἔσυρε μικρὰν ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ μέγας:
Ἂς ἔλθῃ ὁποῦ ἔχει θέλημα νὰ παίξῃ κονταρέας. —
Τότε δὲ τὸν ἐγνώρισαν ἐκ τῆς φωνῆς του ἐκείνης,
εὐθὺς γοργὸν πεζεύουσι, πίπτουσι, προσκυνοῦν τον,
πάντες ὁμοῦ προσέρχονται πρὸς τὸν αὐτοῦ πατέρα,
τὸν βασιλέα λέγουσι μετὰ χαρᾶς μεγάλης:

Λόγια τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα πατέρα τοῦ Ἀχιλλέως.

Τοῦτον τὸν βλέπεις, δέσποτα, καὶ τὸν θαυμάζει ὁ νοῦς σου
ἡμᾶς αὐθέντης πέφυκε, σὸς δὲ υἱὸς τυγχάνει.

Ἀπὸ τοῦ νῦν ἁρμόζει μας ἕνα τὸν προσκυνοῦμεν,
δοῦλοί του νὰ γενώμεθα καὶ τοῦ θελήματός του.
Ἀκούσας ταῦτα ὁ πατήρ, τοὺς λόγους τῶν ἀρχόντων,
ἀναπηδᾷ ἐκ τοῦ θρόνου του μετὰ χαρᾶς μεγάλης,
ὁρίζει φέρουν τὸν υἱόν, πάντων παρισταμένων,
περιλαβὼν ἐν ταῖς χερσὶν ἀπλήστως κατεφίλει·
ἀπὸ τὴν τόσην ἡδονὴν καὶ τὴν χαρὰν τὴν εἶχεν
τὸ στέμμαν ἔβγαλε γοργόν, τὸν υἱόν του νὰ τὸ βάλῃ.

Ἀπηλογία.

Ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ὁ θαυμαστὸς οὕτως ἀπηλογήθη:
Ἂν θέλῃς, δέσποτα, νὰ ζῶ, νὰ φαίνωμαι εἰς τὸν κόσμον,
τὸ στέμμαν τὸ βασίλειον τῆς βασιλείας σου ἂς ἔναι,
καὶ ἐμὲ Δεσπότην με ἔταξες καὶ ἀρκεῖ με τοῦτο, αὐθέντη.
Ἀλήθεια ἀναφέρνω σε, — κἂν τολμηρὸς ὁ λόγος, —
χώρισον ἵππους ἔμμορφους, φαρία δοκιμασμένα,
καὶ τῶν ἀλόγων τὰς μονὰς νὰ ἦναι φυλαγμέναι,
νὰ ἐπάρω ἐκ τὰ φουσάτα σου καὶ ἐκ τὰς παραταγάς σου
οὓς θέλω νέους ἐκλεκτούς, οἰκείους νὰ ποιήσω·
τοῦτο ποθῶ καὶ ὀρέγομαι καὶ χάριταν σὲ δίδω,
ὅτι νὰ ζῇς ἀπὸ τοῦ νῦν ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ,
ποσῶς μὴ ἔχῃς ὄχλησιν ἢ ταραχὴν πολέμου,
ἀλλὰ τρυφὴν καὶ ἀνάπαυσιν μετὰ καὶ τῆς μητρός μου,
τοὺς δὲ πολέμους, δέσποτα, τὰ κούρση καὶ τὰς μάχας
ἐξάφες τα εἰς τὸν δοῦλόν σου καὶ εἰς τὸν υἱόν σου, αὐθέντη. —

Ἔπαινος μεγάλου Ἀχιλλέως.

Ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ θαυμαστός, ὁ μέγας καὶ δυνάστης,
ὅταν πεντεκαιδέκατον ἔφθασεν ἤδη χρόνον,
οὐ δύναμαι κατὰ λεπτὸν ἢ κατὰ μέρος φρᾶσαι
τὴν θέαν, τὴν ἡλικίαν του, τὰ ἀνδραγαθήματά του.
Μεγάλην εἶχε δύναμιν, πολλὴν εἶχε τὴν τόλμην.

Μαντάτα ἐπεσωθήκασι κακὰ καὶ ἐναντία.

Ἐν μίᾳ οὖν τῶν ἡμερῶν, τοῦ γεύματος τὴν ὥραν,
ἠφέραν τὸν πατέρα του μηνύματα ἐναντία,
ὅτι ἐχθρεῖς ἀλλογενεῖς τὰς χώρας σου κουρσεύουν,
πωλοῦν τοὺς, κατακόπτουν τους καὶ αἰχμαλωτίζουσί τους.

Καὶ ὁ βασιλεὺς ἠρώτησεν τίνες καὶ πόθεν εἶναι,
καὶ τίνες κατετόλμησαν τὰς χώρας μου κουρσεύουν; —
Ἐκεῖνοι ἀνταπεκρίθησαν, τὸν βασιλέα λέγουν:
Ἀφοῦ πληρώσῃ, δέσποτα, ὁ τόπος τὸν δεσπόζεις,
ἔστι δυνάστης βασιλεὺς ἄλλας κατέχων χώρας·
καὶ τοῦτο μὴ μᾶς ὀργισθῇς τὸ θέλομεν ἀναφέρειν:
πολὺ ἔναι τὸ γένος σου καὶ ἡ δύναμις τὴν ἔχεις,
ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος, δέσποτα, εὐγενικὸς τυγχάνει,
καὶ εὐγενικὸς καὶ δυνατὸς καὶ μέγας καὶ δυνάστης·
ἔχει φουσάτα ἀμέτρητα, ἅρματα καὶ φαρία. —
Τούτους γὰρ ἐδειλίασεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους.

Ἀπηλογία μεγάλου Ἀχιλλέως.

Τὸ δὲ παιδίον ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπόνεσεν καρδίᾳ,
λέγει πρὸς τὸν πατέρα του εὐτολμα, ἀνδρειωμένα:
Δέσποτα, τί ἔναι τὸ πονεῖς καὶ θλίβεσαι τοσοῦτον;
Δὲν ἔν' καλὸν νὰ καυχησθῶ, ὅμως θαρρῶ καὶ λέγω,
τοῦτο πληροφορήθησαι, μεθ' ὅρκου σὲ τὸ λέγω,
οὓς ξεχωρίσω ἐκλεκτοὺς δώδεκα νεωτέρους,
ὁ εἷς θαρρῶ το ἐκ παντός, χιλίους νὰ πολεμήσῃ,
ἐγὼ δὲ μόνος καὶ μοναχὸς ὅσους ἂν εὕρω θέλω,
ἐὰν ἔχουν πέτρας σώματα, ὡς χόρτον νὰ τοὺς κόψω. —
Ἀκούσας ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἐχάρην ἡ ψυχή του,
οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες, ὅλον του τὸ φουσάτον·
ἡ μήτηρ του ἐθλίβετον διὰ τὴν ὑστέρησίν του,
ἔβλεπε δὲ τὴν θαυμαστὴν ἀνδρείαν τοῦ παιδίου,
ἀλλὰ ἐφοβᾶτον πάντοτε τὸ ἄπειρον τῆς μάχης.

Ἐξεδιαλέγει ὁ Ἀχιλλεὺς τοὺς ἄνδρας τοῦ φουσάτου.

Ὥρισε δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς πάντας ἁρματωθῆναι,
καὶ οἱ πάντες ἡρματώθησαν μετὰ καλῆς καρδίας,
καὶ ἐνώπιόν του ἐστάθησαν ἁρματωμένοι [πάντες].
Τῶν λουρικίων τὴν ἀστραπὴν, τῶν σκουταρίων τοὺς κτύπους,
τῶν ἵππων οἱ χλημιτρισμοὶ τῶν θαυμαστῶν φαρίων,
τῶν νέων τὰς παραταγὰς τῶν φοβερῶν ἐκείνων,
ἅπαντα βλέπων ὁ Ἀχιλλεὺς ἠγάλλετο ἡ ψυχή του.
Μούλαν ἐκαβαλλίκευσεν μαύρην ὥσπερ ἐλαία,

ΣΤΗΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑ
ΒΕΟΓΡΑΔ

βεργὶν ἐπῆρεν κόκκινον, καὶ πάντας ἀνατρέχει
καὶ ὅλους ἐκ τῆς ὄψεως ἐγίνωσκε τὴν γνώμην·
εἴ τινος ἔβλεπε λαμπρὰν τὴν ὄψιν καὶ τὴν θέαν
ἠννόει τὴν καρδίαν του πάνυ δειλὴ ὑπάρχει,
καὶ εὐθὺς τοὺς ἀπεχώριζε τῶν θαυμαστῶν ἀγούρων.
Καὶ ἀφότου τοὺς ἐχώρισε τοὺς ἤθελε καὶ ἠγάπα,
τοὺς πάντας ἐξεφώνησε μετὰ φωνῆς μεγάλης.
Πρῶτον δὲ εἰς γῆν ἐκάθησαν, πεζεύουν ἐκ τοὺς ἵππους,
καὶ ἐκεῖνος μόνος ἵστατο νὰ τὸν ἀκούσουν πάντες.
Τοῦτον τὸν λόγον εἶρηκεν μετὰ φωνῆς μεγάλης:

Λόγια φρονιμωτάτου μεγάλου Ἀχιλλέως μεγαλοφώνως πρὸς λαὸν καὶ πρὸς αὐτοῦ φουσάτον.

Ἄρχοντες, ἀρχοντόπουλα, συντρόφοι, στρατιῶται,
καιρὸς πολέμου ἐφέστηκεν, ὡς βλέπετε, καὶ μάχης.
Καὶ ὁ μὲν πατήρ μου ὁ βασιλεὺς τὴν βασιλείαν ἔχει,
ἐμὲ δὲ νῦν ἀπέστειλεν τοῦ πολεμεῖν μετά σας,
καὶ οὐ θέλω νὰ ἦμαι βασιλεὺς ἢ στρατηγὸς εἰς ὅλους,
ἀλλὰ στρατιώτης εἰς κοινὸς [καὶ σύντροφος?] τυγχάνω·
καὶ ἂν ἤμεν μὲ καλὴν καρδίαν, μὲ ἀνδρειωμένον θράσος,
πιστεύω οὐ μὴ δυνήσεται κανεὶς τὸ νὰ μᾶς τρέψῃ.
Καὶ τώρα θέλω ἐκ παντὸς νὰ ἰδῶ τοὺς ἀνδρειωμένους,
θέλω καὶ τὰ φαρία σας νὰ ἦναι καλὰ καὶ ἀνδρεῖα,
καὶ τὰ ἅρματά σας ὀχυρά, νά πολεμῆτε ὡς ἄνδρες.
Τοῦτο δὲ πᾶσι προφωνῶ καὶ πᾶσι παραγγέλνω,
ὅτι ἐὰν τινὰ θεάσωμαι εἰς τὴν μάχην νὰ δειλιάσῃ,
ἢ ὄπισθεν κρυβόμενον, ἢ θέλει τοῦ νὰ φύγῃ,
νὰ μὴ ἰδῶ τὴν μητέρα μου τὴν πολυποθητήν μου,
ἐὰν δὲν σύρω τὸ σπαθὶν καὶ μέσα τὸν χωρίσω.
Εἴ τινα δὲ εὕρω πρόθυμον ἔμπροσθεν τοῦ πολέμου,
εὐθὺς τιμὰς καὶ ὀφφίκια νὰ τοὺς φιλοτιμήσω,
καὶ δωρεὰς καὶ χάριτας καὶ ἀξιώματα μεγάλα,
καὶ ὡς ἀνδρειωμένον πάντοτε νὰ τὸν ποθῇ ἡ ψυχή μου. —
Ἐπαίνεσαν δὲ ἅπαντες τὴν φρόνεσιν τοῦ νέου,
καὶ εὐθὺς ἀνεσηκώθησαν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτίκα,
ὅλοι τὸν ἐπροσκύνησαν καὶ πρὸς ἀλλήλους λέγουν:

Καμαρωμένα λόγια λέγουσιν ἀπ' ἀλλήλων.

Ἔδε μᾶς ἔδωκαν οἱ Θεοὶ στρατιώτην βασιλέα,
πρὸς μάχας καὶ παραταχὰς τινὰ νὰ μὴ φοβῆται.
Χαρὰ 'ς ὁποῦ τὸν ἐγέννησεν τὸν ἄγουρον ἐτοῦτον,
χαρὰ καὶ εἰς τὴν ἐρωτικὴν [τὴν ἔμμορφην ἐκείνην?]
ὁποῦ τοιοῦτον ἄγουρον μέλλει νὰ παραλάβῃ. —
Ἐτοῦτα δὲ ἐλέγασιν ἅπαντες πρὸς ἀλλήλους,
καὶ εὐθὺς ἀπεχαιρέτησαν καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς τοὺς εἶπεν:
Ἀπὸ τοῦ νῦν ὑπάγετε, καλῶς ἀναπαυθῆτε,
καὶ τὸ πρωΐ, ἅμα ἀκούσετε τοὺς ἤχους τῶν βουκίνων,
ὅλοι χαβαλλικεύσετε, ἕτοιμοι συναχθῆτε. —
Τοὺς δώδεκα ἐκράτησεν τοὺς ἤθελεν καὶ ἠγάπαν,
ὅλους καλοὺς καὶ εὐγενικούς, καὶ νέοι ὡσὰν ἐκεῖνον,
ἄνδρες καλοὶ πολεμισταί, στρατιῶται ἀνδρειωμένοι,
ὅλοι ἰσχυροὶ καὶ δυνατοί, δράκοντες καὶ πετρῖται·
ὁ Ἀχιλλεὺς ἐνίκαν τους εἰς κάλλος καὶ ἀνδρείαν.
Ἐπῆρέν τους καὶ ἐσέβηκεν ἔσωθεν τοῦ κοιτῶνος,
καὶ ὅρκον τοὺς ἐζήτησεν ἕνα τὸν θέλουν δώσει
νὰ ἦναι ὅλοι ὁμόψυχοι καὶ νὰ πονοῦν δι' ἐκεῖνον.
Καὶ δοῦλοι του ἐγένοντο, δοῦλοι τοῦ ὁρισμοῦ του,
ἂν τοὺς ὁρίσῃ νὰ χαθοῦν, τὴν ὥραν νὰ τὸ ποίσουν.
Φιλοτιμίας τοὺς ἔδωκεν, ἅρματα καὶ φαρία,
ἱμάτια ὁλοπόρφυρα διὰ λίθων καὶ μαργάρων.
Ὁρίζει καὶ καθίζουσι μετ' αὐτὸν εἰς τὸν δεῖπνον,
σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ πᾶσι τοῖς ἰδίοις·
τὴν μουσικὴν ἐκράτησεν, τοιοῦτον τραγοῦδιν λέγει·

Τραγοῦδιν τοῦ μεγάλου Ἀχιλλέως.

Ἂν ἔναι ὁκάτις εὐγενής, ἔχει καὶ κάλλος ξένον,
καὶ χαίρεται εἰς τὸ κάλλος του καὶ εἰς τὸ λαμπρόν του γένος·
καὶ οὐκ ἔχῃ ἀνδρείαν ἐπαινετὴν καὶ τόλμην ἡ ψυχή του,
ἄξιον ἔναι εἰς αὐτὸν νὰ μηδὲν ζῇ εἰς τὸν κόσμον.
Εἴ τις δὲ πέσῃ εἰς ἔρωτα καὶ κρατηθῇ ἡ καρδία του,
τοῦτον ἀκάρδιον καὶ ἄνανδρον νὰ τὸν κατονομάσω. —

Λόγια Πάντρουκλου.

Καὶ εἰς ἀπαὶ τοὺς δώδεκα γελῶν ἀπελογήθη,
ὁ Πάντρουκλος λεγόμενος, ὁ γνήσιος συγγενής του·

τοῦ Ἀχιλλέως ἐξάδελφος ἦτον ἐκ τοῦ πατρός του,
ἦν δὲ καὶ νέος καὶ εὐγενικὸς καὶ κάλλιος ἐκ τοὺς δέκα·
ὃς κατὰ τὴν συγγένειαν θαρρῶν ἀπηλογήθη.

Ἀπηλογία Πάντρουκλου ὡς πρὸς τὸν Ἀχιλλέα.

Ἐγὼ νὰ σὲ εἴπω, δέσποτα, κἂν τολμηρὸς ὁ λόγος,
εὔξου νὰ μὴ σὲ τρώσουσιν τὰ βέλη τῶν ἐρώτων,
νὰ μὴ ἐμπῇ ἡ καρδία σου εἰς πόθου κορασίου·
εἰ γὰρ καὶ τοῦτο γένηται καὶ λάβῃς πόθου τρῶσιν,
τότε νὰ μάθῃς ἐκ παντὸς τὴν τρῶσιν τῶν ἐρώτων,
νὰ ἀρνήσεσαι καί συγγενῆν, πατέρα καὶ μητέρα,
νὰ ἀρνήσεσαι τὴν δόξαν σου καὶ αὐτῆς νὰ ἀκολουθήσῃς.
Πολλὰ ἔναι, δέσποτα, φρικτὸν τὸ βέλος τῶν ἐρώτων.
Ἐγὼ εἶδα τί ἔναι ἡ τρῶσίς των καὶ πάντας νὰ τὸ λέγω.
Εἰς τοῦτό μας ὦ δέσποτα, τὸ τωρινὸν ταξεῖδιν
οὔτε σπαθία θειλιῶ, οὔτε κοντάρια τρέμω,
οὔτε γονέων ὑστέρησιν, οὔτε τοσοῦτον πλοῦτος,
ἀλλὰ ἔχω βέλος ἔσωθεν καὶ τρῶσιν τῶν ἐρώτων
καὶ τρώγεται ἡ καρδία μου διὰ πόθον κορασίου.
Καὶ σύ, δυνάστα βασιλεῦ καὶ αὐθέντη δέσποτά μου,
ὅταν ἐξ ἔρωτος πληγῆς νὰ μάθῃς τί ἔν' τὸ λέγω. —
Ἐνόσῳ ταῦτα ἐλέγασιν ἐβράδυνεν ἡ ὥρα,
σχεδὸν τὸ μεσονύκτιον ἔφθασεν ἀπὸ τώρα·
πάντες ἀπεχαιρέτησαν καὶ ὑπάγουν κοιμηθῆναι,
τὸ δὲ παιδίον ἄϋπνον διεβίβασεν τὴν νύκτα
πᾶσι διατασσόμενος καλῶς ἑτοιμασθῆναι.
Καὶ ὁ βασιλεὺς τὸν ἔλεγεν ἐκεῖνος ὁ πατήρ του:
κοιμήσου, τέκνον μου καλόν, ψυχῆς παρηγορία,
ἀνάπαυσις τοῦ γήρους μου, πνοή μου καὶ ζωή μου,
καὶ τὸ πρωῒ διατάχθησαι ὡς βούλεσαι καὶ ὡς θέλεις. —
Καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ὡς φρόνιμος οὕτως ἀπηλογήθη.

Ἀπηλογία πρὸς τὸν αὐτοῦ πατέρα.

Ἐρεύ' ἀφέντη μου ὦ βασιλεῦ, ἡ ἀνάπαυσις καὶ ὁ ὕπνος,
ἐμὲ δὲ οὐκ ἐδέχεται ὕπνος τοῦ κοιμηθῆναι,
ἀλλὰ ἐγὼ ἂν θέλω ἢ μέριμνα ποσῶς οὐδὲν μὲ ἀφίνει·
τὰ γὰρ φρονήματά, δέσποτα, τῆς βασιλειας σου ὅλα

εἰς τὰς χεῖράς μου ἀνακείτονται πῶς νὰ τὰ διασώσω,
καὶ πῶς νὰ τὰ διατάσσωμαι πῶς νὰ ἀνδραγαθήσουν,
πῶς νὰ νικήσω τοὺς ἐχθροὺς πάντας τοὺς ἐδικούς μας,
νὰ ἐπάρω ἀπαὶ τὰς χεῖράς τους τὰς χώρας τὰς κρατοῦσιν. —
Ἀκούει ταῦτα ὁ βασιλεύς, ἐχάρην ἡ ψυχή του,
τὰς χεῖράς του ἐσήκωσεν, τοιαύτην εὐχὴν τὸν δίδει·

Εὐχὴ πατρὸς πρὸς Ἀχιλλέα.

Ἄμποτε, τέκνον μου καλόν, νὰ λάβῃς εὐτυχίαν,
ἄμποτε καὶ τοῦ στέμματος νὰ γένῃς κληρονόμος,
ἄμποτε νὰ μὴ ἴδῃς θάνατον μέχρι μακροῦ τοῦ γήρους,
ἄμποτε, τέκνον μου καλόν, νὰ σὲ ἰδῶ συντόμως
νὰ φέρνῃς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν δεμένους ἐκ τραχήλου,
ἄμποτε νὰ ἴδω γάμους σου καὶ τέκνα σου ὀσφύος. —
Ἐνόσῳ ταῦτα ἐλέγασιν ἔφθασεν ἡ ἡμέρα,
ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος λαμπρός, ἠγλαϊσμένος,
καὶ τὰ παιγνίδια ἔκρουσαν ὄργανα τοῦ φουσάτου.
Τὸ δὲ παιδίον ἔσωθεν ἐκάθητο εἰς τὴν κλίνην
παρηγορῶν καὶ τὸν πατῆρ ἀντάμα μὲ τὴν μήτηρ,
διότι θλίβονται πολλά, τὴν μάχην ἐφοβοῦντα.
Καὶ πάντες ἐσυνάχθησαν ἔξωθεν τῆς αὐλῆς του
παρέτοιμοι πρὸς κίνημα καὶ συμπλοκὴν πολέμου.
Ἐκεῖνοι μόνοι οἱ δώδεκα ἀνέβησαν θαρρῶντες,
εὐθὺς τὸν ἐχαιρέτησαν, πίπτουσι προσκυνοῦν τον.
Στολὴν ἐφόρεσεν λαμπράν, ἐρωτικὴν, ὡραίαν,
ὀξὺν ἐσωκουρτζούβακον μὲ τὰ χρυσᾶ πουλία,
καὶ ἄλλον χρυσοπράσινον μετὰ λιθομαργάρων·
εἶχεν ἡ τραχηλέα του καὶ τὰ μανίκια γῦρον
λιθάρια πανυπέρλαμπρα μετὰ λιθομαργάρων·
Ἐφόρεσε καὶ στέφανον ἐκεῖνο . . .
Πολλὰ τὸν ἠναγκάσασι ἵνα τζαγκὰ φορέσῃ,
ἀλλὰ ποσῶς οὐ θέλησε τοῦτο νὰ τὸ ποιήσῃ,
ἀλλὰ τουβίτζια ἐφόρεσεν καὶ ἀραβίτικα βλατία,
χρυσὰ καὶ αὐτὰ καὶ πάντερπνα, ἐρωτικὰ εἰς θέαν.
γύρωθεν τὰ ὑποδήματα μάλαγμα μετὰ μαργάρων.
Μαῦρον φαρὶν τὸν ἤφεραν, ὕπερ ἠγάπα πλέον,
δεινὸν ἀπὸ τοῦ βλέμματος, φρικτὸν ἀπὸ τ[illegible]

Κουβέρτα χρυσοκόκκινην ἐσάγησαν τὸν μαῦρον,
χρυσὴν λεκάνην ἔθηκαν μὲ τὸ κρασὶν ὁμπρός του,
ὡς ἂν ὁ μαῦρος μεθυσθῇ καὶ ἄρξεται τοῦ παίζειν.
Νὰ εἶδες νὰ ἐθαυμάστηκες, ὁ νοῦς σου νὰ ἐξενίστην.

Ἀπεχαιρέτησεν ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ὅλον τὸ φουσάτον μὲ παρρησίαν καὶ εὐτολμίαν καὶ θράσος τοσοῦτον.

Δένει τὰ χέρια, προσκυνεῖ πατέρα καὶ μητέρα,
τὸν βασιλέα, τὴν δέσποιναν, ὡς ἔπρεπεν ἀξίως·
γλυκὰ καταφιλοῦσί τον. ἀπλήστως εὔχουνταί τον,
ὅλοι ἀπεχαιρέτησαν μετὰ χαρᾶς μεγάλης.
Ἐδώκασιν τὰ ὄργανα, πηδοῦν, καβαλλικεύουν.
Ὡς ἥλιος ἐξανέτειλεν, ὡς ἄστρον Ἀφροδίτης,
ὅσοι καὶ ἂν τὸν ἐβλέπασιν ἐχάρησαν μεγάλως·
Κρατεῖ κοντάριν κόκκινον μετὰ χρυσογραμμίαις·
ὁ μαῦρος παίζειν ἤρξατο, ἐρωτικῶς ὠρχήσθη,
καταπηδᾷ συχνὰ πυκνὰ καὶ παίζει ὡραιωμένα.
Ὁ νέος ὑπελυγίζετον καὶ φουδουλίας ἐποίει·
νὰ εἶδες γοῦν παραταγὴν τοῦ κόσμου ἐξαιρημένην,
φουσάτον πανεξαίρετον, λαμπρὸν ἁρματωμένον,
φαρία καὶ ἱππάρια ὑπόσελλα τοῦ δρόμου.
Δώδεκ' ἀλλάγια ἐποίησεν νὰ ἦναι τοῦ πολέμου,
ἀπὸ τριάκοντα στερρῶν γενναίων πολεμάρχων,
καὶ ἐκεῖνος μὲ τοὺς δώδεκα πάλιν ἄλλον ἀλλάγιν.
Καὶ πᾶσα ἓν ἀλλάγιον καὶ πᾶσα ἕνα σκῆπτρον
τριακόσιους ἔχει θαυμαστοὺς ἄνδρας δοκιμασμένους.
Τὸ δὲ φουσάτον τὸ ἕτερον ἐμοίρασεν εἰς δέκα.
Καὶ ἀφότου γοῦν ἐξέβησαν πέντε καὶ δέκα μίλια,
εὗρον λιβάδιν ἔμμορφον πάνυ χαριτωμένον.
Ἐπέζευσε καὶ ἐτέντωσε ὅλον του τὸ φουσάτον·
ὁ κάμπος ὅλος ἔγεμεν τὰς τέντας τοῦ φουσάτου.
ἡ τέντα του ἐξάμιτος, κόκκινη, ὡραιωμένη
μὲ τὰ ἀργυρὰ τὰ δέματα τὰ ξύλα καὶ κουσπία,
μῆλα χρυσὰ εἶχεν ἑπτὰ καὶ τὰ σχοινία μετάξιν,
τὰ πάντα ἦσαν ὁλόκαλα τῆς συνοδίας ἐκείνης.
Καὶ διεβίβασαν ἐκεῖ ἅπασαν τὴν ἡμέραν,
τό κάμαν γὰρ οὐκ ἤθελον τὸ νὰ περιπατῶσιν.

Καὶ τῇ ἐπαύριον πρωΐ πάντες καβαλλικεύουν,
ὄχι δὲ τὰ φαρία τους, ἀλλὰ ἄλογα τοῦ δρόμου,
καὶ δέκα ἡμέρας ἤλασαν μετὰ σπουδῆς μεγάλης,
καὶ πρὸς τὰς ἄκρας ἔφθασεν τῆς χώρας τοῦ πατρός του.
Μαντατοφόροι ἐφθάσασι ὥρα μεσονυκτίου,
διὰ τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἠρώτησε καὶ τί ἔναι ἡ δύναμίς τους.
Ἐκεῖνοι ἀνταπεκρίθησαν καὶ τὴν ἀλήθειαν εἶπαν:
πολλὴ ἔναι ἡ δύναμις, δέσποτα, τοῦ ἐχθροῦ σου,
ὡς ἄστρα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ φύλλα εἰς τὰ δέντρα,
οὕτως κεῖνται ἡ τέντατς τους εἰς τὴν γῆν ἐξηπλωμέναις·
πολλὴν ἔχει τὴν δύναμιν, πολλὴν καὶ τὴν ἀνδρείαν. —
Καὶ ἐκεῖνος τοὺς ἐρώτησεν ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ μέγας:

Ἀπόκρισις μεγάλου Ἀχιλλέως.

Καί τί ἔναι τὸ ἐμποδίζουνται καὶ οὐκ ἔρχονται παρέδω; —
Ἐκεῖνοι ἀνταπεκρίθησαν, τὸν Ἀχιλλέα λέγουν:

Ἀπόκρισις τῶν Ἀποκρισαρίων.

Καστέλλι ἔχεις, δέσποτα, τὸ ἠγάπαν ὁ πατήρ σου·
πολλὰ τὸ περιεκύκλωσεν καὶ ἐκατεσφάλισέν το,
ὥσπερ κλειδὶν τὸ ἐποίησεν εἰς πάσας σου τὰς χώρας·
τρεῖς μῆνας τὸ ἀνατάσσεται καὶ οὐ δύναται μᾶς πάρει·
κάθε ἡμέραν πολεμοῦν εἰς τοῦ καστελλίου τὴν πόρταν,
καὶ ἡμεῖς οὐδὲν προδιδόμεσθα ὥσπερ πιστότατοί σου.
Τὸ νὰ τ' ἀκούσῃ παρευθὺς ὁ Ἀχιλλεὺς τοὺς λόγους,
συντόμως γράφει γράμματα, στέλνει τα εἰς τὸ κάστρον.
τῆς δὲ γραφῆς ἡ συμπλοκὴ ἦσαν οἱ λόγοι οὗτοι:
καὶ ἀλλάγια πανεξαίρετα δωρεῖ καὶ δίδει . . .

Γραφὴ ὅπερ ἀπέστειλεν ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς τὸ ἑαυτοῦ κάστρον.

Ἐγὼ ὁ δυνάστης Ἀχιλλεύς, ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως,
ἔρχομαι πρὸς βοήθειαν πάντων τῶν ἐδικῶν μου.
Ἐθαύμασα τὴν πίστιν σας καὶ ὑπερεθαύμασά την,
ὅτι ὡς γενναῖοι καὶ πιστοί, ὄντως ἀνδρειωμένοι,
ποσῶς οὐδὲν ἐδειλιάσετε νὰ δώσετε τὸ κάστρον.
Εὐχαριστῶ τοὺς πάντας σας καὶ ὑπερευχαριστῶ σας.
Ἄλλος κἂν τρεῖς βαστάξετε, φίλοι μου, τὰς ἡμέρας,
νὰ τάξω τὰ φουσάτα μου καὶ τὰς παραταγάς μου.

Μὴ δειλιάσετε, ἄρχοντες, εἰς τὴν νεότητά μου,
ὅταν εὑρῶ τὸν βασιλέα ὁποῦ σᾶς παρακεῖται,
νὰ εὑροῦμεν τὸ φουσάτον του ὁποῦ σᾶς πολεμίζει,
νὰ λάβουσι πληροφορίαν τίνος υἱὸς ὑπάρχω.
τοὺς ἐν τῷ κάστρῳ χαιρετῶ ὅλους τοὺς ἐδικούς μου. —
Λαβόντες τοίνυν τὴν γραφὴν ὑπᾶσί την εἰς τὸ κάστρον·
τὸ τῆς ὁδοῦ διάστημα μίας ἡμέρας ἦτον.

Δίδει βουλὴν ὁ Ἀχιλλεὺς μετὰ τοὺς ἄρχοντάς του, μετὰ καὶ τοὺς ἀγούρους του καὶ ὅλον του τὸ φουσάτον.

Ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ἀπέμεινεν καὶ εἰς συμβουλὴν ἐκάτσεν.
οἱ ἄρχοντες ἔδιδαν βουλὴν τὴν νύκτα νὰ τοὺς δώσουν
ἐξάφνης ἀναρμάτωτους καὶ νὰ τοὺς κατελύσουν·
ὁ δὲ μέγας ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ οἱ δώδεκά του ἀγοῦροι
οὕτως ἀνταπεκρίθησαν τῆς συμβουλῆς ἐκείνης:
Καλὴ ἔναι ἡ στρατιωτική, ἄρχοντες, ἡ βουλή σας,
ἀλλὰ γενναῖον καὶ δυνατὸν οὐκ ἔναι ἔργον τοῦτο·
τοῖς ἀνισχύροις καὶ σαθροῖς δέδοται τὸ ἐξάφνης·
εἰ γὰρ καὶ νῖκος ποιήσωμεν, εἰς ἐντροπήν μας ἔναι. —
Ἐστήσασιν τὴν συμβουλὴν ἡμέραν νὰ τοὺς δώσουν.
Τριάκοντα ἀλλάγια ἦσαν τοῦ βασιλέως.
καὶ τὸ καθὲν ἀπὸ ἑκατὸν εἶχεν καβαλλαρίους·
καὶ τοῦ Ἀχιλλέως δώδεκα ἦσαν πολέμου ἀλλάγια
ἀπὸ τριάκοντα στερρῶν γενναίων πολεμάρχων,
καὶ ἐκεῖνος μὲ τοὺς δώδεκα πάλιν ἄλλον ἀλλάγιν,
τὸ φουσάτον τὸ ἕτερον νὰ στέκεται ἐξόχως.
Ἐκίνησαν στρατιωτικά, συντακτικά, ἀνδρειωμένα,
ἀφοῦ τὸ ὄρνεον ἔκραξεν ἐκ τὸ κατουνοτόπιν,
καὶ πρὸς τὸ ἡλιοανάτελμα πλησιάζουσι τὸ κάστρον·
αἱ βίγλαις τοὺς ἐνόησαν τοῦ βασιλέως ἐκείνου
καὶ ὑπᾶσι δὲ μετὰ σπουδῆς, λέγουν τὰ συχαρίκια:
Φουσάτον εἴδομεν πολὺν σκηπτόμενον εἰς κάμπον
καὶ πρὸς βοήθειαν ἔρχεται τούτου τοῦ καστελλίου. —
Εὐθὺς ὁρίζει ὁ βασιλεὺς νὰ ἁρματωθῇ φουσάτον,
ὁρίζει ἀλλάγια θαυμαστὰ τριακόσια πενῆντα
καὶ τὸ καθὲν ἀπὸ ἑκατὸν εἶχεν καβαλλαρίους,
φαράτους ὅλους, διαλεκτοὺς καὶ θελοκιμασμένους,

καὶ πόλεμον ἐκήρυξεν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος.
Πάντες ἀλλαγιάσθησαν, ἔστησαν ἑξ ἑτοίμου.
Εἶχε δὲ γοῦν ὁ βασιλεὺς υἱοὺς ἀνδρειωμένους,
ἀνάνδρους δὲ τυγχάνοντας ὡς ἔδειξε τὸ τέλος·
πέντε δὲ ἦσαν ἐξαίρετοι, ἄνθος τῶν ἀνδρειωμένων,
οἵτινες δὲ ὑπήρχοντο υἱοὶ τοῦ βασιλέως.
Ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ὁ θαυμαστὸς αὐγῆς καταλαβούσης
καβαλλικεύειν ὥρισεν πάντες τὰ παλαφρέ τους·
ἐκεῖνος δὲ καὶ οἱ δώδεκα οἱ θαυμαστοὶ ἀγοῦροι
μούλας ἐκαβαλλίκευσαν μαύρας ὥσπερ ἐλαίας·
καὶ ὡς ὅτου νὰ δώσῃ ὁ ἥλιος καὶ νὰ πλατύνῃ ἡ ἡμέρα
τὸν κάμπον ἐκατέβησαν, βλέπουσι τὸ καστέλλι·
ἠγάπησε δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπὸ ψυχῆς τὸν τόπον.
Ὀλίγον τοὺς ἐχώριζεν ἀμφότερα τὰ μέρη·
τουμπίτζα τοὺς ἐχώριζεν ἀνάμεσα τῶν δύο,
καὶ ἐκεῖ πάντες ἱστάθησαν, κανεὶς νὰ μὴ τοὺς βλέπῃ.
Ἀτός του τοὺς ἁρμάτωσεν καὶ κατωχύρωσεν τους
αὐτοὺς καὶ τὰ φαρία τους καλῶς ὠχυρωμένα·
καὶ ἀφότου ἐρματωθήκασι μετὰ καλῆς καρδίας,
νικᾷ τὸ θράσος τὸ πολὺ τὸν μέγαν Ἀχιλλέα,
ἐπαίρνει τὸ κοντάριν του καὶ τὸ λαμπρὸν σκουτάριν
καὶ τόπον ἔδραμε πολὺν καθάπερ τὸ γεράκιν·
τοῦτον δὲ πάντες ἔφριξαν ὅσοι καὶ ἂν τὸν εἶδαν·
καὶ δέκα ἀλλάγια ἐχώρισεν νὰ ἦναι τοῦ πολέμου·
οὐκ εἶχασιν ἀπὸ πολλῶν, τριάκοντα καὶ μόνου,
καὶ ἐκεῖνος μὲ τοὺς δώδεκα πάλιν ἄλλον ἀλλάγιν·
τὸ δὲ φουσάτον τὸ πολὺν ἐμοίρασεν εἰς δέκα.
Μοῦντον ἐκαβαλίκευσεν, ἀλλὰ φουδούλην μοῦντον·
ἔστραπτεν ὥσπερ ἥλιος ἐπάνου εἰς τὸν μοῦντον.
Καὶ ἐστέκασιν κατόπισθεν εἰς τοῦμπαν συνηγμένοι,
καὶ τίποτε οὐκ ἐγίνωσκον ὅτι πλησίον τους εἶναι.
Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσεν πάντας ἁρματωθῆναι,
καὶ τοὺς υἱούς του ἐλάλησεν· τοιαῦτα τοὺς ἐλάλει:

Λόγια τοῦ ἐναντίου βασιλέως

Ἐπάρετε τὰ ἀλλάγια μου, ὅλα μου τὰ φουσάτα,
καὶ πρὸς ἐκείνους δράμετε εὐθύς, καὶ ἂν τοὺς εὑρῆτε

ἐξάγκωνα τοὺς φέρετε δεμένους πρὸς ἐμένα. —
Καὶ μετὰ σοβαρότητος ἐκίνησαν καὶ ὑπάγουν.
Ἐπῆρε ἀλλάγια θαυμαστὰ διακόσια πενῆντα,
καὶ τὸ καθὲν ἀπὸ ἑκατὸν εἶχεν καβαλλαρίους,
φαράτους ὅλους, διαλεκτούς, καλούς, δοκιμασμένους.
Ἀφ' ὅτου ἐπλησίασαν ἑνὸς μιλίου τόπον
τὸν Πάντρουκλον ἐλάλησε, τὸν γνήσιον συγγενῆν του
καὶ ὡς κάλλιον ἐκ τοὺς ἕνδεκα τοὺς χωριστοὺς ἐκείνους:
Πάντρουκλε, ἔπαρ' τὸ φλάμπουρον καὶ ἀναίβα εἰς τὴν τουμπίτζαν,
νὰ ἰδοῦσι τὸ σημάδι μου καὶ τότε ἡμεῖς νὰ ἐβγοῦμεν. —
Τὸ δὲ σημάδι σταυραετὸς ὁλόχρυσος ὑπάρχει,
καὶ λέοντος στόμα κόκκινον εἰς κίτρινον ἀέραν.
Καὶ παρευθὺς ἐγνώρισαν μέσα ἐκ τὸ καστέλλιν,
ἐχάρησαν, ἐχόρευσαν, μεγάλως εὐφημοῦσιν.

Λόγια Πάντροκλου πρὸς τοὺς ἰδίους.

Ἰδὼν δὲ πλῆθος ἄπειρον ὁ Πάντρουκλος φουσάτων,
εὐθὺς ἀπερειδίασε, λέγει πρὸς τοὺς ἰδίους:
Πολλὰ πουλίτζια εἶδα 'δῶ τὸν κάμπον καταβαίνουν·
οὕτως ἂς τοὺς συντρίψωμεν, ὡς φάλκων τὰ περδίκια. —

Ἐθαύμασε τὸ ἀπόκοτον.

Τοῦτον ὑπερεθαύμασεν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν λόγον.
Ἐσμίξασιν οἱ δώδεκα καὶ εὐθὺς ἐπιλαῆσαν,
καὶ ἀπέκει δὲ τὰ ἀλλάγια τὰ δώδεκα μὲ τάξιν,
καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐνέτρεχε μόνος, μεμονωμένος.
Ἐκεῖνοι ὑπερεθαύμαζαν τὴν ὀλιγότητάν τους
καὶ ὡσὰν τοὺς ὀλιγοστοὺς μὲ θράσος καταβαίνουν.
Ἐσμίξασιν ἀλλάγια τρία τοῦ βασιλέως
καὶ εἰς ἕναν ἐκαταίβηκαν ἀλλάγιν τοῦ Ἀχιλλέως.
Καλὰ τοὺς ὑπαντήσασιν, οὐκ ἠδειλίασάν τους,
ὁ εἷς τοὺς δέκα ἐσύνθλασαν καὶ κατεσφάξασίν τους,
καὶ ὡς γῦπες τοὺς ἐσύνθλασαν οἱ τριάντα τοὺς τριακόσιους.
Νὰ εἶδες τὸν Ἀχιλλέα σπαθέας δοκιμασμένας·
οὐδέναν ἐδευτέρονε νὰ μὴ τὸν ρίψῃ κάτω.
Εἴκοσι μόνον ἔγλυσαν ἀπὸ τοὺς τριακοσίους,
καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς εἴκοσι ἔλαβαν ἄνδρας πέντε.

Μὲ τὸ καλὸν τοὺς ἔλεγεν: Ἔξω μερία σταθῆτε
νὰ ἔλθουν ἐκ τοὺς συντρόφους σας ἐκ τῶν ἀναπαμμένων. —
Καὶ ἐκεῖνοι ἀνταπεκρίθησαν καὶ πρὸς ἐκεῖνον λέγουν:
ἡμᾶς τοὺς πέντε ἄφες μας, μηδὲν μᾶς θανατώσῃς,
καὶ δοῦλοί σου νὰ ἤμεθεν ἡμεῖς καὶ τὰ παιδία μας. —
Ἐνίκησέν τους ἡ ὄρεξις ἀπῆρέν τους τὸ θράσος
καὶ εὐθὺς πάλιν ἐπιλάλησαν μέσα εἰς τὸ φουσάτον.
Θαύμασιν μεγάλην ἔκαμναν καὶ ἀνδρειωμένον θράσος,
ὅμως οὐκ ἠδυνήθησαν ἕνα ποιήσουν νῖκος,
ἀλλ' ὄπισθεν ἐγύρισαν, ἔξω τροπὴν ἐποῖκαν.
Ἀλλάγια τρία ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τοῦ Ἀχιλλέως,
ἀλλάγια τριάκοντα ἐσκότωσαν ἀπὸ τοῦ βασιλέως·
ἡ τζάγραις τοὺς ἐζάλισαν ἂς εἶχασιν ἐκεῖνοι,
ἀλλ' ὅμως πάλιν ἔδερναν, ἐγύριζαν ὀπίσω·
ἑξῆντα χιλιάδες ἦτασιν τοῦ βασιλέως φουσάτον,
καὶ τοῦ Ἀχιλλέως δεκοκτώ, ἀλλ' ἦσαν ἀνδρειωμένοι.
Ξένον καὶ μέγα, ἄπειρον ὁ πόλεμος ἐκεῖνος.
Καὶ ἀπὸ τῶν πέντε τῶν υἱῶν τῶν θαυμαστῶν ἐκείνων
ἕναν ἐπῆρεν ὁ θυμὸς καὶ ἐσέμπην εἰς τὸ φουσάτον·
τριάκοντα ἐσκότωσεν ὡς ἱέραξ τὰ περδίκια,
καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐθαύμασεν καὶ οἱ δώδεκά του ἀγοῦροι.

Λόγοι πρὸς τὸν μέγαν Ἀχιλλέα.

Καὶ πρὸς ἐκεῖνον ἔλεγαν: Δέσποτα ἂς πολεμοῦμεν,
μὴ πέσουν τὰ φουσάτα σου καὶ πάθῃς ἀτιμίαν. —
Ἐνόσῳ ταῦτα ἐλέγασιν ἐκεῖνοι πρὸς ἐκεῖνον,
εὐθὺς ἐπελυθήκασιν οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ πέντε,
ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ἐγέλασεν καὶ πρὸς τοὺς δώδεκα λέγει:
Βλέπω τοὺς πέντε σοβαρῶς δοκῶνται ἀνδρειωμένοι,
ἐπεὶ ὁ εἷς τοὺς τριάκοντα ἔθλασεν ὥσπερ εἶδα.
Ὅμως ὑπάγω πρὸς αὐτοὺς ἵνα τοὺς δοκιμάσω,
καὶ ἐσεῖς ὁμοῦ οἱ δώδεκα χυθῆτε εἰς τὸ φουσάτον,
καὶ ἂς βλέπω τὴν ἀνδρείαν σας, καὶ πάλιν ἐσεῖς ἐμένα.
Θαρρῶ εἰς τὴν εὐχὴν τῆς μάνας μου οὐ μὴ μᾶς ἐγλυτώσουν.
Τότε λοιπὸν ἐλάκτισεν τὸν θαυμαστόν του μοῦντον
καὶ ὡς ἀστραπὴ ἐξεπήδησεν, ἐφώναξεν μεγάλως
καὶ ὡς δράκων τὸ βλέμμα φοβερὸς τὸ εἰς αὐτοὺς ἐκατέβην·

τὸν ἕναν ἔδωκεν σπαθέαν ἀπάνου εἰς τὸ κασίδιν
καὶ μέσα τὸν ἐδίχασεν ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτου·
τὸ ἀπελατίκιν ἔσυρεν, τὸν ἄλλον δευτερόνει,
καὶ εἰς γῆν ἡπλώθη παρευθὺς ἀναίσητος καθόλου·
ὁ τρίτος φεύγει· ἔφθασεν, κρούει του κονταρέαν,
μὲ τὸ φαρὶν τὸν ἔρριψεν· καὶ ἐφύγασιν οἱ δύο.
Μαῦρον ἐμετασέλλωσεν, ἔσυρεν τὸ σπαθίν του,
ἐλάκτισεν μετὰ θυμοῦ καὶ ἐσέβην εἰς τὸ φουσάτον·
ἀπ' ἔδω ἀπ' ἔκει ἔκοπτεν, ἔτρεχεν ὥσπερ λέων,
καὶ διὰ τὸ νὰ μὴ φεύγουσιν ἔπεφταν ἀπ' ἐμπρός του.
Καὶ οἱ δώδεκα μὲ τοὺς ἕτερους κόπτουν εἰς τὸ φουσάτον,
τὰς ἄκρας ἐθερίζασιν οἱ δώδεκα μὲ θράσος.
Εἰς ἄκραν ἐπιλάλησεν ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ μέγας
καὶ μὲ τὴν ἄλλην ἔσμιξεν ἄκραν, συγκόπτων πάντας.
Ἐπέθαναν δύο νεώτεροι ἐκ τοὺς δώδεκα ἐκείνους,
καὶ θυμωθεὶς ὁ Ἀχιλλεὺς ὁρίζει νὰ τὸν φέρουν
τὸν μαῦρόν του τὸν θαυμαστόν, φρικτὸν καὶ ἀνδρειωμένον·
μετὰ θυμοῦ του φοβεροῦ πηδᾷ, καβαλλικεύει.
Ἐσμίξασιν ἀμφότεροι ἀλλήλους τὰ φουσάτα,
ἀλλήλως κατακόπτουνται καὶ ἀλλήλως κατελοῦνται,
καὶ κονταρέας ἐσφάζοντα(ν) ἀπαὶ τὸν Ἀχιλλέα,
καὶ ὥσπερ νὰ κόπτουν θεριστὰ χωράφιν δασωμένον,
καλοί, ἰσχυροὶ καὶ δυνατοί, καὶ χορτασίαν μὴ ἔχουν,
οὕτως τοὺς ἐκατέκοπταν καὶ χορτασίαν οὐκ εἶχον.
Ἐπλήθυνεν ὁ ποταμὸς τῆς αἱματοχυσίας,
τοῦ Ἀχιλλέως ἐγέμισεν ὁ μαῦρος ἐκ τὸν κόπον·
ἐξαπολεῖ τον σύντομα, δράχνει ἰσχυρὸν σκουτάριν,
γοργὸν τοὺς ἐκατάφθανεν καὶ κατεφύνευέν τους·
καὶ γὰρ ὅσον ἐφαίνετον ὅτι διώκει ὀπίσω,
εὐθὺς ὀμπρὸς εὑρίσκετον, ὡς λέων ἐπροπήδαν
καὶ εἰς ἀπορία τοὺς ἔβαλεν καὶ οὐκ εἶχαν τὶ νὰ ποίσουν,
οὔτε νὰ φύγουν εἴχασιν οὔτε νὰ πολεμίζουν.
Καὶ πάλιν εἰς τὴν μέσην τους ἐσέμπαινεν συντόμως
καὶ εὐθὺς πάλιν εὑρίσκετο πετόμενος εἰς ἄκραν·
Εὐθὺς τροπὴν ἐπήρασεν πολλὰ κατηχυμένην.

Ἐποίησεν τὸ νῖκός του ὁ μέγας Ἀχιλλεύς.

Ἰδόντες δὲ τὸ θέαμα, τὴν ἀπειλὴν ἐκείνην,
εὐθὺς ἀποαρματόνουνται, πίπτουσιν, προσκυνοῦν τον.
Ὁρίζει αἰχμαλωτίζουν τους καὶ σιδηρόνουσίν τους·
αἰχμαλωσίαν ἐπήρασιν ἀμέτρητην, μεγάλην.
Ὡς τὸ εἶδεν καὶ τὸ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος
τὸ θαῦμα τὸ ἐγένετον εἰς ὅλον τὸν λαόν του,
φεύγει πολλὰ ὅσον δύναται, εἰς τὸν ἐκείνου τόπον
μετὰ τῶν δύο τῶν υἱῶν τῶν ἐναπολειφθέντων.
Οὕτως δώξας ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ οἱ δέκα του ἀγοῦροι
ἀπέσω τοὺς ἐσέβασαν εἰς ἐδικόν τους κάστρον,
καὶ ὡσὰν τὰς πόρτας ἔφθασεν, ἔξω μικρὸν ἐστάθην,
ἐπέζευσαν οἱ δέκα του καὶ ὅλον του τὸ φουσάτον,
ἐτέντωσαν καὶ ἐστάθησαν, ἔλυσαν τὰ ἅρματά τους,
μικρὸν νὰ παρηγορηθοῦν ἐκ τῶν πολλῶν ἰδρώτων,
νερούτζικον ἐφέρασιν τὰ χέρια τους νὰ νίψουν,
Ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκάθησεν εἰς τὴν τένταν τρεῖς ἡμέρας
λυπεῖται λύπην ἄπειρον μετὰ τοὺς δέκα ἀγούρους
τὸ πῶς ἐχάσασι τοὺς δύο συντρόφους καὶ ἀδελφούς τους·
καὶ δύο ἀρχοντόπουλα ἤβρεν ἐκ τὸ φουσάτον
εὐγενικοὺς καὶ φρόνιμους, μᾶλλον ἀνδρειωμένους,
ἔστησεν εἰς τὸν τόπον τους ἐκείνων τῶν ἀγούρων.

Ἠθέλησεν ὁ Ἀχιλλεὺς νὰ σκέψεται τὸ κάστρον.

Ὡρέχτηκεν ὁ Ἀχιλλεὺς νὰ σκέψεται τὸ κάστρον·
πεζὸς ἐπεριπάτησεν τριγύρου καὶ τὸ βλέπει·
γυναῖκες ἐπαρέσκυψαν νὰ ἰδοῦσιν τὸ φουσάτον,
καὶ μέσον τούτων ἵστατο ἡ ἐξαίρετος ἐκείνη
εὐγενικὴ καὶ ἐρωτική, τοῦ βασιλέως θυγάτηρ,
ἣν ὕστερον ἐκέρδισεν ὁ Ἀχιλλεὺς μὲ πόθον.
Βλέψας δὲ τούτην (ὁ Ἀχιλλεύς?) ἐτρώθην ἡ καρδία του,
εὐθὺς ἀνῆψεν ἡ ψυχὴ ἐκείνου τοῦ ἐρώτου.

Ἐσύμπηκεν ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς τὸν ἔρωταν τὸν μέγαν.

Ἵστατο βλέπων ἄφωνος ἐπὶ πολλῆς τῆς ὥρας,
ἄφωνος καὶ ἀκίνητος, καρδιοπονεμένος·
ὅμως ἀνδρειωθεὶς εἰς τὸν ἔρωτα οὐκ εἶπεν τί ἔν' τὸ πάσχει.
Ἀφ' ἧς ἐκαταφύχησεν, πηδοῦν, καβαλλικεύουν,

εἰς τὸ καστέλλιν ἔφθασαν τοῦ Ἀχιλλέως ἐκεῖνον.
Ἐδώκασιν τὰ βούκινα μὲ παρρησίαν μεγάλην.

Ἔφθασεν εἰς τὸ καστέλλιν του.

Εἰς ἀπαντήν του ἐξέβησαν ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες
καὶ ὁμπρός του ἐπῆγαν ἅπαντες μετὰ χαρᾶς μεγάλης.
Πάντες ὑπερεθαύμασαν τοῦ Ἀχιλλέως τὸ κάλλος,
τὴν ἡλικίαν τὴν θαυμαστήν, τὴν ὡραιότητάν του,
πάντες ὑπερευφήμησαν αὐτὸν ὡς βασιλέαν:
Ἔδε στρατιώτης βασιλεύς, νικητὴς τροπαιοῦχος,
εἰς τὴν ἀνδρείαν του χαίρεται, τινὰ νὰ μὴ φοβῆται. —
παρακαλοῦν τον ἅπαντες νὰ μὴ στραφῇ ὀπίσω,
νὰ ἔλθῃ καὶ ὁ πατέρας του ἐκεῖ νὰ κατοικήσουν.
Ἐκεῖνος διὰ τὸν ἔρωταν τῆς κόρης ὁποῦ εἶδεν
ἠθέλησεν εἰς τὸ ἐκ παντὸς ἐκεῖ νὰ κατοικήσῃ·
ἦν δὲ ὁ τόπος πεδινός, εὐάρμοστος καὶ ὡραῖος.
Καθίζει γράφει γράμματα πρὸς τὸν αὐτοῦ πατέρα,
καὶ τῆς γραφῆς ἡ συμπλοκὴ ἦσαν οἱ λόγοι τοῦτοι:

Γραφὴν ἀπέστειλεν ὁ Ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν αὐτοῦ πατέραν.

Ὁ δοῦλος τῆς βασιλείας σου καὶ τολμηρὸς υἱός σου
συγχαίρομαι σε, δέσποτα, πάλιν συγχαίρομαί σε.
Ἰδού, τὰ πάντα ἐγίνουντα καὶ πάλιν εἶν' δικά σου,
καὶ τοὺς ἐχθρούς σου ἔφθειρα καὶ ἐτζακίσαμέν τους·
ἄλλους αἰχμαλωτίσαμεν καὶ ἄλλους ἐκατακόψαν,
καὶ ἄλλοι ἐφύγαν σύντομα μὲ ἐντροπὴν μεγάλην.
Πλὴν νὰ γινώσκῃς, δέσποτα, πάλιν ἐὰν μισεύσω
ἐχάσαμεν τὰς χώρας μας καὶ [οὗτοι] τὰς ἐπῆραν·
πλησίον εἶναι οἱ ἐχθροὶ καὶ θέλουν μᾶς κουρσεύειν.
Ἀλλὰ μὴ τοῦτο γένηται, κἂν τολμηρὸς ὁ λόγος·
ὅρισε, τάξε κεφαλὴν ἐκ τῶν αὐτόθι τόπων,
ἐκ τῶν γνησίων μας τινὰ πιστόν, δοκιμασμένον,
νὰ προμηθεύεται καλῶς τὴν σύστασιν τοῦ τόπου,
καὶ νὰ κρατῇ τὸ δίκαιον, κανεὶς νὰ μὴ ἀδικῆται.
Καὶ ἂς ἔλθῃ ἡ βασιλεία σου, ἂς ἔλθῃ ἡ δέσποινά μου
μάνα μου, ἡ κυρία μου, ἐδῶ νὰ κατοικοῦμεν,
ὁ τόπος εἶναι πάντερπνος, καλὸς εἰς κατοικίαν,

καὶ καθ' ἑκάστην τοὺς ἐχθροὺς πάντα νὰ πολεμοῦμεν,
νὰ τοὺς αἰχμαλωτίζωμεν καὶ νὰ τοὺς κατελοῦμεν. —
Ἐκράτησεν τοὺς δώδεκα τοὺς χωριστοὺς ἐκείνους,
καὶ ἄλλους ὀλίγους ἐκράτησεν τοὺς ἤθελεν καὶ ἠγάπαν,
τὸ δὲ φουσάτον τὸ πολὺν ὥρισεν νὰ πηγαίνῃ,
νὰ ὑπᾶσιν εἰς τὰ ὀσπίτια τους νὰ ὑπᾶσιν εἰς τὰ παιδία τους.
Ἐπροσκύνησαν οἱ ἅπαντες τὸν Ἀχιλλέα πρεπόντως,
εὐθὺς ἀπεχαιρέτησαν καὶ τὴν ὁδὸν ἐπῆραν·
ἔφθασαν εἰς τὰ ἴδιά τους, ἐδῶκαν τὸ πιττάκιν.
τὴν γοῦν γραφὴν ὁ βασιλεὺς ὡς ἔλαβεν εἰς χεῖρας
χαρᾶς ἐχάρην τὴν ψυχήν, χάριτος ἐπληρώθη,
δόξαν ἀνέπεμπον θεὸν καὶ πάντες οἱ ἐδικοί τους.
ἡ δέσποινα ὡς ἔμαθεν τὴν γενομένην νίκην,
τὰ συχαρίκια τὰ λαμπρὰ, ἀνδραγαθίαις τοῦ υἱοῦ της,
ἠγάλλετο ἀμέτρητα μετ' εὐφροσύνης πάσης.
Οἱ γνήσιοί του συγγενεῖς καὶ οἱ πιστότατοί του,
χρότους αὐλῶν καὶ μουσικῶν συναγαγόντες πλῆθος,
τῷ βασιλεῖ συνέχαιρον μετὰ καὶ τῆς δεσποίνης,
τὸν Ἀχιλλέα εὐχόμενοι, κροτοῦντες, εὐφημοῦντες,
καὶ μέχρι δέκα ἡμερῶν ἦταν συναθροισμένοι
ὁμόδειπνοι, συνέστιοι γονέσι τοῦ Ἀχιλλέως·
μετὰ τοὺς δείπνους οἱ χοροί, μετὰ χοροὺς ὀρχήσεις,
μετὰ ὀρχησμάτων πάλαισμα καὶ συμπλοκὴ ἀλλήλων,
καὶ καβαλλάριοι παρευθὺς κροῦσιν τὰς κονταρέας,
οἱ μὲν εἰς στύλους τὸ ἔκοπταν, οἱ δὲ καὶ εἰς τὰ σκουτάρια.
Νὰ εἶδες χαρὰς ἀμέτρητας, μεγάλην εὐφροσύνην,
ἀμέτρητα τραγούδια, μεγάλην εὐθυμίαν.
Μετὰ δὲ τὴν παρέλευσιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων,

Ὑπαγαίνει ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀχιλλέα.

ὁρίζει δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν κρείττονα τῆς χώρας,
[τὸν κρείττονα] εἰς φρόνεσιν, εἰς ἀγαθοπραγίαν,
τὸν εἰς ἀνδρείαν ζηλωτὴν καὶ μέγαν ἐν πρακτέοις
τοῦτον αὐθέντην ἔποικεν νὰ κυβερνᾷ τὴν χώραν
καὶ νὰ βαστᾷ τὸ δίκαιον κανεὶς νὰ μὴ ἀδικῆται.
Λύτοὶ κινοῦσιν παρευθὺς καὶ ὑπᾶσιν εἰς τὸ κάστρον
ἐκεῖ ὅπου ἀπέμεινεν ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ υἱός του.

Καὶ πρὸς τὸν πανεξαίρετον πεφιλημένον παῖδα,
τὸν Ἀχιλλέα τὸν θαυμαστόν, τὸν μέγαν τροπαιοῦχον,
τὸν νικητήν τε τὸν στερρόν, τὸν ὄντως ἀνδρειωμένον,
ἐπῆγαν, ἀπεσώθησαν ὡς ἔγραφεν ἐκεῖνος.
Τὸ νὰ τὸ μάθῃ ὁ Ἀχιλλεύς, εἰς ὑπαντήν του ἐξέβην,
ἐσυνάχθησαν οἱ δώδεκα καὶ ὅλοι οἱ ἄρχοντές του,
καὶ στρατιῶται ἅπαντες, καὶ γνώριμοι καὶ φίλοι.
Τὸν βασιλέα ὑπάντησεν μετὰ καὶ τῆς μητρός του.
Τύπον μιλίων τεσσαράκοντα, κατουνοτόπια δύο,
ἔγγισαν εἰς τὸ κάστρον τους, ἐξέβην ὁ λαός του
ἄνδρες, γυναῖκες, γέροντες καὶ νέοι καὶ παιδία,
καὶ προσκυνοῦσιν ἅπαντες, μεγάλως εὐφημοῦσιν
τὸν βασιλέα, τὴν δέσποινα, τὸν νέον βασιλέα·
ἐντὸς εἰσῆλθον ἅπαντες εἰς τὸ ὠχυρωμένον κάστρον,
τερπόμενοι, ἀγαλλόμενοι, χαιρόμενοι, σκιρτοῦντες,
πολλὰ τὰ ἔτη ἐλέγασιν τὸν νέον βασιλέα.

Θέλομεν διηγήσασθαι τὸν ἔρωτα τὸν μέγαν, τὸ πῶς ἐπλάκη ὁ θαυμαστὸς ὁ μέγας Ἀχιλλέας.

Ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ὁ φοβερός, ὁ μέγας καὶ δυνάστης,
ἀφοῦ τὸ κάλλος τὸ λαμπρὸν ἐσκέψατο τῆς κόρης,
εἶχεν χρυφὰ πονέματα, εἶχεν μεγάλην θλῖψιν.
Ἡ κόρη δὲ ἦτον ἐξαίρετος, πάντερπνος καὶ ὡραία,
τῆς Ἀφροδίτης ἄντικρυς καὶ Ἑλένης Μενελάου,
καὶ ἀγάπην εἶχεν ἄπειρον εἰς αὐτὴν ὁ πατήρ της,
καὶ ἀπὰ τὴν ἀγάπην τὴν πολλὴν ἣν πρὸς ἐκείνην εἶχεν
χρυσοῦν ὁλιθομάργαρον ἐποίησεν κουβούκλιν
καὶ διὰ λόγου της ἐποίησεν πάντερπνον περιβόλιν.
Τὸ περιβόλιν ἐκ παντὸς τὶς νὰ τὸ ἀνιστορήσῃ;

Ἔπαινος περιβολίου.

ἦτον ὁ τοῖχός του ὑψηλός, ὅλος μετὰ μουσείου,
εἶχεν καὶ πόρτας σιδηρὰς τινὰ νὰ μὴ φοβῆται,
τὰ κάλλη δέ, τὰς χάριτας τὰς τοῦ περιβολίου
ἐξαπορεῖ μου ὁ λογισμὸς καὶ ὁ νοῦς μου νὰ τὰς γράψω,
καὶ ἀδυνατεῖ τα ἡ γλῶσσα μου πῶς νὰ τὰ ἀφηγῆται·
δένδρα γὰρ εἶχεν θαυμαστά, πάντερπνα καὶ ὡραῖα·
ὡς ὑπερβαίνουν ἄνωθεν ἡ κορυφαῖς εἰς τὸν τοῖχον,

εἰς τὸ καθὲν κλωνάριον Ἔρωτες κατοικοῦσιν.
Ἦσαν δὲ καὶ τριαντάφυλλα καὶ ἄνθια ποικιλάτα,
καὶ ποῖος νοῦς νὰ δυνηθῇ κατὰ λεπτὸν νὰ γράψῃ:

Ἔπαινος βρύσης.

Βρύσις ἦτον ἐρωτική· τὸν κῆπον καταιβαίνει
ἀπὸ φουσκίνας πάντερπνου καὶ πλήρης, πανευμόρφου·
τὰ δένδρα δὲ καὶ τὰ φυτὰ ἤπαιρνεν ἡ φουσκίνα·
τῆς δὲ φουσκίνας τὰ λαμπρὰ τὶς νὰ τὰ ἀνιστορήσῃ;
λιθάριν ἦτον πάμφιλος εἰς βάθος ἐξυσμένη,
γύρωθεν ταύτης ἵσταντο καὶ λέοντες καὶ πάρδοι,
ἄλλα λιθάρια πάντερπνα εἰς βάθος ἐξυσμένα,
ἐξ ὧν ἅπαντα ἔτρεχεν ὕδωρ ἐκ τῆς φουσκίνας,
τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ στόματος, τὸ δὲ ἄλλον ἐκ τοῦ στήθους,
ἕτερον ἐκ τῆς κεφαλῆς καὶ ἄλλον ἐκ τῶν ὠτίων.
Ἦσαν δὲ γένη πάντερπνα ἁπλήστως τῶν πουλίων
καὶ ἐκηλαδοῦσαν πάντερπνα Μαΐου τὰς ἡμέρας,
ὅταν τὰ ἀηδόνια κηλαδοῦν καὶ τὰ πουλία στριγγίζουν,
ὅταν τὰ δένδρη ἄνθη ποιοῦν καὶ θάλλουσιν τὰ πάντα,
ὅταν τὸ ποικιλόμορφον καὶ χάριτος λιβάδιν
ἡ [Κύπρις φέρει] παρευθύς, μυριοκατακοσμεῖ το.

Ἔπαινος πλατάνης.

Ἡ μήτηρ δὲ τῆς εὐγενοῦς ἐκείνης τῆς κουρτέσας
χρυσὴν ἐποῖκεν πλάτανον, μέσον τοῦ κῆπου σταίνει,
καὶ γένος ἅπαν τῶν πουλίων χρυσᾶ κατασκευάζει·
ἐντέχνως ὅλα ἐκάθουντα ἐκεῖνα εἰς τὴν πλατάνην,
ἐπνέασιν οἱ ἄνεμοι καὶ ἐκεῖνα ἐκηλαδοῦσαν,
ἕναν καθέναν τὸ αὐτὸ τὸ μέλος τὸ οἰκεῖον.
Τὸν νοῦν θαυμάζω, ἐξαπορῶ ἐκεῖνου τὸν τεχνίτην
πῶς ἔστησεν τὴν πλάτανον μέσα εἰς τὸ περιβόλιν
καὶ πῶς ἐκατεσκεύασεν τοῦ κηλαδεῖν πουλία·
τὸ γὰρ σκευᾶσαι ἀπὸ χρυσοῦν ἢ ἐξ ἑτέρας ὕλης
πουλίων γένος, ἑρπετῶν ἢ καὶ τῶν τετραπόδων,
εἶδον πολλὰ ὅτι ἐνέτυχον καὶ παλαιὰ καὶ νέα·
τὸ δ' ᾄδειν τε τὸ κηλαδεῖν χρυσῶν μυρία μέλη,
χρυσῶν ὀρνέων καὶ πουλίων, πτηνῶν καὶ τῶν ἑτέρων,

ἐκτὸς σαρκὸς καὶ αἵματος, πνοῆς πτερῶν τε δίχου,
τῆς φύσεως ἔστιν θαυμαστόν, πολλὰ ἐξαιρημένον.
Χαρὰ εἰς τὴν χρυσοπλάτανον καὶ ἐκεῖνον τὸν τεχνίτην
ὁποῦ τὴν ἐτεχνοποίησεν καὶ ἐκατέστησέν την,
πολλὴ χαρὰ εἰς τὴν δέσποιναν ὁποῦ ὥρισε νὰ γένῃ·
χαρὰ καὶ εἰς τὴν θυγατέραν της, ἐκείνην τὴν κουρτέσαν,
ὁποῦ τὰ ἐκατετέρπεντο καὶ ἐκατεχαίρετόν τα.
Πουλίων γένη τὴν αὐγὴν καὶ νύκταν κηλαδοῦσιν,
τὰ δὲ ἄλλα ἡμέραν κράζουσιν καὶ πρὸς ἑσπέραν ἄλλα·
τὰ δὲ χρυσᾶ πουλίτζια, τὰ τῆς χρυσοπλατάνου,
οἷος ἄνεμος ἔπνεεν, πάντοτε ἐκηλαδοῦσαν.
Ἔδε χαρίτων σκήνωμα, ἔδε κατούνα ἐρώτων
καὶ τῆς ἀγάπης οἴκημα καὶ ἀνάπαυσις τοῦ πόθου,
χρυσότοπον, χρυσόκηπον καὶ χρυσοπεριβόλιν.
Οὐκ ἀστοχεῖ το ὁ ἐπαινῶν, ἀλλὰ ἀλήθεια λέγει.

Ἔπαινος κραββάτου.

Εἶχεν γὰρ ἡ ἐξαίρετος καὶ κράββατον πανώραιον
ποικιλο-ἐμμορφοσύνθεντον, χρυσόν, μαλαγματένιον,
τερπνότατον, ἐξαίρετον, διὰ λίθων καὶ μαργάρων,
σελλία, χρυσᾶ σουπέδια παρόμοια τοῦ κραββάτου,
καὶ ἀετοὶ ὁλόχρυσοι τέσσαρες, τοῦ κραββάτου,
τοὺς πόδας ἐκρατούσασιν καὶ ἐχαμοπετοῦσαν,
καὶ μέσον τούτων ἵστατο τὸ δειλινὸν ἡ κόρη
ἐξαιρημένη καὶ λαμπρὰ ἡ πάντερπνος ἐκείνη.

Ἔπαινος λουτροῦ.

Ἐποίησεν δὲ καὶ τὸ λουτρὸν ἐρωτικὸν καὶ ὡραῖον,
ὅπως πολλάκις βουληθῇ ἡ κόρη ἐκεῖ νὰ λοῦται.
Καὶ ποία γλῶσσα δυνηθῇ κατὰ λεπτὸν νὰ γράψῃ;
Ἐξαπορεῖ μου ὁ λογισμὸς αἱ χεῖρες καὶ ἡ γλῶσσα
ποίαν ἀφήγησιν ἀπὸ τοῦ λοετροῦ νὰ γράψω.
Πορφυροχρυσομάρμαρον ἐποίησεν τὴν λοῦτραν
μετὰ σαφείρων καὶ σαρδίου καὶ σμάραγδων ὡραίων·
τὰ πλάγια καὶ ἡ σύνθεσις ξένη, παρηλλαγμένη.
Καὶ ἀφότου ἐκατεσκεύασεν καὶ ἐκαταμουσείωσέν το
τὴν κάμινον ἐκαίασιν μετὰ τῆς ξυλαλόης,

καὶ τὸ νερὸν ροδόσταμμαν, καὶ ἐλούετον ἡ κόρη·
πολλάκις ἀνερραθύμιζεν, ἔπεφτεν εἰς τὰ ἄνθη.
Ἐκεῖ ὅπου ἔτρεχεν τὸ θερμὸν τὸ θαυμαστὸν ἐκεῖνο
ζῶον ὑπῆρχεν θαυμαστὸν ἀνθρωπόμορφον, ὡραῖον,
ἂν τὸ εἶδες νἄπες ἐκ παντὸς ζῶντος ἀνθρώπου στόμα,
καὶ τὸ θερμὸν ἐπέδιδεν καὶ ἐλούετον ἡ κόρη.
Χαρὰ εἰς τὰς λαμπροχάριτας καὶ ἤδυνὰς ἐκείνας·
νὰ εἶπεν τινὰς εἰς τὸ ἐκ παντὸς οὐκ εἶναι ἀνθρώπου ἔργα,
ἀλλὰ ἀχειροποίητα πρὸς στερεᾶς Κυρίου·
ταῦτα γὰρ ἐγκατέλειπεν ὁ νοῦς καὶ ἡ χεὶρ τοῦ γράφειν,
ὡς πρὸς τὴν κόρην τὴν τερπνὴν ὁ νοῦς μετατραπέντων·
εἰς τὸ ἐκ παντὸς γὰρ κἂν ποσῶς τὶς ἐξειπεῖν ἰσχύσει;
οὐκ ἠμπορεῖ μου ὁ λογισμὸς νὰ ἀφηγηθῶ τὴν κόρην,
ἀλλ' ὅσα γράψω πρὸς αὐτήν, πάλιν νὰ μὲ νικήσῃ.

Ἔπαινος τῆς κόρης.

Σελήνης ἦτον ἄγαλμα, εἰκὼν τῆς Ἀφροδίτης,
καὶ ὁ πόθος τὴν ἀνέθρεψεν, ἔρως ἐγέννησέν την,
ὥσπερ βεργὴν τὴν ἐποίησεν λυγὴν εἰς ἡλικίαν.
Ἠγάπαν δὲ καὶ πάντοτε φράγκικην φορεσίαν
καὶ δεφεγγίτζιν σπαστρικὸν μονόφυλλον ἐφόρειν,
ἄλλοτε πάλιν τὰ λινὰ τὰ λέγουν ἀνεμίτζια,
κατασφικτὰ ἀμφότερα διὰ λίθων καὶ μαργάρων,
ἐκ δύο πλεμμένη χαμηλὰ καὶ φράγκικα ἐζωσμένη
φορεῖ στεφάνιν καστρωτὸν καὶ βέργας μουσειωμένας,
καὶ τραχηλέαν ὁλόχρυσην, καὶ χυμευτὰ βραχύλια,
καὶ ἀγκωνάρια ἐξαίρετα διὰ λίθων καὶ μαργάρων.
Ἄλλοτε πάλιν ἔπλεκαν οἱ Ἔρωτες τὰ ἄνθη
καὶ ἐποιοῦσαν στέφανον καὶ ἐφόραιναν τὴν κόρην·
φεγγαρομεγαλόφθαλμος ἦτον ἡ κόρη ἐκείνη,
μέσα ἀπαὶ τὰ ὀμμάτια τοὺς Ἔρωτας δοξεύουν·
τὰ φρύδια της καμαρωτά, ἐμμορφα ἐγερμένα,
καὶ κόκκινοπλουμόχειλη, σελήνης λαμπροτέρα,
μαρμαροχιονόδοντος, γλυκοστοματοβρύσις,
ἀσπροκοκκινομάγουλη, γέννημα τῶν χαρίτων,
κρυσταλοχιονοτράχηλος, ὑπερανασταλμένη,
στρογγυλο-ἐμμορφοπούγουνη, καὶ κάλλος εἶχεν ξένον·

τὰ μῆλά της ἐφλέγασιν ἀπὸ ψιλῆς θεωρίας,
τὸ στῆθός της παράδεισος ἐρωτικὸς ὑπάρχει·
φιλῶ ὁποῦ τὴν ἐτρύγησεν καὶ ἐκατεχόρτασέν την·
ἡ συντυχία της θαυμαστή, ζαχαρογλυκεράτη·
τὸ σεῖσμαν καὶ τὸ λύγισμαν ἀνθρώπους κατασφάζει·
τὸ κλίμαν τοῦ τραχήλου της καὶ τὸ ὑπολύγισμά(ν)της
ψυχὰς ἀνέσπα σύρριζας καὶ ἐκατεφύνευγέν τους,
τοὺς Ἔρωτας ἐδούλευεν (?) καὶ αὐτὴν τὴν Ἀφροδίτην,
πλὴν οὐκ ἐγίνωσκεν ποσῶς τὸν Ἔρωτα ἡ κόρη.
Ἀλλ' ἦτον ὡς παράδεισος μετὰ νερῶν καὶ δένδρων,
εἶχεν κοράσια εὐγενικά, βαΐας ἐξαιρημένας,
καὶ ἀρχοντοπούλαις δώδεκα, καὶ αὐταὶς ὡραιωμέναις.
Πάντοτε εἰς τὸν παράδεισον διηνεκῶς ὑπῆρχεν,
καὶ ἐκείνη μὲν ἐχαίρετον τὰς χάριτας ἐκείνας
ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ἐθλίβετον πάντοτε δι' ἐκείνην,

Θλίβεται πάντοτε ὁ Ἀχιλλεύς.

Καὶ τρῶσιν εἶχεν ἔρωτος καὶ πόθου τῆς ἀγάπης,
καὶ εὐθὺς ἀκαταδούλωτος ὅλος ἐκατεδουλώθη,
καὶ διὰ τὸν πόθον τὸν πολὺν ὁποῦ εἶχεν εἰς τὴν κόρην
ἀγάπην ἐπεζήτησεν μετὰ πατρὸς ἐκείνης.

Ἐποίησεν ἀγάπην.

Πολλάκις συνεσμίγουντα καί συνεπεριπατοῦσαν
ἡμέραν νύκταν ἅπασαν καὶ νύκτας καὶ ἡμέρας,
πλὴν δὲ ποσῶς ἀνάπαυσιν ὁ Ἀχιλλεὺς οὐκ εἶχεν.

Ποσῶς ἀνάπαυσιν ὁ Ἀχιλλεὺς οὐκ εἶχεν.

Ὁρίζει ζωγραφίζουν τον ἀπέσω εἰς τὸ κουβοῦκλιν
τὴν Ἀφροδίτην τὴν φρικτήν, τὸν Ἔρωταν τὸν μέγαν,
καὶ πρὸς ἐκεῖνον ἔλεγεν μετὰ πολλῶν δακρύων:

Λέγει μετὰ δακρύων ὁ μέγας Ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν φριχτὸν τὸν Ἔρωτα καὶ πλάστην τῆς Ἀγάπης.

Ἔρω μου, τὶ σὲ ἔπταισα καὶ τὶ κακὸν σὲ ποῖκα
καὶ τὴν καρδίαν μου σύρριζον καθόλου ἐξανασπάσθην;
Ἐμὲ σπαθία οὐκ ἔτρεψαν, κοντάρια οὐδόλως,
καὶ ἀπὸ μόνον βλέμματος ἐσφάξετέ με ἐξάφνης.
Ἔχεις με, Ἔρω, τρίδουλον, δοῦλον δεδουλωμένον.

Ἂν οὐ μ' εὕρῃς τοῦ θελήματος καὶ ἔξω τοῦ ὁρισμοῦ σου,
τὸν ἐμαυτόν μου δίδω τον μεθ' ὅλης τῆς καρδίας,
καὶ ὡς ἄδικον καὶ ἀλλότριον ὅρισε καὶ ἂς μὲ φονεύσουν.
Εἰ δὲ εἶμαι τοῦ θελήματος καὶ τοῦ ὁρισμοῦ σου δοῦλος,
διατί νὰ πάσχω, νὰ πονῶ, νὰ θλίβωμαι τοσοῦτον,
νὰ ἀρνοῦμαι καὶ τὰς χάριτας, τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους;
Τὸν ἐμαυτόν μου δίδω τον εἰς ἐδικάς σου χεῖρας
καὶ εἴτι θέλεις ὅρισε, αὐθέντη, καὶ ἂς μὲ ποτήσουν. —
Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐθήνησεν καὶ ἔκλαυσεν θαρσέως
καὶ πιάνει μὲ τὰς χεῖράς του χαρτὶν καὶ καλαμάριν
καὶ πρὸς τὴν κόρην ἔγραψεν πονόφλογον πιττάκιν,
καὶ εὑρίσκει βάϊαν της καλὴν καὶ πέμπει τὸ πιττάκιν.
Καὶ τῆς γραφῆς τὰ γράμματα ἦσαν οἱ λόγοι οὗτοι:

Πρώτη γραφὴ μεγάλου Ἀχιλλέως πρὸς τὴν πορφυρογέννητον τοῦ βασιλέως θυγάτηρ.

Γραφὴν σὲ γράφω ἐρωτικήν, γραφὴν ὡς ἀπὸ πόθου·
ἅπλωσε, πιάσε, ἀνάγνωσε, μὴ τὴν περιφρονήσῃς.
Γνώρισε, κόρη ἐρωτική, μυρωχαριτωμένη,
ὅτι ἐμέν', τὸν οὐκ ἐτρώσασιν κοντάρια ἢ σπαθία,
τὸ βλέμμα σου μὲ ἐφλόγισεν καὶ ἐκατεδούλωσέ με,
τὰ ὀμμάτια σου τὰ ἐρωτικὰ ἐπήρασιν τὸν νοῦν μου
καὶ δοῦλον μὲ κατέστησαν, δοῦλον δεδουλωμένον.
Παρακαλῶ σε, ἐρωτική, ἐξαίρετη κουρτέσα,
τὸν ἔρωτα νὰ δέξεσαι μεσίτην τῆς ἀγάπης.
Πωσῶς νὰ μὴ ἀλλαζονευτῇς καὶ θέλεις μὲ φονεύσειν,
ἀλλὰ συγκλίθητι μικρόν, πόνεσε πόθου πόνον
καὶ τὴν καρδίαν μου δρόσισον· πολλὰ 'ναι φλογισμένη.
Εἰ δὲ πολλὰ κ' εἶσ' ἄχλιτος, τοὺς ἔρωτας μὴ θέλεις,
ἐγὼ νὰ σύρω τὸ σπαθίν νὰ σφάξω τὸ κορμί μου,
καὶ πίστευσέ με, αὐθέντριά μου, θέλουν σὲ κατακρίνει. —
Καὶ τὴν γραφὴν ἀπέστειλεν ταχέως πρὸς ἐκείνην·
ἡ κόρη δὲ ὡς ἐδέκτηκεν πιττάκιν τοῦ Ἀχιλλέως,
ποσῶς οὐδὲν ἠθέλησεν ἵνα κλιθῇ πρὸς πόθον,
ἀλλὰ καθίζει, γράφει του ἀντίγραμμα τοιοῦτον.
Τῆς γοῦν γραφῆς τὰ γράμματα ἦσαν οἱ λόγοι οὗτοι:

Πρώτη γραφὴ τῆς κόρης πρὸς τὸν μέγαν Ἀχιλλέα.

Κῦρίς μου, τὸ πιττάκιν σου εἰς χεῖρας μου ἐδεξάμην.
Οὐκ οἶδα τί ἔναι τὸ πονεῖς, οὐκ οἶδα τί ἔν' τὸ πάσχεις.
Ἐὰν σὲ δαμάζουν οἱ Ἔρωτες καὶ πάσχεις διὰ πόθον,
πάλιν τοὺς παρακάλεσε καὶ νὰ σὲ συμπαθήσουν.
Ἐγώ, καλέ μου, Ἔρωτας ποσῶς οὐδὲν φοβοῦμαι,
πολλὰ εἶμαι ἀκαταδούλωτος εἰς Ἔρωτα καὶ πόθον,
οὐκ οἶδα θλίψιν Ἔρωτος, οὐκ οἶδα ἀγάπης πόνον,
καὶ σὺ ἂν πονῇς καὶ οὐ δύνασαι τοὺς πόνους νὰ βαστάζῃς
σὺ δὲ μόνος νὰ φονευτῇς καὶ μόνος νὰ ἀποθάνῃς. —
Καὶ τὸ πιττάκιν ἔστειλεν ὡς πρὸς τὸν Ἀχιλλέα,
ὁ δὲ δεξάμενος αὐτὸ μετὰ περιχαρίας
σπουδαίως τὸ ἀνεγίνωσκε, μετὰ πολλοῦ τοῦ πόθου.
Γνωρίσας οὖν τὰ τῆς γραφῆς καὶ ἐνθυμηθεὶς ἐκείνην
αὐτίκα ὠλιγοθύμησεν, ἔπεσεν πρὸς τὴν κλίνην
καὶ ἐκείτεντο ἀναίσθητος ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας.
Πάλιν καθίζει, γράφει τὴν ἀντίγραμμα τοιοῦτον.
Τῆς γοῦν γραφῆς ἡ συμπλοκὴ ἦσαν τοιοῦτοι λόγοι:

Δευτέρα γραφὴ τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς τὴν κόρην.

Πολλὰ φοβοῦμαι, κόρη μου, ὅτι πολλὰ καυχᾶσαι,
φοβοῦμαι μὴ σὲ τρώσουσιν τὰ βέλη τῶν ἐρώτων
καὶ εὕρουσίν σε ἀλαζονικὴν καὶ κατασφάξουσίν σε.
Δέξε με, κόρη, συμβουλον καὶ κλίθητι πρὸς πόθον,
μάθε ἐκ τὸ πιττάκιν μου τὴν θλῖψιν ἥνπερ ἔχω
καὶ τῆς ψυχῆς μου τὸν σφαγμόν, πῶς εἶμαι μαραμένος.
Οἱ Ἔρωτες μὲ ἐφόνευσαν καὶ κατετρώσασίν με.
Ἐγὼ πάλιν τοὺς Ἔρωτας νὰ τοὺς παρακαλέσω
νὰ πέμψῃ βέλος καὶ εἰς ἐσέν' νὰ σὲ καταπληγώσῃ,
νὰ μάθῃς καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἰσχὺν τὴν ἔχουν,
μὰ μάθῃς καὶ τὰ τόξα τους καὶ νὰ τοὺς προσκυνήσῃς. —
Ἡ κόρη ὡς ἐδέξατο τὸ δεύτερον πιττάκιν
ἐσυνεθλίβη τῇ ψυχῇ καὶ οὐκ εἶχεν τὶ ποιῆσαι,
ὅμως καθίζει, γράφει τον ἀντιγραφὴν δευτέραν.

Δευτέρα γραφὴ τῆς πορφυρογέννητης πρὸς τὸν μέγαν Ἀχιλλέα.

Τὶ σφάζεις μὲ τοὺς λόγους σου, καὶ τὶ μὲ φοβερίζεις;
Ὅταν μὲ φέρουν οἱ Ἔρωτες καὶ τρώσουν με πρὸς πόθον,

τότε προκρίνω εἰς τὸ ἐκ παντὸς νὰ σφάξω τὸ κορμί μου,
ἵνα μὴ πέσω εἰς ἔρωτα, νὰ ὑποκλιθῶ εἰς ἀγάπην.
Ἀλλ' ὅμως ἂν ὑποκλιθῶ καὶ ἔλθῃ ἡ ψυχή μου εἰς πόθον
καὶ ἀγαπήσω σε, αὐθέντη μου, εὐγενικὲ μεγάρχα,
τὸ τὶ νὰ ποιήσῃς ἀπορῶ νὰ μάθῃς τὸν σκοπόν μου.
Ἔχω γὰρ τεῖχος ὀχυρὸν καὶ κατησφαλισμένον,
ἔχω καὶ πόρτας σιδηρὰς καὶ κατακλειδωμένας,
φυλάσσουν με καὶ λέοντες καὶ οὐκ ἔχεις τὶ ποιήσειν.
Εἰ δὲ καὶ θέλεις, ἄγουρε, γυναῖκα νὰ μὲ πάρῃς,
οὐ μὴ θελήσει σε ὁ πατήρ (μου) διὰ τὴν εὐγένειάν του
καὶ διὰ τὸν φόνον ὁποῦ ἔποικες, λέγω εἰς τοὺς ἀδελφούς μου. —
Τὴν γοῦν γραφὴν δεξάμενος ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ μέγας
ἐχάρηκεν ἐνήδονα καὶ γράφει πρὸς τὴν κόρην.
Τῆς δὲ γραφῆς ἡ συμπλοκὴ ἦσαν τοιοῦτοι λόγοι:

Τρίτη γραφὴ τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς τὴν κόρην.

Φῶς μου, ψυχή μου, ὀμμάτιά μου, πνοή μου, ἀνασασμός μου,
ἥλιε, Σελήνη ὁλόφωτος, καὶ ἄστρον τῆς Ἀφροδίτης,
ἂς μάθω μόνον θέλημα, κόρη, τὸ ἐδικόν σου
καὶ ἀφοῦ γνωρίσω τὸν σκοπὸν καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου,
ὡς πέρδικαν ἐκ τὸ κλουβίν, οὕτως νὰ σὲ ἁρπάξω,
νὰ μπήξω τὸ κοντάρι μου τὸ τεῖχος νὰ πηδήσω,
τὰς πόρτας σου τὰς σιδηρὰς μόνον λακτέαν νὰ τὰς δώσω,
καὶ ἂν οὐ τὰς ρίξω κατὰ γῆς, ἂς μὲ ἀναθεματίζουν.
τὰ γὰρ φουσάτα, ἐρωτική, καὶ οἱ ἄγουροι τοῦ πατρός σου
οὐ μὴ τολμήσουσιν θαρρῶ σταθῆναι ἔμπροσθέν μου,
διότι καὶ πρῶτα ξέρουν με καὶ θέλουν μὲ προσέχειν. —
Καὶ τὴν γραφὴν ἀπέστειλεν ταχέως πρὸς τὴν κόρην,
καὶ μετὰ ταῦτα ἐστάθηκεν ἔμπροσθεν εἰς τὸν Ἔρων
τὸν εἶχε ζωγραφίσει, μὲ τὰ ὄκρυα τὸν λέγει,
τὰ γόνατα του εἰς τὴν γῆν παρακαλεῖ τὸν Ἔρων.

Παρακαλεῖ ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Ἔρωταν τὸν μέγαν.

Ἔρω μου, ποῦ 'ν' τὰ τόξα σου τὰ ἔδωκες ἐμέναν;
Ἔρω μου, ποῦ 'ν' ἡ δύναμις τὴν ἔδειξες ἐμένα;
Παρακαλῶ σε, σύντομα φθάσον ὡς πρὸς τὴν κόρην
καὶ βάλε εἰς τὴν καρδίαν της ἀγάπην ἐδικήν μου,

πόθον καὶ πόνον νὰ πονῇ, νὰ ἐνθυμῆται ἐμένα,
νὰ μάθῃ καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἰσχὺν τὴν ἔχεις,
καὶ νὰ μὴ ἀλαζονεύεται πρὸς τὸ πολύν σου κράτος. —
Ταῦτα τὰ λόγια ἔλεγεν ὁ Ἀχιλλεὺς μετὰ δακρύων
εἰς τὸν φρικτόν, τὸν θαυμαστὸν τὸν Ἔρωταν τὸν μέγαν.
Ἔτρεχαν τὰ ὀμματίτζιά του ὡς τρέχει τὶ ποτάμιν
καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην του ἀναίσθητος καθόλου.
Τρέχουσιν οἱ ἀγοῦροί του καὶ ἐσυνεφέρασίν τον·
λέγουν τον: τὶ εἶχες, δέσποτα, καὶ τὶ ἔναι τὸ σὲ φάνη;
Ἐκεῖνος οὐκ ἠθέλησεν τινὰ νὰ ὁμολογήσῃ.

Παραδιαβάζει μέσον τοῦ περιβολίου.

Ἡ κόρη δὲ τὸ δειλινὸν ὥραν ἀπὸ τὲ γιόμαν
εἰς τὰς σκιὰς ἐχαίρεντον [εἰς] τῶν δένδρων ἀπὸ κάτω,
καὶ γύρωθέν της ἤστεκαν αἱ βαΐτζαις της ὅλαις,
ὅλαις καλαῖς, εὐγενικαῖς, ἀρχόντων θυγατέρες.
Ὁρίζει πιάνουσιν χορὸν διὰ νὰ παραδιαβάσῃ.
Τὸ κίνημαν, τὸ λύγισμα, τὸ ὑπόκλιμα τῆς κόρης
ἔκαιεν καὶ τοὺς Ἔρωτας, ἐκατεφλόγιζέν τους.
Καὶ ἡ ἀκαταδούλωτος, ἡ ἐξαίρετος ἡ κόρη
γλυκὺν τραγοῦδιν ἤρξατο παράξενον, ὡραῖον,
καὶ καταλόγιν ἤρχεφεν μετὰ περιχαρίας.

Τραγοῦδιν λέγει ἡ εὐγενικὴ εἰς τὸν χορὸν ἀτή της μὲ τὰς ἀρχοντοπούλας της, μέσον τοῦ περιβολίου.

Ἔδε φυσκίνα καὶ νερὸν εἰς ἔρωτα καὶ κάλλος,
ἔδε παράδεισος τερπνὸς καὶ πόθου περιβόλιν,
ἔδε καὶ δένδρων συμπλοκή, ἔδε χαρίτων βρύσις,
ἔδε πανέμμορφα καλὰ καὶ πόθου περιβόλιν,
ἔδε ποθοπερίβολον πανέμμορφον καὶ ὡραῖον,
καὶ τὸ λιβάδιν ἤνθισεν τριαντάφυλλα τοῦ κήπου
καὶ ῥόδα καὶ μυρίσματα, ἔδε πανώραιος τόπος,
ἔδε πανώραιον καὶ τερπνὸν καὶ πόθου περιβόλιν.
Βούλεται κἄτις εὐγενὴς ζητεῖ νὰ τὸ τρυγήσῃ,
ἀλλὰ μὴ κλίνω τράχηλον εἰς ἔρωτα νὰ πέσω,
ἀλλὰ οὐδὲ εἰς ἀγκάλαις νὰ σεβῶ ἐρωτικοῦ μεγάλου·
οὐ μὴ δήσω τὰς χεῖράς μου, οὐ μὴ τὸν προσκυνήσω,

ἀλλ' ὡς φυτὸν ἐρωτικὸν μοσχόδενδρον νὰ στέκω,
εἰς τὴν μέσην τοῦ περιβολίου νὰ στέκω καὶ νὰ θάλλω.
Ἔδε πανώραιον, ἐμμορφον καὶ πόθου περιβόλιν. —

Ἐξέβην ἀπὸ τὸν χορὸν νὰ ἀναπαυθῇ ἡ κόρη.

Καὶ ἀφ' ὑτου γοῦν ἐπλήρωσεν ἡ κόρη τὸ τραγοῦδιν,
ραδόσταμμαν ἐνίφατο λαβὼν ἐκ τὴν φυσκίναν.
Ἐκεῖναις μὲν ἐχόρευαν, ἐχαίρουντα συνήθως,
καὶ ἡ κόρη ἀπεχώρησεν μικρὸν ἀπὰ τὰς ἄλλας
καὶ ἔπεσεν πρὸς τὴν κλίνην της, ἔβλεπεν πρὸς τὰ δένδρη,
καὶ εἰς τὴν χρυσὴν τὴν πλάτανον ἐσκέψατο γεράκιν
μέγαν, μουτάτον, ἔμμορφον, ὁλόκαλον, ὡραῖον·
ἐγέρνεται ἀπὸ τῆς κλίνης της νὰ ἁπλώσῃ νὰ τὸ πιάσῃ,
καὶ ἐκεῖνο(ν) λέγει πρὸς αὐτὴν ἀνθρωπινὴν λαλίαν:

Λαλία ἀνθρωπίνη τοῦ Ἔρωτος πρὸς τὴν κόρην.

Αὐτοῦ στέκου καὶ βλέπε με· μὴ ἐλπίζεις νὰ μὲ πιάσῃς.
Ἐγὼ εἶμαι τὸν κενοδοξεῖς, Ἔρως, φρικτὸς δυνάστης·
ἐγὼ 'μαι ὁποῦ σὲ ἐνέθρεψα καὶ ἐκατεκάλλυνά σε,
καὶ πῶς, κόρη, ἐτόλμησες καὶ εἶπες οὐδὲν φοβᾶσαι
τῶν ἐρώτων τὰ βάσανα καὶ τῆς καρδίας τὴν τρῶσιν;
Ὅμως οὐδὲν σὲ μέμφομαι, ἀπείρατος τυγχάνεις.
Ἰδού γὰρ λέγω σε, ξανθή, ὡραία κουρτέσα κόρη,
τὰ κάλλη σου, τὰς χάριτας, τὰς ἐμμορφίας τὰς ἔχεις
καὶ τὰ καρδιοφλόγιστα τὰ ἤθη ὁποῦ σὲ 'δωκα,
τὸν κόσμον ὅλον ἔδραμον τὸ τὶς νὰ τὰ κερδέσῃ,
νὰ χαίρεται τὸ κάλλος σου, καὶ σὺ, κουρτέσα, ἐκεῖνον,
καὶ οὐκ ηὗρα ἄλλον ἔμμορφον εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον
εἰμὴ αὐτὸν τὸν ἄγουρον, τὸν λέγουν Ἀχιλλέα.
Ἔχει καὶ κάλλος θαυμαστόν, ἀνδρείαν ἐξῃρημένην.
Ἐὰν ἔναι καὶ ἐλαττώτερος εἰς γένος, μὴ θαυμάσῃς·
αὐτὸν ἁρμόζει ἐκ παντὸς νὰ χαίρεσαι μαζῆ του.
Ἔθηκα εἰς τὴν καρδίαν του ἀγάπην ἐδικήν σου
καὶ τρώγεται ἡ ψυχίτζα του διὰ πόθον ἐδικόν σου,
καὶ δέξαι βέλος Ἔρωτος καὶ ἐσὺ νὰ τὸν γνωρίσῃς,
καὶ δέξαι βέλος ἔσωθεν Ἔρωτος ἐνεργείᾳ. —
Καὶ εὐθὺς εἰς τὴν καρδίαν της ἐτόξευσεν ἀπέσω

καὶ ἐκ τὸ δένδρον ἐπέτασεν, ἐχάθην ἀπὸ 'μπρός της.

Ἐνέργεια Ἐρωτοκράτορος.

Καὶ ἐκείνη ἡ ἀκαταδούλωτος εὐθὺς κατεδουλώθην,
ὑπέκλινεν τὸν τράχηλον, ἐτρώθην ἡ καρδία,
καὶ τότε ἡ κόρη ἐγνώρισεν δύναμιν τῶν Ἐρώτων,
ἐστέναξεν, ἐδάκρυσεν καὶ πρὸς ἐκεῖνον γράφει,
γλυκεῖα γραφὴν τὸν ἔστειλεν τὴν ὅποιαν ἐπεθύμαν·

Τὸ γλυκότριτον πιττάκιν, τὸ ἔστειλεν ἡ κόρη τὸν θαυμαστὸν καὶ ἰσχυρόν, τὸν μέγαν Ἀχιλλέα.

Ἐποίησεν ὁ Ἔρως, κῦρίς μου, θέλημαν ἐδικόν σου
καὶ ἐμέναν ἐξεστράτισεν εἰς τὴν πολλήν σου ἀγάπην·
τὸν νοῦν μου τὸν ἀδούλωτον ἐκατεδούλωσέν τον·
τὸν πύργον τῆς καρδίτζας μου τὸν ὑψηλὸν καὶ μέγαν,
τὸν ἐκαυχούμην πάντοτε κανεὶς νὰ μὴ χαλάσῃ,
Ἔρως σαΐταν ἔσυρεν καὶ ἐκατεφόνευσέ με
καὶ εἰς πόθον τῆς ἀγάπης σου ἤφερεν τὴν ψυχήν μου
καὶ ἂν οὐκ ἴδω σε σύντομα(ν), αὐθέντη μου ἀνδρειωμένε,
εἰς τὸ ἐκ παντὸς ἀναίστητος γίνομαι ἀπ' ἐσέναν.
Ἀρνοῦμαι καὶ τὸ γένος μου καὶ τὴν λαμπρότητάν μου
καὶ ἀπαὶ τώρα, αὐθέντη μου, δίδω σε τὴν ψυχήν μου.
Καὶ ἔλα γοργόν, καρδία μου, θέλω νὰ σὲ συντύχω. —
Ἐκεῖνος δὲ δεξάμενος τῆς κόρης τὸ πιττάκιν
ἀνέθαλλε ἡ ψυχίτζα του, ἐχάρηκεν μεγάλως
καὶ τοὺς ἀγούρους του ἔκραξεν καὶ εἰς βουλὴν ἐκάτζεν·
Ἐγὼ θαρρῶ εἰς τοὺς ὅρκους σας καὶ θέλω σᾶς συντύχειν,
θαρρέσειν σας μυστήριον καὶ πόνον τῆς ψυχῆς μου.
Διὰ 'μέναν ἀγρυπνήσετε τούτην τὴν νύκτα μόνον,
καὶ μὴ νομίσητε, ἄγουροι, διὰ πόλεμον σᾶς θέλω,
ἀλλ' ἔχω ἐρωτοπόλεμον καὶ πόθον τῆς ψυχῆς μου.
Ἐτοῦτον τὸν ἐνικήσαμεν, λέγω τὸν βασιλέα
ὁποῦ ἐσκοτώσαμεν τὰ φουσάτα του μᾶλλον καὶ τρεῖς υἱούς του,
τὴν θυγατέρα του ποθῶ, θέλω νὰ τὴν κερδίσω. —
Καὶ ὁ συγγενής του ὁ Πάντρουκλος γαμογελῶν ἐλάλει:
Οὐκ ἔλεγά σε, δέσποτα, τοὺς Ἔρωτας μὴ φέγῃς;
Καὶ νὰ νοήσῃς τώρα δὲ τὴν δύναμιν τὴν ἔχουν,

Εἰς τὸν ὁρισμόν σου ἂς ὑπάγωμεν καὶ εἴ τι ὁρίσεις ποῖσε. —
Ὁρίζει, ἐκαβαλλίκευσαν καὶ οἱ δώδεκα φαρία·
ἐκεῖνον πάλιν ἔστρωσαν τὸν μαῦρον τὸν φουδούλην.
Ἀλλὰ καὶ ὁ ἥλιος ἔδυνεν, ἐβράδυνεν ἡ ὥρα
καὶ οἱ Ἔρωτες ἐπέτουνταν εἰς τῶν δενδρῶν τοὺς κλάδους·
ἄνεμος γαληνούτζικος ὑπέκρουεν τὰ δένδρη,
ἔτρεχεν τὸ νερούτζικον εἰς τῶν δενδρῶν τὰς ρίζας,
ἦσαν τὰ πάντα ἐρωτικά, χάριτος πεπλησμένα.
Καὶ ἡ κόρη μέσα ἐκάθεντον, ἔλεγεν μοιρολόγιν
καὶ ἐκδέχεται τὸν ἄγουρον νὰ ἐλθῇ νὰ τὸν συντύχῃ,
καὶ πάλιν ἐσηκώθηκεν καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην.
Καὶ εἰς τὴν χρυσὴν τὴν πλάτανον ἐκάθεντον ἀηδόνιν,
νὰ εἶπες ὅτι ἐθλίβετον καὶ ἔκλαιεν διὰ τὴν κόρην.
Καὶ ἐκείνη ἀπαὶ τὴν κλίνην της πάλιν ἀνεσηκώθην
καὶ εἰς τὸν κορμὸν ἐκάθησεν ἐκείνου τοῦ πλατάνου
καὶ πρὸς τὸ ἀηδόνιν ἔλεγεν μετὰ πολλῶν δακρύων:
Ἀηδόνι μου πολύποθον, ἐρωτικόν μου ἀηδόνιν,
εὐχαριστῶ σε, ἀηδόνι μου ὅτι πονεῖς δὶ ἐμέναν
καὶ θλίβεσαι καὶ συμπονεῖς τὸν πόνον μου, πουλίν μου. —
Ἐνόσῳ ταῦτα ἔλεγεν ἡ κόρη πρὸς τὸ ἀηδόνιν,
εὐθὺς τὸν κτύπον ἤκουσεν τῶν θαυμαστῶν φαρίων.
Ἦν δὲ καιρὸς ἀπὸ τοῦ νῦν ὥστε μεσονυκτίου,
ἀλλὰ καὶ φέγγος ἔμνοστον καὶ νύκτα τῆς ἀγάπης.
Αὐτίκα ὠλιγοθύμησεν καὶ πέφτει εἰς τὴν φυσκίναν.
Ἐκεῖνος δὲ ἐτριγύριζεν ἀπὸ 'ξωθεν τοῦ τοίγου
καὶ ἐκ τὸ φαρίν του ἐπέζευσεν καὶ πιάνει τὸ κοντάριν·
ὡς λέων ἐπροπήδησεν καὶ ἐτίναξεν ὡς δράκων
καὶ τὸ κοντάριν του ἔμπηξεν καὶ ἐπήδησεν ἀπέσω.
Ἅρματα ἐφόρειεν ὀχυρά, κτύπον ἐποῖκεν μέγαν·
ἡ κόρη δὲ οὐκ ἐγνώρισεν ὅτι ἐμπῆκεν ἀπέσω
καὶ εἰς τοῦ πλατάνου τὸν κορμὸν βλέπει τὸν ἀγουρίτζην
καὶ εὐθὺς ἐλιγοθύμησεν, ἔπεσεν πρὸς τὰ ἄνθη.
Δραμὼν δὲ ἐκεῖνος παρευθὺς κρατεῖ τὴν ἐκ τὸ χέριν.
Ἔτρεμεν ἡ καρδία του βλέπων τοσοῦτον κάλλος·
περιλαμβάνει τὴν γλυκειά, συγνοκαταφιλεῖ τὴν,
καὶ ἡ κόρη τὸν νεώτερον ἐπεριπλάκηκέν τον.

Ἤβρεν καιρὸν τὸν ἤθελεν ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ μέγας.

Πλὴν οὐκ ἠθέλησεν ποσῶς τὸν ἔρωταν πληρῶσαι
ἵνα μὴ πάλιν γένηται θερμότερος ὁ πόθος.
Οἱ δὲ πρὸς κλίνην ἔπεσαν ἀμφότεροι καὶ δύο
καὶ ἐκ τὰ πολλὰ φιλήματα καὶ τὰς περιπλοκάς τους
τὰ δένδρη τὰ ἀναίστητα καὶ αὐτὰ ἀντιδονοῦσιν.
Καὶ εὐθὺς κατέλαβεν ἡ αὐγὴ καὶ πρὸς ἐκεῖνον λέγει:
Ἐγείρου χρυσοπτέρυγε φάλκων ἀπὸ τῆς κλίνης,
ἄγωμεν εἰς τὴν μητέρα σου τὴν πολυπόθητόν σου·
αὔριον φθάσε σύντομα, ἐγὼ ἀπαντέχειν θέλω
᾽κονόμησε εἰς τοὺς οἴκους σου, γοργὸν ἔλα νὰ μὲ ἐπάρῃς. —
Ὡς ἀετὸς ἐπήδησεν καὶ ἐξέβηκεν ὡς λέων
καὶ τοὺς ἀγούρους του ηὗρηκεν καὶ ἐπαντέχασίν τον·
ἁρματωμένοι ἐστέκουντα ἀπ᾽ ἔξω ἀπὸ τὸ τεῖχος·
πηδοῦν, καβαλλικεύουσιν, φθάνουν εἰς τὰ ἐδικά τους,
ὀλίγον ἐκοιμήθησαν καὶ εὐθὺς ἐξημερόνει.

Λόγια τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς τοὺς ἀγούρους του.

Καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἀγούρους του: Δεῦτε, καλοί μου φίλοι,
στρατιῶται ἀνδρειωμένοι μου καὶ παμπιστότατοί μου,
σήμεραν ἂς ὑπάγωμεν νὰ ἴδετε τὴν κόρην
καὶ νὰ θαυμάσετε καὶ ἐσεῖς τὸ ἐρωτικόν της κάλλος. —

Ροῦχα φοραίνουν ὁμοῦ νὰ ὑπᾶσιν πρὸς τὴν κόρην.

Μίαν στολὴν ἐφόρεσαν καὶ οἱ δώδεκά του ἀγοῦροι
ἡνάχλια (?) χρυσοπράσινα εἶχαν ἁπανωφόρια
καὶ χρυσοκίτρινα βλαττία εἶχασιν τὰ φουστάνια·
ἐφόρεσαν καὶ οἱ δώδεκα στεφάνους ὁλοχρύσους,
ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ὁ θαυμαστὸς, ὁ ἐξαίρετος τοῦ κόσμου,
ἄσπρον βλαττὶν ἐφόρεσεν μὲ τὰ χρυσὰ πουλία
καὶ ἁπανωφόριν κόκκινον μετὰ λιθομαργάρων,
τουβίτζια χρυσοπράσινα μὲ ἀετοὺς μεγάλους
καὶ πτερνιστήρια χρυσᾶ διὰ λίθων καὶ μαργάρων·
φαρὶν ἐκαβαλλίκευσεν ἄσπρον ὡς περιστέριν,
καὶ μέσον τούτους ἴστατο ὡς ἄστρον, ὡς σελήνη·
οἱ Ἔρωτες τὸν ἐγέννησαν καὶ ἐζωγραφίσασίν τον·
σέλλαν εἶχεν ἐξαίρετον, χρυσήν, μαλαγματένια,

ρευστὰ μαργαριτάρια εἶχεν ἡ σέλλα γῦρον·
τὰ ἐντελινοπροστέλλινα καὶ ἡ κεφαλαρέα
μάλαγμαν ὁλοπόρφυρον μετὰ λιθομαργάρων,
μὲ τὰ χρυσὰ ἀετόπουλα, μὲ τὰ χρυσὰ λεοντάρια
καὶ χρωμιτίτζια τουβιὰ ὀξεῖα εἰς τὸ φαρίν του.
Τὰ ὀνύχια καὶ τὰ κότζια μὲ τὴν χνέα βαμμένα
καὶ γατανίτζια ὁλόχρυσα εἰς τὸν σγόρδον ἦν πλεμιένα.
καὶ κλαπωτὸν καπάσιον εἶ(χεν ἡ) σέλλα ἐκείνη
μὲ φούντας χρυσοκόκκινας, μὲ χρυσαργύρους κόμπους·
φοῦντα μεγάλη ἔμμορφη εἰς τὸ μέτωπον τοῦ ἀλόγου
μὲ δώδεκα καρφάκια (?) χρυσὰ σκουταρωμένη.
Ἐδῶκαν τὰ τουμπάκιά τους, πηδοῦν, καβαλλικεύουν.
Ἦτον ὁ ἥλιος πρωϊνός, Μαΐου ἡμέραις ἦσαν,
καὶ ὅσοι τοὺς ἐβλέπασιν ἐξίσταντο δι᾽ ἐκείνους,
λέγουν μὴ ἐκ τοὺς Οὐρανοὺς ἄγγελος ἐκατέβην.
φαρίου του τὰ λαγκέματα, τῶν κουδουνίων τοὺς κτύπους,
τοῦ Ἀχιλλέως τὴν ἡλικίαν, τὸ ἠθικόν του σχῆμαν,
τῶν νέων τὰς παραταγὰς τῶν θαυμαστῶν ἐκείνων,
τίνος ψυχὴ νὰ μὴ εὑρεθῇ νὰ δουλωθῇ εἰς ἐκεῖνον;
Λοιπὸν τῆς κόρης ἔφθασεν πλησίον τοῦ κουβουκλίου,
λέγει πρὸς τοὺς ἀγούρους του τοὺς δώδεκα ἐκείνους:
Ἐπιλαλήσατε ἔμπροσθεν καὶ διαβῆτε ἐκεῖθεν,
νὰ ἀκούσῃ ἡ κόρη, νὰ σταθῇ εἰς τὸν τοῖχον καὶ νὰ βλέπῃ·
καὶ ἐγὼ πάλιν κατόπισθεν νὰ ἐπιλαλήσω μόνος
καὶ τὴν καρδίαν της σύρριζον εὐθὺς νὰ ἐξανασπάσω. —
Ἐλάκτισαν οἱ δώδεκα καὶ ἐδιέβησαν ὡς εἶπεν,
ἡ κόρη δὲ ἀκούσασα τὸν κτύπον τῶν ἀλόγων
εἰς τὸ νὰ ἰδῇ ἐστάθηκεν μὲ ταῖς βαΐτζαις βλαις.
Ἤστεκαν, διελογίζονταν ἵνα τὸν ἐγνωρίσουν,
βλαις ἀλλήλαις ἐλέγασιν: Καὶ ποῦος νὰ ἔναι ὁ αὐθέντης;
Ὅλοι γὰρ μίαν ἔχουσιν ὡς βλέπω φορεσίαν. —
Τὸ νὰ προσκύσῃ ἡ λιγερὴ νὰ βλέπῃ πρὸς ἐκείνους,
ἐλάκτισεν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν ἄσπρον τὸν φουδούλην·
χαμογελῶν ἐδιέβηκεν ἀπὸ ἔμπροσθεν τῆς κόρης.
Ἡ κόρη ταῦτα παρευθὺς ἐγνώρισεν τὸν νέον,
εὐθὺς ἐστάθην ἄφωνος ἐπὶ πολλῆς τῆς ὥρας.

Ὡς εἶδασιν ἐρχόμενον οἱ δώδεκα τὸν νέον,
πάντες ὁμοῦ πεζεύουσιν, πίπτουσιν, προσκυνοῦν τον.
Αἱ δὲ ἀρχόντισσαις τῆς εὐγενοῦς παρακαλοῦν τὴν κόρην:
Δέσποινά μου, ἐγείρου νὰ τὸν ἰδῇς καὶ καταχάρτασέ τον,
βλέφον τὴν ἡλικίαν του, τὸ θαυμαστόν του κάλλος.
Χαρὰ 'ς ὁποῦ τὸν ἐγέννησεν τὸν ἄγουρον ἐτοῦτον.
Αὐτὸν ἁρμόζει ἐκ παντὸς νὰ χαίρῃς μετὰ τοῦτον. —
Ἐκείνη δὲ οὐκ ὑπέμενεν νὰ στέκῃ νὰ τὸν βλέπῃ·
στέφανον πλέκει σύντομα μὲ τὰ δύο της τὰ χέρια,
ἀπὸ δὲ κρίνου ῥόδου τε καὶ τριακονταφύλλου
καὶ παμποικίλων καὶ τερπνῶν ἀθίτζα μυρισμένα,
καὶ ἐκράτειέν το εἰς τὰς χεῖράς της, ἐστέκεντον ὡς ἄστρον,
τὸν Ἀχιλλέα ἔβλεπε τὸ ποῦ παραδιαβάζει.
Καὶ ὥσπερ ἐπισκέπουσιν τὴν Ἀφροδίτην τὰ ἄστρα
οὕτως ἐτριγυρίζασιν οἱ ἄγουροι τὸν νέον.
Ὥραν ὀλίγην ἐποίησαν καὶ ἐγύρισαν οἱ ἀγοῦροι
καὶ προσκυνοῦν καὶ οἱ δώδεκα τὴν κόρην ἁρμοζόντως.
Ὁ Ἀχιλλεὺς κατόπισθεν στήκει καὶ ἐρωτᾷ την:
Πῶς ἔχεις, κόρη εὐγενική, ψυχῆς παρηγορία; —
Ἡ δέ, καλῶς, ἀντέφησεν, διὰ τῆς σῆς ἀγάπης. —
Ὁ Ἀχιλλεὺς τὴν ἔλεγεν: ψυχή μου καὶ ζωή μου,
τὸ μεσονύκτιον ἔρχομαι, κόρη, εἰς τὸ περιβόλιν·
πλὴν βλέπε, κόρη εὐγενική, πρόσεχε μὴ μὲ προδώσῃς
τοῦτο πληροφορήθησαι, μεθ' ὅρκου σὲ τὸ λέγω,
ἐὰν ἔξω ἀπὸ τοῦ κήπου σου τινὲς εὑρήσουσίν με
καὶ κάθομαι εἰς τὸ ἱππάριν μου καὶ εἶμαι εἰς κάμπους ἔξω,
θαρρῶ οὐ μὴ μὲ τρέψουσιν, ἐὰν ἦναι μυριάδες.
Ἐὰν δὲ εὕρουν με εἰς τὸν κῆπόν σου, μέσον τοῦ παραδείσου,
καὶ κεῖτομαι εἰς τὴν κλίνην σου, κοιμοῦμαι μετὰ 'σένα,
ὥσπερ γυναῖκαν ἄνανδρον οὕτως νὰ μὲ φονεύσουν. —
Καὶ εὐθὺς ἡ κόρη ἐδάκρυσεν, λέγει τὸν Ἀχιλλέα:
Λυποῦμαι δὲ καὶ θλίβομαι, αὐθέντη μου εὐγενικέ μου,
ὅτι ἀκόμη οὐκ ἐγνώρισες τὸν πόθον μου τὸν τόσον
τὸν ἔχω, αὐθέντη μου, εἰς ἐσέν' καὶ κατατέρπομαί σε,
ἀλλ' ἔχει ὁ νοῦς σου διαταγμόν, θέλεις νὰ μὲ δνειδίζῃς
καὶ θλίβεις τὴν καρδίαν μου, ποτίζεις την πικρίαν.

Τοῦτο πληροφορήθησαι, διὰ 'σέναν νὰ ἀποθάνω,
ἐσέναν ἔχω ἀπὸ τοῦ νῦν πατέρα καὶ μητέρα,
ἐσὺ 'σαι ἡ καρδίτζα μου, ἐσύ 'σαι καὶ ἡ ψυχή μου,
δούλη σου ἐκλήθηκα εἰς τὸ ἐκ παντός, θαρρῶ οὐ μὴ σὲ θλίψω. —
Καὶ ταῦτα εἰποῦσα παρευθὺς ῥίπτει του τὸ στεφάνιν,
καὶ ἐκεῖνος τὸ ἐπεδέχτηκεν καὶ ἐκατεφίλησεν το.
Ἐγέλασεν ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ λέγει πρὸς τὴν κόρην:
Ἐγὼ νὰ δώσω χάρισμαν ἐδῶ νὰ μὲ θυμοῦνται. —
Τὸ ἀπελατίκιν του ἔσυρεν τὸ ἐρωτικόν του ἐκεῖνο,
ἐτίναξεν τὸ χέριν του, κρούει το εἰς τὸ τεῖχος
καὶ ἀπάνω κάτω ἐρράγισεν τῆς κόρης τὸ κουβοῦκλιν·
ἐλάκτισεν τὸν ἄσπρον του, φθάνει πρὸς τοὺς ἀγούρους.
Ἐκεῖνοι τὸν ἐλέγασιν, καλὸν οὐδὲν ἐποίκεν,
ἂν τὸν ἰδοῦν τὰ ἀδέλφια της πάντα νὰ τὴν φημίζουν,
ὅμως καὶ νὰ θαυμάσουσιν τὴν θαυμαστήν σου ἀνδρείαν.
Καλῶς ἐποίησας δέσποτα, πάντα νὰ σὲ φοβοῦνται. —
Ἔφθασαν εἰς τὰ ἴδιά τους, ἐπέζευσαν εὐθέως,
καὶ πάντες μὲν ἐχαίρονταν, ἐχόρευαν συνήθως,
καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκάθεντον σιγὸς ὑπάρχων ὅλως.
Ἐρώταν τοῦτον ὁ πατὴρ, τὸ τί ἔχεις καὶ ἀναστενάζεις; —
Καὶ ἡ μήτηρ του τὸν ἔλεγεν μετὰ πολλῆς τῆς λύπης:
Τέκνον, ψυχή μου καὶ ζωὴ καὶ φῶς μου Ἀχιλλέα,
εἰπὲ τί ἔναι τὸ πονεῖς καὶ κάθεσαι ἐννοιασμένος;
Ἐὰν ἔρως σὲ ἐκατέτρωσεν τοῦ βασιλέως θυγάτρ,
μετὰ χαρᾶς παράλαβε ταύτην μετ' εὐλογίας. —
Καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ θαυμαστὸς τοιαῦτα ἀπηλογήθην:
Ἄφες με, μήτερ, ἄφες με, τρῶσιν ἐγὼ οὐδὲν ἔχω,
ἐγὼ σκιρτῶ καὶ χαίρομαι καὶ σὺ πονεῖς δι' ἐμέναν. —
Ἐνόσῳ ταῦτα ἐλέγασιν ἔφθασεν ἡ ἑσπέρα·
ἦτον ἡ νύκτα ὁλόφεγγος, πηδοῦν, καβαλλικεύουν
ἁρματωμένοι δυνατὰ καὶ κατωχυρωμένοι.
Μοῦντον ἐκαβαλίκευσεν ὄνπερ ἠγάπαν πλέον,
ἄσπρον εἶχεν εἰς ἔρωτας καὶ μοῦντον εἰς πολέμους,
καὶ τὴν ὁδὸν ἐπιάσασιν καὶ ὑπᾶσιν εἰς τὴν κόρην.
Ἀφότου δὲ ἐπλησίασαν ἀπ' ἔξωθεν τοῦ τείχους
καταλογίτζιν τραγουδεῖ ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ μέγας.

Τραγοῦδι τοῦ μεγάλου Ἀχιλλέως.

Μετὰ τὸ φέγγος ἔρχομαι, κόρη, εἰς τὸ περιβόλιν.
Εὐγενική μου καὶ ξανθή, ἐξύπνησε ἂν κοιμᾶσαι
καὶ δός με ἀπαὶ τοῦ κήπου σου μηλέα νὰ τὴν τρυγήσω,
καὶ ὑπόκλινε τὴν κορυφήν, τοὺς κλάδους καὶ τὰ ἄνθη.
Ἐξύπνησε, κυράτζα μου· ψυχή μου, μὴ κοιμᾶσαι·
τὸν ἐνθυμᾶσαι ἔρχεται πρόθυμα πρὸς ἐσένα.
Κόρη μου, ἂς χορτάσω γλυκασμὸν ἐρωτικῆς ἀγάπης. —
Ἐνόσῳ ταῦτα ἐλέγασιν, φθάνουν εἰς τὸ περιβόλιν
καὶ τὸ τραγοῦδιν ἤκουσεν καὶ ἐνόησεν ἡ κόρη.
Ἔτρεμεν ἡ καρδία της ἵνα τὸν περιλάβῃ.
Ἐκεῖνος ταῦτα παρευθὺς ἐπήδησεν ἀπέσω
καὶ ἅρματα ἐφόρειεν ὀχυρά, κτύπον ἐποῖκεν μέγαν.
Καὶ ἡ κόρη ταῦτα ἀγρήκησεν, ἐσέβηκεν ἀπέσω.
Ἐκεῖ ἐσυναπαντήθησαν μέσον τοῦ παραδείσου·
ἔκραξεν καὶ τὸν Πάντρουκλον, ἐσέβηκεν καὶ ἐκεῖνος,
καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν ἔλεγεν: Πάντρουκλε, συγγενῆ μου,
ὁλόγυρα τριγύριζε ἀπέσω ἀπαὶ τὸ τεῖχος
καὶ οἱ ἕτεροί μας ἀδελφοὶ ἀπέξωθεν ἂς βλέπουν. —
Ἐτοῦτος παίρνει τὴν ὡραίαν, σφικτὰ περιεμπλαχῆκαν,
περιπατοῦντες ἔρχονται καὶ οἱ δύο πρὸς τὴν κλίνην.
Ὁ Ἀχιλλεὺς ἐθαύμαζεν τὰς χάριτας τοῦ κήπου,
τὰς ἡδονὰς καὶ τὰ φυτά, τὴν πλάτανον ἐκείνην,
πλάτανον τὴν πανθαύμαστον, φρικτὴν καὶ ξένον θαῦμα,
ἣν προλαβὼν ἐδήλωσα ὡς καθ' εἰρμὸν ὁ λόγος.
Μετὰ δὲ τὰ φιλήματα καὶ τὰς περιπλοκάς των
Ἔρως τοὺς ἐκατέτρωσε νὰ ποιήσῃ θέλημάν τους.

Τοῦ Ἔρωτος ὁ γλυκασμός, ἡ συμπλοκὴ καὶ ὁ πόθος, ἦλθεν ἡ ὥρα, ἐφθασεν ἀνάμεσα τῶν δύω.

Καὶ ὁλόγυμνην τὴν ἔκδυσεν μετὰ λινοῦ καὶ μόνου,
τὸ δὲ λινὸν εἰς τὸ ἐκ παντὸς ἦτον ὡς ἄχνη μόνον,
καὶ μετὰ πόθου τοῦ πολλοῦ ἐπλήρωσαν τὸν ἔρων.
Ὁ Ἀχιλλεὺς τὴν ἔλεγεν: ψυχίτζα μου, ἂς ὑπᾶμεν. —
Ἐκείνη ἐκ ταῖς ἀγκάλαις του οὐκ ἤθελε ἐγερθῆναι,
ἀλλ' ὡς φυτὸν ἐκλίνεντο, εἶχε τοῦ πόθου πόνους,

ὥσπερ κισσὸς εἰς τὸ δένδρον οὕτως τὸν ἐπεριεπλάκη
καὶ ἦτον δυσαπόπλεκη ἡ κόρη ἀπὸ τὸν νέον.
Ἀλλ' ὁ καιρὸς ἐκάλειέν τους νὰ ἔβγουσιν ἀπ' ἔκει.
Εἶχεν τὸ τεῖχος ἔσωθεν σκάλαις τε καὶ καμάρας,
καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπήδησεν, καθίζει εἰς τὸ φαρίν του
καὶ πρὸς τὴν κόρην ἔβλεπεν: Πρόσεχε, παρηγορία μου. —
Καὶ τὰ κοντάρια (τους) δένουσιν καὶ κάμνουσίν την σκάλαν,
καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐστέκεντον, καὶ ἔπεσεν πρὸς ἐκεῖνον,
καὶ ἀπέκει δὲ κατόπισθεν ὁ Πάντρουκλος ἐκεῖνος.
Ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ὁ θαυμαστός, τὸ φρόνος τῶν Ἑλλήνων,
γλυκεῖα τὴν ἐπερίλαβεν, συχνοκαταφιλεῖ την,
καὶ παρευθὺς τὰ δάκρυά της ἐκατέβαινον τῆς κόρης
καὶ μετὰ θρήνου καὶ ὀδυρμοῦ τὸν νεώτερον ἐλάλειεν.

Λόγους παραπονετικοὺς τῆς κόρης Πολυξένης εἰς τὸν Ἀχιλλέα τὸν φοβερόν, τὸν δράκοντα τὸν μέγαν.

Πατέρας καὶ μητέρα μου ἡ αὐθεντία σου ἔναι
καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς καὶ φῶς μου καὶ ζωή μου, —
καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς τὴν ἔλεγεν τὴν ἡλιογεννημένην:
Ἐσὺ 'σαι φῶς τῶν ὀφθαλμῶν, ψυχή μου καὶ ζωή μου,
καὶ τῆς καρδίας μου ἀνασασμὸς ἐσύ 'σαι, δέσποινά μου. —
Καὶ ἀφότου ἐπαρηγόρησεν τὴν λιγερὴν πρεπόντως
στρέφεται εἰς τοὺς δώδεκα τοὺς χωριστοὺς ἐκείνους·
τὸν Πάντρουκλον ἐχώρισεν μετὰ συντρόφων πέντε
καὶ πρὸς ἐκείνους ἔλεγεν: Πιστότατέ μου φίλε
καὶ ἠγαπημένε συγγενῆ, Πάντρουκλε ἀνδρειωμένε,
ἔπαρον τὴν καρδίτζα μου, τὸ φῶς μου, τὴν ζωήν μου,
μετὰ τοὺς πέντε σου ἀδελφούς, συντρόφους τοὺς γενναίους,
ἐξεχωρίσθησαι ὀμπρός, ἄμε εἰς τοὺς γονεῖς μας,
νὰ ἀκαρτερέσω ἐγὼ ἐδῶ μετὰ τοὺς ἄλλους ἔξη,
μήπως διώξουν ὄπισθεν, πολλάκις πλανηθῶσιν. —
Καὶ παρευθὺς ὁ Πάντρουκλος πεζεύγει σὺν τοῖς ἄλλοις
καὶ προσκυνοῦν γνησιώτατα τὴν κόρην ἁρμοζόντως.
Ἐπῆρέν την ὁ Πάντρουκλος, ὁ γνήσιος συγγενής του,
καὶ τὴν αὐγὴν κατέλαβον πρὸς τοὺς γονεῖς τοῦ νέου.
Ποσῶς οὐδὲν ἐνόησεν κανεὶς τῶν γενομένων.
Ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπέμεινεν μετὰ τοὺς ἄλλους ἔξη

καὶ τραγουδίτζιν ἤρξατο ἐκεῖ σιμὰ εἰς τὸ κάστρον.

Τραγοῦδεν τοῦ μεγάλου Ἀχιλλέως.

Πουλίτζιν ἠῦρα εἰς τὸ κλουβὶν ἀγνώριστον τοῦ πόθου,
ἀπείραστον, ἀδούλωτον τοῦ Ἔρωτος, τῆς ἀγάπης,
καὶ τὸ περδίκιν ἔλαβον καὶ τὸ κλουβὶν ἀφῆκα
ἔρημον καὶ ὁλόφκαιρον καὶ καταπορισμένον·
ποσῶς οὐδὲν ἐνόησαν ἐκεῖνοι ὁποῦ τὸ εἶχαν. —
Τὴν γοῦν φωνὴν ἀκούσαντες οἱ ἀδελφοὶ τῆς κόρης
πηδοῦν, καβαλλικεύουσιν μετὰ πολλῶν φουσάτων,
ὡς σφῆκες ἐξεπήδησαν μέσα ἀπαὶ τὸ κάστρον.
Καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐλάλησεν εὐθὺς τοὺς ἐθικούς του:
Ἔξω τοὺς τριγυρίσετε νὰ μὴ ἔχουν πόθεν φύγουν,
καὶ ἐμέναν ἀφῆτε μοναχὸν νὰ χαίρωμαι εἰς τὴν μέσην.
Πλὴν βλέπετε μὴ φονεύσετε τοὺς γυναικαδελφούς μου,
μὴ θλίψω τὴν ἐρωτικὴν τὴν περιπόθητόν μου· —
Ὡς δράκων κρότον ἔποικεν, ὡς λέων ἐβρυχίστην,
καὶ πάντες ἐδειλίασαν ἐκ τῆς φωνῆς του μόνον,
τρόμος εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς καὶ φόβος καὶ δειλία,
καὶ οἱ ἅπαντες ἐφρίξασιν ὅσοι ἂν τὸν ἠκοῦσαν.
Τὸν μοῦντόν του ἐπιλάλησεν καὶ ἐσέμπην εἰς τὴν μέσην·
τριακοσίους ἀπέδειρεν ἄχρις ἂν ἐδιέβην,
καὶ πάλιν εἰς τὸ γύρισμαν ἄλλους περισσοτέρους.
Ὡς χόρτον γὰρ τοὺς ἔκοπτεν καὶ ἐκατεφόνευέν τους·
ἐγύριζεν ὡς λετός, ἐσπάραζεν ὡς πάρδος,
ἐφώναζεν καὶ ἐκ τῆς φωνῆς πάντες ἀναισθητοῦσιν,
ποσῶς οὐδὲν ἠρήκασιν ἄδειαν ἵνα φύγουν,
ἀλλ' ὡς φαλκόνιν ἔστρεφεν καὶ ἐκατεφόνευέν τους.
Ἀφῆκέν τους καὶ ἀνέσαιναν [μικρὸν] καὶ ἐξέβηκεν παρέξω,
τὸ ἀπελατίκιν ἔσυρεν καὶ πάλιν κατεβαίνει
νὰ τοὺς φονεύειν ἤθελε καὶ πάλιν ἐλυπᾶτον,
καὶ τὰ φαρία τους ἔκρουεν ἀπάνω εἰς τὰ καπούλια
καὶ εὐθὺς κατετζακίζουνταν καὶ ἐνεφροκοποῦνταν.
Καὶ εἰς ἀπ' ἐκείνους, εὔτολμος γενναῖος στρατιώτης,
ἀποτολμᾷ καὶ κρούει τον εἰς τὸ στῆθος κονταρέαν.
Ποσῶς οὐδὲν τὸν ἔσεισεν ἀπάνω ἀπαὶ τὴν σέλλα,
ἀλλ' ὡς ἀδάμας ἵστατο μὴ φοβηθεὶς κἂν ὅλως·

ὡσὰν ὁ μύρμηξ κώνωπας δύναται πρὸς τὸν λέων,
ἔτσι ἐδύνατο καὶ ὁ εὔτολμος ἐκεῖνος στρατιώτης
πρὸς Ἀχιλλέα τὸν φοβερόν, τὸν δράκοντα τὸν μέγαν.
Ὅμως σταθεὶς πανήμερα λέγει τὸν στρατιώτην:
Φιλῶ τὴν κονταρέαν σου καὶ τὴν πολλήν σου τόλμην,
βρωμς, καλέ μου, οὐκ ἔμαθες πῶς κροῦν τὰς κονταρέας,
ἀλλὰ φιλοτιμήσου με ξενιάσματα μεγάλα,
κανίσκια καὶ δωρήματα, καὶ ἐγὼ νὰ σὲ τὰς μάθω. —
Κοντάριν δράχνει σύντομα. τὸν μοῦντόν του λαχτίζει
καὶ κονταρέα τὸν ἔδωκεν μὲ τὴν ψυχήν του πᾶσαν·
δοξόβολον τὸν ἔρριψεν συσελλοαρματωμένον,
καὶ παρευθὺς ἐξήπλωσεν ὡς πλάτανη μεγάλη.
Ἐγέλασεν ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον:
Ἔμαθες στρατιώτη μου, πῶς κροῦν τὰς κονταρέας;
φαίνει με ἐντροπιάστηκες· ἂν τύχῃ νὰ ἐλυπήθῃς,
στρατιώτη μου μὴ λυπηθῇς, μηδὲ (νὰ) ἐντραπῇς το.
Καλὸς ἦτον ὁποῦ σὲ ἔδωκεν καὶ ἀπ' ἐδᾶ νὰ μάθῃς,
καὶ λέγω σε, στρατιῶτά μου, διὰ νὰ τὸ λέγῃς ἄλλους. —
Ἐκεῖνος δὲ ὡς μὲ φαίνεται πλέον οὐκ ἐσηκώθην.
Ἰδόντας δὲ τὸ θέαμα οἱ γυναικάδελφοί του
πεζεύουσιν ἐκ τὰ φαρία, πίπτουσιν, προσκυνοῦν τον,
καὶ λέγουν τον: Ἀπὸ τοῦ νῦν κράτησον τὸν θυμόν σου,
ἐπεὶ τοσαύτας χάριτας (σ') ἐχάρισεν ἡ τύχη·
ἔχεις καὶ κάλλος θαυμαστόν, ἀνδρείαν ἐξαιρημένην,
ἐπῆρες καὶ στανέο μας κρυφὰ τὴν ἀδελφήν μας.
Ἀπὸ τοῦ νῦν ἁρμόζει μας ἵνα σὲ προσκυνοῦμεν,
καὶ σὺ χαρὰς νὰ χαίρεσαι ἀπὸ τοῦ νῦν μὲ ταύτην,
ὁ γὰρ θεὸς ἐχάρισεν καὶ ἡ τύχη ἐτίμησέ σε
καὶ ἐμᾶς ἁρμόζει ἀπὸ τοῦ νῦν πρὸς σὲ παραγενέσθαι,
σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ πᾶσι τοῖς ἰδίοις,
τοὺς γάμους νὰ ποιήσωμεν τῆς ἡμῶν ἀδελφίτζας
καὶ νὰ χαροῦμεν σὺν θεῷ τὰ τῆς ἐπιτυχίας,
ὅτι ξένον καὶ παράδοξον εἰς τὴν ἀνδρείαν τὴν ἔχεις· —
Οὕτως ἀκούσας παρευθὺς ὁ Ἀχιλλεὺς τοὺς λόγους,
ἐμαλακίστη τὴν ψυχήν, ἔπαυσεν τοῦ πολέμου
καὶ σύντομον ἀπέζευσεν, κρατεῖ, καταφιλεῖ τους.

Ὁ Ἀχιλλεὺς τοὺς ἔλεγεν, ἐξαίρετος τοῦ κόσμου:
Ὑπάγετε, ἀδέλφια μου, ἐκεῖ εἰς τοὺς γονεῖς μας
μὲ προσκυνήματα πολλὰ τὰ πρέπουν καὶ ἁρμόζουν.
Ἂς ἔρχουνται ἐγλήγορα νὰ ποιήσωμεν τοὺς γάμους. —
Καὶ εὐθὺς ἀπεχαιρέτισαν καὶ ὑπᾶν πρὸς τοὺς γονεῖς τους.
Ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπέσωσεν εἰς τὴν ἡλιογεννημένην·
εἰς τὸν τράχηλόν του σύντομα ἐκρεμάσθηκεν ἡ κόρη,
σφιχτὰ τὸν ἐπερίλαβεν, γλυκεῖα καταφιλᾷ τον,
καὶ ἡ κόρη λέγει πρὸς αὐτόν: Πολλὰ ἤργησες, αὐθέντη.
Μή τι δεινὸν συνέβηκεν ἐκ τῶν ἀπροσδοκήτων; —
Καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐγέλασεν καὶ λέγει πρὸς τὴν κόρην:
Τ' ἀδέλφια σου ἐξέβησαν, ἤθελαν νὰ μὲ πιάσουν,
νὰ μὲ κατακρατήσουσιν, νὰ μὲ καταδουλώσουν·
ἐξέβησαν οἱ στρατιῶταίς τους μετὰ πολλῆς τῆς τόλμης,
ἀλλὰ νὰ ἔχω τὰ ματίτζιά σου νὰ σὲ γλυκοκερδίσω,
νὰ ζῶ, νὰ ζῇς, νὰ χαίρεσαι, καὶ ἐγὼ κόρη μετ' ἐσέναν,
ραβδέας, σπαθέας ἐχάρισα εἴ τιναν ἤβρα ἔμπροσθέν μου,
ἕως τὸ νὰ ζητήσουσιν ἀγάπην οἱ ἀδελφοί σου.
Ὡσὰν μὲ παρεκαλέσασαν οἱ γυναικάδελφοί μου,
σφιχτὰ τοὺς ἐπερίλαβα καὶ ἐγλυκοφίλησά τους,
καὶ τούτους γὰρ ἀπέστειλα, κόρη, εἰς τοὺς γονεῖς μας
καὶ προσκυνήματα πολλὰ πρεπόντως, ἁρμοζόντως
κατὰ τοῖς τέκνοις ὀφειλὴ καὶ χρέος πρὸς γονεῦσιν.
Αὔριον ἐκδεχόμεθα ἐδῶ πάντες ἐλθῆναι
πατέρα καὶ μητέρα μου, τοὺς γυναικαδελφούς μου,
τοὺς συγγενεῖς μας ἅπαντας καὶ ὅλους τοὺς ἰδίους. —
Τούτων ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ὁ πατὴρ τοῦ Ἀχιλλέως
καταφιλοῦσαν τὸν υἱὸν καὶ χαίρουνται μεγάλως.
Ἀφότου ἐπεγεύτησαν, τοῦ δειλινοῦ τὴν ὥραν,
ἐπῆρέν την καὶ ἐσέβηκεν μέσον τοῦ κουβουκλίου
καὶ χαίρουνται ἀμφότεροι μέχρι καὶ τῆς πρωΐας,
μήτε δείπνου φροντίσαντες, μήτε καθόλου ὕπνου,
καὶ οὐδὲν ἐδύνοντα καὶ οἱ δύο, ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ἡ κόρη
τὸ νὰ καταχορτάσουσιν τὰ γλυκερά τους κάλλη.
Ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, ἐπλάτυνεν ἡμέρα
καὶ ἐκεῖνοι οὐδὲν ἐθέλασιν τὸ νὰ τοὺς ἐξυπνήσουν.

Ἀφότου δὲ ἐξημέρωσεν ὀλίγον ἐκοιμήθη,
ἡ κόρη ἐλιγοθύμησεν εἰς τοῦ Ἀχιλλέως τὰς ἀγκάλας.
(Ὁ) τῶν Ἐρώτων βασιλεύς, ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ μέγας
κατεδουλώθη εἰς ἔρωταν, ἐκλίθην εἰς ἀγάπην,
καὶ ὁποῦ οὐκ ἤθελεν ποσῶς τὰς νύκτας νὰ κοιμᾶται
μέχρι καὶ τοῦ προγεύματος ἐκοῖτον μὲ τὴν κόρην.
Κανεὶς οὐδὲν ἐτόλμησεν ἕνα τὸν ἐξυπνήσῃ·
οἱ δώδεκα ἀνέβησαν θαρρῶντες πρὸς ἐκεῖνον
καὶ λέγουσίν τον: Δέσποτα, ἔρχεται ὁ πενθερός σου·
ἐγείρου, ἂς τὸν δεξώμεθα μετὰ τιμῆς μεγάλης. —
Καὶ ὁ Πάντρουκλος ἐκράτησεν τὸ χέρι τὴν ὡραίαν,
ἐθάρρειεν δέ, καὶ συγγενής, ἐξάδελφός του ἦτον·
τὸν Ἀχιλλέα ἔλεγεν χαμογελῶν ἡδέως:
Τίς νὰ σ' ἐκράτειε, δέσποτα, ἕως τῆς ὥρας αὐτης;
Εὐχαριστῶ τὸν Ἔρωτα τὸν καταφλέξαντά σε.
νὰ μὴ καυχᾶσαι πάντοτε καὶ νὰ μὴ μὲ ὀνειδίζῃς. —
Ὁ Ἀχιλλεὺς χαμογελῶν τὴν κόρην κατεφίλειεν,
γλυκειὰ γλυκειὰ τὴν ἔβλεπεν χαρὰν πολλὴν καὶ ἀγάπην.
Καὶ μὲ τὰ ταῦτα λέγοντες, ὁ Ἀχιλλεὺς ἠγέρθη
καὶ ἀτοί τους τὸν ἐνδύσασιν ἐκεῖνον καὶ τὴν κόρην,
πηδοῦν, καβαλλικεύουσιν, ὑπᾶν εἰς τὸν πενθερόν του.
Ἀλλὰ καὶ ἡ κόρη ἐξέβηκεν μετὰ τῆς πενθερᾶς της.
Καὶ ὁ πενθερός του ἐχαίρετον βλέπων αὐτοὺς μακρόθεν,
ἀφοῦ δὲ ἐπλησίασαν ὀλίγον πρὸς ἀλλήλους,
τὸν ἄσπρον τὸν ἐρωτικὸν ὁ Ἀχιλλεὺς λακτίζει·
μόνος ἐπῆγεν ἔμπροσθεν πεζεύγει, προσκυνεῖ τον,
καὶ ἐκεῖνοι πάλιν ἐπέζευσαν, κρατοῦν, καταφιλοῦν τον,
καὶ εὐθὺς περιλαμβάνει των αὐτὸν ἡ πενθερά του,
ἐφίλειεν, κατεφίλειέν τον μετὰ πολλοῦ τοῦ πόθου.
Εἶχαν χαρὰν ἀνέκφραστον, βλέπουν τοσοῦτον κάλλος.
Ἀπῆρέν τους καὶ ὑπάγουσιν πρὸς τὸν αὐτοῦ πατέραν.
Καὶ πρὸς ἀλλήλους ἔλεγαν οἱ συγγενεῖς τῆς κόρης:
Ἔδε κουρτέσης ἄγουρος, ἐρωτικὸς στρατιώτης.
Καλῶς εἶχεν τὴν ἀκοὴν καὶ τὰς ἀνδραγαθίας.
Ἀπὸ θεωρίας τὸν ἔφριξαν καὶ ἤλεγαν πρὸς ἀλλήλους:
Χαρὰ εἰς τὴν ἐρωτικὴν ἐκείνην τὴν κουρτέσαν

ὁποῦ τὸν ἐκολούθησεν τοιοῦτον ἀγουρίτζιν. —
Ἐπήγασιν καὶ ἐσμίξασιν ἀμφότερα τὰ μέρη
καὶ ἀσπασίως χαιρετοῦνται, ἀλλήλους ἀσχολοῦνται.
Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐφίλησε τὴν αὐτοῦ θυγατέραν
καὶ αὐτὴν ἐκατονείδιζεν, χαμογελῶν ἐλάλει:
Κόρη, πῶς ἐγκατέλειπες καὶ πάντας τοὺς ἰδίους
καὶ ἄγουρον ἠκολούθησες ἀλλότριον καὶ ξένον; —
Ἡ κόρη δὲ ἔβαλεν εἰς γῆν τὸ βλέμμαν καὶ τὸ ἦθος.
Καὶ τὸν γα(μ)βρόν του ἐκράτησεν καὶ ἐγλυκοφίλησέν τον.
Κλίνει τῶν δύων τὰς κεφαλάς, γαμβροῦ καὶ θυγατρός του
καὶ εὔχεται ἀπὸ καρδίας καὶ λέγει ἀπὸ ψυχῆς του:
Εὔχομαι, τέκνα μου χαλά, θρέμματα τῆς ψυχῆς μου
καὶ μέλη τῆς καρδίας μου, στέμματος κληρονόμοι,
νὰ γένησθε μακρόβιοι μέχρι μακροῦ τοῦ γήρους,
νὰ γένησθε περίδοξοι καὶ διάδοχοι τοῦ κράτους,
νὰ μὴ σᾶς ἔλθῃ λυπηρὸν ἢ ἄλλο ἐναντίον
ἀλλὰ νὰ χαίρεσθε ἀεὶ τὸν χρόνον τῆς ζωῆς σας,
καὶ νὰ ἰδῶ τέκνα ποθεινὰ πάλιν ἐκ τῶν μελῶν σας. —
Αὐτὸς ἦτον ὁ γάμος τους καὶ πᾶσα ἡ εὐλογία τους·
ἀτός του τοὺς ἐσύμπλεξεν· κρατοῦν, καταφιλοῦνται
καὶ ἐνώπιον εἰς αὐτοὺς ἐφίλησεν ὁ Ἀχιλλεὺς τὴν κόρην,
καὶ ὁ πενθερός του ἐγέλασεν καὶ πάντες οἱ θεωροῦντες.
Καὶ εὐθὺς ἐγένετο χαρὰ πάντερπνος εἰς ἐκείνους.
Τὸ δειλινὸν ἐζήτησαν τοῦ πενθεροῦ του οἱ ἀγοῦροι
νὰ σμίξουσιν νὰ δώσουσιν ἀλλήλοις κονταρέας.
Εὐθὺς ἐκαβαλλίκευσαν καὶ ὑπᾶσιν εἰς τὴν ρένταν.
Ὥρισεν δὲ καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ θαυμαστὸς, ὁ μέγας,
ἵνα καβαλλικεύσουσιν οἱ δώδεκά του ἀγοῦροι,
καὶ παρευθὺς εἰς τὰ φαρία πηδοῦν, καβαλλικεύουν.
Καὶ ὥσπερ φυσᾷ ὁ ἄνεμος τὰ φύλλα εἰς τὰ δένδρη
οὕτως ἐξετινάξασιν οἱ ἄγουροι τοὺς ἄλλους.
Καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς καθήμενος ἐκ τῶν παραθυρίων
εὐφραίνετο καὶ ἠγάλλετο βλέποντας τοὺς ἀγούρους.
Καὶ εἰς καβαλλάρης ἔμμορφος, καλὸς καὶ ἀνδρειωμένος,
Φραγκίτζης πολὺ ἐρωτικός, φρικτὸς εἰς τὴν ἀνδρείαν,
φαρὶν ἐκαβαλλίκευσεν μαῦρον ὥσπερ ἐλαία,

πιάνει σκουταροκόνταρον καὶ ἐσέμπην εἰς τὴν μέσην,
καὶ φράγκικα ἐπιλάλησεν, εὔτολμα καταβαίνει·
καὶ οὐδεὶς ἀπὸ τοὺς δώδεκα ἴσχυσε νὰ τὸν ῥίψῃ,
ὅλους γὰρ ἐφοβέριζεν ἡ θεωρία τοῦ Φράγκου·
καὶ δύο κοντάρια ἔσμιξαν καὶ ἐθῶκάν του ἐντάμα,
ποσῶς οὐκ ἠδυνήθησαν ἵνα τὸν ῥίψουν κάτω.
Ὁ Πάντρουκλος ἐλάκτισεν, κρούει τον κονταρέαν
ποσῶς οὐδὲν τὸν ἔσεισεν ἀπάνου ἀπαὶ τὴν σέλλαν.
Καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκάθηντο μετὰ τοῦ πενθεροῦ του.
Στραφεῖν καὶ ἰδεῖν ὁ Ἀχιλλεύς, ἐτρώθην ἡ καρδία του,
ὁρίζει νὰ τὸν στρώσουσιν τὸν ἰδικόν του μαῦρον.
Καὶ ἡ κόρη τὸν ἐκράτησεν καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον:
Καθέζου, αὐθέντη, μὴν ὑπᾷς, φοβοῦμαι τὸν Φραγκίτζην.
Πολλὰ ἔναι ὁ Φράγκος δυνατός, πολλὰ ἔναι ἀνδρειωμένος. —
Καὶ θυμωθεὶς ὁ Ἀχιλλεὺς λέγει πρὸς τὴν ὡραίαν:
Σιώπα λέγω, ὀμμάτιά μου, καὶ ἐμέν' μὴ φοβερίζῃς.
Ἂν οὐ σ' ἐγάπουν τὰ πολλὰ, τώρα σκοτώσει σᾶχα,
[διότι] δράκοντα κρατεῖς, λέων περιλαμβάνεις
καὶ σμικροτάτην ἀλεποῦν εἶδες καὶ ἐφοβήθης.
Ἐγὼ κυράτζα ἐρωτική, ψυχή μου, ἀνασασμέ μου,
νὰ δείξω τὸν πατέρα σου τίνους ἀγούρους ἔχει. —
Καὶ εὐθὺς κοντάριν ἔπιασεν, χρυσόν, ζωγραφισμένον,
καὶ ἠλλοιώθη ἡ θέα του ἀπὸ θυμοῦ μεγάλου.
Ἀπὸ μακρέα ἐπήδησεν καὶ εὑρέθην καβαλλάρης.
Ὡς ἀστραπὴ ἐπήδησεν καὶ οὐκ ἐφοβήθη ὁ Φράγκος,
οὐκ ἠθελίασεν ποσῶς ἵνα τὸν ἀπαντήσῃ,
ἀλλὰ ἐκατέβη ἀπάνω του, κρούει τον κονταρέα.
Ὁ Ἀχιλλεὺς ἐγέλασεν καὶ ἐκατέβη ἀπ' ἐκεῖθεν,
τὸν μοῦντόν του ἐπιλάλησεν, λέγει τον: Δέχου, Φράγκε,
δέξου με, Φράγκε, δέξου με, ἔρχομαι πρὸς ἐσένα. —
Καὶ κονταρέα τὸν ἔδωκεν μὲ τὴν ψυχήν του πᾶσαν,
σύσελλον τὸν ἐπέταξεν ἔμπροσθεν τοῦ πενθεροῦ του,
καὶ λέγει πρὸς τὸν πενθερόν του ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ μέγας:
Παράλαβε, ὦ δέσποτα, τὸ πρῶτόν σου κοντάριν. —
Ἐπῆρεν τοῦτον ὁ θυμός, τὸν Πάντρουκλον ἐλάλει·
Πάντρουκλε, ἀκόμη οὐκ ἔμαθες πῶς κροῦν τὰς κονταρέας;

Μὰ τὴν ἀνδρείαν μου τὴν πολλήν, ἣν ὁ θεὸς μὲ ἐδῶκεν,
ἔλεγα ἐκ τὸ ἱππάριν του πάραυτα νὰ τὸν ῥίψῃς.
Ἀπέζευσαν καὶ ἐκάθησαν καὶ πρὸς τὴν κόρην λέγει:
Εἶδες, ψυχή, τὸν ἄγουρον τὸν ὅπερ ἐφοβήθης:
Δοκῶ ποτὲ μὴ θυμηθῶ ὀδιὰ νὰ πιλαλήσω.
Ἐὰν ἦσαν καὶ ἄλλοι ὄπισθεν νὰ ἔπεφταν καὶ ἐκεῖνοι. —
Ἀφοῦ γοῦν ἐπεξέβησαν ἡμέραις τῆς χαρᾶς τους,
μῆναν δὲ καὶ πλεώτερον ἐκράτειεν ἡ χαρά τους,
ἀπεχαιρέτησαν εὐθὺς οἱ ἀδελφοὶ τῆς κόρης,
πατέρας καὶ μητέρα τους, καὶ ὅλοι οἱ συγγενεῖς τους.
Ἐξέβηκεν ὁ Ἀχιλλεὺς ἵνα τοὺς παραβγάλῃ,
Μέσον ὁδοῦ τοὺς ἔδοξεν ὀδιὰ νὰ κυνηγήσουν,
ἦν γὰρ ὁ τόπος ἔμβαλτος καὶ καλαμώδης ὅλος,
καὶ λέων ἐξέβη φοβερὸς ἐκ τοῦ καλαμιῶνος,
καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐφώναξεν εὐθὺς τοὺς ἐδικούς του
μὴ νὰ καταίβουν εἰς αὐτόν, μὴ νὰ τὸν πολεμήσουν·
ἀλλὰ κανεὶς οὐκ ἐτόλμησεν ἵνα τὸν ἀπαντήσῃ·
ἅπαντες ἐδειλίασαν τοῦ λέοντος τὴν μάχην.
Πεζεύει εὐθὺς ὁ Ἀχιλλεὺς κρατῶν ἀπελατίκιν,
ἀλλὰ ἐκατέβη ἀπάνω του ὡς φοβερὸς τὸ ἦθος,
καὶ ἐτίναξεν τὸ χέριν του, κρούει τον εἰς τὸ κεφάλιν.
Εὐθὺς τὴν ῥάβδον ἔρριψεν, πιάνει τον ἐκ τὸ στόμαν
καὶ μὲ τὰ χέρια του ἔσχισεν τὸν λέων μέσα δύο.
Καὶ ὁ πενθερός του ἔδραμεν, τοῦτον περιλαμβάνει
καὶ ἐχάρην ἡ καρδία του, πάλιν πολλὰ εὔχεταί τον,
εὔχεται καὶ ὑπερεύχεται, γλυκεῖα καταφιλοῦν τον.
Καὶ εὐθὺς ἀπεχαιρέτησεν καὶ ὑπᾶ πρὸς τοὺς γονεῖς του.
Ἔφθασεν εἰς τὰ ἴδιά του, ἐπέζευσεν εὐθέως,
καὶ ἡ κόρη τὸν νεώτερον ἐπεριπλάκηκέ τον·
τὰ ροῦχά του ἐρραντίσθησαν ἐκ τοῦ θηρίου τὸ αἷμα
καὶ ροῦχα χρυσοτζάπωτα τὸν ἤφεραν ν' ἀλλάξῃ.
Ἐκάθησαν καὶ ἐτρώγασιν μετὰ χαρᾶς μεγάλης
Ἀφοῦ γοῦν ἐδειπνήσασιν ἐπιάσαν νὰ χορεύσουν,
ἔπιασεν ὁ πατέρας του καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Ἀχιλλέως
καὶ ἡ κόρη ἡ εὐγενὴ καὶ οἱ δώδεκά του ἀγοῦροι
καὶ τραγουδίτζιν ἤρξατο ἡ κόρη μετὰ πόθου.

Τραγοῦδιν τῆς κόρης

Ἂν σχίσουν τὴν καρδίτζα μου, ἔσωθεν νὰ σὲ εὕρουν,
νὰ σὲ εὕρουν ριζοφύτευτον, στρατιῶτά μου ἀνδρειωμένε,
φυτὸν εἰς τὴν καρδίτζα μου, αὐθέντη εὐγενικέ μου·
ἐξήπλωσαν οἱ κλάδοι σου εἰς ὅλα μου τὰ μέλη
καὶ αἱ ῥίζαι σου ἐκράτησαν πᾶσαν μου ἁρμονία,
καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ κορμὶν ἦναι τοῦ ὁρισμοῦ σου,
αὐθέντη μου, στρατιῶτά μου, τιμὴ τῶν ἀνδρειωμένων. —
Καὶ ἀφότου ἐκατέλεξεν ἡ κόρη τὸ τραγοῦδιν,
ὑπάγουν εἰς τὴν κλίνην τους νὰ ἀναπαυθοῦν οἱ δύο.

Ἔφθασεν, ἦλθεν ὁ πικρὸς ὁ θάνατος τῆς κόρης,
τὸ τέλος τῆς εὐημερίας ἐσίμωσε εἰς τοὺς δύο.
Ἀλλ' ὅμως διηγησόμεθα τοῦ ἀκερδήτου πλάνου.
Καὶ τί νὰ λέγω τὰ πολλὰ καὶ οὐδὲν τὰ περικόπτω;
Συντέμνω τούτους τὸ λοιπόν, τὰ πάντα καταλείπω.
Μετὰ τῆς κόρης ὁ Ἀχιλλεὺς ἐξάχρονον ἐποῖκεν
τερπόμενος, χαιρόμενος ὡς ἤθελεν καὶ ἠγάπαν,
καὶ ἀνδραγαθίας ἐποίησεν ἀμέτρητας, μεγάλας·
δράκοντας γὰρ καὶ λέοντας καὶ ἄλλα θηρίων γένη
ὥσπερ πουλία ἤμερα ἐνέκρωνεν καθόλου.
Κανεὶς τοῦτον οὐκ ἔτρεψεν ἢ ἐνίκησεν πολλάκις,
ἀλλ' ὅσοι τὸν ἐγύρευσαν τὸ ἀλλοίμονον ἐπῆραν·
τὸ κρῖμαν εἰς τὸν νεώτερον τὸν ἄγουρον ἐκεῖνον
τὸν ὁποῦ ἐκαταπιάστηκεν τὸν μέγαν Ἀχιλλέα.
Ἀφοῦ γοῦν ἐβιέβησαν οἱ ἓξη χρόνοι ἐκεῖ(νοι),
χαιρόμενοι εἰς τὰ κάλλη τους ἀμφότεροι καὶ οἱ δύο,
ὁ δαίμων τὴν ἐφτόνησεν τὴν χαρμονὴν ἐκείνην.

Ὁ Θάνατος ὁ πικρός.

Καὶ μετὰ ταῦτα θάνατος καὶ μετὰ ταῦτα λύπη,
καὶ πόνοι ἀπαραμύθητοι καὶ ὀδύνη καὶ πικρία.
Ἀλλ' ὅσοι καὶ ἂν αἰσθάνεσθε τὸν πλάνον κόσμον τοῦτον
δεῦτε, πικρὰ θρηνήσατε καὶ κλαύσατε μεγάλως,
καὶ μαῦρα δάκρυα χύσατε πικρά, φαρμακωμένα,
καὶ τύψατε τὰ γόνατα, καὶ τύψατε τὰ στήθη,
καὶ ἐνθυμήθητε ἅπαντες ἐκεῖνο τὸ ὡραῖον ζεῦγος.
Μάθετε τοίνυν κατὰ νοῦν τὸν πλάνον κόσμον τοῦτον,

πῶς ὡς σκιὰ παρέρχεται ἡ δόξα τῶν ἀνθρώπων,
πῶς κἂν ποσῶς ὁ θάνατος οὐκ ἐλεεῖ κανέναν,
οὐ πλούσιον, οὐ πένητα, οὐ γέροντα, οὐ νέον,
οὐκ ἐλεεῖ τὰ κάλλη τους νὰ τὰ καταμαράνῃ,
ἀλλὰ τοὺς πάντας θάνατος, ᾅδης καταφλογίζει.
Ἔφθασεν καὶ εἰς τὴν ἐρωτικὴν ἐκείνην τὴν ὡραίαν,

Ὁ πικρότατος θάνατος.

τὴν χαριτόβρυτον πηγήν, ἡ κρίσις τοῦ θανάτου.
Ἐκοίτου τοίνυν τὸ λαμπρὸν ἄστρον τῆς Ἀφροδίτης,
ἡ ἀκτὶς τοῦ ἡλίου ἡ ὑπέρλαμπρος, ἡ ὁλόφωτος σελήνη,
τὸ μάλαγμαν τὸ καθαρὸν καὶ τὸ μαργαριτάριν,
τὸ ἀσῆμιν τὸ λαγάρισμαν, τὸ καθαρὸν λιθάριν,
τὸ ῥόδον τὸ τριαντάφυλλον, τὸ ἴον καὶ τὸ κρῖνον
τὸ ἄμπαρ, ὁ μύσχος ὁ καλός, τὸ μῆλον παραδείσου,
ἡ ξυλαλόη ἡ ἐξαίρετος ἡ μοσχομυρισμένη,
εἰς τὴν πικρὴν ἀστένειαν ἐκοίτου τοῦ θανάτου·
καὶ εἴ τις ποτὲ οὐκ ἐθλίβηκεν καὶ εἰς θλῖψιν οὐκ ἐστάθην,
εἴ τις ποτέ οὐκ ἔκλαυσεν δάκρυα ἀπὸ καρδίας,
ἂν ἦτον λιθοκάρδιος ἢ φύσιν εἶχεν ξύλου,
ἐκεῖ ἂς ἐπῆγεν παρευθὺς νὰ ἐθρήνιζεν μεγάλως,
νὰ εἶδεν, νὰ ἐνετράνιζεν τὸ ἐξαιρημένον κάλλος,
τὴν κόρην τὴν ἀσύγκριτον τοῦ κόσμου τὴν καλλίαν
πῶς εἰς τὴν κλίνην ἐκοίτεντον καὶ συχνοαναστενάζει,
καὶ πῶς ὡς βρύσιν ἔτρεχαν τὰ ὀμμάτια της τὰ δάκρυα
βλέπουσα τὸν πανέμμορφον ἐκεῖνον Ἀχιλλέα,
τὸν ἰσχυρόν, τὸν θυνατόν, κοπτόμενον, θρηνοῦντα.
Ὅλον τὸ βλέμμα εἰς αὐτὸν ἠτένιζεν ἡ κόρη
Τὰς χεῖράς της ἐσήκωσεν, κρατεῖ τὸν τράχηλόν του
καὶ πρὸς ἐκεῖνον ἔλεγεν μετὰ πολλῶν δακρύων:

Λόγια πικρότατα πρὸς τὸν Ἀχιλλέα ἡ κόρη.

Αὐτὰ ἦσαν τὰ μὲ ὑπέσχεσουν, αὐθέντη μου ἀνδρειωμένε,
αὐτὴ ἔναι ἡ ἀγάπη σου ἡ πολλή, ἐρωτικέ μου αὐθέντη,
αὐτὸς ἔναι ὁ πόθος ὁ πολὺς τὸν εἶχες εἰς ἐμένα,
αὐτὰ ἦσαν τὰ μὲ ἔταζες οὐ μὴ ἀποχωρισθοῦμεν;
Ἔδε συμφορὰ καὶ πικρασμὸς καὶ χωρησία καὶ λύπη.
Οὐκ ἔχεις δύναμιν πολλὴν καὶ περισσὴν ἀνδρείαν,

νὰ πάρῃς τὸ σπαθάκιν σου νὰ κόψῃς τὸν ἐχθρόν σου,
ἀλλὰ ἐκ παντὸς ἀφίνεις τον νὰ πάρῃ τὴν ψυχήν μου; —

Ἀπηλογία Ἀχιλλέως.

Καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐστέναξεν ἐκ βάθους τῆς καρδίας
καὶ πρὸς τὴν κόρην ἔλεγεν μετὰ πολλῶν δακρύων:
Νὰ ἦτον ὁδός, ὀμμάτια μου καὶ φῶς μου καὶ ζωή μου,
νὰ τὸν ἰδοῦν τὰ ὀμμάτια μου, νὰ ἐστάθην ἐμπροσθά μου,
καὶ ἂν οὐ τὸν ἐθανάτονα ἀς μὲ ἐλιθοβολοῦσαν·
ἀλλ' ὥσπερ κλέπτης ἔρχεται, κανεὶς οὐδὲν τὸν βλέπει,
ἀπλόνω καὶ οὐχ εὑρίσκω τον, τὸ τί νὰ ποίσω οὐκ ἔχω. —

Λόγια πρὸς τὸν Ἀχιλλέα.

Ἡ κόρη πάλιν ἔκλαιεν, ἤλεγεν πρὸς τὸν νέον:
Ἄλλο, αὐθέντη, οὐ βλέπεις με· ὁ θάνατος μὲ δράσσει·
ὁ Χάρων βλέπω καρτερεῖ τὰ τρυφερά μου κάλλη.
Μνήσκου, καρδία μου, μνήσκου με καὶ μὴ μὲ λησμονήσῃς,
ἀλλὰ τὸν τάφον βλέπε τον καὶ μνήσκου τῆς ἀγάπης,
θυμοῦ καὶ πῶς μὲ ἀφήρπαξες ἀπὸ τὸ περιβόλιν,
(πόσους) πολέμους ἔποικες ὥστε νὰ μὲ κερδίσῃς,
καὶ τώρα ὁ Χάρων ὁ δεινὸς χωρίζει με ἀπ' ἐσέναν,
ἐπαίρνει με ἀπὸ τὰ χέρια σου, χωρίζει με ἀπ' ἐσέναν.
Ἄπλωσε, πιάσε. κράτειε με, σκῦψε περίλαβέ με,
σκῦφον καὶ καταφίλησον τὰ ὀμμάτια μου, αὐθέντη.
Καὶ ποῦ νὰ πάγῃ, αὐθέντη μου, ὁ ἐρωτικός σου πόθος;
Οὐ πλοῦτος οὐκ ὠφέλησεν οὐδὲ ἡ πολλή σου ἀνδρεία.
Ἠργησαν τὰ φουσάτα σου καὶ ἡ ἐπιδεξιότητά σου,
ἐπαίρνουν με ἀπὸ τὰ ὀμμάτια σου, χωρίζουν με ἀπ' ἐσέναν.
Ἔδε πικρασμὸς καὶ χωρισμός. ἔδε πόνος, ἔδε θλῖψις.
Σκῦψε καὶ καταφίλησε τὰ ὀμμάτια μου, στρατιώτη,
προτοῦ νὰ φθάσῃ ὁ θάνατος, νὰ τὰ καλύψῃ ὁ τάφος.
Βλέπε με, αὐθέντη, βλέπε με καὶ καταχώρτασέ με.
Ἀλλ' οὖν τὰ χείλη μου οὐ κινοῦν πρὸς ἐνα νὰ συντύχουν. —
Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκείνων τῶν ρημάτων
ἄφωνος ἔπεσεν εἰς γῆν ὅλος ἐξηπλωμένος.
Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ δέσποινα κρατοῦν τὸν ἀγουρίτζιν,
καὶ οἱ δώδεκα ἐστάθησαν τριγύρωθεν τῆς κλίνης·

μαύρας στολὰς ἐφόρεσαν καὶ οἱ δώδεκά του ἀγοῦροι,
καὶ ὥσπερ πηγὴ τὰ ὀμμάτια τους ἔτρεχαν ἀκωλύτως,
καὶ πρὸς τὴν κόρην βλέποντες πάντες ἀναισθητοῦσιν,
οὐδὲν γὰρ εἶχαν κἂν ποσῶς φωνὴν κἂν νὰ συντύχουν.
Καὶ ἐκείνη λέγει πρὸς αὐτοὺς μετὰ πολλῶν δακρύων.

Λόγια πρὸς τὸν Ἀχιλλέα πικρότατα.

Ἴδατε πάντες, ἄρχοντες, τοῦ κόσμου τὰς πικρίας,
ἴδατε καὶ θαυμάσατε, τούτου τοῦ πλάνου κόσμου·
ὥσπερ σκιὰ παρέρχονται, πληροφορεῖσθε οἱ πάντες.
Καὶ ἄρτι γὰρ παρακαλῶ, εἰς τὸν Θεὸν σᾶς ὁρκίζω,
κρατεῖτέ με εἰς τὰς χεῖράς σας, καλὰ φυλάσσετέ με,
μὴ ἀφήσετε τὸν Χάροντα ὡς ἕνα μὲ ἀφήσῃ
καὶ ἄρτι θανατώσει με ἐκ τὸν παρόντα κόσμον. —
Τὸ νὰ τ' ἀκούσουν παρευθὺς οἱ δώδεκα τοὺς λόγους,
τὰ ροῦχα τους ἐσχίσασιν ἀπὸ παραπληξίας
καὶ μέγας θρῆνος καὶ ὀδυρμὸς ἐπίασεν καὶ πένθος.
Τίς ἄρα ἀληθινῶς ἐστὶν νὰ μὴ θρηνήσῃ τότε;
Εἰς χεῖρας τους τὴν ἥρπαξαν πάντες ἀπαὶ τὴν κλίνην
καὶ ταύτην κατησπάζοντο μετὰ παραπληξίας.
Καὶ μόλις ἐσυνήφερεν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν νοῦν του
τὰ ὀμμάτια του οὐκ ἐστέγνωσαν, ἔτρεχαν ὡς ποτάμιν
καὶ πρὸς τὴν κόρην ἔβλεπεν καὶ μετὰ δακρύων λέγει:

Λόγια τοῦ Ἀχιλλέως πικρότατα πρὸς τὴν κόρην.

Βλέπω σε, κόρη εὐγενική, ψυχή μου καὶ ζωή μου,
παραμυθία τῆς καρδίας καὶ ἀνάπαυσις τοῦ νοῦ μου,
καὶ φλέγεις τὴν καρδίαν μου, μαραίνεις τὴν ψυχήν μου,
καὶ ὅλον καθόλου ἐξεστηκὸν ἐργάζεσαι τὸν νοῦν μου
καὶ παντελῶς ἀναίστητον τὸ πάθος σου ποιεῖ με.
Ἀνάθεμα καὶ τὸν καιρόν, ἀνάθεμα τὴν ὥραν
ὅταν ἐγὼ σὲ ἥρπαξα ἀπὸ τὸ περιβόλιν
δίχως βουλὴν καὶ θέλημα πατρός σου καὶ μητρός σου,
τῶν γλυκυτάτων σου ἀδελφῶν καὶ ὅλων τῶν ἐδικῶν σου.
Ἐὰν ἤξευρα ὅτι ὁ θάνατος οὕτως σὲ θέλει πάρειν,
νὰ ὑστερηθῶ παρὰ καιρὸν τὰ πάντερπνά σου κάλη,
τὰ ὀμμάτια σου τὰ ἐρωτικά, τὰ πάντερπνά σου χείλη,
τὴν ἥλικάν σου τὴν λαμπρὴν τὴν ὄντως θαυμασίαν,

οὐ μὴ ἐπλησίαζα εἰς τὸ ἐκ παντός, κόρη, νὰ σὲ ἐπάρω.
Ὁ Ἔρων νὰ μ' ἐφύνευεν πολλὰ τὸ εἶχα κάλλιον.
Ποῦ νὰ κρυβοῦν τὰ κάλλη σου, κυράτζα εὐγενική μου;
Πότε καὶ πότε νὰ σὲ ἰδῶ, πότε νὰ σὲ συντύχω,
πότε νὰ φιλήσω, ἐρωτική, τὰ πάντερπνά σου κάλλη,
τὰ ὀμμάτια σου τὰ ὁλόμαυρα τὰ ἀσύγκριτα τοῦ πόθου;
Πότε εἰς τὰς ἀγκάλας σου τὴν νύκτα νὰ διαβάσω,
νὰ σὲ χαρῶ, νὰ σὲ εὐφρανθῶ, νὰ σὲ καταχορτάσω;
Ἔδε πόνον τὸν μὲ ἔδωκες καὶ θλίψιν τὴν ἐπῆρα.
Βαβαί, βαβαὶ τῆς συμφορᾶς, βαβαὶ καὶ τῆς ὀδύνης.
Εἰ μὴ καὶ πάλιν τέταρτον, εἰ μὴ καὶ πάλιν πέ(μ)πτον
προκρίνομαι τοὺς ἔρωτας νὰ συνθαπτῶ μὲ 'σένα,
προκρίνομαι τὰς χάριτας νὰ σὲ συναποθάνω
καὶ σύνθαπτος νὰ γένωμαι διὰ τὴν ὑστέρησίν σου,
τὸ θέλω πάθειν ὕστερον οὐ μὴ τὸ πάθω πρῶτον,
νὰ δείξω νὰ συνθάπτουνται ὁποῦ πολλὰ ἀγαποῦσιν,
νὰ γένω καὶ παράδειγμα εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον.
Οὐδὲν προκρίνω ἕνα ζῶ χωρὶς τῆς σῆς ἀγάπης.
Νὰ εἴδασιν τὰ ὀμμάτια μου τὸ τὶς σὲ θέλει πάρειν,
ἂν εἶχεν λέοντος δύναμιν καὶ δράκοντος ἀνδρείαν
ἐὰν οὐ τὸν ἐθανάτωνα ἀς μὲ ἐλιθοβολοῦσαν.
Ὡς μύρμηκα καὶ κώνωπα ἤθελα τὸν συντρίψει.
Ἀλλὰ θεωρῶ ὅτι γάνω σε, τὸ τὶς σὲ παίρνει οὐκ οἶδα.
Ἔδε πικρία καὶ χωρισμὸς ὁποῦ γίνεται εἰς ἐμένα,
ἠπαίρνουν τὴν καρδίτζα μου καὶ τὸν ἐγθρόν μου οὐ βλέπω. —
Ἐνόσον ταῦτα ἔλεγεν ἐκεῖνος πρὸς τὴν κόρην,
ἐκείνη τὸν ἐτήρησεν ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω,
καὶ εὐθὺς ἐκατεφλόγιζεν ὅλην του τὴν καρδίαν.
Βαρεῖα βαρεῖα ἀνεστέναξεν, λέγει τὸν Ἀχιλλέα:

Λόγια κόρης πρὸς τὸν Ἀχιλλέα.

Βαρύνονται τὰ ὀμμάτια μου, κρατεῖται καὶ ἡ φωνή μου
καὶ σκῦψε πάλιν πρὸς ἐμὲ νὰ σὲ καταφιλήσω.
Πλέον ποτέ σου οὐ βλέπεις με τὴν ἤθελες καὶ ἠγάπας·
ἡ γὰρ ψυχή μου ἐσπάραξεν καὶ παίρνει την ὁ Χάρος,
καὶ τάφον βλέπω σκοτεινὸν ὅπου μὲ θέλει θάψει.
Τὰ χέρια μου ἐκρατήθησαν, ἅπαντά μου τὰ μέλη. —

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА * БЕОГРАД

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἡ εὐγενικὴ θλιμμένα πρὸς τὸν νέον
τὰ ὀμμάτια της ἐσφάλισεν καὶ πλέον οὐ συντυχαίνει,
καὶ ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖράς του καὶ ἐξέβην ἡ ψυχή της
εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἰσχυροῦ μεγάλου Ἀχιλλέως.

Ἀπέθανεν ἡ πανθαύμαστος γυνὴ τοῦ Ἀχιλλέως.

Ὡς λέων ἐβρυχήσατο καὶ τὴν στολήν του σχίζει,
κρούει εἰς τὸ στῆθος, δέρνεται, ἐξανασπᾷ τὰς τρίχας,
κλαίει, θρηνᾶται, δέρνεται καὶ ὑπομονὴν οὐκ ἔχει,
καὶ τὸ μαχαῖριν ἥρπαξεν νὰ σφάξῃ τὸν ἑαυτόν του
ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς πολλῆς καὶ ὀδύνης τῆς μεγάλης.
Φθάνει ὁ πατήρ του σύντομα καὶ οἱ δώδεκά του ἀγοῦροι,
καὶ τὸ μαχαῖριν ἥρπαξεν ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ νέου.
Ἔπεσεν γοῦν ἀναίσθητος πλησίον μὲ τὴν κόρην.
Ἐφώναζαν οἱ ἅπαντες: ὁ Ἀχιλλεὺς ἐσφάγην,
ἐκλαίγασιν, ἐφώναζαν: Αἰνεῖσθε Μυρμιδόνες.
Τίνος ψυχὴ νὰ μὴ εὑρεθῇ νὰ δουλωθῇ εἰς ἐκείνην
τὴν θλῖψιν τὴν ἀμέτρητον, νὰ κλάψῃ, νὰ θρηνήσῃ;
Ἐσυνήχθησαν οἱ ἅπαντες οἱ συγγενεῖς τῆς κόρης
καὶ πάντες οἱ περίοικοι τῶν δύω βασιλείων,
μικροί, μεγάλοι, γέροντες, μειράκια, νεανίσκοι,
ἀπὸ τῆς πρώτης τάξεως μέχρι τῆς κάτω τύχης,
ἅπαντες ἐσυνήχθησαν ποιοῦμενοι τὸ πένθος,
κλαίοντες, ὀδυρόμενοι, κοπτόμενοι, θρηνοῦντες.
Μέλανας ἅπαντες στολὰς ὑλιβόμενοι φοραίνουν,
μέγαν θρῆνος ἐποίησαν εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον.
Χρυσὸν κιβούριον ἐποίησαν καὶ ἐθέκαν την ἀπέσω.
Οἰκεῖον πένθος ἕκαστος τὴν συμφορὰν ἠγοῦντον.
Δοκῶ καὶ φύσις ἄψυχος, ἢ ἐμψυχωμένη λέγω,
ἐθλίβηκεν, ἐπένθησεν, ἔπαθεν τὴν καρδίαν
μὴ ὑποφέροντες ποσῶς τὸ πάθος ὑπομένειν.
Ὅμως μὲ θρῆνος θαυμαστὸν ἐθάψασιν τὴν κόρην.

Ὀδύνη τοῦ Ἀχιλλέως.

Ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκ τῆς πικρίας ἡμέρας δέκα ἐποῖκεν
ἄρτον μηδὲν γευόμενος μηδὲ ποτοῦ κἂν ὅλως,
ἀλλὰ ἄρτον εἶχεν θάκρυα, καὶ πότον μοιρολόγια,

καὶ κλίνην ἀναστεναγμούς, καὶ ἀνάπαυσιν τὰς λόπας.
Ἀπὸ τῆς θλίψεως ἐκείνης . . . . . ,
πωτὲ οὐκ εἶχεν χαρμονήν, πάντοτε μοιρολόγια,
ἀλλὰ θρηνῶν ἀδύρετον καὶ ἐκύπτετον μεγάλως.
Ὁ ἥλιος οὐκ ἐστέγνωσεν τὰ θάκρυά του κἂν ὅλως.
Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν ἑαυτόν του λέγει:
Ἔφθασεν, ἦλθεν, ὦ Ἀχιλλεῦ, τὸ τέλος τῆς ζωῆς σου. —
Ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ θαυμαστός, ὁ δράκος καὶ ὁ λέως,
ἐπάνω ἐκάθεντο καὶ ἔκλαιεν εἰς τῆς κόρης τὸ μνημοῦριν.
Μοιρολογιᾶται ἀπὸ καρδίας εἰς τὸν τάφον τῆς καλῆς του:

Μοιρολόγιον τοῦ Ἀχιλλέως.

Ἐδ' ἔπρεπε ἡ μαύρη γῆ ν' ἀθῇ καὶ νὰ μυρίζῃ,
καὶ ν' ἀναβρῇ ῥοδόσταμμαν καὶ νὰ μυρίζῃ μόσχον,
καὶ τὰ τριαντάφυλλα ν' ἀθοῦν εἰς τὸν τάφον τῆς καλῆς μου,
ὅτι τοῦ κόσμου τὰ καλὰ ἡ γῆ τ' ἀποκερδαίνει. —
Χρυσὸν χρεββάτιον ἐποίησεν εἰς τὸν τάφον διὰ τὰ μένῃ
καὶ τὰ προσκέφαλα ἔθετεν ἀπάνου εἰς τὸ μνημεῖον.

Καὶ τότε ἀπέθανεν μετὰ κανέναν χρόνον καὶ αὐτός, ... γεναμένη ἐν Τροίᾳ.

Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν ἑνὸς καὶ μόνου χρόνου
συνεκροτήθην πόλεμος εἰς Τροία μετ' Ἑλλήνων,
πόλεμος φοβερώτατος, πόλεμος ἄλλος μέγας
τοιοῦτος οὐκ ἐγένετο εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον,
ἐν ᾧ συνῆσαν βασιλεῖς, ῥηγάδες καὶ τοπάρχοι,
Αἴας ὁ πολεμόκλωνος καὶ βριαρόχειρ ῥήγας,
τῆς Σαλαμύνης ὁ κρατῶν δεσπόζων καὶ ρησεύων·
ἐκ τῆς Ἰνθάκης Ὀδυσσεύ(ς), Τριπόλεμος ἐκ Ῥόδου,
ἐκ Κρήτης ὁ Ἰδομενεύς, ῥηγάδες καὶ τοπάρχοι,
καὶ ὁ βασιλεὺς Μενέλαος Ἑλένης ὁμευνέτης,
δι' ἧς Ἑλλήνοις ἡ πληνθὺς συνῆκτον παρ' Ἑλλήνων,
δι' ἧς ἀπόλονται πολλοὶ μέγιστοι τῶν Ἑλλήνων,
δι' ἣν ἡ Τροία ἠφάνισται καὶ πᾶσα ἀρχὴ τῆς χώρας,
καὶ ὁ βασιλεύων εἰς αὐτὴν Ἀλέξανδρος ὁ Πάρις,
καὶ μετ' αὐτοῦ καὶ σὺν αὐτῷ τῆς Τροία(ς) πᾶσα χώρα
καὶ πᾶσα πόλις καὶ λαός, μικροί τε καὶ μεγάλοι.
Τούτοις τοῖς Ἕλλησιν συνῆν καὶ ὁ μέγας Ἀχιλλέας,

ὁ Μυρμιδόνων βασιλεὺς καὶ τῆς Ἐφθίας δεσπότης,
οὗ καὶ ἐσυνεγράψαμεθα ταύτην τὴν βίβλον, φίλοι.
Ἐν ταύτῃ τοίνυν τῇ λαμπρᾷ, τῇ πρὸν ἰσχυροτάτῃ,
Τροίᾳ τε πάλιν δυστυχῇ, τελείως ἠφανισμένῃ,
ἐν πρώτοις οὐκ ἐγένοντο Ἕλληνες ὑπὲρ ταύτην,
ἀλλὰ καὶ μάχαις τὸ στερρὸν τοῖς Ἕλλησιν ἀνήκει.
Ὁ Πάρις οὖν ὡς ἔβλεπεν τὸν μέγαν Ἀχιλλέα
γενναῖον, ἰσχυρότατον, ὑπερνικῶντα πάντα,
γαμβρὸν ἠθέλησεν λαβεῖν τοῦτον εἰς τὴν ἀδελφήν του,
ὡς οὕτως εἰρηνεύσουσιν ἡ Τροία μετ' Ἑλλήνων.
Τοῦ Πάριδος ὁ Ἀχιλλεὺς ὅρκοις φρικτοῖς πιστεύσας
εἰς Τροίαν γέγονεν ἐντός, εἰς τὸν ναὸν ἐπῆγεν,
γάμους ἐλπίζει καὶ θαρρεῖ ὡς ἦσαν ὠμοσμένοι.
Ἀλλ' ὁ μὲν Πάρις δεξιὰ ἵσταντο τοῦ Ἀχιλλέως,
ἀριστερὰ Δηΐφοβος, τὸ δόλιον τὸ ζεῦγος,
οἳ καὶ μαχαίραις τὸν στερρὸν δολίως ἀναιροῦσιν,
ἄλλο μηδὲν φθεγξάμενον εἰ μὴ τὸν λόγον τοῦτον:
Ἀνεῖλέν με Δηΐφοβος καὶ Πάρις μετὰ δόλου. —
Ὅπερ μαθόντες Ἕλληνες μάχονται ἐπὶ πλέον
ἐν ἔτεσιν δὲ τέσσαροις καὶ δύο πληρεστάτοις,
ἄχρις ἀνέλαβον τὴν Τροίαν καὶ ἠφάνισαν τελείως,
τὸ αἷμα ἐκδικήσαντες μεγάλου τοῦ Ἀχιλλέως.
Ἡμεῖς δὲ βίβλοις ποιητῶν, σοφῶν τε καὶ ῥητόρων
καὶ φιλοσόφων παλαιῶν, μεγάλων διδασκάλων,
Ὁμήρου πρώτου τῶν σοφῶν καὶ ποιητοῦ μεγάλου,
Ἀριστοτέλους, Πλάτωνος, ἢ λέγω Παλαμήδη,
ἀναγινώσκοντες ἀεὶ λόγου παιδείας χάριν
παρεξεβάλομεν αὐτὴν διήγησιν τοῦ Ἀχιλλέως
καὶ μετεβάλομεν αὐτὴν εἰς σαφεστέραν ῥῆσιν,
ὅπως γνωρίζουν οἱ πολλοί, οἱ μὴ μαθόντες λόγους,
τὴν γέννησιν, ἀνατροφήν, ἀνδρείαν τοῦ Ἀχιλλέως,
(καὶ) πῶς ἐπῆρεν τὴν ὡραίαν ἐκείνην τὴν κουρτέσαν,
εἶτα τὸν ταύτης θάνατον, τὴν συμφορὰν ἐκείνην
καὶ τελευταῖον τὸν ἄδικον θάνατον τοῦ Ἀχιλλέως.
Καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες τὴν ἱστορίαν ταύτην
μάθετε πῶς παρέρχουνται τὰ πράγματα τοῦ κόσμου.

Κάλλος τινὰν οὐκ ὠφελεῖ, οὐ πλοῦτος, οὐδὲ ἀνδρεία,
πάντα μαραίνει ὁ θάνατος, πάντα τὸ τέλος πλέκει,
οὐδὲν τοῦ κόσμου τὸ λοιπόν, ἀλλὰ σκιὰ τὰ πάντα.
Ἔδε τοῦ κόσμου τὰ τερπνὰ καὶ ἡ χάριτες τοῦ πλάνου,
ἔδε τὸ πῶς παρέρχονται κατὰ μικρὸν οἱ πάντες.
Κάλλος τινὰν οὐκ ὠφελεῖ, οὐ πλοῦτος, οὐδὲ ἀνδρεία,
πάντα κερδίζει ὁ θάνατος, πάντα τὸ τέλος πλέκει
ὅσα εἰς κόσμον χαίρεται ἄνθρωπος εἰς τὴν ζωήν του,
τέλος γὰρ πάντα ὁ θάνατος, τὰ πάντα καταβάλλει.

ΒΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ.

Ἐξήγησις ἱστορικὴ κατὰ λεπτὸν ἐλθοῦσα
τὴν γέννησιν, ἀνατροφὴν καὶ πράξεις Ἀλεξάνδρου,
μέγιστα κατορθώματα καὶ τελευτὴν τὴν τούτου,
παρ' Αἰγυπτίων ἔκπαλαι καλῶς παραδοθεῖσα.
Ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἐκεῖνος,
ὁ γίγας ὁ περίφημος, ὁ συνετὸς ἐν λόγοις,
ἡ πάρδαλις ἡ πτερωτή, λέων ὁ βρυχητίας,
ὁ πρὸς πολέμους ἰσχυρός, ὁ δυνατὸς ἐν μάχαις,
παντὶ τῷ κόσμῳ γέγονε περιφανὴς καὶ μέγας.
Ἅπαν γὰρ εἶδος ἀρετῆς καλλίστως κατορθώσας
ἔσχε τὴν τύχην συνεργόν, πρόνοιαν συμμαχοῦσαν.
Τοσοῦτον δ' ὑπερέβαλε τοὺς πάλαι τῶν Ἑλλήνων
ἄνδρας ἐκείνους ἰσχυρούς, τοὺς παλυμναωτέρους,
ἐν τ' εὐγενείᾳ τῆς ψυχῆς καὶ σώματος τῇ ῥώμῃ
καὶ τοῖς ἀνδραγαθήμασι καὶ τῇ πολλῇ φρονήσει,
τοῖς ἄστροις ὅσον ἥλιος πλείστων καθυπερέχει.

Πόθεν ἔσχε τὴν γέννησιν Ἀλέξανδρος σὺ βλέπε.
συνῆψε μάχας πρὸς ἐχθρούς, ἔκτεινε τοὺς βαρβάρους,
ἐκράτυνεν, ἐσκύλευσε, κατέσφαξεν ἐκ βάθρων.
Ἄλλα δὲ ξένα πάμπολλα μυρία κατορθώσας,
μέγας ἐφάνη τοῖς πολλοῖς καὶ παλαιοῖς ἐκείνοις,
ὑπερνικήσας ἅπαντας τούτου μειζότῃ γνώσει.
Οὐδεὶς γὰρ τούτου γέγονε παρόμοιος ἐν κόσμῳ,
οὐ τῶν προτέρων, οὐ τῶν νῦν, οὐ τῶν γενησομένων,

καθὼς ὁ λόγος ἔμπροσθεν πλατυκωτέρως εἴπῃ·
κάλλιστος οὖν ἀναφανεὶς ἐν ἔργοις τε καὶ λόγοις
εὐτύχησεν ὡς εὐτυχὴς ἀνδρείως πράξας πάντα.
Ὀπόθεν οὖν ἐβλάστησεν οὗτος ὁ τροπαιοῦχος,
τοῖς πᾶσιν ἐμφανέστερον λέξω διὰ γραμμάτων.
Τοῦτον φασὶν οἱ παλαιοὶ σοφοὶ τῶν Αἰγυπτίων
(εἷς ἐστὶν Ὀνησίκριτος Ἀσσύριος ἐκεῖνος,
ὁ πάντα συγγραψάμενος κατὰ λεπτὸν τὰ τούτου,)
πατέρα τὸν Νεκτεναβὼ τὸν δυστυχῆ κατέχειν,
μητέρα δὲ γεννήσασαν καλὴν Ὀλυμπιάδα,
τὴν τοῦ Φιλίππου σύζυγον τὴν τρισευτυχεστάτην,
ἥτις ἐκ τοῦ Νεκτεναβῶ κακῶς ἀπατηθεῖσα
καὶ μαγγανείαις ταῖς αὐτοῦ μεγάλως πλανηθεῖσα
καὶ συμμιγεῖσα τῷ κακῷ γόητι τούτῳ πλάνῳ,
ἐγέννησεν Ἀλέξανδρον, τὸν ἄνδρα τὸν γενναῖον,
τὸν ἰσχυρόν, τὸν λέοντα, τὸν δυνατὸν ἐν πᾶσιν·
ἔνθεν καὶ τὴν ἐξήγησιν λέγω τοῖς βουλομένοις.
Ὁ προρρηθεὶς Νεκταναβὼ μάγος ἦν ἐξ Αἰγύπτου
κακῶς χρατήσας τῆς ἀρχῆς τότε τῶν Αἰγυπτίων,
ὅστις μεγίσταις μηχαναῖς καὶ λεκανομαντείαις

Αἱ πράξεις τοῦ Νεκτεναβὼ καὶ γοητεῖαι τούτου.

κατῆρχε γῆς τῆς θαυμαστῆς, καλλίστης, κοσμοτρόφου·
ἔπε γὰρ εἶχε τὴν ἀρχὴν οὗτος τὴν τῆς Αἰγύπτου,
οὐ σατραπῶν ἐδέησε, στρατιωτῶν οὐ πλῆθος,
οὐχ ὅπλα κατεγάλκευεν, οὐ πόλεμον συνῆπτεν,
οὐδὲ νῆας ἐσκεύαζε τούτῳ προσσυμμαχούσας,
ἀλλ' ἐν δυνάμει μαγικῇ, κακίστῃ γοητείᾳ,
κατεβασίλευε καλῶς οὗτος τοῖς τότε χρόνοις·
Εἰ τούτῳ γὰρ προσέβαλλεν ἐχθρὸς προσπολεμήσων,
κακομηχάνῳ τέχνῃ τε μεγίστῃ μαγγανείᾳ
τὰ τῶν ἐχθρῶν βουλεύματα καὶ πάσας παρατάξεις
ἀπράκτους ἀπεδείκνυε νικῶν ἐν πᾶσιν οὗτος.
Τί δ' ἦσαν τὰ πραττόμενα; ὁ λόγος προσδηλώσει.
Ὕδωρ προσέβαλλεν αὐτὸς πηγαῖον ἐν λεκάνῃ
καὶ ταῖς χερσὶ ταῖς ἑαυτοῦ χηρὸν καταμαλάσσων
ἔπλασσεν ἀνθρωπάρια καὶ πλοῖα σὺν κηρίῳ,

τοῖς τῆς λεκάνης χείλεσιν ἱστῶν αὐτὰ σὺν τέχνῃ·
αὐτὸς δ' ἐνεδυθίσκετο στολὴν ὥσπερ προφήτης,
Ὅρα κακίστου γόητος μεγάλας μαγγανείας.
ῥάβδον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ βαστάζων ἐβελλίνην·
πλησίον οὖν ἱστάμενος ὁ γόης τῆς λεκάνης
δῆθεν ἐκέκραγε θεοὺς ἐλθεῖν πρὸς συμμαχίαν,
ἐναερίους δαίμονας καὶ τὰς καταχθονίους
δυνάμεις πάσας συγκαλῶν ἐκεῖ παραγενέσθαι·
ὕθεν σὺν τέχνῃ μαγικῇ δαιμόνων ἐρχομένων,
τὰ τοῦ κηροῦ πλοιάρια σὺν τοῖς ἀνθρωπαρίοις
τῷ τῆς λεκάνης ὕδατι ταῦτα κατεποντοῦντο·
βαπτιζομένων οὖν αὐτῶν ἐκεῖσε πρὸς λεκάνην
τὰ τῶν ἐχθρῶν πλοιάρια πάντα καὶ πολεμίων
κακῶς καθεβυθίζοντο σὺν πᾶσιν ἐπιβάταις,
αὐτὸ δ' ἐχθρῶν τὸ στράτευμα τὸ τῆς ἠπείρου μᾶλλον
τροπὴν ἐλάμβανε δεινῶς καὶ νῶτα προσεδίδου
καὶ πρὸς φυγὴν ἐτρέπετο τῇ τῶν ἀνθρωπαρίων,
ὡς ἄνωθεν δεδήλωται, κακῇ καταβαπτίσει·
πράττων οὖν ταῦτα καὶ φοβῶν καὶ τοὺς ἐγγὺς καὶ πόρρω
ὁ γόης ὁ Νεκτεναβὼ διῆγεν ἐν εἰρήνῃ·
Φασὶ δ' αὐτὸν διδάσκαλον πρώτιστον γεγονέναι
μεγάλης τέχνης μαγικῆς καὶ λεκανομαντείας,
κακίστης γοητείας τε πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις.
Τοῦ τῆς εἰρήνης χρόνου δὲ πολλοῦ παραδραμόντος,
καὶ τούτου βασιλεύοντος οὕτως τῶν Αἰγυπτίων,
εἰσῆλθον ἐξπλοράτορες Νεκτεναβῷ δηλοῦντες
ὡς εἶδον ἀναρίθμητον πλῆθος τῶν στρατευμάτων,
καὶ στρατοπέδων μαχητῶν πάμπαν καθωπλισμένων
ἐπέρχεσθαι πρὸς πόλεμον τὴν Αἴγυπτον πορθῆσαι·
Ἀνάστα τοίνυν, βασιλεῦ, καὶ σκέψαι τὸ συμφέρον·
ἄθροισον τὰς δυνάμεις σου καὶ τὰ στρατεύματά σου.
Πρὸς τούτοις καὶ στρατάρχης τις μέγας τῶν Αἰγυπτίων
Ἄκουσον σὺ Νεκτεναβώ, καὶ λόγους οὓς οὐ βούλει
εἰσῆλθε πρὸς Νεκτεναβὼ λέγων αὐτῷ τοιαῦτα·
Περσῶν οὗτοι τὴν ἔφοδον Νεκτεναβῷ δηλοῦσιν.

Ὦ βασιλεῦ Νεκτεναβώ, ζῆθι σὺ βασιλεύων·
τρόπους δ' αὐτὸς εἰρηνικοὺς τάχιστα παραπέμψας,
πρὸς παρατάξεις ἕτοιμος γενοῦ καὶ πρὸς πολέμους.
Ἔπέρχεται γὰρ μέγιστον ἔθνος ἡμῖν βαρβάρων,
οὐχ ἓν ὑπάρχον τὸ φανέν, πολλαὶ δὲ μυριάδες
ἡμῖν κατεπερχόμεναι· πρῶτον Ἰνδῶν τὰ γένη,
Ἴβηρες ὀξυδόρκηες σὺν Νοτιναίοις πᾶσιν,
Βομηαίοις κ.
Βοσπόροι καὶ Κοχίμαροι, Χάλβαι, πολύ τι πλῆθος,
ὅσα τε πρὸς ἀνατολὴν ἔθνη Περσῶν ὑπάρχει,
ἀναριθμήτους μαχητάς, ἀνδράσι μεγιστάνοις,
αὐτὴν πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον βουλόμενοι συστρέφαι.
Ἀπόθου γοῦν τὰ πάμπολλα καὶ σκέψαι τὸ συμφέρον.
Τοῦ δὲ στρατάρχου φήσαντος Νεκτεναβῷ τοιαῦτα,
θαρρῶν αὐτὸς τῇ μαγικῇ τέχνῃ καὶ μαγκανείᾳ
προσέφησε τῷ στρατηγῷ· σὺ μὲν καλῶς οὐ λέγεις,
ὡς ἔγων ἀσθενῆ ψυχὴν καὶ μαλθαχωδεστέραν·
τέως οὖν φύλαττε καλῶς ἣν ἐπιστεύθης χώραν·
περὶ δὲ πάντων ὧν δηλοῖς ἐμοὶ τῷ σῷ δεσπότῃ,
ὡς σύνηθες, μελήσειε καὶ τούτους ἀπολύσω.
Ὡς ἄνανδρος προσέφησας, οὐχ ὡς ἀνδρεῖος οὕτως·
οὐ γὰρ ἐν ὄγλῳ δύναμις, ἀλλ' ἐν τῇ γνώσει μᾶλλον·
κατατροποῦται γὰρ ἐχθροὺς φρόνησις χωρὶς ὅπλων·
εἰς λέων ἐγειρώσατο πλείονας τὰς ἐλάφους,
ἐσκύλευσε δ' ἀγέλας τε λύκος εἰς τῶν ποιμνίων.
Τάχος οὖν σὺ πορεύθητι σὺν πάσῃ σου δυνάμει,
παρεμβολὴν ἰδίαν δὲ φύλαττε καὶ μὴ λέγε·
πλήθη βαρβάρων γὰρ ἐγὼ καὶ πάσας τὰς δυνάμεις
τῇ πολυπλόκῳ μηχανῇ, μεγίστῃ μου τῇ τέχνῃ
Τί φληναφεῖς Νεκτεναβώ; οὐ πράξεις ἃ φαντάζῃ.
τὰ πλοῖα τούτων τῷ βυθῷ πάντα καταποντίσω
Πάλιν κατεμαντεύετο Νεκτεναβὼ συνήθως.
καὶ νῶτα δώσω τοῖς ἐχθροῖς ἀπράκτους ὑποστρέφαι,
καὶ πᾶσαν δύναμιν αὐτῶν καὶ πάντας τοὺς στρατάρχας
κακῶς ἐξαφανίσαιμι καὶ μετ' αἰσχύνης στρέφω.
Ταῦτα δὲ φήσας πρὸς αὐτὸν Νεκτεναβὼ τὸ τάχος

ἀνίσταται καὶ προσελθὼν μόνος ἐν βασιλείοις
ἐνέργει τὰ φαντάσματα συνήθως ἐν λεκάνῃ.
Παροξυτόνους δ' ἔβλεφε θεοὺς τῶν Αἰγυπτίων,
ἀριστερὰ προσβλέποντας, οὐ δεξιώθεν μᾶλλον,
καὶ κυβερνῶντας κάλλιστα πλοῖα τὰ τῶν βαρβάρων,
τὰ πλήθη δ' ὁδηγούμενα καλῶς τῶν στρατευμάτων
τῇ βοηθείᾳ τῶν θεῶν τῶν ἐναντίων πάντα·
ὅστις παρὰ συνήθειαν ἰδὼν τὰ πεπραγμένα,
ἄνθρωπος ὢν πολύπειρος, μέγας δὲ τῇ μαγείᾳ
καὶ τοῖς θεοῖς ἀείποτε βλέπειν ὢν εἰθισμένος,
οὐκ ἀγαθὴν ἐδείξατο τὴν λεκανομαντείαν.

Ἠστόχησε Νεκτεναβὼ· ψευδὴς λοιπὸν μαντεία.
εἶτα μαθὼν παρὰ θεῶν, ὡς ἔφθασε τὸ τέλος,
Εἰσῆλθεν ὁ Νεκτεναβὼ πρὸς γῆν τῶν Μακεδόνων.
ἐσχάτη δὲ κατάλυσις ἀρχῆς τῶν Αἰγυπτίων,
ξυρήσας τούτου κεφαλὴν καὶ πώγωνος τὰς τρίχας,
καὶ μεταμορφωσάμενος καὶ σχῆμα ξένον φέρων,
χρυσὸν δ' ἐγκολπωσάμενος πολὺν ἐκ τῆς Αἰγύπτου,
ὡσαύτως ἀστρολάβων αὐτοῦ κακοτεχνίας,
ὃ κατεσκεύαστο πολλῶν ἐκ λίθων καὶ μαργάρων,
ἐμβὰς εἰς πλοῖον ἔφυγεν, Αἴγυπτον καταλείψας·
ὡς ἀποπλεύσας ἔφθασε πρὸς γῆν τῶν Μακεδόνων.
Ἦν δὲ προσκαθεζόμενος οὗτος ἐνὶ τῷ τόπῳ,
ὡς ἰατρὸν καὶ σοφιστὴν λέγων αὐτὸν ὑπάρχειν,
προφήτην δυνατώτατον καὶ μέγαν ἀστρονόμων.
Ζητοῦντες οὖν Αἰγύπτιοι καὶ τοῦτον μὴ εὑρόντες
θεοὺς ἠξίουν τοὺς αὐτῶν μαθέσθαι παρὰ τούτων,
τί γέγονεν ὁ βασιλεύς, ἆρα καὶ πῶς ἐκρύβη;
ἐφθείρετο γὰρ Αἴγυπτος πᾶσα παρὰ βαρβάρων.
Ἔφησε γοῦν αὐτοῖς θεὸς ἀδύτου Σαραπείου·
»ἥξει φυγὼν ὁ βασιλεὺς καὶ πάλιν ἐν Αἰγύπτῳ,
οὐκ ὢν τῷ τότε γέρων, ἀλλὰ νεάζων μᾶλλον,
καὶ Πέρσας τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν ὑμῖν καθυποτάξει.«
καὶ συνεζήτουν ἅπαντες τί τοῦ χρησμοῦ τὸ τέλος
σημαίνει τὸ λαλούμενον· οἳ καὶ πολλῷ τῷ τάχει

ποιοῦσι τῷ Νεκτεναβῷ μέγιστον ἀνδριάντα
χλῆσιν τὴν τούτου φέροντα· πρὸς δὲ τὴν βάσιν τούτου
χρησμὸν αὐτὸν προσγράφουσι τὸν ἐκ θεοῦ δοθέντα.
Οὕτος οὖν ὁ Νεκτεναβὼ πρός τε Μακεδονίαν
περιφανὴς γενόμενος ἀπὸ τῶν λόγων τούτου
καὶ μαγικῆς τῆς μηχανῆς καὶ τῆς ἀστρονομίας
ἔδοξε πᾶσι τοῖς ἐκεῖ μέγιστος ὡς προφήτης,
ὥστε κ' αὐτὴν βασίλισσαν μαθεῖν τὰ περὶ τούτου·

Ἐγένετο περίδοξος ὁ γόης καὶ προφήτης.
ἧτις ἐλθοῦσα πρὸς αὐτὸν νυκτὸς ἀπατηθεῖσα

Ἐγένετο καὶ γνώριμος πρὸς τὴν Ὀλυμπιάδα
πρὸς πόλεμον ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλθόντος τοῦ Φιλίππου,
καὶ πάντα τὰ κρυπτόμενα μαθοῦσα παρὰ τούτου
ἐκ τῆς κακίστης μηχανῆς καὶ μαγικῆς τῆς τέχνης,
ταχέως ἀνεχώρησεν, θαυμάζουσα τὸν ἄνδρα.
Καὶ μεθ' ἡμέρας δέ τινας λάθρα τινὰς ἐκπέμψας
ἐλθεῖν αὐτὸν Νεκτεναβὼ πρὸς ἑαυτὴν κελεύει·
ὅστις ἐλθὼν καὶ κατιδὼν ἔνοπτον ταύτην οὖσαν
καὶ κάλλος ἔχουσαν φαιδρὸν ὑπὲρ αὐγὰς σελήνης,
ὁ γόης ἐπεθύμησε τοῦ συγγενέσθαι ταύτῃ,
καὶ χεῖρα τὴν παμμίαρον αὐτὸς κακῶς προτείνας
»χαίροις« φησὶ »βασίλισσα τῶν Μακεδόνων, χαίροις.«
Ἡ δὲ προσέφησεν αὐτῷ »χαίροις καὶ σύ, προφῆτα,
ὁ πᾶσι λέγων τἀληθῆ· καθέσθητι τὸ τάχος.«
Εἶτα καὶ πάλιν πρὸς αὐτὸν »οὐκ ἀπ' Αἰγύπτου πέλεις;
οὐκ ἔχεις σὺ τὴν μάθησιν πᾶσαν τῶν Αἰγυπτίων;
εἰς ὃν οἱ δοκιμάσαντες τὴν ζήτησιν ἐφεῦρον;
ἧτις κἀγὼ πεπείραμαι πάντ' ἀληθῆ σε φράζειν;
ποῖά δὲ σκέψει χρώμενος πάντα καλῶς ἐκφαίνῃ;«
Ὁ δὲ πρὸς ταύτην ἔφησε κακῶς καὶ μετ' ἀπάτης·
»τῶν ζητουμένων εὕρεσις σκέψεως πολλῆς δεῖται,
ὡς ἔνεστι πολυσχιδής· εἰσὶ γὰρ ὡροσκόποι,
σημειωλύται πάμπολλοι σὺν ὀνειροπολείταις,
οἱ πρὸς τούτοις ἐγγαστρίμυθοι, μᾶλλον ἀρειμάντεις,
οἱ γενεθλιολόχται φέροντες κλῆσιν μάγων, λόγοι

ἤτις μαντεῖα πρόσεστι καλῶς εἰς τὰ μαντεῖα.«
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν, ὁρμύτερον ὕρμα πρὸς ταύτην τείνει·
ἡ δὲ τὸ τάχος ἔφησε· »προφῆτα, πῶς κατεῖδες
Πλάνος ἐστί, βασίλισσα, Νεκτεναβὼ καὶ πρόσχες.
ἐμὲ, καὶ τί βουλόμενος εἰπεῖν μοι ταῦτα πράττεις;«
Ἔδειξεν ἀστρολάβιον Νεκτεναβὼ πρὸς ταύτην.
Αὐτὸς δ' ὁ γόης ἔφησε· »κυρία, ὑπεμνήσθην,
ὅτι δεῖ σε βασίλισσαν τὰ μέλλοντα διδάξαι,
τοῦτο λοιπὸν ὡς ἀληθὲς· αὐτὴ ὁ βούλῃ φράσον.«
Εἶτα βαλὼν ὁ μιαρὸς ἔσω τὴν χεῖρα κόλπου
ἔδειξε πινακίδιον πολλῆς κακοτεχνίας,
ὅπερ ὡς ἀνερμήνευτον οὐ λόγος ἑρμηνεύει.
ἦν γὰρ χρυσίῳ σκευασθὲν ὁδοῦσιν ἐλεφάντων,
ἔχον ἀστέρας τοὺς ἑπτά, καλῶν ὡροσκοπείων·
ἥλιος ἄνθραξ ἦν αὐτὸς καὶ χρύσταλλος σελήνη,
Ἑρμῆς ὥσπερ σμαράγδινος, σάπφειρος Ἀφροδίτη,
ὀφίτης ἦν ἀερινὸς ὁ Ζεὺς θεὸς, ὁ Δίας·
ἕτερα πάντα θαυμαστὰ καὶ ξένης θεωρίας.
Ὀλυμπιὰς δὲ μάλιστα μεγάλως θαμβηθεῖσα
καὶ πᾶσαν προσθαυμάσασα πίνακος θεωρίαν,
ἐκέλευσε ταχύτατα μόνωσιν προσγενέσθαι·
εἶθ' οὕτως τῷ Νεκτεναβῷ φησι· »σκέψαι, προφῆτα,
Ὀλυμπιὰς ἐθαύμασε πίνακος θεωρίαν.
Φιλίππου τε τὴν γέννησιν καὶ τὴν ἐμὴν εἰπεῖν μοι.«
Πλάνος ἐστὶ, βασίλισσα, Νεκτεναβὼ καὶ πρόσχες.
Λόγος γὰρ ἐφημίζετο παρ' ἅπαντος τοῦ πλήθους,
ὡς, εἴπερ ἔλθῃ Φίλιππος ἐκ γῆς τῆς ἀλλοτρίας,
αὐτὴ διαζευχθήσεται, λάβῃ δ' ἑτέραν οὗτος.
Ἔφησεν οὖν Νεκτεναβώ, »θεὸς τὰς θὲς τὰς γεννήσεις,
Φιλίππου σοῦ πρῶτον ἀνδρός, Ὀλυμπιάδος εἶτα.«
Καὶ τί ποιεῖ Νεκτεναβώ; τίθησι καὶ τὴν τούτου
κακίστην οὗτος γέννησιν πλησίον τῶν συζύγων·
καὶ πᾶσαν τούτου κατιδὼν μεγίστην γοητείαν
καὶ προσφευσάμενος αὐτῇ »ψεῦδος οὐκ ἔστιν,« εἶπεν,

ἀλλ' ἀληθὲς τὸ λαληθέν, βασίλισσα, καὶ πρόσχες·
ὅσα δὲ βούλῃ, δύναμαι μεγάλως ὡς προφήτης
ἐντέγνως βοηθῆσαί σοι πώποτε μὴ γενέσθαι
παρά τ' ἀνδρὸς ἀπόβλητον, ἄνακτος τοῦ Φιλίππου.« τοῦδε
Ὀλυμπιὰς δ' ἀντέφησε »πῶς δυνηθήσῃ τοῦτον;
Ὁ δὲ καὶ πάλιν πρὸς αὐτὴν, »δεῖ σε θεῷ μεγάλῳ
τῶν ἐπιγείων συνελθεῖν, χὰχ τούτου συλλαβέσθαι,
καὶ τέξαι τέκνον μετ' αὐτοῦ καὶ τιθηνὸς γενέσθαι,
ἔκδικον ἔχειν τοῦτο δὲ πάντων ἡμαρτημένων
τῶν γενομένων κάκιστα πρὸς σὲ παρὰ Φιλίππου.«
Ὀλυμπιὰς δὲ πρὸς αὐτόν »καὶ πῶς« φησὶν »οὗτος;
τίνα μορφὴν ἔχει Θεὸς ὁ συγγενόμενός μοι;
τί κλῆσιν οὗτος ἔσχηκε; »Νεκτεναβὼ προσέφη,
»ὁ τῆς Λιβύης κράνος, ὁ πλουτηφόρος Ἄμμων·
τὴν ἡλικίαν ἔφηβος, νέος ἀνὴρ μεσῆλιξ,
εἶδος δὲ μελανδέστερος, χρυσόκομος τὴν χαίτην,
ἐπὶ κροτάφου κέρατα κριοῦ χρυσᾶ προφέρων·
ὥστε σαυτὴν ἑτοίμασον, ὦ βασιλίς, πρὸς γάμον,
καὶ θεωρήσεις ὄνειρον Θεοῦ σοι μιγνυμένου.
Ὀλυμπιὰς δ' εἶπεν αὐτῷ, γενέσθαι τοῦτο πότε;
Δυνάμεις τοῦ Νεκτεναβὼ κατάργησον σὺ μᾶλλον.
»οὐκ εἰς μαχράν«, Νεκτεναβώ, »σήμερον« ταύτῃ λέγει,
Ἀνδρὸς κακίστου γόητος βλέπε μηχανουργίαν.
δι' ὃ σοι καὶ προτρέπομαι σαυτὴν καλῶς κοσμῆσαι
ἐσθήσεσι βασιλικοῖς ἀρώμασι καὶ μύροις·
περιπλαχήσεταί σου γὰρ αὐτὸς θεὸς ἐν ὕπνοις.«
Ἡ δὲ πρὸς τοῦτον ἔφησεν, »εἰ γίνωνται τοιαῦτα,
οὐχ ὡς προφήτην ἔξω σε, μᾶλλον ἀστερολέσχην,
ἀλλ' ὡς θεὸν τιμήσω σε καὶ προσκυνήσω ταχέως.«
Οὕτως εἰπὼν Νεκτεναβὼ πρὸς τὴν Ὀλυμπιάδα
ἐξέρχεται ταχύτατα τῶν ἀνακτόρων οὕτως
καὶ μὴ βραδύνας ἔδραμεν εἰς ἐρημίας τόπον,
καὶ πρὸς ὀνειροπόμπιον κρείττους εὑρὼν βοτάνας,
τὰς δυναμένας ὄνειρον Ὀλυμπιάδι πλάσαι,

v. 233 Κεραὸς (?)

τίλλει καὶ πράττει μαγικῶς πολλῇ κακοτεχνίᾳ·
ἐκ τῶν βοτάνων ἅψας δὲ λύχνους πολλῇ δυνάμει
ἐπεκαλεῖτο δαίμονας μεθ' ὅρκων τοῦτο πρᾶξαι.
Γράψας αὐτῇ οὖν ὄνομα καὶ σὺν κηρῷ βουλλώσας
δυνάμεις πάσας μαγικὰς ὁ δύστηνος ἐποίει,
ὥστε κατ' ὄναρ ἀληθῶς ἰδεῖν Ὀλυμπιάδα
αὐτὸν θεὸν τὸν Ἄμμωνα ταύτῃ περιπλακέντα
καὶ συγγενόμενον αὐτῇ σὺν ἡδονῇ μεγίστῃ.
καὶ τοῦτον ἀνιστάμενον πρὸς ταύτην εἰρηκότα:
»Ὀλυμπιάς, κατὰ γαστρὸς ἔχεις παιδίον ἄρρεν
ἔκδικόν σου γενόμενον πάντων ἁμαρτημάτων
Φιλίππου τοῦ συνεύνου σου σοὶ προσεγγινομένων·
καὶ βασιλεύσει πάσης γῆς καὶ πάσης οἰκουμένης·
ὀνομασθήσεται δ' αὐτὸ τῇ κλήσει κοσμοκράτωρ.«
Ἐξεγερθεῖσα τοιγαροῦν Ὀλυμπιὰς ἐξ ὕπνου
καὶ πάντα δ' αὖτη σύμφωνα θαυμάσασα τῶν λόγων

17. Ἄμμων ἐγένετο μοιχὸς μιγεὶς Ὀλυμπιάδι.

τάχιστα μετεστείλατο τὸν ἐπῳδὸν κρυφίως·

18. Πάλιν ὁ γόης ἀπατᾷ θέλων αὐτὴν μοιχεῦσαι.

ἦτις καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, »ὡς εἶπας ὦ προφῆτα,
αὐτὸς θεὸς συνῆλθέ μοι σὺν ἡδονῇ πρὸς ὕπνους,
ὥστε βεβούλευμαι λοιπὸν καθ' ὥραν τοῦτον βλέπειν
καὶ κοινωνεῖν μεθ' ἡδονῆς· σὺ γοῦν ἐντέχνως τοῦτο
τάχιστα κατασκεύασον· θαυμάζω δέ, προφῆτα,
πῶς σὺ νοεῖς τὰ μέλλοντα.« »Τοῦτο δ' ἀγνοηταίνεις,«
ἔφησεν ὁ Νεκτεναβώ, »πρόσχες, κυρία, μᾶλλον.
ἐπεὶ γὰρ βούλει σὺ θεὸν ἀεὶ συνέρχεσθαί σοι,
ἐγκατασκευάσω σοι τὸν θεὸν τὸν Ἄμμωνα
ἀνασχέφιν γενέσθαι δεῖ τινα πῶς μέλλει τελεσθῆναι·
δοκεῖ μοι γοῦν, βασίλισσα, λαβεῖν ἐμὲ πλησίον
χώρημα τοῦ κοιτῶνός σου· θεοῦ γὰρ ἐρχομένου
σοὶς ὀφθαλμοῖς ἴδοις αὐτὸν καὶ θρησθῇς οὐ αὐτῇ
ἐμοῦ μεγίστας μηχαναῖς ἐργαζομένου ταῦτα·
ἄλλο γὰρ ἔστιν ὄνειρος, ἄλλο δὲ ταὐτοφία·
ὁ γὰρ θεὸς ἐρχόμενος πρὸς σὲ κατὰ τὸ πρῶτον
γίνεται δράκων ἐπὶ γῆς ἕρπων καὶ συριττίζων·

εἶθ' οὕτως εἰς τὸν κεραὸν Ἄμμωνα προσμορφοῦται,
εἰς Ἀλκιδῆν μετέπειτα θεὸν τὸν Ἡρακλέα,
καὶ πάλιν εἰς Διόνυσον, θεὸν τὸν θυρσοχόμον,
τὸ τέλος ἀνθρωποειδὴς ἐμφανισθεὶς θεός σοι
φέρων τοὺς τόπους τοὺς ἐμοὺς καταμηνύσεταί σου.«
Ἔφησεν οὖν Ὀλυμπιὰς »καλῶς, προφῆτα, λέγεις·
πλησίον τῆς ἐμῆς στρωμνῆς ποίησον σὺν κοιτῶνα·
ἐπὰν δὲ τοῦτο γένηται, μάθω δὲ γρηγοροῦσα
τίνος θεοῦ σποράν ἐγὼ κατὰ γαστρὸς βαστάζω,
τιμήσω σε, Νεκτεναβώ, βασιλικῇ τῇ δόξῃ,
καὶ τοῦ παιδὸς πατέρα σε καλέσω θαυμασίως.«
Καὶ πάλιν ὁ Νεκτεναβὼ προσεπεφώνει ταύτῃ:

19. Ἐξαπατᾷ Νεκτεναβὼ ταύτην ἐν γοητείαις.

»προεῖπόν σοι, βασίλισσα, μή σε προσεκφοβήσῃ
ὁ συριγμὸς τοῦ δράκοντος· φάνηθι τούτῳ μᾶλλον
εὐπρόσιτος καὶ προσηνὴς δειλίαν μὴ προσχοῦσα.«
Γενησομένων οὖν αὐτῶν πάντων τῶν εἰρημένων,
ἀφόβως ἤνεγκεν αὐτὴ δεινὰς μεταμορφώσεις
αὐτῶν θεῶν, ὡς ἔφησεν ὁ πλάνος μετὰ δόλου,
θαυμάζουσα τοῦ δράκοντος τὰς μετασχηματίσεις.
Αὐτὸς δ' ἡτοίμασε κριοῦ πόκον ἁπαλωτάτου,
τούτου δὲ τὰ κεράτια καλῶς περιχρυσώσας,
βαλὼν ἱμάτιον λευκόν, ὡσαύτως καὶ τριβῶνα
κάλλιστον, καθαρώτατον, μέγαν, δρακοντιαῖον,
σκῆπτρον ἐξ ἐβελλίνου τε, προσῆλθεν εἰς τὴν κλίνην,
Ὀλυμπιὰς δ' ἀνέκειτο περικεκαλυμμένη
τοῖς ἱματίοις ἄνωθεν, ἄχρως ὁρῶσα ταῦτα,
φόβον μὴ σχοῦσα τὴν αὐτοῦ· τοῦτον γὰρ προσεδόκα,
λύχνους καὶ φῶτα πρὸς τιμὴν αὐτῶν θεῶν ἀνάψας,
ἔξω τῆς κλίνης ἅπαντας γενέσθαι προσειποῦσα
καὶ τὸν θεὸν τὸν Ἄμμωνα θέλουσα κατιδέσθαι.
Οὗτος δ' ὁ κάκιστος ἀνὴρ αὐτίκα ῥίψας σκῆπτρον
τῇ κλίνῃ τε προσεπιβὰς τῶν λύχνων ἁπτουμένων,
συγγίνεται τῇ γυναικὶ ταύτῃ, κακῶς πλανήσας,
ἐχούσης αὐτῆς πρόσωπον πάντῃ κεκαλυμμένον,

Θεὸν εἶναι νομίσασα τὸν συμμιγέντα ταύτῃ.
Καὶ συμμιγεὶς ὁ φαρμακὸς ταύτῃ δολίῳ τρόπῳ
ἔτυψε τούτου τῇ χειρὶ κοιλίαν αὐτῆς, λέγων·
»Σπέρματα μέγιστα Θεῶν ἀνίκητα, χρατεῖτε.«
Εἶθ' οὕτως ἔφησεν αὐτῇ, »διάμεινον, ὦ γύναι
κατὰ γαστρὸς ἔχειν υἱὸν ἔκδικόν σοι συνεῖναι,
καὶ τοῦτον κοσμοκράτορα καὶ βασιλέα μέγαν.«

Ἐμὴ ταύτῃ φανερῶς, ἐξαπατήσας ταύτην.

Καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἐξέρχεται πρὸς τὸν αὐτοῦ κοιτῶνα,

Ὀλυμπιὰς εἰσέρχεται τὸν πλάνον δωπνίσων.

συγχαταχρύψας ἅπασαν αὐτοῦ κακοτεχνίαν.
Πρωΐας οὖν Ὀλυμπιὰς ἐγείρεται τὸ τάχος
καὶ πρὸς τὸν πλάνον ἔρχεται καὶ δωπνίζει τοῦτον.
Ἔξυπνος δὲ γενόμενος ἔφησε ταύτῃ »χαίροις.«
Εἶτα φησὶ, »βασίλισσα, τί μοι προσαπαγγέλεις;«
Ἡ δέ »προφῆτα« προσφωνεῖ, »θεὸς ὃν σὺ προέφης,
ἦλθε καὶ συνεμίγη μοι μεθ' ἡδονῆς τῆς πλείστης·
ποίησον οὖν τοῖς ἔμπροσθεν αὐτὸν συνέρχεσθαί μοι.«
Ἔφησεν ὁ Νεκτεναβώ, »ἐγὼ Θεοῦ προφήτης,
ὦ βασιλίς, ἀπέσταλμαι· ἐπεὶ δὲ βούλῃ τοῦτον
ὁρᾶν καὶ σοὶ συμπίνεσθαι, παράσχου μοι τὸν τόπον
τὸν τῆς αὐλῆς κλίνης ἔγγιστα μονώτατον τυγχάνειν·
ἐγὼ δ' αὐτὸς καθαρισμὸν ποιῶν τῷ σῷ κοιτῶνι
ἀνεμποδίστως ὁ Θεὸς ἔρχεται πρὸς σὴν κλίνην,
αὐτὴν σὴν θέλησιν πληρῶν καὶ σὴν ἐπιθυμίαν.«
Ἡ δὲ προσέφησεν αὐτῷ τῷ πλάνῳ πλανηθεῖσα,
»ποίει, προφῆτα, τὸ δοκοῦν σοι καὶ τὸ βουλητέον,
λάβε τὰς κλεῖς κοιτῶνός μου, μεῖνον αὐτὸς ἐγγύς μου.

Οὐκ εἶ Θεοῦ προφήτης σύ, μᾶλλον τοῦ βροτοκτόνου.

Ὁ δὲ λαβὼν καὶ μαγικῇ τέχνῃ κατασκευάζων,

Ἐμίγνυτο Νεκτεναβὼ ταύτῃ τὸ καθεσπέραν.

ὥστε λανθάνειν τὴν αὐτὴν τὰς τούτου κακουργίας,
καὶ τὴς ὁ συμμιγνύμενος αὐτῇ τὸ καθ' ἑσπέραν,

εἰσήρχετο πλανῶν αὐτήν, φέρων Ἄμμωνος σχῆμα,
καὶ ταύτῃ κατεμίγετο πλείστῃ τῇ γοητείᾳ.
Ὀλυμπιὰς δ' ἐνόμιζεν, καθὼς ὁ πλάνος ἔφη,
παρ' Ἄμμωνος καὶ δράκοντος, μᾶλλον τοῦ Ἡρακλέους,
πανθέου Διονύσου τε τὸ σπέρμα συνειλῆφει,
μεθ' ἡδονῆς κατέχουσα πρὸς ἑαυτὴν κρυφίως.
Ὡς δ' ἡ γαστὴρ ἐξώγκωτο, προσβλέψασα τῷ μάγῳ
φόβῳ προσέφησεν αὐτῷ, »τί μέλλεις, ὦ προφῆτα,
ἐὰν παραγενόμενος ὁ Φίλιππος ἐνταῦθα
ἔγκυον προσευρήσῃ μοι, τί πρὸς αὐτὸν ἀντείπω;«
Εἶπε δ' αὐτῇ Νεκτεναβώ, »μὴ πτοηθῇς ἐν τούτῳ·
ἔχεις τὸν τρίμορφον Θεὸν Ἄμμωνα βοηθοῦντα,
καὶ πρὸς τοῖς ὕπνοις Φίλιππον δείξει καὶ καταπείσει,
πῶς ἔσχες σὺ τὴν σύλληψιν παρὰ Θεῶν τριμόρφων·
ὡς οὖν ἀνέγκλητος λοιπόν, ἄφοβος ἔσῃ τοίνυν.«
Νεκτεναβὼ δὲ προσλαβὼν ἱέρακα θαλάσσης,

Φίλιππος τὸν ἱέρακα καθ' ὕπνους ἐθεώρει.

καὶ τοῦτον τέχνῃ μαγικῇ πετάσθαι συσκευάσας

Ὀνειροπώλῳ Φίλιππος τὸν ὄνειρον δεικνύει.

ἀπέστειλε πρὸς Φίλιππον δηλῶσαι τὰ πραχθέντα
πρὸς τοῖς ὀνείροις τοῖς αὐτοῦ μεγίστῃ γοητείᾳ·
καὶ μαγικοῖς σοφίσμασι πάντα καταπαγγεῖλαι·
ὅθεν ἱέραξ προσελθών, ἱπτάμενος, ὡς ἔφην,
πολλῷ τῷ θαυμάτι, μεγάλῃ μαγκανείᾳ,
πρὸς Φίλιππον ὑπάρχοντα τόποις τοῖς ξενοτάτοις,
εἶπεν ἐν ὕπνοις πρὸς αὐτὸν ἅπαντα τὰ πραχθέντα,
αὐτὰ τὰ συμβησόμενα τῇ ὁμευνέτῃ τούτου.
Λοιπὸν ὁ Φίλιππος ἰδὼν ἱέρακα τοῖς ὕπνοις
ἀπόρρητον, φθεγγόμενον πλεῖστα, προσεταράχθη·
ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὀνειροπόλῳ ταῦτα
Βαβυλωνίῳ τάχιστα κατὰ λεπτὸν εἰρήκει·
»Εἶδον κατ' ὄναρ, ἄνθρωπε, θεὸν εὔμορφον πάνυ,
ἔχοντα χαίτην πολιήν, γένειον ὡς χρυσίζον,
φέροντα κέρατα κριοῦ πρὸς τοῖς μετώποις τούτου,
σκῆπτρον χειρὶ κατέχοντα κ' αὐτῇ τῇ γυναικί μου

νυκτὸς ἐπεισερχόμενον καὶ συμμιγέντα ταύτῃ,
εἰπόντα τοῦτον πρὸς αὐτήν· »συνέλαβες, ὦ γύναι,
ἄρρεν παιδίον, ὃ καὶ σὲ πάντων ἡμαρτημένων
κατεκδικήσει πάμπολλα, ὡσαύτως πατρὸς μύρον.«
Καὶ πάλιν κατενόησα βιβλίον ἐγὼ ῥάπτειν,
φύσιν δ' ἐμῆς τῆς γυναικὸς ἐμῷ σφραγιστηρίῳ
ἔδοξ' ἐμοὶ σφραγίζειν με καὶ ταύτην καταρράπτειν·
ἦν δ' ὁ δακτύλιος χρυσοῦς, ἔχων καὶ λίθον μέγαν,
αὐτὸς φέρων ἐκτύπωμα τὴν λεοντείαν κάραν,
ὡσαύτως καὶ δοράτιον ἐν ταύτῃ τῇ σφραγῖδι.
Ταῦτα δὲ βλέποντος ἐμοῦ, πάλιν προσέδοξέ μοι
ἐλθεῖν αὐτὸν ἱέρακα καὶ τοῖς πτεροῖς με παίειν·
ἔγειρε τάχος, φράσον μοι, σύντρομος δ' οὐκ ἀνέστην.«
Ὀνειροπόλος δέ φησιν, »ἄναξ Φίλιππε, ζῆθι,
τὸν ὄνειρον ὃν ἔβλεψας, ἀληθινὸς ὑπάρχει·
δηλωτικὸν γὰρ πίστεως σὲ τὸ κατασφραγίζειν
τὴν φύσιν τῆς συνεύνου σου· μᾶλλον, ἐπεὶ γὰρ οἶδας,
ὡς αὕτη καὶ συνέλαβεν, ἀληθινὸν καὶ τοῦτο·
σφραγίζει γὰρ οὐδεὶς κενὸν ἀγγεῖον, ἀλλὰ πλῆρες·
ὅτι δὲ καὶ κατέρραπτες χερσί σου τὸ βιβλίον,
Αἰγύπτου τῇ γῇ γίνεται καὶ μόνῃ τὰ βιβλία·
λοιπὸν Αἰγύπτιος σπορὰ τοῦ τοκετοῦ τυγχάνει,
οὐ ταπεινή, μᾶλλον λαμπρὰ καὶ προσηγεθεστάτη,
ἐπεὶ χρυσοῦς δακτύλιος· χρυσὸς γὰρ κρεῖττον πέλει,
δι' οὗ τιμῶνται καὶ θεοὶ καὶ καταπροσκυνοῦνται·
ἡ δὲ σφραγὶς ὡς ἥλιος ἡ φέρουσα τὸν λίθον,
κάτωθεν οὖν τὴν κεφαλὴν τοῦ λέοντος καὶ δόρυ,
δηλοῖ τ' αὐτὸν Ἀνατολῆς γενέσθαι βασιλέα·
καθάπερ λέων δ' οὖν αὐτὸς ἐχθροὺς κατατροπώσει,
δορυαλώτους πόλεις τε ποιήσει δορατίῳ·
τὸ δὲ καθ' ὕπνους τὸν Θεὸν πάλιν ἑωρακέναι
ἔχοντα κέρατα κριοῦ καὶ πολιὰν τὴν χαίτην,
Ἅμμων αὐτός ἔστι Θεός, Ἑρμῆς ὁ τῆς Λιβύης.«
Οὕτως οὖν διακρίναντος ὀνειροπόλου ταῦτα,
μᾶλλον ὁ Φίλιππος αὐτὸς ἤκουσεν οὐχ ἡδέως·
πάντα γὰρ ταῦτα θαυμαστὰ Φιλίππῳ προσεφάνη.

26. Ὀνείρου βλέφον σύγκρισιν ὃν Φίλιππος κατεῖδεν.

Ὀλυμπιὰς δὲ λογισμὸν ἔσχε περὶ Φιλίππου,

27. Ἔγκυον εὗρε Φίλιππος αὐτὴν Ὀλυμπιάδα.

εἰ καὶ θαρροῦσαν τὴν αὐτὴν Νεκτεναβὼ προσέφη,
ἔφερε γὰρ τὸν ἔλεγχον ἔνδον κοιλίας αὐτῆς·
Ἐπαναστρέφας Φίλιππος τοίνυν ἐκ τοῦ πολέμου,
ἐγκωμένην δ' οὐ εὑρὼν ὁμόζυγα τὴν τούτου,
ἔφησε τάχος πρὸς αὐτήν, »μὴ πτοηθῇς, ὦ γύναι·
τὸ πρᾶγμα τὸ συμβὰν ἐν σοὶ ξένον καὶ παρὰ γνώμην
προσεπεγένετο τὴν σήν· οὐ γὰρ ἠράσθης αὐτῆ
τινὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἢ τῶν ἐνδοξοτέρων·
αὐτοῦ Θεοῦ τὸ γεγονός, καθὼς κατ' ὄναρ εἶδον·
ἔσῃ γοῦν ὡς ἀνέγκλητος ἀπελευθέρα φόβου.
Πρὸς πάντας μὲν οἱ βασιλεῖς δυνάμεθα δυνάστας,
πρὸς δὲ Θεοὺς τοὺς ἰσχυροὺς ὅλως ἀδυνατοῦμεν.«
Εἰπὼν οὖν ταῦτα Φίλιππος κατεύθυμον ἐποίει
αὐτήν τε τὴν ὁμόζυγα, φόβου μὴ κεκτημένην.
Αὕτη δὲ τῷ Νεκτεναβῷ μεγάλως ηὐχαρίστει
ὡς προμηνύσαντι καλῶς προφητικῶς τὰ πάντα.
Καὶ μεθ' ἡμέρας οὖν τινας συνὼν Ὀλυμπιάδι
ὁ Φίλιππος προσέφησεν, »ἐπλάνησάς με, γύναι,
ὡς ἐκ Θεοῦ συνέλαβες, ψευδῆ μοι κατειποῦσα·
ἐξ ἀχολάστου γάρ τινος ἔγκυος σὺ κατέστης,
ὃς εἰς τὰς χεῖρας τὰς ἐμὰς ταχίστως ἐμπεσεῖται,
ὃς ἀνθρωπίνης φύσεως
καὶ δίκην οὗτος ἔνδικον δώσει πικρῷ θανάτῳ.«
Ἀκούσας δὲ Νεκτεναβὼ πάντα τὰ τοῦ Φιλίππου
ἔσπευδε τέχνῃ μαγικῇ τοῦτον καταφοβῆσαι.
Ἔνθεν καὶ δεῖπνον Φίλιππος ποιῶν ἐν ἀνακτόροις
καὶ μεγιστάνων σὺν αὐτῷ ἐκεῖσε συνδειπνούντων,
παρόντος καὶ Νεκτεναβὼ καὶ τῆς Ὀλυμπιάδος,
ὁ βασιλεὺς στυγνάζων ἦν ἐπὶ τῷ γεγονότι
Ὀλυμπιάδι γυναικὶ καὶ πλήρης ὅλος λύπης
μονώτατος ἐπέπλητο, μή τινος τοῦτο γνόντος.
Τί δὲ ποιεῖ Νεκτεναβώ; Σχηματισθεὶς ὡς δράκων
μέγας τῷ εἴδει, φοβερός, μέσον ἐν τῷ τρικλίνῳ

* Ἀλλάξας ἑαυτὸν διὰ τῆς μαγικῆς εἰς δράκοντα πολὺ μείζονα τῶν πρώτων ἤλθεν καὶ διὰ μέσου τῶν τρικλίνου ἐσύριζεν –

B μεταβαλὼν ἑαυτὸν εἰς δράκοντα μείζονα τῶν πρώτων ἐρρήθη μέσον τοῦ τρικλίνου

ἐσύρισε συρόμενος, ὥστε σεισθῆναι πάντας
τῶν ἀνακτόρων τοὺς μοχλούς, αὐτοὺς δὲ συνδειπνοῦντας
τῷ βασιλεῖ πηδήσαντας μεγάλῳ πολλῷ φόβῳ.
Ἰδοῦσα γοῦν Ὀλυμπιὰς τὸν ἴδιον νυμφίον
προσέτεινε τὴν δεξιὰν χεῖρα πρὸς τὸ θηρίον·
αὐτὸς δὲ δράκων ἀναστὰς καὶ κεφαλὴν τὴν τούτου
θεὶς ἐπ' αὐτῆς, ἐκύκλωσε πάντας ἐκεῖ τοὺς ὄντας,
εἶθ' οὕτως γλῶσσαν ἐκβαλὼν ὡς δίχειλον ὁ δράκων

Τῇ γλώσσῃ κατασπάζεται δράκων τῇ βασιλίδι.

Ὀλυμπιάδος προσφιλεῖ τὸ στόμα καὶ τὴν γλῶσσαν,

Ἐν δείπνοις ὁ Νεκτεναβὼ γίνεται δράκων μέγας.

δείξας στοργῆς τεκμήριον πᾶσιν ἐκεῖ τοῖς οὖσιν.
Ἅπαντες φοβηθέντες οὖν οἱ μετὰ τοῦ Φιλίππου
ἅμα τε προσθαυμάζοντες, ξένα προσθεωροῦντες,
τρόμῳ κατεξεπλήττοντο βλέποντες ἀκορέστως,
αὐτὸς δ' ὁ δράκων ἀφανὴς γέγονε παραυτίκα.
Ἐν ἄλλοις οὖν ὡς ἀετὸς αὐτὸς γεγενημένος
ἀνέπτη πρὸς οὐράνια, Φιλίππου θεωροῦντος·
αὐτὸς δ' ὁ Φίλιππος πολλῷ φόβῳ κεκρατημένος
ἔφησε σύννους πρὸς αὐτὴν τὴν βασιλίδα τούτου:
»Ὀλυμπιάς, κατέμαθον τὸν περὶ σὲ ἀγῶνα·
ἐθεασάμην γὰρ Θεὸν τὸν βοηθήσαντά σοι
ἐκ τοῦ κινδύνου· τὶς δὲ ἦν οὗτος Θεός, οὐκ οἶδα·
ἔδειξεν οὖν ἐμοὶ μορφὴν Ἄμμωνος Θεοῦ πρῶτον,
εἶτα μορφὴν Ἀπόλλωνος, μετέπειτ' Ἀσκληπίου.«
Ἀντέφησεν Ὀλυμπιὰς συνεύνῳ τῷ Φιλίππῳ:
»Καθὼς μοὶ προεδήλωσεν, ὅτε μοι συνεμίγη,
Ἄμμων αὐτός ἐστι θεὸς ἁπάσης τῆς Λιβύης.«
Αὐτὸς λοιπὸν δ' ὁ Φιλίππος πεισθεὶς Ὀλυμπιάδι
σαυτὸν κατεμακάριζε, δεικνύων τοῦτο πᾶσιν,
ὡς ἐκ Θεοῦ συνέλαβεν Ὀλυμπιὰς τὸν γόνον,
ὃς καὶ Θεὸς αὐτῷ ζωὴν πολυχρονίαν ἕξει,
χάριν ἰδίας γυναικὸς ἢ ὁ Θεὸς ἐμίγη.
Μετά τινας ἡμέρας δέ, Φιλίππου καθυπνοῦντος,
θαλάμοις ἔνδον τοῖς αὐτοῦ ὀρνέων ὁρᾷ πλῆθος

προσνεμομένων ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ διαφόρων·
ἐξαίφνης δ' ὄρνις ἐξ αὐτῶν, πηδήσασα πρὸς κόλπῳ
τῷ τοῦ Φιλίππου, ἔτεκεν ᾠόν· ὃ παραχρῆμα,
τοῦ κόλπου ἀποκυλισθέν, πεσὸν εἰς γῆν ἐρράγη·
ἐξῆλθε δὲ δρακόντιον μικρὸν ἐπισυρίζον·
ἐκσυντριβέντος οὖν ᾠοῦ καὶ πάλιν ἐπεζήτει
πολλάκις τὸ δρακόντιον ἔνδον ᾠοῦ προσβῆναι·
εἶτα βαλὼν ἐντὸς ᾠοῦ τὴν κεφαλὴν καὶ μόνην
ἔνδοθεν τὸ δρακόντιον ὑπέστη μόριον τάχος.
Καὶ ταραχθεὶς ὁ Φίλιππος μεγάλως ἐξ ὀνείρου
ὀνειρολύτῃ τάχιστα λεπτομερῶς προσλέγει·
ὀνειρολύτης δ' ἐμπνευσθεὶς ἀπὸ Θεοῦ προεῖπεν,
»υἱὸς ἐστί σοι, δέσποτα, γόνος Θεοῦ Λιβύης,
ὃς ἀνθρωπίνεων σπορὰν ἔχει μετὰ φασμάτων·
περιελεύσεται δὲ γῆν καὶ κόσμον αὐτὸν ὅλον,

Πάλιν ὀρνίθων ὄνειρον ὁ Φίλιππος κατεῖδεν.

πάντας νικήσας ἀνδρικῶς καὶ γῆν καθυποτάξας,

Βλέπε καλὰ σοφίσματα καὶ λόγους χρησμολόγου.

ὕστερον δὲ στραφήσεται πρὸς πόλιν τὴν ἰδίαν,
καὶ μήπω φθάσας ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τελευτήσει·
ὁ δράκων γὰρ βασιλικὸν τὸν χαρακτῆρα φέρει,
τὸ δὲ στρογγύλιον ᾠοῦ δηλοῖ τὸν κόσμον ὅλον,
ἔνθεν ὁ δράκων ἐξελθὼν ἐσκύλευσε τὸν κόσμον,
καὶ βουληθεὶς τοῦ προσελθεῖν ὅθεν αὐτὸς ἐξῆλθεν
οὐ φθάσει· προσευρήσει γὰρ ἔμπροσθεν αὐτοῦ μόρον,
καθὼς καὶ γόνος οὗτος σός, ὦ Φίλιππε, ποιήσει·
πάντας κατατροπώσειε καὶ γῆν καθυποτάξει,
ἀλλὰ στραφεὶς πρὸς ἴδια, μὴ φθάσας τελευτήσει.«
Οὕτως οὖν κρίναντος καλῶς ὀνειροπόλου ταῦτα
καὶ λύσιν πᾶσαν δεδωκὼς οὗτος αὐτῷ Φιλίππῳ,
χαρίσματα καὶ πάμπολλα δῶρα λαβὼν ἐξῆλθε.
Συντελεσθέντος δὲ καιροῦ τεκεῖν Ὀλυμπιάδα,
ἐκάθισε λοιπὸν αὐτὴ τῷ κυοφόρῳ δίφρῳ,
ὀδύνας ἔχουσα πυκνὰς καὶ πόνους δριμυτάτους·

Ἀλέξανδρον ἐγκυμονεῖ βασίλισσα καὶ βλέπε.

ἦν τινα καὶ Νεκτεναβὼ πολλὰ καταθαρρύνων
τοὺς οὐρανίους δρόμους τε καταμετρῶν ἐντέχνως,
ἀπατηλοῖς τοῖς ῥήμασι ταύτην ἐψυχαγώγει
μὴ σπεῦσαι πρὸς τὴν γέννησιν, καὶ συγκλονήσας πάντα
κακῶς στοιχεῖα κοσμικὰ τῇ μαγικῇ δυνάμει,
ἐμάνθανε τὰ μέλλοντα πρὸς τούτοις ἐνεστῶτα
καὶ λέγει τάχα πρὸς αὐτήν· »ὦ γύναι, νῦν μὴ τέκῃς·
ὑπερνικήσεις γὰρ αὐτὴ τὴν ἐνεστῶσαν φύσιν·
ἂν γὰρ γεννήσῃς νῦν, λοιπόν, ἔσται σου τὸ παιδίον
ὑπόδουλον, ἀχμάλωτον καὶ παίγνιον ἐν βίῳ.«
Αὐτῆς δ' ὑπὸ τῶν ὀδυνῶν ἐνογλουμένης σφόδρα,
μὴ δυνηθείσης κατασχεῖν τοὺς δριμυτάτους πόνους,
ἔφησεν οὕτος πρὸς αὐτὴν, »καρτέρησον ὀλίγον·
ἂν γὰρ κυήσῃς αὖτη νῦν, ἀπρόκοπον καὶ γάλλον
ἔσται τὸ γεννησόμενον,« οὕπω καλὸν τῇ γνώσει.«
Ταῦτα ληρῶν Νεκτεναβὼ καὶ ταύτην κολακεύων
ἐσπούδαζεν ὁ μάταιος διδάσκων κακοτέχνως
μὴ προϊέναι τάχιστα τὸ βρέφος ἐκ τῆς μήτρας,
ἀλλ' ἐν μαγείᾳ κατασχεῖν τὴν γέννησιν τοῦ βρέφους.
Τοὺς οὐρανίους δρόμους δὲ πάλιν κατανοήσας
αὐτὰ στοιχεῖα κοσμικὰ καταμαθὼν ἐπέγνω,
μεσουρανοῦντα σύμπαντα κόσμου μεγίστῃ τέχνῃ
καὶ λαμπηδόνας παμπολλὰς ἐν πόλῳ κατοπτεύσας,
αὐτοῦ μεσουρανίσαντος ἡλίου κατὰ τέχνην,
τὸ τάχος οὗτος ἔφησεν πρὸς τὴν Ὀλυμπιάδα:
»Διὸς πρὸς τὴν γέννησιν φωνὴν· τέξεις γὰρ βασιλέα
ἀρτίως κοσμοκράτορα.« Βρυχησαμένη δ' αὕτη
Ἐυτύχησεν Ὀλυμπιὰς Ἀλέξανδρον τεκοῦσα.
μείζων βοὺς, ἐγέννησεν ἄρσεν ἀγαθῇ τύχῃ.
Παιδὸς πεσόντος δ' εἰς τὴν γῆν, μέγιστοι βροντῶν κτύποι
σὺν ἀστραπαῖς γεγόνασι, κρότοι καὶ λαμπηδόνες,
ὥστε τὸν κόσμον ξύμπαντα κινεῖσθαι καὶ κλονεῖσθαι.
Πρωΐας οὖν τὸ γεννηθὲν ὁ Φίλιππος ἐμβλέψας
καὶ χαρακτῆρα τὸν αὐτοῦ φησὶν Ὀλυμπιάδι:
»Ἐγὼ μὲν, ὦ βασίλισσα, πρὸς ἐμαυτὸν ἐσκόπουν
μήτ' ἀναθρέψαι τὸν αὐτὸν μήτε καλέσαι παῖδα,

διὰ τὸ μή μου γέννημα προσεῖναι, καθὼς λέγεις·
ἐπεὶ δὲ τοῦτον καθορῶ θεοῦ σπορὰν ἐπέχειν
ἐκ κοσμικῶν στοιχείων τε τὴν γέννησιν γενέσθαι,
τραφήσεται καὶ παρ' ἡμῶν· εἰς μνήμην δὲ παιδός μου
τοῦ τελευτήσαντος ᾧ μὲ πρώτης μου τῆς συζύγου,
ὀνομαζέσθ' Ἀλέξανδρος καὶ γνήσιός μου πάϊς.«
Οὕτως εἰπόντος τοῦ πατρὸς Φιλίππου περὶ τούτου,
ἔσχε τὴν ἐπιμέλειαν μετὰ τιμῆς τὸ βρέφος·
πολλαὶ δὲ προσηγόρευσαι Μακεδονίαι, Θράϊκην
καὶ Πέλλης τὴν περίχωρον αἱ στεφανηφορίαι.
Καὶ μὴ βραδύνας ἅπαντα λόγον καὶ σὰς μεγίστους
τὰς ἀκοὰς τὰς θαυμαστὰς πλεῖστον διακρατύνω.
Ἡ τύχη τὸν Ἀλέξανδρον καλῶς ἀναβιβάζει
πρὸς ἡλικίαν ἰσχυρὰν καὶ πάντῃ ῥωμαλέαν·
φέρων δ' ἀνόμοιον αὐτὸν πάνυ τὸν χαρακτῆρα,
οὔτε Φιλίππῳ τῷ πατρὶ οὔτε δ' Ὀλυμπιάδι
οὔτε πατρὶ τῷ σπείραντι παρόμοιος ἐδείχθη,
Ἔσχεν ἰδίαν τὴν μορφὴν Ἀλέξανδρος καὶ βλέφων.
ἀλλ' ἔσχεν ἰδιότυπον μορφὴν καὶ χαρακτῆρα.
Εἶχε τὴν χαίτην λέοντος, τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲ μᾶλλον
τὸν ἕνα μὲν εἶχε λευκόν, τὸν δ' ἕτερον μελάνουν·
ὀδόντας ὡς παρασαλικοὺς ὀξεῖς, δρακοντιαίους·
ὅρμημα τούτου λέοντος ἀρίου προδεικνύων·
φύσιν γὰρ ἔσχε πρόδηλον, ὁποῖος εἰς τὸ μέλλον
οὗτος ἐπιγενήσεται, πῶς τῆς ἀρχῆς κρατήσει.
Τάξεως οὖν τῆς παιδικῆς παιδαγωγὸς κατέστη
ἡ αὐταδέλφη Μέλαντος, Λεχάνθη κεκλημένη,
τῆς δὲ τροφῆς προνοητὴς ὁ Λάκων Λεωνίδης,
γραμμάτων δὲ διδάσκαλος Πέλλαιος Πολυνίκης,
τῆς μουσικῆς ὁ Λεύκιππος, Κύτιος ὁ Λιμναῖος,
Πολέμων Πελοπόννησος αὐτῆς γεωμετρίας,
ῥητορικῆς Ἀθήνιος σοφὸς Ἀριστοκλέης,
φιλοσοφίας Μνήσιος μέγας Ἀριστοτέλης,
ὁπλοκτυπίας τε στερρᾶς Λαμψακηνὸς Εὐρώπης.
Λοιπὸν αὐτὸς Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν ἱπποδρόμων
καὶ τῶν ῥηθέντων παιδευθεὶς ἐν πᾶσιν ἦν ἀνδρεῖος.

Ὅπως δὲ τὸ βασίλειον λαβεῖν προσεμελέτα,
ὡς διδασκόμενος αὐτὸς παρὰ Θεοῦ μεγίστου,
ἐν ταύτῃ παίδων τῇ σχολῇ προσαπεδείκνυ τοῦτο·
σχίζων γὰρ παῖδας ἅπαντας ἐντέχνως καὶ πρὸς μάχην
συμμαθητὰς Ἀλέξανδρος καὶ πόλεμον συνάπτων,
αὐτοῖς τοῖς ἡττωμένοις τε κολλώμενος αὐτίκα,
μέχρις αὐτοὶ νικήσωσιν, αὐτοῖς προσεσυμμάχει,
δεικνύων ἅπασι παισὶ τὸ σταθηρὸν τὸ τούτου.
Ὅθεν λοιπὸν Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν ἱπποδρόμων
ἀνέτρεχεν εἰς καμπικόν· ὡς ἄσκημα γὰρ εἶχε
τρέχειν ἀεὶ διὰ παντὸς μεθ' ἵππων θρασυτέρων.

Τὴν Ἀλεξάνδρου παίδευσιν μάθε καὶ τὴν ἀνδρείαν.

Καὶ δή μιᾷ τῶν ἡμερῶν φέρουσιν ἱπποφόρβοι
πῶλον παμμεγεθέστατον τῷ βασιλεῖ Φιλίππῳ,
ὃν ἔλεγον Βουκέφαλον, ἐν ὄψει μέγαν πάνυ,
λέγοντες, «τοῦτον εὕρομεν τεχθέντα παρὰ φύσιν
ἐν τοῖς ἱπποφορβίοις σου, κάλλιστον ὑπὲρ πάντας·
ὃν καὶ προσεκομίσαμεν σοί, τῷ δεσπότῃ τούτου.»
Οὗπερ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς τὸ μέγεθος καὶ κάλλος
ἄγαν ὑπερεθαύμασε καὶ κατεπλάγη σφόδρα.
Ὁ πῶλος δὲ κατεῖχετο τοῖς σιδηροῖς δεσμίοις.
Εἶπον οὖν ἱπποφόρβιοι τῷ βασιλεῖ Φιλίππῳ,
«ἀνθρωποφάγος, βασιλεῦ, πέφυκεν οὗτος ἵππος.»
Ὅπερ ἀκούσας ἔφησεν, ὡς ἐπληρώθη τούτῳ
λόγος ὁ παροιμιακὸς ὃν παλαιοὶ προεῖπον,
ὡς ἔγγιστα τοῦ κρείττονος καὶ τὸ κακὸν ἐφύη·
Ἐπεὶ δὲ προσηνέγκατε τὸν ἵππον ὥς τι δῶρον,
λήψομαι τοῦτον παρ' ὑμῶν· ὡς θ' οὗν ἀνθρωποφάγον
ἀνήμερον θηρίον τε, κατάκλειστον ποιήσω.»
Τοῦτον λαβὼν ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε γενέσθαι
κάγκελλον μέγαν σιδηροῦν, ἐκεῖ δ' αὐτὸν βαλέσθαι
καὶ μένειν ἀχαλίνωτον, ὡς οὖγγαρον τὸν κύνα.

Τὸν ἵππον τὸν Βουκέφαλον φέρουσι τῷ Φιλίππῳ.

Εἶτα προσέταξεν αὐτοὺς πάντας παρανομοῦντας,
μοιχούς, φονέας, ἀπειθεῖς, λῃστὰς καὶ κακοτρόπους,

οὕστινας νόμος προσφωνεῖ κακίστους ἀποθνήσκειν,
θηρῶν τε παρανάλωμα καὶ βρῶσιν γεγενῆσθαι,
ἵππῳ τῷ κακογνώμονι προσεπιρίπτειν τούτους.
Γέγονε τοῦτο τάχιον, Φίλιππος καθὼς εἶπε.
Δωδέκατον ἀνὼν οὖν Ἀλέξανδρος τὸν χρόνον
ἦν καθοπλίζων ἑαυτὸν πρός τε τὰς παρατάξεις
τῶν στρατευμάτων σὺν πατρὶ καὶ ταῖς δρομαῖς τῶν ἵππων.
Εὑρὼν οὖν Φίλιππος αὐτὸν Ἀλέξανδρον ἐγκαίρως
προσέφησεν, «Ἀλέξανδρε, φιλῶ σου πάντας τρόπους,
στυγῶ δὲ χαρακτῆρα σόν, ὡς οὐ παρόμοιός μοι
τυγχάνεις, ἀλλ' οὐδὲ μητρὶ παρεμφερὴς ὑπάρχεις.»
Ὀλυμπιὰς δ' ἀνέμαθε ταῦτα πρὸς τῶν παρόντων
καὶ ταύτῃ πάντα λυπηρὰ προσεγγύνει μᾶλλον.
Ὅθεν καὶ τὸν Νεκτεναβὼ καλέσασα καὶ πάλιν
ὡς βοηθὸν προσέφησε, «σκέψαι, προφῆτα, τάχος
ὁμοῦ τ' αὐτῆς τὴν γέννησιν ὁμοίως καὶ Φιλίππου.»
Καὶ θεὶς αὐτὸς τὸν πίνακα κατέβλεπεν ἀστέρας,
τέχνῃ πολλῇ σκεπτόμενος περὶ τοῦ ζητουμένου.
Παρακαθήμενος δ' αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐκεῖσε,
ἔφησε πρὸς τὸν γόητα, «τούτους οὓς σὺ δεικνύεις
ἀστέρας, οὗτοι φαίνονται τοῖς οὐρανίοις δρόμοις;»
«Ἀλέξανδρε,» προσέφησε Νεκτεναβώ, «καὶ μάλα.»
Ἀντέφησεν Ἀλέξανδρος, «δύναμαι κατιδέσθαι;»
«Ναί, προσεφώνησεν αὐτός, «ἐσπέρας γενομένης.»
Καὶ τούτων ὁ Νεκτεναβὼ λαβὼν τὸ πρὸς ἑσπέραν
βιβλίον τὸ κακότεχνον πόλεως ἔξω φέρει

Ἀλέξανδρον Νεκτεναβὼ δεικνύει τοὺς ἀστέρας.

πρὸς τύπους ἐρημίους τε, καὶ βλέπων οὗτος πόλον
ἡρμήνευεν Ἀλέξανδρον ἀστέρας οὐρανίους.
Αὐτὸς δὲ χεῖρα γόητος Ἀλέξανδρος βαστάζων
ἐπί τινα κρημνὸν αὐτὸν καὶ βόθυνον εἰσφέρει,
καὶ τοῦτον κατὰ πρόσωπον ὤθησε πρὸς τὸ χάος.
Νεκτεναβὼ δὲ τὴν πληγὴν θανάσιμον λαμβάνει
σαυτοῦ καταμεμφόμενος δυστυχεστέραν τύχην·
εἶτα πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, «οἴμοι,» φησίν, ὦ τέκνον,
τί δαὶ καὶ τὶ βουλόμενος ἔκτεινας σὸν πατέρα;» —

Πρὸς ὃν εἶπεν Ἀλέξανδρος, »σαυτὸν σὺ καταμέμφου,
πῶς μὴ γινώσκων τὰ πρὸς γῆν τὰ πρὸς τὸν πόλον ἔγνως;«
Ὁ δὲ πρὸς τοῦτον ἔφησε, »καλῶς εἶπας, ὦ τέκνον·
ἀλλ' ἄνδρα τῶν ἐπὶ τῆς γῆς οὐκ ἔστιν ἐνικῆσαι
τὴν εἱμαρμένης γένεσιν καὶ μοῖραν τὴν τῆς τύχης·
ἐγὼ δ' αὐτὸς Νεκτεναβὼ κακῶς ἐμωρολόγουν·

Εἰς βόθυνον Νεκτεναβὼ παρ' Ἀλεξάνδρου πίπτει.

»ἔγνων ἀπὸ μαθήματος, ὡς παρὰ τοῦ γνησίου
Ἀπέθανε Νεκτεναβὼ σὺν μαγικῇ τῇ τέχνῃ.
τέκνου μου μέλλω τελευτᾶν θανάτῳ πικροτάτῳ·,
οὐκ ἠδυνήθην δὲ φυγεῖν τὴν εἱμαρμένης μοῖραν,
ἀλλ' ὑπὸ σοῦ τοῦ τέκνου μου κακίστως ἀνῃρέθην.«
Προσέφησεν Ἀλέξανδρος, »ἐγὼ λοιπὸν υἱός σου;«
Καὶ τότε διηγήσατο Νεκτεναβὼ τὸ πρᾶγμα,
τὴν ἐν Αἰγύπτῳ πρότερον μεγίστην βασιλείαν,
εἶτα καὶ τὴν φυγὴν αὐτοῦ καὶ πρὸς Ὀλυμπιάδα
ἄφιξιν, σχέψιν τὴν αὐτοῦ, καὶ πῶς ἐμίγη ταύτῃ
Ἄμμωνος σχήματι θεοῦ, καὶ πῶς οὗτος ἐτέχθη·
καὶ ταῦτ' εἰπὼν παρέδωκε Νεκτεναβὼ τὸ πνεῦμα.
Ἀκούσας οὖν Ἀλέξανδρος πάντα τὰ γεγονότα
καὶ πῶς ἐφόνευσεν αὐτὸς τὸν ἴδιον πατέρα,
προσεμαλάχθη τὴν ψυχὴν καὶ τοῦτον ἐκ τοῦ βόθρου
ἀνήνεγκε καὶ τοῦ χρημοῦ, μήπως θηρίων βρῶμα
ὁ τλημαθὴς γενήσεται, κείμενος πρὸς τὸ χάσμα.
Ὁ δὲ τοῖς ὦμοις ἐπιθεὶς τοῦτον πρὸς τὴν μητέρα
τάχιστα φέρει τὴν αὐτοῦ· ἥτις ἰδοῦσα τοῦτον,
»τί τοῦτο, τέκνον;« ἔφησεν, ὁ δὲ προσυπερίθη·
»Ὁ μὲν Λίνειας ἔγωγε βαστάζω τὸν Ἀγχίσην.«
Εἶπε δ' Ἀλέξανδρος αὐτῇ λεπτομερῶς τὰ πάντα,

Αἰγύπτιος Νεκτεναβὼ θάπτεται πρὸς Ἑλλάδα, καὶ πρὸς τὴν Αἴγυπτον αὐτὴν Ἀλέξανδρος ἐτάφη.

τὰ παρὰ τοῦ Νεκτεναβὼ πρὸς τοῦτον λαληθέντα.
Ἡ δὲ πάνυ θαυμάσασα σαυτὴν κατελοιδόρει
ὡς πλανηθεῖσα παρ' αὐτοῦ κακίσταις γοητείαις

v. 678. W. ὁ νεανίας.

καὶ μαχανείαις ταῖς πολλαῖς καὶ μογευθεῖσα τούτῳ.
Εἶθ' οὕτως ἔθαψεν αὐτὸν ἐντίμως εἰς Ἑλλάδα,
πατέρα νομιζόμενον αὐτὸν ὡς Ἀλεξάνδρου,
καὶ κατατίθησιν αὐτὸν ἐν μνήματι μεγίστῳ.
Ἐπὶ δὲ τούτοις γέγονε ξένων προυοίας πρᾶγμα.
Αἰγύπτιος Νεκτεναβὼ καὶ βασιλεὺς ὑπάρχων
εἰς τὴν Ἑλλάδα θάπτεται πρὸς γῆν Μακεδονίας·
ὁ Μακεδὼν δ' Ἀλέξανδρος ὢν ἐκ Μακεδονίας
εἰς γῆν Αἰγύπτου θάπτεται τῇ τοῦ τοκέως γώρᾳ.
Ἐλθὼν οὖν Φίλιππος λοιπὸν ἐκ τῆς ἀποδημίας
ἀπῆλθε τάχος εἰς Δελφοὺς τοῦ χρησμοδοτηθῆναι,
τίς βασιλεύσει μετ' αὐτόν, τίς Μακεδόνων ἄρξει.
Ἡ δὲ Πυθία τῶν Δελφῶν νάματος Κασταλίου
προσγευσαμένη τῶν χρησμῶν φωνεῖ διὰ χθονίου·
»Ἑλλάδος ἄναξ Φίλιππε, καὶ γῆς ἐκείνης ἄρξει
καὶ βασιλεὺς γενήσεται πάσης τῆς οἰκουμένης
καὶ δόρατι τροπώσεται πάντας τοὺς ἐναντίους,
ὅστις αὐτὸν Βουκέφαλον τὸν ἵππον δωδεύσει,
ἐπάνω προσκαθήμενος χωρὶς τῶν γαλινίων.«
Ἵππος γὰρ ὁ Βουκέφαλος ἔσχε τὴν κλῆσιν οὕτως:
Βοὸς ὁμοίαν κεφαλὴν ἐν τῷ μηρῷ κατεῖχε.
Χρησμὸν οὖν Φίλιππος μαθὼν ἔλεγεν Ἡρακλέα,
τὸν ἥρωα τὸν δυνατὸν τοῦτον ἐξεγερθέντα
εἰς ἵππον τὸν Βουκέφαλον μίγις ἐπικαθίσαι.
Ἀριστοτέλει δὲ συνὼν Ἀλέξανδρος ἦν μᾶλλον

Ὡρα καλλίστη παίδευσιν καὶ γνῶσιν Ἀλεξάνδρου.

φιλοσοφίαν ἐξασκῶν καὶ παίδευσιν γραμμάτων·
ὡς κατὰ τύχην ἐφευρὼν αὐτὸν Ἀριστοτέλην
πάντας αὐτοὺς διδάσκοντα τοὺς παῖδας βασιλέων,
συνήθως κατησπάσατο, »χαίροις, Ἀριστοτέλη.«
Τοῦτον δὲ πάλιν ἔφησεν Ἀριστοτέλης, »χαίροις
καὶ σύ, χρηστὸν μειράκιον, Ἀλέξανδρε φρενήρη.«
Ἀριστοτέλης οὖν αὐτὸν ἀφεὶς πρὸς τὸν Ὁμήθραν
»τί μοι διδοῖς,« προσέφησεν, »εἰ σὺ τὴν βασιλείαν
κληρονομίσῃς τοῦ πατρὸς μετὰ τὸν τούτου μόρον;
ἐπεὶ πολλὴν ὑπεροχὴν παρὰ τοὺς πάντας ἔχεις.«

Ὠμίθρας, »καταστήσω σε διοικητήν,« προσεῖπεν.
Ἀριστοτέλης πάλιν δὲ πρὸς τὸν Καλλίκλην ἔφη:
»Καὶ σύ, Καλλίκλη, πρὸς ἐμὲ τί βούλει τοῦ διδόναι;«
Ἀντέφησεν αὐτὸς αὐτῷ, »σύνδειπνόν σε ποιήσω
καὶ βασιλείας σύμβουλον καὶ κύριον ἐν πᾶσι.«
Πρὸς δὲ Παρίφρην ἔλεγεν αὐτὸς Ἀριστοτέλης,
»τί μοι κ' αὐτὸς χαρίσειας, ἐάνπερ δόξῃς τύχῃς;«
Ὅς πρὸς αὐτὸν ἀντέφησε διδόναι πλεῖστα δῶρα.
Εἶτα πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον εἶπεν Ἀριστοτέλης:
»Ἀλέξανδρε, τί δὲ καὶ σύ;« Τούτῳ δ' ἀνταπεκρίθη,
»οὐκ ἔχω σήμερον αὐτὸς ἐνέχυρόν σοι δοῦναι
περὶ τῆς αὔριον αὐτῆς ἢ περὶ τῶν μελλόντων.
Ἂν γὰρ ἐγώ, φιλόσοφε, λάβω τὴν βασιλείαν,
δώσω σοι πρέπον τοῦ καιροῦ χάρισμα καὶ τῆς ὥρας.«
Ἀριστοτέλης εἶρηκε, »χαίροις σύ, κοσμοκράτωρ·
αὐτὸς γενήσῃ βασιλεὺς μέγιστος παρὰ πάντας.«

Ἀλέξανδρος καθημεροῦ Βουκέφαλον τὸν ἵππον.

Ἀλέξανδρος οὖν ἐξ αὐτῶν καὶ πάντων ἠγαπᾶτο
ὡς ἔχων ἀνδρὸς φρόνησιν καὶ τόλμημα γενναῖον.
Ὁ δὲ πατήρ γε Φίλιππος ηὐφραίνετο σὺν τούτοις,
ὁρῶν τὸ φρόνημα παιδὸς κάλλιστον, ῥωμαλέον,
μὴ φέρων τούτου δὲ μορφὴν ἦν ἐν ἀμφιβολίᾳ.
Ἀλέξανδρος γενόμενος ἐτῶν δεκατεσσάρων,
ἐκεῖ δὲ διερχόμενος τῷ τόπῳ τοῦ καγκέλλου,
ὅπου βουκέφαλος αὐτὸς ἵππος ἦν κεκλεισμένος,
ἤκουσεν ἄφνω φοβερὸν χρεμετισμὸν τὸν τούτου·
ὡς ἐπηρώτησεν αὐτοῖς ἱπποφορβίοις οὗτος,
»τίς οὗτος ὁ χρεμετισμός;« Καὶ λέγει Πτολεμαῖος,
φέρων ὁ κόμητος ἀρχήν, »Βουκέφαλος ἦν ἵππος,
ὃν ὁ πατήρ σου, δέσποτα, κατέκλεισεν ἐνταῦθα,
ὥσπερ θηρίον τὸν αὐτὸν δεινόν, ἀνθρωποφάγον.«
Ὁ δ' ἵππος πάλιν τῆς φωνῆς ἀκούσας Ἀλεξάνδρου
δεύτερον ἐχρεμέτισεν οὐ φοβερόν, ὡς πάλαι,
ἀλλ' ἥμερον καὶ λυγρὸν καὶ ταπεινὸν καὶ πρᾶον.
Ὡς οὖν αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἤγγισε τῷ καγκέλλῳ,
εὐθέως ἵππος τάχιστα τοὺς ἐμπροσθίους πόδας

ἔτεινε πρὸς Ἀλέξανδρον, χαλῶν αὐτῷ καὶ γλῶσσαν,
δεικνύων τούτῳ δουλικὴν σχέσιν καθὰ δεσπότῃ.
ὅστις Ἀλέξανδρος ἰδὼν εὐγνωμοσύνην ἵππου,
ἔμπροσθεν τούτου λείψανα βιοθανῶν ἀνθρώπων
ἐλεεινῶς προσκείμενα, ἐκέλευσεν ἀνοῖξαι
φορβίοις τοῖς φυλάσσουσι τὸ κάγκελλον αὐτίκα,
ἵππου τ' αὐτὸς δραξάμενος τοῦ τένοντος τὸ τάχος
ἥμερον ἐναπέδειξε τοῦτον τὸν πρώην θῆρα,

Ἀλέξανδρος κατέτρεχε μεθ' ἵππου θρασυτέρως.

καθομαλίζων τῇ χειρὶ τούτου πᾶν τὸ σαρκίον.
Εἶτα προσέταξεν αὐτὸς ἔξω γενέσθαι τοῦτον,
ᾧ καὶ προσεπικαθεσθεὶς μέσον τῆς λεωφόρου,
μὴ φέροντα τὸν χαλινὸν ἔτρεχεν ἀκινδύνως.
Δραμὼν δέ τις ἀπήγγειλε Φιλίππῳ τὰ πραχθέντα,
ἵππου τὴν ἡμερότητα καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην.
Ὡς τὸν χρησμὸν ἐπιμνησθεὶς τὸν ἐν Δελφοῖς πυθίᾳ
ὁ Φίλιππος Ἀλέξανδρον καθυπαντᾷ ταχίστως
καὶ τοῦτον ἀσπασάμενος μεθ' ἡδονῆς ἐβόα,
»χαίροις, τέκνον Ἀλέξανδρε, σὺ γὰρ εἶ κοσμοκράτωρ.«
Ὄθεν κἀκ τούτου Φίλιππος ἔφερεν εὐθυμίαν,
ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ παιδὶ χρηστὰς ἐλπίδας ἔχων.

Τοῦ Βουκεφάλου σύμπασαν μάθε τὴν ἱστορίαν·
ὡς ἵππος ἦν ἀτίθασσος ἀνθρώπους κατεσθίων,
μόνῳ τῷ Μακεδόνι δ' οὖν ὑπείκων Ἀλεξάνδρῳ·
τὴν Βουκεφάλου κλῆσιν δέ τοιουτοτρόπως ἔχει·
βοὸς γὰρ εἶχε κεφαλὴν ἐν τῷ μηρῷ σφραγῖδα,
οὐ μὴν βοὸς ἐκέκτητο κεφάλιον καὶ κέρας.

Εἶθ' οὕτως γοῦν Ἀλέξανδρος εὐκαίριαν εὑρήσας

Ἐζήτησεν Ἀλέξανδρος ἐλθεῖν εἰς τὸν ἀγῶνα.

Φίλιππον κατησπάσατο λέξας πρὸς τοῦτον ταῦτα:
»Τῇ σῇ κελεύσει δέομαι, πάτερ, ἐλθεῖν εἰς Πίσσας.«
Καί τί, »φησὶν ὁ Φίλιππος,« »θεάσασθαι σὺ θέλεις
τὸν ἰσχυρὸν καὶ μέγιστον ἆθλον τῶν Ὀλυμπίων;«
»Οὐχί, πάτερ,« αὐτὸς φησίν, »ἀλλ' ἀγωνίσασθαί με.«
»Οὔπω,« φησίν, »Ἀλέξανδρε, μεμάθηκάς τι τούτων,

καὶ πῶς αὐτὸς ἐπιθυμεῖς ἐλθεῖν εἰς τὸν ἀγῶνα;
μεῖραξ γὰρ εἶ νεώτερος, καὶ τὴν τῶν Ὀλυμπίων
πάλην τε καὶ παγκράτιον οὐ δύνῃ μαχεσθῆναι.«
Ἀντέφησεν Ἀλέξανδρος, »τῇ τῶν θεῶν προνοίᾳ
πρὸς ἁρματηλατῆσαί με καθόπλισον εὐχαῖς σου.«
Εἶπε δ' ὁ Φίλιππος, »ἐγὼ πρόνοιάν σου ποιήσω·
σὺ δὲ σαυτὸν ἐπιμελῶς γύμναζε καθεκάστην·
ὁ γὰρ ἀγών, Ἀλέξανδρε, περιφανὴς καὶ μέγας·
ἐκ δὲ τῶν ἵππων τῶν ἐμῶν τοὺς κρείττονάς σοι δώσω,
ἐπιτηδείους καὶ καλοὺς καὶ δυνατοὺς εἰς πάλην.«
»Λάβω καὶ τὸν βουκέφαλον· πορεύσομαι σὺν τούτοις.«
Καταφιλήσας οὖν αὐτὸν ὁ Φίλιππος αὐτίκα
καὶ προθυμίαν τὴν αὐτοῦ θαυμάσας εἶπε τούτῳ,
»εἰ βούλει, τέκνον, ἄπελθε· θέλησιν σὴν ἐκπλήρου.«
Ὅθεν Ἀλέξανδρος ταχὺ φθάσας εἰς τὸν λιμένα,
σύν τε τοῖς ἵπποις τοῖς αὐτοῦ κατασκευῇ τε πάσῃ,
φίλῳ τῷ Ἡφαιστίωνι πάνυ τῷ καλλιστάτῳ
προσέταξε νῆα καινὴν προσκατασκευασθῆναι·

46. Ἀλέξανδρος ἐπέρασε πρὸς χώραν τῶν Πισσαίων.

ἧς γενομένης ἐν αὐτῇ σὺν ἅπασιν εἰσέδυ.
Καὶ πλεύσας οὗτος μετ' αὐτῶν πέραθεν προσωρμήθη
καὶ φθάσας πρὸς τὴν Ἦλιδα εἰς χώραν τῶν Πισσαίων
παρά τε φίλων τῶν αὐτοῦ καλλίστως ἐξενίσθη·
οὗτος δὲ πρόνοιαν πολλὴν ἵππων καὶ θεραπόντων
προσέταξε γενήσεσθαι· συνάμα φίλῳ δ' οὗτος
Ἡφαιστιαίωνι καλῷ πρὸς θεωρίαν ἦλθε.
Κατά γε τύχην συναντᾷ Νικόλαον ἐκεῖνον,
ἄνδρα θαυμασιώτατον, μέγαν ἐν ἡλικίᾳ,
ὑπέργκον, περιφανῆ πάντῃ καὶ ῥωμαλέον,
Ἀκαρνανίων ἄνακτος γνήσιον ὄντα παῖδα,
πλούτῳ πολλῷ ῥεμβόμενον καὶ σώματος τῇ ῥώμῃ,
τῆς ἁρματηλασίας τε τέχνῃ κατεπηρμένον.
Καὶ λέγει πρὸς Ἀλέξανδρον, »ὦ μειρακίσκε, χαίροις·
ἐφ' ᾧ γὰρ πάρει, λέξον μοι, καὶ τίς ὑπάρχεις φράσον.«
Προσέφησεν Ἀλέξανδρος, »ὅστις εἰ σύ, προσχαίρους.

πόθεν οὖν πέφυκας αὐτός; κλῆσιν δὲ τίνα φέρεις;
ἐκεῖνος πάλιν ἔφησε, »Νικόλαος καλοῦμαι,
ἄνακτος γόνος θαυμαστοῦ Καρναίων Ἀριδαίου.«
Ἀντέφησεν Ἀλέξανδρος πρὸς τοῦτον, »μὴ γαυρία,
Νικόλαε, τῇ δόξῃ σου καὶ σώματος τῇ ῥώμῃ.
ἕξεις γὰρ αὖριον ζωὴν ἱκανωτέραν μᾶλλον. ἧς οὐκ ἐντύγχανε ? παρὰ A
ἡ τύχη τρέπει τάχιστα κάτω τοὺς ἐπηρμένους,
μὴ φέρουσα τὸ στάσιμον· καὶ πρόσχες σὺ τὸ μέλλον.«
Ὁ δὲ Νικόλαος αὐτῷ, »καλῶς μὲν λέγεις,« ἔφη,
»ἀλλ' ὅμως σὺ τί πρὸς ἡμᾶς εἰσῆλθες καὶ τί βούλῃ;
προσαγωνίσασθαι λοιπὸν ἢ θεατὴς γενέσθαι;
ἐγὼ γὰρ ἔμαθον ὡς εἶ παιδίον τοῦ Φιλίππου.«

Οἱ πρὸς Ἀλέξανδρον δεινοὶ λόγοι τοῦ Νικολάου.

Αὐτὸς δ' εἶπεν, »ἐλήλυθα τὸν ἱππικὸν ἀγῶνα

Ἔπτυσεν οὖν Νικόλαος πρόσωπον Ἀλεξάνδρου.

ἀρίστως ἀγωνίσασθαι· καὶ μή μου καταφρόνει,
εἰ καὶ μικρός σοι φαίνομαι πρὸς θεωρίαν μᾶλλον.«
Ὁ δὲ Νικόλαός φησι, »φαίνῃ σὺ μαντομάχος,
ἔοικας σὺ καὶ παλαιστής, ἀλλ' οὐχ ἁρματηλάτης.«
Προσέφησεν Ἀλέξανδρος, »ἁρματηλάτης πέλω.«
Ὅθεν καὶ χόλου προσπλησθεὶς Νικόλαος αὐτίκα
τῆς ἡλικίας τε μικρὸν τούτου καταφρονήσας,
ἔχυμα τούτου δὲ ψυχῆς μήπω μαθὼν ἐκ λόγων
πρὸς Ἀλεξάνδρου πρόσωπον ἐνέπτυσε κακίστως
»μή σοι καλὸν προσγένοιτο τὸ βουλητόν« προσφήσας.
Εἶτα στραφεὶς Νικόλαος ἔφη πρὸς τοὺς ἰδίους,
»τὸ Πίσσαιων ἀγώνισμα βλέπετε ποῦ κατῆλθεν;«
Ὅθεν λοιπὸν Ἀλέξανδρος ὢν ἀναδιδαγμένος
παρά τε φύσεως αὐτῆς κρατεῖν ὀργῆς θυμοῦ τε
τὸν σίελον τῆς ὕβρεως ταχίστως ἐκφοργίσας
καὶ μειδιάσας τὸ δοκεῖν φησὶ τῷ Νικολάῳ,
»Νικόλαε, θανάσιμον ὅρκον ἐξόμνυμί σοι
σπόρον ἄγνὸν ἐμοῦ πατρός, γαστέραν ἱεράν δε
μητρὸς ἐμὲ βαστάσασαν, ἀγῶνα σὺν σοὶ στήσας

v. 841. W. τὸν θεῖον.

νικήσω πρὸς τὴν αὔριον, σήν δε πατρίδα μᾶλλον
Ἀχαρνιαίων πορευθεὶς δόρατι λάβω ταύτην.« δόρατί σε λήψομαι A
Καὶ μεθ' ἡμέρας δέ τινας ἐπέστη τῶν ἀγώνων,
αὐτῶν τῶν ἄθλων ὁ καιρός, μεγίστη προθεσμία.
Εἰσῆλθον ἀγωνίσασθαι τὸν ἀριθμὸν ἐννέα,
ἐξ ὧν ἦσαν οἱ τέσσαρες υἱοὶ τῶν βασιλέων,
πρῶτος αὐτὸς Νικόλαος υἱὸς Ἀχαρνιαίου, Μ.
Ξανθίας ὁ Βοιώτιος, Κορίνθιος ὁ Κίμων,
καὶ τέταρτος Ἀλέξανδρος, ὁ παῖς τοῦ Μακεδόνος.
49. Ὅρκον αὐτὸς Ἀλέξανδρος φέρει τῷ Νικολάῳ
Ἕτεροι δ' ἦσαν σατραπῶν καὶ ἡγεμόνων παῖδες·
50. Ὁρᾶς τοὺς νέους, θεατά; βλέφων οὖν σὺ τὸ τέλος.
ἐτέθη κάλπις ἱερὰ καὶ κλῆρος τοῖς ἀνδράσι·
ἡ τύχη τὸν Νικόλαον ἐν τοῖς πρωτείοις ἄγει,
Ξανθίαν τὸν Βοιώτιον δεύτερον ἐπιγράφει,
τρίτον αὐτὸν Κορίνθιον τὸν Κίμωνα προσφέρει,
τέταρτον τὸν Κλειτόμαχον καὶ πέμπτον Ἀριστίππην,
ἕκτον τὸν Φωκαέωνον, ἕβδομον τὸν Κημαῖον,
ὄγδοον τὸν Ἀλέξανδρον, ἔνατον Κιτομάχου·
μεθ' ὅπλων πάντες ἔστησαν σὺν ἅρμασι τοῖς τούτων.
Τῶν ἵππων οὖν ἡ τάβλωσις ἐξῆλθε παραυτίκα·
ἱππεγνευτὴς καθέστηκεν, ἠνοίχθησαν αἱ πύλαι,
οἱ νέοι προσεπήδησαν ὁρμήματι καλλίστῳ·
ὡς δὲ τὸν πρῶτον, δεύτερον ὁμοῦ δὲ καὶ τὸν τρίτον καὶ τέταρτον ΔΔΒL
καμπτῆρα προσετέλεσαν, οἱ μὲν αὐτῶν τῶν ἵππων
λιποψυχούντων ὕστεροι γεγόνασι τῶν ἄλλων,
τέταρτος δ' ἦν Ἀλέξανδρος κατόπισθεν ἐλαύνων,
ἀκόλουθος Νικόλαος μετὰ πολλοῦ τοῦ θράσους,
θέλων αὐτὸν Ἀλέξανδρον δολίως ἀναιρῆσαι·
ἦν δ' Ἀριδαῖος ὁ πατὴρ αὐτοῦ τοῦ Νικολάου
παρὰ Φιλίππου πρότερον σφαγεὶς ἐν τῷ πολέμῳ,
καὶ τοῦτο γνοὺς Ἀλέξανδρος ἔπραξεν ὡς φρενήρης
παραχωρεῖν Νικόλαον ἔμπροσθεν κατατρέχειν.
Καὶ τρέχων οὗτος ἔμπροσθεν, θέλων στεφανωθῆναι,
κατόπισθεν Ἀλέξανδρος κατέτρεχε θρασέως.

v. 856. W. κάρπις.

Ὡς οὖν ταχίστως ἤλαυνον μέχρι καμπτήρων δύω,
ἐκύρτανε Νικόλαος Ἀλέξανδρον διφρεῦσαι.
Ξανθίας δὲ κατέμπροσθεν ὢν συσκευὴν ἐποίει,
ὅπως ἐλθὼν Ἀλέξανδρος ἐν ταύτῃ καταπέσῃ.
Ἔνθεν αὐτὸς Νικόλαος ὄπισθεν ἐπιβλέπων
ἔτυπτε κατὰ πρόσωπον βουκέφαλον τὸν ἵππον· Β
καὶ τοῦ Ξανθίου τρέχοντος ἔμπροσθεν Νικολάου
ἵππος ὁ δεξιώτατος ὁ τούτου σκονδυλίζει·
ὅλον γοῦν ἅρμα σὺν αὐτῷ τάχιστα καταπίπτει.
Ἔρχεται καὶ Νικόλαος ἐπάνω τοῦ Ξανθίου,
κατ' Ἀλεξάνδρου πρόσωπον πρόσωπον φέρων οὗτος·
ἅρμα δὲ τούτου σὺν αὐτῷ κακίστως καταπίπτει.
Ἐδήχθη γὰρ Νικόλαος παρὰ τοῦ βουκεφάλου· Β
καὶ βρύξας οὖν Ἀλέξανδρος σὺν ἅρματι τῷ τούτου,
ἅρμα δὲ τὸ καταπεσὸν τοῦ Νικολάου φθάσας
ἐπιλαμβάνεται στερρῶς τῶν ὄπισθεν ἀξόνων,
καὶ ῥίπτει τοῦτο κατὰ γῆς σὺν γαύρῳ Νικολάῳ,
καὶ τελευτᾷ Νικόλαος ἐκεῖσε παραυτίκα.
Ὅθεν δραμὼν Ἀλέξανδρος ἐστεφανώθη μόνος·
ἐν ἅπασι δὲ θόρυβος καὶ θροῦς προσεγεγόνει.
51. Ἔρχεται γοῦν Ἀλέξανδρος πρὸς Δίαν λαβεῖν στέφος.
Πρὸς δὲ τὸν τελευτήσαντα φησὶν ἡ παροιμία,
52. Τὸν κότινον τὸν στέφανον Ἀλέξανδρος ἐστέφθη. οὖν Κ.
»Ὃς ἄλλῳ τεύχει τὰ κακά, ταὐτῷ μᾶλλον σκευάζει.«
Ἔρχεται γοῦν Ἀλέξανδρος καταστεφανωμένος
τὸν κότινον τὸν στέφανον πρὸς Ὀλυμπίαν Δία.
Ὁ δὲ διάκονος Διὸς ἔφησεν Ἀλεξάνδρῳ,
»Ὀλύμπιος, Ἀλέξανδρε, Ζεύς σοι προσαγορεύει
καὶ Φοῖβος ὁ σεβάσμιος, ὥσπερ σὺ τὸν ἀγῶνα
τὸν τῶν Πισσαίων ἤτησας, οὕτω πολλοὺς πολέμους
νικήσεις ἀνδρικώτατα καὶ βασιλεὺς γενήσῃ·
λαβὼν οὖν στέφος παρ' ἐμοῦ χαίρων ἄπιθι τάχει,
ἔνδικος σὺ καὶ τιμωρὸς πατρὸς μητρὸς γενέσθαι.«
Ἀλέξανδρος δὲ τὸν χρησμὸν ἀκούσας ὑπεξῆλθε·
οἱ δὲ Πισσαῖοι πλέξαντες ὕμνον αὐτῷ προσεῖπον,

6*

»Φίλιππε, τέρπου, χόρευε, σὺν τῇ συζύγῳ χαῖρε·
ὁ τοκετὸς Ἀλέξανδρος εὐτύχησεν ἐς ἄκρον·
εὐφραίνου τοίνυν, ἡ πατρὶς τῶν Μακεδόνων αὕτη·
στεῖλον αὐτὸν καὶ πρὸς ἐχθροὺς κάλλιστον νικηφόρον.
Χαίροις λοιπόν, Ἀλέξανδρε, χαίροις ὁ κοσμοκράτωρ.«
Ἔνθεν Ἀλέξανδρος λαβὼν τὴν κληδονίδα ταύτην
νικηφορῶν ὑπέστρεφεν εἰς τὴν Μακεδονίαν·
εὗρε δὲ τούτου τιθηνὸν ἀπόβλητον κακίστως
παρὰ Φιλίππου τοῦ πατρός, αὐτὸν δὲ Κλεοπάτραν
τὴν τοῦ Λυσίου γήμαντα καὶ γάμους ἐκτελοῦντα.
Τὸν στέφανον δ' Ἀλέξανδρος φορῶν αὐτὸν τῆς νίκης
εἰσῆλθε πρὸς τὸν Φίλιππον καθήμενον ἐν γάμοις
καὶ λέγει, »πάτερ, δέξαι μου τὸν στέφανον τῆς νίκης
τὸν ἐκ πολλῶν ἰδρώτων μου καλῶς ἐμοὶ τεθέντα
παρὰ Διὸς αὐτοῦ θεοῦ καὶ Φοίβου σεβασμίου·
μητέρα δέ γε τὴν ἐμὴν ὅταν πρὸς ἄνδρα δώσω,

Φίλιππος σύνευνον ἀφεὶς ἔλαβε Κλεοπάτραν.

σχῶ σοι τῷ τότε σύνδειπνον καὶ γάμους ἐκτελέσω.«

Ἐκάθισεν Ἀλέξανδρος ἐν γάμοις τοῦ Φιλίππου.

Καὶ ταῦτ' εἰπὼν Ἀλέξανδρος, ἄντικρυς ἀνεκλήθη
Φιλίππου γελωτοποιούς, φορῶν τὰ μέτα στέφη·
ἐτρύχετο δ' ὁ Φίλιππος τοῖς λόγοις Ἀλεξάνδρου.
Ὧν οὖν Λυσίας σύνδειπνος ἔφησε τῷ Φιλίππῳ,
»Φίλιππε, πάντων πόλεων θυνάστα, νῦν τελοῦμεν
εἰς Κλεοπάτραν ἀδελφὴν σοὶ τῷ μεγίστῳ γάμους,
ἐξ ἧς γνησίους παῖδας σὺ γεννήσεις ἀμοιχεύτους,
σὸν χαρακτῆρα φέροντας καὶ σὴν μορφὴν ὁμοίως.«
Ἀκούσας δ' οὖν Ἀλέξανδρος ὀργίζεται τὸ τάχος,
ἣν δὲ κατεῖχε τῇ χειρὶ κύλικα πρὸς Λυσίαν
ἀνιλεῶς προσέρριψε, κρούσας κατὰ κροτάφου,
καὶ τοῦτον αὖθις ἀναιρεῖ καὶ θανατοῖ κακίστως.

Οὐκ ἔφερεν Ἀλέξανδρος τὰς ὕβρεις τοῦ Λυσίου.

"Οπερ ἰδὼν ὁ Φίλιππος ἀνίσταται ξιφήρης,

Ἀλέξανδρος ἐφόνευσε Λυσίαν ἐν τοῖς γάμοις.

B: ἀντικλίνη ἐναντίον Φ. Φιλίππου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γελοιοίς.
C: —— —— —— —— —— —— γελωτοποιούς

ἐρχόμενος μετὰ θυμοῦ πλείστου κατ' Ἀλεξάνδρου.
Συμπίπτει δ' οὗτος σκελισθεὶς ἐπὶ τῆς κλιτηρίας· ἐγὼ τῆς κλιτηρίας
ὡς καὶ τὰ γόνατα πληγεὶς ἔπεσε παραυτίκα.
Εἶπε δ' Ἀλέξανδρος αὐτῷ, »σπεύδων σὺ τὴν Ἀσίαν
καὶ τὴν Εὐρώπην καταγεῖν καὶ ταύτας καταστρέφαι,
οὐκ ἠδυνήθης, Φίλιππε, καὶ νῦν ἐμοὶ τὸ ξίφος
ἀδίκως ἐξεγύμνωσας ἀνιλεῶς φονεῦσαι;«
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν Ἀλέξανδρος ἀφήρπασε τὸ ξίφος
αὐτοῦ Φιλίππου τοῦ πατρὸς καὶ πάντας τοὺς ἐκεῖσε
ἡμισφαγεῖς ἐποίησε φημὶ τοὺς κεκλημένους. τ. BLC
Καὶ ἦν ἰδεῖν μάχην ἐκεῖ Λαπίθων καὶ Κενταύρων
ἐγγινομένην γάμοις τε τοῖς ἐπὶ Πειριθόῳ.
Οἱ μὲν γὰρ ἔφευγον ταχὺ κλιτῆρα προσαφέντες,
τραπέζας πάλιν δ' ἕτεροι καθήρπασαν ὡς ὅπλα,
ἄλλοι δ' εἰς τόπους σκοτεινοὺς τῷ φόβῳ προσεχώρουν,
ὥστε κ' αὐτὸν προσθεωρεῖν μέγιστον Ὀδυσσέα
τὸν δυνατῶς φωνεύσαντα μνηστῆρας Πηνελόπης.
Τὴν ἀδελφὴν Λυσίου δέ, νύμφην τὴν Κλεοπάτραν
φυγάδ' ἀπεκατέστησεν ἀτίμως πολλῷ τάχει.
Τὸν δὲ πατέρα Φίλιππον λαβόντες δορυφόροι
πρός τε τὴν κλίνην τὴν αὐτοῦ κατακλινοῦσι τοῦτον,
κακῶς ἐσγάτως πένοντα τῇ τῶν σκελῶν συνθλάσει.
Εἰσάγει δ' οὖν Ἀλέξανδρος ἐν βασιλείοις δόμοις
Ὀλυμπιάδα τὴν αὐτοῦ μητέρα τιμῇ πλείστῃ,
αὐτῆς τῶν γάμων ἕκδικος οὗτος γεγενημένος.

Μετά τινας ἡμέρας δὲ πάλιν πρὸς τὸν πατέρα

Φέρει μητέρ' Ἀλέξανδρος τὸ τάχος ἀνακτόρους.

ἐπανελθὼν Ἀλέξανδρος, καθίσας προσεφώνει,

Αὐτὸν πατέρα Φίλιππον πείθει καλοῖς ἐν λόγοις.

»οὔπω πατέρα σε καλῶ, Φίλιππε μᾶλλον, χαίροις·
καὶ γὰρ οὐ βούλει σὺ πατὴρ ἐμὸς περιχελῆσθαι·
ἦλθον λοιπὸν οὐχ ὡς υἱός, ἀλλ' ὡς μεσίτης πάντων
τῶν γενομένων παρὰ σοῦ κακίστως καὶ πραχθέντων
πρός τε τὴν σὴν δόμζυγα, ταύτην ἐμὴν μητέρα·
τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν Ἀλέξανδρος, εἰπέ μοι,

τὸν Λυσίαν ἀνελὼν ἐν μέσῳ τοῦ κλιτῆρος,
ἐμὲ προσατιμάσαντα λόγοις τοῖς ἀπρεπέσιν;
σὺ δὲ καλῶς ἐποίησας ἐπαναστὰς σῷ τέκνῳ,
φέρων τὸ ξίφος κατ' ἐμοῦ, θέλων ἐμὲ φονεῦσαι;
καίτοι μηδὲν ἀδικηθεὶς παρὰ τῆς ὁμοζύγου,
μητρὸς ἐμῆς, ἠθέλησας ἑτέραν προσλαβέσθαι;
ἀνάστα, περὶ σεαυτὸν γενόμενος, καὶ βλέφον,
πῶς σὺ νωθρεύῃ τὴν ψυχὴν καὶ σὺν αὐτῇ τὸ σῶμα.
Ἐγὼ γὰρ πρέσβυς γέγωμαι πρὸς τὴν ἐμὴν μητέρα
καὶ πείσω ταύτην ἱλαρῶς σοι προσκαταλλαγῆναι
καὶ συγχωρῆσαι τὴν αὐτὴν πάντα τὰ τολμηθέντα·
καὶ γὰρ ἐμοὶ πεισθήσεται καλῶς βουλευομένῳ,
εἰ καὶ μὴ βούλῃ σὺ πατὴρ αὐτὸς ἐμὸς κεκλῆσθαι.«
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἐξέρχεται πρὸς τὴν Ὀλυμπιάδα
καὶ κατ' ἰδίαν προσλαβὼν κουφιωτάτως φράζει,
»τί, γλυκυτάτη μῆτέρ μου, πενθεῖς καὶ σκυθρωπάζεις
περὶ τῶν γενομένων σοι κακῶς παρὰ Φιλίππου;
εἰ γὰρ αὐτὸν σὸν σύνευνον τὸ γεγονὸς λανθάνει,
ἁμάρτημα τὸ σοὶ πραχθέν, ἀλλ' ἔλεγχός σου μᾶλλον
ἐγὼ τυγχάνω φανερὸς δεικνύμενος ἐν κόσμῳ·
ἀνδρὸς Λιβύπτου γὰρ υἱός, ὡς σὺ γινώσκεις, πέλω.
Λοιπὸν σπουδῇ κατάλλαβε περὶ τὴν κλίνην τούτου
καὶ τούτῳ καταλλάγηθι· πρέπον γὰρ τὴν γυναῖκα
Κατήλλαξεν Ἀλέξανδρος ἐν γνώσει τοὺς τοκέας.
ἀνδρὶ καθυποτάσσεσθαι, καθὼς φησιν ὁ νόμος.«
Εἰπὼν δὲ ταῦτ' Ἀλέξανδρος ἔπεισε τὴν μητέρα
καὶ σὺν αὐτῇ πρὸς Φίλιππον ἔρχεται τὸν πατέρα,
λέγων, »ὦ πάτερ Φίλιππε, νῦν σοι φωνῶ τοκέα,
ὅτι καὶ σὺ τῷ τέκνῳ σου καλῶς προσκατεπείσθης.
Πάρεστι νῦν ἡ μήτηρ μου σοῦ κατασπαζομένη·
ἥτις παράκλησιν ἐμὴν αὐτῇ προσδεξαμένη
εἰσῆλθεν εὐμενῶς πρὸς σὲ πάντα συγγνωμονοῦσα
τὰ γεγονότα κατ' αὐτῆς· προσπλάκητε γοῦν τάχος
ἀλλήλοις καὶ συγχάρητε· αἰσχρὸν γὰρ οὐχ ὑπάρχει
βλέπειν ὑμᾶς Ἀλέξανδρον τὸν ἐξ ὑμῶν τεχθέντα
ἐμοὺς τοκέας φιλικῶς καλῶς ἀσπαζομένους.«

Οὕτως εἰπὼν διήλλαξε τοὺς ἀμφοτέρους τούτους·
καὶ ἦν λοιπὸν Ἀλέξανδρος παρὰ τῶν Μακεδόνων
ἀρίστως θαυμαζόμενος καὶ μᾶλλον ὡς ἀνδρεῖος.
Τὴν κλῆσιν τοῦ Λυσίου δὲ πάντοτε παραιτοῦνται
οἱ παῖδας ἐχαμίζοντες καὶ γάμους ἐκτελοῦντες,
μὴ κλῆσιν ἐκεῖ λέγεσθαι ταύτην τὴν τοῦ Λυσίου,
μὴ γάμοι λύσιν λάβωσιν ὡς ἀπὸ τοῦ Λυσίου.
Ἦν δ' ἔθνος τι καὶ πόλις τις Μοθώνη καλουμένη,
ἀποστατοῦσα τῆς αὐτοῦ Φιλίππου βασιλείας.
Ἔπεμψεν οὖν Ἀλέξανδρον μετὰ τῶν στρατευμάτων
ταύτῃ προσμαχησόμενον κακῶς ἐξολοθρεῦσαι·
ὡς καὶ παραγενόμενος τάχιστα πρὸς τὴν πόλιν
ἐν λόγοις μόνοις ἔπεισε τοὺς ἔνδον ὑποκύψαι
καὶ μήτε μαχήμασι, μήτε δοράτων τρώσει.
Ἐπαναστρέψας τοιγαροῦν οὗτος ἐκ τοῦ πολέμου
Μοθώνην κατεδούλωσε πρῶτον ἀποστατοῦσαν.
καὶ πρὸς τὴν πόλιν εἰσελθὼν εὗρεν ἄνδρας ἑστῶτας,
Ἦλθον ζητοῦντες ἄγγελοι τοὺς φόρους τοῦ Δαρείου.
βαρβαρικῷ τε στολισμῷ πάντας ἐνδεδυμένους
καὶ κατὰ πρόσωπον αὐτῷ Φιλίππῳ προσλαλοῦντας.
Ἀλέξανδρος δ' ἐξήταζε, »τίνες εἰσὶν οἱ πρέσβεις;«
Οἱ δὲ πρὸς τοῦτον ἔφησαν, »σατράπαι τοῦ Δαρείου.«
Καὶ πάλιν οὗτος πρὸς αὐτούς, »καὶ τί,« φησιν, »ζητεῖτε;«
οἱ δ' »ἀπαιτήσοντες ἡμεῖς« ἀντέφησαν, »τοὺς φόρους
τοὺς διδομένους παρ' ὑμῶν κατ' ἔτος τοὺς συνήθεις.«
»Πεμφθέντες δὲ παρὰ τίνος;« οἱ δὲ καὶ πάλιν εἶπον:
»ἐκ βασιλέως τῶν Περσῶν τοῦ δυνατοῦ Δαρείου,«
Ἀλέξανδρος προσέφησε καὶ πάλιν τοῖς βαρβάροις,
»ἕνεκεν τίνος οὖν ὑμεῖς τοὺς φόρους ἀπαιτεῖτε;«
οἱ δὲ προσαπεκρίθησαν, »χάριν τῆς γῆς ἡλίου,
ὡσὺς χρυσέους ἑκατὸν λαμβάνοντες κατ' ἔτος
ἀπὸ λιτρῶν πρὸς εἴκοσιν ἕνα καθ' ἕνα τούτων.«
Ἀπέπεμψεν Ἀλέξανδρος τοὺς πρέσβεις μετ' αἰσχύνης.
Ἀλέξανδρος πάλιν αὐτοῖς, »μᾶλλον οἱ θεοὶ πάντες
Ἀπράκτους ἐξαπέστειλεν Ἀλέξανδρος τοὺς πρέσβεις.

ὡς δωρεὰν πᾶσιν ἡμῖν τοῖς οὖσιν ἐν τῷ κόσμῳ
αὐτὰ προσεδωρήσαντο, καὶ πῶς ὑμεῖς ἀδίκως
θεῶν μεγίστων δωρεὰν κακῶς προσαπαιτεῖτε,
ἔρανον προσλαμβάνοντες ὡς τὰ προρρηθέντα;
Οὐ δίκαιον τὸν Φίλιππον βαρβάροις ἐρανίζειν,
μᾶλλον οὐδ' ὑποτάσσεσθαι δουλείᾳ τῶν βαρβάρων.«
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν Ἀλέξανδρος εἶπεν αὐτοῖς βαρβάροις,
»πορεύεσθε καὶ λέξατε τῷ βασιλεῖ Δαρείῳ,
ὅτι φησὶν Ἀλέξανδρος, ὁ παῖς Φιλιππιάδου,
μὴ ἔχων Φίλιππος υἱὸν ἐδίδου σοι καὶ φόρους,
νῦν οὖν ἐγέννησεν υἱόν, Ἀλέξανδρον τῇ κλήσει,
φόρους λοιπὸν οὐ δώσει σοι, ἀλλὰ καὶ φόρους πάντας
οὓς παρ' αὐτοῦ καθήρπασας πρότερον κακῷ νόμῳ,
πάντας ἐγὼ προσλήψομαι παρὼν πρὸς τὴν Περσίδα.«
Οὕτως εἰπὼν ἐξέπεμψεν ἀπράκτους αὐτοὺς πρέσβεις
μηδ' ἀξιώσας γράμμασι Δαρεῖον βασιλέα.
Ἔχαιρεν οὖν ὁ Φίλιππος ἐπί τε τῇ φρονήσει,
ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ, συνέσει τε τῶν λόγων.
Πάλιν ἑτέρας πόλεως Θρᾳκῶν ἀποστατούσης,
Ἀλέξανδρος μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἀπῆλθε
καὶ μάχην στήσας κατ' αὐτῆς κατέστρεψεν εἰς τέλος·
Ἦν δέ τις Θεσσαλονικεὺς πλούσιος ἀνὴρ σφόδρα,
καλός, θαυμασιώτατος, τῇ κλήσει Παυσανίας,
περίδοξος, περιφανής, σχὼν δύναμιν μεγάλην.
Ὀλυμπιάδος οὖν αὐτὸς ἠράσθη τῆς καλλίστης·
ὅστις καὶ πέμψας πρὸς αὐτὴν τοὺς δυναμένους πεῖσαι
Φίλιππον καταλείψασαν καὐτῷ δὲ γαμηθῆναι,
οὐκουν κατέπεισεν αὐτήν· ὅθεν καὶ πρὸς μανίαν

Ἔρωτα τὸν θανάσιμον βλέφων τοῦ Παυσανίου.

ὁ Παυσανίας ἐμπεσὼν ἐβούλωτο φονεῦσαι

Ὁ Παυσανίας θανατοῖ τὸν Φίλιππον ἐν δόλῳ.

τὸν βασιλέα Φίλιππον καὶ ταύτην καθαρπάσαι.
Ὡς δ' εἶδε τὸν Ἀλέξανδρον ἐλθόντα πρὸς τὴν πόλιν
τὴν προρρηθεῖσαν τῶν Θρᾳκῶν μετὰ τῶν στρατευμάτων,
ἔσπευδεν, ἠγωνίζετο κακῶς ὁ Παυσανίας

δόλῳ τοῦ κτεῖναι Φίλιππον ἀπόντος Ἀλεξάνδρου·
Ἦν δ' ἐκτελῶν ὁ Φίλιππος θυμελικὸν ἀγῶνα
μὴ γνοὺς ἐνέδραν τὴν αὐτοῦ, κακίστην ξυμβουλίαν·
ὃν πρὸς τὸ στάδιον εὑρὼν ἔφιππον Παυσανίας
ξιφήρης ἐπεισέρχεται μὴ γνόντος τοῦ Φιλίππου,
συμμάχους ἔχων ἰσχυροὺς ἄνδρας πολλοὺς ἐνόπλους,
βουλόμενος τὸν Φίλιππον φονεῦσαι μετὰ ξίφους·
ὃς καὶ τὴν λόγχην τάχιστα κατὰ πλευρᾶς Φιλίππου
προσακοντίσας εὐκαιρεῖ, καὶ μέγα πλῆξας τοῦτον
τὸ τέλος οὐκ ἀνῆρησε· γίνεται δὲ θροῦς μέγας
καὶ ταραχὴ καὶ σύγχυσις καὶ φόβος ἐν θεάτρῳ.

Κατὰ πλευρᾶς ἐλόγχευσε Φίλιππον Παυσανίας.

Ὁ Παυσανίας οὖν ἐλθὼν τάχος ἐν ἀνακτόροις

Κατὰ πλευρᾶς Ἀλέξανδρος βάλλει τὸν Παυσανίαν

σφόδρα κατεβιάζετο λαβεῖν Ὀλυμπιάδα.
Αὐτῇ δ' ἡμέρ' Ἀλέξανδρος ἔρχεται κατὰ τύχην
νικηφορῶν συνάμα τε παντὶ τῷ στρατοπέδῳ·
ὅστις μεγίστην ταραχὴν εὑρὼν περὶ τὴν πόλιν
ἠρώτα θέλων τοῦ μαθεῖν, καὶ γνοὺς ὡς Παυσανίας
ἐφόνευσε τὸν Φίλιππον καὶ πρὸς τοῖς ἀνακτόροις
ἦλθε λαβεῖν βουλόμενος ὁμόζυγα τὴν τούτου,
ἐκεῖσε τάχος ἔδραμεν ἔχων ἐνόπλους ἄνδρας,
καὶ Παυσανίαν ἐφευρὼν αὐτὴν Ὀλυμπιάδα
ἁρπάσαντα, μὴ θέλουσαν, καὶ συμπλακέντα ταύτην,
ἠθέλησεν Ἀλέξανδρος, ἣν βιβλίδα λόγχην
ἐκράτει, ῥῖψαι κατ' αὐτοῦ κακίστου Παυσανίου,
ἀλλ' ἐφοβήθη μήποτε καὶ τὴν μητέρα πλήξῃ.
Ὀλυμπιὰς δ' εἶπεν αὐτῷ, »δὸς τοῦτον μετὰ λόγχης·
ἐμοὶ γὰρ Ἄμμων βοηθεῖ, πατὴρ ὁ σός, ὦ τέκνον.«
Πλήξας οὖν τοῦτον ἰσχυρῶς εὐστόχως μετὰ λόγχης,
θάνατον παραπλήσιον ἐπήγαγεν αὐτίκα.
Μαθὼν οὖν ὡς ὁ Φίλιππος ἔμπνους ἀκμὴν ὑπάρχει,
ἔδραμε τάχος πρὸς αὐτὸν φήσας: »τί βούλῃ πάτερ;«
Ὁ δὲ αὖθις ἐπεφώνησεν, »ἐλθέσθαι Παυσανίαν.«
Οὗ γεγονότος τάχιστα, τὸ ξίφος ἀνὰ χεῖρας

Ἀλέξανδρος λαβὼν εὐθὺς ἔβαλεν εἰς τὴν χεῖρα
Φιλίππου τούτου τοῦ πατρός· ὅστις τὴν χεῖρα τείνας
ἐνισχυόμενος στερρῶς χερσὶ ταῖς Ἀλεξάνδρου
πικρῶς κατεσφαγίασεν οὗτος τὸν Παυσανίαν,
εἰπὼν πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, «τέκνον πεφιλημένον,
εἰ γὰρ καὶ θνήσκω φονευθεὶς παρὰ τοῦ Παυσανίου,
ἀλλ' ἐκδικήθην παρὰ σοῦ, φονεύσας τὸν ἐχθρὸν μου
ἐμαῖς χερσί. Λοιπὸν αὐτὸς καὶ θνήσκων οὐ λυποῦμαι·

67. Πικρῶς κατεσφαγίασε Φίλιππος Παυσανίαν.

Θεὸς γὰρ Ἄμμων ἔφησεν ὁ μέγας τῇ μητρί σου:
«Ἔχεις υἱὸν κατὰ γαστρός, οὗτος ἐκδικητής σου,
τοῦ δὲ πατρὸς τὸν φονευτὴν Φιλίππου κατασφάξει.»
Οὕτως εἰπὼν ὁ Φίλιππος ἐξέπνευσεν αὐτίκα.
Τοὺς Παυσανίου φίλους δέ, πάντας ἐχθροὺς Φιλίππου,
ἀνήρρησεν Ἀλέξανδρος ξίφει συγκόψας τούτους.
Θάπτεται γοῦν βασιλικῶς ὁ Φίλιππος ἐνδόξως,
πολλὰ θρηνούσης γυναικὸς Ὀλυμπιάδος τούτου,
Μακεδονίας ὅλης τε μεγάλως συμπενθούσης.

68. Βασιλικῶς ὁ Φίλιππος θάπτεται πρὸς Ἑλλάδα.

Ἐλθόντων πάντων δὲ λοιπὸν εἰς τὴν ταφὴν Φιλίππου,

69. Ἀλέξανδρος ἐφώνησε πρὸς Μακεδόνας ταῦτα.

Ἀλέξανδρος ἀνέρχεται πρὸς ἀνδριάντα μέγαν
αὐτοῦ Φιλίππου τοῦ πατρός· ὃς καὶ βοήσας μέγα
εἶπεν: «ὦ παῖδες τῶν Θρᾳκῶν καὶ Μακεδόνων πάντων,
τῶν Ἐπελλέων Θετταλῶν καὶ τῶν Ἀφιτρυόνων,
Θηβαίων, Κορινθίων τε καὶ Λακεδαιμονίων,
τῶν Ἀθηναίων καὶ λοιπῶν Ἑλλήνων τῆς Ἑλλάδος,
προσέλθετέ μοι κάλλιστα πᾶσι βουλευομένῳ·
τοῖς Ἀλεξάνδρου πείσθητε λόγοις, συστρατιῶται·
αὐτοὺς ἐμοὶ πιστεύσατε κατὰ βαρβάρων πάντες.
Καλῶς ἐπιστρατεύσωμεν, ἵν' ἐλευθερωθῶμεν
αὐτῆς δουλείας τῶν Περσῶν καὶ καταδυναστείας,
καὶ μή, πρὸς μάχην ἄριστοι πάντες Ἕλληνες ὄντες,
κακῶς καταδουλούμεθα βαρβάροις ἀνισχύροις.»

Οὕτως εἰπὼν Ἀλέξανδρος καλῶς καὶ συμβουλεύσας
πάντας τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν ἐκέλευσεν ἀχθῆναι.
Οἵτινες ἅπαντες αὐτοὶ συναθροισθέντες νέοι
εἰς Μακεδόνων ἔρχονται χώραν οἰκειοβούλως,
ὡς εἴποι τις ἀπὸ φωνῆς κληθέντες θεοπέμπτου.

70. Ἐκάλει καὶ τοὺς γηραιοὺς Ἀλέξανδρος εἰς μάχην.

Ἀνοίξας οὖν Ἀλέξανδρος πατρὸς τὰς ἀποθήκας
τοῖς νέοις ἐδωρήσατο πάσας τὰς πανοπλίας.
Φιλίππου δ' ὑπερασπιστὰς πάντας προσεκαλεῖτο
λέγων αὐτούς: «πρεσβύτεροι, ἄλκιμοι δὲ πρὸς ὅπλα,
ἡμεῖς δεσπόται, γηραιοὶ πρὸς μάχην ἀτρυνθῶμεν,
κοσμῆσαι πάντες σπεύσωμεν τὴν χώραν τῶν Ἑλλήνων.»
Οἵτινες πρὸς Ἀλέξανδρον ἔφησαν: «ὦ γενναῖε,
ἡμεῖς συστρατευσάμενοι Φιλίππῳ τῷ πατρί σου,
φέροντες σῶμα σθεναρὸν ἐν πᾶσι τοῖς πολέμοις
εἰς γῆρας κατηντήσαμεν ἰσχὺν μὴ κεκτημένοι·
διὸ καὶ παραιτούμεθα τὴν ἐπὶ σοὶ στρατείαν,
ὡς μὴ δυνάμενοι καλῶς παίειν πρὸς ἀντιπάλους.»
Ὁ δ' αὐθὶς ἀπεκρίνατο, «μᾶλλον ὑμᾶς στρατεύσω·
εἰ καὶ τὸ σῶμα γηραιοὶ τυγχάνετε τῷ χρόνῳ,
(πολὺ γὰρ τῆς νεότητος τὸ γῆρας κατισχύει)
πολλάκις ἡλικία γοῦν οὖσα πρὸς μάχην νέα,
αὐτῇ τοῦ σώματος ἀλκῇ θαρροῦσα καὶ τραπεῖσα,
ὡς ἀμοιροῦσα συμβουλῆς, ἀπόλλυται τὸ τάχος.
Ὁ δὲ πρεσβύτης κατιδὼν τὸν κίνδυνον μακρόθεν
πράττει καλῶς ῥυόμενος πάντας κινδύνου νέους.
Ὑμεῖς οὖν συστρατεύσητε πᾶσι τοῖς Μακεδόσιν
οὐχ ὡς ἀντιτασσόμενοι μάχῃ καὶ πολεμίοις,
ἀλλὰ φρονίμως μάχεσθαι προτρέποντες τοῖς νέοις·
ἡ γὰρ βοήθεια διττῶς παρ' ἀμφοτέρων πέλει·
σώζει δ' αὐτὸ στρατόπεδον ἡ γνῶσις σὺν ἰσχύι·
μὴ οὔσης γὰρ τῆς γνώσεως ὁμοῦ καὶ τῆς ἰσχύος . . .
Αὐτὸς τὰ πρὸς δ' ἀνάβασιν ἠτρέπιζεν Ἀσίας,

71. Ἀρχὴν καλλίστην ἰσχυρὰν βλέπε τὴν Ἀλεξάνδρου.

κατασκευάζων ναῦς πολλάς, λύβερνα καὶ τριήρεις.

Ὡς καὶ προσέταξεν εὐθὺς τὰ πλήθη στρατευμάτων
ἐν ταῖς ναυσὶν εἰσέρχεσθαι μεθ' ὅπλων καὶ λυβέρνων.
Πρὸς ταῖς τριήρεις οὖν αὐτὸς ἐμβὰς σὺν Μακεδόσι
καὶ μυριάδας τάλαντα πέντε λαβὼν χρυσίου,
ὡς λέων ὥρμησεν αὐτὸς εἰς μάχας καὶ πολέμους.
Πᾶσαν οὖν Θράκην διελθών, οὖσαν ὑποκειμένην
αὐτῷ Φιλίππῳ τῷ πατρὶ καὶ καταδουλωμένην,
ὑπήκοον ἐποίησε τοῖς προσηνέσι λόγοις.
Ὅθεν καὶ πρὸς τὴν Βύζαντος πόλιν κατασκηνώσας
καὶ στήσας τόπον ἐν αὐτῇ καὶ πάντας στρατηγήσας,
στρατήγῳ κέκληκεν αὐτὸν· ἔνθεν ἀντιπεράσας
καὶ τῷ στρατῷ νείμας χρυσὸν ἄντικρυς Βυζαντίδος,
Χρυσόπολιν ὠνόμασε τὸν τόπον ἀπὸ τούτου.
Εἶθ' οὕτως πρὸς Ἑλλήσποντον καταλιπὼν τὰς νῆας
ἐκ τῆς Εὐρώπης ἔρχεται πρὸς χώραν τῆς Ἀσίας,
καὶ δόρυ πήξας ἐν αὐτῇ δορίκτητον προσηγόρευε.
Ἐκεῖθεν δὲ παραλαβὼν πάντας τοὺς ἐπιλέκτους
τῷ ποταμῷ τῷ Γρανικῷ τάχει προσεπιβαίνει,
ὃν τινα κατεφύλαττον σατράπαι τοῦ Δαρείου.
Μάχης οὖν ἐκατέρωθεν μεγάλης γενομένης,
ἐνίκησεν Ἀλέξανδρος καὶ λαφυραγωγήσας
αὐτοὺς σατράπας τῶν Περσῶν, πρὸς τὴν Ὀλυμπιάδα
καὶ πρὸς Ἀθήνας ἔστειλε τὰ σκῦλα τῶν βαρβάρων.
Ἔδοξε γὰρ αὐτῷ καλὸν τὴν παραθαλασσίαν
καθυποτάξαι πρότερον. Ὅθεν τὴν Ἰωνίαν,
Καρίαν προσεκτήσατο, μεθ' ἃς καὶ τὴν Λυδίαν
καὶ τοὺς ἐν Σάρδει θησαυροὺς ἔλαβε πλείστους ὄντας.
Εἶθ' οὕτως ἄλλας ἔλαβε πόλεις τήν τε Φρυγίαν

72. Ἦλθε καὶ πρὸς τὴν Βύζαντος Ἀλέξανδρος τὴν πόλιν.
Χρυσὸν πρὸς τὴν Χρυσόπολιν Ἀλέξανδρος προσνέμει.

Λυκίαν Παμφυλίαν τε καὶ τὰς ἐκεῖσε χώρας.

73. Ὡς εὐτυχὴς Ἀλέξανδρος θάλασσαν κατετμήθη.

Ἐν οἷς καὶ τι παράδοξον γέγονεν Ἀλεξάνδρῳ·
μὴ ἔχων οὗτος νῆας οὖν πέραθεν ὁρμηθῆναι,

v. 1176. W. ὑπερκειμένην. — v. 1200. W. καίτοι.

μέρος ὑπανεχώρησεν, ὡς φασι, τῆς θαλάσσης,
καὶ πᾶσα δύναμις πεζῶν διῆλθεν ἀκωλύτως.
Αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν πλοίων καὶ πάντων τῶν πλοΐμων
μακρόθεν ἦσαν ἄπασαι· ὅθεν ἀντιπεράσας
εἰς Ἀναποῦσαν ἔρχεται· καὶ τῶν πλοίων ἐλθόντων,
ἀπῆλθεν ἐν τοῖς μέρεσιν αὐτῆς Λυκαονίας,
καὶ τοῖς ἐκεῖσε στρατηγοῖς πράττειν καλῶς ἐνσκήψας
εἰς Σικελίαν ἐκπερᾷ μετὰ τῶν στρατευμάτων.
Καθυποτάξας δέ τινας αὐτῷ προσαπειθοῦντας,
ἦλθε τὸ τάχος ἐν αὐτῇ τῆς Ἰταλίας χώρᾳ.
Οἱ δὲ Ῥωμαίων στρατηγοὶ πέμπουσι διὰ Μάρκου
ἐπιμελίου στρατηγοῦ τὸν τοῦ Καπετωλίου
στέφανον φέροντα Διὸς ἐκ λίθων καὶ μαργάρων,
λέγοντες πρὸς Ἀλέξανδρον, «ἡμεῖς χρυσῷ στεφάνῳ
σὴν θείαν κάραν στέφομεν ὡς μέγαν βασιλέα,
αὐταῖς λιτραῖς ἑκατὸν ἔχοντα τοῦ χρυσίου.»

74. Ῥωμαῖοι χρυσοῦν στέφανον διδοῦσιν Ἀλεξάνδρῳ.

Καταδεξάμενος δ' αὐτῶν τὰ δῶρα καὶ τοὺς λόγους

75. Ἐδίωκον Ἀλέξανδρον κακῶς Καρθαγενῖται.

αὐτοῖς προσεπηγγείλατο τιμὴν καὶ δόξαν νεῖμαι.
Λαβὼν οὖν τάχος παρ' αὐτῶν χιλίους στρατιώτας,
σὺν τούτοις πεντακόσια τάλαντα τοῦ χρυσίου,
ὅλαις ναυσὶν ἐπέρασεν εἰς Ἀφρικὴν τὴν χώραν.
Ἔλεγον δὲ καὶ πλείονα στρατὸν Ἰταλοὶ δοῦναι,
εἰ μὴ συνῆπτον πόλεμον οὗτοι Καρχηδόνιοι.
Τῷ δ' Ἀλεξάνδρῳ στρατηγοὶ πάντες τῶν Ἀφρικίων
ταχὺ προσαπαντήσαντες ἱκέτευον ἐκτῆναι
τοῦτον τῆς πόλεως αὐτῶν, μείστης Καρθαγένης.
Τῆς ἀδρανείας οὖν αὐτὸς τούτων καταγελάσας
καὶ καταγνούς, ἀντέφησεν: «εἰ μὴ φανῆτε κρείττων,
τοῖς κρείττοσι τελέσητε φόρους, προσδουλωθέντες.»
Ἐκεῖθεν πάλιν οὖν αὐτὸς συνήθως ἀναζεύξας,
Λιβύην ὑποθέμενος σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει,
πρὸς χώραν Ἀμμωνιακὴν ἀνέρχεται τὸ τάχος·
εἶθ' οὕτως ταῖς ναυσὶ βαλὼν πάσας αὐτοῦ δυνάμεις

ἐκέλευσεν ἀντιπερᾶν πρὸς τὴν Φωκίδα νῆσον
καὶ περιμένειν ἅπαντας Ἀλέξανδρον ἐκεῖσε.
Τὸν Ἄμμωνα δ' Ἀλέξανδρος θυσίαν ἐκτελέσας,
καθυπεμνήσθη τῆς μητρὸς, ὡς προεῖπούσης τούτῳ,
»Ἄμμων σοῦ γέγονε πατὴρ ὁ συγγενόμενός μοι.«
Ὅθεν καὶ προσευξάμενος Ἄμμωνι προσεφώνει:
»Ἂν ἄρα κατ' ἀλήθειαν Ὀλυμπιάς μου μήτηρ
εἶπεν ἐκ σοῦ σπαρῆναί με, σὺ χρησμοδότησόν μοι.«
Ὁρᾷ γοῦν οὗτος ἐν νυκτὶ καθ' ὕπνους τὴν μητέρα
μετ' Ἄμμωνος αὐτοῦ θεοῦ τούτῳ περιπλακέντα,
»Ἀλέξανδρε,« δὲ λέγοντα, »γόνος ἐμὸς τυγχάνεις.«
Οὗτος οὖν τάχιστ' ἀναστὰς καὶ τοῖς αὐτοῦ σατράπαις

76. Ὁρᾶς Θεὸν μοιχεύοντα καὶ φῆς καλὸν σημεῖον.

ἅπαντα ταῦτα προσειπὼν καὶ γνοὺς ἐκ τούτων μᾶλλον

77. Ἄμμων τὴν Ἀλεξάνδρειαν τούτῳ προσεῖπε κτίσαι.

ὡς εἶναι τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ χρησμοῦ καλλίστην,
τέμενος Ἄμμωνος Θεοῦ χρύσεον καταπλάττει, τὸ ξόανον
γράψας πρὸς βάσιν τὴν αὐτοῦ, »γόνος ἔθετο ταῦτα
Λιβύης Ἄμμωνι Θεῷ τοκεῖ μου μείστῳ.«
Καὶ πάλιν οὖν Ἀλέξανδρος τὸν Ἄμμωνα προσεῖπεν
λαβέσθαι παρ' αὐτοῦ χρησμόν, ὅπως μεγάλην πόλιν
κτίσῃ καλὴν ἀείμνηστον εἰς ὄνομα τὸ τούτου.
Ἐν τοῖς ὀνείροις πάλιν γοῦν Ἀλέξανδρος κατεῖδε
τὸν Ἄμμωνα Θεὸν αὐτὸν ἐν γηραιᾷ τῇ χαίτῃ,
φοροῦντα καὶ χηρύκειον ἐν τοῖς κροτάφοις τούτου,
ἄνωθεν καθεζόμενον τῆς κλίνης Ἀλεξάνδρου
πλησίον ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ φάσκοντα τοιάδε:
»Ὦ Μακεδὼν Ἀλέξανδρε, Θεὸς Λιβύης Ἄμμων
ἐγὼ προσαγορεύω σοι μέγας ὁ μηλοκέρως,
ἂν ἀγηράτοις βούλῃ σὺ νεάζειν τοῖς αἰῶσι,
πόλιν ἐπίσημον αὐτὸς κτίζε πρὸς Πρωτείδα,
πρὸς ἣν Πλουτίνιος Θεὸς μέγας αὐτὸς προσέστη,
ὃς κορυφέσι κάθηται πόλοις τοῖς πενταλόφοις,
ἑλίσσων τὸν ἀτέρμονα κόσμον αὐτοῦ δυνάμει.«

78. Ἄμμων ἐν χαίτῃ γηραιᾷ κάθηται τούτου κλίνης.

Μαθὼν δὲ τούτου τὸν χρησμὸν Ἀλέξανδρος ἐζήτει

79. Παράτονον ἀπέλυσε τὸ βέλος ὁ τοξότης.

θέλων μαθεῖν ποίαν δηλοῖ τὴν Πρωτείδα νῆσον,
καὶ τίς ὁ προκαθήμενος Θεὸς αὐτῇ τυγχάνει·
Ὡς δ' ἀνεζήτει τοῦ μαθεῖν, πάλιν Θεῷ συνθύσας
Ἄμμωνι τούτου τῷ πατρὶ μετὰ τῶν στρατευμάτων
καὶ πᾶσιν ἄρχουσιν αὐτοῦ, πορείαν ἐποιεῖτο
ἐν κώμῃ χλοηφόρῳ τε περὶ Λιβύην οὖσῃ.
Τούτου περιπατοῦντος δ' οὖν ἔλαφος ταχυτάτη
προσεκπηδήσασα ποθὲν ἄντικρυς ἔστη τούτου·
ἣνπερ ἰδὼν Ἀλέξανδρος ἐφώνησε τοξότῃ,
ὅπως τὸ βέλος κατ' αὐτῆς εὐστόχως ἐπιρρίψῃ.
Ἐκείνου δ' ἀστοχήσαντος Ἀλέξανδρος προσεῖπεν:
»Ἄνθρωπε, σὺ παράτονον ἀπέρριψας τὸ βέλος.«
Ὅθεν καὶ Παρατόνιον ὁ τόπος ἐπεκλήθη.
Ἀλέξανδρος τὸ τάχος οὖν κτίσας ἐκεῖσε πόλιν
καὶ κατοικήσας ἐν αὐτῇ γενναιοτέρους ἄνδρας,
Παράτονον ἐκάλεσε τὴν πόλιν καὶ τὸν τόπον.
Εἶθ' οὕτως εἰς Ταφώσιριν μετέπειτα κατῆλθεν.
Ὃς καὶ μαθὼν ταχύτατα παρὰ τῶν ἐγχωρίων
εἶναι βωμὸν Ὀσίρεφος ἐκεῖσε καὶ τὸν τάφον,

80. Ἐκάλεσε Παράτονον κτίσας τὴν πόλιν οὗτος.

αὐτῷ Θεῷ τ' Ὀσίρεφι θυσίαν ἀνεπλήρου.
Ὁδοιπορίαν οὖν αὐτὸς πάλιν προσεποιεῖτο,
καὶ προσελθὼν ἐπί τινα πεδίον, ἐπ' ἐδάφους
μέγιστον βλέπει χώρημα πρὸς ἄπειρον ἐκτεῖνον,
κωμῶν δὲ συνεχόμενον δώδεκα θαυμασίως.
Κῶμαι δ' οὖν ὠνομάζοντο Στηράφιος, Φανέτη,
Ἔδμητος, Εὔπυργος αὐτή, Ῥακώτη σὺν Ἐπαίνῃ,
Κραμβῖτις, Ἠδώδεσσα, Μηνῖτις ἡ μεγίστη,
ἡ Νεφελῖτις, Πελασσός, καὶ σὺν αὐτῇ Θουργίτη·
μητρόπολις δ' ἐτύγχανε τῶν ἄλλων ἡ Ῥακώτη.
Ἔχον οὖν αὗται ποταμοὺς αἱ προρρηθεῖσαι κῶμαι
μεγάλους, καταχέοντας εἰς θάλασσαν τὸ ῥεῦμα,
μεμετρημένους δώδεκα, πολυπληθύους πάνυ,

ἐς ὕστερον δ' ἐχώσθησαν σὺν τοῖς ὑδραγωγείοις,
ὡς πλατυτέρας τοὺς ὁδοὺς καὶ ἀγυιὰς γενέσθαι·
καὶ μόνοι διαρρέουσιν οἵτινες μέχρι τούτου
εἰς θάλασσαν ἐχέουσι τὸ νᾶμα παμπληθύως.
Ἔστι δ' ὁ πρῶτος ποταμὸς τῇ κλήσει Ῥακωτίτης,
ὃς κατ' εὐθεῖαν ἔρχεται ναοῦ τοῦ Σαραπείου.
Εἶτα διῶρυξ ἔνεστιν ἐν ᾗ καὶ τὸ Τυχεῖον.
Ὁ ποταμὸς οὖν ἕτερος Ἑρμαιος οὗτος κλήσει,
μεθ' ὃν διῶρυξ ἔνεστιν Ἀρείου φέρων στόλους.
Νεφελωτίτης ποταμὸς ἐκ θέματος αὖν τούτῳ·
πρὸς τούτοις μέγας ποταμὸς Ἴσιον τὸν ἐφέρου, (?)
ὃ γέγονε πρωτόκτιστον θεῖον Ἀλεξανδρείας.
Ἕτερος ταύτῃ ποταμὸς Κανωτικὸς τῇ κλήσει,
ῥέων ὡσαύτως ποταμὸς στόματος Ἡρακλέου,
μέχρι καὶ τῆς Πανδύσεως οὕτω πως καλουμένης.
Τὸ μῆκος δὲ τῆς πόλεως ἕως Πτολεμαίου
Ἡρακλεώτου στόματος καλῶς ἐζωγραφήθη
παρ' Ἀλεξάνδρου πρότερον, εἶτα τὸ πλάτος ταύτης
ἀπὸ Μηδίου Βουκόλα μέχρις ἐν Ἑρμουπόλει.
Οὐ κέκληται δ' Ἑρμούπολις, Ὀρμούπολις δὲ μᾶλλον,
ὡς πᾶς ὁ κατερχόμενος πρὸς γῆν τὴν τῆς Αἰγύπτου
καὶ πάλιν ἀνερχόμενος ἐκεῖσε προσορμίζει.
Μέχρι τοῦ τόπου τούτου γοῦν Ἀλέξανδρος τὴν πόλιν
σοφῶς ἐχωρογράφησεν· ὅθεν Ἀλεξανδρεία
ἡ πόλις ὀνομάζεται σχοῦσα τὴν κλῆσιν τούτου.
Ὁ Κλεομένης οὖν αὐτὸς τῇ κλήσει Ναυκρατίτης
καὶ Λυροκράτης Ῥόδιος ἔλεγον Ἀλεξάνδρῳ,
ὡς τηλικαύτην, βασιλεῦ, μεγάλην κτίσης πόλιν·
ὄχλων ἐμπλῆσαι γὰρ αὐτὴν οὔ ποτε κατισχύσεις.
Εἰ δὲ καὶ κατισχύσειας, οἱ τὴν ξηρὰν οἰκοῦντες
οὐ δυνηθήσονταί ποτε σίτου κατακορέσαι.
Οἱ κατοικοῦντες δ' ἐν αὐτῇ μάχιμοι πρὸς ἀλλήλους
οὗτοι κακῶς γενήσονται, μεγεθεστάτης οὔσης,
καὶ συμφθαρήσονται λοιπόν· οἱ γὰρ μικροπολῖται
εἰσὶν ὡς εὐσυμβούλευτοι καὶ πρὸς αὐτὸ συμφέρον
τῇ πόλει συμβουλεύουσιν· ἐπὰν δὲ κτίσης οὕτως,

ὥσπερ ἐσκέψω, βασιλεῦ, μεγίστην ταύτην πόλιν,
αὐτοὶ ᾐσχυσμένοι ἔσονται οἱ κατοικοῦντες ἔνδον,
κακῶς προσαπολλύμενοι, καθὼς προειρήκαμεν.
Πεισθεὶς δ' αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐκέλευσεν αὐτίκα
τοῖς ἀρχιτέκτοσιν αὐτοῖς κτίζειν τὴν πόλιν μέτροις
καλοῖς, οἷς οὗτοι βούλονται πρὸς τὸ συμφέρον ταύτης.
Οἱ δὲ τὸ μῆκος πόλεως χωρογραφοῦσιν οὕτως·
ἀπὸ τὴν Ταφοσίρεως τοῦ δράκοντος ταινίαν
Τὴν πόλιν ἀρχιτέκτονες ἤρξαντο ζωγραφίζειν.
μέχρις Ἀγαθοδαίμονος τοῦ ποταμοῦ Κανώβου
Ὡς νουνεχῶς ἀνάγνωθι καλῶς τὰ γεγραμμένα.
καὶ τοῦ Μηδίου Βασιλᾶ τοῦ πλάτους Εὐρολόχου
καὶ Μελανδίου κτίζεσθαι προσέφησαν τὴν πόλιν.
Κελεύει γοῦν Ἀλέξανδρος ἐκεῖ τοῖς κατοικοῦσιν
εἰς κώμας τούτους ἔρχεσθαι καὶ χώρημα διδόναι
μιλίων πρὸ τριάκοντα καὶ δωρεὰς προσνεῖμαι,
Ἀλεξανδρεῖς χαρίσασθαι λέγειν αὐτοὺς ἐς δεῦρο,
Ἅσαν δ' ἀργίποδες κωμῶν Εὐρύχους Μελάνθου,
ἔνθεν ἡ κλῆσις μέχρι νῦν διέμεινε κρατοῦσα.
Σκέπτεται γοῦν Ἀλέξανδρος ἄλλους σὺν τούτοις στῆσαι
πόλεως ἀρχιτέκτονας, ὃ καὶ προσεγένετο,
ἐν οἷς ἦν καὶ Νουμήνιος ὁ Δευτικός, λατόμος,
καὶ Κλεομένης Κρατερός, Ὀλύνθιος Ναυκράτης,
σὺν τούτοις ὁ πρεσβύτερος Ἡρώας ὁ Λυθήκης.
Ὁ δὲ ῥηθεὶς Νουμήνιος ὁμαίμονα κατεῖχεν,
τὴν κλῆσιν σχὼν Ὑπόνομος· ὃς βασιλεῖ προσεῖπε
κτίσαι τὴν πόλιν ἐξ αὐτῶν, φημί, τῶν θεμελίων,
ὑδραγωγοὺς ποιῆσαί τε, ἀγετηγοὺς καὶ πόρους
ῥέοντας εἰς τὴν θάλασσαν τούτους ἀνεμποδίστως.
Αὐτῷ πεισθεὶς δ' Ἀλέξανδρος προσέταξε γενέσθαι,
ὅπερ οὐκ ἔχει μέχρι νῦν ἄλλη τις πόλις τοῦτο.
Καλοῦνται γοῦν ὑπόνομοι διὰ τὸν προρρηθέντα
Νουμήνιον ὑπόνομον τὸν Λιβυκὸν ἐκεῖνον.
Ἄνδρες οἱ δουλωθέντες δὲ θέντες θεμέθλων ὅρους,
λίθους μεγίστους ἔβαλον πόλιν οἰκοδομοῦντες.

Ἐκεῖσε δ' αὖθις ἀνελθὼν Ἀλέξανδρος καὶ πάλιν,
καὶ ποταμοὺς πολλοὺς εὑρὼν κωμῶν διώρυχάς τε,
ἔκλεισε ταύτας ἀσφαλῶς· εἶθ' οὕτως ἐν θαλάσσῃ·
καὶ ταύτην εἰς ἀκρίβειαν σοφῶς χωρογραφήσας

85. Πέντε στοιχείων προσγραφὴν ἐξέτασε καὶ μάθε.

ἐπέγραψε καὶ γράμματα πρῶτα στοιχεῖα πέντε,
τὸ ἄλφα βῆτα γάμμα τε, τὸ δέλτα δ' ε σὺν τούτοις·
καὶ τὸ μὲν ἄλφ' Ἀλέξανδρος, καὶ βασιλεὺς τὸ βῆτα,
γένος τὸ γάμμα προσειπών, Διὸς αὐτὸς τὸ δέλτα,
ε' δὲ καὶ πάλιν ἔκτισεν Ἄμμων Θεὸς τὴν πόλιν. [ἀεὶ μιμητὴς Ἄμμωνος]
Πυλῶνος ἡρωείου δὲ καλλίστως ἱδρυμένου,
ἐξαίφνης πλὰξ κατέπεσε πλήρης γραμμάτων οὖσα,
ἐξ ἧς ὄφεις πηδήσαντες πλεῖστοι πολλῷ τῷ τάχει,
εἰσῆλθον ἕρπουτες αὐτοὶ πρὸς τὰς ὁδοὺς δρομαῖοι
ἔνδον τ' αὐτῶν τῶν οἰκιῶν τῶν ὄντων ἐν τῇ πόλει·
τὴν πόλιν γὰρ Ἀλέξανδρος ἔτι παρὼν ἐκεῖνος
τύβιν ἐγκαθίδρυσε, μέγιστον ἡρωεῖον,
πρὸ καλανδῶν ποιήσας ἓξ μηνὸς Ἰουνναρίου. Ἰανουαρίου πρώτῃ
Ἐγχώριοι κατ' ἔτος οὖν σεβάζονται τοὺς ὄφεις,
ὥσπερ ἀγαθοδαίμονας φέροντες ἐν τοῖς οἴκοις·
οὐδὲ γάρ ἐστιν ἐν αὐτοῖς θηρίον ἰοβόλον.
Στεφάνους δ' οὗτοι πλέκοντες τὰ κτήνη στεφανοῦσιν,
ἀνάπαυσιν παρέχοντες τοῖς κτήνεσι μεγίστην,
φυλάττοντες τὸ νόμιμον μέχρι τῆς δεῦρο πάντες
Ἀλεξανδρεῖς ἐγχώριοι, τὴν τυβινομηνίαν.
Εὗρε δ' ἐπὶ τοῖς ὑφηλοῖς Ἀλέξανδρος λοφοῦσιν,
τὴν πορφυρῖτιν ἥλιον ἑλλίωνός τε στόλους
καὶ σὺν αὐτοῖς ἡρώων· πάλιν δὲ κατεζήτει
τὸ Σαραπεῖον ἐφευρεῖν ὡς ὁ χρησμὸς ἐκεῖνος,
ὁ πρότερον δοθεὶς αὐτῷ παρ' Ἄμμωνος ἐφώνει:
»Ὦ Μακεδὼν Ἀλέξανδρε, σοὶ Φοῖβος ἀγορεύει
ὁ μεγαλοκέρως καὶ Θεὸς, εἰ γε θέλεις αἴσῃ
νεάζειν ἀγήρατος τε, κτίζε τῷ τάχος πόλιν
ἐπίσημον, περιφανῆ πρὸς Πρωτείδα νῆσον,

89. Θεὸν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς Ἀλέξανδρος ἐζήτει.

v. 1374. W. τὸ δέλτα δὲ σὺν τούτοις.

[ἀλλὰ καὶ τὰ ἀκώνητα ἰοβόλα εἶναι ἀπελαύνουσι· καὶ θυσία τελεῖται αὐτῷ τῷ ἤρωι (αὐτοῖς ἐν τῷ ἤρωϊ ακ.π.) add. A

ἧς περ προκάθηται Θεὸς Πλουτήνιος ἀνάσσων
ἐν πενταλόφοις κορυφαῖς, βλέπων τὴν γθόνα πᾶσαν
καὶ κόσμον τὸν ἀτέρμονα δυνάμει προσελίσσων.
Ἐζήτει γοῦν Ἀλέξανδρος εὑρεῖν θεὸν τὸν πάντα
δερκόμενον, ὡς δυνατὸν αὐτῆς γῆς προνοοῦντα.
Ποιήσας μέγαν δὲ βωμὸν ἀπ' ἐναντίας ἥρου,
ὃς καὶ καλεῖται μέχρι νῦν βώμιον Ἀλεξάνδρου,
θυσίας ἐπετέλεσε πολυτελεῖς ἐν τούτῳ.
Ὅθεν καὶ προσευξάμενος τοιάδε προσεφώνει: ἐκ BLC, ἐσευξάμενος A
»Ὅστις ὑπάρχεις, δέσποτα, μέγας Θεὸς τῶν ὅλων
καὶ προνοούμενος τῆς γῆς, ἀτέρμονά τε κόσμον,
ὡς δυνατὸς ἐπιδερχῆ, δέξαι μου τὴν θυσίαν
καὶ βοηθὸς ἐμοὶ γενοῦ μᾶλλον ἐν τοῖς πολέμοις.«
Ταῦτα δ' εἰπὼν Ἀλέξανδρος καὶ τῷ βωμῷ προσθύσας
αὐτὴν θυσίαν ἅπασαν, μέγιστος παραυτίκα
ἀεροπόρος ἀετὸς θυσίαν ἁρπάσας
καὶ πάντα σπλάγχνα θύματος, ἀπέπτη πρὸς αἰθέρα,
ἐφ' ἕτερον βωμὸν δ' ἐλθὼν ἔρριψεν ἐκεῖ ταῦτα. = A, ἐν ἑτέρῳ βωμῷ BLC
Εἶπον οὖν οἱ κατάσκοποι τὸν τόπον Ἀλεξάνδρῳ,
ὃς καὶ παραγενόμενος ἐκεῖσε παραυτίκα
εἶδε βωμῷ προσκείμενα θύματα σὺν τοῖς σπλάγχνοις.
Ἦν δὲ καὶ μέγας ὁ βωμὸς κτισθεὶς ἐκ παλαιτέρων,
ἔχων καὶ προκαθήμενον ξόανον ἔνδον τούτου,
τῇ μὲν χειρὶ τῇ δεξιᾷ κατέχοντα θηρίων
γένη πολλὰ πολύμορφα, τῇ δὲ λαιᾷ τῇ τούτου
σημείου σκῆπτρον φέροντα, κόρης δὲ παρεστῶτα
κατ' ἄντικρυ φαινόμενον ἔχων ἄγαλμα μέγα·
ὅθεν προσεπυνθάνετο παρὰ τῶν κατοικούντων

85. Ἀνέμαθεν Ἀλέξανδρος τὸν οἶκον Σαραπίου.

ἐκεῖσε, θέλων τοῦ μαθεῖν τίς ἐστι θεὸς οὗτος·
οἵτινες εἶπον πρὸς αὐτὸν μὴ τοῦτον κατειδέναι,
ἐκ προπατόρων δὲ μαθεῖν ἄγαλμα Διὸς εἶναι,
Ἥρα δ' ἡ κόρη πέφυκεν ἡ τούτῳ παρεστῶσα·
ἐν ᾧ προσεθεάσατο μεγίστους ὀβελίσκους,
Θεῷ τῷ Σαραπίωνι τούτους ἐπικειμένους
τῶν περιβόλων ἔξωθεν, αὐτοῦ βωμοῦ πλησίον·

ἐν οἷς ἦσαν καὶ γράμματα μεθ' ἱερογλυφίας
κεχαραγμένα πρότερον· ἔλεγον δὲ τοιαῦτα:
»Ναὸς ὑπάρχει πολιὸς τὸ γῆρας ἐν τῇ πόλει,
ἁπάντων ὑπερφέρουσα πλήθη πολλὰ τῶν ἄχλων,
ἀέρων εὐκρασίαις τε πολλαῖς ἐπιτυχοῦσα·
ἐγὼ δὲ ταύτης γένωμαι προστάτης καὶ δεσπότης,
ἵνα μὴ ταύτῃ χαλεπὰ τὰ τέλη ὑπομείνῃ,
ἢ καὶ λοιμοῦ καὶ τοῦ σεισμοῦ κίνδυνος ἐπισταίη·
ἀλλ' ὥσπερ Ὅμηρος αὐτὸς ἀκόπως προσδραμεῖται,
ἤξουσι πλεῖστοι βασιλεῖς οὐ μαχεσθῆναι ταύτην,
ἀλλ' εἰς προσκύνησιν αὐτῆς τούτους ἐληλυθέναι·
σὺ πρῶτον ἀποθεωθεὶς νεκρὸς προσκυνηθήσῃ
καὶ δῶρα λήψῃ πάντοτε μεγίστων βασιλέων,
αὐτήν δ' οἰκήσεις καὶ θανὼν καὶ μὴ θανὼν τὴν πόλιν·
ἕξεις καὶ τάφον τὴν αὐτὴν ἥντινα κτίζεις πόλιν.
Δείξω σε γοῦν, Ἀλέξανδρε, τίς πέφυκα συντόμως.
Σύνθεσον δὶς τοῖς ἑκατὸν καὶ μίαν πάλιν ψῆφον,
ἕτερα πάλιν ἑκατόν, σὺν τούτοις μίαν ψῆφον,
καὶ σὺν τετράκις εἴκοσι δέκα πρὸς τούτοις χράτει,
τὸ πρῶτον γράμμα δὲ λαβὼν ἔσχατον τοῦτο ποίει,
καὶ τότε μάθοις ἀκριβῶς, θεὸς ἐγὼ τίς πέλω.«
Ταῦτα δ' ὁ Σάραπις αὐτῷ μετὰ χρησμοῦ προλέγει.

86. Ἀλέξανδρος εἰς Αἴγυπτον ἦλθε δυνάμει πλείστῃ.

Μαθὼν δ' Ἀλέξανδρος χρησμὸν Σάραπιν προσεπέγνω,
ὅστις καὶ Παρμενίωνι προσεῖπε τῷ Σατράπῃ
κατασκευάσαι ξόανον τῷ Σάραπι ταχίστως,
καὶ τέμενος ἐμφέρεσθαι στοιχείοις τοῖς Ὁμήρου,
καθὼς αὐτὸς ὡς ἀοιδὸς Ὅμηρος προσεφώνει:
»ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων,
ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος
κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.«
Ὁ Παρμενίων οὖν αὐτὸς ἐσκεύασε καλλίστως
τὸ Σαραπείου τέμενος σὺν τῷ ξοάνῳ τούτου,
καὶ πάντα τὰ τῆς πόλεως καλῶς οἰκονομήθη.
Ἔνθεν αὐτὸς Ἀλέξανδρος σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει
καὶ τοῖς σατράπαις τοῖς αὐτοῦ πρὸς Αἴγυπτον ἀπῆρε.

Καὶ πέμψας πάντα λύβερνα τάχιστα πρὸς τὴν πόλιν,
προσέταξεν αὐτοῖς αὐτὸν ἐκεῖσε περιμένειν.
Ἤρχετο γοῦν Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν στρατευμάτων,
ἐχόντων τούτων δυσχερῶς πρὸς τὴν ὁδοιπορίαν.
Σὺν δ' Ἀλεξάνδρῳ πάρησαν χωροπροφῆται πλεῖστοι,

87. Κοσμοῦσι βύσσινον στολὴν Ἀλεξάνδρου Μεμφῖται.

θεοὺς αὐτῶν νομίζοντες ἐκ τῶν ὁρίων τούτων,
θύοντες ἅπασιν αὐτοῖς, αὐτὸν δὲ βασιλέα
καὶ νέον κοσμοκράτορα λέγοντες καὶ μονάρχην.
Ἐπεὶ δ' εἰς Μέμφιν ἔφθασαν τὴν οὖσαν ἐν Αἰγύπτῳ,
Ἡφαίστου θρονιστήριον οὗτος κατεθρονίσθη·
καὶ τοῦτον ὡς Αἰγύπτιοι κοσμοῦσι βασιλέα,
βάλλοντες βύσσινον στολήν, μεγάλως εὐφημοῦντες.
Ὅθεν ἰδὼν Ἀλέξανδρος μέγιστον ἀνδριάντα
ἐκεῖσε καθιστάμενον ἐκ λίθου πορφυρίτου,
εἰς δὲ τὴν βάσιν τὴν αὐτοῦ προσεγεγραμμένα ταῦτα:
»Οὗτος φυγὼν ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτῳ πάλιν ἥξει
μὴ φέρων γῆρας ἀσθενές, ἀλλὰ νεάζων μᾶλλον,
καὶ Πέρσας τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἡμῖν καθυποτάξει,«
ἡρώτα θέλων τοῦ μαθεῖν παρὰ τῶν Αἰγυπτίων,
πέφυκε τίνος ἀνδριὰς ᾧ προσεγράφη ταῦτα;
Οἱ δὲ »Νεκτεναβώ« φασίν, »ὦ βασιλεῦ, τυγχάνει,
ὃς ὕστερον γενόμενος ἄναξ τῶν Αἰγυπτίων·
ὃς ἐρχομένων τῶν Περσῶν Αἴγυπτον καταστρέψαι,

88. Ἀλέξανδρος Νεκτεναβῶ φιλεῖ τὸν ἀνδριάντα.

εἶδε διὰ τῆς μαγικῆς δυνάμεως καὶ τέχνης,
τῶν Αἰγυπτίων τοὺς θεοὺς στρατὸν τῶν πολεμίων
τὴν ἐν αὐτῷ γενήσεσθαι μέλλουσαν προδοσίαν,
καὶ δειλιάσας ἔφυγε λαθραίως ἐξ Αἰγύπτου.
Ζητούντων οὖν ἡμῶν αὐτὸν καὶ καταδυσωπούντων
ἰδίοις ἅπασι θεοῖς, ὥστε μαθεῖν ἐκ τούτων
τί γέγονεν ὁ βασιλεύς, ἡμῖν χρησμὸς ἐδόθη
παρὰ Σαράπιος θεοῦ τοῦ πρὸς τοῖς ἀδύτοις:
»Οὗτος φυγὼν ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτῳ πάλιν ἥξει
μὴ φέρων γῆρας ἀσθενές, ἀλλὰ νεάζων μᾶλλον,

καὶ Πέρσας τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν ὑμῖν καθυποτάξει.«
Ὡς δ' ἤκουσεν Ἀλέξανδρος Νεκτεναβῶ τὴν κλῆσιν,
κατεμπηδᾷ ταχύτατα πρός τε τὸν ἀνδριάντα
καὶ συμπεριπλακεὶς αὐτῷ λέγει τοῖς Αἰγυπτίοις:
»Οὗτος ἐμὸς πατήρ ἐστιν, ἐγὼ δὲ τούτου παῖς·
οὐ κατεψεύσατο λοιπὸν χρησμὸς ὁ περὶ τούτου.
Θαυμάζω γοῦν ὅπως ὑμεῖς, ἄνδρες γενναῖοι ὄντες,
ἔχοντες πύργους ἰσχυρούς, στερέμνια δὲ τείχη,
ὡς μὴ κατασκαφόμενα παρὰ τῶν πολεμίων,
ἐχθροῖς κατεδουλώθητε βαρβάροις ἀνισχύροις.
Ἀλλὰ προνοίας ἔνεστι τοῦτο τῆς ἀνωτάτης
καὶ δικαιότητος Θεῶν τῶν πάντα προσβλεπόντων,
ὅπως ὑμεῖς κατέχοντες γῆν καρποφόρον μᾶλλον
καὶ ποταμὸν τὸν μέγιστον Νεῖλον τὸν κοσμοτρόφον,
γένησθε δοῦλοι τοῖς ἐχθροῖς μὴ κεκτημένοις δέρας.«
Οὕτως εἰπὼν Ἀλέξανδρος ἧτει παρ' αὐτῶν φόρους,
ὡς καὶ Δαρείῳ πρότερον ἐδίδουν τῷ Περσάρχῃ,

89. Ἐμὸς οὗτος πατήρ ἐστιν, Ἀλέξανδρος προσέφη.

»οὐχ ἕνα« φήσας πρὸς αὐτοὺς »εἰς ταμιεῖον βάλλω,

90. Μάχην Ἀλέξανδρος πολλὴν ἔστησε πρὸς τὴν Τύρον.

ἀλλ' εἰς τὴν πόλιν τὴν ὑμῶν προσδαπανήσω ταῦτα,
τὴν νέαν Ἀλεξάνδρειαν κατ' Αἴγυπτον τὴν οὖσαν,
μητρόπολιν ὑπάρχουσαν πάσης τῆς οἰκουμένης.«
Ἐλπόντος οὖν οὕτως αὐτοῦ δεδώκασιν οἱ πάντες
αὐτῷ πολλὰ τὰ χρήματα, διὰ τοῦ Πηλουσίου
καλῶς αὐτὸν προπέμποντες μετὰ τιμῆς μεγίστης,
σύν τε κυμβάλοις καὶ χοροῖς, σαλπίγγοις εὐφημοῦντες.
Εἶθ' οὕτως οὖν Ἀλέξανδρος σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει
πρὸς τὴν Συρίαν ὥδευε καὶ πρὸς τὰς πόλεις ταύτης,
ὃς ὑπηκόους ἔσχηκεν αὐτῷ μόνῳ τῷ λόγῳ.
Στρατολογήσας οὖν αὐτὸς χιλίους καταφράκτους,
πρὸς Τύρον προσεγένετο τὴν οὖσαν ἐν Συρίᾳ.
Ὅθεν παραντιτάσσονται Τύριοι μᾶλλον τούτῳ,
μὴ πρὸς τὴν πόλιν εἰσελθεῖν Τύρου ἐῶντες τοῦτον,
κατὰ χρησμὸν τὸν ἔκπαλαι θρυλλούμενον ἐν τούτοις,

ὅταν διέλθῃ βασιλεὺς πόλεως Τύρου μέσον,
κακῶς ἡ πόλις ἅπασα πεσεῖται σὺν Τυρίοις.«
Λοιπὸν ἀντέστησαν αὐτῷ καὶ μάχην συνεκρότουν,
καλῶς περιτειχήσαντες πᾶσαν αὐτῶν τὴν πόλιν·
τῆς μάχης γενομένης δὲ τούτων στερεωτέρας,
πολλοὺς προσαποκτείνουσιν οὗτοι τῶν Μακεδόνων.
Ἥττηται γοῦν Ἀλέξανδρος ἀποστραφεὶς εἰς Γάζαν,
καὶ πάλιν ἅπαν στράτευμα καλῶς στρατολογήσας
ἐζήτει Τύρον τάχιστα πορθῆσαι καὶ κακῶσαι.
Ὁρᾷ καθ' ὕπνους δ' οὗν αὐτὸς τινὰ προσομιλοῦντα
καὶ πρὸς τὴν Τύρον λέγοντα, »σὺ πρεσβευτὴς μὴ γίνῃ.«
Ὁ δ' ἀναστὰς ἐξέπεμψε πρὸς τοὺς Τυρίους πρέσβεις,
σὺν τούτοις δὲ καὶ γράμματα λέγοντα κατὰ λέξιν:

91. Ἥττήθη δ' οὗτος παρ' αὐτῶν καὶ στέλλει πρέσβεις τούτοις.

»Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, υἱὸς Ἄμμωνος καὶ Διὸς Ὀλυμπίου καὶ Φιλίππου,
ὅστις καὶ μέγας βασιλεὺς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας,
Θράκης Μακεδονίας τε καὶ τῆς Ἑλλάδος πάσης,
αὐτοῖς Τυρίοις προσφωνῶ τοῖς ἔμπροσθεν μὴ ζῶσιν.
Ἄρχὴν ἐγὼ ποιούμενος εἰς ἔθνη τῆς Συρίας,
μετ' εὐνομίας ἤθελον εἰρηνικῶς ποιῆσαι.
Πρῶτοι δ' ὑμεῖς τυγχάνοντες Τύριοι κατὰ χώραν,
οὐ γὰρ τῶν Σύρων κρείττονας ὑμᾶς φημὶ Τυρίους,
ἀλλ' ὡς χειμένους ἐν αὐτῇ τῇ θύρᾳ τῆς Συρίας,
μάχην ἐστήσατε πολλὴν ἐμοὶ παραταχθέντες.
Ἀλλὰ μαθήσονται πολλοὶ καλῶς παρὰ Τυρίων
τὴν Ἀλεξάνδρου δύναμιν καὶ φῦλον Μακεδόνων.
Ἔστι δ' αὐτὸς ἀληθὼς χρησμὸς ὁ γεγραμμένος·
ἐγὼ γὰρ διελεύσομαι πόλεως Τύρου μέσον.
Πεσεῖται δ' αὖτη παρ' ἐμοῦ σὺν πᾶσι τοῖς Τυρίοις.
Ἔρρωσθε σωφρονήσαντες· εἰ δ' ἀπαναισχυντεῖτε,
ὡς δυστυχεῖς φθαρήσεσθε τῷ ξίφει Μακεδόνων.«

92. Ἐπιστολὴν Ἀλέξανδρος ἔστειλε πρὸς Τυρίους.

Αὐτοῦ δὲ τὴν ἐπιστολὴν Τύριοι κατιδόντες

93. Ἀλέξανδρος τὸν Σάτυρον εἶδε καλῶς ἐν ὕπνοις.

κελεύουσιν ἀνιλεῶς ῥαβδίζεσθαι τοὺς πρέσβεις,

λέγοντες, »ποῖος ἐν ὑμῖν Ἀλέξανδρος ὑπάρχει;«
Τῶν δὲ λεγόντων πρὸς αὐτοὺς μηδένα τοῦτον εἶναι, κτλ. Α, μὴ εἰ δύναιτο Β
τοὺς πρέσβεις ἀνεσταύρωσαν κτείναντες παρανόμως.
Ἐζήτει γοῦν Ἀλέξανδρος ὁδῷ ποίᾳ προσέλθῃ
καὶ Τύρον αὐτὴν ἅπασαν ἐκ βάθρων κατασκάψῃ,
αἷμα δὲ τούτου πρέσβεων καλῶς διεκδικήσαι.
Ὅθεν πρὸς ὕπνους ἔδοξε πάλιν τῷ Ἀλεξάνδρῳ
ἕνα προπόλων τοῦ Διός, Σάτυρον κεκλημένον, κτλ. Βλ. Διονύσου Α
ἐπιδιδόντα τὸν αὐτὸν τυρὸν ἀπὸ γαλάκτου·
ὃν καὶ λαβὼν Ἀλέξανδρος τούτου ποσὶ συντρίβει.
Προσεῖπε δ' οὗτος ἀναστὰς ὀνειροπόλῳ ταῦτα.
Ὁ δὲ φησί, »σοί, βασιλεῦ, πᾶσα Τυρίων πόλις
ὑπὸ σὴν χεῖρα γένηται κατακυλινδουμένη.
Τὸ δὲ καὶ Σάτυρον αὐτὸν τυρίον σοι διδόναι
καὶ σὺ καταπατήσαντα σοῦ τοῖς ποσὶ κακίστοις,
τὴν Τύρον μέλλεις, δέσποτα, συντρῖψαι σῇ δυνάμει·
λοιπὸν καταφθαρήσεται τάχει σὺν τοῖς Τυρίοις.«
Ταῦτα δ' Ἀλέξανδρος μαθὼν καὶ μεθ' ἡμέρας πέντε τρεῖς ὕστ.
μάχην Τυρίοις προσβαλὼν μετὰ τῶν στρατευμάτων,
ἔσχε συμμάχους ἰσχυροὺς τοὺς ἔγγιστα συνόντας
κώμαις μεγάλαις ταῖς τριὰ Τύρῳ πλησιαζούσαις·
καὶ πάντας τοὺς ἐν τείχεσι τοῖς βέλεσι τιτρώσας,
οἱ Τύρον προσφυλάττοντες νυκτὸς αὐτὴν προδόντες,
ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἔνδον εἰσῆλθε τάχος,
καὶ ταύτην ἐξεπόρθησε Τυρίους κατασφάττων,
καταγαγὼν εἰς ἔδαφος πάντα τὰ τείχη Τύρου,

94 *Κατέστρεψεν Ἀλέξανδρος τὴν Τύρον σὺν Τυρίοις.*

ὕστ. | ἐκδικητὴς γενόμενος τῶν πρέσβεων τῶν τούτου,

95 *Τὰ ἐν Τύρῳ κακά.*

| τῶν σταυρωθέντων πρὸ μικροῦ κακῶς παρὰ Τυρίων.
Τύρου δὲ πάντα τὰ κακὰ τὰ γεγονότα τότε
στόμασι πάντων ᾄδεται μέχρι τῆς δεῦρο ταῦτα·
Τὰς τρεῖς οὖν κώμας τὰς αὐτῷ καλῶς συμμαχησάσας
πόλεως μέτρον ἔγραψε, Τρίπολιν ὀνομάσας.
Ἐν Τύρῳ δ' ἐπιμελητὴν κατέστησε σατράπην

αὐτῆς Φοινίκης στρατηγὸν ἄριστον ὄντα τοῦτον.
Τὴν Τύρον δὲ παραλαβὼν καὶ ταύτην κατασκάψας,
πρὸς Ἰουδαίους ἔπεμψε πρέσβεις, ζητῶν ἐκ τούτων
συμμάχους ἄνδρας ἰσχυροὺς κατὰ Περσῶν γενναίους.
Οἱ δὲ μὴ τοῦτο πράξαντες ὅλως καταλεχθέντες,
ὄντες ὡς ὑποχείριοι τῷ τότε τοῦ Δαρείου,
καὶ ὡς συνθήκας ἔχοντες μὴ μάχεσθαι Δαρείῳ,
Ἀλέξανδρος μετὰ θυμοῦ πρὸς Ἰουδαίαν ἦλθε.
Τοῦτο μαθὼν ἀρχιερεὺς Ἰάδδους τῇ κλήσει,
πᾶσαν περιβαλόμενος τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα,
(πολλαῖς γὰρ ἐκεκόσμητο στολαῖς ἔκπαλαι θείαις
ἀποκαλύφει θεία τε πρὸς ἔκπληξιν καὶ πίστιν)
ἦλθε πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον μετὰ παντὸς τοῦ πλήθους.
Ὅθεν καὶ στὰς ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου προσεπισήμου
συνάμα κλήρῳ τε παντὶ καὶ πάντων Ἰουδαίων,
ὅπου ναοῦ καὶ πρόσωπον ἐφαίνετο καλλίστου,
Ἀλέξανδρον ἠσπάζετο προσκύνησιν δοὺς τούτῳ.
Ἀπῆλθεν οὖν Ἀλέξανδρος καὶ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τὴν Ἰουδαίαν (sic) Κ.
τοῖς πολυτίμοις λίθοις τε πάντῃ κεκοσμημένον,
φοροῦντα καὶ τὴν κίδαριν ἐπὶ τὴν κάραν τούτου,
ἔλασμα καὶ τὸ πέταλον ἔχων ἐπὶ τοῖς στέρνοις,
καταπλαγεὶς Ἀλέξανδρος τῇ ξένῃ θεωρίᾳ
εὐθέως προσεκύνησε τάχιστα προσπηδήσας
τὸ θεῖον ὄνομα Θεοῦ, »χαίροις, ὦ θῦτα,« φήσας.
Ὅθεν αὐτὸς ἀρχιερεὺς καὶ πάντες Ἰουδαῖοι
συνάμα κλήρῳ τε παντὶ γνησίως ἐπεβόων,
τοῦτον κατασπαζόμενοι· τῶν δέ γε τῆς Συρίας
ἀρχόντων τε καὶ σατραπῶν καὶ πάντων ἐκπλαγέντων,
καὶ διεφθάρθαι τὴν αὐτοῦ γνῶσιν ὑπειληφότων,
μᾶλλον οὖν Παρμενίωνος θαυμάσαντος μεγάλως
πῶς προσεκύνησεν αὐτὸς ὡς εἷς τῶν ὑπηκόων,
ἐφώνησεν Ἀλέξανδρος: »Φίλοι μου, τί θαμβεῖσθε;

Οὐ θύτην προσεκύνησα· θεὸν γὰρ μᾶλλον τούτου,

97. Νέμει καὶ τὴν προσκύνησιν Ἀλέξανδρος τῷ θύτῃ.

μέγαν θεὸν τὸν παρ' αὐτοῦ τιμώμενον ἐνδόξως,

98. Σημεῖα βλέπε θαυμαστὰ τὰ προρρηθέντα τούτῳ.

τὸν ὑποσχόμενον ἐμοὶ κατὰ τῶν ἐναντίων
διδόναι τὴν βοήθειαν· ἡνίκα γὰρ στρατείαν
ἐκίνησα κατὰ Περσῶν (ὅλως γοῦν οὐκ ἐτόλμων
διὰ τὸ μέγεθος αὐτῶν προσεπεμβῆναι τούτοις),
ἐν ὕπνοις ὤφθη μοι θεὸς ἐν σχήματι τοῦ θύτου,
θαρρεῖν ἐγκελευόμενος ἐμοί, καὶ προθυμίαν
μετὰ σπουδῆς ἐντεθεικὼς ἔφασκέ μοι τοιαῦτα:
»Ὦ Μακεδὼν Ἀλέξανδρε, Πέρσας σὺ καταστρέψεις.
Ἀφόβως τοίνυν ἄπελθε, σοὶ δίδωμι τὴν τούτων
πᾶσαν ἀρχὴν καὶ δύναμιν τελείως ἀπολέσαι.«
Καὶ θεασάμενος αὐτὸν πάσῃ στολῇ τοιαύτῃ,
τὸν ὄνειρον ὑπομνησθεὶς θεοῦ τὸν προρρηθέντα,
ἀρτίως προσεκύνησα τὸν θύτην ἀντὶ τούτου.«
Καὶ ταῦτα Παρμενίωνι καὶ τοῖς σατράπαις φήσας
ἔρχεται πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ, παρεπομένων πάντων,
παρ' Ἰουδαίων τε δεχθεὶς μετ' εὐφροσύνης πλείστης,
ἔφερον καὶ τοῦ Δανιὴλ τὴν βίβλον νομοχράφοι,
λέγοντες πρὸς Ἀλέξανδρον τὴν πρόρρησιν τὴν τούτου,
ὡς Μακεδόνα δεῖ τινα Περσῶν καθελεῖν κράτος.
Ὃς καὶ περιχαρὴς αὐτὸς γενόμενος ἐκ τούτου,
ἀνέδραμε πρὸς ἱερὸν καὶ θύει μὲν θυσίαν
θεῷ, καθὼς ἀρχιερεὺς αὐτῷ προσεπιτάττει.
Ἀρχιερέα δ' οὖν αὐτὸς καὶ πάντας ἱερέας
τιμήσας ἀξιωπρεπῶς, λαμπροῖς τε καὶ μεγάλοις
περικοσμήσας τὸν ναὸν πολυτελέσι δώροις,
ἐξώρμησε κατὰ Περσῶν ὡς πάρδαλις αὐτίκα,
τινὰς συμμάχους προσλαβὼν ἄνδρας ἐξ Ἰουδαίων,

99. Προσέθυσεν Ἀλέξανδρος ἔνδον ναοῦ Κυρίου.

ἐν οἷς ὑπῆρχε τὶς ἀνὴρ Μοσόμαχος τῇ κλήσει,

100. Εὐστόχως κατετόξευσε Μοσόμαχος τὸν ὄρνιν.

ἄριστος ὢν κατὰ ψυχὴν εὔστοχός τε τοξότης,
ἀνδρεῖος, θαυμαστότατος, Ἑβραίων ὑπερέχων·
ὃς τοῦ στρατοῦ βαδίζοντος ἐπὶ τὴν Βαβυλῶνα,
καὶ μάντεώς τινος αὐτοῖς προσορνιθευομένου
καὶ πάντας κατεπέχοντος, ἠρώτα τὴν αἰτίαν
παραμονῆς τῆς τοῦ λαοῦ Μοσόμαχος μαθέσθαι.
Αὐτὸς δ' ὁ μάντις πρὸς αὐτὸν δεικνύων ὄρνιν ἔφη:
»Ἐὰν μὲν οὖν ἀσάλευτος ὄρνις ἐνθάδε μείνῃ,
συμφέρει πᾶσαν στρατιὰν τοῖς ὧδε προσεμμένειν·
εἰ πέταται δ' εἰς τοὔμπροσθεν, πάντας ἡμᾶς προάγειν·
εἰ δ' ὄπισθεν ἐπιστραφῇ, πράττειν ἡμᾶς ὡσαύτως.«
Παρὰ τοῦ μάντεως δ' αὐτὰ Μοσόμαχος ἀκούσας
βέλος τῷ τόξῳ προσβαλὼν ἀπέρριψεν εἰς ὄρνιν,
καὶ τὸν μὲν ὄρνιν θανατοῖ, τὸν δέ γε μάντιν αὖθις
λύπην αὐτὸς προὐξένησε καὶ τοὺς συνόντας τούτῳ.
Ὅθεν λαβὼν Μοσόμαχος νεκρὸν τὸν ὄρνιν ἔφη:
»Τί, κακοδαίμονες, ἐμοὶ μέμφεσθε; πῶς γὰρ οὗτος,
μὴ σωτηρίαν τὴν αὑτοῦ καὶ τὴν ζωὴν προβλέπων,
τοσούτου πλήθους ἔβλεψε συμφέρον καὶ προλέγει;
Εἰ γὰρ τὸ μέλλον ἔβλεπεν, οὐκ ἂν εἰς τόπον τοῦτον
ἦλθεν αὐτὸς κατασφαχθεὶς τῷ τόξῳ Μοσομάχου.«
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν Μοσόμαχος κατῄσχυνε τὸν μάντιν.
Ἐκεῖθεν οὖν Ἀλέξανδρος πρὸς πᾶσαν τὴν Συρίαν
ἐπαναζεύξας ὧδευε μετὰ πολλοῦ τοῦ θράσους·
καὶ προσυπήντησαν αὐτῷ Δαρείου λογοφόροι
ἐπιστολὰς κομίζοντες, σκύτος ὁμοῦ καὶ σφαῖραν, ὡσαύτως καὶ κιβώτιον χρυσοῦ πεπληρωμένον.
Λαβὼν δὲ τὰς ἐπιστολὰς Ἀλέξανδρος Δαρείου,
μέσον στρατοῦ προσέταξε ταύτας ἀναγνωσθῆναι.
Ἔλεγον δὲ τὰ γράμματα τοιάδε κατὰ λέξιν:

101. Οἱ πρὸς τὸν μάντιν ἐλεγχοὶ καὶ λόγοι Μοσομάχου.

»Ὁ βασιλέων βασιλεύς, μέγας θεὸς Δαρεῖος,

102. Ἡ πρώτη πρὸς Ἀλέξανδρον γραφὴ Πέρσου Δαρείου.

συναναστέλλων δὲ λαμπρῶς Ἡλίῳ Θεῷ Μίθρᾳ,
πάντων θεῶν ὁ συγγενὴς καὶ φυβερὸς δυνάστης,

Ἀλέξανδρε, προστάσσω σοι τῷ δούλῳ μου, τοιαῦτα.
Ὑπόστρεφον ταχύτατα πρὸς τὴν ἐνεγκαμένην,
πεπλανημένε, πόλιν σου καὶ τὴν Ὀλυμπιάδα,
σὴν τιθηνόν, καὶ θήλαζε, πῖνε τὸ γάλα ταύτης.
Ἀχὴν γὰρ τιθηνεύεσθαι θέλεις καὶ μειρακίζειν·
ἅρπαζε μὴ τὰ τῶν ἀνδρῶν· μὴ φρόνει τὰ μεγάλα.
Ὡς ἄφρονα δ' αὐτὸς λοιπὸν ἀπέστειλά σοι σκύτον,
σφαῖραν ὁμοῦ καὶ κιβωτὸν μεστὴν πολλοῦ χρυσίου,
ὅπως σὺ μάθῃς ἐξ αὐτῶν τὰ πρέποντα νηπίοις·
τὸν σκύτον προμηνύοντα σὴν νηπιώδη γνῶσιν,
τὴν σφαῖραν δὲ διδάσκουσαν παίζειν μετὰ τῶν παίδων·
τί δαὶ τοσοῦτον πλῆθος σὺ τῶν ἀγερώχων νέων
κακῶς συνῆξας καὶ στρατὸν κέκληκας τούτου μᾶλλον,
χειροτονῶν μόνος σαυτὸν ἀντάρτην βασιλέα,
πόλεις ἁρπάζων καὶ πορθῶν τὰς ἀπειροπολέμους;
Γίνωσκε γοῦν, Ἀλέξανδρε, πάσης τῆς γῆς τὰ πλάτη
καὶ πᾶσα δύναμις ἀνδρῶν ὑφ' ἕνα συνελθοῦσα
οὔπω Περσῶν δυνήσεται συντρῖψαι δυναστείαν·
τοσαῦτα γὰρ στρατεύματα πάρεισι παρὰ Πέρσαις,
ὅσῳ καὶ ψάμμου πλείονα καὶ μετρησμοῦ τυγχάνει,
λίθοι πολύτιμοι χρυσός, ἄργυρος μᾶλλον πλῆθος,
ὥστε τῆς γῆς τὰ πεδινὰ πάντα περικαλύψαι.
Ἣν δ' ἔστειλά σοι κιβωτὸν ἔχουσαν τὸ χρυσίον
κελεύω σοι μερίσασθαι τοῦτον τοῖς συλλησταῖς σου,
ὅπως αὐτὸν ἐσθίοντες σωθῆναι δυνηθῶσιν
ἕκαστος τούτων ὄπισθεν πρὸς πόλιν τὴν ἰδίαν,
πρόνοιαν σοῦ ποιούμενος, μήπως οὐκ ἔχων δοῦναι
τὰ πρὸς ζωάρκειαν αὐτοῖς, πλοῦτον μὴ κεκτημένος,
σφαγιασθῇς σὺ παρ' αὐτῶν καὶ γένῃ θηρῶν βρῶμα.
Εἰ δ' οὐκ ἀκούσῃς, τολμηρέ, τοῖς ὧδε γεγραμμένοις,
ἐκπέμψω συλληφθῆναί σε μείστους καταδίκους,
ὅθεν παιδεύσω σε λοιπὸν οὐχ ὡς Φιλίππου παῖδα,
ἀλλ' ὡς ἀντάρτην ἄφρονα σταυρώσω σε κακίστως·
οὓς δὲ πλανῶν κατέχεις σύ, πεσοῦνται ταῖς χερσί μου
καὶ πάντας πρὸς τοῖς ὄρεσι φούρκῃ προσανυψώσω.«

Ἔφησεν οὖν Ἀλέξανδρος ταύτην γραφὴν Δαρείου
μέσον στρατοῦ καὶ σατραπῶν πᾶσαν ἀναγνωσθῆναι·
οἵτινες ταῦτ' ἀκούσαντες ἔσχον πολλὴν δειλίαν,
ὅπερ καὶ γνοὺς Ἀλέξανδρος πᾶσι προσεπεφώνει:
»Μή, Μακεδόνες ἰσχυροί, φίλοι συστρατιῶται,
μὴ ταραχθῆτε τοῖς κενοῖς καυχήμασι Δαρείου,
ὧν οὗτος ὡς ὑπέρογκος μεγαλαυχεῖ καὶ γράφει.
Δαρεῖος μὲν κομπηγορῶν ἀφρόνως ταῦτα λέγει,
ὡς γεγονὼς ἀνόμοιος τῶν τυχηρῶν τοῦ βίου.
Ἐμοὶ δοκεῖ, παρόμοιος μᾶλλον κυνῶν ὑπάρχει·
ὅταν γὰρ κύνες μάχωνται πρὸς μειζοτέρους κύνας,
ἀδυνατοῦντες κατ' αὐτῶν μεγάλως ὑλακτοῦσιν,
ἐλπίζοντες ἐκ τῶν φωνῶν τοὺς ἰσχυροὺς φοβῆσαι.
Οὕτω καὶ νῦν μὴ δυνηθεὶς Δαρεῖος ἐν τοῖς ἔργοις,
λόγοις κενοῖς φοβῶν ἡμᾶς δοκεῖ τις εἶναι μέγας,
ὡς προειρήκαμεν, καθὼς τοῖς ὁλαγμοῖς οἱ κύνες.
Ὅμως, ὦ φίλοι δυνατοί, συνθώμεθα καὶ τοῦτο,
ἀληθινῶν ὡς ὄντων τε πάντων τῶν γραφομένων·
ἑτοιμασθῶμεν οὖν λοιπὸν καὶ φωταγωγηθῶμεν
Ἠθέλησεν Ἀλέξανδρος σταυρῶσαι γραφοφόρους.
γενναίως τούτῳ μάχεσθαι μετὰ πολλοῦ τοῦ θράσους,
μήποτε δειλιάσαντες καὶ παρ' αὐτοῦ ληφθέντες
κινδύνῳ περιπέσωμεν μεγίστῳ καὶ θανάτῳ.«
Οὕτως εἰπὼν Ἀλέξανδρος ἐκέλευσε τοὺς ἄνδρας
κακῶς ἐξαγκωνίζεσθαι, φημὶ τοὺς γραφοφόρους,
τοὺς τοῦ Δαρείου πρεσβευτὰς καὶ σταυρωθῆναι τούτους.
Τῶν δὲ λεγόντων πρὸς αὐτὸν μετὰ πολλοῦ τοῦ δέους,
»τί σοι κακὸν ἐπράξαμεν, Ἀλέξανδρε γενναῖε,
καὶ οὕτω πως ἀνιλεῶς θέλεις ἡμᾶς σταυρῶσαι;
εἶπεν αὐτοῖς Ἀλέξανδρος, »μέμφεσθε τὸν Δαρεῖον
τὸν βασιλέα τὸν ὑμῶν τὸν μεγαλοφρονοῦντα·
καὶ γὰρ οὐκ ἔπεμψεν ὑμᾶς πρέσβεις πρὸς βασιλέα,
ἀλλ' εἰς ἀντάρτην καὶ λῃστὴν κακότροπον φονέα,
καθὼς τὰ τούτου γράμματα σαφῶς προσμαρτυροῦσιν.
Ἀναστα ὑρῶ τοίνυν ὑμᾶς ἐμοὶ προσπελθόντας
ἀνδρὶ λῃστῇ τυγχάνοντι καὶ κακοτρόπῳ φύσει.«

Οἱ δ' ἀντεβόων πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν πεσόντες: ζῴ.
»Ἔασον λόγους, βασιλεῦ, κακόφρονος Δαρείου·
ἡμεῖς φρενήρη βλέπομεν καὶ μέγιστον ἐν γνώσει
καὶ μεγαλόφρονα ψυχὴν καὶ συνετὸν ἐν λόγοις.
Ὡς βασιλεὺς τοίνυν αὐτὸς καὶ βασιλέως τέκνον
Φιλίππου τοῦ πανυκλεοῦς καὶ τῆς Ὀλυμπιάδος, ζῴ.
χάρισε τοῖς οἰκέταις σου ζωὴν τὴν φιλουμένην.«
Ὁ δ' ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς μεθ' ἱλαροῦ τοῦ τρόπου: ζῴ.
»Ἄνδρες, ἐδειλιάσατε σταυροῦ τὴν τιμωρίαν,
ἐμοὶ καθικετεύοντες ζωὴν ὑμῖν χαρίσαι.
Ὅθεν καὶ δίδωμι ζωὴν λοιπὸν τὴν ποθουμένην·
ἐγὼ γὰρ οὐδὲ βούλομαι ὑμᾶς ἀναιρεθῆναι,
Δαρείῳ τῷ Περσάρχοντι γραφὴ παρ' Ἀλεξάνδρου.
ἀλλ' ἵνα τὴν διαφορὰν ἣν ἔχω δείξω πᾶσι
παρὰ Δαρείου μείζονα τοῦ βαρβαροτυράννου.
Μὴ προσδοκᾶτε τοιγαροῦν δεινὸν παθεῖν ἐνταῦθα·
νόμος ἐστὶν ὡς βασιλεὺς ἄγγελον οὐ φονεύει.«
Οὕτως εἰπὼν Ἀλέξανδρος ἐτράπη πρὸς τὸ δεῖπνον
καὶ συνηυφράνθη σὺν αὐτοῖς τοῖς πρεσβευταῖς Δαρείου.
Τῶν δὲ λεγόντων πρὸς αὐτὸν, ὅπως ἐν δόλῳ λάβῃ
Δαρεῖον τὸν Περσάρχοντα πολέμου κροτηθέντος,
εἶπεν αὐτοῖς Ἀλέξανδρος: »Οὐ θέλω τοῦτο πρᾶξαι.
Εἰ μὴ γὰρ οὐκ ἀπήρχεσθε πρὸς τὸν Δαρεῖον πάλιν,
ἐπείσθην ἂν τοῖς παρ' ὑμῶν λόγοις ὡς ἀληθέσιν·
ἐπεὶ δὲ πάλιν πρὸς αὐτὸν μέλλετε κατελθῆναι,
οὐ βούλομαι τὰ παρ' ὑμῶν λεχθέντα προσακοῦσαι,
μή τις ὑμῶν κακότροπος ἐξείπῃ τῷ Δαρείῳ
ἣν ἐσκευάσατε βουλὴν κακῶς αὐτὸν προδοῦναι,
καὶ κινδυνεύσητε ζωὴν, ἣν ὦδ' ἐχαρισάμην,
καὶ τῆς σφαγῆς ὑμῶν ἐγὼ παραίτιος φανοῦμαι.«
Πάντες οὖν ἐπευφήμησαν σατράπαι καὶ στρατάρχαι
καὶ πάντα τὰ στρατόπεδα σὺν τοῖς γραμματοφόροις
τὸν θαυμαστὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὸ γενναῖον τούτου.
Ὅθεν ἐς αὖρων αὐτὸς ἐπιστολὴν προσγράφει
Δαρείῳ τῷ κακόφρονι, καὶ προσανέγνω ταύτην
μέσον ἰδίοις τοῖς αὐτοῦ καὶ τοῖς σατράπαις πᾶσι,

τῶν τοῦ Δαρείου πρεσβευτῶν ἐκεῖσε μὴ παρόντων.
Ἔλεγον δὲ τὰ γράμματα κατὰ λεπτὸν τοιαῦτα:
»Φιλίππου παῖς Ἀλέξανδρος, υἱὸς Ὀλυμπιάδος,
τῷ βασιλέων βασιλεῖ, Περσῶν θεῷ Δαρείῳ,
πάντων θεῶν τῷ συγγενεῖ καὶ τῷ συνθρόνῳ τούτων,
τῷ συνεκλάμποντι φαιδρῶς Ἡλίῳ Μίθρᾳ, χαίρειν.
Αἰσχρόν ἐστι τὸν ἰσχυρὸν Δαρεῖον βασιλέα,
τὸν ἐπαιρόμενον πολλῇ φρονήσει καὶ δυνάμει,
σύνθρονον δ' ὄντα τῶν θεῶν καὶ συγγενέα τούτων,
δν τετιμήκασιν αὐτοὶ συγκάθεδρον δεικνύντες, ζῴ.
πεσεῖν ἐκ δόξης εὐγενοῦς πρὸς κατωτέραν τύχην
καὶ δουλωθῆναι δυστυχῶς ἀντάρτῃ Μακεδόνι.
Τῶν ἀθανάτων γὰρ θεῶν αἱ σεβασμίαι κλήσεις,
ἃς πάσας περιβέβλησαι καὶ σεαυτὸν φαιδρύνεις,
αὐταί σε τάχος δύνανται πρὸς οὐρανὸν ὑφῶσαι.
Φῆς γὰρ αὐτὸς ὡς οἱ θεοὶ δύναμιν προξενοῦσι.
Σοῦ τὸ φθαρτὸν σωμάτιον τὸ φέρον κλήσεις τούτων
ὑψοῖ μεγάλαυχον φωνήν· εἰς τὸν αἰθέρα τρέχεις·
κρατεῖς τὰ νέφη ταῖς χερσίν· ὑπέρογκα φαντάζῃ,
γελῶν καὶ κατεμπαίζων με μετὰ πολλοῦ τοῦ θράσους.
Γράφεις μοι μείραξ λοιπόν, ἀντάρτην καὶ φονέα,
τοὺς σὺν ἐμοὶ πάντας λῃστάς, ἀρχιλῃστὴν ἐμέ δε.
Κἂν ὡς λῃστὴν φοβήθητι, κἂν ὡς φονέα φρίξον·
οὐκ εἰ γὰρ ἄνθρωπος αὐτός; οὐκ εἰ βροτὸς ὡς πάντες;
Τοῦ χρόνου βλέφον τὸν τροχόν, ἴδε φωρὰν τῆς τύχης.
Τί τὰς σεπτὰς ἐνδέδυσαι θεῶν ὀνομασίας;
Οὐ κατοικοῦσι μετὰ σοῦ· βρότειων σῶμα φέρεις.
Κακίστως γράφεις θάνατον σταυροῦ προσενεγκεῖν μοι,
ἐμοὺς δὲ φίλους ἰσχυρούς, καλλίστους Μακεδόνας,
πάντας αὐτοὺς ἐν ὄρεσι φούρκῃ πρασανυφῶσαι.
Ἀνοηταίνεις οὖν αὐτὸς καὶ μέγα κατεγνώσθης
ὥστε μηδὲν δυνάμενος ἐν ἔργοις χρηστὰ πρᾶξαι.
Ἐν λόγοις σου τοῖς κομπηροῖς φαντάζῃ μέγας εἶναι.
Τὰς ὑπερόγκους ἔασον φωνὰς καὶ μεγαλαύχους·
γενήθητι πρὸς πόλεμον ἕτοιμος καὶ πρὸς μάχην.
Ἐγὼ γὰρ ἔρχομαι πρὸς σὲ σὺν πάσῃ μου δυνάμει

πόλεμον στῆσαι κατὰ σοῦ καὶ πάντων σατραπῶν σου,
οὐχ ὡς θεὸν μαχέσασθαι, μᾶλλον βροτόν, Δαρεῖε·
καὶ γὰρ αὐτὸς ἐγὼ θνητὸς ὡς ἄνθρωπος ὑπάρχω·
ἐκ δὲ προνοίας γίνεται νίκη, τροπὴ σὺν ταύτῃ.
Ἔγραψας τί δαὶ πρὸς ἡμᾶς ἄργυρον καὶ χρυσίον
ἔχειν σε πανυπέρπολυν, ὅπως μαθόντες τοῦτο
ἡμεῖς σοι γενναιότερον ἀντιπαραταχθῶμεν
καὶ λάβωμεν τὰ χρήματα τὰ σὰ καὶ πλουτισθῶμεν;
Ἐγὼ γὰρ ὡς περίφημος γενήσομαι τοῖς πᾶσιν,
αὐτοῖς βαρβάροις, Ἕλλησι, Δαρεῖον εἰ νικήσω
τὸν μέχρι πόλου φθάσαντα, τὸν μέγαν βασιλέα,
τὸν συγγενέα τῶν Θεῶν καὶ σύνθρονον Ἥλιου,
τὸν γίγαντα τὸν ἰσχυρόν, τὸν σχόντα θεῶν κλήσεις.
Σὺ γοῦν ἐὰν νικήσῃς μοι, δόξαν οὔπω λαμβάνεις·
ἐνίκησας ἀρχιληστήν, ἀντάρτην καὶ φονέα
καὶ Μακεδόνα μείρακα, τὸν παῖδα τοῦ Φιλίππου.
Ἔστειλας τί δαὶ πρὸς ἡμᾶς τὸν σκύτον καὶ τὴν σφαῖραν,
ὡσαύτως καὶ κιβώτιον ἔχον πολὺ χρυσίον;
Σὺ μὲν ἐξέπεμψας αὐτὰ παίζων καὶ κατεμπαίζων,
μὴ γνοὺς τὸ συμβησόμενον ἐκ τούτων τῶν σταλέντων.
Ὡς ἀγαθὰ γὰρ ἐκ θεῶν ἔλαβον δῶρα ταῦτα·
καὶ τὸν μὲν σκύτον εἵληφον, ὅπως ἐμαῖς ταῖς λόγχαις
τύψω βαρβάρους ἰσχυρῶς καὶ Πέρσας καταστρέψω,
καὶ πρὸς δουλείαν τὴν ἐμὴν τούτους καθυποκύψω.
Τὴν δέ γε σφαῖραν δεύτερον πάλιν ἐδήλωσάς μοι,
ὅτι τὸν κόσμον ἅπαντα καλῶς ἐπικρατήσω·
σφαιροειδὴς γὰρ γέγονεν ὁ κόσμος καὶ στιγγύλος.
Τὴν δὲ χρυσίου κιβωτὸν τὴν παρὰ σοῦ σταλεῖσαν,
ὡς μέγα δῶρον ἐκ θεῶν ταύτην ὑπεδεξάμην·
ἐκ ταύτης γὰρ ὑποταγὴν ἐσήμανας μεγίστην.
Μέλλεις γοῦν ἐξαχόσια τάλαντα χορηγεῖν μοι,
ἀντὶ χρυσέων τῶν ὠῶν Φιλίππου τοῦ πατρός μου.
Ἔρρωσο τοίνυν, βασιλεῦ Δαρεῖε τῆς Περσίδος.«
Καὶ γράψας ταῦτ' Ἀλέξανδρος καὶ δήσας μετὰ βούλλης,
γραμματοφόροις δέδωκεν αὐτοῖς τοῖς τοῦ Δαρείου·
οἷς καὶ χρυσὸν ἀποδιδούς, ὃν ἔστειλε Δαρεῖος,

εἶασε τούτους ἀπελθεῖν μετ' εὐθυμίας πάσης.
Ὑπερθαυμάσαντες δ' αὐτοὶ τὴν γνῶσιν Ἀλεξάνδρου,
χαίροντες ἀνεχώρησαν, ἦλθον δὲ πρὸς Δαρεῖον.
Ὁ δὲ Δαρεῖος ἀναγνοὺς τὰ γράμματ' Ἀλεξάνδρου
καὶ γνοὺς τὴν τούτων δύναμιν, ἐπιστολὴν προσγράφει
πᾶσι σατράπαις τοῖς αὐτοῦ, τοιάδε προσφωνοῦσαν:
»Πάντων Περσῶν ὁ βασιλεὺς ἐγὼ θεὸς Δαρεῖος,
πᾶσι τοῖς ὑπὸ χεῖρά μου λέγω γενέσθαι ταῦτα:
Τὸν Μακεδόν' Ἀλέξανδρον, τὸν παῖδα τοῦ Φιλίππου,
ἀποστατοῦντ' ἀνέμαθον σὺν Μακεδόσι πλείστοις,
καὶ διαβάντα σὺν αὐτοῖς τὸ κλῖμα τῆς Ἀσίας,
ἤρξατο ταύτην ἐκπορθεῖν, ὡς χώραν ἐμὴν οὖσαν.
Λαβόντες οὖν αὐτὸν ὑμεῖς, ἀγάγετε τὸ τάχος,
μηδὲν κατεργασάμενοι κακὸν ὡς ἀποστάτην·
ἐκδύσω γὰρ αὐτὸν ἐγὼ στολὴν τὴν πορφυρέαν,
καὶ τοῦτον πλήξας ὡς εἰκὸς μετὰ πολλῶν κροτάλων,
ἀστράγαλά τε παιγνιὰ κρούσας ὡς Μακεδόνα,
στείλω τὸ τάχιον αὐτὸν πρὸς τὴν Μακεδονίαν
αὐτὴν πατρίδα τὴν αὑτοῦ, καὶ πρὸς Ὀλυμπιάδα,

106. Πρὸς τοὺς σατράπας τοὺς αὐτοῦ γράφει Δαρεῖος ταῦτα.

συναποστείλας μετ' αὐτοῦ γενναῖον Πέρσην ἄνδρα,

107. Δαρείῳ προσαντέγραψαν Σπινθήρ, Ἰάσπης ταῦτα.

παιδεύσεως διδάσκαλον ὄντα καὶ σωφροσύνης,
ὃς καὶ παιδεύσει τὸν αὐτόν, ἄνδρα πρωτοῦ γενέσθαι
φρόνημα τέλειον ἀνδρὸς τοῦτον μὴ προσλαμβάνειν.
Τὰς δὲ τριήρεις τὰς αὐτοῦ βυθῷ θαλάσσης πάσας
κακῶς καταποντίσατε, τούτου δὲ τοὺς σατράπας
σώφρονας καταβήσαντες προσαποστείλατέ μοι.
Τοὺς στρατιώτας οὖν αὐτοῦ, κακίστους Μακεδόνας,
εἰς Ἐρυθραῖον πέλαγος στείλατε κατοικήσειν,
ἵππους δ' αὐτῶν κατέχετε σὺν ἅρμασι τοῖς τούτων.
Φίλοις ὑμῶν χαρίσατε λάφυρα Μακεδόνων.
Ἔρρωσθε τοίνυν, σατράπαι μου, πρὸς ἅπαντα τὸν χρόνον.«
Αὐτοῦ δὲ τὴν ἐπιστολὴν ἰδόντες οἱ σατράπαι

Ἀντέγραψαν ἐπιστολὴν τοιάνδε τῷ Δαρείῳ.
Σπινθὴρ, Ἰάσπης βασιλεῖ Θεῷ Δαρείῳ χαίρειν.
Θαυμάζομεν, παμμέγιστε, πῶς σὺ κελεύεις ταῦτα.
Τὸ Μακεδόνων ἔθνος γὰρ πάντῃ κατεπῃρμένον
ἐπέβη χώραν τὴν ἡμῶν κακῶς καταληίζον·
ὅθεν ἡμεῖς ζωγρήσαντες κρυφίως τινὰς τούτων
προσαπεστείλαμεν αὐτοὺς σοῦ τῷ μεγίστῳ κράτει·
μαθεῖν γὰρ μέλλεις ἐξ αὐτῶν τὴν τόλμαν Μακεδόνων,
ὡς μὴ τολμήσαντες ἡμεῖς σοῦ πρῶτον ἐξετάσαι.
Ποιήσεις οὖν αὐτὸς καλῶς, εἰ παραγίνῃ τάχει
μετὰ δυνάμεως πολλῆς σὴν χώραν βοηθήσων,
μὴ λάφυρα γενώμεθα κακίστοις Μακεδόσι.
Ταῦτα Δαρεῖος ἀναγνοὺς ἔγραφε τούτοις ταῦτα:
Ὁ βασιλέων βασιλεὺς μέγας Θεὸς Δαρεῖος
Σπινθῆρι σὺν Ἰάσπῃ τε, κελεύω τούτοις χαίρειν.
Πάλιν Δαρεῖος πρὸς αὐτοὺς ἔγραφε λέγων ταῦτα.
Μὴ προσδοκᾶτε παρ' ἐμοῦ λαβέσθαι συμμαχίαν·
εἴπερ δ' ἐκβῆτε τῶν ὑμῶν τόπων καὶ τῶν ὁρίων,
πικρὰν μεγάλην ἕξετε τὴν τιμωρίαν πάντες,
λόγον προσαπαιτούμενοι τῶν αἰχμαλωτισθέντων
καὶ τῶν φθαρέντων ἀμελῶς παρὰ τῶν Μακεδόνων.
Λοιπὸν παρακελεύομαι τὸ τῆς ἀνδρείας μᾶλλον
γενναῖον νῦν ἐνδείξασθε καὶ σταθηρὸν καὶ μέγα.
Ὑμᾶς δὲ τίς ἐφύβησε θρυήσας ταῦτα γράφειν,
ἄνδρας γενναίους ἰσχυρούς, Πέρσας ἀνδρικωτάτους,
οἳ κεραυνὸν δυνάμενοι μέγιστον κατασβέσαι,
ἀνδρὸς οὐχ ὑπενέγκατε κρότον τριβολιμαίου;
Τέθνηκε τίς ὑμῶν ἀνὴρ ἐν παρατάξει μάχης;
Ἔλαβε τὶς ὑμῶν πληγὴν ἐν συμπλοκῇ πολέμου;
Καὶ τί λοιπὸν βουλεύσομαι καὶ τίσι συμμαχήσω;
Ὑμῖν τοῖς καταισχύνασι Περσῶν τὴν βασιλείαν,
ἀρχιληστῇ φοβούμενοι κακίστῳ Μακεδόνι;
Ἐπαγρυπνεῖτε γοῦν καλῶς, καὶ τὴν ὑμῶν ἀνδρείαν
γενναίως ἀριστεύοντες ἐνδείξασθε καλλίστην,
ὅπως πολλῇ διάγωμεν ἡμεῖς ἀμεριμνίᾳ.
Ἔρρωσθε πάντες, ἔρρωσθε, σατράπαι καὶ στρατάρχαι.

Εἶθ' οὕτως πυνθανόμενος Ἀλέξανδρον Δαρεῖος
πλησίον ὄντα τὸν αὐτόν, στρατοπεδεύσας οὗτος
ἐξ ἴσου παρεγένετο τῷ ποταμῷ Πυνδάρῳ, Τιγρῆτος Α, Πυναρίῳ BLC
καὶ πάλιν πρὸς Ἀλέξανδρον στέλλει γραφὴν τοιάνδε:
Ὁ βασιλέων βασιλεὺς ἐγὼ Θεὸς Δαρεῖος
καὶ πάντων ἐθνῶν κύριος, ἀντάρτης Μακεδόνι.
Τὸ τοῦ Δαρείου θαυμαστὸν ὄνομα σοὶ λανθάνει,
ὃν τετιμήκασι θεοὶ σύνθρονον καθιστῶντες·
αὐτὸς γὰρ οὐ μακάριον ἡγήσω λανθάνοντος
Δαρεῖος πάλιν δεύτερον ἔγραφεν Ἀλεξάνδῳ.
χωρὶς ἐμῆς θελήσεως ἄρχειν Μακεδονίας,
ἀλλὰ καὶ χώρας ἐφευρών, πόλεις ἡσυχαζούσας,
αὐτὰς κακῶς ἐπόρθησας καὶ βασιλέα μᾶλλον
σαυτὸν ἐχειροτόνησας, ἄνδρας λῃστὰς συλλέξας
ὁμοίους σου κακόφρονας, στρατὸν κατονομάσας,
καὶ μετ' αὐτῶν ταῖς πόλεσι ταῖς ἀπειροπολέμοις
βαρβάρων κατεστράτευσας, φόρους ζητῶν ἐκ τούτων
λαμβάνειν ὡς ἀρχιληστής· ἃς τινας ἐγὼ πόλεις
κέκτημαι πρὸς περίσσειαν ὡς ἀπορεριμμένας.
Νομίζεις οὖν, ὡς ἔοικεν, ἡμᾶς τοιούτους εἶναι,
οἵποῖος εἶ σύ, τολμηρέ; Κακῶς ὑπολαμβάνεις.
Ἅρπάζεις τόπους τοὺς ἡμῶν, οὓς ἔχειν οὐ καυχήσῃ.
Κακίστως οὖν πεφρόνηκας, ἀβούλως πράξας ταῦτα.
Ὤφειλας διορθώσασθαι τὴν ἄγνοιάν σου πρῶτον
καὶ πρὸς ἐμέ, σοῦ τὸν Θεόν, λάτρις παραγενέσθαι,
καὶ μὴ θαρρεῖν δυνάμει σὺ τῶν ἀγερώχων νέων.
Ἐπεὶ δ' ἡ τύχη δυστυχῶς εἰσήγαγε καὶ τοῦτο,
πρέσβεις λαβεῖν καὶ γράμματα καὶ σὲ παρὰ Δαρείου,
γράφω σοι καὶ προστάττω σοι τὸ τάχος Ἀλεξάνδρῳ
κλίναι τὴν κάραν δουλικῶς Δαρείῳ τῷ Θεῷ σου.
Ἐὰν δ' ἀντέχῃ τῆς κακῆς ἀνοίας σου προτέρας,
ἀνιλεῶς κολάσω σε θανάτῳ πικροτάτῳ·
αὐτοὶ δ' οἳ σὲ πλανήσαντες κακῶς σφαγιασθῶσι,
μὴ θέντες σωφροσύνην σοι μᾶλλον ἀλλ' ἀνταρσίαν.
Ὄμνυμι δέ σοι μέγιστον Δίαν, ἐμὸν πατέρα,
ὡς μὴ μνησικακῆσαί σου πᾶσι τοῖς τολμημένοις,
× λείπ. BLC καὶ μὴ ὑποστρεψεῖν λῃστρικῶς ἐνθάμενος
A καὶ τὰ ἀσυστρεψεῖν τλητὰ μητροπόλεις

εἰ πρὸς ἡμᾶς αὐχένα σὸν ὡς δοῦλος ὑποκύψῃς.»
Γραφὴν δ' αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἰδὼν σὺν τοῖς σατράπαις,
αὐτοῖς τοῖς λόγοις κομπηροῖς οὐκ ἔπτηξε Δαρείου,

110. Ἀλέξανδρος πρὸς πόλεμον ἔρχεται τοῦ Δαρείου.

ἀλλ' ὡς ἀδάμας λίθος τις ἀκλόνητος εἱστήκει.
Ὥρμησε γοῦν πρὸς πόλεμον σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει.
Ὅθεν καὶ παρεγένετο διὰ τῆς Ἀραβίας
πρὸς τὸν καλούμενον αὐτὸν Ταῦρον τῆς Κιλικίας.
Ἐλθὼν δ' ἐκεῖθεν εἰς Ταρσόν, μητρόπολιν ὡς οὖσαν,
καὶ βλέψας παραρρέοντα τὸν ποταμὸν τὸν Κύδνον,
κατάρρουν ὕδασι πολλοῖς γλυκέσι πλημμυροῦντα,
ἀποτιθεὶς τὸν θώρακα, σφογγίσας τὸν ἱδρῶτα,
προσέλουσε τὴν κεφαλὴν τοῖς νάμασι τοῦ Κύδνου.
Ὡς καὶ ψυχθεὶς εἰς ἔσχατον ἔμελλε κινδυνεῦσαι,
καὶ μόγις θεραπεύεται τῇ τοῦ Φιλίππου τέχνῃ,
ὃς ἦν πρὸς τοῦτον ἰατρὸς ἄριστος κατὰ τέχνην,
ῥῶσιν αὐτῷ δωρούμενος πολλάκις ἐν ταῖς νόσοις·
ἔνθεν ῥωσθεὶς Ἀλέξανδρος ἤρχετο πρὸς τὴν μάχην.
Ὁ δὲ Δαρεῖος τὰς πολλὰς δυνάμεις συναθροίσας
μετὰ τῶν παίδων, τῆς μητρὸς ὁμοῦ καὶ τῆς συζύγου,
κατέβαινε τὰ πεδινὰ χώρας τῆς Κιλικίας.

111. Δαρεῖος πάντας συλλαβὼν ἀπῄει πρὸς τὴν μάχην.

Πρὸς τοῦτον δ' ἦσαν ἰσχυροὶ τῶν ἀθανάτων ἄνδρες

112. Ὥρμησεν εἰς τὸν πόλεμον Ἀλέξανδρος ὡς λέων.

ἑκατοντάδες χίλιαι, μάχιμοι πάντες ὄντες.
Ἀθάνατοι δ' ἐκλήθησαν διὰ τὸ τούτους εἶναι
εἰς ἅπαντα τὸν ἀριθμὸν θνησκόντων ἐν πολέμῳ.
Ἔνθεν αὐτὸς Ἀλέξανδρος παροξυνθεὶς ὡς λέων,
ὥρμησεν εἰς τὸν πόλεμον μετὰ τῶν στρατευμάτων,
καλῶς παρατεταγμένος Δαρείῳ καὶ τοῖς Πέρσαις.
Ὁρῶντες οὖν Ἀλέξανδρον οἱ περὶ τὸν Δαρεῖον
τὴν δύναμιν ἐπάγοντα πρὸς πόλεμον ἀτρόμως,
αὐτοὶ σατράπαι τῶν Περσῶν καὶ πάντες οἱ τοξόται,
Δαρείου πλησιέστερον πάσας δυνάμεις τούτων
σύν τε τοῖς ἅρμασιν αὐτῶν ἀπῆγαγον ταχίστως,

εἰς ὃ Δαρεῖος ἔτυχε μέρος ἐφεστηκέναι.
Οὐκ εἶα γοῦν Ἀλέξανδρος Πέρσας ἐπιστρατεῦσαι,
οὐ διέπεμπεν τοὺς αὐτοὺς οὐδὲ προσδιακόψαι,
ἐντὸς τῆς τούτων φάλαγγος ἔμπροσθεν ἐπιβαίνων,
ὅθεν τὰ τούτων ἅρματα παρὰ τῶν Μακεδόνων
κακῶς προσδιεφθείροντο τῇ τῶν βελῶν ἐκτρώσει.
Ἔτυχεν οὖν Ἀλέξανδρος ἐκ δεξιῶν προσπαίειν
μετὰ παντὸς στρατεύματος καὶ τῶν ἁρμάτων πάντων,
αὐτὸ δὲ στράτευμα Περσῶν ἐξ εὐωνύμων εἶναι.
Ἅρμα δ' ἀφεὶς Ἀλέξανδρος καὶ προσκαθίσας ἵππῳ,
τάχιστα προσεφώνησε τοῖς σαλπισταῖς σημῆναι
σάλπιγγα τὴν πολεμικὴν σὺν τοῖς λοιποῖς ὀργάνοις.
Μεγάλης γενομένης οὖν κραυγῆς τῶν στρατευμάτων,
μάχη μεγάλη γέγονεν, ὡς ἅπαν τὸ πεδίον
ἐκ τῶν βελῶν κλονίζεσθαι καὶ κτύπων συνδονεῖσθαι.
Εἰς χρόνον γὰρ ἐμάχοντο Πέρσαι σὺν Μακεδόσιν,
ἄμφω τὰ μέρη βάλλοντες τὸ δόρυ πρὸς ἀλλήλους,

113. Ἐνίκησεν Ἀλέξανδρος, ἠττήθη ὁ Δαρεῖος.

τύπτοντες καὶ τυπτόμενοι καὶ χωρισμὸν ποιοῦντες.
Ὅθεν τὸ στράτευμα καλῶς γενναίως Ἀλεξάνδρου
ἐξῶθουν ἅπαντας αὐτοὺς τοὺς μετὰ τοῦ Δαρείου,
βάλλοντες τούτους βέλεσι πυκνοῖς καὶ σφοδροτάτοις.
Οἱ Πέρσαι δὲ πληττόμενοι παρὰ τῶν Μακεδόνων
ἔπιπτον πάντες εἰς τὴν γῆν· πολὺ γὰρ ἦν τὸ πλῆθος
τῶν στρατευμάτων τῶν διττῶν. Ὅθεν τραπέντες Πέρσαι
βέλεσιν ἐτιτρώσκοντο τοῖς ἑαυτῶν κακίστως.
Νῶτα διδόντες ἅπαντες τοῖς Μακεδόσι Πέρσαι,
(καὶ γὰρ ἦσαν πεμπόμενα τὰ δόρατα καὶ βέλη
τὰ περὶ τὸν Ἀλέξανδρον ὡς ὄμβρος ἐξ Ὀλύμπου,)
ἅπαντες Πέρσαι πρὸς φυγὴν ἐτράπησαν αὐτίκα.
Ἔχει γὰρ ἦν οὐδ' ἕτερον ὁρᾶν εἰ μὴ κειμένους
ἄνδρας πολλοὺς σὺν ἵπποις τε δεινῶς ἀνῃρημένους·
οὐκ ἦν γνωρίσαι ἔχει τινα, Πέρσην ἢ Μακεδόνα,
οὔτε τοξότην ἰσχυρόν, οὐχ Ἕλληνα σὺν τούτοις,
ἐκ τοῦ πολλοῦ κονιορτοῦ σκοτοποιοῦντος πάντα.
Αἰθὴρ γὰρ οὐκ ἐφαίνετο, πέδον κατεσκοτεῖτο,

τὸ αἷμα προσεπόλαζε ποταμηδὸν τῇ γαίᾳ.
Ἰδὼν γὰρ Ἥλιος αὐτὸς μέγα καὶ συμπαθήσας
τοῖς γενομένοις ἅπασι, καὶ θεωρεῖν μὴ κρίνας
τοσαῦτα τὰ μιάσματα, συνέστειλεν ἀκτῖνας.
Τῆς μάχης γενομένης οὖν μεγάλης Ἀλεξάνδρου,
οἱ Πέρσαι πάντες ὥρμησαν εἰς τὴν φυγὴν τελείως,
καὶ μετ' αὐτῶν Ἀμύντιος Ἀντίοχος τῇ κλήσει, Ἀντιοχὸς BLC Ἀντιόχου Δ
ὃς ἐπεφύκει πρότερον πρὸς Πέρσην τὸν Δαρεῖον
ὑπάρχων στρατηγὸς αὐτὸς καὶ πρῶτος Ἀλεξάνδρου.
Ἐπεί δ' ὀψία γέγονεν ἡ τῆς ἑσπέρας ἤδη,

114. Ὀψίας γινομένης οὖν ἔφυγεν ὁ Δαρεῖος.

αὐτὸς Δαρεῖος φοβηθείς, ἅρμα δὲ καταλείψας
ὡς ἐργωδὲς ἐρχόμενον, (πάντων γὰρ τῶν ἁρμάτων
εἰς τοὔμπροσθεν κατέτρεχε, καὶ γνώριμον ἦν πᾶσιν,)
εἰς ἵππον ἐπικαθεσθεὶς φεύγει καταισχυμένος.
Ὅθεν φιλοτιμούμενος Ἀλέξανδρος Δαρεῖον
ἐδίωκε καταλαβεῖν, μήπως τις φθάσας τοῦτον
παρὰ τὴν γνώμην τὴν αὐτοῦ καταφονεύσῃ τοῦτον.
Ἀλλ' ἔσωσε τὸν δυστυχῆ Δαρεῖον νύξ σὺν ἵππῳ·
ἵππον γὰρ ἔχων νεογνόν, κρείττονα πάντων ἵππων,
τούτῳ προσεπικαθεσθεὶς ἐρρύσθη τοῦ κινδύνου.
Τὸ μὲν οὖν ἅρμα, τόξα τε, βέλη καὶ τὴν μητέρα,
σὺν γυναιξὶ καὶ τοῖς παισὶ καὶ σκεύεσι χρυσέοις,
ἐπὶ σταδίους ἑκατὸν ἑξήκοντα διώξας
Ἀλέξανδρος κατέλαβε, πρὸς δὲ σκηνὴν Δαρείου,
οὖσαν αὐτὴν ἐπ' ἐλαιῶν σὺν ἅρματι τῷ τούτου,

115. Ἐσκήνωσεν Ἀλέξανδρος πρὸς τὴν σκηνὴν Δαρείου.

τάχιστα κατεσκήνωσε νικήσας κατὰ κράτος.

116. Πολὺ τὸ πλῆθος τὸ σφαγέν· ἀνάγνωθι καὶ μάθοις.

Τῶν ἐναντίων πάντων δὲ κρατήσας ὁ γενναῖος,
καὶ τηλικούτου πράγματος ἀξιωθεὶς μεγίστου,
οὐχ ὑπερήφανος αὐτός, οὐκ ἀγενὴς ἐφάνη,
ἀλλὰ τοὺς τελευτήσαντας γενναίους [πάντας] ἄνδρας
εὐγενεστάτους τῶν Περσῶν, θάπτεσθαι τούτους ἔφη·
τὰ τέκνα καὶ μητέρα δὲ Δαρείου καὶ γυναῖκα

πλείστῃ τιμῇ καθύψωσεν ἐν ἅρματι τῷ τούτου,
ὡσαύτως δὲ καὶ τοὺς λοιποὺς Περσῶν τοὺς αἰχμαλώτους —
μεγάλαις παραινέσεσι πείσας αὐτοὺς κατέσχε.
Τῶν δὲ πεσόντων ἦν πολὺ τὸ πλῆθος ἀμφοτέρων.
Ἔπεσον πεντακόσιοι πεζοὶ τῶν Μακεδόνων, = BLC
ἑξήκοντα σὺν ἑκατὸν ἱππεῖς, γενναῖοι ἄνδρες, = BLC
καὶ τραυματίαι ἐξ αὐτῶν πλείους διακοσίων.
Διμυρίοι δ' ἐσφάγησαν ἄνδρες ἐκ τῶν βαρβάρων, = L
ἄλλοι τετρακισχίλιοι λάφυρα γεγονότες. = BLC

Δαρεῖος οὖν ἀνασωθείς, ὡς εἴρηται, μεθ' ἵππου,
πλείονα δύναμιν αὐτὸς ἐστράτευσε πρὸς μάχην·
γράφει δὲ καὶ τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἔθνεσι καὶ βαρβάροις,
μεθ' ὅσης τῆς δυνάμεως παραγενέσθαι τάχει.
Τοῦτο μαθὼν κατάσκοπος γνήσιος Ἀλεξάνδρου,
Δαρεῖον συναθροίζοντα στρατὸν πολλαπλασίως,
Εὐφράτῃ τε τῷ ποταμῷ κεῖσθαι πολλοὺς βαρβάρους, = JV
ἔγραψε πρὸς Ἀλέξανδρον τάχος τὰ γεγονότα.
Ὅθεν Ἀλέξανδρος γραφὴν ἔστειλε τῷ Σκαμάνδρῳ
λέγων αὐτῷ κατὰ λεπτὸν ὧδε τὰ γεγραμμένα:
Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἐμῷ Σκαμάνδρῳ χαίρειν.
Ὅσ ἔχεις πάσας φάλαγγας καὶ πάσας τὰς δυνάμεις
τῶν στρατευμάτων σὺ λαβὼν ἐλθὲ τὸ τάχος ὧδε·

117. Ἀλέξανδρος ἐπιστολὴν ἔπεμψε τῷ Σκαμάνδρῳ.

οὐ γὰρ μακρὰν οἱ βάρβαροι πάρεισιν, ἀλλ' ἐγγύς μου.

118 Εἰσῆλθεν οὖν Ἀλέξανδρος εἰς πόλιν Πιερίαν.

Ὅθεν αὐτὸς Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν στρατευμάτων
πορείαν ἐποιήσατο περὶ τὴν Ἀχαΐαν,
πόλεις ποιήσας τὰς ἐκεῖ πάσας καθυπηκόους.
Ἐκ τούτων δὲ καὶ πλείονα λαὸν στρατολογήσας,
καὶ χιλιάδας ἀριθμοῦ δεκαεπτὰ συλλέξας,
ἐν κόρακι προσέθηκε τῷ καλουμένῳ Ταύρῳ.
Πήξας δὲ δόρυ πρὸς τὴν γῆν Ἀλέξανδρος ἐφώνει:
Εἴ τις ὑπάρχει σθεναρὸς Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων,
ἢ βασιλέων ἰσχυρός, τὸ δόρυ βαστασάτω.
Σημεῖον γάρ τι χαλεπὸν ἔνεστι τοῦτο μᾶλλον,

ὡς βασταχθήσεται καλῶς ἐκ βάθρων τούτου πόλις.«
Εἶθ' οὕτως παραγίνεται καὶ πρὸς τὴν Πιερίαν,
πόλιν ὑπάρχουσαν ἐκεῖ καλῆς τῆς Βεβρυκίας.
Ὀρφέως δ' ἦν ἐκεῖ ναὸς ἄγαλμά τε τὸ τούτου,
ἔχων θηρία πάμπολλα Μούσας τὰς Πιερίας.
Βλέποντος Ἀλεξάνδρου γοῦν εἰς πρόσωπον Ὀρφέως,
αὐτὸ Θεοῦ τὸ ξόανον καθίδρωσεν Ὀρφέως.
Ἵδρωσεν Ὀρφεὺς ξόανον Ἀλέξανδρον προσβλέφαν.
Αὐτὸς δὲ τὰ στρατεύματα παραλαβὼν ἀπῆλθεν
Στέλλουσι πρὸς Ἀλέξανδρον οἱ Ἀβδηρῖται πρέσβεις.
εἰς Βοιωτίαν, ἐν δυσὶν ἡμέραις κοπιάσας,
πᾶσαν αὐτὴν τὴν Ὄλιθον καὶ χώραν τῶν Χαλδαίων
ἐξαφανίσας παντελῶς καὶ πάντας κατασφάξας.
Εἶθ' οὕτως πάλιν ἔρχεται σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει
πρὸς ποταμὸν τὸν Εὔξεινον τὸν μέγαν καὶ πολύρρουν,
καὶ πάσας πόλεις τὰς ἐκεῖ ποιήσας ὑπηκόους,
τῷ Ποσειδῶνι θύσας τε πρὸς Μαιωτίδα λίμνην,
σὺν πᾶσι παραγίνεται. Χώρα δ' οὐκ αὐτὴ πέλει
χειμέριος, ἀνήβευτος, τροφὰς μὴ κεκτημένη.
Ἔλειψεν οὖν τὰ πρὸς τροφὴν αὐτοῖς τοῖς Μακεδόσιν,
ὥστε λιμῷ τοὺς ἅπαντας μέλλοντας ἀπολέσθαι.
Τί δ' ὁ φρενήρης ἔπραξεν Ἀλέξανδρος ἐκεῖσε;
Μέγιστον ἐσοφίσατο πρᾶγμα πρὸς σωτηρίαν·
ἀποχωρίσας ἅπαντας τοὺς ἵππους τῶν ἱππέων
ἔσφαξε, καὶ τὰ δέρματα τούτων ἐκδείρας τάχος,
ἐκέλευσε τὸ στράτευμα τὰς σάρκας ἐξοπτύειν
Προσέταξεν Ἀλέξανδρος ἵππους ἱππέων σφάξαι.
καὶ χορεσθῆναί τε τροφῆς καὶ μὴ λιμῷ φθαρῆναι·
Ὦ τῆς καλῆς σου γνώσεως, Ἀλέξανδρε φρενήρη.
λιμοῦ δ' ἀνενεώθησαν ἅπαντες ἀπὸ τούτου.
Ἀντιθρυλλούντων οὖν λοιπὸν πάντων καὶ προσφωνούντων,
»Ἔδοξε τί καλὸν αὐτῷ τοὺς ἵππους κατασφάξαι;
τροφῆς μὲν ἐχορέσθημεν ἅπαντες ἀπὸ τούτων,
ὅπλοι δὲ τυγχάνομεν εἰς πόλεμον καὶ μάχην,
αὐτῶν ἱππέων ἔξωθεν ἡμᾶς μὴ φυλασσόντων,« τῶν ἵππων ἀποσφαγιασθέντων.

ἀκούσας ταῦτ' Ἀλέξανδρος μέσον στρατοῦ προσῆλθε
καὶ λέγει τάγει πρὸς αὐτούς: »Ἄνδρες συστρατιῶται,
τοὺς ἵππους μὲν κατέσφαξα καίτοι χρειώδεις ὄντας
εἰς πόλεμον, ὅπως ἡμεῖς τροφῆς προσχορεσθῶμεν.
Τὸ γὰρ μειζότερον κακὸν ὑπὸ μετριωτέρου
ἀντισηκούμενον, κακοῦ μετρίαν ἔχει λύπην.
Ἄλλης οὖν ἐπιβάντες γῆς εὑρήσομεν ῥᾳδίως
ἵππους ἀνδρικωτέρους τε καὶ φιλανθρωποτέρους·
ὑμῶν ἀπολλυμένων δὲ παρὰ λιμοῦ μεγίστου,
ποῦ Μακεδόνας ἐφευρεῖν οὐκ ἔχω τοὺς καλλίστους.«
Καλῶς καταπραΰνας οὖν πάντας τοῖς λόγοις τούτοις,
ἀπήρχετο σὺν τῷ στρατῷ καὶ πρὸς ἑτέρας πόλεις,
πάσας καταδουλούμενος τοῖς προσηνέσι λόγοις.
Ὅθεν ἐλθὼν πρὸς τοὺς Λοκρούς, ἐκεῖσε δ' ἐπιμείνας
σὺν ἅπασι στρατεύμασιν ἐπὶ δυσὶν ἡμέραις,
εἰς τόπους ἐπεισέρχεται τῶν Ἀχραγαντινέων,
οἷς προσυπῆρχεν ἱερὸν Ἀπόλλωνος ἐκείνου.
Ἔλεγε δὲ Φοιβήλαλον αὐτῷ προσμαντευθῆναι·
ἧς μὴ χρησμοδοτεῖν αὐτῷ λεγούσης τὸ μαντεῖον,
Ἀλέξανδρος μετὰ θυμοῦ τῇ Φοιβηλάλῳ λέγει:
Εἰσῆλθεν ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς τοὺς Ἀχραγαντίνους.
»Εἰ καὶ μὴ σύ, Φοιβήλαλε, βούλῃ μαντεύσασθαί μου,
Ἀλέξανδρος ἐκράτησε τὸν τρίποδα τοῦ Φοίβου.
ἐγὼ βαστάσω τρίποδον, ὡς Ἡρακλῆς ἐποίει,
θεοῦ μὴ δόντος τὸν χρησμὸν Ἡρακλεῖῳ τότε.«
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν Ἀλέξανδρος ἥψατο τοῦ τριπόδου,
ὃν Φοῖβος ὁ Λυδίνιος προσέθηκεν ὁ κράτωρ.
Ὑπεξελθοῦσα δὲ φωνὴ τάχιον ἐξ ἀδύτων,
»Ἡράκλεης, Ἀλέξανδρε, τοῦτο,« φησίν, »ἐποίει,
θεὸς αὐτὸς ὢν πρὸς θεόν· σὺ δὲ θνητὸς τυγχάνων,
ἄνθρωπος φύσει γεγονώς, στῆθι καὶ μὴ παρόργιζε,
ὅπως μὴ μέχρι καὶ θεῶν αἱ πράξεις σου ῥηθῶσιν.«
Οὕτω μεγίστης τῆς φωνῆς ἀθρόον ἐνεχθείσης,
εἶπε πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον Φοιβήλαλος μαντεία:
»Ἀλέξανδρε, θεὸς αὐτὸς κατεμαντεύσατό σου

προσαγορεύσας ὄνομα τὸ δυνατὸν ἐν πρώτοις.
Καὶ γὰρ προσεπεφώνησεν ἐκ τῶν ἀδύτων ἔσω
Ἡράκλεης Ἀλέξανδρε, τοῦτο σοι προμηνύων, ὡς
ὡς δυνατὸν σε πανταχοῦ ταῖς πράξεσι γενέσθαι,
καὶ πρὸς αἰῶνας ἅπαντας ἔχειν μεγίστην μνήμην.

125. Ὁ Ἡρακλῆς Ἀλέξανδρον ἐφώνησε τοιαῦτα.

Αὐτὸς δὲ πᾶσαν προσλαβὼν τὴν δύναμιν καὶ πάντας,

126. Ἐλήλυθεν Ἀλέξανδρος εἰς πόλιν τῶν Θηβαίων.

πορείαν ἐποιήσατο πρὸς πόλιν τῶν Θηβαίων,
θέλων λαβέσθαι παρ' αὐτῶν ἰσχυροτέρους ἄνδρας,
τὸν ἀριθμὸν εἰς τέσσαρας ὄντας τὰς χιλιάδας.
Τὰς πύλας δὲ τῆς πόλεως ἀπέκλεισαν Θηβαῖοι,
μὴ τοῦτον ἀξιώσαντες πρέσβεως ἀποστεῖλαι,
ἀλλὰ στρατὸν καθωπλίζον οὗτοι κατ' Ἀλεξάνδρου.
Ὅθεν ἐνόπλους πέμπουσιν ἄνδρας πεντακοσίους
ἐκ τῶν τειχέων προσφωνεῖν, Ἀλέξανδρε, τί βούλῃ;
Μάχεσθαι πόλιν τῶν Θηβῶν οὐκ ἰσχυρὸς ὑπάρχεις.
Ὡς μειδιάσας ἔφησεν, Ὦ δυνατοὶ Θηβαῖοι, γενναῖοι
ὑμᾶς προσαπεκλείσατε μᾶλλον ἐντὸς τειχέων,
καὶ Μακεδόνας λέγετε φεύγειν ὡς ἀνισχύρους;
Ἐγὼ μαχήσομαι λοιπὸν οὐ πρὸς γενναίους ἄνδρας,
ἐμπείρους καὶ χαρτερικοὺς μάχης τῆς ἡρωΐας,
ἀλλ' ὡς ἀνάνδρους καὶ δειλούς, βαρβάρους ἰδιώτας,
ὑπὸ τὸ δόρυ μου λοιπὸν πάντας ὑμᾶς κατέχω·
ἀνθ' ὧν προσαπεκλείσατε πάντας ἐντὸς τειχέων,
καὶ προσφωνεῖτε τοὺς ἐκτὸς ἔνδον τὰ βέλη βάλλειν·
ἀρίστων γάρ ἐστιν ἀνδρῶν ἔξω συνάπτειν μάχην,
καὶ γυναικῶν δὲ μάλιστα τείχεσι προσκεκλεῖσθαι,
ὡς γένος ἀσθενέστερον δειλίαν κεκτημένας.
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἐκέλευσε χιλίους τοξοβόλους,
ἱππότας, ἄνδρας ἰσχυροὺς ἔξωθεν τῶν τειχέων
τοῦ διατρέχειν, πέμπειν δὲ τὰ βέλη τοῖς ἐπάνω.
Ἑτέρους δισχιλίους τε γενναίους στρατιώτας,
ἀξίναις καὶ πελέκεσι διστόμοις εἶπε τάχος
καὶ μακροτέραις ὄνυξι, σὺν σιδηροῖς μοχλέοις

127. Συνῆψε μάχην πρὸς αὐτοὺς τοὺς δυστυχεῖς Θηβαίους.

ὀρύσσειν τὰ θεμέλια πόλεως τῶν Θηβαίων·
καὶ τοὺς παρὰ τ' Ἀμφίωνος καὶ Ζήθου συντεθέντας
τῶν αὐταδέλφων, λύρας τε λίθους μεγιστοτάτους
καταχαλᾷν, καὶ πρὸς τὴν γῆν ἀνιλεῶς προσρίπτειν·
πῦρ δὲ ταῖς πύλαις πόλεως πάσαις ἐπιβαλέσθαι,
τοὺς καλουμένους δὲ κριοὺς ἐρείδεσθαι σὺν βίᾳ
πρὸς τὴν τῶν τειχῶν ἔκκρουσιν καὶ συντριβὴν τελείαν.
Κριοὶ γὰρ εἰσὶν ὄργανα διάτροχα σὺν τέχνῃ,
σὺν βίᾳ προσωθούμενα παρ' ἰσχυρῶν ἀνθρώπων,
καὶ ταῦτα δ' ἀφιέμενα τρέχουσι πρὸς τὰ τείχη·
ὅθεν λοιπὸν ἐκ τῆς στερρᾶς προσκρούσεως τῆς τούτων
τὰ τείχη πάντα πόλεως κακίστως ἐκριζοῦνται.
Ὁμοίως οὖν Ἀλέξανδρος χιλίοις σὺν ἀνδράσι
γενναίων τε σφενδονητῶν καὶ μετὰ λογχοβόλων,
τὰ τείχη περιήρχετο βάλλων ἐπάνω βέλη.
Πῦρ δὲ κατηκοντίζετο μετὰ βελῶν καὶ λίθων,
καὶ τιτρωσκόμενοι δεινῶς ἔπιπτον οἱ Θηβαῖοι
ἀπὸ τῶν τειχῶν ἄνωθεν θνήσκοντες παραυτίκα,
ὡς θεοπέμπτου προσβολῆς ἐκείσε γενομένης,
κακίστως σφενδονούμενοι, στῆναι μὴ δυνηθέντες.
Ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις οὖν πᾶσα Θηβαίων πόλις
πυρὶ συγκατεκαίετο καὶ κατεπολεμεῖτο.
Πρώτη δὲ καταφλέγεται πύλη Καδμεία κλήσει,
εἰς ἣν αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἔστατο βέλη βάλλων.
Ὅθεν λοιπὸν ὁ βασιλεὺς ὡς λέων ἐκπηδήσας,
εἰσῆλθε μόνος ἔσωθεν διὰ σμικρᾶς ῥιγίδος·
Ἀπαντησάντων τοῦτον δὲ μεγάλων ἀνδρῶν τῶν θηρίων,

128 Εἰσῆλθεν οὖν Ἀλέξανδρος πρῶτος πόλεως μέσον.

(πρὸς συμμαχίαν γὰρ αὐτῶν εἶχον αὐτὰ Θηβαῖοι,)

129. Ἐνίκησεν Ἀλέξανδρος, ἠττήθησαν Θηβαῖοι.

τὰ μὲν ἀπέτρεχε φυγῇ, τὰ δὲ κατετροποῦτο,
Θηβαίους ἅμα σὺν αὐτοῖς γενναίως κατασφάττων.
Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων τῶν πυλῶν πληθὺς τῶν Μακεδόνων
συνεισελθοῦσα τάχιστα τῶν τετρακισχιλίων,

ξίφει πάντας συγκόπτουσι τοὺς ἔνδον ἐν τῇ πόλει.
Τὰ τείχη δὲ τῆς πόλεως ἔπιπτον πολλῷ τάχει·
δεινὸν γὰρ ἦν τὸ στράτευμα πάντῃ τῶν Μακεδόνων,
πᾶρ' Ἀλεξάνδρου κελευσθὲν οὕτω ποιεῖν Θηβαίοις.
Ἔνθεν καὶ τὰ πρωτοπαγῆ θεμέλια τῆς Κάδμου
αἵμασι κατεβρέχετο πολλοῖς φεῦ! ἀνθρωπίνων,
καὶ στενωτέρας τὰς ὁδοὺς τὰ σώματα Θηβαίων
οἴμοι! καθυπεδείκνυον τῶν φονευθέντων τότε·
πόλις δὲ πᾶσα τῶν Θηβῶν κατέπιπτεν εἰς τέλος.
Τῶν Μακεδόνων χεῖρες οὐκ ἀπέκαμον ἐκ κόπου,
ἐμβάψασαι τὸν σίδηρον πολυσφαγεῖ τῷ λύθρῳ.
Ὅθεν κακῶς ἀπώλετο πᾶσα Θηβαίων πόλις,
χρηστὴν μὴ σχοῦσα συμβουλήν, ἀλλ' ἀντὶ ταύτης μᾶλλον
ἰσχὺν δεικνῦσ' ἀνίσχυρον, δι' ἧς κακῶς ἐφθάρη.
Καί τις Θηβαῖος ἄνθρωπος ἔμπειρος μελῳδίας,
σοφὸς τῷ λόγῳ γεγονώς, τὴν κλῆσιν Ἰσμηνίας,
ἰδὼν τὰς Θήβας ἐκποδὼν πάσας ἐκριπτουμένας,
αὐτὴν τὴν ἡλικίαν δὲ πᾶσαν ἀναιρουμένην,
μέγα στενάξας συμπαθῶς ὑπὲρ αὐτῆς πατρίδος
ἔδοξε τάχος προσελθεῖν καὶ πλέξαι θρηνῳδίαν,
χρύσων αὐλοὺς κατέμπροσθεν αὐτοῦ τοῦ βασιλέως,
ὅπως συγγνώμων γένηται θυμὸν καταπραΰνας.
Ἔρχεται τοίνυν προσπεσὼν εἰς πόδας Ἀλεξάνδρου,

130. Ἠδύνησε πρὸς Ἀλέξανδρον κραυγάζων Ἰσμηνίας.

γονυκλινὴς γενόμενος· ὃς ἤρξατο καὶ μέλος

131. Ὄρα θρηνοῦντα, βασιλεῦ, μεγάλως Ἰσμηνίαν.

ἐλεεινὸν προσφθέγγεσθαι καταδεὲς καὶ θρῆνον
ξένον, παράδοξον, αὐτὸς λέγειν μετὰ κινύρας,
νομίζων, διὰ τῶν αὐλῶν, μελῳδιῶν καὶ θρήνων,
εἰς οἶκτον τὸν Ἀλέξανδρον προσαγαγεῖν ἰσχύσει.
Ὅθεν καὶ λόγους τεχνικοὺς ἔπλεξεν Ἰσμηνίας,
καλλίστους, ἁρμοδίους τε δυνάμει πλείστῃ πάσῃ.
Ἐφύσθη γοῦν ὁ δυστυχής, ἀπέτυχεν ἐλπίδος.
Τὴν χεῖρα προσαπλώσας δὲ μετὰ πολλῶν δακρύων,
ἤρξατο φάλλειν μετ' αὐλῶν τῷ βασιλεῖ τοιαῦτα:

132. Ἄπρακτα κράζεις καὶ βοᾷς· ἐψεύσθης τῆς ἐλπίδος.

Κράτος τὸ σόν, Ἀλέξανδρε, τὸ μέγιστον ἰδόντες,

133. Κρούων τὴν λύραν δυστυχῶς ἔλεγεν Ἰσμηνίας.

ἐσόθεον σεβόμεθα τῇ πείρᾳ προσμαθόντες.
Ἐπίσχες σὺ τὰς χεῖράς σου τὰς ἰσχυρὰς Θηβαίοις,
ἀγνοίᾳ μήπως ἀσεβεῖν δόξεις τὰ συγγενῆ σου.
Ἡράκλεος, Διόνυσος, οὗτοι θεοὶ Θηβαῖοι,
μέγιστοι πάντων τῶν Θεῶν βλαστήματά τε πρῶτα,
καθὼς παρὰ προγονικῆς δείξεως ἐγνωρίσθη.
Ἀπὸ Σεμέλης καὶ Διὸς καὶ κεραυνίας ὕλης
αὐτὸς ὁ πυριλόγευτος Διόνυσος ἐτέχθη·
παρὰ Διὸς καὶ Μήνης τε Ἡρακλῆς ἐσπάρη·
οἵτινες πᾶσι βοηθεῖν ἐφάνησαν ἀνθρώποις,
ὡς σωτηρίας φύλακες εἰρηνικῆς γνωσθέντες·
σοῦ δὲ προπάτορες αὐτοὶ τυγχάνουσι, γενναῖε.
Τούτους ἐχρῆν μιμεῖσθαί σε καὶ συμπαθῆ γενέσθαι,
πάντας χαρίζειν δωρεὰς ὡς ἐκ Θεῶν τεχθέντα.
Μὴ γοῦν παρίδῃς, βασιλεῦ, Θήβας ἀπολλυμένας,
Ἡράκλεος αὐτὴν τροφόν, θεοῦ τοῦ Διονύσου,
μηδὲ τὸ βουτίκτιστον ἄστυ προσκατασκάψῃς·
ὄνειδος γὰρ ἐς ὕστερον γένηται Μακεδόσιν.
Ἀλέξανδρε, Θηβαῖος εἰ καὶ μᾶλλον ἢ Πελλαῖος.
Ὅλη Θηβῶν ἡ χώρα σε θρηνοῦσα λιτανεύει,
μέσον κομίζουσα θεοὺς αὐτοὺς τοὺς σοὺς προγόνους,
Ἀμφίονος τοῦ Λυδίου τε, Διὸς καὶ Διωνύσου,
ἐν εὐφροσύναις καὶ χοροῖς οἷς Ἡρακλῆς ἐτέχθη,
ὃς ἐν τοῖς ἔργοις βοηθεῖν ἐφάνη τοῖς ἀνθρώποις.
Ἂν δὲ καὶ φαίνῃ μιμητὴς αὐτῶν τῶν σῶν προγόνων,
καλῶν ὡς ὄντων ἀγαθῶν, καὶ πλείονα τὸν οἶκτον
ἐκ τῆς ὀργῆς μετατραπεὶς δῴης εὐεργεσίαν.
Μὴ γοῦν καθέλῃς, βασιλεῦ, πατρίδα σὴν ἰδίαν,
μὴ καταστρέψῃς ἀγνοῶν τὴν τῶν Θηβαίων πόλιν,
τὴν παρὰ Ζήθου μετ' αὐλῶν Ἀμφίωνος κτισθεῖσαν·
καὶ γὰρ καὶ μέλη σὺν αὐλοῖς μετὰ κιθάρας ᾔδουν,
ἡνίκα τὰ θεμέλια ταῦτα προσερριζοῦντο

παρὰ Ζηνὸς αὐτῆς υἱῶν· οὓς λάθρ' ἀποτεκοῦσα
καὶ πλανηθεῖσα τῇ νυκτὶ νύμφη χοροῖς προσῆλθεν·
δμαίμονι παρεῖχέ τε πρὸς τὴν πυργοποιΐαν
δῶμα, καὶ προσεπύργωσε καλῶς τὰ τείχη πάντα.
Τὴν Ἁρμονίαν Κάδμος οὖν ὧδε λαμβάνει νύμφην,
ἣν Ἀφρογένης προγεννᾷ, Κύπρις ὄνομα, τούτῳ.
Μηδὲ τὴν ἄρουραν τὴν σὴν ἀκρίτως ἐρημώσῃς,
μὴ καταφλέξῃς, βασιλεῦ, τὰ τείχη τῶν Θηβαίων·
ὑπάρχουσι γὰρ δώματα Λαβδάκου βασιλέως·
ἐν ταύτῃ δὲ προσέθεμε δυσβαίμων, πατροφόνον
Οἰδίπουν, μήτηρ ἡ λυγρά· τοίνυν γενοῦ συγγνώμων.
Τοῦ Ἡρακλέους τέμενος ἦν αὖτη Θηβῶν πόλις.
Πρῶτος τοῦ Ἀμφικτύωνος οἶκος ὑπῆρχεν αὖτη·
ἐς ὕστερον θεὸς δὲ Ζεὺς ταύτῃ προσεκοιμήθη,
καὶ τρεῖς τὰς νύκτας, ὡς φασίν, ἠρίθμησεν εἰς μίαν.
Ὁρᾷς ἐκείνους, βασιλεῦ, τοὺς πυριφλέκτους οἴκους,
ἀχμὴν τοὺς ἐπιστάζοντας ἐξ οὐρανοῦ τὴν μῆνιν;
Ὁ Ζεὺς τὴν Σέμελην ποτὲ βάλλει τὴν πολυουμένην·
αὖτη δὲ μέσῃ τοῦ πυρὸς αὐτὸν ῥαφιώτην
ἐγέννησε Διόνυσον, Δηναῖον οὖν τοῖς ὧδε.
Μέμνηνε πάλαι Ἡρακλῆς, ὃς οἰστρηθεὶς ἀνεῖλε
Μεγάραν τούτου σύζυγον, παῖδας κατατοξεύσας.
Ὃν βλέπεις πάλιν δὲ βωμόν, Ἀλέξανδρε φρενήρη,
Ἡρασιλόφου τέτμηται βῶλος ἀρχαῖος οὗτος,
χιτὼν τοῦ Ἡρακλέος ὃν καὶ σάρκα Φιλοκτήτου
καὶ τοῦ Ἀρείου δράκοντος ταῦτα φοιβολογία·
δώματα γενεσίου γὰρ ἐν οἷς ὁ τρισγενναῖος
γίνεται μάντις, ὡς φασὶν, ἐκεῖνος ὁ Τριτώνης.
Κρήνην ὁρᾷς αἷμα χρυσοῦ ἐκχέουσαν ὡς ὕδωρ;
Βοὸς ἐπέχει μύκημα τῆς ἐσυρμένης Δέρκης.
Βλέφον πηγὴν τὴν ἱεράν, ἐξ ἧς αἱ ἀργυραῖαι
Νύμφαι προσαναβρύουσιν, αὐτὰς δὲ τὰς λιβάδας,
ἐν αἷς χρόαν ἐφαίδρυνεν Ἄρτεμις κατελθοῦσα.
Πολλοὶ κατεπολέμησαν ἄνδρες αὐτὰς τὰς Θήβας,
ὁ Πολυνίκους στρατηγὸς Ἀργείου Λεωστράτου
μέγιστον ἐπταφρούρων, καὶ λογχαγὸν τὸ τούτου.

Ἐν ταύτῃ πάλιν Καπανεὺς ἐφλέχθη, πρὸς τὸ τεῖχος
Ἄδραστος προσεξέφυγεν· ἕβδομαι πύλαι δ' αὗται,
Ἀργεῖον δὲ τὸν Λεγανὸν ἔθαψε Θηβῶν πόλις.
Τοσαῦτ' εἰπὼν μετὰ κλαυθμοῦ καὶ θρήνου Ἰσμηνίας

134. Οὐκ εἰσηκούσθησαν αὐλοί, μᾶλλον θυμὸν ἀνῆψαν.

ἐν Ἀλεξάνδρου τοῖς ποσὶν οὐκ ἔτυχε συγγνώμης,
ἀλλ' εἰς ὀργὴν μᾶλλον αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἀνήφθη,
ὡς μηδὲ βλέμμα πρὸς αὐτὸν οἴκτου προσεπιρρίψας.
Ὄθεν καὶ τρίζων μετ' ὀργῆς ὀδόντας, θυμοῦ πνέων,
πρὸς Ἰσμηνίαν ἔφησε μῦθον, τὸν δυστυχέα:
Ὦ κάκιστον ὀχύρωμα Καδμείων τῶν κακίστων,
ὦ βλάστημα κακόδοξον ἐκ δυστυχοῦς τῆς ῥίζης,
ὦ μνήμης κακῶν λείψανον σὺ τὸ τῆς ἐπισμήνης,
σοφιστικοὺς μύθους εἰπὼν κακῶς καὶ πεπλασμένως,
ὑπέλαβες Ἀλέξανδρον πλανῆσαι, κακεργάτα;
Ἐὰν οὖν πᾶσαν τὴν Θηβῶν πόλιν προσκατασκάψω,
πυρὶ κατατεφρώσω τε, πάτρας δ' ἐξολοθρεύσω,
αὐτὴν τὴν τῶν γενεαρχῶν ἐξέκοψα τὴν ῥίζαν.
Αὐτὸς σποράν γινώσκεις σὺ καὶ γένναν Ἀλεξάνδρου
καὶ τίνες οἱ λοχεύσαντες, αὕτη δὲ τίς μου μήτηρ,
ὥς ἐστι συγγενὴς ὑμῶν ὁ παῖς Φιλιππιάδου.
Καὶ δῶμεν τούτῳ στρατιὰν καὶ μὴ παραταχθῶμεν,
σύμμαχοι δὲ γενώμεθα μεθ' ὅπλων Ἀλεξάνδρῳ,
ὅντι γνησίῳ συγγενεῖ καὶ συμπολίτῃ τούτῳ·
δόξει γὰρ οὗτος ἐν ὑμῖν τεχθεὶς κρείττονος ῥίζης.
Εἰ δὲ καὶ πολεμήσωσι Θηβαῖοι Μακεδόνας,
αὐτοὶ καταισχυνθήσονται καὶ θράσος αὐτῶν ἅπαν·
πρὸς μάχην γὰρ οὐ δύνασθε καὶ πόλεμον Θηβαῖοι.
Ἐλθόντος τοίνυν ἐφ' ὑμᾶς, ὡς ἔοικε, τοῦ τέλους,
καὶ Θήβας μὲν ἐκ τῶν ῥιζῶν κακίστως κατασκάψω,
αὐτὸν δὲ κρατιστότατον φημὶ τὸν Ἰσμηνίαν,
τὸν αὐλητήν, ἡμίφλεκτον, δωμάτων ἐφεστώτων,
προσεπιφθέγγομαι ταχὺ κακῶς καταφλεχθῆναι,

135. Πρὸς Ἰσμηνίαν ἔφησεν Ἀλέξανδρος καὶ ταῦτα.

αὐτὸν τὸν πρὸς τὴν ἅλωσιν ὄχλησιν προσελθόντα

136. *Προσέταξεν Ἀλέξανδρος καῦσαι τὸν Ἰσμηνίαν.*

ὀργάνων ἦχον κελαδεῖν δίδυμον Βοιωτίαν.«
Οὕτως εἰπὼν ἐκέλευσε πᾶσι τοῖς στρατιώταις
Θηβαίων ἐπτάπυλα τείχη συγκαταστρέψαι.
Καταπιπτούσης γοῦν αὐτῆς ἐχόρευε κιθαίρων.
Ὁ δ' Ἰσμηνίας αὐλητὴς ἐφλέχθη κακῶς θνήξας.
Ἔπιπτον τείχη δυστυχῶς καὶ πόλισμα Θηβαίων,
Θηβαίων δὲ τὰ σώματα τῇ γῇ προσεφηπλοῦντο.
Καὶ γέγονε παράδοξον ἐπὶ τῇ πόλει ταύτῃ·
ποτὲ γὰρ ταύτης τῶν τειχῶν ἀνοικοδομουμένων
καὶ πληρουμένων τῶν Θηβῶν, Ἀμφίωνος ἦν λύρα
προσμελῳδοῦσα κάλλιστα τῇ ἀνακτίσει ταύτης·
αὐτῆς καταπιπτούσης οὐκ ἤλγησεν Ἰσμηνίας.
Τὰ γοῦν παρὰ τ' Ἀμφίωνος τοῦ μελουργοῦ κτισθέντα
κατέστρεψε προσμελῳδῶν εἰς τέλος Ἰσμηνίας.
Οὕτω δὲ πᾶσα τῶν Θηβῶν ἡ πόλις σὺν Θηβαίοις
εἰς τέλος ἐξηφάνιστο κακῶς καὶ κατεφθάρη.
Καταλειφθέντων οὖν τινῶν ὀλίγων ἀπὸ τούτων,
προσέταξεν Ἀλέξανδρος, ἧς ἐπιβῶσι χώρας
Θηβαῖοι, ἀπολέσθωσαν ἀνιλεῶς οἱ πάντες.
Οἱ δὲ σωθέντες ἐξ αὐτῶν τῶν δυστυχῶν Θηβαίων
εἰς τοὺς Δελφοὺς ἐκπέμπουσι λαβεῖν χρησμοδοτίαν,
ὅπου καὶ πόλις τῶν Θηβῶν ἀνάκτισιν εὑρήσῃ.
Τούτοις δ' Ἀπόλλων ἔφησε καλῶς χρησμοδοτήσας,
Ἰφιάντομάχος ὁ στερρὸς Ἐλμισαχίδης ἅμα Ἐξ μῆς Ἀλκίδης
καὶ σὺν αὐτοῖς Πολύδευκος, οἱ τρεῖς ἀθλοθετοῦντες
τὰς Θήβας ἀνακτίσουσιν.« Ὅθεν χρησμοῦ δοθέντος,
ἀποβησόμενον ἰδεῖν ἤλπιζον οἱ Θηβαῖοι.

137. *Ἐγηγερμένων τῶν Θηβῶν καὶ κατασκαπτομένων,*
Ἀμφίων ἦν προσμελῳδῶν, τὸ τέλος δ' Ἰσμηνίας.

Ἐκεῖθεν οὖν Ἀλέξανδρος σὺν τῇ δυνάμει πάσῃ,

138. *Ἔρχεται πρὸς τὴν Κόρινθον μετὰ τῶν στρατευμάτων.*

καὶ τοῖς σατράπαις τοῖς αὐτοῦ, πρὸς Κόρινθον ἀπῆρε·
εὗρε δ' ἐκεῖ τελούμενον ἀγῶνα τῶν Ἰσθμίων·
αὐτὸν δε καθικέτευον οἱ Κόρινθοι τελέσαι

ἀγῶνα μεγιστότατον τῶν ἄθλων τῶν Ἰσθμίων.
Ὁ δὲ προσέταξεν εὐθὺς γενέσθαι τὸν ἀγῶνα·
ἐκήρυσσον αἱ σάλπιγγες, ἄθλα συνεκροτοῦντο,
δώροις πολλοῖς ὁ βασιλεύς, μεγίστοις τοῖς στεφάνοις,
ἅπασι κατεπλούτιζε τοῖς ἀγωνιζομένοις.
Ἦν τις δ' ἐκεῖ Κλειτόμαχος, ἀνὴρ ἐκ τῶν Θηβαίων,
ἔχων ἰσχὺν παράδοξον· ὃς καὶ καθυπεσχέθη
προσυπογράψας ἑαυτῷ πάλην, πυγμὴν νικῆσαι
ἅμα τε καὶ παγκράτιον, ἐνὶ σταδίῳ τρία·
ποικίλος οὖν παλαίσμασι χρησάμενος τὴν πάλην
πάντας κατετροπώσατο τοὺς ἀγωνιζομένους.
Ὡς δ' ἦλθε τοῦ λαβεῖν αὐτὸς τὸν στέφανον τῆς νίκης,
»Ὦ νεανία« πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐφώνει,

139. *Θηβαῖος ὁ Κλειτόμαχος ἦλθεν εἰς τὸν ἀγῶνα.*

»πυγμὴν καὶ τὸ παγκράτιον εἴπερ αὐτὸς νικήσῃς,

140. *Κλειτόμαχος ἐνίκησεν ὁ δυστυχὴς Θηβαῖος.*

Διάφοροι τοῖς παλαιοῖς ἀγῶνες ἐτελοῦντο·
αὐτῷ δὲ τῷ νικήσαντι τὴν πάλην Ὀλυμπίῳ
κότινος γέρας ἔπαθλον ἐδόθη τὸ πρὸς χεῖρας·
ἐλαίου δ' ἦν θαλλὸς αὐτό· ἐν τοῖς Δελφοῖς ἦν μῆλα·
ἄλλος δὲ κλάδος πίτυος ἰσθμῷ τῶν Κορινθίων·
ἐν δὲ Νεμέᾳ σέλινα κατεστεφοῦντο νέοι,
ἃ Θεόλυχος παίγνια καλλίστως ὀνομάζει,
ἄθλόν τε καταγέλαστον καὶ νηπιῶδες μᾶλλον.
Ζωὴν γὰρ κινδυνεύοντες νέοι ζημιωθῆναι,
ἐλάμβανον ἀντὶ πληγῶν μεγάλων τῶν μαστίγων,
ὡς εἶποι τις καὶ θάνατον, σέλινα, πίτυν, μῆλα.
ὡς κατεγράψω πρότερον, ἐγώ σε στεφανώσω
στεφάνους τρεῖς πολυτελεῖς· αἴτημα δέ σοι δώσω,
ὅπερ ἐὰν αἰτήσῃς μοι, τοῦτο λαβεῖν αὐτίκα.« γρ.
Ἐνίκησε Κλειτόμαχος καλῶς ἐν τῷ σταδίῳ
πυγμὴν καὶ τὸ παγκράτιον, ἀνδρείως ἀριστεύσας.
Ἦλθε πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον τρισσῶς στεφανωθῆναι·
ὁ κῆρυξ ἐπεφώνησε λέγων αὐτῷ: »Τίς λέγῃ;
ἡ πόλις ποία σοί ἐστιν, ἵνα σε προπομπεύσω;«
Ἔφησεν ὁ Κλειτόμαχος: »Κλειτόμαχος καλοῦμαι,
μὴ ζήτει δὲ τὴν πόλιν μου· πατρίδα γὰρ οὐκ ἔχω.«

»Ὦ Κλειτομάχε«, πρὸς αὐτὸν Ἀλέξανδρος ἀντεῖπε,
»τοιοῦτος ἀθλητὴς εἶ σὺ γενναίως ἀριστεύσας,
ἀσκήματα νενικηκὼς ἑνὶ σταδίῳ τρία,
πάλην, πυγμὴν, παγκράτιον, κοτίνους τε στεφάνους
ἦλθες λαβέσθαι πρὸς ἐμοῦ καὶ φῆς, πόλιν οὐκ ἔχω;«
Εἶπεν αὐτῷ Κλειτόμαχος: »Εἶχον αὐτὸς καὶ πόλιν
πρὸ τοῦ σὲ τὸν Ἀλέξανδρον γενέσθαι βασιλέα·
σοῦ βεβασιλευκότος οὐκ ἀπώλεσά μου πόλιν.«
Ὅθεν λοιπὸν Ἀλέξανδρος νοήσας τούτου πόλιν,
ὅπως δὲ μέλλει τοῦ ζητεῖν ὑπὲρ πατρίδος οὗτος,
ἔφησε: »Νῦν κτιζέσθωσαν αἱ Θῆβαι παραυτίκα
εἰς τε τιμήν, εἰς ὄνομα Θεῶν τριῶν μεγάλων·
Ἑρμοῦ σὺν Ἡρακλέος τε καλοῦ τοῦ Διονύσου,
ὅπως ἡ χάρις παρ' ἐμοῦ γένηται, Κλειτομάχε,
κτισθῆναι πόλιν τῶν Θηβῶν, μὴ παρὰ σοῦ δὲ μᾶλλον,
καθὼς χρησμὸς προσέφησεν Ἀπόλλωνος Θηβαίοις:

141. Προσέταξεν Ἀλέξανδρος κτισθῆναι Θηβῶν πόλιν.

»Ἰμαντομάχος ὁ στερρὸς, σοφὸς Ἑλμισταχίδης, κ.τ.λ. 2444.

142. Παρ' ἱερείας δέχεται τὴν χρησμοπροφητείαν.

τρίτος αὐτὸς Πολύδευκος, οἱ τρεῖς ἀθλοθετοῦντες,
πόλις Θηβῶν ταλαίπωρε, προσαναστίσουσί σε.«
Εἶτα λαβὼν Ἀλέξανδρος πάντας αὐτοῦ σατράπας
καὶ πάντα τὰ στρατεύματα πρὸς τὰς Πλαταιὰς ἦλθε·
πόλις ἐστὶ τῶν Ἀθηνῶν· ἥτις αὐτὴν τὴν κόρην,
τὴν Ἀθηνᾶν, ἐγχώριοι θεοποιοῦσι πάντες.
Εἰσῆλθεν οὖν Ἀλέξανδρος εἰς τὸν θωμὸν τῆς κόρης, ὃ τέμενος
εὗρε δὲ τὴν ἱέρειαν ἐντὸς αὐτοῦ τεμένους
προσεπυφαίνουσαν ἱστὸν αὐτῶν τῶν ἱερείων,
καὶ μετὰ θάμβους ἵστατο ταύτην κατασκοπεύων.
Εἶπε δ' αὐθις ἱέρεια ῥητῶς ὡς ἀπὸ κόρης:
»Ὥρα καλὴ πρὸς τὴν Θεάν, Ἀλέξανδρε, προσῆλθες.
Ἐπίσημον γενέσθαι σε δεῖ κατὰ πᾶσαν πόλιν
καὶ πᾶσι δήμοις ὡς ἀστὴρ καλὸς ὑπερεκλάμψεις.«
Προφητευσάσης οὖν αὐτῆς οὕτως τῆς ἱερείας,
ἐτίμησεν Ἀλέξανδρος αὐτὴν πολλῷ χρυσίῳ.

Μετά τινας ἡμέρας οὖν ἐλθὼν ὁ Στασαγόρας,

143. Καθήρησεν ἱέρειαν κακῶς ὁ Στασαγόρας.

ὁ τῶν Πλατείων ἀρχηγός, ἐν τῷ θωμῷ τῆς κόρης,
ἱέρεια προσέφησε: »Δεῖ σε καθαιρεθῆναι,
ὦ Στασαγόρα, τῆς ἀρχῆς.« Ἦν ἀπειλήσας ἔφη:
»Ὦ προφητείας γνώσεως καλλίστης ἀναξία,
πῶς Ἀλεξάνδρῳ πρὸς αὐτὴν τὴν κόρην εἰσελθόντι
ἔφης γενέσθ' ἐπίσημον καὶ δήμοις ἐπιλάμψαι,
ἐμὲ δ' ἐλθόντα προσφωνεῖς λέγουσα τἀναντία,
πάσης ἀρχῆς καὶ δόξης μου κακῶς καθαιρεθῆναι;«
Ἡ δ' ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν: »Μὴ χαλεπῶς τὸ πρᾶγμα,
ὦ Στασαγόρα στρατηγέ, δέχῃ· καὶ γὰρ τὸ θεῖον
διὰ σημείων τοὺς χρησμοὺς πᾶσιν ἀνθρώποις λέγει
καὶ μᾶλλον τοῖς τυγχάνουσιν ἐν ταῖς μεγίσταις δόξαις·
καὶ γὰρ Ἀλέξανδρος ἐλθὼν ἐν τῷ τεμένει κόρης,
πρὸς τὴν ὑφὴν ἐβάλλετο πέπλου τῶν ἱερείων
ἱστὸς ὁ πορφυρέινος, ὃν ἀπὸ κόρης εἶπον
ἐγενέσθ' ἐπίσημον αὐτὸν ὡς ἀπὸ τῆς πορφύρας.
Ἐς ὕστερον δ' αὐτὸς ἐλθὼν τὴν κόρην κατοπτεῦσαι
εὗρες τὸ πέπλον πληρωθὲν ἅπαν τετελεσμένον.
Οὐκ ἔστι τοῦτο φανερὸν καὶ σὲ καθαιρεθῆναι,
καθὼς ὁ πέπλος ἐπὶ σοὶ τελείως ἐπληρώθη;«
Ἦν Στασαγόρας ὀργισθεὶς μετέστησεν αὐτίκα
ἱερωσύνης τὴν αὐτήν, εἰπὼν αὐτῇ τὸ τάχος:
»Σὸν τὸ σημεῖον, οὐκ ἐμόν· προφῆτις γὰρ οὐκ ἔσῃ·
σὺ μετεστάθης, οὐκ ἐγώ· σὺ κατ' αὐτῆς προεῖπας.«
Ἤκουσε ταῦτ' Ἀλέξανδρος καὶ τὸν μὲν Στασαγόραν
ἐκ τῆς ἀρχῆς μετέστησεν, αὐτὴν οὖν ἱερείαν
τῆς προφητείας μετασχεῖν ἐκέλευσεν αὐτίκα.

144. Ἀλέξανδρος ἱέρειαν εἶπε τοῦ προφητεύειν.

Εἶπε δ' αὖθις ἱέρεια πάλιν: »Ὦ Στασαγόρα,

145. Ἱέρειαν Ἀλέξανδρος ἔστησε προφητεύειν.

ἐγὼ μὲν εἴρηκα σαφῶς σοὶ τὸ χρησμοσημεῖον,
σὺ δὲ κακῶς μετέστησας ἐμὲ τῆς προφητείας.
Καὶ πάλιν σοι τὰ μέλλοντα παρὰ τῆς κόρης λέγω,

ὥσπερ μεγίστης τῆς ἀρχῆς, μεγίστης σου τῆς δόξης,
ἐκπέσῃς οὕτως καὶ ζωῆς ἀτίμως ταχυτάτως.«
Ὁ δὲ πολλὰ λυπούμενος ἀπέδρα παραυτίκα·
ὃς καὶ λαθὼν Ἀλέξανδρον ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας·
τῶν Ἀθηναίων γὰρ αὐτὸς ὡς στρατηγὸς ὑπῆρχε.
Λαθὼν δὲ τὸν Ἀλέξανδρον ἔφυγεν εἰς Ἀθήνας
ἐκτραγῳδῶν τὴν ἑαυτοῦ παρ' Ἀλεξάνδρου λύπην·
οἵτινες ταῦτ' ἀκούσαντες, ὕβρεις κατ' Ἀλεξάνδρου
καὶ λοιδορίας ἔχεον, ἄνουν αὐτὸν καλοῦντες.
Αὐτὸς δ' Ἀλέξανδρος αὐτοῖς ἔγραφε τὰ τοιαῦτα:
»Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τάδ' Ἀθηναίοις λέγω.
Ἐγὼ μετὰ τὴν τελευτὴν Φιλίππου τοῦ πατρός μου
ἔλαβον τὸ βασίλειον καλῶς παρὰ τῆς τύχης,
καὶ καταστείλας πλείονας χώρας τὰς πρὸς τὴν δύσιν,
Ἕλληνας ἔσχον ἐξ αὐτῶν πολλοὺς εἰς συμμαχίαν,
τοὺς ἄλλους δὲ κατέλιπον ὡς πατρικούς μου φίλους
μένειν αὐτοὺς εἰς τὰς αὑτῶν πόλεις τε καὶ τὰς κώμας.
Τῷ πλήθει γοῦν τῶν φίλων μου, πάντων τῶν Μακεδόνων
καὶ πίστει καὶ δυνάμει τε τούτων αὐτὸς θαρρήσας,
πάντων βαρβάρων βούλομαι γενέσθαι καθαιρέτης.
Ὅθεν τὴν Θρᾴκην διελθὼν καὶ κλίμα τῆς Ἀσίας
καταδουλωσάμενος πόλεις πολλὰς ἐκεῖσε,
αὐτὴν Συρίαν ὑπελθὼν καὶ Τύρον ἐκπορθήσας
καὶ τῷ Δαρείῳ συμπλακεὶς καὶ τοῦτον ἐνικήσας

146. Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς γράφει πρὸς Ἀθηναίους.

μητέρα τούτου τε λαβών, ὁμόζυγα καὶ τέκνα,
καὶ πλεῖστα λάφυρα Περσῶν, πρὸς τὴν Μακεδονίαν
ἀνθυποστρέφας ἔφερον ἐμὴν μητέρα ταῦτα,
πρὸς Πέρσας δ' ἀπερχόμενος πάλιν πρὸς Θήβας ἦλθον.
Οἱ δὲ Θηβαῖοι στήσαντες μάχην γενναιοτέραν
κάραν οὐκ ἔκλιναν ἐμοί· λοιπὸν τελεία πτώσει
πάντας κακῶς ἐπόρθησα καὶ πόλιν αὐτῶν πᾶσαν
κακίστως ἐξωλόθρευσα κακῶς μαχησαμένους.
Τοίνυν τὰ μέρη διελθὼν ὑμῶν τῶν Ἀθηναίων,
λέγω τοῖς ἔμφροσιν ὑμῖν πᾶσι τοῖς Ἀθηναίοις
ὑποταγῆναι δουλικῶς καὶ κάραν ἐμοὶ κλῖναι.

Ἐάσατε λοιπὸν αὐτοὶ γνώμην τὴν τῶν Θηβαίων
καὶ μᾶλλον ὡς ἐχέφρονες καθυποκύψατέ μοι·
πάντα γὰρ τὰ κεφάλαια συντόμως ὑμῖν λέγω.
Ῥητῶς ὁ νόμος φθέγγεται πᾶσι τοῖς ὑπὸ χώραν
διδόναι τούτων βασιλεῖ τιμὴν καὶ φόρου ἅμα·
γένεσθε γοῦν ἢ κρείττονες, ἢ τοῖς ἰσχυροτέροις
ὑμεῖς καθυποκύψατε καὶ φόρους χορηγεῖτε
καὶ πείσθητε προστάσσοντι τὰ κρείττον', Ἀθηναῖοι,
καὶ μὴ Θηβῶν τὴν ἄνοιαν ζηλώσητε κακίστην,
ἥτις καὶ τέλος κίνδυνον ὑμῶν τῇ πόλει φέρει.«
Αὐτὴν δὲ τὴν ἐπιστολὴν οὗτοι προσαναγνόντες
ἀντέγραψαν ἐπιστολὴν Ἀλέξανδρον τοιαύτην:
»Πᾶσ' Ἀθηναίων ἡ πληθὺς σὺν ὁήτορσι τοῖς δέκα
τοῖς ἔμφροσι καὶ δυνατοῖς, λέγομεν Ἀλέξανδρῳ.

147. Ἔγραψαν πρὸς Ἀλέξανδρον οἱ Ἀθηναῖοι τάδε.

Ἡμεῖς καὶ ζῶντος σοῦ πατρὸς τοῦ τρὶς μεμισημένου
μεγάλην λύπην ἔσχομεν, αὐτοῦ δὲ τεθνηκότος
ὑφράνθημεν τὰ μέγιστα· σὲ δὲ νῦν καθορῶντες
τυραννικῶς κρατήσαντα, πληρούμεθα τῇ λύπῃ,
μεμισημένε παρ' ἡμῶν, Θηβῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων,

148. Ἀλέξανδρος ἀντέγραψε πάλιν τοῖς Ἀθηναίοις.

ὦ παῖ Φιλίππου τολμηρέ· φόρους ζητεῖς λαμβάνειν
παρ' Ἀθηναίων χίλια τάλαντα τοῦ χρυσίου,
ἢ πολεμεῖν ἡμῖς κακῶς, φρονῶν ὡς μεγαλαύχης·
ἔγωγ ἀνδρείαν φρύγησιν ἐνταῦθα παραγίνου.«
Ἰδὼν δὲ ταῦτ' Ἀλέξανδρος ἔγραψε τούτοις ταῦτα:
»Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τοῖς Ἀθηναίοις λέγω.
Πρωτέα καὶ νῦν πέπομφα τὸν Ἀθηναῖον, ὅπως
ὑμῶν τὰς γλώσσας ἐκτεμεῖ καὶ πρὸς ἐμὲ κομίσῃ,
φέρῃ δὲ καὶ τοὺς ἄφρονας ῥήτορας πολλῷ τάχει,
χάριν ὑμῶν βλασφημιῶν δεινὸν αὐτοῖς μὴ πρᾶξαι,
ἀλλὰ λαβέσθαι συμβουλὴν καλλίστην παρὰ τούτων,
ὅπως συγγνώμης τύχητε πάντων τῶν τολμηθέντων.
Εἰ δ' οὖν ἐγὼ κατέρχομαι πᾶσαν ὑμῶν τὴν πόλιν
κακῶς πορθήσων καὶ θεὰν τὴν Ἀθηνᾶν ἐμπρῆσαι,

τὴν οὖσαν σύμμαχον ὑμῶν ἀφρόνων Ἀθηναίων,
τοὺς δέκα λέγω ῥήτορας, τοῦ συμβουλεύσασθαί με,
καὶ πᾶσαν τὴν ἀναίδειαν ὑμῶν κατελεήσας
πόλιν καλλίστην Ἀθηνῶν ἀπόρθητον ἐάσω.«
Οἱ δ' Ἀθηναῖοι μετὰ τρεῖς καὶ πάλιν τὰς ἡμέρας,
ἐκκλησιάσαντες ὁμοῦ σὺν ῥήτορσι τοῖς δέκα
ἅπαντες ἐβουλεύοντο, τί περὶ τούτου πρᾶξαι,
ἢ πέμψουσιν Ἀλέξανδρον τοὺς ῥήτορας τοὺς δέκα,
ἢ κατ' αὐτοῦ πρὸς πόλεμον καὶ μάχην ὁπλισθῶσιν.
Αἰσχίνης οὖν ἀνίστατο ῥήτωρ καὶ πρῶτος λέγει:
»Τί προαιρεῖσθε τῆς βουλῆς πρῶτοι τῶν Ἀθηναίων
ἡμᾶς πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ἐκπέμψαι; πορευθῶμεν.
Αὐτός ἐστιν Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ Φιλίππου παῖς·

199 *Αὐτῶν ῥητόρων αἱ βουλαὶ μεγάλων Ἀθηναίων.*

ὁ τούτου πατὴρ Φίλιππος μεγάλως ἀπεστράφη

150 *Ἕτερος ῥήτωρ εἶρηκε νέος Δημάδης ταῦτα.*

τῶν πολεμίων ἔτι ζῶν πάσας τὰς αὐθαδείας·
οὗτος δ' ὁ παῖς Ἀλέξανδρος πάσας Ἀριστοτέλους
καλῶς παιδείαις παιδευθεὶς ὤφθη πεπαιδευμένος.
Τὰς χεῖρας γὰρ προέτεινε πᾶσαν ἀσκῶν παιδείαν,
ὅπως φρενήρης γένηται καὶ συμπαθὴς πρὸς πάντας·
κατεντραπήσεται λοιπὸν ἡμᾶς τοὺς διδασκάλους,
ὡς δὲ καθηγητὰς αὐτοῦ τιμὴν καὶ δόξαν δώσει
τοὺς τοῦτον ἐκπαιδεύσαντας, πῶς δεῖ τὴν βασιλείαν
μεθ' ἱλαρότητος πολλῆς ἐξάγειν καὶ δικαίως·
τὴν γνώμην οὖν μεταβαλεῖ θυμὸν καταπραΰνας,
δι' ἣνπερ ἔχει πρὸς ἡμᾶς εὐμένειαν ἀρίστην.«
Καὶ ταῦτα καταλέξαντος τοῦ ῥήτορος Αἰσχίνου,
Δημάδης ἐξανίσταται, γενναῖος οὗτος ῥήτωρ,
ἕτερα μᾶλλον προσειπών, ἐκκόψας τὸν Αἰσχίνην:
»Μέχρι καὶ τίνος τοὺς πολλούς, Αἰσχίνη, φέρεις λόγους
ἀνάνδρους ἀνισχύρους τε καὶ μεμαλθακισμένους,
ὥστε μὴ παρατάξασθαι πρὸς μάχην Ἀθηναίους;
Τίς σοι παρεισελήλυθε δαίμων ὁ τῆς δειλίας

τοῦ τὰ τοιαῦτα φθέγξασθαι κακὰ τοῖς Ἀθηναίοις,
καὶ συμβουλεύων μάλιστα δεινὰς συνηγορίας,
ὥστ' Ἀθηναίους ἠρεμεῖν καὶ ῥήτορας ἐκπέμπειν
πρὸς Μακεδόνα μείρακα, τύραννον τολμητίαν,
τὴν τοῦ πατρὸς κακόνοιαν αὐτὸν ἀναλαβόντα;
Τί πολεμεῖν Ἀλέξανδρον ὅλως προσδειλιῶμεν;
Οἱ Πέρσας ἐκδιώξαντες καὶ Λακεδαιμονίους
καὶ Κορινθίους τρέψαντες καὶ Μεγαρεῖς φυγάδας
ἀνδρείως καταστήσαντες, δεδοίκαμεν τυράννῳ,
γόνῳ Φιλίππου, πολεμεῖν τῷ πάνυ κακοτρόπῳ;«
Αἰσχίνης πάλιν ἔφησε: »Τὰς ὄψεις ἰδὼν οὕτος

151. *Αἰσχίνης εἶπε τὸ δοκοῦν, Δημάδης ἀπεκρίθη.*

ῥητόρων καὶ καθηγητῶν αἰδῶ περιβαλεῖται.«
Ὁ δὲ Δημάδης εἶρηκε δεινῶς πρὸς τὸν Αἰσχίνην:
»Ὕβρισε καὶ μετέστησε κακῶς τὸν Στασαγόραν,
τὸν τῶν Πλατείων στρατηγὸν ἡμέτερον ὡς ὄντα,
χειροτονήσας ἀντ' αὐτοῦ σατράπην ἄλλον τούτοις,
καὶ φὴς ὡς θεασάμενος ἡμῶν τὰς ὄψεις οὕτος
κατεντραπήσεται λοιπὸν καθηγητὰς ὡς ὄντας;
Μᾶλλον γυμνοὺς ἡμᾶς λαβὼν ἀνιλεῶς κολάσει.
Τῷ Μακεδόνι τοιγαροῦν γενναίως μαχεσθῶμεν,
καὶ μὴ πιστεύσωμεν ἀνδρὶ κακόφρονι καὶ νέῳ·
τῶν νέων γὰρ ἡ φρόνησις ἄπιστος καὶ κακίστη·
μάχεσθαι δύναται καλῶς καὶ μὴ φρονεῖν δικαίως.
Τυρίους ἐξεπόρθησεν· ἀδύνατοι γὰρ ἦσαν
αὐτῷ προσπαρατάξασθαι· Θηβῶν δὲ πᾶσαν πόλιν
ἀδίκως συγκατέσκαψεν, αὐτοὺς δὲ τοὺς Θηβαίους
κακίστως ἐθανάτωσεν, ὄντας καλοὺς πρὸς μάχην
καὶ πρὸς πολέμους ἰσχυρούς, λίαν ἀνδρικωτάτους.
Τοὺς Πελοποννησίους δὲ κακῶς αἰχμαλωτίσας,
τούτους πεσόντας ἐν λιμῷ, ἔδοξε μέγας εἶναι.
Ἔσται δ' αὐτὸς Ἀλέξανδρος παρόμοιος τῷ Ξέρξῃ,
ὅστις ναυσὶ τὴν θάλασσαν ἐπλήρωσε μυρίοις,
στρατεύμασι κατέστρωσε τὴν γῆν ἀναριθμήτοις,
ὅπλοις δὲ κατεσκέπασε πομπίλλιος τὸν ἀέρα,
ἐπλήρωσε τὴν Περσικὴν γῆν σκύλων καὶ λαφύρων.

Καὶ τὸν τοσαῦτα θαυμαστὰ Ξέρξην τετολμηκότα
ἀνδρείως ἐδιώξαμεν τοῦτον ἐκ τοῦ Πειρέως
νῆας αὐτοῦ ἐμπρήσαντες, πάσας δ' αὐτοῦ δυνάμεις
χερὸς ἐξαπεστείλαμεν δεινῶς κυταφθαρείσας,
μαχίμους ἔχοντες ἡμεῖς ἄνδρας ἀρίστους τότε,
τὸν Κυνεγεῖρον σὺν πολλοῖς, τὸν Ὀνησιχαρέα,
τὸν Ἀντιφῶντα τὸν στερρόν, ἥρωας πάντας ὄντας.
Καὶ νῦν ἡμεῖς δεδοίκαμεν πόλεμον Ἀλεξάνδρῳ,
ἀνδρὶ παιδὶ καὶ τολμηρῷ κακόφρονι συμπλέξαι,
καὶ τοὺς αὐτοῦ μαχήσασθαι σατράπας καὶ στρατάρχας
καὶ πάντας ὑπερασπιστάς, ἄφρονας ὄντας τούτους,
καὶ Μακεδόνας παιγνικούς, λίαν πεπλανημένους;
Εἶτα δ' ὑμεῖς βουλεύεσθε πέμπειν ἡμᾶς πρὸς τοῦτον
τοὺς δέκα, λέγω, ῥήτορας ὡς πρέσβεις δυσωποῦντας;
Συλλογησόμεθα λοιπόν, εἰ χρεῖσσον ἐστὶ τοῦτο
τοῦ πορευθῆναι πρὸς αὐτὸν καὶ μετὰ πανοπλίας.
Ὅθεν διαμαρτύρομαι καὶ πᾶσι προμηνύω,
τοῖς Ἀθηναίοις τοῖς σοφοῖς, ὅτι πολλάκις δέχα
γενναῖοι κύνες, ὅλαχὴν μεγάλην ἐμποιοῦντες,
ὅλας ἀγέλας ἔσωσαν ποιμνίων ἀπὸ λύκων
μάχην ποιούντων πρὸς αὐτὰς ὑφ' ἓν συνισταμένας.
Οὕτως ἐκκλησιάσαντος ῥήτορος τοῦ Δημάδου,
οἱ πάντες ἔλεγον εἰπεῖν τι καὶ τὸν Δημοσθένην
καὶ συμβουλεῦσαι τοῖς αὐτοῖς ὑπέρ τε τῆς πατρίδος
καὶ σωτηρίας τῆς κοινῆς, ὡς ἄριστος καὶ πρῶτος.
Ὁ Δημοσθένης δ' ἀναστὰς καὶ ταραχὴν τὴν τούτων
κατασιγάσας ἅπασαν τῇ τῆς χειρὸς ἐκτάσει,
πρὸς πάντας ἐπεβόησεν: «Ὦ παῖδες Ἀθηναίων,
σοφώτατοι καὶ προσηνεῖς, φίλοι καὶ συμπολῖται,
καλῶς συμβουλευσώμεθα τὰ πρέποντα τῇ πόλει,
εἴπερ ἢ δυνατὸν ἡμῖν πρὸς μάχην ἀτρυνθῆναι

152. Ἡ πρώτη συνηγόρευσις αὐτοῦ τοῦ Δημοσθένους.

καὶ μαχεσθῆναι τολμηρῶς τῷ τοῦ Φιλίππου γόνῳ,

153. Ἡ Δημοσθένους δστερον πολλὴ συνηγορία.

ἢ καθυπείκειν τοῖς αὐτοῦ πᾶσι κελευομένοις.

Πράξωμεν γοῦν τὰ πρέποντα καὶ τὰ πρὸς σωτηρίαν.
Αἰσχίνης γὰρ προσείρηκε συγχεχραμένους λόγους
μήτε πρὸς πόλεμον ἡμᾶς ἑτοίμους γεγονέναι,
μήτε προσαφαιρούμενος ἔρχεσθαι πρὸς τὴν μάχην,
ἄνθρωπος ὢν πολυειδὴς πρῶτος αὐτὸς καὶ ῥήτωρ,
ἐν ἐκκλησίαις δὲ πολλαῖς πλεῖστα συνηγορήσας.
Δημάδης οὖν ἀντέφησε νεώτερος ὑπάρχων,
ὡς κατεμαχησάμεθα διώξαντες τὸν Ξέρξην·
νέον γὰρ ἔχων φρόνημα καὐτὴν τὴν ἡλικίαν
προσέφησε τὰ πρέποντα πάντα τοῖς νεωτέροις.
Οὐ ψεῦδος εἴρηκεν αὐτὸς ὁ ῥήτωρ ὁ Δημάδης.
Ξέρξην ἐμαχησάμεθα τὸν ἰσχυρὸν ἐκεῖνον,
ἀλλ' οὖν συμμάχους ἔσχομεν τοὺς παλαιναίους ἄνδρας,
τοὺς ἥρωας τοὺς δυνατοὺς ἐκείνους τοὺς γενναίους,
τὸν Κυνεγεῖρον, Κλέαρχον, σὺν τούτοις Ἐριχθαῖον,
τὸν Ἀντιφῶντα τὸν στερρόν, Ἀντίμαχον ὁπλίτην.
Εἰ πάρεισιν οἱ δυνατοί, καλῶς φησι Δημάδης·
εἰς μάχην ὁπλισώμεθα σχόντες συμμάχους τούτους,
εἰς πόλεμον προσέλθωμεν πάντες κατ' Ἀλεξάνδρου.
Εἰ δὲ μὴ πάρεισιν αὐτοί, μὴ μαχεσθῶμεν τούτῳ.
Ἔχει καιρὸς γὰρ ἴδιος δύναμιν τὴν ἰδίαν.
Δημηγοροῦντες οὖν ἐσμὲν οἱ ῥήτορες οἱ θέκα·
πρὸς δ' ὅπλα καὶ πρὸς πόλεμον καὶ μάχην Ἀλεξάνδρου
ἀδύνατοι τυγχάνομεν· καὶ γνῶμεν τὸ συμφέρον.
Ξέρξης γὰρ μέγας ἦν ποτέ, δύναμιν ἔχων πλείστην,
ἀλλ' ἐνικήθη παρ' ἡμῶν ἐχόντων, ὥσπερ ἔφην,
ἐκείνους τοὺς πολεμιστὰς τοὺς δυνατοὺς συμμάχους·
αὐτὸς δ' ὁ Μακεδόνιος Ἀλέξανδρος ὁ νέος
πολέμους τοὺς τρισκαίδεκα τὸν ἀριθμὸν ποιήσας,
οὐχ εὗρεν ἥττων ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ πόλεις μᾶλλον
πολλὰς κάραν ὑπέκλινον τούτῳ μὴ πολεμοῦντες.
Ὑπῆρχε Τύρος ἀσθενὴς πρὸς μάχην Ἀλεξάνδρῳ
καὶ ταύτην ἐξωλόθρευσε, καθὼς φησι Δημάδης·
ἀλλὰ πρὸς Ξέρξην ἰσχυροὶ γεγόνασι Τυρίοι,
τούτου νῆας ἐμπρήσαντες κακίστως ἐν θαλάσσῃ.
Οὐχὶ Θηβαῖοι δυνατοὶ πρὸς μάχην καὶ πολέμους,

ἀνδραγαθοῦντες εὐτυχῶς, ἀείποτε νικῶντες;
Ἀλλ' οὐχ ὑπήνεγκαν αὐτοὶ τὴν μάχην Ἀλεξάνδρου.
Τοὺς Πελοποννησίους δέ, πάλιν φησὶ Δημάδης,
Ἀλέξανδρος οὐχ ἥττησεν, ἀλλὰ λιμὸς ὁ μέγας,
καί τοι γε μᾶλλον ἔπεμψεν ἀπὸ Μακεδονίας
σῖτον Ἀλέξανδρος αὐτοῖς καὶ πάντα τὰ πρὸς χρείαν,
ὥστε καὶ τὸν Ἀντίγονον τὸν στρατηγὸν εἰπόντα,
»Ἀλέξανδρε, τοῖς σοῖς ἐχθροῖς, οἷς μέλλεις πολεμῆσαι,
σῖτον ἐκπέμπεις καὶ τροφὰς καὶ δυνατοὺς ἐργάζῃ;«
Ὃς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν, »ναὶ μᾶλλον, στρατηγέτα,
ὡς ἰσχυροὺς μαχόμενος τούτους ἐγὼ νικήσω
καὶ μὴ λιμὸς παραίτιος γενήσεται τῆς νίκης.«
Ἀγανακτεῖτε τί λοιπόν, ὅτι τὸν Στασαγόραν
μετέστησεν Ἀλέξανδρος κακῶς τῆς στρατηγίας,
ὃς μὴ πρεπόντως ἔφησεν οὗτος κατ' Ἀλεξάνδρου;
Εἴρηκε γὰρ ἱέρεια καλλίστως Ἀλεξάνδρῳ,
»δεῖ σε γενέσθ' ἐπίσημον εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον.«
Τῷ Στασαγόρᾳ δ' ἔφησεν, ὡς τῆς ἀρχῆς ἐκπέσῃ·
λοιπὸν καθήρησεν αὐτὴν κακῶς ὁ Στασαγόρας.
Οὐκ ἦν ἀγανακτήσαντα πρὸς τούτοις βασιλέα;
Ἴσος ἐστὶν Ἀλέξανδρος αὐτοῦ τοῦ Στασαγόρου;
Καὶ λοιδορεῖτ' Ἀλέξανδρον ὡς ὅτι Στασαγόραν
πάσης ἀρχῆς μετέστησεν, ἡμέτερον οὐκ ὄντα;
Τὸν Στασαγόραν δεῖ λοιπὸν μέμψιν προσεπιθεῖναι,
τὴν δὲ προφῆτιν μάλιστα τιμᾶν ὡς Ἀθηναίαν.
Ἀλέξανδρος διεκδικῶν ἡμᾶς ἐποίει τοῦτο·
μετέστησε μὲν τῆς ἀρχῆς καὶ δόξης Στασαγόραν,
πᾶσι δ' ἡμῖν ἀπέδωκε δόξαν, τιμὴν μεγίστην.«
Ἀρίστως οὕτως εἰρηκὼς ὁ Δημοσθένης πᾶσιν,
ἔπαινος ἐπεγένετο πολὺς τοῖς τούτου λόγοις
παρ' Ἀθηναίοις ἅπασι καὶ τοῖς Ἀφιτρυώνιος.
Ὁ δὲ Δημάδης σιωπᾷ· συνέτρεχεν Αἰσχίνης·
ὁ δὲ Πλάτων συνετίθετο· Λυσίας ἐμαρτύρει·
ἠγώνευε Δημόκριτος· ἔστεργε Διαγένης·
οἱ πάντες Ἀφιτρύονες ὁμοῦ συνεψηφοῦντο·
τὸ πλῆθος δ' ἅπαν τοῦ λαοῦ τοῖς ὑπὸ Δημοσθένους

προσλεγομένοις ἅπασι ταχίστως συνηυδόκει.

Ἐφάνη καλλιστότατα πάντα τοῦ Δημοσθένους.

Αὐτὸς δὲ πάλιν πρὸς αὐτοὺς ὁ Δημοσθένης ἔφη:

Δημηγορίαι ἅπασαι κάλλισται Δημοσθένους.

»Τοῖς Ἀθηναίοις ἅπασι τὰ πρέποντα προσείπω.
Ὁ Ξέρξης, ὡς προέφημεν, ἔστησε μάχην πλείστην,
πολλαῖς ναυσὶ τὴν θάλασσαν, τὴν γῆν δὲ στρατοπέδοις
κατέστρωσεν, ἐπλήρωσεν ὅπλοις αὐτὸν ἀέρα,
γῆν περσικὴν ἐχόρτασε σκύλων πολλῶν, λαφύρων,
κἀκίστως ἠχμαλώτισε τὰ πλήθη τῶν Ἑλλήνων.
Ἀλλ' Ἕλλην ὢν Ἀλέξανδρος καὶ γένους τῶν Ἑλλήνων,
Ἕλληνας συλλαβόμενος τοὺς τοῦτον μαχομένους
οὐκ εἰς δουλείαν ἤνεγκεν, ἀλλὰ καλῶς στρατεύει
καὶ πολεμίους τοὺς αὐτοῦ κατέστησε συμμάχους.
Οὕτως Ἀλέξανδρος ποιεῖν ἔφησεν ὁ γενναῖος,
νίκα τὸ βασίλειον ἐπέβη θαρσαλέως,
τοὺς φίλους μὲν εὐεργετεῖν, ἐχθροὺς δὲ ποιεῖν φίλους.
Ἡμεῖς γοῦν οἱ σοφώτατοι θέλομεν Ἀθηναῖοι,
φίλοι τυγχάνοντες αὐτοῦ, καθηγηταὶ δὲ μᾶλλον,
πολέμιοι καὶ μάχιμοι τούτῳ προσγενηθῆναι.
Αἰσχρόν ἐστι καὶ γὰρ ἡμᾶς, καθηγητὰς τοὺς τούτου,
μάχην συνάπτειν πρὸς αὐτὸν ἡμῖν ὁμοφρονοῦντα.
Οὐδεὶς Ἑλλήνων βασιλεὺς πρὸς Αἴγυπτον ἀπῆει·
μόνος αὐτὸς Ἀλέξανδρος πρῶτος κατεῖδε ταύτην,
οὐ μαχησόμενος αὐτήν, ἀλλ' ἀνεγειραι ταύτῃ
πόλιν μεγίστην, ἔνδοξον εἰς ὄνομα τὸ τούτου,
περιφανῆ τοῖς ἅπασιν Ἕλλησι καὶ βαρβάροις·
ὅστις καὶ πόλιν ἤγειρε καλὴν ἀνδρικωτάτην.
Ἔργου λοιπὸν παντὸς ἀρχῆς σπουδαίως γενομένης,
ταχέως προδηλόν ἐστι καὶ τέλος προσγενέσθαι.
Εἰσῆλθε γοῦν Ἀλέξανδρος πρὸς Αἴγυπτον, ὡς ἔφην,
εὗρε δὲ ταύτην δυστυχῶς κακῶς προσδουλωμένην·
θέλοντες οὖν Αἰγύπτιοι διδόναι συμμαχίαν,
καλῶς αὐτῷ σπουδάζοντι πρὸς μάχην τοῦ Δαρείου,
εἶπεν αὐτοῖς, »κρεῖττόν ἐστιν ὑμᾶς τοὺς Αἰγυπτίους

πλημμύραν τὴν τοῦ ποταμοῦ Νείλου καὶ γεωργίαν
ταύτην ἐργάζεσθαι τῆς γῆς, ἢ τόλμαν Ἀχιλλέως
ὑμᾶς ἐγκαθοπλίσασθαι καὶ σὺν ἐμοὶ στρατεύειν.«
Οὕτω λοιπὸν Ἀλέξανδρος Αἴγυπτον ὑποτάξας
αὐτὸς καὶ γῆν τὴν ἅπασαν καλῶς ἐπικρατήσει.
Πρῶτος δ' αὐτὸς Ἀλέξανδρος Ἑλλήνων βασιλέων
ἔσχε τὴν Αἴγυπτον αὐτήν, ὥστε καὶ πρῶτος οὗτος
ὀφθήσεται καὶ βασιλεὺς Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων.
Τούτου δ' ἡ πόλις μάλιστα πάσας τὰς μυριάδας
τῶν στρατοπέδων θρέψειε καὐτῶν τῶν πολεμίων,
ἀνυστερήτους πέμπουσα πάντας μὴ μόνον τούτους
τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ πάντα κόσμον.
Πολλὰς κενὰς πόλεις εὑρὼν ἀνδρῶν ἐμπλήσει ταύτας·
καὶ γὰρ ὥσπερ πολύπυρος Αἰγύπτου γῆ τυγχάνει,
ὡσαύτως καὶ πολύανδρος, πολύχρυσος ὑπάρχει.
Ὅσον γὰρ ἂν ὁ βασιλεὺς αἰτήσηται πρὸς ταύτης,
ἀφθόνως ἐπιδίδωσιν· εἰ σῖτον ἀπαιτήσῃ,
εἰς χορτασίαν χορηγεῖ· πάλιν εἰ καὶ χρυσίον
ἐν φόροις θέλει τοῦ λαβεῖν, ἀνυστερήτως ἔχει.
Καὶ βούλεσθε μάχην ἱστᾶν πρὸς ἄνδρα τηλικοῦτον,
τὸν ἔχοντα τροφὰς πολλάς, χορτάσματά τε πλεῖστα
πάντων αὐτοῦ τῶν ὁπλιτῶν καὶ μεγιστάνων πάντων;
Ἥδιστον ἦν καὶ κάλλιστον ἡμῖν τοῦ μαχεσθῆναι,
ἀλλ' ὁ καιρὸς οὐ δίδωσιν οὐδ' ἐπιτρέπει τοῦτο.«
Οὕτως ἐκκλησιάσαντος καλῶς τοῦ Δημοσθένους,
ἐξ ὁμονοίας ἅπαντες πείθονται λόγοις τούτου,
καὶ πέμπουσι τὸν στέφανον τῆς νίκης Ἀλεξάνδρῳ,

156. *Οἱ Ἀθηναῖοι πείθονται τοῖς λόγοις Δημοσθένους.*

ὄντα λιτρῶν πεντήκοντα χρυσίου τοῦ δοκίμου,

159. *Ἀπέστειλαν Ἀλέξανδρον στέφανον Ἀθηναῖοι.*

στείλαντες εὐχαριστικοὺς λόγους ἐκ ψηφισμάτων
μετ' Ἀθηναίων πρέσβεων, ἐνδόξων τούτων ὄντων·
οὐ γὰρ ἀπέστειλαν αὐτῷ τοὺς ῥήτορας τοὺς δέκα.
Εἰς τὰς Πλαταιὰς οὖν λοιπὸν οἱ πρέσβεις ἐξελθόντες,
τῶν Ἀθηναίων ψηφισμοὺς φέρουσιν Ἀλεξάνδρῳ.

Τὰ γράμματα δ' Ἀλέξανδρος ἰδὼν τῶν Ἀθηναίων
καὶ Δημοσθένους ἐξ αὐτῶν μαθὼν δημηγορίαν,
Αἰσχίνου συνηγόρευσιν, δήμου τὴν εὐπιθειαν,
αὐτῶν Ἀφιτρυόνων τε καλλίστην συμβουλίαν,
ἀντέγραψεν ἐπιστολὴν τοῖς Ἀθηναίοις ταύτην:
»Φιλίππου παῖς Ἀλέξανδρος, υἱὸς Ὀλυμπιάδος,
(οὔπω γὰρ λέγω βασιλεὺς μέχρι πάντας βαρβάρους
δούλους ὑμῖν τοῖς Ἕλλησι καλῶς καθυποτάξω,)
τοῖς Ἀθηναίοις προσφωνῶ τοῖς ἔμφροσι τὸ χαίρειν.
Ἐγὼ μὲν ἔπεμψα ζητῶν τοὺς ῥήτορας τοὺς δέκα.

158. Καὶ πάλιν ἔγραφεν αὐτοῖς Ἀλέξανδρος τοιαῦτα.

ἐλθεῖναι τούτους πρὸς ἡμᾶς, οὐχ ἵνα τούτους μᾶλλον
ἐπάξω τι δεινότερον, ἀλλ' ὡς καθηγητάς μου
κατασπασάμενος αὐτοὺς τιμὴν αὐτοῖς [προσοίσω,]
ὑμεῖς δ' οὐκ ἐπετρέψατε τούτους παραγενέσθαι
μετὰ τῶν ὅπλων πρὸς ἡμᾶς· ὡς γὰρ πολέμιόν με
κακότροπον ἡγήσασθε, μᾶλλον οὐ βασιλέα.
Ἤθελον τούτους κατιδεῖν, λαβεῖν δὲ συμβουλίαν,
ἵνα δειλίαν τὴν ὑμῶν καὶ φόβον ἀπαλλάξω·
ἀλλ' ἦδ' ὑμεῖς κατέχοντες φθόνον τὸν ἐκ προγόνων,
ἐνδομυχοῦντες δὲ κακῶς, οὐκ ἀπεστείλατέ μοι·
τὸ γένος γὰρ ὑμῶν ἀεὶ κακὸν καὶ μέχρι τέλους.
Πρὸς Ζακυνθίους οὖν ποτε Φιλίππου τοῦ πατρός μου
πόλεμον συγκροτήσαντος, ὑμεῖς συνεμαχεῖτε
τοῖς Ζακυνθίοις, ὡς ἐχθρὸν τὸν Φίλιππον ὁρῶντες.
Ὑμεῖς δὲ πολεμούμενοι παρὰ τῶν Κορινθίων
ἐσχήκατε τὸν Φίλιππον καὶ Μακεδόνας φίλους,
κόρην αὐτὴν τὴν Ἀθηνᾶν καὶ πάντας Ἀθηναίους
καλῶς ἐλευθερώσαντες ἄριστοι Μακεδόνες.
Ἀλλ' ἐπανάστασιν ὑμεῖς ἐν τῇ Μακεδονίᾳ
ποιήσαντες, καθείλετε τὴν στήλην τοῦ πατρός μου
διὰ τὸ τέμενος θεᾶς αὐτῆς τῆς Ἀθηναίας.
Δικαίας οὖν ἐλάβομεν ἡμεῖς ἀντιμισθίας,
ἐφ' οἷς καλῶς ἐπράξαμεν μᾶλλον πρὸς Ἀθηναίους.
Λοιπὸν πρὸς ἁμαρτήματα πάντα προσκαθορῶντες
ἔχετε γνώμην οὐ καλήν, δεινὴν δὲ τὴν δειλίαν,

φοβούμενοι μήπως ἐγὼ σὺν Μακεδόσι φίλοις
ἀμύνωμαι τοῖς ἄφροσιν ὑμῖν καὶ καταφθείρω.
Ὡς Ἀθηναῖος οὐκ ἂν πόλεις ἀνεκτησάμην.
Πότε καλὸν ἐπράξατε πρὸς φίλους, Ἀθηναῖοι;
Αὐτοὺς τοὺς παρ' ὑμῖν σοφοὺς ἀνείλετε κακίστως·
ἀρίστως συμβουλεύοντα μέγιστον Θουκυδίδην,
ὡς δέσμιον ἐκλείσατε δεινῷ δεσμωτηρίῳ·
πρὸς Κῦρον δὲ πρεσβεύσαντα πάλιν τὸν Δημοσθένην,
κακῶς ἐφυγαδεύσατε πράξαντα τὸ συμφέρον·
Ἀλκιβιάδην στρατηγὸν ὑβρίσατε τὸν μέγαν·
Ἑλλάδος παιδευτήριον ἀνείλετε Σωκράτην·
ἠχαριστήσατε λοιπὸν ἐμῷ πατρὶ Φιλίππῳ,
ὑμῖν τῷ συμμαχήσαντι πολέμοις τοῖς τρισσαίοις·
ἐμὲ δ' αὐτὸν Ἀλέξανδρον μάχεσθε κατὰ κράτος,
ἕνεκεν πρώτου στρατηγοῦ, κακίστου Στασαγόρου,
τοῦ καθυβρίσαντος ὑμᾶς, ἐμὲ καὶ τὴν προφῆτιν·
ταύτην γὰρ ὡς ἱέρειαν οὖσαν τῶν Ἀθηναίων,
ἔξωσε καὶ καθήρησε πάσης τῆς προφητείας,
ἐγὼ δε πάλιν τὴν αὐτὴν ἔστησα προφητεύειν.
Ἀλλ' ὅμως ἀποδέχομαι τὴν τῶν ῥητόρων πᾶσαν
συνηγορίαν τὴν καλήν, Αἰσχίνῃ προσηκόντως
σοφῶς ἐκκλησιάσαντι· αὐτοῦ δὲ Δημοσθένους
τοῦ τὰ συμφέροντα ὑμῖν ἀρίστως ἐκθεμένου.
Τοίνυν καὶ πάλιν ἔσονται κρείττονες Ἀθηναῖοι,
μηδὲν ἐλπίζοντες δεινὸν παθεῖν παρ' Ἀλεξάνδρου·
ἄτοπον γὰρ ἐμοὶ δοκεῖ, χάριν ἐλευθερίας
πάντας βαρβάρους μάχεσθαι καὶ τῆς ἐλευθερίας
τὸ θέατρον, τῶν Ἀθηνῶν καταπορθῆσαι πόλιν.«
Ἐκεῖθεν οὖν Ἀλέξανδρος σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει
ἦλθεν εἰς Λακεδαίμονα· ὅθεν Λακεδαιμόνιοι
γενναίως προσαντέστησαν, θέλοντες τὸ γενναῖον
ἐνδείξασθαι στερρῶς αὐτῶν, αἰσχῦναι δ' Ἀθηναίους,
πῶς οὐκ ἀντέστησαν αὐτῷ πρὸς πόλεμον καὶ μάχην,
ἀλλὰ προσεδουλώθησαν ἀτίμως Ἀλεξάνδρῳ.
Τὰς πύλας γὰρ τῆς πόλεως ἐγκλείσαντες ἐν τάχει,
τὰς νῆας καταφλέγουσι· ναυμάχοι δ' ἦσαν οὗτοι.

159. Ἀλέξανδρος ἐλήλυθεν εἰς Λακεδαιμονίαν.

Μαθὼν οὖν τὴν παράταξιν Ἀλέξανδρος τὴν τούτων,

160. Ἔγραψεν οὖν Ἀλέξανδρος τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ἐπιστολὴν προσέγραψε τούτοις δηλοῦσαν τάδε:
»Ἀλέξανδρος ἐγὼ φημι τοῖς Λακεδαιμονίοις,
ἣν ἐκ προγόνων ἔχετε γνώμην, καλῶς φυλάττειν
ὑμῖν καλῶς βουλεύομαι, καὶ μὴ καταισχυνθῆτε.
Τὸ χαίρειν κεῖται πρὸς ὑμᾶς ὡς ἐν ὑστέρῳ μᾶλλον
χαιρετισθῆναι παρ' ἐμοῦ πάντες, κατὰ τὸ πρέπον.
Λοιπὸν Λακεδαιμώνιοι πολεμισταὶ γενναῖοι,
γίνεσθε πάντες ἕτοιμοι καὶ δυνατοὶ πρὸς μάχην,
καὶ μὴ τῆς δόξης τῆς ὑμῶν κακῶς καθαιρεθῆτε,
μᾶλλον στερρῶς ἐνδείξασθε τὸ σθένος ὑμῶν πᾶσι
τοῖς Ἀθηναίοις, τοῖς ἐμοὶ προσκλίνασι τὴν κάραν·
ἀνδρείως οὖν μαχήσασθε, μὴ καταγελασθῆτε,
καταισχυνθέντες παρ' ἐμοῦ καὶ παρὰ Μακεδόνων.
Ὅμως κατελεῶν ὑμᾶς πᾶσι κελεύω τάχος,
ἑνώντες προσαπέστητε πάντων ὑμῶν ἡρώων,

161. Συνῆψεν οὖν Ἀλέξανδρος μάχην Λακεδαιμονίοις.

ἵνα μὴ παρανάλωμα γένησθε πυρὸς πάντες.«
Αὐτοὶ δε τὴν ἐπιστολὴν ἰδόντες Ἀλεξάνδρου
ὅλως οὐ προσεπείσθησαν, ἀλλ' ὥρμησαν εἰς μάχην.
Τοσαύτη δὲ παράταξις γέγονε τοῦ πολέμου,
ὥστε τοὺς ἀπὸ τῶν τειχῶν ἄνωθεν μαχομένους
τοῖς Μακεδόνων βέλεσι τούτους κατασφαχθέντας
καταπεσεῖν ἐν ταῖς ναυσὶ καὶ σὺν αὐτοῖς καυθῆναι.
Κατακαέντων δὲ νηῶν, οἱ ἐξ αὐτῶν σωθέντες
ἱκετικῶς προσφεύγουσι λέγοντες Ἀλεξάνδρῳ
μὴ πρὸς δουλείαν ἀπελθεῖν, ἀλλὰ τυχεῖν συγγνώμης.
Ὁ δὲ πρὸς τούτους ἔφησε: »Νῦν κατεπείσθητέ μου;
Ὅτε προσῆλθον πρὸς ὑμᾶς καλῶς καὶ πειθηνίως,
ἀντιπαραξάμενοι κατεμαχέσασθέ μου·
ὅτε δὲ κατεφλέχθησαν ὑμῶν πάντα τὰ πλοῖα,
εἰσήλθετε δεόμενοι τυχεῖν ἐλευθερίας.
Ὑμᾶς γὰρ οὔπω μέμφομαι γνώμην οὖν ἐσχηκότας,

ὡς Ξέρξην ἐδιώξατε, καὶ τῷ Φιλίππου γόνῳ
κατατροπώσοισθε κακῶς, ἀλλ' ὅπλων Ἀλεξάνδρου
τὴν δύναμιν ὑπενεγκεῖν αὐτοὶ μὴ δυνηθέντες,
τοὺς πλείστους ἀπωλέσατε μεγάλως ἡττηθέντες.«
Οὕτως ἀποφηνάμενος, καὶ Λακεδαιμονίων
τοὺς στρατηγοὺς παραλαβὼν καὶ τοῖς Θεοῖς προσθύσας,
τὴν πόλιν ἐχαρίσατο τούτοις ἀπελευθέραν,
φόρους αὐτοὺς παντάπασι πρός τινα μὴ διδόναι.
Ὥρμησεν οὖν Ἀλέξανδρος διὰ τῆς Κιλικίας
τοῖς τῶν βαρβάρων μέρεσι δύναμιν πᾶσαν φέρων.
Ὁ δὲ Δαρεῖος τοὺς αὐτοῦ πάντας καθηγεμόνας
συμβούλους τε χρησάμενος, ἔλεγε δημοσίᾳ:

162. *Λακεδαιμόνες ὕστερον ἦλθον ἐκθυσοποῦντες.*

»Ἐγὼ μὲν ὑπελάμβανον τὸν παῖδα τοῦ Φιλίππου

163. *Πρὸς τοὺς σατράπας τοὺς αὐτοῦ Δαρεῖος ταῦτα λέγει.*

κρατεῖν τυραννικώτερον καὶ ληστρικὰ φρονοῦντα·
ἔργα δ' αὐτὸς ἐπιχειρεῖ βασιλικὰ καὶ πράττει,
πάλιν μετὰ δυνάμεως ἐρχόμενος εἰς μάχην.
Ὅσον δοκοῦμεν γὰρ ἡμεῖς μείζων οἱ Πέρσαι τούτου,
φαίνεται τολμηρότερος Ἀλέξανδρος ὑπάρχων.
Ἔπεμψα πρῶτος πρὸς αὐτὸν σκῦτον ὁμοῦ καὶ σφαῖραν
τοῦ παίζειν καὶ παιδεύεσθαι καὶ γαλακτοτροφεῖσθαι·
τελείως δ' οὗτος παιδευθεὶς κατεπανίσταταί μου,
σφόδρα κατεπαιρόμενος ἡμᾶς κατανικήσων.
Ὅθεν σκεψάμενοι κοινῶς ἡμῶν μέγα συμφέρον,
πράξωμεν ἅπαντα καλῶς, μὴ μεγαλοφρονοῦντες
καὶ τὸν ἐχθρὸν Ἀλέξανδρον εἶναι μηδὲν δοκοῦντες,
ἀφρόνως ἐγκαυχώμενοι Περσῶν τῇ δυναστείᾳ,
μήπως τραπῶμεν παρ' αὐτοῦ καὶ πάλιν ἡττηθῶμεν.
Τὸ μεῖζον γάρ τοι δέδοικα μὴ ταπεινὸν φανείη
καὶ τυχηρῶς τὸ ταπεινὸν ἡμᾶς κατατροπώσῃ,
αὐτῆς προνοίας ἄνωθεν τοῦτο προσενεργούσης.
Εἰ γοῦν καλὸν ὑμῖν δοκεῖ, δῶμεν Ἑλλάδα τούτῳ,

169. *Βουλεύματα τῶν σατραπῶν καὶ λόγοι πρὸς Δαρεῖον.*

ὅπως ἡμεῖς κατάρχωμεν χώρας ἡμῶν ἁπάσης

καὶ μὴ ζητοῦντες ῥύσασθαι τὴν χώραν τῆς Ἑλλάδος
κακῶς προσαπολέσωμεν καὶ τὴν Περσίδα ταύτην.«
Καὶ ταῦτα μὲν ἐψηφίσατο Δαρεῖος τοῖς σατράπαις,
τούτῳ δὲ προσαντέφησεν ὁμαίμων Ὀξυδάρκης:
»Ἤδη, Δαρεῖε, φοβερὸν ποιεῖς τὸν Μακεδόνα,
διδοὺς καὶ θάρσος τὸν αὐτὸν ἡμῖν τὰς πόλεις πάσας
ἀναλαβέσθαι τάχιον, εἰ τούτῳ τὴν Ἑλλάδα
παραχωρήσῃς τοῦ λαβεῖν, ὡς σὺ κακῶς βουλεύῃ·
αὐτὸς δὲ τὸν Ἀλέξανδρον μίμησαι καὶ νικήσεις·
ἐκεῖνος γὰρ οὐ στρατηγοῖς τὴν μάχην, οὐ σατράπαις
τὸν πόλεμον ἐπίστευσεν, ὥσπερ αὐτὸς πιστεύεις,
ἀλλὰ γενναίως προσορμῶν ὡς λέων εἰς τὴν μάχην,
δείκνυσιν πᾶσιν τοῖς αὐτοῦ φίλοις καὶ τοῖς σατράπαις
μιμεῖσθαι τούτου τὴν ὁρμὴν καὶ πολεμεῖν ἀνδρείως·
ὅθεν αὐτὸς μαχόμενος ἔξω τὸν βασιλέα
ἐκβάλλει καὶ νικήσας δε τοῦτον ἀναλαμβάνει.«
»Καὶ πῶς αὐτὸν μιμήσωμαι;« πάλιν εἶπε Δαρεῖος.
Ἕτερος οὖν ἀντέφησε σατράπης πρὸς Δαρεῖον:
»Πῶς βούλῃ σὺ μιμήσασθαι, Δαρεῖε, Μακεδόνα;
Πρῶτος καθόρμησον αὐτὸς πρὸς πόλεμον καὶ μάχην,
ὥσπερ γὰρ οὗτος ἐκπηδᾷ καθάπερ λέων πρῶτος
κατατροποῦμενος ἐχθροὺς τῷ δόρατι τῷ τούτου,
σχῆμα δὲ φέρει λέοντος παραδάλεώς τε τρόπον.«
Ὁ δὲ Δαρεῖος πρὸς αὐτόν: »Καὶ πόθεν ἔγνως τοῦτον;«
»Ὅταν ἐπέμφθην παρὰ σοῦ,« προσείρηκε σατράπης,
»πρὸς τὸν πατέρα Φίλιππον τοῦτον τοῦ Μακεδόνος
λαβέσθαι φόρους παρ' αὐτοῦ, εἶδον αὐτὸν ἐκεῖσε·
ἔγνων γὰρ τούτου φρόνησιν, ἰσχὺν καὶ χαρακτῆρα·
εἴπερ οὖν ὀξὺ συμβουλὴν ἐμοῦ τοῦ σοῦ σατράπου,

165. *Ἄλλος σατράπης ἔφησε ταῦτα πρὸς τὸν Δαρεῖον.*

τοὺς Πέρσας ἅπαντας ἐλθεῖν ἐκ πάσης οἰκουμένης
μετὰ σπουδῆς σὺ πρύσταξον, ὡσαύτως ἔθνη πάντα
τὰ δουλικῶς συνόντα σοι, φημὶ Βαβυλωνίων,
τῶν Ἐλυμαίων, Πάρθων τε καὶ Μεσοποταμίων,
τῶν Ἰλαυρίων, Χωρανῶν, Βάκτρων, Ἰνδῶν τῶν ἔσω,
ἀλλὰ καὶ τοὺς τὰ μέλεδρα ταῦτα Σεμιραμέως,

(ἔστι σοι δ' ὀγδοήκοντα σὺν ἑκατὸν τὰ γένη,)
στράτευσον ἅπαντας αὐτοὺς θεῶν τῇ συμμαχίᾳ,
καὶ Μακεδόσιν Ἕλλησιν ἀντιπαραταχθῶμεν·
κἂν μὲν μὴ πάρεσμεν αὐτοὶ δυνάμει μαχεσθῆναι
καὶ πολεμῆσαι τοῖς ἐχθροῖς, ἀλλ' οὖν γε τούτους μᾶλλον
τῷ πλήθει προσφοβήσομεν ποιήσαντες φυγάδας.«
Ὁ δὲ Δαρεῖος ἔφησε: »Καλῶς, στρατάρχα, λέγεις,
ἀλλά γε μία προσβολὴ καὶ μάχη Μακεδόνων
βαρβάρων πᾶσαν τὴν πληθὺν φόβου δειλίαν φέρει,
καθώσπερ εἰς λαγωνικὸς κύων ἀποδιώκει
πᾶσαν προβάτων ἐκπρᾶδῶν ποίμνην καὶ καταστρέφει.«
Οὕτως συμβουλευσάμενος σὺν πᾶσι τοῖς σατράπαις
Δαρεῖος συναθροίζεσθαι προσέταξε τὰ πλήθη.
Ὧδευεν οὖν Ἀλέξανδρος διὰ τῆς Κιλικίας·
ἔνεστι δ' αὐτῇ ποταμὸς Ὠκεανὸς τῇ κλήσει,
ἔχων τὸ νᾶμα θαυγές, κατάρρουον καὶ γλυκῶδες·
ὅνπερ ἰδὼν Ἀλέξανδρος εἰσῆλθε τοῦ λουθῆναι·
ὃς καὶ λουθεὶς καὶ καθεσθεὶς μικρὸν ἀναπαυθῆναι,
ἤλγησε μὲν τὴν κεφαλὴν (ψυχρὸν γὰρ ἦν τὸ νᾶμα),
καὶ σὺν αὐτῇ τοῦ σώματος κακῶς τὰ μέλη πάντα
διέκειτο, καὶ χαλεπῶς τὰ ἔνδον ἠνύτο·
κακὸν ἀπέβη τὸ λουτρόν, οὐκ ἀγαθὸν ἐφάνη.
Τούτων δὲ κατακείμενον ὁρῶντες Μακεδόνες

166. Ὠκεανοῦ τοῖς νάμασιν Ἀλέξανδρος ἐλούσθη. Κ.

ἐνόσουν οὗτοι τὰς ψυχάς, μήπως καὶ γνοὺς Δαρεῖος

167. Εὗρε τὴν ῥῶσιν τάχιστα καλῶς παρὰ Φιλίππου.

τούτου τὴν ἀγανάκτησιν καὶ σὺν πολλῷ τῷ θράσει
τοῖς Μακεδόσιν ἐπειχθῇ καὶ τούτους καταστρέψῃ.
Ὁρᾷς καλλίστην φρόνησιν, ψυχὴν μεγίστην μίαν,
πῶς ἐπεθράσυνε ψυχὰς πάντων τῶν στρατευμένων
καὶ δυνατοὺς πρὸς πόλεμον ἐποίει καὶ πρὸς μάχην;
Ἄριστος δέ τις ἰατρός, Φίλιππος κεκλημένος,
ὃς ἦν ὀνομαστότατος καὶ φίλος Ἀλεξάνδρῳ,
φάρμακον καταπότιον πιεῖν αὐτῷ προσεῖπε
καὶ τοῦ νοσήματος εὐθὺς παντὸς ἀπαλλαγῆναι.

Κατένευσεν Ἀλέξανδρος τοῦτο γενέσθαι τάχος·
ἡτοίμασε τὸ φάρμακον ὁ Φίλιππος σπουδαίως.
Ἐδόθη πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολὴ γραφεῖσα
παρὰ τοῦ Παρμενίωνος, ὃς ἦν αὐτῷ στρατάρχης,
ὡς ὁ Δαρεῖος ἔπεισε Φίλιππον τὸν ῥηθέντα,
εἴπερ εὑρὼν εὐκαίριαν Ἀλέξανδρον φαρμάκῳ
δολίως τοῦτον ἀνελεῖ μεθόδῳ κακοτρόπῳ,
ἐπαγγειλάμενος αὐτῷ δοῦναι τὴν Δαδδιφέρταν,
ἰδίαν τούτου ἀδελφήν, πρὸς γάμου κοινωνίαν
καὶ βασιλείας τῆς αὐτοῦ μέτοχον καταστῆσαι.
„Φύλαξον γοῦν, Ἀλέξανδρε, σαυτὸν ἀπὸ Φιλίππου.«
Ἰδὼν δὲ τῆς ἐπιστολῆς πάντα τὰ γεγραμμένα
ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ὅλως οὐκ ἐταράχθη·
εἰδὲ γὰρ οὗτος τὴν στοργὴν πᾶσαν τὴν τοῦ Φιλίππου
καὶ πίστιν, ἣν ἐκέκτητο πρὸς τοῦτον καὶ φιλίαν·
ἀλλ' ὅμως τὴν ἐπιστολὴν ἀπέθετο κρυφίως
ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον, μή τινος γνόντος ταύτην.
Παρῆν δ' αὐτὸς ὁ Φίλιππος φέρων τὴν κυλικίδα,
αὐτὸ τὸ καταπότιον ἐχνὶ τοῦ φαρμάκου,
ἣν δεδωκὼς Ἀλέξανδρον, »δέσποτα, πίε«, λέγει·

168. Ἔσκευασε τὸ φάρμακον ὁ Φίλιππος ἀδόλως.

ἀπαλλαγὴν γὰρ ταχὺ σὺ τῆς κακίστης νόσου·

169. Ἀλέξανδρος τὴν ἴασιν εὗρε παρὰ Φιλίππου.

τῇ δεξιᾷ δ' αὐτῇ χειρὶ τὴν κύλικα κρατήσας
Ἀλέξανδρος ἀπέβλεπεν ἐπὶ πολὺ Φιλίππῳ.
Εἶτα φησὶ πρὸς Φίλιππον: »Φίλιππε, πίω τοῦτο;«
Σοὶ γὰρ πιστεύω ἐμαυτόν!« Ὁ Φίλιππος δὲ πάλιν,
»πίε τὴν κύλικα«, φησίν, »ἵνα ῥυσθῇς τοῦ πάθους·
ἀνέγκλητον τὸ φάρμακον καὶ κάλλιστον ὑπάρχει.«
Ἀντέφησεν Ἀλέξανδρος· »Φίλιππε, πίνω τοῦτο.«
Ἔπιε γοῦν τὸ φάρμακον· εἶθ' οὗτος τῷ Φιλίππῳ
ἔδωκε τὴν ἐπιστολὴν τὴν δόλῳ γεγραμμένην·
ὁ δ' ἀναγνοὺς καὶ κατιδὼν τὰ γεγραμμένα ταύτῃ
εἶρηκε πρὸς Ἀλέξανδρον, »οὐχ ὅμοιον εὑρήσεις
ἐμὲ κατὰ ἀλήθειαν τοῖς ὧδε γεγραμμένοις.«

Ἀναπαθεὶς οὖν τάχιον Ἀλέξανδρος τῆς νόσου
καὶ τῷ Φιλίππῳ προσπλακεὶς εἶπε: »Γινώσεις, φίλε,
οἵαν ἀγάπην κέκτημαι πρὸς σὲ καὶ τὴν φιλίαν;
Πρῶτος αὐτὸς ἐπιστολὴν εἴληφα τοῦ φαρμάκου,
εἶθ' οὕτως ἔπιον αὐτὸ ταύτην μὴ προσπιστεύσας,
καὶ τότε τὴν ἐπιστολὴν ἔδειξά σοι τῷ φίλῳ,
ἤδη πιστεύσας ἐμαυτὸν σοὶ τῷ πιστῷ Φιλίππῳ·
ἤδειν γὰρ ὅτι Φίλιππος κακὸν κατ' Ἀλεξάνδρου
οὐδέποτε βουλεύσεται τοῦ θανατῶσαι τοῦτον.«
Ὁ Φίλιππος δὲ πρὸς αὐτὸν ἀντέφησε τοιαῦτα:
»Ζῆθι λοιπόν, Ἀλέξανδρε· κόλαζε νῦν ταχίστως
αὐτὸν τὸν Παρμενίωνα τὸν τὴν γραφὴν διδόντα·
ἔπειθε γάρ μ' ἐπὶ πολὺ φαρμάκῳ σε φονεῦσαι,
ἐφ' οἷς ἂν λάβῃ γαμετὴν τὴν ἀδελφὴν Δαρείου,
τὴν Δαδδιφέρταν καὶ πολλοῖς χρήμασιν ἐπιτύχῃ·
ἐμοῦ δὲ μὴ θελήσαντος δόλιος σε φονεῦσαι,

170. Ἐφάνη δόλιος ἀνὴρ οὗτος ὁ Παρμενίων.

ταῦτα προσέγραψε κακῶς ἐμὲ προσαπολέσαι,

171. Ἀλέξανδρος ἐλήλυθεν εἰς τὴν τῶν Μήδων χώραν.

μήπως ἐγὼ προσείπω σοι τούτου τὴν σκευωρίαν.«
Ὅθεν λοιπὸν Ἀλέξανδρος ταῦτα κατεξετάσας
καὶ Φίλιππον ἀναίτιον εὑρὼν τῆς κακουργίας,
αὐτὸν Παρμενιώνιον ἐκόλασεν ἐνδίκως.
Ἐκεῖθεν οὖν παραλαβὼν τὸ στράτευμα καὶ πάντας,
πρὸς τὰς τῶν Μήδων ὥρμησε χώρας καὶ πάσας πόλεις·
ἤθελε γὰρ καταλαβεῖν μεγάλην Ἀρμενίαν.
Καὶ ταύτας δουλωσάμενος, ἐπὶ δυσβάτων τόπων
ἀνύδρων καὶ φαραγγωδῶν ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας
ὧδευεν οὕτως σὺν στρατῷ παντὶ τῶν Μακεδόνων.
Ἐντεῦθεν παραγίνεται πρὸς ποταμὸν Εὐφράτην·
ἄβατος δ' ἦν ὁ ποταμός· καὶ τοῦτον γεφυρώσας
κημαῖς φαλίσι σιδηροῖς ἐπάνω τούτου βαίνειν
ἐκέλευσε τὸ στράτευμα καὶ πέραθεν ὁρμᾶσθαι.
Ὡς εἶδεν οὖν Ἀλέξανδρος ἅπαντας δειλιῶντας,
προσέταξε διαπερᾶν ὅλας τριφὰς καὶ κάρνα

καὶ πάντα κτήνη πρόβατα, καὶ τότε Μακεδόνας.
Ὡς δὲ καὶ πάλιν ἔβλεψεν αὐτοὺς μὴ βουλομένους
διαπερᾶν τὸν ποταμόν, κατάρρουν τοῦτον ὄντα,
μήπως, λυθέντων τῶν κνημῶν, ἅπαντες ποντισθῶσιν,
ἀτρόμως οὗτος πρώτιστος ἐπάνω τῶν ψαλίδων
ἐπέβη σὺν ὑπασπισταῖς καὶ πέραθεν ὡρμήθη·
εἶθ' οὕτω πᾶν τὸ στράτευμα κατηκολούθει τοῦτον.
Ἔστι δ' ὁ Τίγρης ποταμὸς μέγιστος σὺν Εὐφράτῃ·
οἵτινες διερχόμενοι τὴν Μεσοποταμίαν,
πᾶσαν Βαβυλωνίαν τε πρὸς ποταμὸν τὸν μέγαν
τὸν Νεῖλον ὑπορρέουσι, τὸν ὄντα ἐν Αἰγύπτῳ.
Λέγουσι δὲ τὸν ποταμὸν τὸν δηλωθέντα Νεῖλον,
ὅταν ἐξέλθῃ πλημμυρῶν καιροῖς ἐν ἐτησίοις

192. Εὐφράτην ἐγεφύρωσε σὺν σιδηραῖς φαλίσιν.

τὴν κοσμοτρόφον Αἴγυπτον, ἄρδων αὐτῆς τὰ πλάτη,

172. Προσέταξεν Ἀλέξανδρος φαλίδας ἐκκοπῆναι.

τότε κενοῦνται παντελῶς Εὐφράτης τε καὶ Τίγρης
εἰς τοῦτον καταρρέοντες ἅπαν αὐτῶν τὸ νᾶμα.
Ὅταν δὲ πάλιν ὁ ῥηθεὶς Νεῖλος ἐπαναστρέψῃ,
καὶ πρὸς ἰδίαν τὴν νομὴν καὶ τάφρον συνεισέλθῃ,
ὁ Τίγρης σὺν Εὐφράτῃ τε μεγάλως πλημμυροῦσι.
Διῆλθεν οὖν Ἀλέξανδρος καὶ πᾶσαι τούτου τάξεις
τῶν στρατευμάτων, σατραπῶν, ἐπάνω τῶν ψαλίδων·
εἶτα προσέταξεν αὐτὸς ταύτας κατακοπῆναι
καὶ σὺν αὐταῖς τὴν γέφυραν ἅπασαν συντριβῆναι.
Τοῦ δὲ στρατοῦ γογγύζοντος πολλὰ καὶ δειλιῶντος,
εἰ καὶ συμβαίη τοῖς ἐχθροῖς νῶτα διδόναι τούτοις,
πῶς ἔχουσι διαπερᾶν, ψαλίδων ἐκκοπέντων,
πάντας αὐτοὺς Ἀλέξανδρος συνάξας τοὺς στρατάρχας
ὅλων τε τὸ στρατόπεδον, ἔλεγε τούτοις ταῦτα:
»Καλὰς ἐλπίδας δίδοτε τῆς νίκης Ἀλεξάνδρῳ,
ἔχοντες πάντες κατὰ νοῦν ἡττώμενοι συστρέψαι.
Ἔγνων δειλίαν τὴν ὑμῶν καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον
ἐκέλευσα τὴν γέφυραν ἅπασαν ἐκκοπῆναι,
ὅπως ὑμεῖς νικήσητε μαχόμενοι γενναίως

καὶ μὴ τραπέντες φύγητε, κάλλιστοι Μακεδόνες.
Οὐκ ἔστι γὰρ ὁ πόλεμος τῶν ὄπισθε φευγόντων,
ἀλλὰ τῶν ἔμπροσθεν σφοδρῶς πάντοτε διωκόντων.
Ὁμοῦ δὲ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν Μακεδονίαν
ἐγὼ ποιήσω σὺν ὑμῖν, πάντας βαρβάρους κτείνας,
καὶ πάσας πόλεις τὰς αὐτῶν ἐκλαφυραγωγήσας,
εἰς τὴν Ἑλλάδα μέγιστος γένωμαι νικηφόρος.
Ἰσχύσωμεν, ὦ φίλοι μου· χρηστὰς ἐλπίδας πᾶσιν
δίδωμι, πᾶσι τοῖς ἐμοῖς· ἀπόθεσθε δειλίαν.

179. Ὥρα καλὰ βουλεύματα καὶ γνῶσιν Ἀλεξάνδρου.

ὡς παίγνιον ἡμῖν ἐστιν ἡ συμπλοκὴ πολέμου.»

175. Συνάπτει πόλεμον αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐν Τίγρει.

Τούτοις τοῖς λόγοις ἅπασιν Ἀλέξανδρος θαρσύνας,
μεγάλας ἔσχε τὰς τιμὰς παρὰ τοῦ στρατοπέδου,
καὶ πάντες ὥρμησαν εὐθὺς εἰς πόλεμον σὺν τούτῳ·
ὅθεν σκηνὰς ποιήσαντες προσέμενον ἐκεῖσε.
Τὸ δὲ Δαρείου στράτευμα πρὸς πόλεμον τὸν Τίγρην
προσῆν ἑτοιμαζόμενον· ὃ δὴ καὶ προηγοῦντο
πέντε σατράπαι δυνατοὶ κάλλιστοί τε πρὸς μάχην·
οἳ καὶ συσχόντες πόλεμον μετὰ τῶν Μακεδόνων,
ἀμφότερα στρατεύματα γενναίως ἐπολέμουν.
Καί τις ἀνὴρ ἐκ τῶν Περσῶν, σατράπης ξιφηφόρος,
ὅπλα περιβαλλόμενος ὡς εἷς τῶν Μακεδόνων,
καὶ Μακεδόσι συμμιγεὶς ὡς στρατιώτης τούτων,
τὸ ξίφος ἐπεισήνεγκε κατὰ τοῦ βασιλέως·
καὶ τοῦτον κατὰ κεφαλῆς ὀλίγον ἐπιθραύσας
τὸ τάχος συλλαμβάνεται παρὰ τῶν Μακεδόνων·
ὃς Ἀλεξάνδρῳ παραστὰς λέγει πρὸς τοῦτον οὕτως:
«Τί θέλων, τί βουλόμενος, ἄριστε στρατιῶτα,
ἐλήλυθας φονεῦσαί με κρυφίως μετὰ δόλου;»
Ὁ δὲ καὶ μὴ βουλόμενος ἔφησεν Ἀλεξάνδρῳ:
«Μή σε πλανήσῃ, βασιλεῦ, τὰ Μακεδόνων ὅπλα·
Πέρσης εἰμί, περίφημος σατράπης τοῦ Δαρείου,
ὃς πρὸς αὐτὸν καυχώμενος εἶπον, τί μοι χαρίζῃ,
εἴ σοι κομίσω, βασιλεῦ, τὴν Ἀλεξάνδρου κάραν;

Αὐτὸς γοῦν ἐπηγγείλατο δοῦναί μοι βασιλείαν
καὶ θυγατέρα τὴν αὐτοῦ πρὸς γάμου κοινωνίαν·
χαλὼ παραγενόμενος οὐκ εὐτυχὴς ἐφάνην.»
Ἀκούσας οὖν Ἀλέξανδρος καὶ πάντας συναθροίσας,
τοῦτον, ὁρώντων τῶν πολλῶν, ἀπέλυσε τὸν Πέρσην,
δημηγορήσας πρὸς αὐτόν: «Ὦ φίλοι Μακεδόνες,
τοὺς ὄντας ἄνδρας ἀληθεῖς τοιούτους εἶναι πρέπει.»

176. Δολίως ἔλαβε πληγὴν Ἀλέξανδρος ἐκ Πέρσου.

Οἱ βάρβαροι λειφθέντες οὖν τὴν χρείαν τῶν σιτίων,
177. Ἀλέξανδρος ἐλευθεροῖ τὸν τοῦτον πληγὴν δόντα.
πρὸς χώραν τὴν Βακτριανὴν τὴν συστροφὴν ἐποίουν.
Ὁ δὲ στερρὸς Ἀλέξανδρος ἐκεῖ προσεπιμείνας
καλλίστως ἐπεκράτησε παντὸς ἐκεῖσε τόπου.
Καὶ τούτῳ πάλιν προσελθὼν Πέρσης ἄλλος σατράπης
προσέφησεν: «Ἀλέξανδρε, σατράπης ἐγὼ πέλω·
πολλὰ δὲ κατορθώματα ποιήσας τῷ Δαρείῳ
καὶ νίκας παμπόλλας αὐτῷ μεγίστους τε πολέμους,
ἠχαριστήθην παρ' αὐτοῦ· δός μοι σὺ νῦν μυρίους
ἐνόπλους ἄνδρας ἰσχυροὺς καὶ συμβαλὼν Δαρείῳ
πρὸς πόλεμον καὶ συλλαβὼν τοῦτον σοι παραδώσω.»
Ὁ δ' ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν: «Πορεύου σύ, βοήθει
τὸν βασιλέα τὸν σαυτοῦ· καὶ γὰρ οὗ σοι πιστεύσω
τοὺς Μακεδόνας τοὺς ἐμούς, ἄνδρας τοὺς ἰσχυροὺς μου,
τῷ βουλομένῳ θάνατον προσάξαι τοῖς ἰδίοις.»
Ἐπιστολὴν δ' ἀνέπεμψαν σατράπαι πρὸς Δαρεῖον
ἐκ τῶν ὁρίων τῶν αὐτῶν, δηλοῦντες τὰ πραχθέντα·
ἧτις γραφὴ προσέλεγε κατὰ λεπτὸν τοιαῦτα:
«Σπινθήρ, Ἰάσπης τῷ Περσῶν θεῷ Δαρείῳ χαίρειν.
178. Δαρείῳ τῷ Περσάρχοντι Σπινθὴρ Ἰάσπης γράφει.
Ἔτι καὶ πρότερον ἡμεῖς μετὰ σπουδῆς μεγίστης
τὴν γενομένην εἰς ἡμᾶς ἔφοδον Ἀλεξάνδρου
διὰ γραφῆς, ὦ βασιλεῦ, ποιήσαντες γνωστήν σοι,
ἤδη καὶ πάλιν τὴν αὐτὴν ἐν τάχει σοι δηλοῦμεν.
Καὶ γὰρ αὐτὸς Ἀλέξανδρος γενναίως ἀριστεύων
σὺν πᾶσι τοῖς στρατεύμασι καὶ πάλιν ἐπεισῆλθε,

χώραν ἡμῶν καταπορθῶν αἰδούμενος οὐδένα,
ὅστις ἀνεῖλεν ἐξ ἡμῶν ἄνδρας ἰσχυροτέρους,
ἡμᾶς ἐπαπειλούμενος κακίστως σφαγιάσαι.
Τάχυνον οὖν μετὰ σπουδῆς ἐλθεῖν πρὸς τοῖς ὧδε,
ὥστε μὴ τοῦτον πρότερον κακῶς προσεπελθεῖν σοι·
θρασὺ γὰρ ἔχει στράτευμα πολὺ τῶν Μακεδόνων,
Ἕλληνας ἄνδρας ἰσχυροὺς πρὸς μάχην ὡπλισμένους.
Ἔρρωσο τοίνυν, βασιλεῦ Δαρεῖε τῆς Περσίδος.«
Ἰδὼν δὲ τὴν ἐπιστολὴν τῶν σατραπῶν Δαρεῖος,
καὶ γνοὺς ἐκ ταύτης τὴν ἰσχὺν καὶ τόλμαν Ἀλεξάνδρου,
γράφας καὐτὸς ἐπιστολὴν ἔστειλεν Ἀλεξάνδρῳ·
ἔλεγον δὲ τὰ γράμματα: »Δαρεῖος Ἀλεξάνδρῳ.
Ἔγραψας ὑπερήφανον ἡμῖν ἐπιστολήν σου,
δι' ἧς ἡμᾶς ἐπιζητεῖς ἐλθεῖν καὶ κατιδεῖν σε·
ηὐξάμην δ' ἅπασι θεοῖς ἐγὼ τοῦτο μὴ πρᾶξαι,
ὥστε τοὺς ἀπ' ἀνατολῆς θεοὺς ἐλθεῖν εἰς δόσιν.
Ἔχω δὲ τούτους μάρτυρας μᾶλλον ἐφ' οἷς σὺ πράττεις.
Αὐτὴν οὖν τὴν μητέρα μου πορεύεσθαι δοξάζω
καὶ κατοικεῖν μετὰ θεῶν, ὡσαύτως καὶ γυναῖκα
μὴ ἐσχηκέναι πώποτε, τέκνα μὴ γεγενῆσθαι·
ἐγὼ γὰρ οὔπω παύσομαι, ζητήσω δὲ τὴν ββριν.
Γράφεις λοιπὸν ὡς συμπαθὴς πρὸς τοὺς ἐμοὺς ἐγένου·
ἂν ἄρα πάντα δίκαια προσεπετέλεις ἅλως,
εἰ δυνατὸν ἐλθεῖν καὶ σὲ πρός με, τὸν σὸν δεσπότην,
ἐξιλεώσασθαι ζητῶν πάντα τὰ τολμηθέντα·
τούτου μὴ γεγονότος δέ, τί τοῖς ἐμοῖς προσάγεις
Δαρεῖος πρὸς Ἀλέξανδρον ἔγραφε πάλιν ταῦτα.
τοῖς συγγενέσι τὰς τιμὰς ὡς γράφεις ἰσοθέους;
Ἀλέξανδρος ἀντέγραφε ταῦτα πρὸς τὸν Δαρεῖον.
Κακοῦχει τούτους ὡς ἐχθρούς· ἐχθρῶν γάρ εἰσι τέκνα·
ἔξεις οὖν οὔπω φίλον με τούτους εὐεργεταίνων,
ἀλλ' οὐδὲ πάλιν ὡς ἐχθρόν, εἰ τούτοις κακῶς χρήσῃ·
ἓν μοι δοκεῖ καὶ τὰ διττά· χρηστά, πρὸς τούτους χείρω.
Ἐσχάτην δ' οὖν ἀπόκρισιν δήλωσαν ἡμῖν τάχος,
ὅπως ἡμεῖς τὰ βουλητὰ πράξωμεν εἰς τὸ μέλλον.«

Ἀλέξανδρος λαβὼν δ' αὐτὰ τὰ γράμματα Δαρείου,
καὶ πᾶσαν τούτων κατιδὼν τὴν ματαιοφωνίαν,
τὸ τέλος ἐμειδίασε καὶ γράφει παραυτίκα
ἀντίγραφον ἐπιστολήν, λέγουσαν πρὸς Δαρεῖον:
»Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τῷ βασιλεῖ Δαρείῳ.
Τὰς ἀπονοίας τὰς κενὰς καὶ τοὺς φλυάρους λόγους
καὶ πάσας τὰς ματαίας σου καὶ λήρους ὁμιλίας
ἐμίσησαν αὐτοὶ θεοὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ τέλους·
οὐ παύῃ γὰρ δείποτε κακοφρονῶν καὶ γράφων
καὶ βλασφημῶν διηνεκῶς μεγίστοις θεοῖς πᾶσιν.
Οὐ σὲ φοβούμενος ἐγὼ τιμὴν τοῖς σοῖς προσῆξα,
οὐδέ σοι καταλλάττεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον
κατεκολάκευσα τοὺς σούς, ὅπως εὐχαριστήσῃς
ἡμᾶς παραγενόμενος· ὅλως μὴ παραγένῃ.
Λοιπόν, Δαρεῖε, γίνωσκε παρὰ τὴν σὴν πορφύραν
ἐμὸν αὐτὸ διάδημα τίμιον ἐγεγόνει
καὶ τὸ διάδημα τὸ σόν· αὐτό δε συμπαθές μου,
ὅπερ εἰς πάντας κέκτημαι, καὶ σὺ προσμαρτυρήσεις·
λαβὼν γὰρ ἅπαντας τοὺς σοὺς καὶ καταιχμαλωτίσας
οὐδὲν δεινὸν προσήγαγον, ἀλλὰ τιμήσας τούτους
ἀνήγαγον ἐν ἅρματι μεγίστῳ μετὰ δόξης.
Ἐσχάτην οὖν ἐπιστολὴν καὶ ταύτην σοι προσγράφω.
Ποίει τὰ βουλευόμενα μετὰ τῶν σῶν βαρβάρων,
Σατράπαις Ἕλλησιν αὐτοῖς Ἀλέξανδρος προσγράφει.
μὴ προσδοκῶν ἐπιστολὴν ἑτέραν προσλαμβάνειν.«
Γράψας οὖν ταῦτ' Ἀλέξανδρος καὶ τῷ Δαρείῳ στείλας,
ἐγένετο πρὸς πόλεμον ἕτοιμος μετὰ πάντων
τῶν στρατευμάτων τῶν αὐτοῦ καὶ γράφει τοῖς ἰδίοις
πᾶσι σατράπαις τοῖς αὐτοῦ λέγων, αὐτοῖς τοιάδε:
»Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς πᾶσιν ἐμοῖς σατράπαις,
Φρυξίν, Καππαδόκαις τε καὶ τοῖς ἐν Κιλικίᾳ,
Παφλαγονίοις, Ἄραψι καὶ τοῖς ἑτέροις χαίρειν.
Χιτῶνας βούλομαι πολλοὺς ὑμᾶς κατασκευάσαι,
ἀνὰ χιλίους πέμπειν τε τούτους ἐν τῇ Συρίᾳ
εἰς πόλιν Ἀντιόχειαν, καὐτὰ τὰ συντελοῦντα
τοῖς στρατιώταις τοῖς ἐμοῖς· δορὰς βοῶν, προβάτων,

φέρειν τε ταύτας τάχιστα μετὰ τῶν τετραπόδων.
Χρησόμεθα δ' αὐτὰς ἡμεῖς ἐν ταῖς περιχημίσι,
στερροῖς τοῖς ὑποδήσεσιν ὅπλα καταδεσμοῦντες.
Αὐτοὶ δ' ὑμεῖς ἀνοίξατε πᾶσας τὰς ὁπλοθήκας,
καὶ πᾶσαν τὴν κατασκευὴν λαβόντες τῶν ἁρμάτων
ταύτην προσκαλλωπίσαντες στείλατε πρὸς Συρίαν.
Ἐγὼ γὰρ ἔταξ' ἀριθμὸν καμήλων τρισχιλίων
ἀπό τ' Εὐφράτου ποταμοῦ μέχρις Ἀντιοχείας,
προσφέρειν ταύτας τάχιστα πάντα τὰ πρὸς τὴν χρείαν.
Ἀπὸ Συρίας οὖν αὐτῆς ἑτέρας τρισχιλίας
καμήλους, τοῦ προσαπαντᾶν αὐταῖς καὶ πάντα φόρτον
κομίζειν ταύτας πρὸς ἡμᾶς μετὰ σπουδῆς μεγίστης·
ὥστε τὰς μὲν εἰσέρχεσθαι μέχρις Ἀντιοχείας
καὶ πάλιν ταύτας πρὸς ὑμᾶς τάχιον ὑποστρέφειν,
τὰς δὲ διέρχεσθαι καὶ ταύτας ἀπὸ τ' Ἀντιοχείας
εἰσκομιζούσας πρὸς ἡμᾶς πάντα τὰ προῤῥηθέντα,
ὅπως ἀκαθυστέρητον πᾶσαν τὴν ὑπουργίαν
ἔχωμεν ἅπαντες ἡμεῖς· γενέσθω γοῦν σὺν τάχει.«
Παρ' Ἀλεξάνδρου γοῦν καλῶς πάντων προσγινομένων,
Νοστάρης Πέρσης ἔγραφε ταῦτα πρὸς τὸν Δαρεῖον.
ἔγραφε μέγιστος ἀνὴρ σατράπης τῷ Δαρείῳ
ἐπιστολὴν προσγράφουσαν περὶ τῶν γινομένων·
»Νοστάρης σοὶ τῷ βασιλεῖ θεῷ Δαρείῳ χαίρειν.
Γράφων σοι ταῦτα, βασιλεῦ, φόβῳ πολλῷ πληροῦμαι,
ἀλλὰ καταναγκάζομαι καὶ τύχοιμι συγγνώμης.
Ὁ Μακεδόνων ἀρχηγὸς ἦλθε καὶ πάλιν ὧδε
χώραν ἡμῶν καταπορθῶν καὶ μεγιστάνας δύο
καλούς σου, φεῦ! πεφόνευκεν· ὁ δ' ἡγεμὼν Ὀξάρης
ἔχει καιρίαν τὴν πληγήν· ὃς καὶ φυγὼν αὐτίκα
πρὸς χώραν ἦλθε τὴν αὐτοῦ σὺν πᾶσι τοῖς οἰκείοις,
ζημιωθεὶς ἀποσκευήν, ἣν εἶχεν οὗτος πᾶσαν·
σὺν Ἀνανίᾳ δὲ λοιπὸν καὶ πάντες οἱ σατράπαι
οὗτοι πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον προσέφυγον κακίστως,
λαβόντες παλλακὰς αὐτῶν καὶ πάντα πλοῦτον τούτων,
σχόντες καὶ πρόσοδον πολλὴν οὗτοι παρ' Ἀλεξάνδρου·
κατέκαυσε δ' ὁ Ἀλέξανδρος τὸ μέγα σου χωρίον.«

Δαρεῖος γοῦν ὡς ἔμαθεν ἅπαντα τὰ πραχθέντα,
ἔγραφε τάχος Πιτταχῷ σατράπῃ τῷ πλησίον
γενέσθαι τοῦτον ἕτοιμον μετὰ τῶν στρατευμάτων· καὶ ἔγραφε δὲ καὶ τοῖς ἔγγυς τοῖς βασιλεῦσιν οὕτως:
»Ἱδρῶτας ἀπομάξασθε καὶ πρὸς τὴν μάχην πάντες
τῶν Μακεδόνων ἔρχεσθε, κακῶς προσεπελθόντων·
ἐφ' οἷς γὰρ οὗτοι τολμηρῶς ἀντεπανέστησάν μοι,
οὐδέποτε παυθήσομαι διεκδικῶν τὴν ὕβριν.«
Ὡσαύτως ἔγραφεν αὐτὸς καὶ βασιλεῖ τῷ Πώρῳ,
δηλῶν αὐτῷ τὸ γεγονὸς παρὰ τῶν Μακεδόνων
καὶ προσδεόμενος τυχεῖν τῆς βοηθείας τούτου.
Μαθὼν δὲ Πῶρος ἅπαντα τὰ παρὰ τοῦ Δαρείου
τούτῳ γραφέντα δυστυχῶς, πληροῦται λύπῃ πλείστῃ,
αὐτῷ δὲ προσαντέγραφεν ἐπιστολὴν τοιάνδε:

183. *Δαρεῖος Πώρον ἔγραφε καλῶν εἰς συμμαχίαν.*

»Πῶρος Ἰνδῶν ὁ βασιλεὺς τῷ βασιλεῖ Δαρείῳ

184. *Πῶρος ἀντέγραφεν αὐτῷ Δαρείῳ ταῦτα λέγων.*

Περσῶν, προσαγορεύω σοι καὶ προσλαλῶ σοι χαίρειν.
Τὴν σὴν ἰδὼν ἐπιστολὴν καὶ πάντα τὰ πραχθέντα
καλῶς ἐκ ταύτης διδαχθεὶς ἔσχον μεγίστην λύπην·
ἤθελον γάρ σε κατιδεῖν καὶ συμβουλεύσασθαί σε
ὅσον συμφέρον ἐπὶ σοὶ καὶ κράτιστον ἁρμόζει·
ἀλλὰ κακῶς κωλύομαι· πολλὴν γὰρ ἔχω νόσον
σωματικὴν καὶ προσελθεῖν κατεμποδίζουσάν μοι.
Ἀπόθου γοῦν ὡς ἰσχυρὸς αὐτὴν πολλὴν δειλίαν
εὔθυμος σὺ γενόμενος σὺν πᾶσί σου σατράπαις,
ὡς ἐν ὀλίγῳ γὰρ ἐγὼ μέλλω καταλαβεῖν σε,
καὶ πάντα καλῶς πράξαντες ζητήσωμεν τὴν ὕβριν.
Ὅσα δὲ πάλιν βούλῃ σύ, σαφήνισόν μοι τάχει·
πᾶσαι γὰρ αἱ δυνάμεις μου καὶ τὰ στρατεύματά μου
καὶ τὰ μαχρόθεν ἔθνη μου σοὶ προσαποθανοῦνται.«
Ἀναμαθοῦσα ταῦτα γοῦν ἡ μήτηρ τοῦ Δαρείου,
κρυφίως δ' αὐτὴ γράψασα γράμματα πρὸς Δαρεῖον
ἔστειλε ταῦτα πρὸς αὐτόν· ἔλεγον δὲ τοιάδε:
»Ῥωδὼ σοῦ μήτηρ δυστυχής, υἱῷ Δαρείῳ χαίρειν.

185. *Ροδῶ Δαρείῳ γέγραφεν ἡ μήτηρ τούτου λέγων.*

Ἤκουσα πάλιν, βασιλεῦ, πρὸς μάχην ἔρχεσθαί σε,
ἔδνῃ δὲ συναθροίζοντα πολλὰ καὶ βουλομένῳ
σὺν Ἀλεξάνδρῳ πόλεμον συνάπτειν ἐκ δευτέρου,
καὶ συμβουλεύω κάλλιστα, μὴ τοῦτο πράξῃς, τέκνον.
Σχεδὸν γὰρ ἅπασαν τὴν γῆν καὶ πᾶσαν οἰκουμένην
ὅλην αὐτὴν εἰ δυνηθῇς κρατῆσαι καὶ στρατεῦσαι,
καταφθαρήσεται λοιπὸν αὕτη παρ' Ἀλεξάνδρου,
ὡς μεγαλόνους γέγονε καὶ δυνατὸς πρὸς μάχας.
Ἄδηλον οὖν ἐστίν, υἱέ, τὸ μέλλον, ὃ καὶ πρόσχες,
καὶ μὴ κακῶς σὺ τὴν ζωὴν ἀβούλως ἀπολέσῃς·
τιμῆς γὰρ ἀπελαύσαμεν ἡμεῖς παρ' Ἀλεξάνδρου
μεγίστης τε καὶ κρείττονος καὶ λίαν περιδόξου,
ἐμέ δε κατοικτείρησεν οὐχ ὡς ἐχθρῶν μητέρα,
ἀλλὰ δοξάζει μοι καλῶς ὡς τὴν Ὀλυμπιάδα.«
Λύτὴν δὲ τὴν ἐπιστολὴν πᾶσαν ἰδὼν Δαρεῖος
ἐθάκρυσεν ἀναμνησθεὶς μητρός, συζύγου, τέκνων,
ὁμοῦ προσπαρασσόμενος ψυχήν τε καὶ καρδίαν,
καὶ χώραν βακτηριανὴν καὶ πᾶσαν τὴν Ἰνδίαν
ὅλην προσεκαλέσατο πρὸς μάχην Ἀλεξάνδρου.

186. *Εἰσῆλθεν οὖν Ἀλέξανδρος ἔνδον αὐτῆς Περσίδος.*

Εἰσῆλθεν οὖν Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν στρατευμάτων
καὶ πάσης τῆς παρασκευῆς ἔνδον αὐτῆς Περσίδος,
πολιορκῶν πᾶσαν αὐτὴν μετὰ πολλοῦ τοῦ θράσους.
Ὑπῆρχον δ' ὑψηλότατα τῶν πόλεων τὰ τείχη,
ἀλλὰ κατάδηλα σφοδρῶς παρὰ τῶν Μακεδόνων
αὐτὰ κατεγνωρίζοντο καὶ κατεπολεμοῦντο.
Τί δ' ὁ φρενήρης ἔπραξεν Ἀλέξανδρος ἐκεῖσε;
Ἐπίνοιαν τεχνάζεται καὶ σόφισμα γενναῖον·
αἰχμαλωτίσας πάμπολλα πρόβατα τῆς Περσίδος
καὶ κλάδους κόψας ἐκ δενδρῶν καὶ τούτους καταδήσας
ἐπὶ τοῖς νώτοις ἀσφαλῶς πάντων αὐτῶν προβάτων,
προσέταξεν ἀκολουθεῖν ὄπισθεν στρατοπέδου·
οἱ κλάδοι δὲ συρόμενοι πρὸς γῆν, καὶ πᾶσαν κόνιν
μέχρις Ὀλύμπου πέμποντες, ἐφύβουν πάντας Πέρσας,

δοκοῦντας ὡς ἀμέτρητον τὸ στράτευμα τυγχάνει
αὐτὸ τὸ Μακεδονικὸν τὸ τούτοις ἐπεμβαῖνον.
Ὡς δ' ἐπλησίασεν αὐτὸς ἐνδότερον Περσίδος,
εἶναι τὸ μῆκος ἡμερῶν ὁδὸν πέντε καὶ μόνον,
καὶ τοῦ ἡλίου δύσαντος, ἐσπέρας γενομένης,
προσέταξε τοῖς κέρασι πάντων αὐτῶν ποιμνίων

187. *Θαύμασον ὧδε, θεατά, τὴν γνῶσιν Ἀλεξάνδρου.*

προσκολληθῆναι παμπόλλας ᾠδὰς ἐφαπτωμένας,
λαμπάδας πλείστας σὺν αὐταῖς· ὤθεν τὸ πῦρ ἰδόντες
Πέρσαι καὶ δειλιάσαντες κατεκρατοῦντο φόβῳ·
τόποι γὰρ ἦσαν πεδινοί, καὶ προσεδόκει Πέρσαις
ἅπαντας καταφλέγεσθαι τοὺς τῆς Περσίδος τόπους,
νομίζοντες εἶναι πολὺ στράτευμα Μακεδόνων.
Ἐζήτει γοῦν Ἀλέξανδρος πέμψαι πρὸς τὸν Δαρεῖον
ἄγγελον θέλων τοῦ μαθεῖν, πότε τὴν μάχην οὗτος
καὶ πόλεμον βουλεύεται συνάψαι Μακεδόσι.
Κεκοίμηται δ' Ἀλέξανδρος καὶ πρὸς τοῖς ὕπνοις βλέπει
αὐτὸν Ἑρμῆν τὸν Ἄμμωνα Θεοῦ φοροῦντα σχῆμα,
κηρύκειον χλαμύδα τε τοῦτον ἐνδεδυμένον,
πίλιον Μακεδονικὸν ἐπὶ τὴν κάραν τούτου,
καὶ παριστάμενον αὐτῷ καὶ τούτῳ προσλαλοῦντα:
»Ἐπεὶ καιρὸς ἐφέστηκε σῆς βοηθείας, τέκνον,
πάρειμι νῦν Ἀλέξανδρε, φράζων σοι τὸ συμφέρον.
Γίνωσκε κατ' ἀλήθειαν· ὃν πέμψεις πρὸς Δαρεῖον,
μέλλει κακῶς προδοῦναί σε. μὴ φοβηθῇς οὖν οὐδὲν
ἄγγελος σὺ πορεύθητι· Θεοῦ γὰρ βοηθοῦντος

188. *Ἀλέξανδρος τὸν Ἄμμωνα πάλιν ἐν ὕπνοις βλέπει.*

189. *Ἀλέξανδρος ἀπέρχεται πρέσβυς πρὸς τὸν Δαρεῖον.*

οὐδεὶς ἐχθρὸς ἢ πονηρὸς προσεπακολουθήσει·
μόνον περίβαλε καλῶς τὸν στολισμόν, ὃν βλέπεις
ἐμὲ Θεὸν τὸν Ἄμμωνα φοροῦντα σὸν πατέρα.«
Ἰδὼν δε τούτων τὸν χρησμὸν Ἀλέξανδρος ἐν ὕπνοις,
χαίρων ἀνίσταται ταχὺ καὶ λέγει τοῖς σατράπαις·

οἱ δὲ συνεβουλεύσαντο γενέσθαι τοῦτο τάχος.
Ὅθεν λαβὼν Ἀλέξανδρος ἕνα τινὰ σατράπην,
πρώτιστον ἄνδρα θαυμαστόν, Εὐμήλον δὲ τὴν κλῆσιν,
ἀνδρεῖον καὶ πιστότατον, γενναῖον ἐν ταῖς μάχαις,
ἵππους τε τρεῖς ὁμοῦ θρασεῖς ὁδεύει μετὰ τούτου.
Καὶ φθάσας τὴν παράλυσιν τοῦ ποταμοῦ τοῦ Στράγγα,
εὗρεν αὐτὸν κρυστάλλωτον ὑπὸ πολλοῦ τοῦ ψύχους.
Σύνηθες ἦν τῷ ποταμῷ τῇ τοῦ χειμῶνος ὥρᾳ
πετρώδη τοῦτον γίνεσθαι καὶ σφίγγεσθαι τῷ κρύει,
ὡς πάντα τὸν βουλόμενον ἐπάνω τούτου βαίνειν,
εἶτα δὲ πάλιν λύεσθαι καὶ γίνεσθαι βαθύρρουν
ἡλίου θέρμῃ τῇ πολλῇ καὶ νότου συνταράξει,
τοῖς ῥεύμασι κωλύοντα τὴν βάσιν τοῖς ἀνθρώποις.
Εὗρε δ' αὐτὸν Ἀλέξανδρος κρυσταλλωθέντα τότε
καὶ σχῆμα καθυποβαλών, ὃ πρὸς τοὺς ὕπνους αὐτὸς
εἶδε Θεὸν τὸν Ἄμμωνα κατακεχοσμημένον,
ἐνὶ τῶν πώλων ἐπιβὰς ἐπέβη τῷ κρυστάλλῳ.
Εὐμήλου δὲ θελήσαντος ἀκολουθῆσαι τοῦτον,
μήπως γενήσεται καιρὸς καὶ χρεία συμμαχίας,
προσέφησεν Ἀλέξανδρος: »Μεῖνον ἐνθάδε, φίλε,
μετὰ τῶν πώλων τῶν διττῶν· πορεύσομαι γὰρ μόνος·
Θεὸν προφέρω βοηθὸν τὸν χρηματίσαντά μοι
τοῦτο τὸ σχῆμά με λαβεῖν καὶ μόνον πορευθῆναι.«
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἐπέρασεν, ἦλθε δ' εἰς γῆν ἀφόβως·
ἔχει καὶ γὰρ ὁ ποταμὸς πλάτος μέτρον σταδίου.
Ὁδεύσας δὲ μονώτατος ἤγγισε τῇ Περσίδι,
καὶ πλησιάσας τάχιστα τῇ τοῦ Δαρείου πόλῃ,
καὶ θεατὸς γενόμενος πᾶσιν αὐτοῦ φρουράρχαις,
ἐξέπληξε τοὺς ἅπαντας· Θεὸν γὰρ ὑπενόουν
εἶναι τὸν θεωρούμενον· ὅθεν καὶ προσελθόντες
καὶ τοῦτον κατασχόμενοι ἔλεγον, »τίς καὶ πόθεν
καὶ τίς ἡ ξένη σου μορφὴ καὶ στολισμὸς ὃν φέρεις.«
»Τῷ βασιλεῖ με τῶν Περσῶν,« αὐτὸς ἀνταπεκρίθη,
»αὐτῷ με παραστήσατε, καὶ τίς εἰμι προσείπω.«
Ἦν δὲ Δαρεῖος ἔξωθεν καθήμενος εἰς λόφον
καταμετρῶν τὸ στράτευμα σὺν πᾶσι τοῖς σατράπαις,

τάφρους ὀρύσσων ἐν ὁδοῖς καὶ κέντρα κατασπέρων
καὶ φόβῳ συστελλόμενος πολλῷ τῶν Μακεδόνων.
Ἐνδεδυμένος δ' ἦν αὐτὸς πολλαῖς στολαῖς βαρβάρων,
καθέδρᾳ διαχρύσῳ τε μεγεθεστάτῃ πάνυ
καθήμενος, ὡς φοβερός, ἐφ' ὑψηλοῦ τοῦ τόπου,
ἀνὴρ μεσῆλιξ ἔνδοξος περιφανὴς τὴν ὄψιν,
φορῶν διάθημα φαιδρὸν ἐκ λίθων πολυτίμων·
ἡμφίεστο τὸ σῶμα δὲ πορφύρᾳ χρυσοπλέκτῳ,
τέχνῃ πολλῇ κατάφανθὲν τῇ τῶν Βαβυλωνίων,
ἐξ ὑακίνθου, βύσσου τε πάμπαν κατεκλωσμένῃ,
φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πίλειον φοινικῶδες,
χρυσῷ καὶ λίθοις ἅμα τε καλῶς κατυφασμένον·
πόδας διττὰς δὲ τὰς αὐτοῦ κνήμας Βαβυλωνίους
προσεδεδημένας ἀσφαλῶς δοκίμῳ τε χρυσίῳ,
λίθοις μαργάροις τὰς αὐτὰς ἐντέχνως σκευασθείσας.
Καὶ κύκλῳ παρειστήκεισαν αὐτοῦ πολλὰ τὰ σκῆπτρα,
ὄντα καὶ ταῦτα θαυμαστά, ξένα τῇ θεωρίᾳ.
Ἐβόων δὲ κηρύσσοντες καὶ λόγχαγοι μυρίοι,
ἅρματά τε πετόμενα μυρίων ξιφηφόρων

Μεγάλα τὰ στολίσματα Περσάνακτος Δαρείου.

ἐξ ἑκατέρων τῶν μερῶν καὶ κύκλῳ παρεστῶτα,

Ἀλέξανδρος ὡς ἄγγελος ἦλθε πρὸς τὸν Δαρεῖον.

καὶ πάντα καταστέφοντα τὸ σῶμα τοῦ Δαρείου.
Οἱ φρούραρχοι προσήνεγκαν Ἀλέξανδρον Δαρείῳ
ὡς ἄγγελον· ὃν κατιδὼν ἐν ξένῃ θεωρίᾳ
παρηλλαγμένην τε στολὴν τοῦτον ἐνδεδυμένον,
νομίσας μάλιστα Θεόν, ἠγέρθη προσκυνῆσαι·
ὅθεν προσεπυνθάνετο, »Πόθεν καὶ τίς τυγχάνεις;«
Ὁ δ' ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν: »Ἄγγελος ἀπεστάλην
παρ' Ἀλεξάνδρου πρὸς ὑμᾶς.« »Καὶ τί,« φησί Δαρεῖος,
»θέλεις μαθέσθαι παρ' ἡμῶν;« Εἶπε δὲ πάλιν οὗτος:
»Ὥσπερ Ἀλέξανδρος αὐτὸς εὐτόλμως ἐγὼ λέγω,
συνάπτεις πότε πόλεμον καὶ μάχην, ὦ Δαρεῖε;
Ὁ γὰρ βραδύνων βασιλεὺς ἔρχεσθαι πρὸς τὴν μάχην,
πρόδηλος ἤδη γίνεται δειλίαν κεκτημένος,

Κήρυγμα Ἀλεξάνδρου μονώτατος ἀπήλαυνε πρὸς Περσίδα.

192. Ὅρα τοὺς λόγους, θεατά, καὶ τόλμην Ἀλεξάνδρου.
ὡς ἔχων ἀσθενῆ ψυχὴν καὶ μεμαλθακισμένην·
193. Ὡς ἄγγελος Ἀλέξανδρος νῦν συνδειπνεῖ Δαρείῳ.
μὴ γοῦν ἀμέλει, βασιλεῦ· λέγε μοι δὲ ταχίστως,
πότε συνάπτεις πόλεμον αὐτὸς μετ' Ἀλεξάνδρου.«
Ὁ δὲ Δαρεῖος ὀργισθεὶς εἶπε: »Σοὶ νῦν συνάψω,
ὦ τολμηρέ, τὸν πόλεμον. Οὕτω γὰρ ἀποκρίνῃ
ὑπόρχων ὡς οὐχ ἕτερος, ἀλλ' ὡς παρὼν ἐκεῖνος
Ἀλέξανδρος, ὁ πέμψας σε κίλλιστον λαγοφόρον·
ὅθεν ὁμοῦ δειπνήσωμεν ὡς σύνηθες ἀγγέλοις·
καὶ γὰρ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐμοῖς γραμματοφόροις
τιμήσας συνεδείπνησε καὶ συνηφράνθη τούτοις.«
Ὁ δὲ Δαρεῖος δεξιὰν κρατήσας Ἀλεξάνδρου
βάλλει πρὸς τοῖς οἰκήμασι τῶν ἀνακτόρων ἔσω·
ὅπερ Ἀλέξανδρος ἰδὼν ἔσχε καλὸν σημεῖον.
Ὡσπερ γὰρ ἔνδον εἰσεισι Δαρείου τῶν μελάθρων,
οὕτως αὐτὸς κρατήσειε τυραννικῶν τῶν τόπων.
Ἄριστον παρητοίμαστο· παρῆσαν οἱ σατράπαι·
πρῶτος αὐτὸς ἐκάθισε κλιτῆρος ὁ Δαρεῖος,
δμαίμων τούτου δεύτερος Ὀξυδάρκος Δαρείου,
τρίτος αὐτὸς ὁ Δίοχος, σατράπης Ὀξυδάρκου,
εἶτα δουλίτης Φάορτος, σατράπης ὢν ἐν Σούσοις,
ὁ Μιθριδάτης μετ' αὐτοὺς καὶ Τιριδάτης ἅμα,
μεθ' ὧν Καυδαύλης βασιλεὺς αὐτῆς Αἰθιοπίας,
χιλίαρχος Πολυάρχης, εἶθ οὕτως Ὀρνιφάτης,
Δυόσως, Καρτεροκλῆς, Σουλβάτης σὺν Ἀλκίδῃ.
Ἀλέξανδρος ἐκάθισε καὶ τοὺς κλιτῆρος
ἄντικρυς τούτων, γαρωπός, μονώτατος ὑπάρχων.
Οἱ καὶ προσβλέποντες αὐτοῦ σμικρότατον τὸ σῶμα,
παρηλλαγμένους ὀφθαλμούς, ἦσαν τεθαυμακότες·
ἠγνόουν γὰρ ὡς ἐν μικρῷ τύχῃς ἀγγείῳ, χύμα
ἐξ οὐρανοῦ κατέρχεται προσβυσθῆθοῦσα τοὖντον.
194. Ἀλέξανδρος τὰ κύπελλα προσέβαλλεν ἐν κόλπῳ.
Οἱ πινεχύται τοιγαροῦν πυκνότερον ἐκίρνων
οἶνον αὐτὸν Ἀλέξανδρον ἐν σκεύεσι χρυσέοις·

Ἀλέξανδρος δ' ἐπίνοιαν, μεσάσαντος τοῦ πότου,
τοιαύτην ἐσοφίσατο κατὰ τῶν πινεχυτῶν·
ὅσους σκύφους ἐλάμβανεν, ἔνδον ἔβαλλε κόλπου,
ὡς ἂν αὐτῷ βραδύτερον ὁ πότος ἐπεισήει.
Ὡς δ' ἀνηγγέλθη τὸ πραχθὲν τῷ βασιλεῖ Δαρείῳ,
ἐκ τοῦ κλιτῆρος ἀναστὰς ἔφησεν Ἀλεξάνδρῳ:
»Πρὸς τί πάντα τὰ κύπελλα, γενναῖε, σὺ κολπίζῃ;«
Νοήσας γοῦν Ἀλέξανδρος ψυχὴν ἀπὸ τὸ σχῆμα
τὴν τοῦ Δαρείου, πρὸς αὐτὸν ἔφησε τούτῳ τάχος:
»Οὕτως Ἀλέξανδρος ποιεῖ τὸ δεῖπνον ὅτε πᾶσι
τοῖς μεγιστᾶσι τοῖς αὐτοῦ καὶ πᾶσι τοῖς σατράπαις
ἐργάζεται διδοὺς αὐτοῖς τοὺς σκύφους χρυσοῦς ὄντας·
καθυπενόουν δ' ὅμοιον εἶναι καὶ σέ, Δαρεῖε,
καὶ τούτου χάριν ἔβαλλον τοὺς σκύφους ἐμῷ κόλπῳ.«
Τῇ πιθανότητι δ' αὐτοῦ τῶν λόγων Ἀλεξάνδρου
ἅπαντες ἦσαν ἔκθαμβοι, θαυμάζοντες οἱ Πέρσαι
τὸ σταθηρὸν ἀκούοντες σοφῆς ἀπολογίας.
Εἶθ' οὕτω τάχιστα σιγῆς μεγίστης γενομένης,
ἐπέγνω τὸν Ἀλέξανδρον Πέρσης ὁ Παρασάπης,
ὃς ἦν σατράπης ἡγεμὼν τῇ χώρᾳ τῆς Περσίδος·
ἔτυχε γὰρ αὐτὸς ποτὲ πεμφθεὶς παρὰ Δαρείου
πρὸς Μακεδόνα Φίλιππον πρέσβυς ζητῶν τοὺς φόρους,
ἰδὼν καὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἐκεῖ μετὰ Φιλίππου.
Ὡς οὖν κατεῖδεν ἀκριβῶς αὐτὸν ὁ Παρασάπης,
ἀναπολήσας ἔλεγεν, οὐκ ἔστι παῖς Φιλίππου,
ὃν λέγουσιν Ἀλέξανδρον, οὗτος ὁ λογοφόρος;
ἀλλά γε στοχασθήσομαι τοὺς τύπους ἐπιγνῶναι.«
195. Ἐγνώρισεν Ἀλέξανδρον Πέρσης ὁ Παρασάπης.
Τοῦτον κατανοήσας δὲ καὶ πάλιν ἐκ δευτέρου,
»Αὐτός ἐστι«, προσέφησεν, »ὁ παῖς Φιλιππιάδου·«
τοῦτον γὰρ ἤλεγξε φωνή, τύπος εἰ καὶ πλανᾷ με,
κἂν μὲν οὖν σκότει κρύπτονται πολλοί, δηλοῦνται μᾶλλον
παρά γε ταύτης τῆς φωνῆς αὐτοῖς προσμαρτυρούσης.«
Ὅθεν αὐτὸν ἀληθινῶς νοήσας Παρασάπης
εἰσῆλθε λέγων τάχιστα τῷ βασιλεῖ Δαρείῳ:
»Δυνάστα χώρας Περσικῆς καὶ πάσης οἰκουμένης,

οὗτος δν βλέπεις πρεσβευτὴν καί σοι προσομιλοῦντα,
αὐτός ἐστιν Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδόνων ἄναξ,
ὁ πρὸς πολέμους ἰσχυρός, ὁ τοῦ Φιλίππου γόνος.«
Ὡς δ' ἤκουσεν Ἀλέξανδρος τὰ παρὰ Παρασάπη
λαλούμενα τῷ βασιλεῖ καὶ δακτυλοδεικτοῦντα,
θροῦν τε πολὺν κινούμενον ἔνδον ἐν τῷ κλιτῆρι,
(ἀνώθησαν γὰρ ἅπαντες Πέρσαι σὺν μεγιστᾶσιν),
αὐτὸς τὸ μέλλον φοβηθεὶς πλανήσας πάντας τούτους
ἐξῆλθεν, ἔχων τοὺς χρυσοῦς κυπέλλους ἐν τῷ κόλπῳ.
Προσεπιβὰς οὖν ἵππῳ τε τούτου τῷ κατὰ τύχην,
ἐσπούδαζεν ὅπως ῥυσθῇ τοῦ προφανοῦς κινδύνου·
καὶ προστυχὼν πρὸ τῶν πυλῶν Πέρσῃ τινὰ φρουροῦντα
καὶ ταῖς χερσὶ κατέχοντα ᾄδας ἐφαπτουμένας,
τάχει κατεσφαγίασε τὸν ἄνδρα μετὰ ξίφους·
ὠκὺς δ' αὐτὸς κεκαθηκὼς τῷ πώλῳ καὶ τὰς ᾄδας
ἐφαπτουμένας ταῖς χερσίν, ἔφευγε κρατῶν ταύτας.
Ἐζήτουν οὖν Ἀλέξανδρον οἱ περὶ τὸν Δαρεῖον,
εἰ μήπως οὗτος κρύπτεται περὶ τοῖς βασιλείοις,
εἶτα μαθόντες τὴν φυγὴν τὴν τούτου καὶ τὸν ἄνδρα
ἰδόντες αἱματόφυρτον κείμενον ἐσφαγμένον,
ἔνοπλοι πάντες ἔτρεχον, θέλοντες τοῦτον φθάσαι.

196. *Γνωρίζει τὸν Ἀλέξανδρον Δαρείῳ Παρασάπης.*

Καὶ φεύγων οὖν Ἀλέξανδρος ᾤχετο διευθύνων

197. *Ἔφευγεν οὖν Ἀλέξανδρος ᾄδας χειρὶ βαστάζων.*

αὐτῇ τῇ ᾄδᾳ τὸν αὐτοῦ πῶλον ὁδὸν δεικνύων·
ἡ νὺξ γὰρ ἦν ἀσέληνος καὶ σκότος κατ' Ὄλυμπον,
πλεῖστοι δὲ τοῦτον βάρβαροι διώκοντες μεθ' ἵππων
καταλαμβεῖν οὐκ ἴσχυσαν· ὁ μὲν γὰρ εἶχε ᾄδαν
φωτιστικήν, δεικνύουσαν τοῦ τρέχειν ἀπροσκόπως,
αὐτοὶ δ' εἰς γῆν κατέπιπτον τρέχοντες ἐν τῷ σκότει.
Ὅθεν καὶ φεύγων ὡς ἀστὴρ ἐφαίνετο τοῖς Πέρσαις,
σχεδὸν εἰπεῖν κρεμάμενος ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ὕψος,
αὐτοὺς οὐδὲν ἡγούμενος μᾶλλον δὲ προσεμπαίζων.
Ὁ δὲ Δαρεῖος συμφορὰν τοῦτο καταστοχάσας
σαυτὸν κατεστηλίτευε κακῶς καὶ προσεθρήνει,

εἰς χεῖρας ἔχων τὸν ἐχθρὸν καὶ τοῦτον ἀπολέσας.
Ἐξαίφνης δ' ἐθεάσατο καὶ χρήγυον σημεῖον·
εἰκὼν γὰρ ἦν εἰς ὄροφον τοῦ βασιλέως Ξέρξου,
ἥτις πεσοῦσα πρὸς τὴν γῆν, ὀρύφου σαλευθέντος,
ἐτρίβη καὶ προσήνεγκε δευτέραν τούτῳ λύπην·
εἶχε λοιπὸν αὐτὸς αὐτὴν ἠγαπημένην σφόδρα.
Ὁδεύσας οὖν Ἀλέξανδρος τὴν Περσικὴν τὴν χώραν
εἰσῆλθεν, ἐπλησίασε τῷ ποταμῷ τῷ Στράγγᾳ·
αὐτὸν δ' εὑρὼν πηγνύμενον ἀκμὴν ὑπὸ τοῦ ψύχους,
ἀφόβως ἔτρεχεν εὐθὺς καὶ φθάσας εἰς τὴν ὄχθην,
οἱ πάγοι διελύοντο νότου προσεπιπνεύσει.
Ὁ πῶλος οὖν μετὰ τῆς γῆς τοὺς ἐμπροσθίους μόνους
πόδας ἐκρίψας τυχηρῶς, τὸ σῶμα δὲ τὸ πλεῖστον
κατέχων ἐν τοῖς ὕδασιν ἐλάκτιζεν ἀπράκτως.
Ἵππος δ' αὐτὸς ὑποσυρεὶς ἔκ τῶν πολλῶν ῥευμάτων
καὶ πνιγμονὴν ὑφεστηκὼς προσέρριψεν αὐτίκα
τὸν ἐπιβάτην εἰς τὴν γῆν, θεοῦ τῇ συμμαχίᾳ·
ὅθεν λοιπὸν Ἀλέξανδρος χόρτον προσαφαρπάσας
τοῦτον χερσὶ τὸν τῆς ξηρᾶς ἐξῆλθεν ἀκινδύνως.

198. *Ἐπέρασεν Ἀλέξανδρος, ἐρρύσθη τοῦ κινδύνου.*

Οἱ δὲ διώκοντες αὐτὸν ἐλθόντες παρὰ πόδας

199. *Εὐτύχησεν Ἀλέξανδρος ὡς εὐτυχὴς καὶ πάλιν.*

εὗρον αὐτὸν τὸν ποταμὸν τὸ ῥεῦμα πλημμυροῦντα·
οἵτινες μὴ δυνάμενοι πεζοπορῆσαι τοῦτον,
(ἄβατος γὰρ ὁ ποταμὸς ὑπάρχει καὶ πολύρρους,)
ὑπέστρεψαν ἠττώμενοι καὶ πρὸς Δαρεῖον ἦλθον,
εἰπόντες οὗτοι πρὸς αὐτὸν εὐτύχημ' Ἀλεξάνδρου·
ὅστις Δαρεῖος, ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῷ γεγονότι,
ἐκάθευδε λυπούμενος σὺν τοῖς αὐτοῦ σατράπαις.
Ὀλίγον οὖν Ἀλέξανδρος μόνος πεζοπορήσας
κατέλαβε πρὸς Εὔμηλον καὶ προσφωνήσας τοῦτον,
Ὦ χαίροις, Εὔμηλε, φησί, »πιστότατέ μοι φίλε·
ἀπέλθωμεν ἀμφότεροι τὸν δρόμον ἀκινδύνως.«
Ἐν πώλῳ δὲ προσεπιβὰς ᾤχετο μετὰ τούτου,
προσαπαγγείλας ἅπαντα τὰ παρ' αὐτοῦ πραχθέντα.

Ἐλθὼν δ' εἰς τὰ στρατεύματα χαρᾶς πεπληρωμένος,
ἐκέλευσε τὰς φάλαγγας πάσας τῶν Μακεδόνων
ἕνα πρὸς ἕνα κεκληκὼς ὅλους καθοπλισθῆναι
καὶ πρὸς τὸν πόλεμον αὐτοὺς ἑτοίμους γεγονέναι.

200. Ἦλθε καὶ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον λέξας αὐτῷ τὰ πάντα.

Οὕτως γὰρ ἔστηκεν αὐτὸς μέσων τῶν στρατευμάτων,

201. Λόγοι καὶ δημηγόρησις πρὸς πάντας Ἀλεξάνδρου.

ὥσπερ θεὸς ἐπίγειος πάντας καταθαρσύνων.
Αὐτὰ δὲ τὰ στρατεύματα πάντα καταμετρήσας
εὗρε καλῶς ποσούμενα δώδεκα μυριάδας.
Ὀλίγον δ' ἦν τὸ στράτευμα τῶν Μακεδόνων πάντων,
ἀλλ' Ἀλεξάνδρου φρόνησις ἦν πλείστη πρὸς Δαρεῖον.
Ἐφ' ὑψηλοῦ δὲ τόπου στὰς τοῖς πᾶσιν ἐπεφώνει:
»Συστρατιῶται φίλοι μου, κάλλιστοι Μακεδόνες,
εἰ καὶ βραχεῖς ἐσμὲν ἡμεῖς, ἀλλὰ μεγάλη γνῶσις·
ὑπερφερὴς ἡ δύναμις ὑπάρχει καὶ τὸ σθένος
ὑμῶν τῶν Μακεδόνων μου παρὰ τὴν τοῦ Δαρείου·
μηδεὶς οὖν ἀσθενέστερος, μηδεὶς δειλὸς φανείη
ὁρῶν τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν μέγα καὶ τῶν βαρβάρων·
εἰς γὰρ τὴν χεῖρα τὴν αὐτοῦ τείνας τῶν Μακεδόνων
τῶν ἀντιμάχων τῶν Περσῶν πολλοὺς κατατροπώσει·
πλεῖσται καὶ γὰρ τυγχάνουσι μυιῶν αἱ μυριάδες
λειμῶνας αὗται θλίβουσαι· ταύτας οὖν ὅταν σφῆκες
ἐμπέσωσιν, ὡς ἰσχυραί, ταῖς πτέρυξι σοβοῦσιν·

202. Πάντας πρὸς πόλεμον αὐτὸς Ἀλέξανδρος ὀτρύνει.

οὕτω καὶ πλῆθος τῶν Περσῶν οὐδὲν ὑπερισχύσει·

203. Περᾷ Δαρεῖος ποταμόν, ἔρχεται πρὸς τὴν μάχην.

σφηκῶν γὰρ ἐπιφανειῶν οὐδέν εἰσιν αἱ μυῖαι.«
Ἐλπὼν δὲ ταῦτ' Ἀλέξανδρος ἐθράσυνε τὰ πλήθη,
πάντα δὲ τὰ στρατεύματα γενναίως ἠνδραγάθουν,
αὐτὸν ἐπιφημίζοντες ἐκ μέσης τῆς καρδίας.
Ὀδεύσας οὖν Ἀλέξανδρος ἔρχεται πρὸς τὸν Στρύγγαν
τὸν προρρηθέντα ποταμόν, σκηνὰς ἐκεῖ προσπήξας.
Δαρεῖος δὲ παραλαβὼν πάντα Περσῶν τὰ πλήθη

ἐπὶ τὸν Στρύγγαν ποταμὸν καὐτὸς προσελήλυθει·
ὅπερ εὑρὼν πηγνύμενον πέραθεν προσωρμίσθη,
φερόμενος εἰς ἔρημον μετὰ τοῦ στρατοπέδου·
πρώτως αὐτὸς βουλόμενος ἐπεισελθεῖν δολίως
χρυσοῖς τοῖς στρατεύμασι πᾶσι τοῖς Ἀλεξάνδρου,
ὅπως αὐτοὺς συντρίψειεν εὑρὼν ἀπαρασκεύους·
ἀλλ' ὅμως κήρυκες αὐτῶν ἐλθόντες εἰς τὸ μέσον
τὴν μάχην ἐξεφώνησαν καλοῦντες ἀριστέας.
Ὁ δὲ στρατὸς Δαρείου πᾶς ὅπλοις ἐθωρακίσθη·
ἐν ἅρματι κεκάθηκε Δαρεῖος τῷ μεγίστῳ,
ἐπὶ δρεπανηφόρων τε σατράπαι τῶν ἁρμάτων
πάντες προσεκαθέσθησαν· ὅπλα πανοργικὰ δὲ
ἄλλοι προσδιεκόσμιζον μηχανικῶν δοράτων.
Ἀλέξανδρος ἠγεῖτο δὲ καλῶς τῶν Μακεδόνων,
πάντων Ἑλλήνων σατραπῶν, ῥάβδον χειρὶ κατέχων,
ἐφ' ἵππου καθεζόμενος μεγάλου Βουκεφάλου·
οὐδεὶς δ' ἐτόλμα τούτου τε τὸν ἵππον πλησιάσαι·
εἶθ' οὕτως τὸ πολεμικὸν μέλος ἐκελαδήθη
ἐξ ἑκατέρων τῶν μερῶν, καὶ τούτου γεγονότος,
οἱ μὲν τοὺς λίθους ἔβαλλον, οἱ δ' ἔπεμπον τὰ βέλη
ὡς ὄμβρος ἐκφερόμενα πρὸς οὐρανοῦ βιαίως,
ἄλλοι κατεσφενδόνιζον βολίδας πυρουμένας,

204. Πάλιν συνῆψε πόλεμον Ἀλέξανδρος Δαρείῳ.

ὥστε καὐτὸ καλύπτεσθαι τὸ τῆς ἡμέρας φέγγος·

205. Ἠττήθη πάλιν δυστυχῶς ὁ δυστυχὴς Δαρεῖος.

πολλὴ γὰρ ἦν ἡ σύγχυσις τυπτόντων τυπτομένων·
ἀπέθνησκον μὲν οἱ πολλοὶ τοῖς βέλεσι τρωθέντες,
ἡμισφαγεῖς οὖν ἕτεροι τῇ γῇ προυσεφηλοῦντο.
Ἀὴρ ἐδείχθη ζοφερὸς μᾶλλον ὡς αἱματώδης·
θρήνων γὰρ ἄξιον ἐκεῖ καὶ πλέον τι καὶ θρήνων·
ὡς ποταμὸς κατέρρεε τὸ τῶν σφαχθέντων αἷμα
αὐτῶν βαρβάρων καὶ Περσῶν κτανθέντων ὀλεθρίως.
Ἥλιος ἤδεν οὖν αὐτὸς τοῖς γενομένοις πᾶσι
προσσυμπαθήσας, ὡς εἰκὸς, τοῖς νέφεσιν εἰσέδυ·
ὥσπερ γὰρ φύλλα τῶν δενδρῶν μετρεῖν οὐ δύναταί τις,

οὕτως οὐδὲ τὰ σώματα μετρῆσαι τῶν σφαγέντων.
Ἵπποι γὰρ ἔκειντο νεκροὶ κάτωθεν τῶν σωμάτων,
ὑπέστρωντο δὲ σώματα τοῖς νώτοις τοῖς τῶν ἵππων,
ὡς ὑπὸ τάφους κείμενα σώματα, φεῦ τοῦ πάθους.
Ὁ δὲ Δαρεῖος φοβηθεὶς ἅρμα προσεπιστρέφει
καὶ τὰς ἡνίας τὰς αὐτοῦ στραφεὶς πρὸς τοῖς ὀπίσω.
Τὰ πλήθη Μακεδόνων δὲ σὺν τοῖς δρεπανηφόροις
καὶ τοῖς τὰ βέλη βάλλουσιν, ἐδίωκον τοὺς Πέρσας
αὐτοὺς καταθερίζοντες ὡς στάχυας ἀρούρας.
Τοῖς Μακεδόσι νῶτα δὲ πάντες οἱ Πέρσαι δόντες
ἐπὶ τῷ Στράγγᾳ ποταμῷ κατέφευγον ταχίστως.
Ὁ δὲ Δαρεῖος προσελθὼν τῷ ποταμῷ πρὸ πάντων
καὶ τοῦτον προσπηγνύμενον εὑρὼν καὶ χρυσταλλώδη,
διαπεράσας ἔφυγε σὺν ἅρματι τῷ τούτου.
Εἶτα τὸ πλῆθος τῶν Περσῶν βαρβάρων βουληθέντων
διαπερᾶσαι καὶ φυγεῖν ἐπάνω τοῦ κρυστάλλου
ἐπέβησαν τοῦ ποταμοῦ, καὶ παγετῶν λυθέντων
πάντες κατεποντίσθησαν πνιγέντες ἐν τῷ Στράγγᾳ.
Καὶ τούτοις μὲν τὰ ῥεύματα τάφος προσεγεγόνει.

Δαρεῖος πάλιν ἔφυγε περάσας τάφος Στράγγαν.

τοῖς δὲ λοιποῖς τοῖς ὄπισθεν ἐλεεινῶς ἐλθοῦσι

Σὺ τὸν Δαρεῖον θρήνησον ἐνταῦθα νῦν θρηνοῦντα.

ξίφος τὸ Μακεδονικὸν ἀνιλεῶς ἀνῄρει.
Ὅθεν φυγὰς γενόμενος ὁ δυστυχὴς Δαρεῖος,
αὐτοῦ τῇ πόλει προσελθὼν καὶ πρὸς τοῖς ἀνακτόροις
ῥίψας αὑτὸν ἐπὶ τῆς γῆς μέγα πρὸς δ' ἀνοιμώξας
τούτου μείστην συμφορὰν ἐλεεινῶς ἐθρήνει,
ὡς ἀπολέσας τῶν Περσῶν τὸ στράτευμα καὶ δόξαν,
ἔρημον δὲ καταλιπὼν ἀφρόνως τὴν Περσίδα,
ἀπὸ καρδίας κεκραγὼς καὶ μετὰ θρήνων κράζων:
Ὁ τηλικοῦτος βασιλεύς, ἔθνη δὲ τὰ τοσαῦτα
κατακρατῶν ὡς κύριος, πόλεις καταδουλώσας,
ὁ σύνθρονος αὐτῶν Θεῶν, ὁ σὺν ἡλίῳ λάμπων
νῦν ἐγενόμην ἔρημος φυγὰς — ὦ φεῦ τοῦ πάθους!
Οὐδεὶς γὰρ δύναται φυγεῖν ὡς ἀληθῶς τὸ μέλλον·

ἂν γοῦν ἡ τύχη τὴν ῥοπὴν βραχεῖαν ἐπιλάβῃ,
τοὺς ὑψαμαλοὺς καὶ ταπεινοὺς ἐπάνω πόλου φέρει,
εἰς ζόφον καταγάγει δὲ πάντας μεγαλαυχοῦντας.
Ἔρημος οὖν ἐγένετο Δαρεῖος ὁ Περσάρχης,
πάντων βαρβάρων βασιλεὺς καὶ τῶν ἐθνῶν δεσπότης.
Μετ' οὐ πολὺ δ' οὖν ἀναστὰς ὁ τηλικοῦτος γίγας
καὶ κλίνας αὐτοῦ τράχηλον ἔγραφεν Ἀλεξάνδρῳ
ἐπιστολὴν αὐτοχειρὶ λέγουσαν κατὰ λέξιν:
Ἐμῷ δεσπότῃ βασιλεῖ Δαρεῖος Ἀλεξάνδρῳ,
πάντων ἐθνῶν τῷ βασιλεῖ καὶ πάσης τῆς Περσίδος.
Σύνες, φρενήρη βασιλεῦ, σὺ τὸν τροχὸν τῆς τύχης,
βλέφον τὴν ἀνυπόστατον ἐναλλαγὴν τοῦ χρόνου,
ἐξ ὕψους πῶς ἐπὶ τὴν γῆν, ἀπὸ δὲ γῆς εἰς ὕφος

Πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον γραφὴ δεητικὴ Δαρείου.

τοὺς μὲν ἀνάγει συνυψῶν, τοὺς δὲ κατάγει τάχος·
ὁμοῦ δὲ πάντας αὖτη γῆ μέλλει περικαλύψαι.
Ἴδε λοιπόν, Ἀλέξανδρε, πῶς ἄνθρωπος ἐγένου
θνητὸς ὑπάρχων καὶ φθαρτός· λοιπὸν μὴ μέγα φρόνει·
σήμερον ἀρχὴ πάσης γῆς, αὔριον σοὶ γῆ τάφος.
Καὶ γὰρ ὁ Ξέρξης, ὁ ποτὲ κύριος τῆς Περσίδος,
ὁ καὶ τὸ φῶς δείξας ἐμοί, μεγαλαυχήσας μέγα
μετ' ἔρωτος ἐστράτευσεν Ἑλλάδα καταστρέψαι,
ἄπληστος ὢν χρυσοῦ πολλοῦ καὶ τῆς εὐθαιμονίας
τῆς ὑπαρχούσης ἄνωθεν ἡμῖν ἐκ τῶν προγόνων.
Ἀπῆλθεν ἀπολέσας οὖν χρυσὸν πολὺν ἀφθόνως,
πολὺν δὲ καὶ τὸν ἄργυρον σὺν στρατιᾷ τῇ πλείστῃ·
ὅθεν καὐτὸς ὡς συμπαθής, φρονεῖν ἐάσας μέγα,
σὺ κατοικτείρησον ἡμᾶς ἐν σοὶ προσπεφευγότας,
Θεοῦ Διὸς ἐπιμνησθεὶς καὶ τῆς ἡμῶν προτέρας
προϋπαρχούσης τῶν Περσῶν μείστης εὐγενείας,
ἀποδιδοὺς μητέρα μου, γυναῖκα σὺν τοῖς τέκνοις.
Ἐγὼ γοῦν ὑπισχνοῦμαί σοι δεῖξαί σοι χάριν τούτων
χρυσοῦ μείστους θησαυροὺς ἐν Μηνιάδι χώρᾳ,
ἐν τούτοις καὶ τοῖς Βάκτροις τε πολλοὺς ἀναριθμήτους,
καὶ ὧν Σούσοις καὶ
οὓς ἔθεντο παρὰ τὴν γῆν ἐμοὶ πρῶτοι πατέρες.
Ἐπεύχομαι δ', Ἀλέξανδρε, καὶ τῶν Περσῶν καὶ Μήδων

σὺ κυριεύσῃς πᾶσαν γῆν καὶ πάντων ἐθνῶν ἄρξῃς.
Ἔρρωσο, πάλιν ἔρρωσο· Ζεὺς σε ποιήσοι μέγαν.«
Ἰδὼν δ' αὐτὴν ἐπιστολὴν Ἀλέξανδρος αὐτίκα,
προσέταξε κατέμπροσθεν πάντων ἀναγνωσθῆναι.
Εἶπε δέ τις τῶν στρατηγῶν τῇ κλήσει Παρμενίων:
»Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ βασιλεῦ, χώραν καὶ τὸ χρυσίον

Δαρείου τὰς ἐπιστολὰς εἶπεν ἀναγνωσθῆναι.

ἔλαβον ἂν αὐτοχειρὶ καὶ πάντας ἀντὶ τούτων

Ἀλέξανδρος πρὸς τοὺς αὐτοῦ Σατράπας ταῦτα λέγει.

ἀπέδωκα τοὺς συγγενεῖς τῷ βασιλεῖ Δαρείῳ,
πρότερον συμμιγνύμενος ταῖς θυγατράσι τούτου.«
Ἀλέξανδρος δ' εἶπεν αὐτῷ: »Καλῶς φῄς, Παρμενίων·
ἐλάμβανον καὐτὸς ἐγώ· τεθαύμακα δὲ μᾶλλον,
ὅτι Δαρεῖος ἀξιοῖ διὰ πολλῶν χρημάτων
λυτρώσασθαι τοὺς συγγενεῖς, ἐμὴν δὲ πάλιν χώραν
καθυπισχνεῖται δοῦναί μοι· καὶ γὰρ αὐτὴν οὐκ ἔξει.
Αὐτὸς δὲ πάλιν ἀγνοεῖ τὸ μέλλον μέχρι τέλους·
εἰ γὰρ αὐτὸν τροπώσωμαι καὶ φθείρω κατὰ κράτος,
αὐτὰ πάντα τὰ χρήματα λάβω καὶ τὴν Περσίδα·
εἰ δ' ἂν αὐτὸς νικήσειε, λάβοι μὴ μόνον πάντας
γνησίους καὶ τοὺς συγγενεῖς, ἀλλὰ κἀμὲ σὺν τούτοις.
Εἰ μὲν οὖν ἦττων πέφυκεν ἐμοῦ καθὼς νῦν γράφει,
μηδὲν ἐπαγγελλέσθω μοι τι τῶν ἐμῶν διδόναι.
Τί δὲ προσέφησας ἐμὲ ταῖς τούτου θυγατράσι
συγκοιτασθῆναι κάκιστα καὶ ταύτας ἀπολῦσαι;
Οὔπω πεισθήσομαι τοῖς σοῖς λόγοις, ὦ Παρμενίων,
οὐδὲ συμμολυνθήσομαι Δαρείου θυγατράσιν,
εἰ καὶ τὸ κάλλος κέκτηνται θαυμάσιον καὶ μέγα·
ἡγοῦμαι γὰρ οὐκ ἀγαθὸν ἐμὲ τῷ καθελόντι
γενναίους ἄνδρας ἰσχυροὺς προσνικηθῆναι μᾶλλον
παρά τε κάλλους γυναικῶν καὶ καταγελασθῆναι.
Καλῶς οὖν ἅπαντες ἡμεῖς ἀντιπαραταχθῶμεν
Δαρείῳ, μαχησάμενοι περὶ τῶν ἡμετέρων·
εἰ μὴ γὰρ ὑπελάμβανον ἐμὴν Ἀσίαν οὖσαν,
οὐκ ἂν εἰσῆλθον πρὸς αὐτὴν σὺν Μακεδόσι φίλοις.

Εἰ δὲ καὶ πρότερον αὐτῆς Δαρεῖος κακῶς ἦρχεν,
οὐκ ἔστι τοῦτο θαυμαστόν· τοῦτο γὰρ κερδανέτω,

Ἂν εὐσεβὴς ἐτύγχανες, καὶ σωφροσύνῃ μέγας.

ὡς ἔχων ἀλλοτρίαν γῆν ἐπὶ πολλοῖς τοῖς χρόνοις,

Θάπτεσθαι πάντας ἔφησε Πέρσας κατασφαγέντας.

δεινὸν οὐκ ἔπαθεν οὐδὲν ἄρχων ἀδίκως ταύτης.«
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν Ἀλέξανδρος ἐκέλευσε τοὺς πρέσβεις
ἀπράκτους ἐπιστρέφασθαι καὶ προσειπεῖν Δαρείῳ
πάντας τοὺς λόγους τοὺς αὐτοῦ, τί μὴ προσγράψας τούτῳ·
αὐτὸς δὲ διετάξατο πάντας τοὺς γενομένους
ἐκ τε δοράτων καὶ βελῶν κακῶς τραυματιαίους
καλῶς ἐκθεραπεύεσθαι, τοὺς δὲ κατασφαγέντας
κηδεύεσθαι καὶ θάπτεσθαι μετὰ τιμῆς τῆς πλείστης.
Τὸν ἀκραιότατον λοιπὸν χειμῶνα προσεμμείνας,
θεοῖς τοῖς ἐγχωρίοις δὲ ποιήσας τὰς θυσίας,
προσέταξεν Ἀλέξανδρος ἀνάκτορα τοῦ Ξέρξου
κατεμπορίζεσθαι ταχὺ κάλλιστα πάνυ ταῦτα
κατὰ τὴν χώραν τὴν αὐτήν· ὃς μεταγνοὺς αὐτίκα
προσείρηκε μὴ καίεσθαι κατελεήσας ταῦτα.
Ἦσαν δ' ἐκεῖ καὶ τῶν Περσῶν τάφοι μεμουσωμένοι
περικαλλεῖς τυγχάνοντες μεγίστων ἡγεμόνων.
Πρὸς τούτοις ἐθεάσατο καὶ τοῦ Ναβουδαστόρου
τοῦ Ναβουχοδονόσορος τὸν τάφον μέγαν ὄντα,

Τὸν Κύρου τάφον θέασαι καὶ μάθοις τὰ γραφέντα.

ἀργύρῳ καὶ χρυσίῳ τε πάντῃ κεκοσμημένον,
κείμενα δ' ἀναθήματα πάντα τῶν Ἰουδαίων
καὶ τοὺς κρατῆρας τοὺς χρυσοῦς ὡς τὴν ἡρώων θέαν.
Ἵστατο παραπλήσιος ἐκεῖ καὶ Κύρου τάφος,
αἴθριος δωδεκάστεγος πύργος· ὃς ἐν τῇ στέγῃ
Κῦρος αὐτὸς κατέκειτο πυέλῃ τῇ χρυσέᾳ·
ὕελος οὖν ἐφήπλωτο ταύτῃ μεγάλῃ τέχνῃ,
ὥστε τὸ τούτου τρίχωμα τοῖς ἔξωθεν ὁρᾶσθαι·
σῶμα γὰρ ἐπεφαίνετο τούτου πρὸς τῆς ὑέλου.
Κατέναντι τοῦ τάφου δὲ τοῦ Κύρου βασιλέως
ἐγέγραπτο καὶ γράμματα λέγοντα κατὰ λέξιν:

Ὀπόθεν ἦκες, ἄνθρωπε, καὶ τίς σε πέλεις φράσον·
ὅτι μὲν ἥξεις, ἀκριβῶς ἐπίσταμαι καὶ λέγω·
εἰμὶ γὰρ Κῦρος βασιλεὺς ὁ κείμενος ἐνθάδε,
Πέρσαις ὁ δείξας τὴν ἀρχὴν καὶ βασιλεύειν στήσας·
μὴ γοῦν ὀλίγης μου τῆς γῆς καὶ ταύτης σὺ φθονήσῃς·
ἐμὸν γὰρ σῶμα δυστυχῶς αὕτη περικαλύπτει.«
Ταῦτα δ' Ἀλέξανδρος ἰδὼν καὶ γνοὺς ὡς περὶ τούτου
ὁ Κῦρος ἐνεχάραξεν ἔτι ζῶν ἐν τῷ τάφῳ,
θαυμάσας ἐπεδάκρυσε περιπαθῶς τῷ Κύρῳ·
ἦσαν γὰρ ἄνδρες Ἕλληνες ἐπὶ τῷ τάφῳ Ξέρξου
λελωβημένοι κείμενοι πόδας οἱ μὲν καὶ ῥῖνας,
ἕτεροι δ' ὧτ' ἀνιλεῶς κακῶς ἐκτετμημένοι
καὶ πέδαις οὗτοι σιδηραῖς ἅπαντες δεδεμένοι,
οἵτινες πρὸς Ἀλέξανδρον ἐλεεινῶς ἐβόων:
»Ἀλέξανδρε, βοήθησον σοῖς ἄνδρας Ἀθηναίους.«
Ἰδὼν δ' αὐτοὺς ἐδάκρυσεν ὡς πεπονθότας ταῦτα·
δεινὸν γὰρ ἦν θεώρημα τὸ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων,
Ἕλληνες ὄντες ἰσχυροί, φεῦ δὲ λελωβημένοι!
Αὐτίκα γοῦν προσέταξε δοῦναι δραχμὰς χιλίας,
Ἄνδρες Ἀθηνῶν πάρησαν κείμενοι Ξέρξου τάφῳ.
ἐλθεῖν δὲ τούτους ἅπαντας πρὸς τὴν πατρίδα τούτων·

Τὰ ζητηθέντα παρ' αὐτῶν ἐπλήρωσε ταχίστως.

οἱ δὲ λαβόντες τὸ ῥηθὲν ἀργύριον σὺν τάχει,
Ἀλέξανδρον ἠξίωσαν τοῦ δωρηθῆναι τούτοις
χώραν ἐκεῖσε κατοικεῖν προσγεωμετρηθεῖσαν,
εἰς δὲ πατρίδας τὰς αὐτῶν μὴ τούτους ἐκπεμφθῆναι.
»Εἰς ὄνειδος γὰρ ἔσεσθαι μέλλομεν τοῖς οἰκείοις,
εἴπερ εἰς χώραν Ἀθηνῶν ἀπέλθωμεν καλλίστην.«
Ἀκούσας οὖν Ἀλέξανδρος εἶπε γενέσθαι τοῦτο,
αὐτὴν δὲ θέλησιν αὐτῶν· ὅθεν καὶ γῆν μετρήσας
καλὴν καὶ μερισάμενος καὶ δοὺς ἑπίσης τούτοις,
ὡσαύτως σῖτον, σπέρματα, καὶ βόας ἓξ ἑκάστῳ,
πρόβατα, κτήνη πάμπολλα χορτάσματά τε πλεῖστα,
ὅσα δὲ πάντα τὰ λοιπὰ πάσης γεηπονίας,
καὶ πάλιν ἄλλα χρήματα τὰ προσαρκοῦντα τούτοις,

εἴασε τούτους κατοικεῖν ἐκεῖσε καὶ προσεῖναι,
μὴ δοῦναι φόρους πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἐλευθέρους εἶναι.
Δαρεῖος ἠτρεπίζετο καὶ πάλιν εἰς τὴν μάχην
καὶ πολεμεῖν Ἀλέξανδρον ὁ δυστυχὴς ἐκ τρίτου·
ὅθεν Ἰνδῶν τῷ βασιλεῖ τῷ Πώρῳ γράφει ταῦτα:

Καὶ πάλιν ἠτρεπίζετο πρὸς μάχην Ἀλεξάνδρου.

»Δαρεῖος βασιλεὺς Περσῶν ἄνακτι Πώρῳ χαίρειν.

Δαρεῖος Πώρῳ γεγραφὼς ἐζήτει συμμαχίαν.

Ἐπὶ τῇ γενομένῃ μου καταστροφῇ καὶ πρώτων
πάντ' ἀκριβῶς ἀνέμαθες, καὶ πάλιν νῦν δηλῶ σοι
ὡς ἐπιβάς μοί τις ἀνὴρ νέος ἐκ Μακεδόνων,
ἔχων ἀγρίου τε θηρὸς τύχην, ὡς βαρβαρώδης
οὐ βούλεται διδόναι μοι [μητέρ]α καὶ τὰ τέκνα,
οὔτ' ἐμὴν τὴν ὁμόζυγα, καί τοι πολλὰ πρὸς τοῦτον
χρήματα δοῦναι πάμπολλα καὶ θησαυροὺς μεγίστους
ἐν Σούσοις ἔχων ἀσφαλῶς καλῶς ὑπισχνουμένου.
Ὅθεν λοιπὸν βουλόμενος τὸν ἄφρονα συντρῖψαι
ἐφ' οἷς ἐμοὶ προσέπραξε σὺν Ἕλλησι κακίστοις,
ἑτέραν μάχην συνιστῶ πάλιν συνάψαι τούτῳ,
ὅπως ἐξολοθρεύσαιμι κακῶς καὶ προσπορθήσω·
δίκαιον οὖν ἐστὶ καὶ σὲ Δαρεῖον συμμαχῆσαι
ἀγανακτῆσαί τε σφοδρῶς κακῇ καταστροφῇ μου,
μνησθῆναι δὲ τῶν γονικῶν ἡμῶν πάντων δικαίων,
καὶ σὺν ἐμοὶ τὴν ὕβριν μου καλῶς διεκδικῆσαι.
Λοιπὸν αὐτὸς συνάθροισον Ἰνδῶν πάντα τὰ γένη
εἰς Πύλας τὰς Κασπιακὰς καὶ τοῖς συνερχομένοις
ἀνδράσι σὺ χορήγησον χρυσὸν πολὺν καὶ σῖτον
καὶ πλεῖστα τὰ χορτάσματα· πάντα γοῦν τῶν λαφύρων
ἔσται σοι τὰ ἡμίσεια· χαρίσομαί σοι μᾶλλον
τὸν τύπον τὸν Βουκέφαλον ὃν οὗτος ἐποχεῖται,
ὁ Μακεδόνων τύραννος, ὡσαύτως δίδωμί σοι
τὴν πανοπλίαν τὴν αὐτοῦ σὺν παλλακαῖς ταῖς τούτου.
Λαβὼν οὖν σὺ τὰ γράμματα μετὰ σπουδῆς τῆς πλείστης
ἄθροισον πᾶσαν στρατιὰν καὶ στεῖλον ἡμῖν τάχει·
ἔρρωσο, Πῶρε, βασιλεῦ μέγιστε τῆς Ἰνδίας.«

218. Βῆσσος, Ἀριοβάρζως ἦλθον Δαρεῖον κτεῖναι.

Μαθὼν δὲ ταῦτ' Ἀλέξανδρος ὑπό τινων προσφύγων
τῶν τοῦ Δαρείου πρὸς αὐτόν, εὐθὺς ἀναλαμβάνει
πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ποιήσας τὴν πορείαν
ἐπὶ τὴν Μήδειαν αὐτήν, (ἔμαθε γὰρ Δαρεῖον
ἐν Πύλαις ταῖς Κασπιακαῖς εἶναι πρὸς τοῖς Βατάνοις,)
καὶ σύντομον τὸν διωγμὸν ἐποίει καὶ θρασέως.
Βῆσσος οὖν, Ἀριόβαρζος, σατράπαι τοῦ Δαρείου,
ὡς ἔγνωσαν Ἀλέξανδρον πλησίον προσεγγίζειν,
παρατραπέντες ταῖς φρεσί, βουλὴν κατὰ Δαρείου
κακὴν συνεσκευάσαντο, θέλοντες τοῦτον κτεῖναι,
καθ' ἑαυτοὺς νομίσαντες, «εἰ κτείνωμεν Δαρεῖον,
δῶρα πολλὰ ληψόμεθα, τιμὰς παρ' Ἀλεξάνδρου.»
Καὶ βουλευσάμενοι κακῶς ἐπέστησαν ξιφήρεις
Δαρείῳ τῷ Περσάνακτι θέλοντες τοῦ φονεῦσαι.
Ὡς δ' ὁ Δαρεῖος ἔβλεψε φονεῖς ἐκείνους ἄνδρας
ἐλεεινῶς προσέφησε μετὰ κλαυθμοῦ τοιαῦτα:
«Τί κατ' ἐμοῦ, δεσπόται μου, δοῦλοί μου πρῶτον ὄντες,
βαρβαρικῷ τολμήματι προσήλθετε ξιφήρεις;
Τί γὰρ ὑμᾶς ἠδίκησα, καὶ θέλετε φονεῦσαι;
Μὴ πλέον τι προσδράσητε τῶν Μακεδόνων, φίλοι·
ἐμὲ λοιπὸν ἐάσατε ῥιφθέντα τοῖς μελάθροις
κλαίειν ἐμὴν ἀνώμαλον καὶ δυστυχῆ μου τύχην.
Ἐὰν δ' Ἀλέξανδρος ἐλθὼν εὕρῃ με φονευθέντα,
τὸ βασιλέως βασιλεὺς αἷμα διεκδικήσει.»
Οἱ δὲ πεισθέντες μηδαμῶς ταῖς ἱκεσίαις τούτου,
λόγχαις αὐτὸν ἠβούλοντο φονεῦσαι παραυτίκα·
ὁ δὲ Δαρεῖος ταῖς δυσὶ χερσὶν αὐτοὺς κρατήσας
(ὑπῆρχε γὰρ καὶ δυνατὸς εἰς μάχην καὶ γενναῖος,)

219. Δαρείου λόγους θέασον, οὓς τοὺς φονεῖς προσέφη.

καὶ τὸν μὲν Βῆσσον τῇ λαιᾷ χειρὶ πρὸς γῆν ἐκρίψας,

220. Οὐκ ἦν Δαρεῖος εὐτυχής, ἀλλ' ἦν ἀνδρεῖος μᾶλλον.

221. Ἡμίθνητον κατέλιπον Δαρεῖον οἱ κακοῦργοι.

γόνυ τε τὸ εὐώνυμον εἰς τὸν βωβῶνα τούτου

κατατιθέμενος, αὐτὸς ὡς πρύβατον ἐκράτει,
τὸν δ' Ἀριόβαρζον αὐτὸν τῇ δεξιᾷ κατεῖχεν,
ὥστε μὴ φέρεσθαι κακῶς τὰ ξίφη κατὰ τούτου·
λόγχαι γὰρ ἦσαν αἱ πληγαὶ τούτων πρὸς τὸν Δαρεῖον.
Τῶν δυσσεβῶν ἐκείνων δὲ μηκέτι δυναμένων
εὐτόνως καθελεῖν αὐτόν, ἐπᾶλαιον σὺν τοῦτῳ.
Τάχος δ' εὑρὼν Ἀλέξανδρος τὸν ποταμὸν τὸν Στράγγαν
τῷ κρύει προσπηγνύμενον, πεζοπορήσας ἄνω
σὺν πᾶσι τοῖς στρατεύμασιν εἰσῆλθεν ἐν τοῖς οἴκοις
τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, ζητῶν αὐτὸν Δαρεῖον.
Βῆσσος οὖν, Ἀριόβαρζος, ἀναμαθόντες τοῦτο,
ἔφυγον καταλείψαντες ἡμίπνουν τὸν Δαρεῖον,
ὑπερ Ἀλέξανδρος εὑρὼν κείμενον ἐπ' ἐδάφους
ἡμίθνητον, αἱμόφυρτον, μόγις κινοῦντα γλῶσσαν,
πολὺν τὸν θρῆνον ἔπλεξε, μεγάλως ἀνιεμώξας,
καὶ δάκρυα κατέχεεν ἐπάνω τοῦ Δαρείου.
Τὸ σῶμα τούτου δὲ λοιπὸν σκεπάσας τῇ χλαμύδι

222. Εὗρεν αὐτὸν Ἀλέξανδρος κείμενον ἐπ' ἐδάφους.

ἧπλωσε χεῖρας τὰς αὐτοῦ τῷ τοῦ Δαρείου στήθει

223. Ἐθρήνησεν Ἀλέξανδρος κείμενον τὸν Δαρεῖον.

ἐλέους λόγους γέμοντας λέξας καὶ προσθρηνήσας,
«ἀνάστα» λέγων «βασιλεῦ Δαρεῖε τῆς Περσίδος,
καὶ σῆς τῆς γῆς βασίλευε· κύριος ταύτης ἔσῃ.
Δέξαι σου τὸ διάδημα, Περσῶν ὁ μέγας ἄναξ,
ἔχε σου καὶ τὸ μέγεθος καλῶς τῆς τυραννίδος,
ὡς ἀληθῶς τὴν Πρόνοιαν ὕμνυμί σοι τὴν ἄνω,
οὐ πεπλασμένως φράζω σοι· τίνες οἱ πλήξαντές σε,
λέξον μοι, τίνες σου φονεῖς, ἵνα φονεύσω τούτους.»
Στενάξας οὖν ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος καὶ τὰς χεῖρας
ἁπλώσας πρὸς Ἀλέξανδρον τοῦτον συχνῶς ἐφίλει,
εἰπὼν πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον τοὺς τελευταίους λόγους:
«Ἀλέξανδρε, φρενήρης εἶ· μή δόξῃ προσεπαίρου·
ὑπόταν γὰρ ἰσόθεον ἔργον σὺ κατορθώσῃς
καὶ σαῖς χερσὶ τὸν οὐρανὸν κρατῆσαι δυνηθείῃς,
βλέπε τοῦ χρύσου τὴν ῥοπήν, σκόπει καὶτὸς τὸ μέλλον·

ἡ τύχη γὰρ ὑπ' οὐδενὸς ἔστηκεν, ἀλλὰ τάχος
καταβιβάζει βασιλεῖς μεγιστοτάτους κάτω,
καὐτοὺς οὐς προβιβάζει δε τάχιστα καταβάλλει.
Ἐπεὶ δ' ἐχέφρων γέγονας, μὴ φρόνει τὰ μεγάλα.
Ὁρᾷς ἐμὲ τί γέγονα καὶ τίς πρῶτον ὑπῆρχον;
Ταῖς σαῖς χερσίν, Ἀλέξανδρε, θάφον ὡς βασιλέα.
Πέρσαι καὶ Μακεδόνες δε συγκηδευσάτωσάν με
καὶ καλυψάτωσαν τῇ γῇ· συγγένεια δὲ μία
Περσῶν καὶ Μακεδόνων τε καλῶς προσγενηθήτω.
Αὐτὴν δε τὴν μητέρα μου καθὼς Ὀλυμπιάδα
ταύτην σοι παρατίθημι· γυναῖκα δέ μου μᾶλλον
ὡς συμπαθὴς οἰκτείρησον· ἐμὴν οὖν θυγατέρα,
Ρωξάνην τὴν περικαλλῆ, δίδωμί σοι γυναῖκα,

229. Οἱ λόγοι πρὸς Ἀλέξανδρον Δαρείου τελευταῖοι.

ἵνα τοῖς ἔμπροσθεν καιροῖς ὁμόνοια μείζοτη

226. Μετὰ τιμῆς Ἀλέξανδρος εἶπε Δαρεῖον θάφαι.

ἐκ τῶν τεχθέντων ἐξ ὁμῶν παίδων προσεποφθείη,
εἰς μνήμην φέρουσα λοιπὸν Ῥωξάνη μου θυγάτηρ
ἐμὲ πατέρα τὸν αὐτῆς, σὺ δὲ Φιλιππίδην,
μνήμην τελοῦντες τὴν ἡμῶν, χρόνους πολλοῖς βιῶντες.«
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἐξέπνευσε χερσὶ ταῖς Ἀλεξάνδρου.
Κλαύσας δ' αὐτὸν Ἀλέξανδρος καὶ μέγα προσθρηνήσας
ἐκέλευσε κηδεύσασθαι τὸ σῶμα τοῦ Δαρείου
καὶ θάπτεσθαι βασιλικῶς ἐν περσικῷ τῷ νόμῳ·
ὄθεν καὶ Πέρσας ἔμπροσθεν, ὄπισθεν Μακεδόνας
προσέταξεν ἐπείγεσθαι, πάντας ἐνόπλους ὄντας.
Τὸν δ' ὦμον οὖν Ἀλέξανδρος καθυποθεὶς τὸν τούτου
ἦρε μετὰ τῶν σατραπῶν τὸ σῶμα τοῦ Δαρείου·
κλαυθμὸς δε γέγονεν πολὺς ἐν τῇ ταφῇ Δαρείου.
Ἐπένθησαν γὰρ ἅπαντες οὐ μόνον τὸν Δαρεῖον,
ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον ὡς συμπαθῶς θρηνοῦντα,
τὸ σῶμα προσβαστάζοντα τοῦτον τὸ τοῦ Δαρείου.
Θάψας δ' αὐτὸν Ἀλέξανδρος ἐντίμως τὸν Δαρεῖον

216. Γράμματα καὶ προστάγματα πᾶσι τοῖς Πέρσαις γράφει.

καὶ κλαύσας ὡς εἰκὸς αὐτόν, εἶτα καὶ βουθυτήσας

κατὰ τὸν νόμον τῶν Περσῶν εἰς μνήμην τοῦ Δαρείου,
καὶ τοὺς θελήσαντας αὐτοῦ φυλάξασθαι τὸν τάφον
ὦτα καὶ ῥῖνας ἐκτεμών, ὡς σύνηθες τοῖς Πέρσαις,
γραφὰς καὶ νόμους ἔγραψε πρὸς πᾶσαν Περσῶν χώραν,
ὡσαύτως καὶ προστάγματα λέγοντα κατὰ λέξιν:
»Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, υἱὸς ὁ τοῦ Φιλίππου, = BL; Λα. ὑμῶν. ἐκ βασιλέως υἱοῦ
τοῦ Μακεδόνων ἄνακτος καὶ τῆς Ὀλυμπιάδος, Ἄμμωνος
τοῖς κατοικοῦσιν ἅπασιν ἐν χώρᾳ τῆς Περσίδος,
ὅλαις αὐτῆς ταῖς πόλεσι τοιαῦτα προσαγγέλλω.
Ὑπῆρχε καλλιστότατον τοσαύτας μὴ σφαγῆναι
τὰς χιλιάδας τῶν Περσῶν καὶ προσαποκλεσθῆναι· μυριάδας ἓξ.
εὐδαίμων οὖν ἀναφανείς ἐγὼ καὶ νικηφόρος
τὴν ἄνω θείαν Πρόνοιαν χάριτας ἀπονέμω.
Ἅπαντες δὲ γινώσκετε σατράπας προεστῶτας
ἀπὸ τὴν σήμερον καλῶς, οἷς ὑπακούειν δέον, ω. ἡ ν. 3977
καθὼς καὶ πρότερον αὐτοὶ πᾶσι τοῖς τοῦ Δαρείου
λόγοις καθυπηκούετε σὺν ἄρχουσι τοῖς τούτου,
Ἀλέξανδρον γνωρίζοντες ἄνακτα καὶ δεσπότην·
ὑμῶν δὲ πάσας ἑορτὰς, ἔθνια προσποιεῖτε
καὶ πανηγύρεις ἔχετε καὐτὰς τὰς βουθυσίας.
Ὑμῶν οὖν πάντων ἕκαστος σαυτοῦ μονῇ μενέτω·
ἐὰν δὲ χώραν τὴν αὐτοῦ Πέρσης ἐγκαταλείψῃ,
πρὸς ἀλλοτρίαν δ' οὖν αὐτὸς φύγῃ καὶ κατοικήσῃ,
ὡς ἀποστάτην τὸν ὠὐτὸν κελεύω κολασθῆναι. L νυνὶ βρῶ μα χτηήσεται
Ὑμῶν οὖν τὰ ὑπάρχοντα κατέχειν ὡς δεσπότας
ὑμῖν προσεπιφθέγγομαι πλὴν τοῦ χρυσοαργύρου·
χρυσὸν γὰρ καὶ τὸν ἄργυρον ἐκφέρεσθαι προστάσσω
ἐκ τε χωρῶν καὶ πόλεων ἐμοῖς τοῖς ταμείοις. τὰς πάσην ἡμέρας B ἐμ.L · τῶν κατὰ πόλιν καὶ χώραν ἑορτῶν ἐξέτασις
Ἔχειν αὐτοῖς τὸ σύνηθες καὶ πάντα καλῶς πράττειν. C
Ἔχετε δὲ καὶ τὰς νομὰς καθὼς καὶ πρῶτον πάντες·
ὅπλα γοῦν πάντα μάχιμα προσφέρεσθαι κελεύω ἢν ἀμυντήριον ὅπλον ἔχω
πρὸς ὁπλοθήκας τὰς ἐμὰς τὰς ὑποτεταγμένας. λοιδει ἔχ.
Μενέτωσαν σατράπαι μου πάντες τῇ τάξει τούτων.
Ἔθνος δ' ἐπ' ἔθνος ἕτερον οὐ συγκαταπατήσει A ἐμμετ. χαν ινεμμ. ἐιν
εἰ μὴ κατ' ἐμπορίαν τε καὶ χρῆσιν ἀναγκαίαν.
Καὶ ταῦτα μέχρι εἴκοσιν ἀνδρῶν παρερχομένων
νομίσματα δὲ ὅσα ἄγετε συγχωροῦμεν νικᾶσθαι τοῖς ἰδίοις χαρακτῆρσι. ἔχ. add.

χαγὼ τὸ μέρος λήψομαι, καθὼς Δαρείῳ νόμος.
Βούλομαι χώρας τὰς ὑμῶν εὐθήνους καταστῆσαι,
αὐτὰς δ' ὁδοὺς τὰς Περσικὰς ἐμπόρων ἐμπλησθῆναι
καὶ πάντας πραγματεύεσθαι καὶ πράττειν ἀκωλύτως,
ὅπως Ἕλληνες ἔρχωνται πρὸς τὴν Περσίδ' ἀφόβως,
καλῶς ἐμπορευόμενοι πάντα χρειώδη τούτων·
ἀπό τ' Εὐφράτου ποταμοῦ μέχρι καὶ τοῦ Τιγρέως,
ἕως Μηδίας τῆς αὐτῆς καὶ πάσης Βαβυλῶνος
ὁδὸν ποήσω καθαρὰν σημεῖα τε ποήσω
δηλοποιοῦντα τὴν ὁδόν, τοῦ τρέχειν ἀκινδύνως
ἅπαντα τὸν βουλόμενον, ὁρῶντα τὰ σημεῖα.
Τὸν δὲ Δαρεῖον οὐκ αὐτὸς ἀνεῖλον τὸν Περσάρχην.
Οἱ τοῦτον καταπλήξαντες οὐκ εἶδον αὐτοὺς μᾶλλον·
οὗτινες γάρ εἰσιν αὐτοὶ ποιήσω σατραπείας,
οὐ μόνον οὗτοι πρὸς τὸ φῶς θελήσωμεν ἐλθῆναι,
ὡς τὸν ἡμέτερον ἐχθρὸν Δαρεῖον ἀνελόντες.«
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν Ἀλέξανδρος τὸ πλῆθος ἐταράχθη,
νομίσαντες ὡς ἔρημον αὐτὴν πᾶσαν Περσίδα
καταλιπεῖν Ἀλέξανδρον καὶ τρέχειν πρὸς Ἑλλάδα.
Τοῦ πλήθους γοῦν Ἀλέξανδρος γνοὺς λύπην προσεφώνει:
»Πέρσαι μου γενναιότατοι, τί πρὸς αὐτοὺς σκοπεῖτε,
νομίζοντες καταλιπεῖν πάντας ὑμᾶς ἀσήμους.
Ζητῶ τοὺς ἀναιρέσαντας Δαρεῖον τὸν ἐχθρόν μου·

Οἱ πρὸς τοὺς Πέρσας κάλλιστοι λόγοι τοῦ Μακεδόνος.

εἰ γὰρ ὑμῶν ὁ βασιλεὺς ἔζη Δαρεῖος, πάντες
Ἀλέξανδρος ἐζήτησεν εὑρεῖν φωνεῖς Δαρείου.
κακῶς κατεστρατεύεσθε κατὰ τῶν Μακεδόνων·
ἀλλ' οὐκ ἡ μάχη πέπαυται καὶ πόλεμος σὺν ταύτῃ.
Λέγω δὲ πᾶσι τοῖς ἐμοῖς Πέρσαις καὶ Μακεδόσιν,
ὁποῖος ἔνεστιν αὐτὸς ὁ τὸν Δαρεῖον κτείνας,
θαρρῶν ἀφόβως ἐμφανὴς ἐμοῖς γενέσθω φίλοις,
καὶ λαμβανέτω παρ' ἐμοῦ δῶρον, ὅπερ αἰτήσῃ.
Εἰ δ' ἕτερος ἐκ τῶν Περσῶν ἔστιν ὁ τοῦτο πράξας,
εἰπάτω τοῦτο πρὸς ἡμᾶς, μὴ σκύτει κατοικείτω·
ὄμνυμι γὰρ τὴν Πρόνοιαν καὶ τὴν σωτηρίαν

μητρὸς Ὀλυμπιάδος μου, περιφανεῖς ποιήσω
ὡς ἐπισήμους τοὺς αὐτοὺς πᾶσιν ἀνθρώποις τάχει.«
Οὕτως οὖν ταῦτα λέξαντος μεθ' ὅρκων Ἀλεξάνδρου,
τὸ πλῆθος ἅπαν τῶν Περσῶν ἐδάκρυσεν αὐτίκα·
ὅπερ μαθόντες οἱ φονεῖς οἱ κτείναντες Δαρεῖον,
ὁ Βῆσσος Ἀριόβαρζος, καὶ ταῖς ἐλπίσι δώρων
ἀπατηθέντες πρόσεισι λέγοντες Ἀλεξάνδρῳ:
»Ἡμεῖς ἐσφαγιάσαμεν, Ἀλέξανδρε, Δαρεῖον,
τὸν κακιστότατον ἐχθρὸν σοῦ καὶ τῶν Μακεδόνων.«
Λοιπὸν Ἀλέξανδρος εὑρὼν τοὺς φονευτὰς Δαρείου,
τούτους τάχος ἐκέλευσε κακίστως συλληφθῆναι
ἐπάνω τε τοῦ μνήματος Δαρείου σταυρωθῆναι.
Τῶν δὲ βοώντων ἐν κλαυθμῷ καὶ θρήνῳ καὶ λεγόντων,
»οὐκ ὤμοσας, Ἀλέξανδρε, τοὺς φονευτὰς Δαρείου
ἐνδόξους καὶ περιφανεῖς μεγάλους τε ποιήσειν;
καὶ πῶς σοὺς ὅρκους παραβὰς θέλεις ἡμᾶς σταυρῶσαι;«
εἶπε δ' αὐτοῖς Ἀλέξανδρος παντὸς ἑστῶτος πλήθους:
»Ὦ κακιστότατοι φονεῖς, ἄνδρες αἱμάτων πλήρεις,

Ἐφάνησαν τούτου φονεῖς· εἶπε σταυρῶσαι τούτους.

οὐ δι' ὑμᾶς ἀπόκρισιν ποιοῦμαι, τοὺς κακούργους,

Ἀνεσταυρώθησαν λοιπὸν ἐπάνω τοῦ Δαρείου.

ἀλλ' ἕνεκεν τοῦ πλήθους μου πάντων τῶν στρατευμάτων.
Ἄνδρες σατράπαι τῶν Περσῶν, ἐξόμνυμι τὴν ἄνω
θείαν μεγίστην Πρόνοιαν, ἔσχον ἐπιθυμίαν
τοὺς τὸν Δαρεῖον κτείναντας εὑρεῖν καὶ ἀναιρῆσαι,
ὡς παρὰ γνώμην τὴν ἐμὴν φονεύσαντας τὸν ἄνδρα.
Καὶ εἰ μὴ τούτους ἐμφανεῖς ἐνδόξους τε ποιήσειν
καθυπεσχέθην πρότερον, οὐκ ἂν ἐφεῦρον τούτους·
ἐμοὶ γὰρ καταθύμιον ἦν φονευτὰς Δαρείου
κακίστῳ μόρῳ καὶ πικρῷ τούτους τελευτηκέναι.
Οἱ γὰρ τὸν ἴδιον αὐτοὶ δεσπότην ἀνελόντες
πάντως αὐτοὶ τολμήσωσι κατ' Ἀλεξάνδρου ταῦτα.
Εἶπον μεθ' ὅρκων τοὺς αὐτοὺς περιφανεῖς ποιῆσαι
ὡς ἐπισήμους τοῦ λαοῦ, — τοῦτ' ἔστι σταυρωθῆναι
καὶ δεῖξαι Πέρσαις ἅπασιν ὥσπερ κακούργους τούτους.

Ὅθεν οὐκ ἐπίορκησα μᾶλλον οὐδ' ἐψευσάμην.«
Οὕτως δημηγορήσαντος καλλίστως Ἀλεξάνδρου,
οἱ πάντες ἐπεφώνησαν αὐτὸν ἀνευφημοῦντες.
Ἀλλ' οἱ μὲν κάκιστοι φονεῖς αὐθις ἀνασταυροῦνται

252. Τοῦτον μιμεῖσθαι δεῖ καλῶς πάντας τοὺς βασιλέας.

τῷ τοῦ Δαρείου μνήματι· αὐτός δε καταστήσας

253. Μητρὶ Δαρείου καὶ γυνὶ καὶ θυγατρὶ προσγράφει.

πόλιν Περσῶν εἰρηνικὴν ἔφησε πάλιν τούτοις:
»Τίνα σατράπην βούλεσθε περὶ τὴν χώραν ἔχειν;«
»Οἱ δ' Ἀδουλίτην ἔφησαν, πατράδελφον Δαρείου.
Ὅθεν καὶ συνηυδόκησε τοῦτο γενέσθαι τάχος.
Εἶθ' οὕτως ἔγραφεν αὐτὸς πρὸς τὴν γυνὴν Δαρείου
καὶ τὴν μητέρα τὴν αὐτοῦ καὶτὴν τὴν θυγατέρα:
»Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ῥοδῷ σὺν τῇ Στατήρᾳ
καὶ τῇ Ῥωξάνῃ τῇ καλῇ τῇ θυγατρὶ Δαρείου.
Προσμαχησάμενον ἡμῖν τὸν θαυμαστὸν Δαρεῖον
ἡμεῖς οὐκ ἠννάμεθα, σχεδὸν δὲ μᾶλλον τοῦτον
ἡγούμην ζῶντα κατασχεῖν, σκήπτροις δ' ἐμοῖς κατέχειν.
Ἐσχάτως οὖν εὑρὼν αὐτὸν κείμενον ἐπ' ἐδάφους
καὶ πνέοντα τὰ λοίσθια, τοῦτον κατελεήσας
ἐμῇ χλαμύδι σῶμά τε τούτου κατασκεπάσας,
ἐπυνθανόμην τοῦ μαθεῖν τὰ κατὰ γνώμην τούτῳ,
καὶ τίνες οἱ φονεῖς αὐτοῦ· προσέφησε δ' ἐκεῖνος,
»Ῥωξάνην τὴν περικαλλῆ δίδωμί σοι γυναῖκα
καὶ συμβιώσεις μετ' αὐτῆς·« τοὺς δὲ φονεῖς τοὺς τούτου
οὐκ ἔφθασέ μοι προσειπεῖν, ἀλλ' αὐθις ἐτεθνήκει·
ἐγὼ δ' εὑρὼν αὐτοῦ φονεῖς ἀξίως ἠμυνάμην.
Περὶ δὲ ὧν μοι ἔφησεν ἑτέρων ὁ Δαρεῖος,
οἶομαι πάντα καὶ ὑμᾶς μεμαθηκέναι μᾶλλον.
Προσέταξε ποιῆσαί με μέγα μνημεῖον τούτῳ
πρός τε τὸν τόπον σύνηθες μεγίστων τῶν ἡρώων·
ὑμᾶς γὰρ εἰς βασίλεια κάλλιστ' ἀναβιβάσω,
ὡς ἂν βιώσητε καλῶς ἐντίμως μετὰ δόξης.
Καὶ νῦν οὖν διατρίψατε πρὸς τοῖς ἐνταῦθα τόποις,
μέχρις ἐγὼ τὰ πράγματα τοῖς ὧδε κατηστήσω.«

κατὰ γοῦν τὴν διάταξιν τοῦ θαυμαστοῦ Δαρείου

254. Αὖται δὲ τὴν ἀπόκρισιν διὰ γραφῆς δηλοῦσιν.

ὡς σύνθρονόν μου βούλομαι Ῥωξάνην προσκυνεῖσθαι
καὶ δόξῃ τῇ βασιλικῇ τιμᾶσθαι παρὰ πάντων,
ἐὰν καὶ βουλητὸν ὑμῖν τοῦτο γενέσθαι μᾶλλον,
ὡς Ἀλεξάνδρου γαμετήν· ἔρρωσθε γοῦν, κυρίαι.«
Ὅθεν καὶ τὴν ἐπιστολὴν αὖται προσκατιδοῦσαι
ταχίστως ἔγραψαν αὐτῷ γράμματα προσδηλοῦσαι:
»Ἐγὼ Ῥοδὼ μήτηρ ἡ σή, Στατῖρα καὶ Ῥωξάνη
παντὸς τοῦ κόσμου βασιλεῖ, λέγομεν Ἀλεξάνδρῳ.
Εὐχόμεθα τοῖς κλίνουσιν ὄνομα τοῦ Δαρείου
τὸ καύχημα Περσῶν αὐτῶν, αἰώνιόν σε δεῖξαι,
τῆς οἰκουμένης πάσης τε γενέσθαι βασιλέα,
φρονήματι καὶ λογισμῷ καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει.
Ἡμεῖς δ' ὑπὸ τὴν σὴν ἐσμὲν κραταιοτάτην χεῖρα
καὶ τοῖς Θεοῖς εὐχόμεθα, χρόνους ἀναριθμήτους
σὺ βασιλεύσῃς ἐπὶ γῆς καὶ πάσης ταύτης ἄρξῃς·
οὐ γὰρ ὡς αἰχμαλώτιδας ἡμᾶς προσαγορεύεις
τὰς πεπτωκυίας ὑπὸ σὴν μεγίστην ἐξουσίαν·
τὰ πράγματα δηλοῖ λοιπόν, ὡς ἐξ ὑπεροχῆς σῆς
γέγονας συμπαθέστατος καὶ μεγαλόνους πάνυ.
Οὐκ εἰς δουλείαν οὖν ἡμεῖς ἢ πρὸς αἰχμαλωσίαν
ὑπάρχομεν, αἱ πρότερον προστεταπεινωμέναι.
Νῦν οἴδαμεν Ἀλέξανδρον νέον ὡς τὸν Δαρεῖον,
αὖται δὲ γόνυ κλίνομεν καὶ καταπροσκυνοῦμεν
ἡμᾶς καὶ καταισχύνατι καὶτῆς τῆς θεωρίας.
Αὖται δ' ἐγράψαμεν ταχὺ πάντα Περσῶν τὰ γένη,
ὡς οἴδαμεν Ἀλέξανδρον ὡς τὸν Δαρεῖον μᾶλλον,
καὶ βασιλέα μέγιστον φρενήρη καὶ γενναῖον.

255. Ἀλέξανδρος ἀντέγραφε πάλιν γραφὴν πρὸς ταύτας.

Ἡ τύχη τῆς Ῥωξάνης οὖν εὐτύχησεν ἐς ἄκρον,
εἰς ἄνδρα τὸν Ἀλέξανδρον ὡς εὐτυχὴς λαμβάνει·
εὐχαριστήσατε λοιπὸν ἅπαντες Ἀλεξάνδρῳ·
καὶ γὰρ Περσῶν τὸ καύχημα μέγιστον ἐγεγόνει.
Αὖται δὲ τοίνυν ἐκ ψυχῆς ἀναγορεύομέν σε

σεβάσμιον, Ἀλέξανδρε, καὶ μέγαν βασιλέα.
Ἔρρωσο τοίνυν, ἔρρωσο· ζῆθι πολλοῖς ἐν χρόνοις.«
Ἔνθεν Ἀλέξανδρος αὐταῖς ἄλλην γραφὴν προσγράφει:
»Ἀπὸ τῶν λόγων τῶν ὑμῶν ἔγνωκα καὶ τὴν γνῶσιν·
βουλεύομαι γοῦν ἄξια περὶ ὑμᾶς φρονεῖσαι·
λύπην δὲ πᾶσαν ἀφ' ὑμῶν ἀπόθεσθε κακίστην,
αὐτὴν μηδὲν ἰσχύουσάν τι προξενῆσαι κρεῖττον·
ἄνθρωπος γάρ εἰμι κἀγὼ φθορᾶν ἐνδεδυμένος.«
Τῇ δὲ Ῥωξάνῃ γράμματα προσέγραψε τοιαῦτα:
»Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ῥωξάνῃ τῇ καλλίστῃ.
Ὀλυμπιάδι μου μητρὶ προσέφησα τοιαῦτα,
ὡς ὁ Δαρεῖος, ὃς πατήρ, ἐκέλευσε λαβεῖν με
σὲ τὴν Ῥωξάνην σύζυγον, ὅτε τὸ τέλος ἔσχε·
χλαμύδας οὖν πολυτελεῖς, κόσμον τε γυναικεῖον
σοῦ τῆς Ῥωξάνης καὶ μητρὸς καὶ τῆς μητρὸς Δαρείου
κατασκευάσαι τὴν αὐτὴν καὶ πέμψαι πολλῷ τάχει·
ἔστειλον δὲ τὸ τίμημα μετὰ γραφῆς πρὸς ταύτην.
Πειρῶμαι γοῦν, φιλτάτη μου, φρονεῖν καὶ σὲ τοιαῦτα
καὶ πίστιν ἔχειν πρὸς αὐτὴν καλὴν Ὀλυμπιάδα· καὶ τὸν χρόνον ἔχειν καὶ
ταῦτα γὰρ πράττουσα καλῶς ἐμοὶ περιποιήσεις τὴν πρὸς ἐκείνην τιμήν.
εὐσχημοσύνην μάλιστα καὶ σεαυτὴν δοξάσεις.
Ἔρρωσο, περιπόθητε, θύγατερ τοῦ Δαρείου.«

Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἔγραψε τῇ Ῥωξάνῃ.

Μεθ' ἡδονῆς ἰδοῦσα δὲ τὰ γράμματα Ῥωξάνη
Ἔγημεν οὖν Ἀλέξανδρος Ῥωξάνην τὴν καλλίστην.
ἔπεμψε πρὸς Ἀλέξανδρον χλανίδας πολυτίμους,
κόσμια περιδέραια, λίθους πολλούς, μαργάρους,
ἐσθῆτά τε βασιλικὴν πατρὸς αὐτῆς Δαρείου
καὶ πάντα κόσμον τίμιον χρυσῷ συσκευασθέντα·
ὅστις αὐτὰ δεξάμενος πρὸς τὴν μητέρα τούτου
σὺν γράμμασιν ἀπέστειλε, φάσκων αὐτὴν τοῦ στεῖλαι
ἕτερα κόσμια χρυσᾶ, πολυτελεῖς ἐσθῆτας,
ἃς οἶδε κρείττονας αὐτή, πρὸς τὴν καλὴν Ῥωξάνην.
Ὀλυμπιὰς ἰδοῦσα δὲ πάλιν γραφὴν τὴν τούτου
ἀπέστειλε βασιλικὰς πολλὰς ἐσθῆτας τούτῳ,

κόσμον τε πολυτίμητον ἀπὸ Μακεδονίας.
Καὶ τελεσθέντων τοιγαροῦν τῶν γάμων Ἀλεξάνδρου
μετὰ Ῥωξάνης, θυγατρὸς ἄνακτος τοῦ Δαρείου,
μεθ' ὅσης πλείστης ἡδονῆς καὶ πάσης θυμηδίας,
συνευδοκούντων τῶν Περσῶν πάντων τε Μακεδόνων,
εἰρήνην ἔσχον ἅπαντα πρὸς ἀλλήλα τὰ γένη.

Ἐτέλεσεν Ἀλέξανδρος τοὺς γάμους σὺν Ῥωξάνῃ.

Εἶθ' οὗτος οὖν Ἀλέξανδρος μητρὶ τούτου προσγράφει

Ὀλυμπιάδι τῇ μητρὶ λεπτομερῶς προσγράφει.

Ὀλυμπιάδι πάντα τε κατὰ λεπτὸν τὰ τούτου
μέγιστα κατορθώματα καὶ τοὺς πολλοὺς ἀγῶνας·
ἥτις γραφὴ προσέλεγε καὶ προσεφώνει ταῦτα:
»Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος μητρί μου γλυκυτάτῃ
σὺν διδασκάλῳ τῷ χρηστῷ χαίρειν Ἀριστοτέλει.
Περὶ τῆς γενομένης μοι συστάσεως, ὦ μῆτερ,
ἔρως μοι γέγονεν ὑμᾶς διὰ γραφῆς σημῆναι.
Ἀκούσας ὄντα τὸν αὐτὸν Δαρεῖον σὺν δυνάμει
καὶ βασιλέων σατραπῶν καὶ πάντων στρατευμάτων
εἰς κόλπον τὸν Ἰαττικὸν καὶ τοῦτον διελθόντας
ἔλαβον πλεῖστα ποίμνια καὶ παμμεγέθεις αἶγας
καὶ πρὸς αὐτῶν τὰ κέρατα πολλὰς λαμπάδας ἅψας
αὐτὰς νυκτὸς ἐξήγαγον· οἵτινες Πέρσαι φῶτα
πάμπολλα προσεμβλέψαντες καὶ πάνυ φοβηθέντες
νῶτα δεδώκασιν ἡμῖν φυγόντες παραυτίκα,
δόξαντες εἶναι μέγιστον στράτευμα Μακεδόνων·

Ταύτῃ προσεξηγούμενος τὰ περὶ τοῦ Δαρείου.

καὶ διὰ τούτου κατ' αὐτῶν νίκην ἐτροπωσάμην.

Αὐτῇ προσεξηγούμενος τὰ περὶ τοῦ Δαρείου.

Ἔκτισα πόλιν δ' ἐν αὐτοῖς Αἴγαιναν ὀνομάσας
Ἰατικῷ τῷ κόλπῳ τε μικροῦ τῷ προρρηθέντι.
Ἔκτισα τὴν κατ' Αἴγυπτον Ἀλεξάνδρειαν πόλιν.
Κἀκεῖθεν πάλιν ἤλθομεν πρὸς χώραν Ἀρμενίων·
Εὐφράτου πρόσεστι πηγὴ καὶ Τίγριδος ἐκεῖσε·
ὁ δὲ Δαρεῖος γεγονὼς καταληπτὸς τοῖς τούτου

παρὰ τοῦ Βήσσου ταῖς χερσὶν Ἀριοβάρζου θνήσκει,
τῶν τῆς Μηδίας σατραπῶν· ὃν ζῶντα κατοπτεύσας
ἀμέτρου λύπης τὴν ψυχὴν ὅλως κατεπλήρώθην·
οὐκ ἐβουλόμην γὰρ αὐτὸν νικήσας τοῦ φονεῦσαι,
ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐμοῖς σκήπτροις αὐτὸν κατέχειν.
Ὡς ἔμπνουν δὲ κατέλαβον, τὴν ἑμαυτοῦ χλαμύδα περιελόμενος αὐτοῦ συνέστειλον τὸ σῶμα,
τὴν ταῦτα κατεργάσασαν θρηνήσας τύχην τούτου.
Κηδεύσας οὖν μετὰ τιμῆς τὸ σῶμα τοῦ Δαρείου
καὶ πάντα κατὰ τὴν αὐτοῦ γνώμην αἰσίως πράξας,
ὥτα καὶ ῥῖνας εἴρηκα ταχίστως ἐκτμηθῆναι
Περσῶν τῶν φυλασσόντων τε τὸ μνῆμα τοῦ Δαρείου,
τῇ συνηθείᾳ τῶν Περσῶν καὶ νόμῳ παλαιτέρῳ.
Εἶθ' οὕτως παράξας πάλιν Ἀριοβάρζου
καὶ Μαζάκου καὶ Βήσσου τε μεγίστην ἐπαρχίαν,
Μηδίαν, Ἀρμενίαν τε, πᾶσαν τὴν Ἰβηρίαν,
καὶ πᾶσαν χώραν Περσικὴν οὖσαν τὴν τοῦ Δαρείου.
Ἐκεῖθεν οὖν παραλαβὼν πλείονας ὁδηγούς μου
ἠθέλησα τοῦ προσελθεῖν μέρη τὰ πρὸς ὀπίσω
τὰ τῆς ἐρήμου κατ' αὐτὴν τὴν ἅμαξαν τοῦ πόλου·
οἱ δ' ἔλεγον ἐντόπιοι, κακῶς ἡμᾶς φοβοῦντες,

241. Ἐστράφη πρὸς τὴν ἅμαξαν τοῦ πόλου πρὸς ὀπίσω.

εἶναι περὶ τὴν ἔρημον ἐκείνην καὶ τὸν τόπον

242. Εὗρε μεγάλους γήγαντας ξένῃ τῇ θεωρίᾳ.

ἀνθρώπους φόβου φέροντας καὶ πονηρὰ θηρία·
ἐγὼ δὲ μᾶλλον ἤθελον ἰδεῖν αὐτοὺς ἀνθρώπους
τοὺς ἄγριον ἐμβλέποντας, ἀγριά τε θηρία.
Εἰς τόπον δ' ἦλθομεν εὐθύς· ἦν οὖν ὁδὸς ὡς φάραγξ
μεγιστοτάτη καὶ δεινὴ καὶ λίαν βαθυτάτη·
ἡμέρας ταύτην ἐν ὀκτὼ τρέχοντες ταχυτάτως
τόπους ἐρήμους βλέποντες, πολλὰ θηρίων γένη·
ὡς πρὸς ἑννάτην ὥραν [δὲ] φθάσαντες ἄλλον τόπον
πλείστην τὴν ὕλην εὕρομεν δένδρων ἀναριθμήτων,
ἀναφυτὰ λεγόμενα, σχόντα καρποὺς ἐκεῖνα
ὡς μῆλα τὰ φαινόμενα παρόμοια πεπόνων.

Ἐκεῖ γὰρ ἦσαν ἄνθρωποι πλεῖστοι γιγαντιαῖοι
ὑπερμεγέθεις, πήχεσι τῶν εἰκοσιτεσσάρων·
ἐπῆλθον δ' οὗτοι καθ' ἡμῶν σχόντες μακροὺς τραχήλους
καὶ τοὺς ἀγκῶνας χεῖράς τε πρίσει παρομοίους.
Ἐγὼ δὲ τούτους κατιδὼν μετρίως ἐφοβήθην·

243. Συνῆψε μάχην μετ' αὐτῶν· ἀνάγνωθι καὶ μάθοις.

ζώοις γὰρ ἦσαν ὅμοιοι καὶ μᾶλλον οὐκ ἀνθρώποις·
ὅθεν ἐκέλευσα τινὰς ἐκ τούτων συλληφθῆναι.
Ἡμεῖς οὖν προσορμίσαντες καὶ κατ' αὐτῶν ἐλθόντες
μετὰ σαλπίγγων καὶ φωνῶν, ἐτράπησαν φυγόντες·
ἐξ ὧν κατεφονεύσαμεν ἄνδρας τριακοσίους καὶ δύο σὺν τριάκοντα· πρὸς δὲ τῶν ἡμετέρων
ἀπέθανον ὡς ἑκατὸν ἑξήκοντα καὶ πλείον·
καὶ προσεμείνομεν ἐκεῖ τρώγοντες καρποὺς τούτων,
αὐτοὺς καὶ μόνους ἔχοντες τροφὴν τὸ καθ' ἑκάστην.
Ὅθεν ἀναχωρήσαντες ἀπὸ τῶν τόπων τούτων
ἤλθομεν πρὸς τὴν Χλοαχήν, ἑτέραν πάλιν χώραν·
ἄνθρωποι δ' ἦσαν ἐν αὐτοῖς τῷ μήκει παμμεγέθεις,
πυρροί, στρογγύλοι καὶ δασεῖς, παρόμοιοι λεόντων.
Ἄλλοι σὺν τούτοις ὀχλητοὶ καθ' ὁδὸν προσεκλημένοι,
ὑπὲρ ἑξήκοντα ὄντες ἐν λόχοις,
ἀνὰ τεσσάρων τῶν πηχῶν, τὸ πλάτος ὡσεὶ λίγγιν,
καὶ σθεναροὶ τῷ σώματι, ὁρμασιν ἐζωσμένοι,
ὡς λίαν ἰσχυρότατοι, χωρὶς λογχῶν καὶ τόξων.
Ἐπῆλθον δ' οὗτοι καθ' ἡμῶν μαχόμενοι γενναίως,
ξίφος μηδένα φέροντες· ξύλοις οὖν μᾶλλον οὗτοι
βάλλοντες τὸ στρατόπεδον πολλοὺς ἡμῶν ἀνεῖλον,
καὶ φθειρομένου τοῦ στρατοῦ πῦρ εἶπον προσανάψαι
καὶ τούτους μάγεσθαι πυρί· λοιπὸν τὸ πῦρ ἰδόντες
ἄνδρες οἱ δυνατώτατοι κακίστως ἀνεχώρουν.
Ἀπέθανον οὖν ἐξ ἡμῶν πολλοὶ τῶν Μακεδόνων
ἄνδρες ὡς ἑβδομήκοντα, σὺν τούτοις ἄλλοι δύο·
ἐκείνοι δὲ γεγόνασιν ἄφαντοι παραυτίκα.
Τῇ γοῦν ἐπαύριον ἡμεῖς πρὸς σπήλαια τὰ τούτων

244. Ἦσαν καὶ πάντες μάχιμοι παρόμοιοι λεόντων.

ἅπαντες ἐπεισήλθομεν· εὕρομεν δὲ θηρία
245 Ἄνθρωπος χοῖρος ἦν αὐτός, δασὺς καὶ πολυτρίχης.
προσδεδεμένα πάμπολλα ταῖς θύραις τῶν εἰσόδων,
ὡς κύνας τούτους φοβερούς, οὓς δάνδικας καλοῦσιν,
ἀνὰ τεσσάρων τῶν πηχῶν ὕψας αὐτοῖς καὶ πλέον·
ὑπῆρχον δὲ τριόφθαλμοι, ποικίλοι τε τὴν τρίχαν.
Ἐκεῖσε φύλλας εἴδομεν πηδώσας ὡς βατράχους.
"Ὀθεν καὶ προσαπάραντες ἀπήλθομεν εἰς τόπον,
ἐν ᾧ πηγὴ κατέρρεε κρατίστη καὶ πλουσία·
ἐκεῖ δὲ τὴν παρεμβολὴν ἐκέλευσα γενέσθαι,
ὀρύξαι τάφρους σκόλοπας κύκλῳ ταύτῃς ταχίστως,
ὅπως ἐμὰ στρατεύματα καλῶς ἀναπαυθῶσι,
καὶ μεμνημένος συνεχῶς κήπων τῶν μηλοφάγων.
Εἶθ' οὕτως ἔφανεν ἡμῖν περὶ δεκάτην ὥραν
ἀνὴρ δασὺς πολύτριχος, παρόμοιος ὡς χαῖρος.
Ἰδόντες ἐθροήθημεν ἀλλόκοτον τὸ ζῶον·
ὄντινα καὶ προσέταξα ταχίστως συλληφθῆναι,
καὶ συλληφθεὶς κατώπτευεν ἡμᾶς ἀναιδεστάτως.
246 Θηρία βλέφον, θεατά. ξένα πρὸς θεωρίαν.
Εἶθ' οὕτως προσεκέλευσα γυναῖκα ἐκδυθῆναι,
247 Ὥρα καὶ ταῦτα, θεατά· θαύμασον τὰ παρόντα.
ἀχθῆναι τούτῳ δὲ γυμνήν, ὅπως εἰς μῖξιν τοῦτον
αὕτη προσερεθίσειε καὶ πρὸς ἐπιθυμίαν.
Ὁ δ' ἀναρπάσας τὴν αὐτὴν καὶ πόρρωθεν καθίσας
ὡμῶς αὐτὴν κατήσθιεν· ὄθεν καὶ προσδραμόντες
τινὲς τῶν ἀπὸ τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦτον συλλαβόντες,
τῇ γλώσσῃ ἐταρτάρισε· καὶ παραυτίκα πλῆθος
τῶν ὁμοφύλων τῶν αὐτοῦ τάχιστα προσπηδῆσαν
ἐξ ἕλους ἦλθον πρὸς ἡμᾶς θέλοντες μαχηθῆναι.
250 Μύριοι δ' ἦσαν ἅπαντες, ἡμεῖς δὲ μυριάδες
τέσσαρες ἡμεν ἰσχυροί· λοιπὸν πολλῷ τῷ τάχει
πῦρ ἐμβαλεῖν προσέταξα τοῖς δένδροις τοῖς ἐκεῖσε·
καὶ θεασάμενοι τὸ πῦρ ἔφυγον οὗτοι πάντες.
Αὐτοὺς δ' ἐπιδιώξαντες ἡμεῖς καὶ κατασχόντες
τετρακοσίους ἐξ αὐτῶν ἐδήσαμεν σχοινίοις·

οἵτινες διεφθάρησαν τροφῆς ἀπολιπούσης.
Ἐλάλουν δ' οὐκ ἀνθρώπινα, μᾶλλον δ' οὖν ὡς οἱ κύνες.
c. 36. Λοιπὸν ἀναχωρήσαντες πάλιν ἐκ τῶν ἐκεῖσε
ἀνήχθημεν εἰς ἕτερον τόπον· ὃς παραυτίκα
4260 ἐκέλευσα παρεμβολὴν ἐν τούτῳ γεγονέναι,
καθοπλισθῆναι δ' ἅπαντα τὰ πλήθη στρατευμάτων.
Εὕρομεν δὲ καὶ ποταμὸν· ἦσαν ἐν τούτῳ δένδρα
καὶ καθ' ἑκάστην ὀξύανον, ἡλίου φαινομένου
μέχρις ἡμίσειας αὐτῆς ἡμέρας, ταῦτα πάντα·
4265 εἶθ' οὗτος οὐκ ἐφαίνοντο μᾶλλον, ἀλλ' ἠλαττοῦντο·
δάκρυα δ' ἔρρεον αὐτῶν ὥσπερ συκῆς στακτίαν·
εἶχον ἡδίστην τὴν ὀσμὴν εὐωδεστάτην πάνυ.
Προσέφην οὖν ἐκκόπτεσθαι τὰ δένδρα παραυτίκα
248 Ξένη τῶν δένδρων αὔξησις καὶ δάκρυα τὰ τούτων.
καὶ σπόγγοις ἀποθλίβεσθαι τὸ δάκρυον τὸ τούτων.
249 Τὰς μάστιγας οὐκ ἔβλεπον, τοὺς δὲ διδόντας οὔπω.
4270 Τούτων συγκοπτομένων οὖν, οἱ κόπτοντες τὰ δένδρα ἐκλέγοντες
μάστιγας προσελάμβανον κακίστως ἀοράτους,
ὥστε φωνὰς ἀκούοντας ἡμᾶς τῶν ῥαβδισμάτων,
τοὺς δὲ διδόντας τὰς πληγὰς ἀθεωρήτους εἶναι·
ὕστερον ἦλθε καὶ φωνὴ μὴ κόπτεσθαι τὰ δένδρα
4275 μηδὲ συλλέγειν δάκρυα σπόγγοις τῶν δένδρων τούτων·
»Εἰ δὲ μὴ παύοισθε,« φησίν, »ἅπαντων πᾶν τὸ πλῆθος
τοῦ στρατοπέδου γένηται.« Καὶ φοβηθεὶς αὐτίκα
εἶπον αὐτὰ μὴ τέμνεσθαι, μὴ δάκρυα συλλέγειν.
Ἐν τούτῳ δὲ τῷ ποταμῷ μέλανες ἦσαν λίθοι·
4280 ὅσοι γοῦν ἐπλησίαζον, ἥπτοντο δὲ τῶν λίθων,
μέλανες προσεγένοντο κατὰ τὴν χρόαν λίθων.
Ἦσαν ἐκεῖ καὶ δράκοντες πλεῖστοι· πρὸς τούτοις γένη
πολλῶν ἰχθύων ἰσχυρῶν· πυρὶ γὰρ οὐχ ὑπτοῦντο
αὐτοὶ προσεπιβαίνοντες, ὕδατι ψυχρῷ μᾶλλον
4285 πηγαίῳ προσερῴενοντο καὶ κατωπτοῦντο τάχει.
Εἷς οὖν τῶν ἀπὸ τοῦ στρατοῦ λαβὼν ἐκ τούτων ἕνα
καὶ πλύνας ὕδατι ψυχρῷ, βαλὼν δ' εἰς ἄγγος τοῦτον,
εὗρεν αὐτὸν ὑπτούμενον κρείττονα πρὸς τὴν βρῶσιν·
καὶ τὰς πληγὰς ὑπὸ τῶν νυττομένων ἀφλέπτομεν.

Ἕτερα δ' ὄρνεα πολλὰ τῷ ποταμῷ παρῆσαν,
παρεμφερῆ τῶν παρ' ἡμῖν ὀρνέων τῶν ἐν κόσμῳ·
ὅστις δ' αὐτῶν ἐθήγγανε, κατεφλογοῦτο τάχει· τὸ ἐξ αὐτῶν
ὡς πῦρ γὰρ ἦσαν οἱ στρουθοὶ καὶ τὰ πτερὰ τὰ τούτων.
Τῇ μετ' αὐτὴν ἡμέρᾳ δ' οὐκ ἐτρέχομεν ἐρήμους
κακίστως πελαζόμενοι· πάντας ἡμᾶς ὑπήντουν
θηρία φοβερώτατα, τριφθάλμια καὶ μεγάλα,
ἑξόφθαλμα, πολύφθαλμα, δέκα πηχῶν τὸ μῆκος,
ἄλλα θηρία πάμπολλα σχύντα μορφὴν ὀνάγρων
καὶ ταῦτα πάντ' ἀπὸ πηχῶν εἴκοσι τῷ μεγέθει,

250 Ἦσαν τὰ πάντα θαυμαστὰ καὶ ξένα πρὸς τὴν βλέψιν.
ἓξ ὀφθαλμοὺς μὲν ἔχοντα, βλέποντα τοῖς δυσί δε.
251. Βλέφον, Ἀλέξανδρε, λοιπὸν ξένα καὶ προσθαυμάσεις.

Οὐκ ἦσαν ταῦτα μάχιμα μᾶλλον ἀλλ' ὡς ἠπία·
ὅθεν καὶ τόξα βάλλοντες αὐτοῖς οἱ στρατιῶται
χαμαὶ προσέπιπτον αὐτά, καὶ προσηκῶς ἐώρων.
Αὐτὰ δ' ἀφέντες ἤλθομεν εἰς ἕτερον χωρίον.
Ἔλεγον οὖν σατράπαι μου καὶ πάντες μεγιστᾶνοι,
»Ἀλέξανδρε, τί κάμωμεν; Τί μάτην κοπιῶμεν;
Ἀπέλθωμεν τοῖς ὄπισθεν, μήπως κακίστως μᾶλλον
ζημιωθῶμεν τὴν ζωὴν αὐτὴν τὴν ποθουμένην.«
Αὐτὸς δε πᾶσιν ἔλεγεν, »οὐκ ἀρεστόν μοι τοῦτο·
βούλομαι γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν ἅπασι κατειδέναι.«
Ὅθεν λοιπὸν κατήλθομεν ἐπὶ δυσβάτους τόπους,
χοιρωνοὺς δεινοῖς καὶ φοβεροῖς· ἡμᾶς δὲ προσυπήντουν
ἀνδρῶν μέγιστα σώματα, κάρας μὴ κεκτημένοι.
Οὐκ εἶχον οὗτοι κεφαλάς, ἐλάλουν δ' ἀνθρωπίνως
ἰδίᾳ γλώσσῃ φοβερόν· ἔνθεν αὐτοὺς ἰδόντες
τῷ φόβῳ συνεσχέθημεν· δασεῖς γὰρ ἦσαν οὗτοι,
ἐνδεδυμένοι δέρματα, πάντες ἰχθυοφάγοι.
Ἰχθύας οὖν ἀγρεύοντες ἐκ τῆς θαλάσσης τούτων
ἡμῖν προσαπεκόμιζον πλίνθους μεγεθεστάτους·

255. Κατεῖδεν ἄνδρας φοβερούς, κάρας μὴ κεκτημένους.

ἕτεροι δ' ὗδνας ἔφερον ἀνὰ λιτρῶν καὶ ταύτας
εἴκοσι πέντε τῷ σταθμῷ καὶ ταύτας παμμεγέθεις.

Καὶ ἄλλα πολλὰ γένη θηρίων· καὶ ἃ μὲν ἀνωφερῆ γινόμενα, ἃ δὲ καὶ ὑφίλλοντο ὑπ' ἰχθύν. Εἶτα ἡδονικὸν τι ἁρμόδιον τινὰ τὸν ἄνδρα ἐξηλθεν θηρία ὠμὰ ἀναγκαῖα κτλ.

Φώκας οὖν πλείστας εἴδομεν ἐπὶ τῆς γῆς ἑρπούσας.
Λοιπὸν πάλιν οἱ φίλοι μου συνεβουλεύσαντό μοι
καθυποστρέψαι σὺν αὐτοῖς· ἐγὼ δ' οὐκ ἠβουλήθην,
θέλων τὸ τέλος πάσης γῆς ὅλον τοῦ κατιδέσθαι.
Εἶθ' οὕτως προσερχόμενοι πάλιν ἐπὶ τὰ πρόσω
τὴν ἔρημον ὡδεύσαμεν πλησίον τῆς θαλάσσης,
μηδὲν ὁρῶντες ἐν αὐτῇ τῶν ὑπὸ τὸν αἰθέρα
τῶν πετεινῶν ἢ τῶν στρουθῶν ἢ ταὐτῶν τῶν θηρίων,
εἰ μὴ τὴν γῆν, τὸν οὐρανὸν ζεζοφωμένον τοῦτον,
ἀλλ' οὐδ' αὐτὸν τὸν ἥλιον ἐβλέπομεν, οὐκ ἄστρον,
μόνον ἀέρα σκοτεινὸν αὐταῖς ἡμέραις δέκα.
Εἶτα παραθαλάσσιον τόπον καταλαβόντες,
παρεμβολήν δε καὶ σκηνὴν ἐκεῖσε διαθέντες
εἰς νῆσον ἤλθομεν τινὰ μετὰ τῶν πλοιαρίων,
οὐκ εἰς μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς ταύτην καθεστηκυῖαν·
ἠκούομεν οὖν λαλιὰς ἑλληνικὰς ἀνθρώπων,
ἀνθρώπους οὐ προσβλέποντες, ἢ τὰς φωνὰς καὶ μόνον·
ὅθεν τινὲς τῶν ἐξ ἡμῶν κολύμβῳ διελθόντες
αὐτὴν τὴν νῆσον κατιδεῖν, εὐθέως ἐξελθόντες
καρκῖνοι προσεπήδησαν τάχιστα πρὸς τὸ ὕδωρ,
καὶ φοβηθέντες εἰς τὴν γῆν ὑπενοστοῦμεν πάλιν.
Καρκῖνον δ' εὕρομεν ἐκεῖ κείμενον ἐν ἠπείρῳ
τὸ μῆκος ἔχοντα πολὺ θώρακος ἴσου τοῦτο·
πόδες οὖν οἱ κατέμπροσθεν, οἳ δίχαλοι καλοῦνται,
τὸ μέτρον ἦσαν ἕκαστος ἀνὰ μιᾶς ὀργυίας.
Ἰδόντες οὖν αὐτὸν ἡμεῖς καὶ δόρατα λαβόντες
τοῦτον κατεφονεύσαμεν μετὰ πολλῆς τῆς βίας·
ὀστράκοις γὰρ τοῖς τοῦ θηρὸς σίδηρος οὐκ εἰσῄει,

256. Εὗρε καρκῖνον μέγιστον κείμενον ὡς θηρίον.

ἀλλὰ ποσὶ συνέτριβε τοῖς ἐμπροσθίοις ὅπλα.

259. Ἀλέξανδρος εἰς θάλασσαν εἰσέδυ μετὰ πίθου.

Ὅθεν καὶ τοῦτον κτείναντες καὶ σχίσαντες αὐτίκα
ἑπτὰ μαργάρους εὕρομεν ἔνδον ὀστράκοις τούτου,
καλοὺς καὶ πάνυ θαυμαστοὺς καὶ λίαν πολυτίμους·
οὐδεὶς γὰρ εἶδε πώποτε μαργάρους ἴσους τούτων.

Ὡς δ' εἶδον τούτους οὐκ ἐγώ, πᾶσι σατράπαις ἔφην
εἶναι θαλάσσης τῷ βυθῷ τούτους αὐτῆς ἀπλεύστου·
καὶ σιδηροῦν προσέταξα χλωβὸν γενέσθαι τάχος,
ὀέλινον πιθάριον παχὺ καὶ παμμεγέθη,
ἔχοντα πάχος σπιθαμῆς μιᾶς καὶ πλεῖον ταύτης,
πρὸς δὲ τοῖς μέρεσιν αὐτοῖς τοῖς κάτω τοῦ πιθίου
τρυμαλιὰν ἐκέλευσα γενέσθαι καὶ μολύβδῳ
ταύτην κατασφαλίσασθαι, μόνην χωροῦσαν χεῖρα.
Βληθέντος οὖν ἐμοῦ σοφῶς ἐν τῷ πιθίῳ [τούτῳ],
καὶ τῆς θαλάσσης τῷ βυθῷ σὺν τούτῳ κατελθόντος,
ἀνοίξαί μοι τρυμαλιὰν καὶ χεῖρα προσαπλώσας
ἁρπάσω τὸ παρευρεθὲν τῇ φάμμῳ τοῦ πυθμένος,
ταχίστως δὲ προσενεγκὼν καὶ πάλιν ἐν τῷ πίθῳ
τὴν χεῖρα, φράξω τὴν ὀπὴν συντόμως ἐν μολύβδῳ.
Ἄλυσον οὖν προσέταξα γενέσθαι παμμεγέθη
διακοσίας ἔχουσαν καὶ πλείω τὰς ὀργίας·
εἶπον δὲ φίλοις τοῖς ἐμοῖς: »Ταύτης προσαραχθείσης,
σύραντες ἅπαντες αὐτὴν προσαναγάγετέ με·
ἐγὼ γὰρ μέλλω τὸν χλωβὸν σεῖσαι καὶ προσταράξαι·
σημεῖον τοῦτο γοῦν ὑμῖν κελεύω προσφυλάττειν.« ϛ.
Κατασκευῆς δὲ τάχιστα ταύτης προσγενομένης,
ἀτρόμως εἰς ὀέλινον τὸν πίθον ἐπεισῆλθον, ϛ.
ἐπιχειρεῖν βουλόμενος πράγμασιν ἀδυνάτοις.
Μολύβδῳ τῆς εἰσόδου δὲ καλῶς ἀσφαλισθείσης,
πεντήκοντα πρὸς ἑκατὸν τοῖς πήχεσι κατῆλθον.

Πίστιν τῶν φίλων βλέπε σὺ καὶ τόλμαν Ἀλεξάνδρου.

Ὅθεν καὶ προσυπήντησε μέγας ἰχθὺς τῷ πίθῳ,

Πάλιν εἰσῆλθε πρὸς βυθὸν Ἀλέξανδρος σὺν πίθῳ.

τῇ χέρχῳ δὲ τὴν ἄλυσον τὴν τοῦ χλωβοῦ προσκρούσας,
ἀνήγαγόν με τάχιστα, ταύτης προσταραχθείσης.
Πάλιν δ' ἐγὼ προσέταξα κάτω καταγαγεῖν με·
ὡς κατελθὼν προσέπαθον ἴσα τε τῶν προτέρων.
Ἅθθις οὖν τρίτον κατελθὼν καὶ πάλιν ἐν πυθμένι
διακοσίαις σὺν αὐτῷ ταῖς πήχεσι καὶ πλείοις,
ἰχθύας πάντας ἔβλεπον ἔνδον ἐκ τῆς ὀέλου

περικυκλοῦντας τὸν χλωβὸν καὶ θῆρας θαλαττίους.
Ἰχθὺς οὖν μεγεθέστατος σὺν τῷ χλωβῷ λαβών με
πρὸς τὴν ξηρὰν ἀνείλκυσεν· ὅστις μακρόθεν ῥίψας
ἐμὲ καὶ τὰ πλοιάρια μέχρι μιλίων δύο,
σὺν τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἐντὸς οὖσι τῶν πλοιαρίων,
αὐτὸν χλωβὸν συνέτριψεν ἐν τοῖς ὀδοῦσι τούτου.
Ἦσαν γὰρ ἄνδρες ἑκατὸν πεντήκοντα καὶ πλεῖον
οἱ πρὸς αὐτὴν τὴν θάλασσαν ἐμὲ καταγαγόντες.

Ἔρριψε τοῦτον πρὸς τὴν γῆν μέγας ἰχθὺς ταχίστως.

Ὅθεν ἡμίπνους ἐξελθὼν σύντρομος πολλῷ φόβῳ
τὴν ἄνω θείαν Πρόνοιαν μεγάλως ηὐχαρίστουν,
αὐτὴν τὴν ῥυσαμένην με τῆς τοῦ θηρίου βλάβης
τοῦ πονηροῦ καὶ φοβεροῦ καὶ λίαν παμμεγέθους,
τάχος εἶπόν πρὸς ἐμαυτόν: »Ἀλέξανδρε, τί βούλῃ;
μὴ τολμηρῶς ἐπιχειρῇς κακῶς τοῖς ἀδυνάτοις,
μήπως βυθῶν ἀνχνευτὴς βουλόμενος γενέσθαι
προσαπολέσῃς τὴν ζωὴν τὴν ποθεινὴν ἀφρόνως.« ϛ.
Εὐθέως οὖν προσέταξα πᾶσάν μου τὴν στρατίαν
ἀπᾶραι καὶ τοῖς ἔμπροσθεν πορεύεσθαι σὺν τάχει
δθεν καὶ κοπιάσαντες ὁδὸν ἡμερῶν δύο
πρός τινα τόπον ἤλθομεν καὶ γῆν τὴν τῶν μακάρων.
Ἐκεῖ γὰρ ἥλιος αὐτὸς οὐ δίδωσι τὸ φέγγος.
Ὡς δ' ἔμαθον ἐγὼ τὴν γῆν χώραν εἶναι μακάρων,
μεγάλως ἐπεθύμησα τόπους ἰδεῖν ἐκείνους.
Λαβεῖν δ' οὖν ἐπιχείρησα δούλους ἰδίους
καὶ μετ' αὐτῶν πᾶσαν τὴν γῆν ἐκείνην κατοπτεῦσαι·
ἀλλ' αὖθις συνεβούλευσε φίλος ὁ Καλλισθένης
λαβεῖν με τεσσαράκοντα γνησίους ἐμοὺς φίλους
καὶ παῖδας μόνους ἑκατόν, χιλίους στρατιώτας
διακοσίους σὺν αὐτοῖς, ὄντας οἰκείους πάντας·
καὶ πράξας τοῦτο μετ' αὐτῶν εἰσήλθομεν ἐν χώρᾳ.
Ὅθεν ἐλθεῖν εἰς τὴν ὁδὸν προέταξα θηλείας
ὄνους εἰς τὴν παρεμβολὴν κατέμπροσθεν ἐλθούσας,
αὐτούς δὲ πώλους τοὺς αὐτῶν ἐκεῖ καταλιφθῆναι.
Οὕτως οὖν ἀπηρξάμεθα γῆς τῆς σκοτεινοτάτης
σχοίνους ὡς πεντεκαίδεκα σκότει περιπατοῦντες·

καὶ πάλιν εὕρομεν ὁδὸν καὶ τόπον ταχυτάτως,
ἐν ᾧ κατείδομεν πηγὴν ἔχουσαν νᾶμα πλῆρες·
ὕδωρ γὰρ ταύτης ἔστραπτεν ἡμᾶς καταφωτίζον.
Ὅπως εἰσῆλθεν ἐν αὐτῇ τοῖς ἔμπροσθεν σὺ μάθοις.
Εἰσῆλθεν οὖν Ἀλέξανδρος εἰς γῆν τὴν τῶν μακάρων.
Ὡς ἔκπεινος γενόμενος ἤθελον τοῦ τραφῆναι.
Εὗρεν ἀθάνατον πηγὴν ἔχουσαν νᾶμα πλῆρες.
Ἴδε τὴν ἀθάνατον πηγήν.
Καλέσας οὖν τὸν μάγειρον εἶπον αὐτῷ κομίσαι
τὰ πρέποντα πρὸς τὴν τροφήν· ὃς καὶ λαβὼν αὐτίκα
μέγαν ἰχθυοτάριχον αὐτῇ πηγῇ προσῆλθε,
πλῦναι βουλόμενος αὐτό, τροφὴν δ' ἐμοὶ διδόναι·
ὃ καὶ βραχὲν ἐν τῇ πηγῇ τάχει κατεζωώθη
αὐτὰς τὰς χεῖρας ἐκφυγὼν ἐκεῖνο τοῦ μαγείρου,
μηδὲν δηλώσας μάγειρος ἐμοὶ τῶν γινομένων.
Ἦσαν οὖν πάντες ἔνυδροι τόποι τῆς γῆς ἐκείνης·
πηγὴ γὰρ αὕτη πέφυκεν ἀθάνατος, ὡς οἶμαι,
ἡ παρὰ πᾶσι θαυμαστὴ καὶ πάντων ἀδόμενη·
ὅθεν αὐτὸς οὐκ ἔπιον ἀλλ' οὐδὲ Μακεδόνες·
εἰ γὰρ ἐπίνομεν αὐτοὶ πηγῆς τῆς ἀθανάτου,
ἐμένομεν ἀθάνατοι· φεῦ τῆς ἀποτυχίας.
Ἀλλ' ὃ μὴ βούλεται Θεός, ἄνθρωπος οὐκ ἰσχύει,
γνῶσις οὐδέποτ' ἐνεργεῖ Προνοίας μὴ θελούσης.
Θαῦμα πῶς ὄρνεα φωνὴν ἐλάλουν τῶν ἀνθρώπων
Καὶ πάλιν διοδεύσαντες τριάκοντα σχοινίους
αὐγὴν κατενοήσαμεν αὖθις χωρὶς ἡλίου,
δίχα σελήνης λάμπουσαν καὶ φέγγουσαν καλλίστως,
ὄρνεα δύο πτερωτὰ πετόμενα πρὸς ὕψος,
ὁμοίαν ὄψιν ἔχοντα ταῦτα τὴν τῶν ἀνθρώπων·
ἐξ ὕψους οὖν ἐκραύγαζον ἑλληνικῇ τῇ γλώσσῃ:
»Χώραν πατεῖς, Ἀλέξανδρε, τὴν τοῦ Θεοῦ καὶ μόνου·
δείλαιε, προσανάστρεφε, πατεῖν γὰρ οὐ δυνήσῃ
μακάρων τόπους τοὺς καλοὺς τῶν μεμακαρισμένων.
Ὑπόστρεψον οὖν, ἄνθρωπε, καὶ γῆν σοι δεδομένην
πάτει καὶ κατατρύφησον· τί κοπιᾷς εἰς μάτην;

Σύντρομος δὲ γενόμενος ἐκ τῆς φωνῆς τῆς τούτων
συγκατεπείσθην παρευθὺς αὐτῇ φωνῇ στρουθίων.
Ἐν δὲ καὶ πάλιν ἐξ αὐτῶν ὀρνέων προσεφώνει:
»Τάχιστα πρὸς ἀνατολήν, Ἀλέξανδρε, πορεύου·
ἡ βασιλεία Πώρου γὰρ ὑποταγήσεταί σοι.«
Ἐλθ' οὕτως τοῦτο τάχιστα πρὸς πόλον ἐπανῆλθεν·
ἐγὼ δ' αὐτὸς τὴν Πρόνοιαν παλλὰ καθικετεύσας
Ὁρᾷς ὀρνέων πρόρρησιν; ἄγγελος ἦν ὁ λέγων.
τὰς ὁδηγούσας ὕνους μοι βαλεῖν ἔμπροσθεν εἶπον.
Πρὸς οἰκουμένην οὖν λοιπὸν Ἀλέξανδρος ἐστράφη.
καὶ τὴν τῶν ἄστρων ἅμαξαν πάλιν διελθόντες
δὶ ἡμερῶν πρὸς εἴκοσι δυσὶ περιπατοῦντες
ἀπήλθομεν πρὸς τὴν φωνὴν καὶ τὴν κραυγὴν τῶν πώλων,
ἡμῶν δεικνύντων τὴν ὁδὸν τῶν ὄνων τῶν θηλέων.
Πολλοὶ δὲ τῶν στρατιωτῶν ἐκ τῶν ἐκείνων τόπων
ἕκαστος κατεβάστασεν ὃ πρὸς τὸ σκότος εὗρεν·
αὐθις ἡμῶν οὖν πρὸς τὸ φῶς πάντων ἐπανελθόντων,
εὑρέθη τοῦτο δόκιμον καὶ κάλλιστον χρυσίον.
Ὁ μάγειρος σὺν τούτοις οὖν εἶπε τὸ τοῦ ταρίχου,
ζώωσεν, τὴν ἐμψύχωσιν καὶ τὴν φυγὴν τὴν τούτου.
Ἐγὼ δε τοῦτον ὀργισθεὶς προσέταξα τυφθῆναι,
ὡς μὴ τὸ πρᾶγμα πρότερον δείξας μοι τοῦ ταρίχου.
Φιλτάτη μῆτερ, ἔρρωσο σὺν τῷ καθηγητῇ μου.«
Μετὰ δὲ ταῦτ' Ἀλέξανδρος ἐποίει τὴν πορείαν,
τῶν Μακεδόνων ἅπαντα παραλαβὼν τὰ πλήθη,
πρὸς βασιλέα τῶν Ἰνδῶν, τὸν προρρηθέντα Πῶρον.
Πολλὴν οὖν ἔρημον ὁδὸν καὶ τόπους διελθόντες
ἀνύδρους, φαραγγώδεις τε καὶ φοβερούς, χρημνώδεις,
πρὸς Μακεδόνας ἔλεγον ἅπαντες οἱ σατράπαι:
»Μέχρι Περσίδος ἀρκετὸν ἡμᾶς ποιεῖσθαι μάχην
καὶ τὸν Δαρεῖον καθελεῖν, ὡς ἀπαιτοῦντα φόρους
ἡμᾶς καὶ πάντας Ἕλληνας· κάμωμεν τί γὰρ ἄρτι
ἐρχόμενοι πρὸς τοὺς Ἰνδοὺς εἰς θηριώδεις τόπους,
Ἑλλάδι μὴ προσήκοντας, ἠχριωμένους ὄντας;
Ἐὰν δ' Ἀλέξανδρος αὐτὸς τῇ μεγαλοφροσύνῃ

τυγχάνῃ καὶ πολεμιστὴς καὶ θέλῃ καταλῦσαι
τοὺς τῶν βαρβάρων ἅπαντας σατράπας καὶ πᾶν ἔθνος,

267. Εἰς βασιλέα τῶν Ἰνδῶν ἀπέρχεται τὸν Πῶρον.

τί προσανοηταίνομεν ἡμεῖς ἀκολουθοῦντες;

268. Ἔφησεν οὖν Ἀλέξανδρος πᾶσι σατράπαις ταῦτα.

Ἐρχέσθω μόνος οὖν αὐτὸς καὶ μόνος πολεμείτω.
Ταῦτα μαθὼν Ἀλέξανδρος καὶ πάντας Μακεδόνας
διαχωρίσας ἐκ Περσῶν, Ἕλληνας δὲ ὁμοίως,
ἔφησεν οὗτος πρὸς αὐτούς: «Ἄνδρες συστρατιῶται,
σύμμαχοι Μακεδόνες μου καὶ πάντες οἱ στρατάρχαι,
πάντες Πέρσαι πολεμοι τὴν χθὲς ἡμῶν προσῆσαν·
ὑμεῖς οὖν τί γογγύζετε, διαταγὴν ποιοῦντες
ἐμὲ μόνον πορεύεσθαι καὶ μάχεσθαι βαρβάρους;
Λοιπὸν ὑπόμνησιν ὑμῖν ταύτην ἐγὼ ποιήσω·
ὡς τοὺς πολέμους ἔγωγε τοὺς δυνατοὺς ἐκείνους
μόνος αὐτὸς ἐνίκησα, τὴν τῶν Ἰνδῶν δὲ μάχην
ἐγὼ κατατροπώσομαι καλλίστῃ συμβουλίᾳ.
Οἴδατε πάντες γὰρ ὑμεῖς, ἡνίκα πρὸς Δαρεῖον
ἀπήλθομεν μαχήσασθαι, φόβῳ κατεκρατεῖσθε·
ἀλλ' ὅμως ἓν μου βούλευμα πάντων ψυχὰς ἐκράτει
καὶ πάντας κατεθάρσυνε πρὸς πόλεμον Δαρείου.
Πρὸς γὰρ τὴν τούτου δύναμιν ὑμῶν προσδειλιώντων,
οὐ πάντας κατεθάρρυνον πρῶτος ἐν τῷ πολέμῳ;
οὐκ ἔλαβον αὐτὸς πληγὴν ἐν συμπλοκῇ Δαρείου;
οὐκ ἐγενόμην ἄγγελος ἐγὼ πρὸς τὸν Δαρεῖον;
ἐν τοῖς κινδύνοις πρώτιστος οὐκ ἐγενόμην μᾶλλον;
Τί δε προσεβουλεύσασθε πρὸς τὴν Μακεδονίαν
καθυποστρέφαι τάχιον; ἀπέλθετε δὲ μᾶλλον
καὶ διασώσατε σαυτούς· μὴ γοῦν ἀμφισβητεῖτε
πρὸς ἑαυτοὺς μαχόμενοι καὶ πρὸς ἀλλήλους οὗτοι·
οὐδὲν γὰρ δύναται ποιεῖν στρατία μονωτάτως
δίχα φρονήσεως καλῆς τοῦ βεβασιλευκότος.»
Εἰπόντος οὖν οὕτως αὐτοῦ, προσέπιπτον οἱ πάντες

267. Ἔκλιναν χάραν δουλικῶς πάντες αὐτῷ στρατάρχαι, καὶ καθικέτευον αὐτῷ πᾶσης ὀργῆς τοῦ λῆξαι

270. Ἔφθασε γοῦν Ἀλέξανδρος εἰς χώραν τὴν τοῦ Πώρου.

καὶ τούτους ἔχειν σὺν αὐτῷ συμμάχους μέχρι τέλους.
Ἀλέξανδρος οὖν τάχιστα πρὸς τῶν Ἰνδῶν τὴν χώραν
ἀνδρείως εἰσελήλυθε σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει,
καὶ προσυπήντησαν αὐτῷ Πώρου γραμματοφόροι
ἐπιστολὰς κομίζοντες· ἃς καὶ λαβὼν εἰς χεῖρας
προσέταξε μέσον στρατοῦ ταύτας ἀναγνωσθῆναι.
Ἔλεγον δὲ τὰ γράμματα κατὰ λεπτὸν τοιάδε:
«Πῶρος Ἰνδῶν ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας Ἀλεξάνδρῳ,
τῷ πόλεις καταστρέφοντι, λεηλατοῦντι ταύτας.
Ἀναχωρεῖν προστάσσω σοι μετὰ πολλοῦ τοῦ τάχους.
Τί δύνασαι πρὸς τὸν Θεόν, ἄνθρωπος σὺ τυγχάνων;
Ἐνταῦθα τί καὶ πάρει σὺ μετὰ τῶν σῶν ἀφρόνως,
πρὸς μάχην ἀσθενέστερος ὢν καὶ πεπλανημένος;

271. Ἔγραφε Πῶρος πρὸς αὐτὸν Ἀλέξανδρον τοιάδε.

Νομίζεις εἶναι σθεναρὸς ὑπὲρ Ἰνδοὺς καὶ μέγας·
γίνωσκε γοῦν, Ἀλέξανδρε, μείζων τυγχάνω πάντων,
μὴ μόνον μέγας βασιλεὺς ὢν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων,
ἀλλ' ἔχω καὶ Διόνυσον θεὸν προσσυμμαχοῦντα,
ὃν καὶ πατέρα τῶν θεῶν λέγουσι πάντες εἶναι.
Καὶ συμβουλεύω κάλλιστα, μᾶλλον δέ σοι προστάσσω
ἐπαναστρέψαι πρὸς τὴν σὴν πατρίδα, τὴν Ἑλλάδα·
οὐ γὰρ καταφοβήσει με σοῦ πρὸς Δαρεῖον μάχη,
οὐδὲ τῶν ἄλλων τῶν ἐθνῶν αἱ κάκιστα φοβήσεις,
δι' ὧν ἐγένου τυχηρὸς αὐτὸς καὶ τολμητίας.
Ἅπαραι γοῦν ταχύτατα τῶν ὧδε καὶ πορεύου
πρὸς τὴν ἐνεγκαμένην σε πόλιν, πεπλανημένε,
καὶ μὴ φαντάζῃ δυνατός, ἀνίσχυρος ὑπάρχων.
Ἂν δὲ καὶ χρείαν ἔχωμεν Ἑλλάδος, σῆς πατρίδος,
Ἰνδοὶ καθυπετάξασι πρῶτοι παρὰ τῶν Ξέρξην,
ἀλλ' ὡς μηδὲν κατέχοντας ἄξιον θεωρίας
βασιλικῆς ἢ γνώσεως, μᾶλλον δ' ἀχρεῖον ἔθνος,
προσαπεστράφημεν ὑμᾶς, μή που καὶ μανθάνωμεν
τὸ χρεῖττον πᾶς ἐπιθυμεῖ καὶ σπεύδει συλλαβέσθαι.
Ὡς δ' ἤκουσεν Ἀλέξανδρος Πώρου κενοφωνίας,

ἄκρως προσεμειδίασε καὶ λέγει τοῖς σατράπαις:
»Ὁρᾶτε Πώρου γράμματα παρόμοια Δαρείου;
Ἡ ἀγνωσία φρόνησις ὑπάρχει τοῖς βαρβάροις.
Ὥσπερ γὰρ ζῶα παρ' αὐτοῖς εἰσὶν ἠγριωμένα,
ἐλέφαντες καὶ τίγριδες, λέοντες σὺν παρδάλοις,
γαυρούμενα τῷ σώματι καὶ τῇ δυνάμει τούτων,

Ἐθάρσυνεν Ἀλέξανδρος καὶ πάλιν Μακεδόνας.

ἡττῶνται καὶ ζωγροῦνται δὲ μάλιστα παρ' ἀνθρώπων,

Ἀντέγραφεν ἐπιστολὴν Ἀλέξανδρος τῷ Πώρῳ.

οὕτω καὶτῶν οἱ βασιλεῖς, γαυρούμενοι βαρβάροις
τῷ πλήθει τούτων στρατιᾶς, κατατροποῦνται μᾶλλον
ὑπὸ μείστης γνώσεως τῶν ἰσχυρῶν Ἑλλήνων.
Ὁρῶ καὶ Πῶρον δυστυχῆ παρόμοιον Δαρείου.«
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν Ἀλέξανδρος πρὸς ἅπαντα τὰ πλήθη,
καὶ Πώρου τὰς ἐπιστολὰς πάντῃ καταγελάσας
καὶ πάντας πρὸς τὸν πόλεμον θαρσύνας καὶ στηρίξας,
γράφει τῷ Πώρῳ βασιλεῖ τοιαῦτα κατὰ λέξιν:
»Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἄνακτι Πώρῳ χαίρειν.
Περισσοτέρως μᾶλλον σὺ προθύμους ἀπειργάσω
πρὸς μάχην ὀτρυνθῆναί σοι τοὺς τῶν Ἑλλήνων παῖδας,
ὡς τὴν Ἑλλάδα λέγοντα μηδὲν χρηστὸν κατέχειν
θεώρημα βασιλικόν, ὅμᾶς δ' Ἰνδοὺς κεκτῆσθαι
πάντα τὰ τιμιώτερα, πόλεις χρηστὰς καὶ χώρας.
Οἶδα γὰρ ὡς πᾶς ἄνθρωπος λαβεῖν θέλει τὸ κρεῖττον,
οὕπω κατέχειν ἔλαττον, καθὼς αὐτὸς σὺ γράφεις·
ἐπεί δ' οὐκ ἔχομεν ἡμεῖς τι τῶν ἀγαθεστέρων,
οἱ βαρβαρώδεις οὗν ὑμεῖς καταπεφᾶτε τούτων,
ἐπιθυμοῦμεν τοῦ λαβεῖν πάντων ἡμῶν κρειττόνων,
καὶ συναγωνιζόμεθα τὴν χώραν ὑμῶν πᾶσαν
καὶ πάντα πλοῦτον τὸν ὑμῶν καλῶς προσπλουτισθῆναι.
Γράφεις δ' αὐτὸν εἶναι θεὸν καὶ βασιλέα πάντων
τῶν ἐπὶ γῆς, μεγαλαυχῶν ὥστε καὶ τὸν θεόν σου
ἀνώτερον καὶ δυνατὸν καὶ μείζονα προσεῖναι.
Πρὸς ἄνθρωπον αὐτὸς ἐγὼ βάρβαρον καὶ ἀτρωσῶδη
συνάψαι μάχην ἔρχομαι καὶ καταπολεμῆσαι,

καὶ οὐχ ὡς λέγεις πρὸς θεόν· θεοῦ γὰρ πανοπλίαν
ἐπενεγκεῖν οὐ δύναται φύσις ἡ τῶν ἀνθρώπων,
ὥσπερ οὐδ' ἴχνη τῆς βροντῆς, οὐκ ἀστραπῆς τὸ φέγγος,

Ἀντέγραφεν Ἀλέξανδρος ἐπιστολὴν τῷ Πώρῳ.

οὐ χεραυνοῦ τὴν ἔκκαυσιν κατεῖδέ τις ἀτρόμως. ὀργὴν
Ἀλλ' ὥσπερ οὐκ ἐθάμβησαν τὰ πλήθη τῶν βαρβάρων,
τῶν ἡττηθέντων παρ' ἐμοῦ καὶ κατατροπωθέντων,
τὸ τῆς ψυχῆς μου πρόθυμον, οὕτως οὐδ' οἱ κομπώδεις
λόγοι σου, Πῶρε, δύνανται δειλίαν ἐμβαλεῖν μοι.«
Ὁ Πῶρος δὲ δεξάμενος τὰ γράμματ' Ἀλεξάνδρου
καὶ μέσον πάντων ἀναγνοὺς ὠτρύνθη σφόδρα μᾶλλον,
καὶ τάχιστα συναγαγὼν τὰ πλήθη τῶν βαρβάρων
καὶτοὺς ἐλέφαντας αὐτούς, ἄλλα πολλὰ θηρία,
ἅτινα συνεμάχοντο πρὸς πόλεμον τῷ Πώρῳ τῆς Ἰνδοῖς
σὺν σκεύεσι μηχανικοῖς, ἕτοιμος ἐγεγόνει.
Ὡς δὲ πλησίον ἦλθοσαν τούτων οἱ Μακεδόνες,
Πέρσαι καὶ πάντες Ἕλληνες, Ἀλέξανδρος προσβλέψας

Ἔρχεται πρὸς τὸν πόλεμον Πῶρος μετὰ θηρίων.

μεγάλην τὴν παράταξιν τοῦ Πώρου, ἐφοβήθη

Ἀλέξανδρος ἐλήλυθεν ὡς πρέσβυς εἰς τὸν Πῶρον.

οὐ στρατιώτας τοὺς αὐτοῦ, τούτου δὲ μᾶλλον θῆρας·
ξένον γὰρ ἦν θεώρημα τῶν φοβερῶν θηρίων·
οὐκ ἦν ἡ μάχη πρὸς Ἰνδούς, ἀλλὰ πρὸς τὰ θηρία.
Γίνεται γοῦν Ἀλέξανδρος ἄγγελος αὐτοῦ πάλιν
καὶ πρὸς τὴν πόλιν ἔρχεται κατασκοπεῦσαι Πῶρον.
Σχῆμα δὲ στρατιωτικὸν περιβαλὼν εἰσῆλθεν,
Ἰνδοῖς δόξας ὀφώνια τροφὰς ἐξαγοράσαι·
ὄντινα τάχος βασιλεῖ τῷ Πώρῳ παριστῶσι.
Λέγει δὲ Πῶρος πρὸς αὐτόν: »Ἀλέξανδρος πῶς ἔχει.«
Ἔφησεν οὖν Ἀλέξανδρος: »Καλῶς μετ' εὐρωστίας,
ἐπιθυμεῖ δὲ κατιδεῖν Πῶρον τὸν βασιλέα.«
Ὅθεν λαβὼν Ἀλέξανδρον ὁ Πῶρος παραυτίκα
ἐδείκνυεν ἐλέφαντας, θηρία τ' ἄλλα πλεῖστα,
λέξας αὐτῷ: »Πορεύθητι καὶ φράσον Ἀλεξάνδρῳ

τοὺς θῆρας τοὺς ὁμοίους σου πρὸς πόλεμόν σοι φέρω.« =LB
Ἀπὸ τοῦ Πώρου δ' ἐξελθὼν Ἀλέξανδρος αὐτίκα
καὶ τούτου τὴν παράταξιν καλῶς καταστοχάσας,
αὐτῶν θηρίων τὴν ἰσχύν, ἦλθε πρὸς τοὺς ἰδίους.
Ἐπινοεῖ δ' Ἀλέξανδρος σόφισμά τι γενναῖον·
ὅσα τὰ καταφράγματα, χαλκοῦς τοὺς ἀνδριάντας,
εἶχον αὐτὸς καὶ στρατηγοὶ καὶ πάντες Μακεδόνες,
ἐπιμελῶς προσέταξε καταπυροῦσθαι ταῦτα,
ὡς εἶναι πῦρ τὸν σίδηρον, κατέμπροσθεν δὲ πάντα
πάσης τῆς παρατάξεως ὡς μέγα τεῖχος στήσας,
ἐκέλευσε τὴν σάλπιγγα πολεμικὴν σημῆναι.
Ὁ Πῶρος δ' αὐθις ἔφησεν ἀπολυθῆναι θῆρας.
Τὰ γοῦν θηρία σὺν ὁρμῇ μεγίστῃ συνελθόντα
ταχίστως κατεθράξαντο πάντων τῶν ἀνδριάντων·
ὅθεν αὐτῶν τὰ στόματα παρὰ τῶν πυρουμένων
296. Σίδηρα πάντα καὶ χαλκοῦς ἴστησι πυρουμένους.
καταχαιόμενα σκευῶν, οὐκέτι πρὸς ἀνθρώπους
299. Ἐκάησαν τὰ στόματα θηρῶν αὐτῶν τοῦ Πώρου.
Τέθνηκεν ὁ Βουκέφαλος· Ἀλέξανδρος ἐτράπη.
κατίσχυον ἐπιπηδᾶν, ἄπρακτοι δ' ἦσαν οὗτοι.
Οὕτω καλῶς Ἀλέξανδρος ὁρμὴν τὴν τῶν θηρίων
κατέπαυσεν ὡς νουνεχὴς γνώσει μεγίστῃ τούτου.
Ὁρᾷς καλλίστην φρόνησιν καὶ σόφισμ' Ἀλεξάνδρου;
Κατετροποῦντο δὲ λοιπὸν Ἰνδοὺς οἱ Μακεδόνες δὲ
καὶ τούτους κατεδίωκον σφάττοντες κατὰ κράτος,
ἔχοντες Πέρσας ἰσχυροὺς συμμάχους καὶ βαρβάρους,
βάλλοντες τούτους βέλεσι, πυκναῖς τοξοβολίαις,
πολλὴ δὲ γέγονεν αὐτοῖς ἡ μάχη τοῦ πολέμου.
Νῶτα δεδώκασιν Ἰνδοὶ πᾶσι τοῖς Μακεδόσιν,
αὐτὸ δὲ στράτευμα Περσῶν γενναίως ἠνδραγάθει·
ἀλλ' ἵππος ὁ Βουκέφαλος ἐξασθενήσας πίπτει
καὶ λύπην προεξένησε μεγάλην Ἀλεξάνδρῳ·
λοιπὸν χαῦνος ὁ πόλεμος ὕστερον ἐγεγόνει.
Ἡμέρας τοίνυν εἴκοσιν Ἰνδοὶ σὺν Μακεδόσι
καθ' ἓν μέρος ἐμάχοντο πολεμοῦντες μετ' ἀλλήλων·

καὶ πόλεμον ἀθροίζοντες ἅπαντες κατ' ἀλλήλων,
οὐκ ἴσχυεν Ἀλέξανδρος Ἰνδοὺς κατατροπῶσαι·
πολὺ γὰρ ἦν τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἰνδῶν καὶ μέγα·
ὄθεν καὶ διελιάσαντες Πέρσαι σὺν Μακεδόσι
σαυτοὺς κατεβουλεύσαντο τῷ Πώρῳ προδιδόναι.
Νοήσας οὖν Ἀλέξανδρος τούτων βουλὴν κακίστην
(παραδιδοῦσθαι γὰρ αὐτὸς ἔμελλε σὺν ἐκείνοις,)
σιγὴν ἐκέλευσε πολλὴν γενέσθαι τοῦ πολέμου.
Εἶθ' οὕτως ἔγραψεν αὐτὸς ἐπιστολὴν τῷ Πώρῳ,
λόγων·
»Οὐκ ἔστι, βασιλεῦ, τοῖς σοῖς Ἰνδοῖς καὶ Πέρσαις
καὶ πᾶσι Μακεδόσι μου χρηστὰ τὰ τοῦ πολέμου·
πάντες γὰρ οὗτοι φθείρονται μαχόμενοι κακίστως.
Ἕως δ' ἂν νύξ καὶ τροπὴ τούτοις προσεπισταίῃ,
278. Καὶ πάλιν ἔστειλε γραφὴν Ἀλέξανδρος τῷ Πώρῳ.
πάντες καταφθαρήσονται μαχόμενοι κακίστως.
Ἡμεῖς δὲ μᾶλλον πράξωμεν ἕτερον ὡς γενναῖοι·
ἐάσαντες τὸ στράτευμα μικρὸν ἀναπαυθῆναι
πρὸς συμπλοκὴν ἀμφότεροι, Πῶρος σὺν Ἀλεξάνδρῳ,
τὸ ξίφος ἐπιβάλλωμεν εἰς μάχην συνελθόντες,
εἶναι δὲ τὸν νικήσαντα κύριον καὶ δεσπότην
διττῶν ἐθνῶν, ὡς νικητὴν τοῦτον ἀναφανέντα.«
Χαρᾶς οὖν Πῶρος πληρωθεὶς προσέταξε γενέσθαι
τὴν Ἀλεξάνδρου πρόρρησιν ὁρμήματι καλλίστῳ·
σῶμα γὰρ Πῶρος ἔσχηκε μέγα καὶ πλῆρες πάνυ
πήχεων πέντε μετρητῶν, ὁ δὲ γενναῖος οὗτος
Ἀλέξανδρος οὐδὲ τριῶν· βραχὺς γὰρ ἦν τὸ σῶμα.
Ἔσπευδεν οὖν Ἀλέξανδρον ὁ Πῶρος θανατῶσαι·
τὰ πλήθη δὲ παρίστασαν πάντα τῶν στρατευμάτων
ἐξ ἑκατέρων τῶν μερῶν, Ἰνδῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων.
279. Ὁρᾷς Πώρου δυστύχημα καὶ τύχην Ἀλεξάνδρου.
Ἐπήδησεν Ἀλέξανδρος ὁρμήματι ταχίστῳ,
Εὐτύχησεν Ἀλέξανδρος· ὁ Πῶρος ἐφονεύθη.
ὡσαύτως Πῶρος ἔνοπλος ἤρχετο πρὸς τὴν μάχην.
Τί δαὶ καὶ προσεγένετο παρὰ τῆς τύχης Πώρῳ;
Θώρυβος ἄφνω γίνεται πολὺς εἰς τὸ τοῦ Πώρου

στράτευμα, καὶ στραφεὶς αὐτὸς τοῦ κατιδεῖν ὀπίσω
κατέφθασεν Ἀλέξανδρος ἐφ' ἵππης, καὶ κοιλάνας
Πῶρον τὸν πόδα πρότερον, εἶθ' οὕτως ἐκπηδήσας
κατὰ λαγόνος τῆς αὐτοῦ τὸ ξίφος ἐπεισῆξε,
καὶ παραυτίκ' ἀνῄρησεν Ἀλέξανδρος τὸν Πῶρον.
Ἤρξαντο γοῦν ἀμφότερα τὰ πλήθη στρατευμάτων
μάχην ποιεῖν πρὸς ἄλληλα καὶ πολεμεῖν καὶ πάλιν·
καὶ δοὺς Ἀλέξανδρος φωνὴν αὐτοῖς Ἰνδοῖς προσέφη:
»Ὦ τάλανες καὶ δυστυχεῖς Ἰνδεῖς, τί πολεμεῖτε; Πῶρος ὑμῶν ὁ βασιλεὺς ἔπεσεν, ἀνῃρέθη.«
»Ναί, πολεμοῦμεν«, ἔφησαν, »μὴ δοῦλοι Μακεδόνων καὶ λάφυρα γενώμεθα σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις.«
Εἶπε δ' Ἀλέξανδρος αὐτοῖς: »Παύσασθε πολεμοῦντες· ἀπελευθέρους γὰρ ὑμᾶς ὡς ἀναιτίους ἔχω·
ἀπέλθετε, συστράφητε, μή τινα φόβον σχόντες·
οὐ γὰρ κατετολμήσατε πρὸς τὸ στρατόπεδόν μου·
Πῶρος γὰρ κατηνάγκασεν Ἰνδοὺς μαχέσασθαί με.«
Εὐθέως οὖν ἐκέλευσε τὸν βασιλέα Πῶρον
τοῦ θάπτεσθαι βασιλικῶς πάσῃ τιμῇ μεγίστῃ,
πάντα δὲ τιμιώτερα τῶν ἀνακτόρων σκεύη
καὶ Πώρου πλοῦτον συλλαβὼν ἔρχεται πρὸς Βραχμάνους,
τοὺς μακροβίους τε φημί· ζῶσι γὰρ οὗτοι πάντες
ἐν ἔτεσι πεντήκοντα πρὸς ἑκατὸν καὶ πλείοσιν,
δι' εὐκρασίαν τὴν πολλὴν καὶ καθαρὰν ἀέρος.
Εἰσῆλθεν οὖν Ἀλέξανδρος οὐ θέλων μαχεσθῆναι,
ἀλλὰ βουλόμενος ἰδεῖν σπήλαια καὶ καλύβας

Εἰς τοὺς Βραχμάνους ἔφθασε, γῆν τὴν τῶν μακροβίων.

αὐτῶν τῶν γυμνοσοφιστῶν μαθεῖν τε βίον τούτων·

Ἡ πρὸς Ἀλέξανδρον γραφὴ πάντων αὐτῶν Βραχμάνων.

c. 5. οἳ καὶ μαθόντες τάχιστα τοῦτον παραγενέσθαι,
ἔπεμψαν πάντας τοὺς αὐτῶν μεγίστους φιλοσόφους
λέγοντες πρὸς Ἀλέξανδρον τοιάδε κατὰ λέξιν:
»Τῷ νικηφόρῳ βασιλεῖ Περσῶν καὶ Μακεδόνων, τῷ κυριεύσαντι τῆς γῆς, τυράννους καθελόντι,
πάντες οἱ γυμνοσοφισταὶ λέγομεν Ἀλεξάνδρῳ.

Ταῦτα δὲ εἶπεν οὐδὲν ὄντι ἀνθρώπῳ τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ μετὰ τῶν Ἰνδῶν μάχεσθαι

Τί παραγίνῃ πρὸς ἡμᾶς; Θέλεις τοῦ μαχεσθῆναι,
λαβεῖν τε πλοῦτον τὸν ἡμῶν τῶν εὐτελῶν Βραχμάνων;
Οὐδὲν ὀνήσεις, βασιλεῦ, μάχην ὑμῖν συνάπτων·
ξίφος οὐ πάρεστιν ἡμῖν, οὐ τοξοφόρον βέλος,
οὐκ ἄργυρος οὐδὲ χρυσὸς οὔτε τι τῶν ἐν κόσμῳ
ὄθεν οὐκ ἔχεις ἐξ ἡμῶν ἆραί τι καὶ βαστάσαι.
Εἰ δ' ἴσως βούλῃ τὸν ἡμῶν ἀναμαθέσθαι βίον,
ἔασον πάντα πόλεμον, δέησιν δὲ προστίθου
μὴ πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' εἰς Θεὸν τὸν ἐφορῶντα κόσμον.
Βούλῃ μαθεῖν, τίνες ἐσμὲν καὶ τίς ἡμῶν ὁ πλοῦτος;

Ἔφθασε γοῦν Ἀλέξανδρος εἰς χώραν τῶν Βραχμάνων.

Ἄνθρωποι γεγενήμεθα γυμνοὶ φιλοσοφοῦντες

Εἰρηνικῶς Ἀλέξανδρος ἐπέβη τοῖς Βραχμάνοις.

οὐκ ἐξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς ἄνωθεν Προνοίας·
σοὶ πολεμεῖν γὰρ ἔπεται, φιλοσοφεῖν ἡμῖν δε.«
Ταῦτ' ἀναγνοὺς τὰ γράμματα μᾶλλον προσκατενύγη
καὶ πρὸς αὐτοὺς εἰρηνικῶς Ἀλέξανδρος εἰσῆλθεν.
Εἶδε γὰρ παυσπέρμαπρα δένδρα σὺν πλείσταις ὕλαις,
καρποὺς δενδρῶν παντοδαπούς καὶ ποταμὸν πολύρρουν
περικυκλοῦντα πᾶσαν γῆν ἐκείνων τῶν Βραχμάνων,
ἔχοντα νᾶμα διαυγές, λευκὸν καθάπερ γάλα,
δένδρα φοινίκων πάμπολλα καρποῖς πεπληθυσμένα,
αὐτῆς ἀμπέλου κλῆμά δε περκάζοντας κατέχον
βλους χιλίους βότρυας καλοὺς ἐπιθυμίους.
Ὡς εἶδεν οὖν Ἀλέξανδρος αὐτοὺς γυμνοὺς τοὺς πάντας
ὑπὸ καλύβας σπήλαια τούτους προσκατοικοῦντας,
ἐθαύμασε τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων γυμνητίαν,
c. 6. καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐφώνησε: »Τίνες ὑμῶν οἱ τάφοι;«
Οἱ δέ φασι: »Τὸ χώρημα, πάντες ὃ κατοικοῦμεν,
ἔστιν ἡμῖν ἀνάπαυσις καὶ τάφος μετὰ ταῦτα.
Πρὸς γῆν ἀναπαυόμεθα, τέλος πάλιν γῆ τάφος.
Ἡμᾶς γὰρ πάντας γῆ γεννᾷ, ἐκ γῆς ἐσμὲν οἱ πάντες.«
Πάλιν αὐτοῖς Ἀλέξανδρος προσεπηρώτα ταῦτα:
»Ἆρα καὶ τίνες πλείονες, οἱ ζῶντες ἢ θανόντες;«
»Ἀλέξανδρε,« προσέφησαν, »οἱ μὲν ἀποθανόντες

γίνονται ζώντων πλείονες· ἀλλ' ὡς μὴ ζῶντες οὗτοι
ἐλάττονες εὑρίσκονται τῶν ζώντων, ὡς οὐκ ὄντες·
οἱ ζῶντες γὰρ ὁρώμενοι τῷδε τῷ κόσμῳ μᾶλλον
τελευτησάντων πλείονες εἰσὶ μὴ φαινομένων.«
Πάλιν αὐτοῖς Ἀλέξανδρος: »Τί δυνατὸν ὑπάρχει,
ζωὴ λοιπὸν ἢ θάνατος;« Οἱ δὲ »Ζωή« προσεῖπον.

Ἠρώτα ταῦτ' Ἀλέξανδρος, θέλων μαθεῖν τὴν λύσιν.

»ὡς ἀνατέλλων ἥλιος ἔχει λαμπρὰς ἀκτῖνας,

Ἤθελε ταῦτ' Ἀλέξανδρος μαθεῖν παρὰ Βραχμάνων.

αὐτός δε δύνων ὑπὸ γῆν ὡς ἀσθενὴς ὁρᾶται.«
Ἔτι προσεπηρώτησεν Ἀλέξανδρος καὶ πάλιν:
»Πλεῖον ἡ θάλασσα τῆς γῆς;« »Ἡ γῆ μᾶλλον« προσεῖπον·
ἡ θάλασσα γὰρ ἅπασα παρὰ τῆς γῆς κρατεῖται.« Ἕτερον ἐπηρώτησεν: »Ἆρα τί πάντων ζώων
ὑπάρχει πανουργότερον;« Οἱ δ' »Ἄνθρωπος« προσεῖπον.
Εἶτα φησὶν αὐτός: »Καὶ πῶς;« Αὐτοὶ δὲ πάλιν εἶπον:
»Μάνθανε τὴν ἀπόκρισιν ἀπὸ σαυτοῦ καὶ πείθου.
Θὴρ οὐχ ὑπάρχων ἔχεις σὺ πολλὰ θηρία μᾶλλον,
ὅπως ἑτέρων τὴν ζωὴν ἀνθρώπων ὑφαρπάσῃς.«
Οὔκουν ὠργίσθη τοῖς αὐτοῖς Ἀλέξανδρος ἀκούσας,
ἀλλὰ προσεμειδίασε καὶ πάλιν εἶπεν ἄλλῳ:
»Ἡ βασιλεία τί ἐστιν;« Ὁ δὲ: »Πλεονεξία,
ἄδικος πάνυ δύναμις, χρυσοῦ φορτίον μέγα,
τόλμα κακίστη καὶ δεινὴ καιροῦ προσσυνεργοῦντος.«
Ἄλλον αὐτοῖς ἠρώτησε: »Τί πρῶτον ἐγεννήθη;
ἡμέρα πρώτη τῆς νυκτὸς ἢ πρῶτον νὺξ ἐδείχθη;«
Αὐτοὶ προσέφησαν: »Ἡ νύξ· καὶ γὰρ τὰ γεννηθέντα
σκότῳ γαστρὸς αὐξάνονται, εἶτα πρὸς φῶς γεννῶνται.«
Καὶ πάλιν ἔφησεν αὐτοῖς: »Κρείττονα ποῖα πέλει,
τὰ μέρη τὰ πρὸς δεξιὰν ἢ τὰ πρὸς εὐωνύμοις;«
Εἶπον ἐκεῖνοι: »Δεξιὰ τὰ κρείττονα τυγχάνει·
πρῶτον γὰρ αὐτὸς ἥλιος τοῖς δεξιοῖς προσλάμπων
ἐς ὕστερον εὐώνυμα τοῦ πόλου κατατρέχει·
θηλάζει πρῶτον ἡ γυνὴ τὸ γεννηθὲν παιδίον
αὐτῷ μαστῷ τῷ δεξιῷ, μεθ' ὃν εὐωνυμίῳ.«

Μαθὼν δὲ ταῦτ' Ἀλέξανδρος ἔφησε πάλιν τούτοις:
»Ἔνεστιν ἄναξ ἐν ὑμῖν;« Εἶπον αὐτῷ Βραχμᾶνοι:
»Ναί, πρόσεστιν ἡγούμενος.« Ὁ δὲ καὶ πάλιν εἶπεν:

Βραχμᾶνοι δὲ προσέλεγον τῷ Βασιλεῖ τοιαῦτα.

»Ἤθελον τοῦτον κατιδεῖν.« Ὑπέδειξαν οὖν οὗτοι

Ἡγούμενον Ἀλέξανδρος εἶδεν αὐτὸν Δανδάμην.

ἄνθρωπον κείμενον ἐπὶ γῆν, ὃν εἶχον, τὸν Δανδάμην·
φύλλα δὲ πλεῖστα τῶν δενδρῶν ἦσαν αὐτοῦ κυκλόθεν·
κείμεναι τούτῳ πάρησαν πολλαὶ πεπόναι μᾶλλον,
ὁπῶραι καλλιστότατα, κάρυα καὶ σχῖναι.
Ἰδὼν δ' αὐτὸν Ἀλέξανδρος ἠσπάσατο τὸ τάχος.
Αὐτὸς Δανδάμης ἔφησε καθήμενος πρὸς τοῦτον,
»Χαίροις, Ἀλέξανδρε, καὶ τός,« μηδὲν αὐτὸν τιμήσας
ὡς βασιλέα μέγιστον· ἐκ γῆς γὰρ οὐκ ἠγέρθη.
ἀλλ' ἦν αὐτὸς καθήμενος γυμνότερος ὑπέρου.
Ἔνθεν καὶ προσηρώτησεν Ἀλέξανδρος Δανδάμην:
»Κτήματα πάρεισιν ὑμῖν;« Αὐτὸς »Οὐχί« προσεῖπεν,
»οὐδὲν τετράποδον ἡμῖν, οὐ σίδηρος, οὐ σῖτος,
οὐκ οἶκον ἐποικοδομαί, χρυσὸς οὔκουν, οὐ ξίφος,
οὐκ ἄργυρος, οὐ μόλυβδος· οὐκ ἄρτος, οἶνος οὔπω.
Οὐκ ἔχομεν ἱμάτων, οὐδὲ χρεωφαχίαν,
οὐδὲ τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν ἔχομεν συντεινόντων

Ἠρώτησε Δανδάμην τὰ τοιαῦτα.

ἢ συντελούντων μάλιστα τῶν πρὸς τὴν γεωργίαν,

Ὁρᾷς αὐτὸ πολίτευμα Βραχμάνων καὶ τὸν βίον;

ἀλλ' ἔχομεν τὸν κάλλιστον ἀέρα καὶ γλυκόδη,
τὸν εὔκρατον καὶ κάθυγρον καὶ πλήρη εὐωδίας,
τὸν πάσης ἁρμωσίας τε φθορᾶς ἀπηλλαγμένον·
ἔχομεν φῶς τὸν ἥλιον, ἀστέρας καὶ σελήνην·
πρόσπεινοι δ' ὅταν γένωμεν, ἐν κατακόμοις δένδροις
ἐκεῖσε πορευόμεθα τρώγοντες καρποὺς τούτων·
κύουσι γοῦν αὐτὰ καρποὺς ἀεὶ σελήνης γένναι.
Ἐν τούτοις ἄλλο μὲν ἀνθεῖ, θάτερον φυκιάζει,
ἄλλο τρυγᾶται παρ' ἡμῖν ἔχον καρποὺς καλλίστους.

* Ταλλακ.: ἐκεῖ δὲ οὐδὲ τετράπουν ὑπάρχει, οὐ γρυπός, οὐ σίδηρος, οὐκ ἀκεδουμ, οὐ τύχη, οὐκ ἄρτος, οὐκ οἶνος, οὐκ ἰμάτιον, οὐκ ἄλλο τι τῶν εἰς ἀγοράσιμα συντελούντων ἢ πρὸς ἀπόλαυσιν συντεινόντων. ἔχουσι δὲ ἀέρα λιγυρὸν τε καὶ εὔκρατον καὶ πάνυ καλλιστον.

Ὡσαύτως ἔνεστιν ἡμῖν ὁ ποταμὸς Εὐφράτης,
καὶ πρὸς αὐτὸν ἐρχόμενοι πίνομεν οἱ διψῶντες,
δοξάζοντες τὸν πλαστουργὸν μετ' εὐφροσύνης πλείστης.
Αἱ δὲ γυναῖκες πόρρωθεν εἰσὶν ἀποικισμέναι
πλησίον Γάγγου ποταμοῦ τοῖς Ἰνδικοῖς τοῖς τόποις·
οἱ γοῦν Βραχμᾶνοι πρὸς αὐτὰς περῶσι τὰς γυναῖκας
καθ' ὃν καιρὸν τὰ πρὸς βορρᾶ ἥλιος ἀνατρέχει,
ἐν Ἰουλίῳ τῷ μηνί, τῷ μετ' αὐτὸν Αὐγούστῳ·
οἵτινες εὐκρατότεροι γενόμενοι Βραχμᾶνοι
πρὸς οἶστρον διεγείρονται, μιγνύμενοι γυναῖξας.
Λέγουσι δὲ τὸν ποταμὸν Νεῖλον τὸν ἐν Λιβύῃ
μέσον τοῦ θέρους τὸν αὐτὸν μὴ πλημμυρεῖν, ὡς ἔθος,
ἀλλ' ἅπασαν τὴν Αἴγυπτον καλλίστως περικλύζειν,
ζώνην ἡλίου θέοντος τότε βορειοτέραν,
καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ποταμοῖς σμικρύνοντος τῇ θέρμῃ
καὶ ζημιοῦντος, τούτῳ δὲ πλεῖστον ἀποφευγότος.
Βραχμᾶνοι δὲ μιγνύμενοι γυναίοις, ὡς ἐρρήθη,
μόναις εἰς τεσσαράκοντα καὶ μετρηταῖς ἡμέραις,
Εἶχον αὐτοὶ καὶ γύναια, πλὴν μετὰ σωφροσύνης.
ἀντιπερῶσι πρὸς ἡμᾶς, αὐτὰς καταλιπόντες.
Ὡς σώφρων βλέφων, βασιλεῦ, Βραχμάνων σωφροσύνη.
Παιδία δὲ τῆς γυναικὸς δύο προσποιησάσης,
οὗτοι ὁ ταύτης σύνευνος ἀντιπερᾶ πρὸς ταύτην·
καὶ τὸ μὲν ἄρρεν ἀνδρωθὲν λαμβάνομεν ἐνταῦθα
εἰς πρόσωπον αὐτοῦ πατρός, ἐκεῖ δὲ πρὸς μητέρα
τὸ θῆλυ συναυλίζεται, πρόσωπον φέρον ταύτης.
Ἐπάν δε ταύταις εὑρεθῇ γυνὴ στειρευομένη,
μέχρι καὶ πέντ' ἐνιαυτῶν ὁ σύνευνος ὁ ταύτης
ἐκεῖ προσαπερχόμενος αὐτῇ συνουσιάζει·
εἰ δ' ἐν αὐτοῖς τοῖς ἔτεσιν οὔπω συλλάβῃ σπέρμα,
ταύτην ὁ ταύτης σύνευνος οὐκέτι προσεγγίζει,
ἀλλ' ἔκτοτ' ἐγκρατεύονται ζῶντες ἐν σωφροσύνῃ·
ἔνθεν οὐδὲ πολύανδρος ἔστιν ἡμῶν ἡ χώρα
διὰ ταύτην ἐγκράτειαν, τὴν ὀλιγοπαιδίαν.
Καὶ αὕτη μὲν ἐστιν ἡμῶν Βραχμάνων πολιτεία."

v. 4838 W. ὀλιγοδείαν.

Ἱστορικοὶ δὲ λέγουσι τὸν ποταμὸν τὸν Γάγγην
εἶναι δυσπεραιότατον καὶ κινδυνώδη τοῦτον.
Ὀδοντοτύραννος ἐκεῖ θηρίον ἐφιζάνει,
λίαν πολὺ τὸ μέγεθος, ὥστε πιεῖν ἀκόπως
ἐλέφαντα τὸν ἰσχυρὸν ὅλον ἐξ ὁλοκλήρου·
καὶ μὴν ἀλλὰ καὶ δράκοντες μέγιστοι πρὸς τοῖς τόποις
πήχεσιν ἑβδομήκοντα τὸ μῆκος κατοικοῦσι,
τὸ πάχος φρικωδέστατον καὶ φοβερὸν δεικνύντες,
δόξαν ἐκδιηγούμενοι τοῦ πλάστου καὶ σοφίαν.
Ἀδθὶς σκορπίοι γίνονται τῷ τόπῳ πηγυαῖοι,
μύρμηκες οἱ πρὸς ἔρημον ταύτην παλαιστιαῖοι,
ὅθεν καὶ δυσδιόδευτοι τυγχάνουσιν οἱ τόποι
τῇ κατοικήσει τῶν δεινῶν θηρίων ἰοβόλων.
Ἐλέφαντες δὲ γίνονται πλεῖστοι πρὸς τοῖς ἐκεῖσε,
Ξένα θηρία, θεατά, πρὸς ποταμὸν τὸν Γάγγην.
ὥστε σχεδὸν ἀγεληδὸν βόσκεσθαι τούτους ἅμα.
Τί θέλεις δοῦναι, βασιλεῦ; δὸς τὴν ἀθανασίαν.
Ὀδοντοτύραννος λοιπόν, τὸ προλεχθὲν θηρίον,
ἐν ταῖς τῆς περαιώσεως ἡμέραις τῶν Βραχμάνων
ὅλαις ταῖς τεσσαράκοντα φεύγει, Θεοῦ προστάξει,
ἀκίνδυνον αὐτοῖς ποιῶν τοῦ Γάγγου τὴν πορείαν.
Ὡς δ' ἔμαθεν Ἀλέξανδρος πάντα τὸν βίον τούτων,
ἐθαύμασε τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων πολιτείαν,
τὴν εἰς Θεὸν εὐσέβειαν, χρηστὴν φιλοσοφίαν,
ὅθεν καὶ στήλην ἔστησε παρὰ Βραχμάνοις, γράψας:
»Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς ἔφθασα μέχρι τούτου.«
Εἶτα προσέφησεν αὐτοῖς ἅπασι τοῖς Βραχμάνοις:
»Αἰτήσασθε, τί θέλετε, κἀγὼ προσεπιθώσω.«
Αὐτοὶ δὲ πάντες ἔκραξαν: »Δὸς τὴν ἀθανασίαν.«
Ὁ δ' ἀπεκρίθη πρὸς αὐτούς: »Οὔκουν δεσπόζω ταύτης·
κύριος ταύτης οὐκ εἰμί· ξένον τὸ πρᾶγμα, φίλοι·
βροτὸς τυγχάνω καὶ θνητός, κόνις, πηλὸς καὶ τέφρα.«
Αὐτοί δε προσαντέφησαν: »Ἆρα θνητὸς ὑπάρχεις;
μέλλεις, Ἀλέξανδρε, θανεῖν καὶ τάφῳ συγκλεισθῆναι;
καὶ τί τοσαῦτα πολεμεῖς, ἵνα τοὺς πάντας ἄρῃς;

ποῦ δ' ἀπενέγκῃς τοὺς αὐτούς, ποῦ καταλίπῃς τούτους;
τίς τὸ σὸν κράτος δέξεται, τίς τὴν ἀρχὴν κρατήσει;
ὡς εἰς Βραχμάνων, βασιλεῦ, μέλλεις τῇ γῇ ταφῆναι;
τί τρέχεις, ἄνθρωπε, λοιπόν; ἀθάνατον τί σπεύδεις;
αὔριον σὺ καὶ τὴν ζωὴν καὶ δόξαν ἀπολέσεις
καὶ πάντας τοὺς συνόντας σοι· φεῦ τίνα καταλείφεις;«
Εἶπε δ' αὐτοῖς Ἀλέξανδρος: »Ὡς δωικεῖται ταῦτα
παρὰ Προνοίας ἄνωθεν· ἡμεῖς γὰρ ὦμεν τούτων
διάκονοι καὶ πράττομεν ἐπιταγὴν ἐκείνου·
Εἶπεν Ἀλέξανδρος αὐτοῖς πάλιν Βραχμάνοις ταῦτα.
οὔκουν κενεῖται θάλασσα μὴ πνεύσαντος ἀνέμου,
Ἀλέξανδρος ἀντέφησε καὶ ταῦτα τοῖς Βραχμάνοις.
οὐ δένδρα δὲ σαλεύονται πνεύματος μὴ κινοῦντος,
οὐκ ἐνεργεῖ γὰρ ἄνθρωπος, Προνοίας μὴ θελούσης.
Πολλάκις θέλω παύσασθαι πολέμου καὶ τῆς μάχης,
ἀλλ' ὁ τῆς γνώμης τῆς ἐμῆς οὐ συγχωρεῖ δεσπότης.
Εἰ γὰρ ἡμεῖς ὁμόγνωμοι πάντες ἦμεν ἐν κόσμῳ,
ἔμελλεν οὗτος ὡς ἀργῶς ἔχων ἄπρακτα πάντα·
οὐκ ἐπατεῖτο θάλασσα, σῖτον οὐ γῆ κατεῖχεν,
οὐ γάμοι κόσμῳ πάρησαν, οὐκ ἦν παιδοποιία·
τόσαι γὰρ ἐδυστύχησαν ἐν τοῖς ἐμοῖς πολέμοις
ἄνδρας συναπολέσασαι, παιδία δ' ἄλλαι πλεῖσται·
ἐπλούτησαν οὖν ἕτεροι πάλιν ἐξ ἀλλοτρίων,
τὰ πάντα δὲ λαμβάνοντες ἡμεῖς ἕτεροις ταῦτα
διδόαμεν, αὐτοῖς δ' ἡμῖν οὐδὲν ὑπάρχει τούτων.«
Εἰπὼν οὖν ταῦτ' Ἀλέξανδρος προσήνεγκε Δανδάμῃ
χρυσίον, ἄρτους, ἔλαιον, οἶνον, τροφὰς παντοίας.
»Λάβε«, φησί, »πρεσβύτερε, πρὸς μνήμην Ἀλεξάνδρου.«
Γελάσας δ' οὗτος ἔφησεν: »Ἡμῖν ἄχρηστα ταῦτα·
μή σοι γοῦν πάλιν δόξωμεν ὡς ὑπερηφανοῦντες,
ἔλαιον αὐτὸ λάβωμεν.« Ὃ καὶ λαβὼν Δανδάμης,
ξύλα συνάξας καὶ σωρὸν μετὰ πυρὸς ποιήσας,
τὸ εἰρημένον ἔλαιον ἔχεε καταχαύσας·
εἶπε δὲ πρὸς Ἀλέξανδρον: »Ἄπελθε πρὸς εἰρήνην.«
Εἶθ' οὕτως ἀνεχώρησαν ἀμφότερα τὰ μέρη·
ὑπέστρεφεν Ἀλέξανδρος ὁδὸν τὴν κατ' εὐθεῖαν
τὴν ἐπὶ πρόσω φέρουσαν Πρασιακὴν τὴν πόλιν,

ἥτις ἐστὶ μητρόπολις τῆς Ἰνδικῆς τῆς χώρας,
εἰς ἣν καὶ Πῶρος πρότερον ἔτυχε βασιλεύων.
Ἀπήργετο δ' Ἀλέξανδρος σὺν στρατιᾷ μεγίστῃ·
Ἀλέξανδρος ἀπέρχεται πρὸς Ἰνδικὴν τὴν χώραν.
πάντες οὖν οἱ τῆς πόλεως ἐξῆλθον παραυτίκα
Ἅπαντες προσεκύνησαν Ἀλέξανδρον ἐν πόῳ.
μετὰ τιμῆς Ἀλέξανδρον καὶ δόξης προσκυνοῦντες.
Αὐτῶν δὲ πάντα τῶν Ἰνδῶν καλῶς οἰκονομήσας,
ἦλθον τινὲς ἐντόπιοι λέγοντες χρησμολόγοι
πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον Ἰνδεῖς τὰ μέλλοντα συμβῆναι:
»Μέγιστε πάντων βασιλεῦ, λήψῃ μεγάλας πόλεις,
ἀναριθμήτους, θαυμαστάς, ὄρῃ καὶ βασιλείας,
ἅπερ οὐδεὶς τῶν ἔκπαλαι κατῆρξε βασιλέων.«
Ἄλλοι δὲ τούτῳ πρόσεισιν, ὄντες ἐκ Πολυδρίων,
λέγοντες πρὸς Ἀλέξανδρον: »Ἔχομέν σοί τι δεῖξαι
παράδοξον μυστήριον, ἀντάξιον σῷ κράτει,
ἐν ἀνθρωπίνῃ τῇ φωνῇ φυτά σοι προσλαλοῦντα.
Εἴσελθε γοῦν, Ἀλέξανδρε, τοῦ κατιδεῖν τὰ δένδρα.«
Ὡς προσελθὼν καὶ κατιδὼν ἥλιόν καὶ σελήνης
ἐκεῖσε μέγαν τὸν βωμόν, ἠρώτα, »Ποῦ τὰ δένδρα;«
Ἀλέξανδρε, σὸν θάνατον σπουδάζεις σὺ μαθέσθαι;
Οἱ δ' ἔδειξαν τὸ φρούριον· ἦσαν οὖν δένδρα δύο,
Ὁρᾷς τὰ δένδρα, βασιλεῦ; μὴ μάθῃς τούτων λόγους.
ταῖς κυπαρίσσοις ὅμοια, κυκλόθεν ἄλλα δένδρα,
ἔχοντα ταῦτα καὶ καρπὸν ὡς τῆς μυροβαλάνου
τῆς οὔσης πρὸς τὴν Αἴγυπτον ἐν τόποις ἐρημίας.
Ἐκάλουν οὖν ὀνόματα δένδροις δυσὶν ἐκείνοις,
τοῖς φθεγγομένοις τὴν φωνὴν ὁμοίαν τῶν ἀνθρώπων,
τὸ πρῶτον ἄρσεν ἥλιον, τὸ θῆλυ δὲ σελήνην·
Ἰνδεῖς δὲ ταῦτα λέγουσι μουθεραμάθους κλῆσιν.
Αὐτοῖς οὖν δένδροις τοῖς δυσὶ δῶρα πολλῶν θηρίων
πλείστη προσεκεχύσμητο, ἀρρένων τὸ μὲν ἄρσεν,
θηλείων δὲ τὸ θηλυκόν· οὐκ ἦν δὲ παρ' ἐκείνοις
οὐ σίδηρος οὐδὲ χαλκὸς οὔτε πηλὸς εἰς πλάσιν,

οὔτε χρυσός, οὐ μόλυβδος, οὔτέ τι τῶν ἐν κάμῳ.
Ἦθελε γοῦν Ἀλέξανδρος μαθέσθαι παρ' ἐκείνων,
»αὗται δοραὶ τίνες εἰσὶν αἱ σκέπουσαι τὰ δένδρα;«
Ἔφησαν αὗται πρὸς αὐτόν: »Παρδάλων καὶ λεόντων.«
Καὶ πάλιν ἤθελε μαθεῖν αὐτὴν φωνὴν τῶν δένδρων·
οἱ δ' ἔφησαν: Ἀλέξανδρε, πρωΐας γενομένης,
ἡλίου τούτου φάντος, φωνή τις ἐκ τῶν δένδρων
ἀνθρωπινὴ προσγίνεται καλῶς χρησωδοτοῦσα.

301. Ἐλάλουν ὡς παρόμοια τὰ δένδρα τοῖς ἀνθρώποις.

Ὅταν γοῦν πάλιν ἥλιος ἀνέλθῃ μέσον πόλου,
ἑτέρα φωνὴ γίνεται, εἰς δύσιν πάλιν αὐτῃ,
τὸ πρῶτον ἄρσεν ἐκφωνεῖ, τρισσῶς καὐτὸ τὸ θῆλυ.«
Εἶπον δὲ πρὸς Ἀλέξανδρον ἱέρειαι τῶν δένδρων:
»Εἴσελθε καὶ προσκύνησον ἀδιακρίτως τούτοις,
ὅπως ἀκούσῃς σὺ φωνῆς καὶ σὸν χρησμὸν ἐκ τούτων.«
Λοιπὸν αὐτοῦ θελήσαντος ἐλθεῖν ἐντὸς τῶν δένδρων,
εἶπον ἐκεῖνοι πρὸς αὐτόν: »Σίδηρον οὐ καθήκει
πρὸς ἱερόν, Ἀλέξανδρε, ταῦ προσελθεῖν, καὶ πρύαχες.«
Ἐκέλευσε δ' Ἀλέξανδρος ἔξω προσαποθέσθαι
τοῦ περιβόλου σιδηρᾶ πάντα τὰ ξίφη τούτου.
Εἶθ' οὕτως ἦλθε σὺν αὐτοῖς ἔσωθεν τῶν αὐτῶν,
ἄνδρας κατέχων ἱκανούς· ὕθεν κελεύει κύκλῳ
τούτους τὸν τύπον κατιδεῖν καὶ πάντα κατοπτεῦσαι·
καί τινας δ' ἀπὸ τῶν Ἰνδῶν ἐκεῖ προὐκαλεῖτο
καταμαθέσθαι παρ' αὐτῶν πάντα τὰ κεκρυμμένα.
Ὡς δ' οὐκ ἠκούετο φωνή, καθὼς αὐτοὶ προσεῖπον,
εἶπεν αὐτοῖς Ἀλέξανδρος μεθ' ὅρκων χρησμολόγους:
»Ἂν μὴ φωνὴ προσακουσθῇ μέχρις αὐτῆς ἑσπέρας,
ὥστε λαβεῖν ἐμὲ χρησμόν, ζῶντας ὑμᾶς ἐμπρήσω.«
Τοῦ δῦναι δὲ τὸν ἥλιον, ὡς σύνηθες, τὸ δένδρον
φωνὴν Ἰνδῶν ἐφώνησε φθεγγόμενον ἀρίστως·
οἱ δὲ συνόντες σὺν αὐτῷ, πάντα τὰ λαληθέντα
καλῶς κατανοήσαντες καὶ σφόδρα φοβηθέντες,
οὐκ ἤθελον τῷ βασιλεῖ τὰ τῆς φωνῆς μαθέσθαι·
σύννους οὖν οὗτος γεγονὼς καὶ τούτους κατὰ μόνας
παραλαβὼν ἠρώτησε: »Τίς ἡ φωνὴ τοῦ δένδρου;«

Κρυφίως δ' οὗτοι πρὸς αὐτόν, »Ἀλέξανδρε«, προσεῖπον,
»ἔχεις κακῶς ἐκ τῶν Ἰνδῶν τὸν βίον ἐξελθεῖν σε.«
306. Μὴ μάθῃς τὸν χρησμὸν αὐτόν, Ἀλέξανδρε, τῶν δένδρων.
Τῶν παρεστώτων πάντων οὐκ ἀποτερατωθέντων,
303. Ξένα φρατὰ μυστήρια· πρόσχες καλῶς καὶ μάθοις.
ἠθέλησεν Ἀλέξανδρος πάλιν χρηματισθῆναι,
μαθεῖν δὲ πάντα μέλλοντα πρὸς τῆς φωνῆς τοῦ δένδρου·
εἰσῆλθεν οὖν ἐπερωτῶν, ὅπως μητέρα τούτου
σχετλι τὴν ἑαυτοῦ μητροκτονήσῃ
ἰδεῖν προσκαταξιωθῇ καὶ γῆν τῶν Μακεδόνων.
Ἀνατελλούσης δὲ λοιπὸν ὡς ἔθος τῆς σελήνης,
τὸ δένδρον προσεφώνησεν ἑλληνικῇ τῇ γλώσσῃ:
»Ἐν Βαβυλῶνί σε θανεῖν, Ἀλέξανδρε, προλέγω·
σὺ φονευθεὶς ἐκ τῶν Ἰνδῶν καὶ μᾶλλον οὐ δυνήσῃ
γῆν Μακεδόνων κατιδεῖν ἢ τὴν Ὀλυμπιάδα.«
Ἔκθαμβος οὖν γενόμενος Ἀλέξανδρος αὐτίκα
στεφάνους ἐβουλεύσατο καλοὺς βαλεῖν τοῖς δένδροις.
Ἱερεῖοι προσέφησαν: »Οὐκ ἔξεστι γενέσθαι·
εἰ δὲ βιάζῃ, βασιλεῦ, καὶ βούλῃ, πρᾶξον τοῦτο·
ὅσα γὰρ δόξῃ βασιλεῖ ποιῆσαι, νόμος ἔστιν.«
Αὐτὸς γοῦν ὅλος γεγονὼς λύπῃ βεβαπτισμένος,
ὄρθρου ταχέως ἀναστὰς σὺν ἱερεῦσι πᾶσιν
εἰσῆλθεν ἔνδον μετ' αὐτῶν τῆς ἱερωδενδρίας,
καὶ προσευξάμενος ἐκεῖ σὺν πᾶσιν ἱερεῦσι
καὶ χεῖρα θεὶς τὴν ἑαυτοῦ στελέχῃ τῇ τοῦ δένδρου,
ἂν ἄρα προσπεπλήρωνται ζωῆς ἔτη τῆς τούτου
τὸ δένδρον ἐπηρώτησε, θέλων μαθεῖν τὸ πέρας.
Ἅμα δὲ τὴν ἀνατολὴν ἡλίου γενομένην
καὶ τὴν αὐγὴν ἐλθεῖν τε πρὸς τὴν μορφὴν τοῦ δένδρου,
ὀξεῖα φωνὴ γέγονε λέγουσα διαρρήδην:
»Ἀλέξανδρε, πεπλήρωται σὸς χρόνος ὁ τοῦ βίου,
πλὴν οὐ ταφῇς σὺ πρὸς τὴν γῆν τὴν σὴν Μακεδονίαν
ἢ κατιδεῖν μητέρα σὴν οὐκ ἔχεις, ἀλλ' ἐν ταύτῃ
τῇ Βαβυλῶνι πρὸς μικρὸν κακῶς καταφθαρήσῃ,
καὶ μετ' ὀλίγον μήτηρ σή, σύζυγός σου Ῥωξάνη
Φεῦγε φωνήν, Ἀλέξανδρε, κακίστην τὴν τῶν δένδρων.

μέλλουσιν αὖται παρ' Ἰνδῶν δεινῶς ἀποκτανθήναι·

Καὶ πάλιν ἐπερώτησεν Ἀλέξανδρος τὰ δένδρα,
ἤκουσε τούτου θάνατον· ὦ συμφορᾶς μεγίστης.

λοιπὸν ἐμὲ τοῖς ἔμπροσθεν πλέων μὴ διενύχλει· καὶ γὰρ ἀκούσῃς ἕτερον· ἄπελθε γοῦν τῶν ὧδε.

Περίλυπος δὲ γεγονὼς Ἀλέξανδρος καὶ πάλιν,
ἐκεῖθεν ἀνεχώρησεν Ἰνδῶν ἐάσας χώραν,
καὶ πρὸς τὰ Σεμιράμεως ἀνάκτορα κατῆλθεν.
Ἦσαν καὶ γὰρ περίφημα καὶ θαυμαστὰ τῷ κάλλει,
προσῆν δ' ἐκεῖ βασίλισσα, χήρα γυνὴ Κανδάκη,
ὄψει καλή τε καὶ λαμπρά, περιφανὴς τῇ ἀὐξῇ,
σχοῦσα καὶ πλοῦτον θαυμαστόν, χρυσόν, τιμίους λίθους.
Ἔπεμψεν οὖν Ἀλέξανδρος ἐπιστολὰς πρὸς ταύτην,
αἴτινες καὶ προσέλεγον τοιαῦτα κατὰ λέξιν:
Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τῇ πρὸς Βερῶν Κανδάκῃ
τῇ βασιλίσσῃ, καὶ τοῖς σοῖς πᾶσι τυράννοις χαίρειν.
Εἰς Αἴγυπτον ἐρχόμενος σὺν πάσῃ μου δυνάμει,
κατέμαθον μέσον ὁδοῦ τῶν ἀρετῶν ἐνεῖναι
βωμὸν ἐν τόποις τοῖς ὑμῶν, ὡς μέγα τοῦτον τέρας·

Ἀφεὶς Ἰνδῶν περίχωρον ἦλθε πρὸς τὴν Κανδάκην.

ὡσαύτως προσανέμαθον εἶναι Θεοῦ μνημεῖον

Ἀλέξανδρος ἐπιστολὴν ἔπεμψε τῇ Κανδάκῃ.

ἐν πεδιάσιν ἰνδικοῖς, μέγιστον ἡρωεῖον,
ἅπερ ἰδεῖν ἐπιθυμῶ καλῶς καὶ κατοπτεῦσαι,
καὶ ταῦτα λέξαι πρὸς ὑμᾶς, ὡς πάμπολυν τὸν χρόνον
ὑμεῖς ἐκυριεύσατε πάσης τῆς γῆς Αἰγύπτου,
τυραννικῶς κατάρχοντες τόπους τοὺς ἀλλοτρίους.
Ὅθεν καὶ γράφω πρὸς ὑμᾶς φόρους μοι χορηγῆσαι.
Εἰ δ' οὔ, πρὸς μάχην ἔρχομαι κακῶς ἐξολοθρεῦσαι
χώραν ὑμῶν τὴν τῶν Ἰνδῶν αὐτὴν τὴν ἐσωτέραν.
Γράψατε δὲ τὰ κρείττονα καὶ προσδηλώσατέ μοι.
Κανδάκη τοίνυν ἔρρωσο σὺν πᾶσι σοῦ τυράννοις.«
Τὰ δ' Ἀλέξανδρου γράμματα Κανδάκη κατιδοῦσα
καὶ γνοῦσα τούτων δύναμιν, ἀντέγραψε τὸ τάχος
στείλασα πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολὴν τοιάνδε:

»Βερώνης ἡ βασίλισσα Κανδάκη, σὺν τυράννοις,
αὐτῷ κρατίστῳ βασιλεῖ τάδ' Ἀλεξάνδρῳ λέγω.
Μὴ καταγνῷς χρωτὸς ἡμῶν καὐτῆς τῆς θεωρίας·

Ἡ πρὸς αὐτὸν Ἀλέξανδρον ἐπιστολὴ Κανδάκης.

λαμπρότεροι γὰρ ἔνεσμεν αὐτῆς ψυχῆς τῷ κάλλει
τῶν λευκοτάτων παρά σοί· πλῆθος πολὺ γοῦν ὤρεν,
ἔχομεν δ' ὀγδοήκοντα σκυτάλους ἐν ἑτοίμῳ
κακοποιῆσαι τοῖς ἐχθροῖς πᾶσι τοῖς ἡμετέροις.
Ὅμως εἰ φόρους σὺ ζητεῖς, τί φόβον ἐπεισάγεις;
Ἐστείλαμεν, Ἀλέξανδρε, πρέσβεις κομίζοντάς σοι
ὁλοσφυρήτους ἑκατὸν πλίνθους καλοῦ χρυσίου,
Αἰθίοπας ἀνήβους τε παῖδας πεντακοσίους,
φέττας καλοὺς πρὸς ἀριθμὸν ὄντας πεντακοσίους,
στέφανον πολυτίμητον ἐκ λίθων καὶ μαργάρων
δοκιμωτάτου τε χρυσοῦ λιτρῶν πεντακοσίων,
ὅρμους ἐσφαγισμένους δὲ δέκα, στατῆρας δέκα,
τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν κύνας ἀνθρωποφάγους,
σὺν τούτοις πέντ' ἐλέφαντας, ὀδόντας ἐλεφάντων
τριακοσίους, ταύρους δὲ τριάκοντα μαχίμους,
ἡμέρους δέκα πάρδαλεις, γλωσσόχομα σὺν τούτοις
πεντήκοντα τὰ κάλλιστα, σὺν πέπλοις πολυτίμοις,
τριακοσίων δὲ θοὰς παρδάλεων καὶ ῥάβδους
ὡς τρισχιλίους μετρητούς, ὄντας ἐβελλαναίους·
καὶ λάβε ταῦτ', Ἀλέξανδρε, δῶρον, ὥσπερ σὺ βούλῃ,
γράψον δ' ἡμῖν τὰ περὶ σοῦ, καὶ πάσης γῆς κατάρξῃς.
Ἔρρωσο τοίνυν, βασιλεῦ, σὺν πᾶσί σου σατράπαις.«

Δεξάμενος δ' Ἀλέξανδρος τὰ γράμματα Κανδάκης
τὸν Κλεομένην ἔπεμψε, τὸν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου,
πάντα παραλαβεῖν αὐτὰ τὰ δῶρα τῆς Κανδάκης.
Τί δαι σοφίζεται λοιπὸν μέγιστον ἡ Κανδάκη;
Ἀκούσασ', ὡς Ἀλέξανδρος ἀπέρχεται πρεσβεύων
καὶ προσχειροῦται βασιλεῖ τούτου μεγίστῃ γνώσει,
ἕνα τῶν τοῦτς Ἕλληνα καλέσασα ζωγράφον

Σύφισμα βλέφον γυναικὸς τῆς χήρας τῆς Κανδάκης.

τοῦτον προσενετείλατο κρυφίως πορευθῆναι,

310. Κανδαύλη τὴν ὁμόζυγα Βέβρυκος ἁρπάζει.

ὁμοίωμ' Ἀλεξάνδρου δὲ λαβεῖν καὶ ζωγραφῆσαι,
καὶ καταμόνας πρὸς αὐτὴν διδόναι τὴν Κανδάκην·
ὃ καὶ ποιήσας εὐτυχῶς ἤνεγκε ταύτῃ τοῦτο.
Αὕτη δὲ συγκατέκρυψεν αὐτὸ μετ' ἀσφαλείας,
καλῶς παραφυλάττουσα, μή τινος τοῦτο γνόντος.
Καὶ μεθ' ἡμέρας δέ τινας αὐτὸς υἱὸς Κανδάκης
πρῶτος, Κανδαύλης, ἐξελθὼν σὺν μετρητοῖς ἱππέως
φέρων καὶ τὴν ὁμόζυγα ἀπήρχετο τελέσων
θυσίαν Ἄρει Διὶ πρὸς τὰς Ἀμαζονίδας·
ὅστις κακίστως συλληφθεὶς παρὰ τῶν Βεβρυκίων
τυραννικῶς ἀπώλεσεν ὁμόζυγα τὴν τούτου·
αὐτὸς δὲ φεύγων, πρὸς σκηνὰς μὴ θέλων ἦλθε τάχος
τὰς Ἀλεξάνδρου, προσαφεὶς γυναῖκα τοῖς Βεβρύκοις.
Οἱ δ' Ἀλεξάνδρου φύλακες τοῦτον ἀναλαβόντες
πρὸς Πτολεμαῖον ἤνεγκαν σατράπην τὸν Σωτῆρα,
τὸν Ἀλεξάνδρου φέροντα πάντα τὰ δευτερεῖα·
ἔτυχεν οὖν Ἀλέξανδρος ἐν ὕπνοις εἶναι τότε.
Ὁ Πτολεμαῖος οὖν αὐτὸν ἠρώτα: »Τίς τυγχάνεις;

311. Κανδαύλης φεύγων πρὸς σκηνὰς εἰσῆλθεν Ἀλεξάνδρου.

καὶ τίνες οἱ συνόντες σοι καὶ πόθεν παραγίνῃ;«
Ὁ δέ φησιν: »Υἱὸς εἰμι Κανδάκης βασιλίσσης.«
»Τί θέλων ἦλθες πρὸς ἡμᾶς;« πάλιν ὁ Πτολεμαῖος.
Ἔφη: »Σὺν τῇ συζύγῳ μου καὶ μετρητοῖς ἱππέως
ἠρχόμην ἐνιαύσιων μυστήριων τελέσαι
σὺν Ἀμαζόσι σύνηθες· ὅθεν καὶ κατιδών μου
τὴν σύνευνον ὁ τύραννος τοῦ τόπου τῶν Βεβρύκων,
μετὰ δυνάμεως πολλῆς κακίστως ἐκπηδήσας,
ἥρπασε ταύτην, τοὺς δ' ἐμοὺς ἀνεῖλε στρατιώτας.
Αὐτὸς οὖν καθυπέστρεψα πρὸς τὴν ἐμὴν πατρίδα
ἀναλαβέσθαι δύναμιν, ὅπως τὰς τῶν Βεβρύκων
ἁπάσας πόλεις χώρας τε κακῶς ἐξολοθρεύσω.«
Ὁ Πτολεμαῖος δὲ μαθὼν παρὰ Κανδαύλῃ ταῦτα,
εἰσῆλθε πρὸς Ἀλέξανδρον, καὶ τοῦτον διυπνίσας
προσέφησε κατὰ λεπτὸν τὰ κατὰ τὸν Κανδαύλην.

Ἀκούσας οὖν Ἀλέξανδρος πάντα τὰ γεγονότα,
ἄρας αὐτοῦ τὸν στέφανον ἔβαλε Πτολεμαίῳ
ἐσθῆτα τὴν βασιλικήν, ὡσαύτως καὶ χλαμύδα,
»Κάθισον« λέξας πρὸς αὐτόν »Ἀλέξανδρος τυγχάνων,
ἐμὲ δὲ μετονόμασον Ἀντίγονον τῇ κλήσει
καὶ μέγαν ὑπερασπιστὴν σύμβουλον Ἀλέξανδρον.
Κάλεσον οὖν αὐτὸς ἐμὲ καὶ λέξον τὰ Κανδαύλου,
βουλήν μοι δ' αὐτὸς ζήτησον, τί περὶ τούτου πράξεις.«
Ὁ Πτολεμαῖος οὖν βαλὼν χλαμύδα βασιλέως
καὶ καθεσθείς, ὁμοίωμα κατέχων Ἀλεξάνδρου,
ἔλεγον τὰ στρατεύματα: »Τί πάλιν Ἀλέξανδρῳ
ἐνθύμημα προσέδοξε, τίς ἡ βουλὴ τυγχάνει;«
Ὁ δὲ Κανδαύλης κατιδὼν αὐτὸν τὸν Πτολεμαῖον
καθήμενον βασιλικῶς, φοροῦντα τὴν χλαμύδα,

313. Λέγει Κανδαύλης συμφορὰν τούτου τῷ Πτολεμαίῳ.

καὶ τὸν Ἀλέξανδρον αὐτὸν νομίσας τοῦτον εἶναι,

313. Ἴδε καλὰ βουλεύματα καὶ γνῶσιν Ἀλεξάνδρου.

μέγα κατεδειλίασε, μήπως καὶ κινδυνεύσῃ·
ὁ δὲ Πτολεμαῖος δ' ἔφησεν: »Ἀντίγονόν μοι πάντες
τὸν σύμβουλον καλέσατε, τὸν ὑπερασπιστήν μου.«
Καὶ τούτου προσελθόντος οὖν ταχίστως Ἀλεξάνδρου,
ὁ Πτολεμαῖος ἔφησεν: »Ἀντίγονε, τί βούλῃ;
Οὗτός ἐστιν υἱὸς αὐτῆς Κανδάκης βασιλίσσης,
παρὰ Βεβρύκων δ' ἄρχοντος, μᾶλλον οὖν τυραννοῦντος,
ἥρπαγη τούτου σύζυγος· τί συμβουλεύῃ πρᾶξαι;«
»Ἀλέξανδρε,« προσέφησεν Ἀντίγονος αὐτίκα,
»στρατίαν σὴν καθόπλισον, καὶ μάχην πρὸς Βεβρύκους
στῆσον γενναίαν κατ' αὐτῶν, ὅπως λαβόντες τούτου
Κανδαύλου τὴν ὁμόζυγα, δώσωμεν τούτῳ ταύτην,
εἰς τε τιμὴν αὐτοῦ μητρός, ἡμῶν δὲ πλείστην δόξαν.«
Ὁ δὲ Κανδαύλης ἔχαιρε ταῦτα καλῶς ἀκούσας.
Ὁ Πτολεμαῖος ἔφησεν: »Ἀντίγονε, ὡς βούλῃ,
τάχιστα τοῦτο ποίησον ὡς ὑπερασπιστής μου.«
Ὅθεν καὶ πᾶσαν στρατιὰν ἔνοπλον γενομένην
παραλαβὼν Ἀντίγονος ἅμα τῷ Πτολεμαίῳ,

πρὸς τὸν Βεβρύκων τύραννον ἀπῆλθεν σπουδῇ πλείστῃ.
Καὶ πάλιν οὖν Ἀντίγονος φησὶ τῷ Πτολεμαίῳ:
»Μὴ τοῖς Βεβρύκοις, βασιλεῦ, πρὸς μάχην ἐν ἡμέρᾳ
ὀφθῶμεν τοῖς κακόφροσιν, ἀλλ' ἐν νυκτί δε μᾶλλον,
μήπως μαθὼν ὁ τύραννος ἡμῶν ἐπιδημίαν,
Κανδαύλῃ τὴν ὁμόζυγα κακίστως σφαγιάσῃ.
Ποῖον δὲ κλέος ἐν ἡμῖν γενήσεται τῆς νίκης,
εἴπερ Κανδαύλης τὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ γυναῖκα;
νυκτὸς γοῦν ἐπεισέλθωμεν τῇ πόλει τῶν Βεβρύκων,
πῦρ δ' ἐπιβάλωμεν αὐταῖς οἰκίαις πάσαις τούτων·
καὶ τάχος ἅπαντες αὐτοὶ συναναστάντες ὄχλοι,
διδοῦσι ζῶσαν πρὸς ἡμᾶς Κανδαύλου τὴν γυναῖκα·

Ἔρχεται πρὸς τὸν πόλεμον Ἀλέξανδρος Βεβρύκων.

οὐ περὶ δόξης τρόπαιον, οὐ περὶ βασιλείας
ἡμῖν ἡ μάχη γίνεται, γυναίου μᾶλλον λύτρον.«
Οὕτως Ἀντίγονος εἶπών, ἔφησεν ὁ Κανδαύλης:
»Ὦ τῆς φρονήσεως τῆς σῆς, Ἀντίγονε φρενήρη·
φαίνῃ γὰρ ὡς Ἀλέξανδρος, οὐ σύμβουλος δὲ τούτου.«
Ὅθεν νυκτὸς εἰσβάλλουσι τῇ πόλει τῶν Βεβρύκων,
καὶ κοιμωμένων ἅπτουσι πῦρ ἐν οἰκίαις τούτων.
Προσέταξε δ' Ἀλέξανδρος βοᾶν τοὺς στρατιώτας,
ὡς ὁ Κανδαύλης πάρειμι δυνάμει πλείστῃ πάσῃ·
κελεύω δ' ἅπασιν ὑμῖν δοῦναί μοι τὴν γυναῖκα,
πρὶν ἢ τὴν πόλιν τὴν ὑμῶν πυρίφλεκτον ποιήσω.«
Οἱ δὲ Βεβρύκαι τάχιστα μαθόντες τὴν αἰτίαν,
ὡσαύτως καὶ τὴν δύναμιν ἰδόντες Ἀλεξάνδρου,
πολλῷ τῷ τάχει πρὸς αὐτὴν κατέδραμον οἰκίαν
τοῦ τυραννοῦντος ἐν αὐτοῖς, συντρίψαντες δὲ πύλας,
εἰσῆλθον ἔνδον ἅπαντες καὶ τύραννον εὑρόντες
ἀσέμνως καταισχύνοντα τὴν σύζυγον Κανδαύλου,

Κατεφονεύθη τύραννος γυναῖκα καταισχύνων.

τάχιστα προσαπέσπασαν δόντες αὐτὴν Κανδαύλῃ,

Ἀλέξανδρος ἀπέρχεται πρὸς τὴν Κανδάκην πρέσβυς.

αὐτόν δε τὸν παμμίαρον ἀνεῖλον κακεργάτην.
Ὅθεν αὐτὸν Ἀντίγονον εὐχαριστῶν Κανδαύλης,

καὶ συμπεριπλακεὶς αὐτῷ καὶ δοὺς τιμὴν μεγίστην,
προσέφησεν: »Ἀντίγονε, πιστότατέ μοι φίλε,
σαυτόν μοι καταπίστευσον, φόβον μὴ σχὼν μηδένα·
ἀπέλθωμεν πρὸς τὴν ἐμὴν μητέρα τὴν Κανδάκην,
ὅπως σοι δώσω πάμπολλα βασιλικὰ τὰ δῶρα,
σῆς γνώσεως ἀντάξια, καλλίστης συμβουλίας.«
Περιχαρὴς δ' Ἀλέξανδρος γενόμενος αὐτίκα
πρὸς τὸν Κανδαύλην ἔφησε: »Παρ' Ἀλεξάνδρου μᾶλλον
Ἀντίγονόν με ζήτησον· κἀγὼ γὰρ σοῦ τῆς χώρας
θέλω γενέσθαι θεατής, ἵν' ἴδω ταύτης πάντα.«
Μετέδωκεν Ἀλέξανδρος ταῦτα τῷ Πτολεμαίῳ,
»Ἐς ὕστερον« εἰπὼν αὐτῷ, »στεῖλόν με σὺν Κανδαύλῃ,
ὡς ἄγγελόν σου κατιδεῖν χώραν αὐτῆς Κανδάκης.«
Ὁ Πτολεμαῖος δ' ἔφησε τάχιστα τῷ Κανδαύλῃ:
»Βούλομαι κατασπάσασθαι διὰ γραφῆς Κανδάκην,
καὶ λάβε τὸν Ἀντίγονον ὡς ἄγγελον, Κανδαύλη,
τὸν μέγαν ὑπερασπιστήν, τὸν πρωτοσύμβουλόν μου,
καὶ τοῦτον σῶον πρὸς ἡμᾶς ἀντίστρεψον ἐνδόξως,
ὥσπερ ἡμεῖς καὶ σὲ λοιπὸν καὶ τὴν ὁμόζυγά σου
στέλλομεν πρὸς μητέρα σήν, πλείστῃ τιμῇ καὶ δόξῃ.«
Ὁ δὲ Κανδαύλης ἔφησεν: »Οὕτως αὐτὸν λαμβάνω
σὸν πρεσβευτὴν Ἀντίγονον, ὥσπερ τὸν βασιλέα
σὲ μέγιστον Ἀλέξανδρον, καὶ πάλιν ἀκινδύνως
σῷ κράτει προσαποστελῶ βασιλικοῖς ἐν δώροις.«
Ἔνθεν καὶ πορευόμενος Κανδαύλης πρὸς μητέρα,
σὺν ἱκανῷ στρατεύματι καὶ δώροις Ἀλεξάνδρου,
ἔσχε καὶ τὸν Ἀλέξανδρον τὸν σύμβουλον ὡς πρέσβυν,
μὴ γνοὺς αὐτὸν Ἀλέξανδρον, Ἀντίγονον δὲ μᾶλλον.

Εἶδε καὶ δένδρα Ἀλέξανδρος, ὁπώρας θαυμασίους.

Ὁθεύων οὖν Ἀλέξανδρος ἐθαύμαζε μεγάλως
ὄρη ποικίλα καὶ βουνοὺς γῆς τῆς κρυσταλλοφόρου,
φθάνοντα μέχρις οὐρανοῦ τῶν νεφελῶν τὰ πάντα,
δένδρα πανυπερθαύμαστα καρποῖς πεπληθυσμένα, ὑψίκομα ἔτι.
οὐχ ὡς παρ' Ἕλλησιν αὐτοῖς, ἀλλά τι θαῦμα ξένον·
ἦσαν μηλέαι παρ' αὐτοῖς χρυσίζουσαι τὴν ὄψιν,
ὁπώρας ὄγκον ἔχουσαι μείζων μεγίστου κίτρου·

βοτρύων δ' αὗται σταφυλαὶ πλῆρεις καὶ παμμεγέθεις,
καρύων τὸ περίμετρον ἰσόμετρον πεπόνων·
οἱ πίθηκες ὡς τέλειοι πανόμοιοι τῶν ἄρκτων,
ζῶα ποικίλα τῇ χροᾷ, ξένα τῇ θεωρίᾳ.
Τόποι γὰρ ἦσαν ἔνιοι πετρώδεις καὶ χρημνώδεις
προσκαταβάσεις ἔχοντες, φόβον πολὺν ποιοῦντες.
Εἶπε δὲ πρὸς Ἀντίγονον Κανδαύλης· »Ἆρ' οὐ βλέπεις,
Θεῶν κατοικητήρια καὶ τόποι προσκαλοῦνται.«
Πορείαν οὖν ποιήσαντες ἔφθασαν εἰς τὴν πόλιν
ἐν ἀνακτόροις τοῖς αὐτοῖς· ὅθεν καὶ προσυπήντουν
ἡ μήτηρ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς καὶ συγγενέσι πᾶσιν·
ὡς δ' ἤθελον καὶ φίλημα διδόναι τῷ Κανδαύλῃ,
δείξας αὐτοῖς Ἀντίγονον ἔφησεν: »Εἰ μὴ πρῶτον
τὸν εὐεργέτην τὸν ἐμόν, σωτῆρα δέ μου μᾶλλον
καὶ τῆς ἐμῆς τῆς γυναικὸς σώστην καὶ προμηθέα,
τὸν Ἀλεξάνδρου πρεσβευτὴν Ἀντίγονον, μοῦ φίλον,
αὐτοὶ προσκατασπάσησθε, λόγον ἐμοὶ μὴ δότε.«
Εἶπον γοῦν οὗτοι πρὸς αὐτόν: »Τί σοι παρέσχεν οὗτος;«
Ὁ δὲ Κανδαύλης ἔφησεν αὐτοῖς τὰ γεγονότα,
τήν τ' ἁρπαγὴν τῆς γυναικὸς τὴν παρὰ τῶν Βερβύκων
γεγενημένην εἰς αὐτὸν καὶ τὴν φυγὴν τὴν τούτου,
ὡσαύτως καὶ βοήθειαν καλὴν τὴν Ἀλεξάνδρου.

Κανδαύλης ὅπερ πέπονθεν εἶπε πρὸς τὴν Κανδάκην.

Τὰ γεγονότα γοῦν αὐτοὶ πάντα παρὰ Κανδαύλου

Κανδαύλης ὡς Ἀντίγονον ἔδειξε τοῦτον πρέσβυν.

μαθόντες, κατησπάζοντο τοῦτον δακρυρροοῦντες,
δεῖπνον λαμπρὸν ποιήσαντες ἔνδον τοῖς ἀνακτόροις.
Τῇ δ' οὖν ἐσαύριον αὐτὴ προῆλθεν ἡ Κανδάκη
βασιλικοῖς ἱματισμοῖς καλῶς κεκοσμημένη,
(τὴν ἡλικίαν αὕτη γὰρ ἔσχεν ὑπερμεγέθη,)
δεικνύουσα καὶ τὴν μορφὴν θεᾶς ὡς παρομοίαν.
Ὡς δ' ἔβλεψεν Ἀλέξανδρος αὐτήν, ἔδοξε μᾶλλον
ὡς τὴν μητέρα τὴν αὐτοῦ βλέπειν Ὀλυμπιάδα·
εἶδε καὶ τὰς οἰκοδομὰς αὐτῶν τῶν βασιλείων,
ἐν χρυσορύφοις στέγεσιν ἀστράπτοντα τὰ πάντα,

καὶ πετρώδεσι τάχας

τετορνευμένας πέτρας τε μαρμάρων τὰς συνθέσεις·
τέχναις ποικίλαις αἱ στρωμναὶ καὶ σηρικοῖς τοῖς πέπλοις
αἱ παστάδες κατεκόσμηντο τῇ τῶν Βαβυλωνίων,
χρυσίον ἐπὶ κλιτήρων βάσεις κεχρυσωμένας,
οἰνακλητά δὲ χρύσεα καλῶς ἰμαντωμένα·
τράπεζαι δ' ἦσαν ἁπλωταὶ μετ' ὕλης ἐλεφάντων,

Κανδάκη σὺν ἱματισμοῖς ἐξῆλθε πολυτίμοις.

καὶ μηδικαῖοι κίονες ἔχοντες κεφαλίδας

Ξένα καὶ πάντα θαυμαστὰ τὰ τῆς Κανδάκης πέλει.

ἐξ ἐβελλίνης τῆς γροῦς, ἀστράπτοντες μεγάλως.
Οἱ δ' ἀνδριάντες ἅπαντες χάλκεοι πολὺ πλῆθος
πάρησαν, ὥσπερ ὅρματα πλεῖστα δρεπανηφόρα
ἐκ λίθου πορφυρίτου τε πάντα τετορνευμένα,
ὥστε δοκεῖν Ἀλέξανδρον αὐτὰ προσεπιτρέχειν.
Τοῖς τοίχοις οὖν ἐλέφαντες ἦσαν ἐγγεγλυμμένοι
ποσὶ πατοῦντες τοῖς αὐτῶν τοὺς πολεμίους τούτων,
αὐτῶν δὲ ταῖς προσωπίδεσιν ἐλίσσοντες κακούργους.
Τὰ δ' ἱερεῖα σὺν ναοῖς ὡς ἐκ μιᾶς ψηφίδος
ἅπαντα κατεσκεύαστο σὺν κίοσι μεγίστοις.
Ὁρῶν οὖν ταῦτ' Ἀλέξανδρος ἔκθαμβος ἐγένετο·
ἦν δὲ συνέστιος αὐτοῖς τοῖς ἀδελφοῖς Κανδαύλου,
οὓς κατηξίου πάμπολλα μήτηρ αὐτῶν Κανδάκη
τὸν πρεσβευτὴν Ἀντίγονον δῶρα πολλὰ διδόναι
καὶ πέμψαι πρὸς Ἀλέξανδρον μετὰ τιμῆς μεγίστης·
οἱ δὲ καθυπεσχέθησαν τοῦτο ποιῆσαι τάχος.
Μετά τινας ἡμέρας οὖν Ἀντίγονον λαβοῦσα
Κανδάκη, καθυπέδειξεν ἔνδον τοῖς βασιλείοις
κοιτῶνας ταύτης διαυγεῖς ἐκ λίθων πολυτίμων,
ὥστε τὸν ἥλιον αὐτὸν ὑπονοεῖν τοῖς ἔνδον
συναπατέλλειν ἐν αὐτοῖς ὁράσει τῶν μαρμάρων·
πρὸς τούτοις δὲ καὶ τρίκλινον ἐκ λίθων ἀμάντων,
ἄλλην οἰκίαν σὺν αὐτοῖς, μὴ κεκτημένην αὖτην·
θεμελίων ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ μεγίστοις ξύλοις
τοῖς τετραγώνοις ἄνωθεν ἐντέχνως σκευασθεῖσαν,
καὶ συρομένην ἐν τροχοῖς εἴκοσιν ἐλεφάντων,

παρεκάλει δὲ ὁ Κανδαύλης τὴν μητέρα καὶ ἠξίου δίδοναι τῷ ἀγγέλῳ κτλ.

εἰς ἣν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐρχόμενος εἰς μάχην
τοῦ πολεμῆσαι πρὸς ἐχθροὺς ὡς ἅρμα κατεσκήνου.
Ἔφησεν οὖν Ἀλέξανδρος Κανδάκῃ βασιλίσσῃ:
»Θαύματος ἦσαν ἄξια τὰ παρ' ὑμῖν ἀξίως,

322. Τί φῄς πρός ταῦτ', Ἀλέξανδρε; θοῦλος εἶ τῆς Κανδάκης.

εἰ ταῦτα πρὸς τοῖς Ἕλλησιν ἐτύγχανε μεγίστοις·
323. Ἀλέξανδρος ὡμίλησεν ὡς πρέσβυς τῇ Κανδάκῃ.
ὑμεῖς δ' αὐτοὶ κατέχοντες ἡλιμόρφους τύπους,
ὄρη ποικίλα πάμπολλα, κτῆσιν τὴν φαινομένην,
γνῶσιν αὐτῶν οὐκ εἴδατε, βάρβαροι πάντες ὄντες.«
Προσορτιασθεῖσα γοῦν αὐτὴ Κανδάκη, λέγει τούτῳ:
»Ἀλήθειαν ἀπήγγειλας, Ἀλέξανδρε φρενήρη.«
Ὅστις ἀκούσας παρευθὺ τὴν κλῆσιν Ἀλεξάνδρου,
Κανδάκη προσεφώνησεν: »Οὐχί, κυρία, μᾶλλον
Ἀντίγονος προσκέκλημαι καὶ πρέσβυς Ἀλεξάνδρου.«
Ἡ δὲ Κανδάκη »Ναί«, φησίν, »Ἀντίγονος ἐκλήθης,
ἀλλ' οὐν ἐμοὶ καὶ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ὑπάρχεις·
ἄρτι σοι δείξω, βασιλεῦ, τὴν σὴν μορφὴν ἐγγράφως.«
Καὶ τοῦτον αὖτη τῆς χειρὸς κρατήσασα τὸ τάχος,
εἰσήγαγεν Ἀλέξανδρον εἰς τὸν κοιτῶνα ταύτης,
καὶ φέρει στήλην τὴν αὐτοῦ, ταῦτα προσειρηκυῖα:
»Ἀλέξανδρε, γνωρίζεις σὺ σαυτοῦ τὸν χαρακτῆρα;«
Ὡς εἶδεν οὖν Ἀλέξανδρος ὁμοίωμα τὸ τούτου,
314. Ἔδειξε τὸν Ἀλέξανδρον Κανδάκη τούτου στήλην.
προσεταράχθη κλονισθείς· φησὶ δ' αὐτῷ Κανδάκη:
325. Ἀλέξανδρε, Κανδάκη σε νενίκηκε τὸν μέγαν.
»Τί τρέμεις, μᾶλλον τί φοβῇ καὶ τί προσεταράχθης;
ὁ τῶν Περσῶν καὶ τῶν Ἰνδῶν ὀλέσας δυναστείαν,
ὁ στήσας πολλὰ τρόπαια Μήδων τε καὶ τῶν Πάρθων,
καὶ πᾶσαν τὴν Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν ἐκπορθήσας,
ὁ κόσμον ἐκνενικηκώς, χωρὶς αὐτοῦ πολέμου'
καὶ πάσης ἄλλης στρατιᾶς γέγονας τῆς Κανδάκης
τῆς χήρας ὑποχείριος· λοιπὸν μὴ φρόνει μέγα.
Πείσθητι γοῦν, Ἀλέξανδρε, κἂν εἴ τις τῶν ἀνθρώπων

κ 5297 Ὥρα σὺν γινώσκειν, Ἀλέξανδρε, ὅτι ἔστι δοκεῖ τῶν ἀνθρώπων ὑπερφρονεῖν μέγα καὶ ἄλλος μείζονα τούτου φρονήσει L

ὑπερφρονεῖ μεγαλαυχῶν, ἕτερον προσευρίσκει
φρονοῦντα μειστότατα, καθὼς σὺ βλέπεις ἄρτι.«
Ἐθύμονε δ' Ἀλέξανδρος, ἔτριζε τοὺς ὀδόντας·
ἡ δὲ Κανδάκη πρὸς αὐτόν: »Τί τρίζεις τοὺς ὀδόντας,
Τί δύνασαι; τί θέλεις σὺ καὶ τί ποιῆσαι βούλῃ;
Πῶς ἐκρατήθης οὖν αὐτὸς ὁ τηλικοῦτος ἥρως,
γενόμενος ὑπόσπονδος μιᾶς γυναικὸς χήρας;«
Καὶ φοβηθεὶς Ἀλέξανδρος ἠθέλησε τῷ ξίφει
αὐτὸν διαχειρίσασθαι καὶ τὴν Κανδάκην ὁμοῦ·
ἥτις καὶ πρὸς αὐτόν φησιν: »Ἀλέξανδρε, καὶ τοῦτο
γενναῖον καὶ βασιλικὸν χωρὶς προσεβουλεύσω·
ἀλλὰ μηδὲν ἀγωνιᾷς· μὴ φοβηθῇς, ὦ τέκνον·
ὥσπερ γὰρ σύ μου τὸν υἱὸν καὶ τὴν γυναῖκα τούτου
ἐκ τῶν Βεβρύκων ἔσωσας μείστῃ σου φρονήσει,
οὕτω κἀγὼ φυλάξω σε πάλιν ἐπανελθεῖν σε
πρὸς τὰ στρατόπεδα τὰ σά, φόβον μὴ σχὼν μηδένα.
σὲ προσφωνοῦσ' Ἀντίγονον· εἰ γὰρ καὶ γνωριοῦσιν
εἶναί σε τὸν Ἀλέξανδρον, ἀποκτενοῦσι ξίφει,
ὡς Πῶρον ἀποκτείναντα τὸν τῶν Ἰνδῶν δεσπότην·
326. Ἀλέξανδρε, μὴ φοβηθῇς· φυλάξει σε Κανδάκη.
ἡ γὰρ γυνὴ θατέρου μου τέκνου θυγάτηρ Πώρου.«
347. Εἰ καὶ Κανδαύλην ἔσωσας, θὼς θέλει σε φονεῦσαι.
Ταῦτα δ' εἰποῦσα σὺν αὐτῷ Κανδάκη προσεξῆλθεν
καὶ τῷ Κανδαύλῃ προσφωνεῖ: »Τέκνον«, προσεπειποῦσα, »Ἔων τὸ μυστήριον.
Ἄρπησα σύ δε θύγατερ, εἰ μὴ γὰρ κατ' εὐθεῖαν
εὑρήκατε τὴν στρατιὰν τὴν Ἀλεξάνδρου πᾶσαν
προσβοηθήσασαν ὑμῖν, οὔτε Κανδάκη μήτηρ
οὔτ' ἀδελφὸς ἠδύνατο λυτρώσασθαι Βεβρύκων,
ἀλλ' οὔτε σὺ τὴν σεαυτοῦ γυναῖκα, τέκνον, οἴδας·
ὅθεν μεγάλας οὖν ἡμεῖς δώσωμεν Ἀλεξάνδρου
ἀγγέλῳ τε καὶ πρεσβευτῇ χάριτας Ἀντιγόνῳ,
καὶ δῶρος ἐφαλείψαντες στείλωμεν Ἀλεξάνδρῳ.«
Προσέφησεν οὖν θάτερος υἱὸς αὐτῇ Κανδάκῃ:
»Ἔσωσε μὲν Ἀλέξανδρος καλῶς τὸν ἀδελφόν μου
ἐκ τῶν Βεβρύκων τὴν αὐτοῦ σύνευνον ἀφαρπάσας,

ἀλλ' οὖν ἀπέκτεινεν αὐτὸς Πῶρον τὸν βασιλέα,
πατέρα τῆς συνεύνου μου· φέρει γὰρ ἄχθος αὐτῇ
καὶ τὸν ἐκείνου πρεσβευτὴν βούλεται σφαγιάσαι
κακῶς, αὐτὸν Ἀντίγονον.« Ἔφησεν ἡ Κανδάκη:
»Καὶ τί τὸ κέρδος οὖν, υἱέ, τοῦτον ἐὰν φονεύσῃς;
Νικᾷς σὺ τὸν Ἀλέξανδρον;« Εἶπε δ' αὐτῷ Κανδαύλης:
»Ἐμὸς σωτὴρ ἐγένετο καὶ τῆς ἐμῆς συζύγου
Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεύς· ὅθεν τὸν τούτου πρέσβυν
σώσας ἐκπέμψω πρὸς αὐτόν, Ἀντίγονόν μου φίλον.
Χάριν οὖν τούτου μᾶλλόν σε μαχίμως ἀπαντήσω
μεθ' ὅπλων καὶ μετὰ ξιφῶν, εἰ βούλῃ κτεῖναι τοῦτον.«
Ὁ δ' ἀδελφὸς εἶπεν αὐτῷ: »Κανδαύλη, κύριέ μου,
τὸ παρὰ σοῦ λεγόμενον παράνομον τυγχάνει.
Κατὰ δὲ βούλησιν τὴν σὴν καγὼ μονομαχῶ σοι.«
Ὅθεν παρεσκευάζοντο πρὸς τὴν μονομαχίαν.
Αὕτη δὲ καθαλγήσασα Κανδάκη τὴν καρδίαν
ὑπέρ τε τέκνων τῶν αὐτῆς, μὴ πέσωσιν εἰς μάχην,
καὶ φόνου παρανάλωμα γενήσωνται κακίστως,
λαβοῦσ' αὐτὸν Ἀλέξανδρον ἔφησε καταμόνας:
»Πῶς σύ, φρενήρης μέγας ὤν, τοσαῦτα δοὺς τ' ἀπράκτα,
ὧδε φρενῶν οὐ δύνῃ σὺ τὴν ἀφορμὴν διδόναι,
μὴ διὰ σὲ τὰ τέκνα μου κακῶς προσφονευθῶσι;«
Εἶπε δ' Ἀλέξανδρος αὐτῇ: »Κανδάκη σοφωτάτη,
ἐγὼ πρὸς τούτους ἀπελθὼν τὸ τάχος εἰρηνεύσω.«
Καὶ προσελθὼν αὐτοῖς φησιν: "Ἄκουε, Θῶς, Κανδαύλη·
ἐάν με σφαγιάσητε, μᾶλλον οὐδὲν μελήσει
φόνος ἐμὸς τῷ βασιλεῖ ἢ τοῖς σατράπαις τούτου·
καὶ τί τὸ κέρδος ἔνεστιν Ἀντίγονον φονεῦσαι;
οἱ γὰρ τιμιώτεροι καὶ ἐνδοξότεροι σατραπῶν
οὐ τῶν ἐντίμων γάρ εἰσιν οἱ πρέσβεις Ἀλεξάνδρου
ἢ τῶν ἐνδόξων σατραπῶν, ἀλλὰ τῆς κάτω τύχης·
λοιπὸν ἐάν με κτείνητε, πλείους ἀγγέλους ἕξει
Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεύς· ἐάσατέ με μᾶλλον·
ἂν δὲ καὶ βουλητὸν ὑμῖν, ἐγὼ τὸν βασιλέα
Ἀλέξανδρον αἰχμάλωτον κακίστως παραδώσω·
μόνον ὑπόθεσθε κὠμοὶ χάριτας ἐπιδοῦναι.

Πείσω γὰρ Ἀλέξανδρον τοῦ προσελθεῖν τοῖς ὧδε,
ὡς μνησθέντα παρ' ὑμῶν, ὅπως κατ' ὄψιν τούτου
τὰ δῶρα προσενέγκητε καὶ τὰς εὐχαριστίας·
καὶ τότε τὸν ἐχθρὸν ὑμῶν λαβόντες ἀνὰ χεῖρας,
ἐκδικηθήσεσθε καλῶς, φονεύσαντες τὸν ἄνδρα.«
Αὐτοὶ δὲ κατεπείσθησαν τοῖς λόγοις Ἀντιγόνου
καὶ πρὸς εἰρήνην ἦλθοσαν· ἔνθεν αὐτὴ Κανδάκη
θαυμάσασα τὴν φρόνησιν καὶ γνῶσιν Ἀλεξάνδρου,
χρυσίῳ ἔφησεν αὐτῷ: »Φιλῶ σου, τέκνον, λόγους·
Ἀλέξανδρε, ψευδηγορεῖς· οὐκ ἀληθῆ σὺ λέγεις.
εἶθε καὶ σὲ προσέτικτον μᾶλλον αὐτὴ Κανδάκη,
Ἀπέλυσεν Ἀλέξανδρον Κανδάκη δοὺς καὶ δῶρα.
πάντων ἐχθρῶν καὶ πάσης γῆς ἔμελλον κυριεῦσαι
παρά τε σῆς φρονήσεως, μεγίστης συμβουλίας·
οὐ γὰρ μεθ' ὅπλων ἢ ξιφῶν, οὐδὲ μετὰ πολέμων
τοὺς πολεμίους ἔτρεψας καὶ πόλεις σὺ καθεῖλες,
ἀλλ' ἀγχινοίᾳ σῇ πολλῇ καὶ τῇ καλλίστῃ γνώσει.«
Αὕτη δὲ τὸ μυστήριον παρ' ἑαυτῇ κατεῖχε,
μή τινος τῶν υἱῶν αὐτῆς τοῦτο προσεπιγνόντος·
καὶ μεθ' ἡμέρας δέ τινας δοῦσα Κανδάκη δῶρα
μέγιστα πρὸς Ἀλέξανδρον, πολυτελῆ χιτῶνα,
στέφανον ἀδαμάντινον πολύτιμον καὶ μέγαν,
περόλλιόν τε θώρακα καὶ πύλειον χλαμύδα
χρύσεον ὁλοπόρφυρον, πλείστῃ τιμῇ προπέμπει,
πολλὰς ἑτέρας δωρεὰς διδοὺς καὶ στρατιώτας,
εἰποῦσα ταῦτα πρὸς αὐτόν: »Μέμνησο τῆς Κανδάκης
καὶ φύλαξόν μου τοὺς υἱούς· ἐμὴν δὲ ταύτην χώραν
ἔασον ἀπελεύθερον· ἄπελθε πρὸς εἰρήνην.«
Ὁ δὲ δακρύσας ἔφησεν: »Ὦ μῆτερ μου Κανδάκη,
τὴν ἄνω θείαν Πρόνοιαν διαμαρτύρομαί σοι,
πάντα καλῶς φυλάξαι με τὰ παρὰ σοῦ ῥηθέντα·
ὥσπερ δ' αὐτὴν μητέρα μου τὴν Ὀλυμπίαν σχῶ σοι.«
Οὕτως οὖν συνταξάμενος καὶ ταύτῃ χαίρειν φήσας,
ὁδοιπορήσας ἔφθασεν εἰς τόπους, οὓς Κανδαύλης
εἶπε κατοικητήρια Θεῶν προσεῖναι τούτους.

Ἐκεῖσε δ' οὗτος εἰσελθὼν σὺν δύο στρατιώταις,
ἠθέλησεν αὐτοῖς Θεοῖς θυσίαν ἐκτελέσαι.
Καὶ προσελθὼν τοῖς ἔνδοθεν, μόνος αὐτὸς ὑπάρχων,
εἶδεν ὁμίχλην φοβερὰν στίλβουσαν μετ' ἀστέρων,
αὐτὴν ὡς τετραύροφον οὖσαν, βολὰς σπινθήρων,
Ἠθέλησε Θεῶν ἰδεῖν αὐτῶν τὴν κατοικίαν.
εἰδώλων φαντασίαν τε καὶ θροῦν πολλῶν πνευμάτων,
Ὁρᾷς ἐχθροῦ φαντάσματα; ποίει σταυροῦ σημεῖον.
πολλὴν πυρὸς τὴν ἀστραπήν· καὶ στὰς ἀτρόμως οὗτος
ἰδεῖν ἀποβησόμενον ἤθελε τῶν ἐκεῖσε·
καί τινας ἄνδρας ἔβλεψε πολλοὺς ἀνακειμένους,
τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀστράπτοντας ὡς λύχνους ἐν ἑστίᾳ.
Εἰπόντα τοῦτον δέ τινα πρὸς τῶν ἀνακειμένων,
»Χαίροις αὐτός, Ἀλέξανδρε, γινώσκεις τίς ὑπάρχω;«
Ἀντέφησεν Ἀλέξανδρος: »Οὔ σε γνωρίζω μᾶλλον.«
Ἐκεῖνος πάλιν εἶρηκεν: »Ὅστις εἰμί, σοὶ λέξω·
ὁ Σέσωστρις ὁ βασιλεὺς ὁ κοσμοκράτωρ πέλω,
συνδιαίτος γενόμενος Θεῶν τῶν τρισολβίων.
Οὐκ ἐγενόμην δ' εὐτυχὴς ὡς σύ, Φιλίππου τέκνον·
μέγα γὰρ ἔχεις ὄνομα πρὸς πᾶσαν οἰκουμένην.«
Ἀντέφησεν Ἀλέξανδρος: »Πῶς, κύριέ μου; φράσον.«
Καὶ πάλιν ἀπεκρίνατο λέγων ὁ Σεσωστρίης,
ὅτι: »Τὸν κόσμον ἅπαντα σχεδὸν ἐγὼ κρατήσας,
καταδουλώσας ἔθνη δε πολλὰ καὶ βασιλείας,
οὐκ ἐκτησάμην ὄνομα, μᾶλλον ἀνωνυμίαν.
Αὐτὸς γὰρ εἰ περίφημος καὶ θαυμαστὸς ἐν κόσμῳ,
κτίσας τὴν περιπόθητον Θεοῖς Ἀλεξανδρείαν,
τὴν οὖσαν πρὸς τὴν Αἴγυπτον πόλιν ὀχυρωτάτην·
Ἀλλ' εἰσελθὲ τὸν τῶν Θεῶν πρυστάτην κατειδέναι.«
Καὶ προσελθὼν τοῖς ἔνδοθεν Ἀλέξανδρος αὐτίκα,
προσκαθεζόμενον ὁρᾷ θρόνῳ μεγεθεστάτῳ
Θεῶν αὐτὸν τὸν Σάραπιν, ὁμίχλην τε καὶ φλόγα,
ὃν εἶδεν αὐτὸς πρότερον ἐν Ῥακωτίδι πόλει.
Ἐφώνησε δ' Ἀλέξανδρος τὸ τάχος πρὸς ἐκεῖνον:
»Τί τοῦτο, μέγιστε Θεῶν καὶ βασιλέων ἄναξ;

ὁ προκαθήμενος οὐκ εἶ θεὸς ὁ τῆς Λιβύης,
ὁ προσκυνούμενος ἐκεῖ; καὶ πῶς ἐνταῦθα πάρει;
Εἶδε Θεὸν τὸν Σάραπιν Ἀλέξανδρος ἐκεῖσε.
σὺ μὲν ἀφθάρτου γέγονας τῆς φύσεως ὡς μέγας.«
Τὰ γεγραμμένα θαυμαστὰ καὶ πλήρη θάμβους πάντα.
Καὶ πάλιν πρὸς Ἀλέξανδρον εἶπεν ὁ Σεσωστρίης:
»Ὥσπερ ὁ πόλος ἔστηκεν ἄνωθεν ἠδρασμένος
καὶ πᾶσι τόποις φαίνεται καὶ πᾶσι καθορᾶται,
οὕτως ὁ Σάραπις Θεὸς παντὶ τῷ κόσμῳ φέγγων,
ὡς δυνατός, Ἀλέξανδρε, πληροῖ τὴν χθόνα πᾶσαν.«
Ὅθεν αὐτὸς Ἀλέξανδρος φησὶ τῷ Σεσωστρίῃ:
»Ἐν πόσοις χρόνοις ζήσομαι;« Πάλιν ὁ Σεσωστρίης:
»Καλὸν μὲν ἦν, Ἀλέξανδρε, τοῦ μὴ θνητὸν εἰδέναι
τὴν ὥραν τούτου τελευτῆς· εἰ γὰρ καὶ μάθοι ταύτην,
βλέπει τὸν τούτου θάνατον καὶ πλήρης λύπης ὅλος
αὐτὸς διενθυμούμενος γίνεται καθ' ἑκάστην.
Εἰ δ' οὖ γνώσκει τὴν αὐτὴν ὥραν τὴν τοῦ θανάτου,
ἀλύπως πᾶσαν τὴν ζωὴν κενοτομεῖ τὴν τούτου,
μὴ θέλων ὅλως τοῦ θανεῖν, μὴ κατὰ γνώμην ἔχων.
Εὐτύχησας δ', Ἀλέξανδρε, σὺ κατὰ κόσμον ὅλως,
κτίσας καὶ πόλιν εὐτυχῆ, περιφανῆ, μεγάλην,
ὄνομα φέρουσαν τὸ σὸν εἰς ἀπεράντους χρόνους,
ἥτις τροφὸς γενήσεται πάσης τῆς οἰκουμένης,
καὶ ταύτης ἔβαφος πολλοὶ μεγίστων βασιλέων
προσέλθωσι τοῦ κατιδεῖν καὶ καταπροσκυνῆσαι,
οὐ πολεμήσοντες αὐτήν, τιμήσοντες δὲ μᾶλλον.
Οἰκήσεις ταύτην μὴ θανὼν τὴν τρισολβίαν πόλιν,
καὶ τάφον ἔχεις τὴν αὐτήν· ὦ συμφορᾶς μεγίστης.
Ἀπελθε γοῦν, Ἀλέξανδρε, τῶν ὧδε ταχυτάτως;«
Ἀκούσας οὖν Ἀλέξανδρος πάντας τοὺς λόγους τούτους,
παραλαβὼν τοὺς μετ' αὐτοῦ προσῆλθε τοῖς ἰδίοις·
καὶ προσυπήντησαν αὐτῷ σατράπαι καὶ στρατάρχαι
καὶ πάντα τὰ στρατεύματα, μεγάλως εὐφημοῦντες,
πορφύραν τὴν βασιλικὴν αὐτὸν ἐνδεδυκότες· καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὴν βασιλικὴν
Ἀπῆλθεν οὖν Ἀλέξανδρος πάλιν πρὸς τοὺς ἰδίους.

Εἶθ' οὕτως πᾶν τὸ στράτευμα παραλαβὼν εἰσῆλθε
Ἀπῆλθεν οὖν Ἀλέξανδρος καὶ πρὸς τὰς Ἀμαζόνας.
ὄρη πρὸς τὰ Καυκάσια καὶ πρὸς τὰς Ἀμαζόνας.
Ἔπεμψε γοῦν ἐπιστολὴν δηλοῦσαν ταύταις ταῦτα:
Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ταῖς Ἀμαζόναις χαίρειν.
Τὴν πρὸς Δαρεῖον συμπλοκὴν καὶ μάχην καὶ τὴν νίκην
ἔοικα πάσας ἀκριβῶς ὑμᾶς μεμαθηκέναι.
Κατεδουλώσαμεν Ἰνδούς, καὶ βασιλέας τούτων
σὺν ἡγουμένοις τοῖς αὐτῶν, μεγάλα καυχωμένους,
ἤττήσαμεν, τῆς ἄνωθεν Προνοίας συμμαχούσης·
ὅθεν καὶ φόρους παρ' αὐτῶν λαβόντες οὐκ ὀλίγους,
πρὸς τοὺς Βραχμάνους ἤλθομεν καὶ γῆν τῶν μαχροβίων,
καὶ τούτους κατοπτεύσαντες μεθ' ἱλαροῦ τοῦ τρόπου,
καὶ πᾶσαν χώραν τὴν αὐτῶν καὶ πάντα βίοτόν των
ἀναμαθόντες ἀκριβῶς, πολλὰ δ' ὠφεληθέντες,
καὶ τούτους καταστήσαντες, μή τι λαβόντες τούτων
Ἐπιστολὴν Ἀλέξανδρος ἔστειλεν Ἀμαζόσιν.
(οὐ πράγματα γὰρ πάρεισιν ἐκείνοις τοῖς ἀνδράσιν,)
Ἀμαζονίδαι γράφουσιν Ἀλέξανδρον τοιαῦτα.
ἤλθομεν χώραν τὴν ὑμῶν θέλοντες κατειδέναι.
Μὴ φόβον σχοῦσαι δ' οὐν ὑμεῖς ἐξέλθετε τῆς νήσου
ἡμᾶς προσαπαντήσασαι, χαίρουσαι γηθοσύνως·
κακοποιῆσαι γὰρ ὑμᾶς οὔποτε βουληθῶμεν·
αὐταὶ θυσίαν δὲ Θεοῖς ποιήσατε τελείαν
ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ σατραπῶν καὶ στρατιᾶς μου πάσης·
ἡμεῖς οὖν δῶρα πρὸς ὑμᾶς χάριν θυσίας δῶμεν.
Σὺν ἡγουμέναις ἔρρωσθε, πληθὺς Ἀμαζονίδων.
Ἰδοῦσαι δ' αὐταὶ γράμματα κατὰ λεπτὸν τὰ τούτου,
ἀντέγραψαν ἐπιστολὴν δηλοῦσαν τούτῳ ταῦτα:
Ἀμαζονίδων ἡ πληθύς, αἱ κράτισται γυναῖκες,
σὺν ἡγουμέναις ἅπασι λέγομεν Ἀλεξάνδρῳ.
Τὸ τάγος ἀπὸ τῶν ἡμῶν ὁρίων ἀναχώρει,
μήπως τοῖς ὄπισθεν αὐτὸς στραφῇς κατασχυμένος·
ἑτοίμως καὶ γὰρ ἔχομεν μάχην γενναίαν στῆσαι
ἔνοπλοι πάντες κατὰ σοῦ, μή τινα φόβον σχοῦσαι.

Τί θέλων ἐξ ἡμῶν λαβεῖν θέλεις ἡμᾶς εἰδέναι;
Βούλῃ μαθεῖν τίνες ἐσμὲν καὶ τίς ἡμῶν ὁ βίος;
Κατὰ λεπτόν, Ἀλέξανδρε, πάντα σοι προσδηλοῦμεν,
αὐτὴν ἡμῶν εὐγένειαν, ἀρίστην πολιτείαν.
Ἔχομεν ἔσωθεν ἡμεῖς πᾶσαι τὴν κατοικίαν
ἐν τῷ μεγίστῳ ποταμῷ τῷ πλήρει εὐωδίας,
ᾧ κλῆσις Ἀμαζονικός, ἔχων κύκλωμα χρόνου·
ὁ δηλωθεὶς δὲ ποταμὸς τέλος, ἀρχὴν οὐκ ἔχει·
μίαν γὰρ τὴν διέξοδον, ἀλλ' οὐ δευτέραν φέρει.
Ἄρσεν οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν· πέραθεν δ' ὄντες ἄνδρες
οἰκοῦσι τούτου ποταμοῦ σὺν πᾶσιν ἡμῶν ζώοις.
Ἡμεῖς ἐσμεν τὸν ἀριθμὸν, οὗσαι παρθένοι πᾶσαι,
σὺν μυριάσιν εἴκοσιν ἑπτὰ μετὰ τῶν ὅπλων·
αἵτινες καὶ πανήγυριν ποιοῦμεν Θεοῖς πᾶσιν,
ἱπποφορβίαν τῷ Διΐ, Κρόνῳ καὶ Ποσειδῶνι
σὺν Ἄρει, τριάκοντα καὶ μόνας τὰς ἡμέρας·
ἅπαξ δ' αὐτὴν ἐνιαυτοῦ τελοῦμεν τὴν θυσίαν·
ὅσαι δὲ βούλονθ' ἐξ ἡμῶν τισὶ διακορεῦσαι,
πρὸς ἄνδρας αὐταὶ μένουσι πέραθεν νήσου ταύτης.
Ὅθεν καὶ τὰ τικτόμενα θηλυπαιδία τούτων,
ἑπταετῆ γενόμενα, λαμβάνομεν ἐνθάδε,
τὸν ἀριθμὸν ἐπέχοντα πασῶν αὐτῶν μητέρων.
Ὅταν δ' ἡμῖν ἐπέλθωσι τινὲς τῶν πολεμίων,
θέλοντες χώραν τὴν ἡμῶν κακίστως καταστρέψαι,
μεθ' ἵππων ἐκστρατεύομεν δώδεκα μυριάδες,
αἱ δὲ λοιπαὶ φυλάττουσι τὴν νῆσον ἡμῶν πᾶσαν.
Ἰστῶμεν δ' αὐταὶ πρὸς ἐχθροὺς ἐν ὄρεσι τὴν μάχην,
ὄπισθεν πάντων τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν ἐπερχομένων.
Ἐν τῷ πολέμῳ γοῦν ἡμεῖς ἐρχόμεναι γενναίως
καὶ τοῖς ἐχθροῖς μαχόμεναι καλῶς μετὰ τῶν ὅπλων,
ὅσαι λαβοῦσαι τὰς πληγὰς γένωνται τραυματίαι,
στεφάνους προσλαμβάνουσι παρὰ πασῶν καὶ γέρα,
καὶ συγγενέσι ταῖς αὐτῶν ὑπάρχει πλείστη μνήμη.
Πρὸς δὲ τὸν πόλεμον αὐτὸν ὅσαι σφαγιασθῶσιν,
αὐτὰς τιμῶμεν ὡς Θεὰς καὶ πανηγύρεις τούτων
γηθόμεναι γεραίρομεν κατ' ἔτος ἐκτελοῦντες.

Λίαν καὶ τῶν τίκτ.

διδῶμεν χρήματα δ' αὐταῖς ταῖς συγγενέσι τούτων.
Εἰ δυνηθῇ δέ τις ἡμῶν ἐκ τῶν ἐχθρῶν κομίσαι
τινὰ πρὸς χώραν τὴν ἡμῶν αὐτῶν τῶν πολεμίων,
πρόκειται ταύτῃ στέφανος ἐκ λίθων καὶ μαργάρων,
ὡσαύτως σιτηρέσια, πολὺ χρυσίου πλῆθος.
Γενναίως οὖν μαχόμεθα μέχρις αἱμάτων πᾶσαι,
δόξαν ζητοῦσαι τὴν ἡμῶν καὶ τῆς πατρίδος ταύτης.
Εἰ τυχηρῶς δ' ὑπολειφθῇ παρὰ τῶν πολεμίων
Ἀμαζονίς τις ἐξ ἡμῶν, ἔχομεν αὐται πᾶσαι
λύπην καὶ θλῖψιν, ὄνειδος πρὸς ἅπαντα τὸν χρόνον.
Ἂν γοῦν περιγενώμεθα τῶν πολεμίων αὐται,
τοῖς ἡττηθεῖσιν ὄνειδος μέγα καταλαμβάνει·
εἰ δ' αὖ αὐτὴ νικήσωσι, γυναῖκας προσνικῶσιν.
Ὅρα λοιπὸν σύ, βασιλεῦ μέγιστε Μακεδόνων,
μὴ πάθῃς παραπλήσια τῶν ὧδε γραφομένων·
ἡμεῖς γὰρ στεφανοῦμέν σε τοῖς δώροις καθὼς βούλῃ.
Γράφων ἡμῖν τὴν θέλησιν· ἔρρωσο, τροπαιοῦχε.«

Γραφὴν δὲ ταύτην κατιδὼν Ἀλέξανδρος τὴν τούτων,
ἄχρως προσερειδιάσε καὶ γάφει ταύταις ταῦτα:
»Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος πάλιν ταῖς Ἀμαζόναις.
Τὰ τρία μέρη πάσης γῆς καὐτῆς τῆς οἰκουμένης
ἡμεῖς ἐκυριεύσαμεν· αἰσχρὸν γὰρ ἡμῖν φαίνει,
ἐὰν ἡμεῖς καὶ πρὸς ὑμᾶς μὴ πήξωμεν τὸ δόρυ·
εἰ δ' ἴσως ὑμεῖς βούλεσθε πρὸς τὴν ἰδίαν χώραν
τοῦ κατοικεῖν καὶ μὴ λαβεῖν πεῖραν πολέμου πᾶσαν,
περάσατε τὸν ποταμόν, ὅπως ἡμῖν ὀφθῆτε,
καὶ λάβω φόρους παρ' ὑμῶν ὅσους ἂν αὐταὶ δότε.
Στείλατε δὲ καὶ πρὸς ἡμᾶς ἐφίππους Ἀμαζόνας,
ἵν' ἴδωμεν αὐτὰς ἡμεῖς, πλὴν μετὰ πανοπλίας.«
Ὅθεν αὐταὶ τὰ γράμματα πάλιν προσκατιδοῦσαι
ἀντέγραψαν: »Ἀλέξανδρε, σοὶ νῦν παραχωροῦμεν
τοῦ προσελθεῖν καὶ κατιδεῖν πᾶσαν ἡμῶν τὴν χώραν·
ὡσαύτως κατ' ἐνιαυτὸν δώσουμέν σοὶ χρυσίου
ποδὸν ταλάντων ἑκατόν, κλίνομεν σοί δὲ χάραν
ὄντα καὶ μὴ παρόντα σε καὶ καταπροσκυνοῦμεν.
Ἔρρωσο γοῦν, Ἀλέξανδρε, μέγιστε τροπαιοῦχε.«

Καὶ πάλιν οὖν Ἀλέξανδρος γράφει ταῖς Ἀμαζόναις.
Καὶ πάλιν αὐταὶ γράφουσι τῷ βασιλεῖ τοιαῦτα.

Προσγινομένων πάντων δὲ καλῶς παρ' Ἀλεξάνδρου,
Ἔγραψε ταῦτ' Ἀλέξανδρος πρὸς τὴν Ὀλυμπιάδα.
ἔγραφεν οὗτος γράμματα πρὸς τὴν Ὀλυμπιάδα,
αὐτὴν μητέρα τὴν αὐτοῦ, λέγοντα τάδε ταύτῃ:
»Εἰς ποταμὸν τὸν Πρίταχην ποιούμενος πορείαν
εἶδον αὐτὸν τὸν ποταμὸν ὥσπερ θηρίον ὄντα,
καὶ σφόδρα θυμιάσαντες πάντες οἱ στρατιῶται,
ἀφέντες τοῦτον ἤλθομεν εἰς ἄλλην πεδιάδα·
εὕρομεν δ' ἄλλον ποταμόν, Θερμώδοτον τῇ κλήσει,
ὃς ἐκ πεδίου πεδινοῦ κατέρχεται καλλίστως.
Οὗτος ὁ τόπος ἔνεστιν αὐτῶν Ἀμαζονίδων,
αἳ καὶ τὸ μῆκος ἔχουσι πασῶν γυναικῶν μέγα,
ἐν τ' εὐρωστίᾳ τῇ πολλῇ κάλλει κεκοσμημέναι
τοῖς ἀργυραίοις ἅρμασιν· ὁ ποταμὸς δὲ τούτων
ὑπάρχει δυσδιάβατος, ἔχων πολλὰ θηρία.
Ἡμεῖς δ' ἐπείσαμεν αὐτὰς διὰ γραφῆς καὶ μόνης
διλόνται φόρους πρὸς ἡμᾶς, οὓς καὶ καλῶς λαβόντες
ἀνεχωρήσαμεν εὐθὺς πρὸς θάλασσαν ἐρύθραν,
πρὸς τὸν στενὸν τὸν ποταμόν· οὐκ ἦν δ' ὁρᾶν ἐκεῖσε
Εἰς τὸν στενὸν τὸν ποταμὸν Ἀλέξανδρος ἀπῆλθεν.
οὔτ' οὐρανὸν οὔτε τὴν γῆν, ἀλλ' ἦν τὰ πάντα σκότος.
Πολλὰ γοῦν ἔθνη πάρησαν ἐν τούτῳ κατοικοῦντες,
ἄνθρωποι κυνοκέφαλοι, βλέμματα δὲ κατεῖχον
ἐν στήθει καὶ τῷ στόματι, πρὸς ἓξ τὰς χεῖρας ἄλλοι,
ἕτεροι ταυροπρόσωποι, λίαν ἠγριωμένοι,
ἄλλοι δασεῖς, τὰ πρόσωπα δεικνύοντες ὡς λεόντων,
ἦσαν δὲ καὶ τὰ σώματα παρόμοια τῶν τράγων,
θηρία τε παμποίκιλα, διάφορα πρὸς βλέψιν.
Εἶτ' ἀποπλεύσαντες ἡμεῖς τοῦ ποταμοῦ ταχίστως,
νῆσον μεγάλην εὕρομεν ἀπέχουσαν ἠπείρου
ἐκ μετρητοὺς πρὸς ἑκατὸν εἴκοσι τοὺς σταδίους·
εἰς ἣν ἐλθόντες εἴδομεν πόλιν αὐτὴν Ἴλιον,
ἔχουσαν πύργους δώδεκα χρυσέους σμαραγδίνους·

τὰ τείχη δὲ τῆς πόλεως ἐξ ἰνδικοῦ χρυσέου. τὸ τοῖχος — ἦν Ἰνδικόν BL
Ἦν ἐν τῷ μέσῳ καὶ βωμὸς χρυσίῳ καὶ σμαράγδοις
καλῶς ἀνοικοδομηθεὶς ἐν ξένῃ θεωρίᾳ,
ἀναβαθμοὺς ἑξήκοντα κατέγων· τούτων δ' ἄνω = L C, B ὅστις
ἅρμα τῶν ἵππων ἵστατο, καὶ τούτων ἱππηλάτης
ἦν ὅλος οὗτος χρύσεος ἐκ λίθων καὶ μαργάρων·
εὐκόλως οὖν ἰδεῖν αὐτὸν οὐκ ἦν ἐκ τῆς ὁμίχλης. εὐ ἐμόνον ζη.
Ἡλίου δ' οὗτος ἱερεὺς Λιβίοφ καθωράτο
φέρων ἀνθρώπου τε μορφήν, βύσσον ἐστολισμένος, καὶ λέοντ' ἐπὶ κεφ. ζη.
βαρβαρικῇ τῇ λέξει τε πάντας προσεπεφώνει
ἀναχωρεῖν ἡμᾶς ταχὺ πρὸς τῶν ἐκεῖσε τόπων.
Ὅθεν ἀναχωρήσαντες πάντες ἡμέρας πέντε ἑπτὰ BL
ὡδεύσαμεν τρυχώμενοι, σκότος δ' εὔρομεν αὐθις· ζ.
οὐκ ἦν ἐκεῖ φωτὸς αὐγή, τὰ πάντα δ' ἦσαν σκότος· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ τύρ ἐγαί-
345. Ὑπάρχει θαυμαστότατον ὅλον αὐτὸ χωρίον. νετο ἐν τοῖς τείχεσι ὃ
Φυγόντες τοίνυν ἐξ αὐτοῦ πρὸς Δῆσον τὸν λιμένα ἐκείνοις add. ζη.
Ἔγραψε ταῦτ' Ἀλέξανδρος, εἰ καὶ δοκοῦσι ξένα. 347 om. cod. ms. K. p. 19.
ἅπαντες προσωρμίσθημεν, κἀκεῖθεν ἐξελθόντες
εἴδομεν ὄρος ὑψηλόν, ὃ καὶ προσαναβάντες εἶδ. cod. Ini K. p. 19.
πολλὰς οἰκίας εὕρομεν γεμούσας χρυσοῦ πλῆθος· καὶ λαχύ ἐστ ζη.
εἴδομεν καὶ περίβολον ἐκ λίθου καὶ σαπφείρου, λλ cod. K.
ἀναβαθμοὺς πρὸς ἑκατὸν πεντήκοντά τε σχύντα·
ἄνωθεν τούτου καὶ βωμὸν στρογγύλον μετὰ στύλων
ἐκ τοῦ σαπφείρου κύκλοθεν πρὸς ἑκατὸν καὶ πλείους, ἱερὸν
ἔξωθεν καὶ τοῖς ἔσωθεν· ἦσαν ὡς ἀνδριάντες
ἡμίθεοι, κατάσφυροι, πάντες ἐγγεγλυμμένοι, ἀτα
ὡσαύτως οὗτοι οἱ σάτυροι καὶ βάκχοι μετὰ λίθων. αι ζη.
Μέσον δὲ τούτου τοῦ ναοῦ προσέκειτο καὶ κλίνη
χρυσέα, χρυσοσφύρητος, οὖσα κατεστρωμένη· οἵα L, χρυσοφρήτως B
κατέκειτο πρὸς ταύτῃ γοῦν ἀνὴρ ἐνδεδυμένος χρυσοφρύσεις C
συνδόνιον βαμβύκινον, οὗ τὴν μορφὴν οὐκ εἶδον. σινδόνα βαμβακίνην BL
Κεκαλυμμένος ἦν αὐτός· ἀλλ' εἶδον τούτου σθένος,
ὡσαύτως καὶ τὸ μέγεθος, καὶ μᾶλλον ἐφοβήθην. ζ.
Μέσον δὲ τούτου τοῦ ναοῦ χρυσῆ προσεφηπλοῦτο
ἄλυσος λίτρας ἑκατὸν καὶ πλείονας ἱστῶσα ζ.
ἅλυσις BL
ἄλυσος cod. K. v. 5616. W. εὖρος.

κ λύσσου (λούσσου L) λιμένα BL
5620. ἱερὸν στρογγύλον ἔχον στύλους ζ' σαπφείρου καὶ ἀναβαθμοὺς ε' B
σ σαπφειρίνους κύκλῳ ε' CL
κα ὁ δὲ περιβόητος Μάρων (Ημαρων L) ἐπὶ Διονύσου ἦν καλὴ κώμης add. BCL
5624.

καὶ στέφανος κρεμάμενος χρύσεος διαυγής τε.
Λίθος οὖν ἦν ἀντὶ πυρὸς τίμιος, φῶς ἐφαίνων, ἐν
5635 ἐν βλῳ παντὶ τῷ ναῷ πάντας ἡμᾶς φωτίζων·
ἦν καὶ χρυσοῦν κρεμάμενον ὡς ὀρτυγοτροφεῖον
μέσον αὐτῆς τῆς ὀροφῆς, ἔχουσα ξένον εἶδος ἡ.
ἡλίβιον (?) ὥσπερ ὄρνεον, περιστερᾶς ἐν εἴδει· ἡλιοῦν L, ἡλίκον B
ὃ καὶ βοῆσαν ἔλεγεν ἐν ἀνθρωπίνῃ γλώσσῃ
5640 ἑλληνικῇ μοι προσφωνῶν: »Ἀλέξανδρε, τί σπεύδεις Ἀ. παῦσαι λαλῶν τῷ θεῷ ἀντι-
αὐτῷ Θεῷ μαχόμενος; στῆθι καὶ μὴ παρόρχει· παινος καὶ ὕστερον εἰς τὰ
345. Θαύμασον τὴν περιστερὰν ἀνθρώπινα λαλοῦσαν. ἴδια μέλαθρα καὶ μὴ πρόσε τοῦτον
ἰδίοις τόποις μᾶλλον σοῖς ἀνάστρεφε τὸ τάχος, ἀναχώρει εἰς οὐρανίους δόμους ζη
346. Ἔφυγεν οὖν Ἀλέξανδρος ὀργάνων μελῳδούντων.
καὶ μὴ προτείνου πρὸς ὁδοὺς βαδίζειν οὐρανίους.
Καὶ βουληθέντος μου λοιπὸν τοῦ καθελεῖν ἐκείνην
5645 χανδύλλαν πολυτίμητον, χρυσέαν, κρεμαμένην, ν κ. αὐτὴ C
καὶ ταύτην ἀποστεῖλαί σοι πρὸς τὴν Μακεδονίαν,
αἴφνης αὐτὸν κινούμενον τὸν ἐπὶ κλίνης εἶδον, = L Βιβλ. ἀκούσ.
καὶ σχῆμα δεῖξαι πρὸς ἡμᾶς προσαναστῆναι τοῦτον.
Ἐμοὶ δὲ συνεβούλευον οἱ φίλοι μου τὸ τάχος:
5650 »Ὡς ἱερὸν γὰρ ἔνεστι, παῦσον τῶν βουλευμάτων.«
Ἐλθὼν δ' εἰς τὸν περίβολον εἶδον ἐκεῖ κειμένους
κρατῆρας πάνυ φοβεροὺς δύο χρυσοτορνεύτους, ἡ.
χωρούσας ἀναμετρητῶν ἑξήκοντα μεγάλους. = BLC, A τξ' τοὺς καὶ ὀξυκεστέρους
Κἄπου οὖν τὴν παρεμβολὴν ἐκεῖ γενέσθαι πᾶσαν, μεν ὧν τῷ βάσανῳ BL
5655 αὐτὴν ἀναπαυθῆναι δὲ καὶ προσευχηθῆναι· ἡ. ὄγκως cod. K.
ἦν γὰρ ἐκεῖ καὶ κάλλιστος οἶκος ἐγγεγερμένος, κατανενευσμένος ζη.
ὡσαύτως καὶ ποτήρια πολλὰ πρὸς τοῦ σαπφείρου ἐπίσημα πάσης εὐρεσιτεχνίας ἄξι
τετορνευμένα χρύσεα, πάντα καλὰ πρὸς ὄψιν. ἡ. ἐκ λίθων τετορνευμένα ζη
Καθεζομένων οὖν λοιπὸν ἐκεῖ τῶν στρατευμάτων
5660 πρὸς εὐωχίαν σὺν ἐμοί, βροντὴ βιαία σφόδρα
μετὰ κυμβάλων σὺν αὐλοῖς σύριγγος καὶ σαλπίγγων,
κιθάρας καὶ τυμπάνων τε προσεγεγόνει τάχει. ν κ.
Τὸ δ' ὄρος ἐκαπνίζετο, βίας τῆς ἐκ τῶν ἄγων ἡ.
πεσούσης πλείστης ἐφ' ἡμᾶς βολίδος κεραυνίας·
5665 καὶ φοβηθέντες ἅπαντες ἐφύγομεν αὐτίκα, ἀπεχωρήσαμεν ζη.

κ λοιπὸν ἦν κἀκεῖ κ. αὐτ[illegible]

εἰς Κύρου δὲ βασίλεια πάντες ἤλθομεν αὖθις.
Ἦσαν δ' ἐκεῖ τῶν ἐμφανῶν πλεῖσται μεγάλαι πόλεις.
Πρὸς ταύταις ἦν ἐπίσημος ἔντιμος πόλις μία,
μέγιστον οἶκον ἔχουσα Κύρου τοῦ βασιλέως,
εἰς ὃν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ὁ Κῦρος κατεσκήνου.

347. Εἰσῆλθον εἰς βασίλεια Κύρου τοῦ βασιλέως.

Πρὸς τούτοις ἦσαν κάλλιστα βασίλει' Ἀρταξέρξου.
348. Ἀλέξανδρε, μυστήρια ξένα καὶ ταῦτα φαίνει.
οἰκίαι πλεῖσται καὶ καλαὶ τῶν ἐμφανῶν μεγάλαι·
ἐμοὶ προσεῖπον δέ τινες ὄρνεον ἐφιζάνειν
ἀνθρώπου λέξει προσλαλοῦν, πάντα διερμηνεῦον.
Ἔνδον οὖν οἴκου γεγονώς, τεράστια μεγάλα
ἄξια πάντα θαύματος κατεῖδον πολλῷ φόβῳ·
ἦν γὰρ ὁλόχρυσος αὐτός· ἐν μέσῳ γοῦν ὀρόφου
εἶδον χρυσοῦν κρεμάμενον ὄρνεον ξένῃ θέᾳ,
παρόμοιον περιστερᾷ, λίνυσσε τε χρυσᾶ.
Τοῦτο γὰρ ἔλεγον φωνῇ πάντα διερμηνεῦον,
ἑλληνικὰ φθεγγόμενον τοῖς πάλαι βασιλεῦσιν,
αὐτὴν ζωὴν καὶ τελευτὴν σοφώτατα προλέγειν,
εἶναι τὴν δ' ὄρνιν ἱεράν· εἶδον οὖν καὶ κρατῆρα
μέγαν καὶ χρυσοτόρνευτον ἔνδον τῶν οἴκων Κύρου,
πρὸς ἑκατὸν ἑξήκοντα τὰς μετρητὰς χωροῦντα.
Ἦν οὗτος πάνυ θαυμαστὸς κατασκευῇ καλλίστῃ,
ἔχων εἰς περικύκλευμα τορνεύματ' ἀνδριάντων
καὶ ναυμαχίαν ἄνωθεν, μέσον δὲ ταύτης ζώνην,
θεογονίαν θαυμαστὴν καὶ Τιτανομαχίαν·
ὅλον ἦν χρυσοτόρνευτον ἔξωθεν τοῦ κρατῆρος.
Εἶναι γὰρ ἔλεγον αὐτὸ πρὸς τῆς Αἰγύπτου μᾶλλον
ἐκ τῆς μεγάλης πόλεως Διὸς ἀπενεχθῆναι,
καθ' ὃν τυραννικώτερον οἱ Πέρσαι κατεπόρθουν
αὐτὴν κακῶς τὴν Αἴγυπτον τοῖς παλαιτέροις χρόνοις.
Οἶκος οὖν κατεσκεύαστο μετ' ἑλληνίων λίθων,
ὅθεν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς εἰθίστο χρηματοὺς βλέπειν·
ἐγγεγραμμένη δ' ἦν ἐκεῖ καὶ Ξέρξου ναυμαχία.
Θρόνος ἐκεῖ προσέκειτο χρύσεος μετὰ λίθων,

ἄδουσα λύρα θαυμαστὴ τὸ μέλος αὐτομάτως·
κύκλῳ ποτηροθήκη δὲ πήχεις ἓξ δέκα σχοῦσα·
Εἰ θέλεις ταῦτα τοῦ μαθεῖν, ἀνάγνωθι καὶ μάθοις.
ἀναβαθμοὺς εἶχεν ὀκτώ, καὶ τούτων ὑπεράνω
Ὀλυμπιάδι τῇ μητρὶ πάλιν καὶ ταῦτα γράφει.
ἵστατο μέγας ἀετὸς πτέρυξι κύκλον στέφων,
Πρὸς τούτοις ἦν ἀναδενδρὰς ἑπτάκυκλος χρυσέα,
μυρίνῃ φέρουσα χρυσοῦς ἅπαντας τοὺς στελέχους.
Περὶ δὲ πάντων τῶν ἐκεῖ μεγίστων θαυμάτων
οὐ δύναμαι κατὰ λεπτὸν προσγράφαι σοι, κυρία·
γὰρ ἐστι τοσοῦτον πλῆθος, ὡς μὴ τὰ τούτων κάλλη
προσδυνηθέντας ἀκριβῶς στόματι καταγγέλειν.
Ἔρρωσο, γλυκυτάτη μου μῆτερ ποθεινοτάτη.
Πρὸς τούτοις ἔγραψεν αὐτὸς ἄλλην γραφὴν καὶ πάλιν
ἕτερα ταύτῃ προσδηλῶν ἐξαίσια καὶ ξένα:
c.29. »Εἰς τόπον ἦλθον ἕτερον, ὦ μῆτερ γλυκυτάτη,
σὺν πᾶσι τοῖς στρατεύμασιν· ἐκεῖσε δ' εὗρον ἔθνη
σάρκας ἀνθρώπων τρώγοντα, ῥοφοῦντα τούτων αἷμα
πάντων τε ζώων ἑρπετῶν, καθάπερ ὕδωρ ταῦτα·
τοὺς γὰρ νεκροὺς οὐκ ἔθαπτον, ἤσθιον μᾶλλον τούτους.
Καὶ θεασάμενος αὐτῶν ἔθη μεμασμένα
καὶ δεδοικὼς τὴν Πρόνοιαν, ταύτην δ' ἐκλιπαρήσας
ὅπως ἰσχύσω κατ' αὐτῶν, μήπως ἐκ τῶν ἀνόμων
ἔργων ἀθέων τῶν αὐτῶν μιάνωσι τὴν κτῆσιν,
αὐτοὺς κατετροπώσαμεν ὄντας εἰς πλῆθος μέγα,
σφάξαντες πλείστους ἐξ αὐτῶν, τοὺς ἄλλους σχόντες δούλους·
φύβος γὰρ ἔσχεν ἅπαντας ἐκεῖ τοὺς γειτνιῶντας
ἀπὸ τοῦ μείζονος αὐτῶν μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων.
Ὅθεν πάντες ἀκούσαντες, ὡς ὁ τῶν Μακεδόνων
ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος πάρεστι τοῖς ἐκεῖσε,
πορθῶν τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν καὶ πάντας κατασφάττει,
καὶ βούλεται τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν κατατροπῶσαι,
καὶ πᾶσαν χώραν τὴν αὐτῶν κακῶς ἐξολοθρεῦσαι,
φόβῳ πολλῷ τρομάξαντες ἀπ' ἄκρων ἕως ἄκρων,
Ἔθνη παρανομώτατα καὶ μιαρὰ καὶ ταῦτα.

τοῦτο Θεοῦ κελεύσαντος, ἔφευγον κατὰ κράτος,
352. Σόμμαχον ἔχεις Πρόνοιαν, Ἀλέξανδρε, καὶ τρέχεις.
ἀλλήλους ἐκδιώκοντες, οἱ πρῶτοι τοὺς δευτέρους,
οἱ δεύτεροι δὲ φεύγοντες ἐδίωκον τοὺς τρίτους.
Οὕτως οὖν ἔθνη τὰ δεινὰ τὰ μιαρὰ κακίστως
εἰς τέλος ἐσκυλεύοντο φεύγοντες πολλῷ φόβῳ·
ἐγὼ δε τούτους φεύγοντας ἐδίωκον ἀτρόμως.
Ἦσαν γοῦν πάντες βασιλεῖς εἴκοσι πρὸς τοῖς δύο·
καὶ πρὸς τοῖς ὄρεσιν αὐτοὶ τοῖς δύο τοῖς μεγάλοις,
οἳ τοῦ βορρᾶ προσκέκληνται μαζοὶ τοῖς παλαιτέροις,
ἐκεῖσε κατεκλείσθησαν ἅμα παντὶ τῷ γένει·
τῶν εἰρημένων γὰρ βουνῶν ἑτέρα τις οὐκ ἔστιν
εἴσοδος ἢ ἔξοδος ἀλλ' ἢ μόνον ἡ μία,
πρὸς ἣν εἰσῆλθον ἅπαντες ἐκεῖ κατακλεισθέντες.
Οἱ προρρηθέντες δὲ βουνοὶ τῶν νεφελῶν ἐπάνω
τῶν οὐρανοῦ προσκρέμανται, μέγα δεικνύντες ὕψος·
ὡσαύτως ἔνεστιν αὐτοῖς τείχη μεγάλα δύο
ἐκ δεξιῶν προσκείμενα καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων,
ἀπὸ βορρᾶν ἀρχόμενα μέχρι καὶ τῆς μεγάλης
θαλάσσης ἐπερχόμενα τῆς ὑπ' αὐτὸν τὸν ἄνσον, (?)
τόποις ἐκεῖ τοῖς σκοτεινοῖς καὶ λίαν τραχυτάτοις.
Ἡ δηλωθεῖσα δ' εἴσοδος ἐκείνων τῶν ὀρέων
ἔχει πρὸς τεσσαράκοντα σὺν ἓξ πήχας μεγάλας.
Ὡς εἶδον οὖν τοὺς θαυμαστοὺς καὶ σκληροτάτους τόπους,
τὴν ἄνω θείαν Πρόνοιαν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
ἐξελιπάρουν προσηνῶς, ὅπως θείᾳ δυνάμει
τὴν τῶν ὀρέων εἴσοδον ἐμφράξῃ παραυτίκα.
Τί δαι ποιεῖ Θεὸς αὐτὸς ὁ δυνατὸς καὶ μέγας;
Προσέταξε τοῖς ὄρεσιν ἐκείνοις τοῖς μεγάλοις:
»Σαλεύθητε,« καὶ γέγονε, καὶ τοῦτων σπαραχθέντων,
ἦλθον αὐτὰ πρὸς ἄλληλα, δώδεκα πήχεις τάχει·
353. Δύναμιν ὅρα θείκὴν ἐνταῦθα γενομένην.
μηδεὶς ἀκούων ἀπιστῇ· δύναται Θεὸς ταῦτα.
354. Ξένα καὶ ταῦτ', Ἀλέξανδρε, τὰ παρὰ σοῦ ῥηθέντα.
Πύλας δ' ἐγὼ προσέταξα χαλκᾶς γενέσθαι τάχος,

πλάτος πήχεων εἴκοσιν, ὕψος αὐτῶν δὲ δύο
σὺν ἄλλοις τοῖς ἑξήκοντα, καὶ κατακλείσας πᾶσαν
τὴν εἴσοδον τὴν τῶν βουνῶν καὶ καταχρίσας πύλας,
ἔσωθεν τὸν ἀσόκητον τὸν δυνατὸν ἐν πᾶσιν
εἴασα μένειν τοὺς ἐκεῖ πρὸς ἅπαντα τὸν χρόνον.
Ἀσόκητος ἐνέργειαν ἔχει δὲ τὴν τοιαύτην,
ὡς μήτε πῦρ, οὐ σίδηρος, οὔτέ τι τῶν ἐν κόσμῳ
δύναται τούτου δύναμιν συντρῖψαι καὶ φλογίσαι·
εἰ προσεγγίσῃ σίδηρος τούτου πλησίον μᾶλλον,
οὗτος αὐτὸς συντρίβεται, σβέννυται τὸ πῦρ δ' αὖθις.
Ἔξωθεν τούτων τῶν πυλῶν, λίαν μεγεθεστάτων,
οἰκοδομὴν προσέταξα γενέσθαι παραυτίκα
ἐκ λίθων πάνυ θαυμαστῶν, ἔχουσαν πλάτος ταύτην
ἀνὰ πηχῶν τῶν ἕνδεκα, εἴκοσι δὲ πρὸς ὕψος,
εὖρος πηχῶν ἑξήκοντα· καὶ ταῦτα πράξας οὕτως,
κατέφραξα τὴν εἴσοδον ποτίσας πάντας λίθους
κασσίτερον πρὸς τῷ χαλκῷ, ὕψος προσπλάσας τούτων
ἄλλας πήχας ἑξήκοντα καὶ πάλιν καταχρίσας
τὴν ἔξωθεν οἰκοδομὴν στερρῶς μετ' ἀσοκήτου,
ὡς μήτε παρὰ τῶν ἐκτὸς δυνήσεταί τις ταύτην
τὴν τῶν ὀρέων εἴσοδον ποτὲ καταχαλάσαι·
στήλην καὶ κλῆσιν τὴν ἐμὴν ἐκεῖ προσανεθέμην.
Ὀνόματα δὲ πρόσεστι τούτοις τοῖς βασιλεῦσι,
τοῖς ἐν τοῖς δύο τοῖς βουνοῖς τότε κατακλεισθεῖσιν,
Ὄγ καὶ Μαγὼγ σὺν τῷ Ξανθῷ αὐτῷ τῷ τρικεφάλῳ·
ἄλλος ὁ Κυνοκέφαλος Ὄνους σὺν Τρικεράτῳ,
Καταμεργούρης Ἴωνος, Κάπνης καὶ Συριάρης,
Ἰμαντοδάπης, Ἱππῶης, Σάμανδρος, Ἐπαβόμης,
ταῦτα τὰ μιαρώτατα καὶ πλήρη ἀσεβείας
355. Ξένα τὰ δηγήματα καὶ φόβον ἐμποιοῦντα.
ἔθνη κατέκλεισα δεινῶς ἐν τόποις τοῖς ῥηθεῖσιν,
ἅπασαν γῆν τὴν τοῦ βορρᾶ τῆς τούτων ἀσελγείας
ἀποκαθάρας καὶ λαμπρὰ τρόπαια κατορθώσας.
Ἀνατολῆς τὰ τείχη δὲ κλείσας ἐν ἄλλῳ τόπῳ
ἐν πήχεσι πρὸς ἑκατὸν εἴκοσι ταῖς μεγίσταις
ἔκλεισα πάλιν ἕτερα τείχη τὰ πρὸς τὴν δύσιν

πήχεσιν ὀγδοήκοντα σὺν εἴκοσι τὸ πλάτος, =B
τῶν Ἀρμενίων καὶ Τουρκῶν ἔθνος διαχωρίσας.
Κακεῖθεν πάλιν ὥρμησα πρὸς Κυρισσῶν τὸ γένος,
μαθὼν ὡς παρετάξαντο πρὸς πόλεμόν μοι στῆναι·
πάντα μου δὲ στρατόπεδα τοῖς ὅπλοις συγκοσμήσας
ἦλθον πρὸς τούτους ὥσπερ θὴρ καὶ λέων ἐν τῇ θήρᾳ.
Συνάψας οὖν τὸν πόλεμον καὶ τούτους καταστρέψας
κατέσφαττον ἀνιλεῶς τούτους καθάπερ βόας,
σὺν Κάνονι τῷ βασιλεῖ τοῦ Κυρισσοῦ τοῦ γένους.
Ὅθεν τὴν χώραν τὴν αὐτῶν πᾶσαν ἐξολοθρεύσας
καὶ πάντα πλοῦτον συλλαβών, τούτους δ' αἰχμαλωτίσας,
ἀπῆλθον ἐν τοῖς ὄπισθεν σὺν πάσῃ στρατιᾷ μου.
Εὗρον δ' ἐκεῖσε τὸν υἱὸν Κανδάχης βασιλίσσης,
τὸν εἰρημένον πρὸ μικροῦ Κανδαύλην, ἐρὸν φίλον,
ὃς θεατὴς ἐγένετο τῶν τότε πραττομένων.
Ἔρρωσο, πάλιν, ἔρρωσο, μῆτερ ποθεινοτάτη.«
Ἄλλην ἀπέστειλε γραφὴν οὗτος Ὀλυμπιάδι,
παραγενόμενος αὐτὸς μεγάλῃ Βαβυλῶνι
καὶ μέλλων τὸν ἀνθρώπινον βίον καταλιμπάνειν,
ἥτις ἐδήλου πρὸς αὐτὴν κατὰ λεπτὸν τοιαῦτα:

Ἔγραφε πάλιν πρὸς αὐτὴν καὶ τὰ περὶ τοῦ βρέφους.

Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος καὶ ταῦτα τῇ μητρί μου.

Βλέπεις τὸ βρέφος, βασιλεῦ, σὸν μόρον προμηνύει.
Ἡ τῶν δαιμόνων πρόβλεψις μεγάλην ἰσχὺν ἔχει.
Τῶν ἐγχωρίων τις γυνὴ βρέφος ἀποτεκοῦσα,
εἶχε τὰ μέρη σώματος μέχρις αὐτῶν λαγόνων
ἀνθρώπου πάντα φυσικά· μηρῶν γοῦν ἕως κάτω
θηρίων ἦσαν προνομαί· τὸ βρέφος καὶ γὰρ ὅλον =BL
σχύλλης αὐτὸ παρόμοιον, δεικνύμενον ὡς τέρας.
Ἐβδηλοῖ δ' ἦσαν αἱ μορφαὶ γινώσκειν ὥστε πᾶσιν
τὸν τόπον καὶ τὴν σύνθεσιν· αὕτη δὲ τοῦ παιδίου
ἦν τεθνηκυῖα προτομή, μήτρας αὐτῆς προκύψαν·
τὰ περὶ τοῦτο δ' ἕτερα ζῶα συγγεννηθέντα
ἦσαν αὐτὰ κινούμενα καὶ πνέοντα καὶ ζῶντα.
Ἡ γοῦν γυνὴ γεννήσασα τὸ βρέφος, παραυτίκα

κ.μ.B κακεῖθεν ὥρμησα εἰς αὐτοὺς ὡς λέων εἰς θῆρας καὶ λαὸ ἔκτεινα ὃν ἔφθασα αὐτοὺς καὶ τὸν αὐτῶν βασιλέα καὶ ἐσκύλευσα τὰ μέλανα αὐτῶν τοῦ καλουμένου Κανν(ης) καὶ ἔθεβη (sic?) εἰς τὰ αὐτοῦ βασίλεια. — πλὴν φησὶν ὁ Ψευκαλλιφθένης ὅτι Κανδάκης ἦν ὄν. γ.ζ. μετὰ ἐκφορᾶς.

ῥάκος περικαλύψασα, πρὸς τὰ βασίλειά μου
ταχίστως παραγίνεται· τινὶ δὲ τῶν ἀγγέλων
περιτυχοῦσα ἔλεγε: »Τῷ βασιλεῖ μου θέλω
θαυμάσιον τεράστιον εἰπεῖν αὐτῷ κρυφίως.«
Ἐγὼ δ' ἀναπαυόμενος ἤμην ἐν κλινιδίῳ·

Ὁρᾷς κακίστου τοκετοῦ συνθέσεις καὶ μορφώσεις;
ἔξυπνος οὖν γενόμενος, ἔξω δὲ προσκαθίσας

Ἦλθεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον ἡ τὸ κακὸν τεκοῦσα.

εἰσάγεσθαι προσέταξα ταύτην ἐν βασιλείοις,
ὡς ἅπαντα τῆς γυναικὸς λαλούμενα γνωρίσων.
Ἐλθούσης τοίγαροῦν αὐτῆς ἔνδον τοῖς ἀνακτόροις,
εἶπον γενέσθαι μύωσιν, ἔξω δὲ πάντας βαίνειν.
Τῶν δ' ἐξελθόντων τάχιον ἡ δυστυχὴς δεικνύει
τὸ γεννηθὲν ἀλλόκοτον ὡς τέρας ἔμπροσθέν μου,
φάσκουσα τοῦτο τὴν αὐτὴν κακῶς προστετοκέναι.
Αὐτίκα γοῦν προσέταξα τάχιστα συναχθῆναι
σημειολύτας καὶ σοφοὺς μάγους καὶ χρησμολόγους.
Καὶ τούτων πάντων ἐν σπουδῇ μεγάλῃ συναχθέντων,
Χαλδαίων ὄντων σὺν αὐτοῖς, ἐγὼ προσεῖπον τούτοις
τὴν κρίσιν πᾶσαν κατειπεῖν τοῦ γεννηθέντος βρέφους,
ἐπαγγειλάμενος αὐτοῖς θάνατον, εἰ μὴ τάχει
φράσωσι τὴν ἀλήθειαν, τί τὸ σημεῖον λέγει.
Ἦσαν οὖν πέντε σὺν αὐτοῖς περίδοξοι Χαλδαίων·
αὐτῶν Χαλδαίων δ' ἕτερος τῶν ἄλλων ὑπερεῖχεν,
ὃς κατὰ τύχην ἔνδημος ἐτύγχανε τῷ τότε.
Οἱ δὲ παρόντες ἔλεγον ἔσεσθαι τοῖς πολεμίοις
ἐμὲ πάντων ἀνώτερον, πάσης δὲ γῆς κατάρξειν·
ζῶα γὰρ ἀλκιμώτατα προσεῖπον ἔθνη πάντα
ἐν ἀνθρωπίνῳ σώματι καθυποτεταγμένα.
»Τοῦτο σημαίνει, βασιλεῦ, τὸ θαυμαστὸν σημεῖον.«
Καὶ μετὰ τούτους ἕτερος προσῆλθεν ὁ Χαλδαῖος·
ἰδὼν δὲ τὴν διάθεσιν τοῦ γεννηθέντος βρέφους
μεγάλως ἀνεβόησε μετὰ δακρύων οὗτος,
ἱμάτια διέρρηξε δεινοπαθῶν καὶ κλαίων.
Ὅθεν ἐγὼ περιπαθὴς τὸν ἄνδρα κατοπτεύσας

κ.μ. 5833 Μήνυσόν μοι τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ περὶ τινος πράγματος ἀναγκαίου ἵνα αὐτῷ δηλήσω τι. BL

μεγάλως ἠγωνίασα καὶ παρευθὺ κελεύω
θαρροῦντα τοῦτον κατειπεῖν τὰ τοῦ σημείου πάντα.
Ὁ δέ μοι προσαντέφηνεν· »Ὦ κράτιστ' Ἀϋσονάρχα,
360. Χαλδαῖοι προσεκλήθησαν εἰπεῖν τὰ τοῦ σημείου.
δεινὸν ὑπάρχει τὸ φανέν, κακὸν σοι τὸ σημεῖον·
361. Κακὸν σημεῖον, βασιλεῦ· σὸν θάνατον προλέγει.
τοῖς ζῶσι γὰρ οὐκέτι σε δεικνύει τὸ παιδίον.«
Ἐγὼ δὲ πάλιν ἔφησα πρὸς τοῦτον: »Πῶς; καὶ φράσον;«
Ἤθελον οὖν μαθεῖν καλῶς σύγκρισιν τοῦ σημείου.
Ὁ δέ φησι μετὰ κλαυθμοῦ πρός με τοιαῦτα λέγων:
»Τύπος αὐτὸς ἀνθρώπινος σὸν εἰκονίζει τύπον·
τῶν δὲ θηρίων αἱ μορφαὶ πάντας τοὺς σοὶ συνόντας·
ἀλλ' εἰ μὲν τὸ πρωτογενὲς ἔζη τοῦ βρέφους τούτου,
κινούμενον δ' ἐφαίνετο καθάπερ καὶ τὰ ζῶα,
ὑπῆρχες ἂν σύ, βασιλεῦ, τοῖς ζῶσι καὶ τῷ κόσμῳ·
ἐπεὶ δὲ τοῦτο τεθνηκὸς ἐφάνη τοῖς ἀνθρώποις,
φέρον αὐτὴν εἰκόνα σου, σὸν μόρον προδεικνύει.
Ὃν τρόπον τὰ θηρία γὰρ βλέπεις συνόντα τοῦτο,
οὕτως πρὸς σὲ διάκεινται πάντες οἱ σοὶ συνόντες,
οἵτινες οὐ τὰ κρείττονα, μᾶλλον κακὰ φρονοῦσιν·
ἀγριωθήσονται λοιπὸν αὐτῇ σῇ μεταστάσει.«
Καὶ ταῦτά μοι διεδήλωκεν ὁ θαυμαστὸς Χαλδαῖος,
τάχος ἐγὼ δ' ἐκέλευσα τὸ βρέφος ἐκκαυθῆναι.
Τὸ μέλλον οὖν εἰς νοῦν λαβὼν καὶ μοῖραν εἱμαρμένης
κατανοήσας ἀκριβῶς, ὡς ἀδυνάτως ἔχει
τὸ κυρωθὲν καὶ σφραγισθὲν μὴ καὶ συμπληρωθῆναι,
τὸ καθ' ἡμέραν, ὡς εἰκός, διαταγὴν ποιοῦμαι.
Ἔρρωσο, πανυπέρογλυκε μῆτερ ποθεινοτάτη.«
Τῇ δ' Ἀλεξάνδρου τε μητρὶ κακῶς Ὀλυμπιάδι
ἐπαναστὰς Ἀντιπάτρος τις ἐκ Μακεδονίας
πόλεις κατετροπώσατο καὶ πᾶν δεινὸν προσῆγεν,
ὡς καὶ δεινοπαθήσασαν ταύτην υἱῷ δηλῶσαι
τὴν ἐπανάστασιν αὐτὴν κακίστην Ἀντιπάτρου,
καὶ πῶς ὡς μήτηρ γλίχεται, θέλων υἱὸν εἰδέναι,
365. Ὥρα τὴν ἐπανάστασιν κακίστην Ἀντιπάτρου.

πρὸς τῆς ἠπείρου διελθεῖν κωλύεται δὲ μᾶλλον
365. Ἀντίπατρος Ἀλέξανδρον θέλει δολίως κτεῖναι.
παρ' Ἀντιπάτρου φθονερῶς μὴ πρᾶξαι βουλητέα.
Ταῦτα μαθὼν Ἀλέξανδρος ἐκ τῆς Ὀλυμπιάδος,
ἀπέστειλε τὸν Κρατερὸν πρὸς τὴν Ἑλλάδα φθάσαι
καὶ τῇ μητρὶ προνοητὴν καὶ βοηθὸν προσεῖναι.
Λισθόμενος δ' Ἀντίπατρος τὴν γνῶσιν Ἀλεξάνδρου,
τὴν ἄφιξιν τοῦ Κρατεροῦ τὴν πρὸς Μακεδονίαν
καὶ τὸν στρατὸν ἐρχόμενον ἐν Θετταλίᾳ τάχει,
κατάφοβος προσεγενόμην, μήπως ἐλθὼν ἐκεῖνος
ἐκδίκησιν ποιήσηται πάντων τῶν τολμηθέντων
καὶ τιμωρίαν, ὡς εἰκός, ἕνεκεν τούτων λάβῃ,
(ἔμαθε γὰρ Ἀντίπατρος, ἔγνωκεν Ἀλεξάνδρου
γνῶσιν, ἀνδρείαν, φρόνησιν ψυχῆς τε τὸ γενναῖον,)
πολλῇ δειλίᾳ συσχεθείς πρὸς τὴν δολοφονίαν
Ἀντίπατρος ἐσπούδασε κατ' Ἀλεξάνδρου μᾶλλον.
Ἔνθεν καὶ δηλητήριον θανάτου προσκευάσας
φέρον ταχίστως τελευτήν, μὴ δέξασθαι τὸ σκεῦος
τοῦτο πολλὰ δυνάμενον, ὡς ἔδειξε τὸ τέλος,
(τὰ σκεύη γὰρ ἐρρήγνυντο τῇ προσεγγίσει τούτου,
ὀστράκια καὶ χάλκεα σὺν πᾶσιν ὑελίοις,)
βαλὼν αὐτὸς ἐς ὕστερον πυξίδι μολυβδίνῃ
καὶ καταδήσας ἀσφαλῶς, ἔξω δὲ σιδηρᾶ
πυξίδι καταθέμενος καὶ ταύτην περισφίγξας
καὶ τῷ υἱῷ προσεπιδούς, εἰς Βαβυλῶνα στέλλει·
ὃς τάχιστα καταλαβὼν αὐτὴν τὴν Βαβυλῶνα,
Ἰούλῳ δ' αὖθις ἐντυχὼν τῷ βασιλέως ὄντι
πιγκέρνῃ, καὶ φιλωθεὶς καὶ σὺν αὐτῷ προσμείνας,
τὴν δύναμιν προσέδειξε πᾶσαν δηλητηρίου,
καὶ τὸ μυστήριον αὐτῷ μεθ' ὅρκων ἐξεφαύλει,
καὶ τίνος ἕνεκεν αὐτὸς ἦλθεν εἰς Βαβυλῶνα.
369. Ἀντίπατρος τὸ φάρμακον στέλλει πρὸς Βαβυλῶνα.
Ἦν γὰρ Ἰοῦλος πρὸ μικροῦ δωρεὶς παρ' Ἀλεξάνδρου
365. Ἰοῦλος δοῦλος δόλιος βουλεύεται δολίως.
τὴν κάρναν, ὥστε καὶ πληγὴν κἀκ τούτου προσγενέσθαι·

ὁ λύπης αἴτιον αὐτῷ πρὸς φόνον ἐγεγόνει.
Κατ' Ἀλεξάνδρου γοῦν αὐτὸς ὀργῶσαν πίστιν ἔχων,
Ἰοῦλος καθυπήκουσε λόγοις τοῖς Ἀντιπάτρου,
καὶ πρὸς τὸ παρανόμημα κακίστως ἐπεισήχθη·
ὅθεν καὶ Μήδιόν τινα, καὶ τοῦτον λυπηθέντα
παρ' Ἀλεξάνδρου, προσλαβὼν καὶ σύμβουλον ποιήσας,
τὸ φάρμακον συνέθεντο τῷ βασιλεῖ διδόναι
ἐν τῷ καιρῷ τῆς πόσεως πιεῖν αὐτὸ μεθ' οἴνου·
φεῦ τῆς κακίστης συμβουλῆς, φεῦ τοῦ κακούργου τρόπου.
Ἔνθεν Ἀλέξανδρος μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκ δείπνου
καλῶς ἀναπαυόμενος, Μήδιός τις προσῆλθε
σατράπης, πρὸς τὴν αὖριον τοῦτον καθικετεύων
Ἀλέξανδρον πρὸς τὴν αὐτοῦ οἰκίαν προσενέσθαι·
ὃς τῇ δεήσει τῇ πυλλῇ πεισθεὶς τῇ τοῦ Μηδίου
πρὸς δεῖπνον ἦλθε τὸν αὐτοῦ σὺν πᾶσι τοῖς σατράπαις.
Ὅθεν καὶ συνεκλήθησαν πλεῖστοι σὺν Ἀλεξάνδρῳ·
βούλευμα δὲ τὸ φόνιον ὀλίγοι συνεπέγνων.
Λοιποὶ δὲ τὸ παράνομον ἀνόμως οἱ κακοῦργοι
κακῶς κατασκευάσαντες μεθ' ὅρκων πρὸς ἀλλήλους,
προσεπετήρουν τὸν καιρὸν Ἀλέξανδρον φονεῦσαι,
(Ὦ τῆς ἀνόμου πράξεως τῶν δυσσεβῶν ἐκείνων!)
ποθοῦντες ταύτην ἔκβασιν ἰδεῖν τῶν προρρηθέντων,
φθόνῳ δεινῷ φερόμενοι κατὰ τοῦ βασιλέως.
Εἴθε προσέπιον αὐτοὶ πρῶτον οἱ δεδωκότες·
προσεπεθύμουν γὰρ λαβεῖν τὰ πράγματ' Ἀλεξάνδρου
καὶ πρὸς τὸν φόνον ὥπλιζον Ἰούλῳ τῷ κακίστῳ.
Οἱ πλεῖστοι δὲ καὶ κρείττονες αὐτῶν τῶν μεγιστάνων
τὸ κέρασμα τὸ φόνιον ὅλως οὐ συνεπέγνων,

366. Ὦ σῆς ἀνόμου πράξεως, Ἰοῦλε, κακεργάτα.
Περδίκκας σὺν Ὀλυμπίῳ τε καὶ τῷ Πτολεμαίῳ,
367. Τὸ κέρασμα τὸ φόνιον ἔδωκεν Ἀλεξάνδρῳ.
Λυσίμαχος, Ἐμένης καὶ Μάσανδρος σὺν τούτοις,
ἄλλος Ἡσχυλάνδρους λοιπὸν οὐκ εἴδησαν τὸν δόλον.
Καὶ συνδειπνοῦντος τοιγαροῦν τοῖς πᾶσι βασιλέως,
ἄδολον ἔδωκεν αὐτῷ ποτήριον Ἰοῦλος.

Προπαρελθόντων οὖν αὐτοὶ κόπων ἐπιμνησθέντες,
πρὸς δὲ καὶ χώρας ἄλλης τε μιᾶς ἐκθυμηθέντες,
ὁ πότος ἂν βραδύτερος αὐτοῖς προσεγέγονει·
καὶ μετὰ ταῦτα χρόνου δε μικροῦ παραδραμόντος,
Ἰοῦλος τὸ ποτήριον δέδωκεν Ἀλεξάνδρῳ,
αὐτὸ τὸ δηλητήριον, φεῦ μοι, τὸ τοῦ φαρμάκου·
ὃ καὶ πιὼν Ἀλέξανδρος ἐβόησεν αὐτίκα,
ὡς τόξῳ πεπληγὼς αὐτὸς ἦπαρ καὶ τὴν καρδίαν.
Μικρὸν οὖν χρόνον ἐπισχών, ὀδύνην καρτερήσας,
ἔδραμε πρὸς βασίλεια τὸ τέλος πολλῷ τάχει,
368. Ἐνέγκησε τὸ φάρμακον τὸν φόνον παραυτίκα.
ἅπασι τούτοις προσειπὼν μένειν ἐπὶ τὸ δεῖπνον·
369. Ἐν κλίνῃ προσανέπεσε τὴν συμφορὰν μὴ φέρων.
c. 22. οἱ δὲ προσατενίσαντες ἀλλήλους παραχρῆμα
καὶ δεῖπνον καταλύσαντες ἔκθαμβοι πάντες ἦσαν.
Οἱ δὲ τὸν δόλον πράξαντες ἔξωθεν στάντες οὗτοι
τὸ συμβησόμενον ἰδεῖν ἤθελον Ἀλεξάνδρῳ·
ἔνθεν καὶ γνοὺς Ἀλέξανδρος τὸν θάνατον τὸν τούτου
ἐφώνησε ταχύτατα τῇ γυναικὶ Ῥωξάνῃ,
»Χάρισαι«, λέγων, »μοι σαυτήν, ὦ γύναι μου Ῥωξάνη.«
Ὑπὸ δὲ ταύτης βασταχθεὶς ἐν ἀνακτόροις ἦλθεν.
Ὡς οὖν εἰσῆλθεν ἔνδοθεν οὗτος τοῖς βασιλείοις,
τὴν βίαν μὴ δυνάμενος βαστάσαι τοῦ φαρμάκου,
ἄνω τῆς κλίνης ἐπιβὰς ἔκειτο κακῶς πάσχων.
Ἡμέρας γενομένης οὖν ἐκέλευσε Περδίκκαν
καὶ Πτολεμαῖον πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν σὺν Λυσιμάχῳ·
ἦλθε καὶ γὰρ ἅπαντα γράψαι τὰ περὶ τούτου,
370. Ἀλέξανδρον προσβλέπουσι πάντες οἱ Μακεδόνες.
εἰπὼν αὐτοῖς μὴ συνελθεῖν ἄλλον τινὰ σὺν τούτοις.
371. Πολλαπλασίως ἔκλαυσεν εἷς ἐκ τῶν Μακεδόνων.
Καὶ τούτων γενομένων τε, θροῦς ἐκ τῶν Μακεδόνων
ἐγένετο καὶ συνδρομὴ πάντων ἐν βασιλείοις,
βουλευομένων ἀνελεῖν τοὺς Ἀλεξάνδρου σῶμα
φρουροῦντας, εἰ μὴ δείξειαν αὐτοῖς τὸν βασιλέα.

Μαθὼν δὲ ταῦτ' Ἀλέξανδρος ἐκέλευσεν αὐτίκα
τεθῆναι κλίνην τὴν αὐτοῦ πρὸς τύπον ἁπλοΐας,
ὥστε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῶν τῶν στρατευμάτων
εἰσέρχεσθαι καὶ καθορᾶν Ἀλέξανδρον ἐν κλίνῃ,
καὶ τούτους ἐξ ἑτέρας τε θύρας ἐκβαίνειν ἔξω.
Περδίκκας οὖν τὸ προσταχθὲν παρ' Ἀλεξάνδρου πράξας,
μόνοι προσεπορεύοντο πάντες οἱ Μακεδόνες,
ὁρῶντες τὸν Ἀλέξανδρον κείμενον ἐν τῇ κλίνῃ
ἡμίθνητον, ἡμιθανῆ, τὸν τηλικοῦτον ἄνδρα·
ὅθεν καὶ κλαίοντες αὐτοὶ καὶ τύπτοντες τὰ στήθη
σὺν οἰμωγαῖς ἐκραύγαζον: »Ἀλέξανδρε φρενήρη,
τὸ Μακεδόνων φρόνημα καὶ δόξα τῶν Ἑλλήνων,
ὁ ταχυδρόμος ἀετός, ὁ δυνατὸς ὡς λέων,
γίγας ὁ πολεμόκλονος, ὁ συνετὸς ἐν λόγοις,
θνήσκεις ὡς ἄνθρωπος αὐτός; ὦ συμφορᾶς μεγίστης.«
Τῶν Μακεδόνων τις δ' ἀνὴρ οὐκ εὐπρεπὴς τὴν ὄψιν,
τὴν τύχην ἰδιωτικός, ἐλθὼν ἐπὶ τῆς κλίνης
καὶ στὰς πλησίον ἔφησε μετὰ κλαυθμοῦ μεγίστου:
»Ὦ θυμολέων βασιλεῦ, δόξα τῶν βασιλέων,
πάντων ἀνδρῶν ὁ κάλλιστος, ὁ πρὸς πολέμους μέγας,
Ἀλέξανδρε, τὸ ποθητὸν ὄνομα Μακεδόνων,
ὁ σὸς πατὴρ ὁ Φίλιππος ἐπ' ἀγαθῷ κατῆρξε
πάσης τῆς γῆς τῶν Θετταλῶν, πάσης Μακεδονίας·
σὺ δὲ κατῆρξας κάλλιστα νικήσας σὸν πατέρα,
πολλοὺς πολέμους ὥσπερ θὴρ καὶ βασιλεῖς νικήσας,
Ἐθρήνησαν Ἀλέξανδρον Πέρσαι καὶ Μακεδόνες.
τυράννους πλείστους καθελὼν μείζοσι σοῦ τῇ γνώσει,
Ἀλέξανδρε, καὶ πρὸς τὴν γῆν μέλλεις κατακλεισθῆναι;
ἡμᾶς δὲ σοὺς Μακέδονας τίνα καταλιμπάνεις;
Ἄκουσον, ζῆθι πρὸς μικρόν, ὅπως ἡμεῖς δε μᾶλλον
πρῶτον εἰς γῆν κατέλθωμεν καὶ τάφῳ συγκλεισθῶμεν,
μηκέτι βλέψαντες [προτοῦ] σὸν θάνατον καὶ τάφον.
Κλαύσατε, φίλοι, σὺν ἐμοί, κλαύσατε, Μακεδόνες,
τὸν δυνατὸν τὸν λέοντα, τὸν γῆν Μακεδονίας
ἐλευθερώσαντα καλῶς, οὐσαν δεδουλωμένην
παρὰ Περσῶν τὸ πρότερον καὶ παρὰ τῶν Βαρβάρων.«

Δακρύσας οὖν Ἀλέξανδρος προέτεινε τὴν χεῖρα
τὴν δεξιάν, ποιούμενος παράκλησιν ἐκ ταύτης.
Εἶθ' οὕτως ἔφησεν αὐτὸς ὑπομνηματογράφῳ
τὰ καθ' αὑτὸν συγγράψασθαι, καὶ βούλησιν τὴν τούτου
μετὰ τῶν ἄλλων προσειπὼν πᾶσι τοῖς Μακεδόσιν,
ὡς εἰ Ῥωξάνη τέξεται παιδίον ἄρσεν, τοῦτο
γενήσεται καὶ βασιλεὺς καὶ κληρονόμος τούτου.
Εἰ δ' αὖ γεννήσειεν αὐτὴ θῆλυ δυστυχεστέρως,
ἀναστησάτωσαν αὐτοὶ τοῦ βασιλεύειν ἄνδρα.
Ταῦτα καὶ τἄλλα πλείονα λέξαντος Ἀλεξάνδρου
τὰ περὶ πάντων τῶν αὑτοῦ καὶ τῆς μητρὸς ὡσαύτως,
δμίχλη προσεγένετο πλείστη πρὸς τὸν αἰθέρα.
Πρὸς τούτοις ἔδοξεν ἀστὴρ μέγας ἀπ' οὐρανόθεν
εἰς θάλασσαν ἐρχόμενος, ταχίστως ἐπιτρέχων,
αὐτῷ συμβάλλων ἀετὸς καὶ τρέχων ὀπισθόπους·
ἐν Βαβυλῶνι δὲ Δὼς ἄγαλμα συνετρίβη.
Αὐτὸς δ' ἀστὴρ ὁ προρρηθεὶς ἦλθεν εἰς πόλιν πάλιν,
ὧν ἀετὸς ἀκόλουθος ὁ τοῦτον συνοδεύσας.

Ἀλέξανδρος διέθετο ταῦτα πρὸς Μακεδόνας.

Κρυβέντος οὖν ἐν οὐρανῷ ταχίστως τοῦ ἀστέρος,

Ἀπέθανεν Ἀλέξανδρος· ὦ συμφορᾶς μεγίστης.

ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος εὐθέως ἐκοιμήθη,
ὑπνώσας τὸν αἰώνιον ὕπνον, βαβαὶ τοῦ πάθους.
Πολλὰ μὲν οὖν εἰργάσατο μυρία, παμμεγέθη,
τὸν λόγον ὑπερβαίνοντα καὶ γνῶσιν ἀνθρωπίνην.
Πτηνὴν γὰρ πάρδαλιν αὐτὸν ὁ Δανιὴλ προλέγει,
τούτου πυρῶδες καὶ ταχὺ καὶ δυνατὸν προβλέπων,
ὡς ἄφνω διαπτῆναί τε πᾶσαν τὴν οἰκουμένην
μετά γε νίκης ἰσχυρᾶς, μεγάλων τῶν τροπαίων.
Ὅθεν καὶ τούτῳ προσειπών τις τῶν φιλοσοφούντων,
ὡς κόσμοι πλείονες εἰσίν, οὗτος στενάξας ἔφη:
»Εἰ κόσμοι πλείονες εἰσίν, ἑνὸς αὐτὸς οὐκ ἤρξα.«
Οὗτος ἦν μεγαλόψυχος, γενναῖος, τολμητίας,
πολεμικώτατος αὐτός, ἀνδρεῖος, γενναιόφρων·
ἰδὼν γὰρ συνομώνυμον ἄνδρα πρὸς νεανίσκον

τινὰ δειλῶς μαχόμενον, εἶπε πρὸς τοῦτον τάχος:
»Ἢ σὺ τὴν τύχην ἄλλαξον ἢ τὴν ἐμὴν τὴν κλῆσιν.«
Οἱ Πέρσαι γοῦν ἐμάχοντο μετὰ τῶν Μακεδόνων,
Ἀλέξανδρον βουλόμενοι Περσίδι καταθέσθαι,
καλὴν ὡς μοῖραν τῶν αὐτῶν· αὐτοὶ δὲ Μακεδόνες
ἀντεποιοῦντο θέλοντες τοῦτον εἰς τὴν Ἑλλάδα,
πρὸς τὴν πατρίδα τὴν αὐτοῦ, καλῶς διακομίσαι.
Ἔφησεν οὖν ὁ Φίλιππος αὐτοῖς ὁ Πτολεμαῖος:
»Ἔστι μαντεῖον τοῦ Διὸς εἰς χώραν Βαβυλῶνος
καὶ παρ' αὐτοῦ ληφόμεθα χρησμοδοτίαν πάντες,
θῶμεν δὲ τούτου λείψανον ὅπου Θεὸς κελεύει.«
Ὁ δὲ Διὸς ἀφεὶς φωνὴν ἐκ τῶν ἀδύτων ἔφη:
»Πᾶσιν ἐγὼ τὰ σύμφορα καὶ μέλλοντα προλέχω.
Πόλις ἡ Μέμφη τοὔνομα πρόσεστιν ἐν Αἰγύπτῳ,
κἀκεῖ δεῖ τὸν Ἀλέξανδρον ἐντίμως ἐνθρονίζειν
εἰς ἀνδρώνιντα τοῦ πατρὸς Νεκτεναβῶ τοῦ πάλαι.«
Οὕτως δωθέντος τοῦ χρησμοῦ πάντες κατεσιώπουν.
Ὁ Πτολεμαῖος οὖν λοιπὸν τὸ σκῆνος Ἀλεξάνδρου
ἐν μολυβδίνῃ λάρνακι τοῦτο κατασυρίσας,
πρὸς Μέμφιν κατὰ τὸν χρησμὸν προσέταξεν ἐλθῆναι·
ἐπὶ δ' ἁμάξας θέμενος ἐποίει τὴν πορείαν,
εἰς Αἴγυπτον ἐρχόμενος αὐτὸς ἐκ Βαβυλῶνος.
Μεμφῖται γοῦν ἀκούσαντες ὑπήντησαν τὸ σῶμα,
εἰσῆγον δὲ πρὸς τὴν αὐτῶν Ἀλέξανδρον τὴν πόλιν.
Ἀρχιπροφήτης οὖν φησι Μεμφίτης, χρησμολύτης:
»Τοῖς ὧδε μὴ προσθάψητε λείψανον Ἀλεξάνδρου,
εἰς Ῥακωτίδα μᾶλλον δὲ τὴν παρ' αὐτοῦ κτισθεῖσαν·
εἰς ἣν γὰρ πόλιν θάψητε λείψανον Ἀλεξάνδρου,

Περὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ γέγονε πολλὴ μάχη.
Εἰς πόλιν Ἀλεξάνδρειαν Ἀλέξανδρος ἐτάφη.

ταύτῃ μάχη καὶ πόλεμος, θόρυβος οὐκ ἐκλείψει.«
Ὅθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὁ Πτολεμαῖος φέρει
τὸ βασιλέως σκήνωμα, ποιήσας μέγαν τάφον,
καλέσας τοῦτον ἱερόν· ὃς μέχρι νῦν καλεῖται
Ἀλεξανδρεῦσιν ἱερὸν καὶ τάφος Ἀλεξάνδρου.

τούτου τὸ σῶμα τέθνηκεν, ὦ συμφορᾶς μεγίστης.
Ζῇ χρόνους γοῦν Ἀλέξανδρος τριάκοντα σὺν δύο·
οὕτως οὖν ἐπεβίωσεν· ἀπ' εἰκοσαετίας
ἦλθεν εἰς τὸ βασίλειον, δώδεκα χρόνους ἄρξας,
αὐτοῖς δὲ μαχόμενος, νικῶν πάντας πολέμους,
εἴκοσιν ἔθνη βάρβαρα καὶ δύο προσδουλώσας
καὶ δεκατέσσαρας φυλὰς πάντων αὐτῶν Ἑλλήνων.
Ἔκτισε πόλεις δώδεκα μεγίστας οὔσας πάσας,
πόλιν τὴν Ἀλεξάνδρειαν κατ' Αἴγυπτον κειμένην,
αὐτὴν τὴν Ἀλεξάνδρειαν τὴν πρὸς τοὺς Ὄρπας οὖσαν,
κρατίστην Ἀλεξάνδρειαν, Σκυφῶν Ἀλεξανδρείαν,
ἐν ποταμῷ τῷ Γρίπιδι πόλιν Ἀλεξανδρείαν,
Ἀλεξανδρείαν ἄλλην τε τὴν ἐπὶ τῆς Τρωάδος,
πόλιν τὴν Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνος,
τὴν ἐν Τροπῇ τῷ ποταμῷ πόλιν Ἀλεξανδρείαν,
ὡσαύτως Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐπὶ Μεσσυβέστα,
Περσῶν τὴν Ἀλεξάνδρειαν, Ἀλεξάνδρειαν Πώρου,
καὶ τὴν τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὑπὸ τοῦ Βουκεφάλου.
Ἐτέθη γοῦν Ἀλέξανδρος ἐν Ἰωνουαρίῳ
νουμηνίᾳ πρὸς αὐτῆς ἀνατολῆς ἡλίου·
ἐν Ἀπριλίῳ τέθνηκε τούτου νουμηνίᾳ,
οὔσης ἡλίου δύσεως· νουμηνίᾳ δὲ τούτου
τῆς τελευτῆς ἐκάλεσεν ἡμέραν ὁ Γενάδιος.
διὰ τὸ τὸν Ἀλέξανδρον νεώτερον τεθνάναι.
Ἐξκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἔτυχεν Ἀπριλίου
ἔτεσι χύσμου κτίσεως τοῖς πεντακισχιλίοις
διακοσίοις σὺν αὐτοῖς, πέμπτῃ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐγράφη δὲ πρὸς ἔτεσι τοῖς ἑξακισχιλίοις
ἓξ σὺν τοῖς ἐνενήκοντα καὶ τοῖς ὀκτακοσίοις,
Ἰνδικτιῶνος ἐν αὐτοῖς τρεχούσης ἐνδεκάτης.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΛΥΒΙΣΤΡΟΝ ΚΑΙ ΡΟΔΑΜΝΗΝ.

(Στίχοι πολὺ ἐρωτικοὶ, ἀφήγησις Λυβίστρου, πῶς ὁ φίλος ὁ Κλειτοβὸς διηγεῖται τῆς Μυρτάνης.)

Πᾶς ἄνθρωπος εὐαίσθητος, ἐρωτοπαιδευμένος,
ἀνατροφὴ καὶ παίδευσις τῶν εὐγενῶν χαρίτων,
βασανισθεὶς ἐξ ἔρωτος, πᾶς ἐκ τῆς κάτω τύχης,
πᾶσα ψυχὴ καλόθελη, ἐρωτοπαιδευμένη,
εὐγενικοχαρίτωτος, φιλάρετος καρδία,
τώρα ἂς ἔλθῃ μετ' ἐμὲ ν' ἀκούσῃ ἀγάπης πόθον,
ἐρωτικὴν ἀφήγησιν τὴν θέλω ἀφηγεῖσθαι.
Καὶ σὺ Μυρτάνη δέσποινα, βασίλισσα χαρίτων,
βρύσις ἐρωτικόβρυτε τῆς εὐπολῃΐας,
χάρις χαρίτων ἔμψυχε, κυρὰ τῆς Ἀφροδίτης,
σὺν πάσῃ χώρᾳ τῇ λαμπρᾷ, τῇ Λταβίων χώρᾳ,
μετὰ λαμπρῶν σου συγγενῶν μέχρι τῆς κάτω τύχης,
ἄνδρες, γυναῖκες εὐγενεῖς, γέροντες, νέοι, πάντες,
ἂς ἔλθωσιν, ἂς φθάσωσιν, ἂς περισυναχθῶσιν·
ἔχω γὰρ ξενοχάριτον ἀφήγημα ἀγάπης,
καὶ πόνους τοὺς ἐπάσχισεν ἐξαίρετος ὁ κάτις
πολυπαθὴς, πολύπονος, ἐρωτοπαιδευμένος,
μέλλω, Μυρτάνη δέσποινα, σήμερον ἀφηγεῖσθαι·
καὶ ἀπὸ τοῦ ἀφηγήματος καὶ τῆς ποθομανίας
οἱ πάντες ἐρωτήσωσι τὰς ἐρωτοπικρίας
καὶ νὰ θαυμάσουν ἄνδρωπον ἄγριον εἰς τὸν κόσμον,

ἀφ' οὗ ἐσέβην, νὰ ποθῶ ὅσα κακὰ ὑπεστάθην.
Λοιπὸν καὶ τὴν ἀφήγησιν ἄρξομαι τῆς ἀγάπης
Λυβίστρου τοῦ πολυπαθοῦς καὶ κόρης τῆς Ροδάμνης.
Νέος εἰς ἀναπόταμον, εἰς ἀναλιβαδίαν,
μέσ' εἰς στενὸν ἐδιέβαινεν θλιμμένος μονοπάτιν·
ἔπρεπε τὸ ἀναλίβαδον νὰνε ἡ κατούνα ξένων,
καὶ τὸ γλυκὸ ἀναπόταμον θλιμμένους νὰ ποτίζῃ.
εἶχεν ἐκεῖνο χάριταν καὶ αὐτὸ παρηγορίαν,
ἐκεῖνο διὰ τὰ δένδρα του, τὰ ἄνθη καὶ τὰς βρύσεις,
καὶ αὐτὸ διὰ τὸ καθάριον καὶ τὸ γλυκόποτόν του.
Αὐτὸς ὁποῦ τὸ ἐδιέβαινεν πολλὰ ἦτον πονεμένος·
ἄνθρωπος ἦτον εὐγενὴς ὀκάποιως ἀπὸ χώραν
ἄγωρος, ἐπιτήδειος, ἔμμορφος εἰς τὴν πλάσιν,
[κατὰ] πολλὰ καλόκοπος εἰς σύνθεσιν καὶ σχῆμαν,
ξανθός, μακρύς, ἀγένειος, τριγύρου κουρεμένος·
φαρὶν ἐκαβαλλίκευεν, ἐβάσταζε γεράκιν,
καὶ ὀπίσω του ἐκλούθησε σκυλὶν μὲ τὸ λυτάριν·
ζωσμένος ἦτον ἅρματα καὶ ἐπήγαινε τὸν δρόμον,
νὰ βρέχεται ἐκ τὰ δάκρυά του, νὰ συχνοαναστενάζῃ,
καὶ ἀπὸ τ' ἀναστενάγματα νὰ καίῃ τὸ μονοπάτι.
Ἤμουν καὶ ἐγὼ 'κ τὴν χώραν μου διωγμένος διὰ πόθον,
θλιμμένος ἐκ τὸν ἔρωταν, καμμένος δὶ ἀγάπην,
ἐξέβηκ' ἀπὸ λύπης μου, καὶ κόσμον περιεπάτουν
διὰ κουφισμὸν καὶ ἀνάπαυσιν τῶν πόνων μου τῶν τόσων·
καί, πῶς οὐκ οἶδ', ἐκράτησα καὶ ἐγὼ τὸ μονοπάτι
τὸ ἐκράτει ἐκεῖνος [ὁ καλὸς, ὁ νέος] στρατιώτης·
ἡμέραν ἐπερπάτησα, εἰς ἄλλην ἔφθασά των,
κατόπισθεν ἐπήγαινα καὶ ἐκεῖνος ἔμπροσθέν μου,
καὶ λούεται ἐκ τὰ δάκρυά του καὶ συχνοαναστενάζει.
Ἐγὼ ὡς τὸν εἶδα ὅτι πονεῖ καὶ θλίβεται τοσοῦτον,
ἀγωνιζόμην καὶ ἤθελα τοῦ νὰ τὸν ἐρωτήσω
τίς ἔνι, πόθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ τί ἔνι τὸ στενάζει·
καὶ τέως οὐδέν μ' ἐβάσταξεν, ἐκ τὰ πολλὰ ἠγανάκτουν,
ἐσίμωσά τον 'ς τὸ πλευρόν, θαρρῶν 'χαιρέτησά τον,
εἶπά τον — πόθεν περπατεῖς, ξένε συνοδοιπόρε; —
Καὶ ἐκείνου ἐκατεπίτετον ὁ νοῦς του ἀπὸ τοὺς πόνους,

οὐδὲ ἐστράφην εἰς ἐμέ, οὐδ' ἐχαιρέτησέ με,
ἀλλὰ τῆς στράτας τὸ στενὸν ἐκράτει μονοπάτιν,
καὶ τὸ ποτάμιν ἔβλεπεν καὶ ἐπήγαινε θλιμμένος.
Γὼ πάλι ἐλάλουν πρὸς αὐτόν, ἐσυγνοανεχαιρέτουν
— βάσταζε, ξένε, μὴ πονῇς, μὴ θλίβεσαι τοσοῦτον·
εἰς ἄγριον τόπον περπατεῖς, καὶ ἂν τύχῃ ἀπὸ τοὺς πόνους
ἄλλον ὁκἄτι ἐπώδυνον νὰ γίνετ' εἰς ἐσένα,
νὰ ἦσαι ἀπαρηγόρητος ἐδῶ 'ς τὴν ξενητείαν. —
Ὀκἄποτ' ἀνεστέναξεν καὶ στρέφετ' εἰς ἐμέναν
πολλὰ θλιμμένος, σοβαρὸς καὶ ἀπηλογήθηκέ μου.
— Ἄνθρωπε, τί ἔν' τὸ μ' ἐρωτᾷς καὶ βιάζεσαι τοσοῦτον;
νὰ μάθῃς τί ἔν' τὸ θλίβομαι καὶ συχνοαναστενάζω;
ἄνθρωπος εἶμαι καὶ πονῶ, καὶ τὸ πονῶ γυρεύεις;
ἂν ἦσαι πέτρα νὰ ραγῇς, νομίζω, ἐκ τὴν λύπην,
διότι, μὰ τοὺς πόνους μου τοὺς πάσχω διὰ τὸν πόθον,
καὶ πέτρ' ἂν φθάσῃ τἄπαθα τοῦ νὰ τὰ θέλῃ μάθει,
εἰς ἑκατὸν νὰ διαρραγῇ καὶ νὰ θρυβῇ ὡς χῶμαν. —
Ἐγὼ ὡς κατεγνώρισα διὰ πόθον ἔν' τὸ πάσχει,
ὅρκους φρικτοὺς τὸν ὤμοσα νά μ' εἴπῃ τὰ λυπᾶται.
εἰπά τον — ξένε, γνώριζε, λέγει ὁ δημώδης λόγος,
«κάλλιον ἔνε εἰς ὁδὸν ἀδελφὸς ἢ μητέρα·
καὶ ἂν τὸ πονεῖς οὐ λέγῃς τον, καὶ εὑρίσκετ' εἰς ἐσένα,
ὁποῦ φυλάσσει τὸ πονεῖ, γίνετ' εἰς κίνδυνόν του.»
Καὶ ὁκἄποτ' ἀπὸ βίας του στρέφεται καὶ θωρεῖ με,
νὰ χύνετ' ἐκ τὰ ὀμμάτιά του τὸ ἀάκρυον ὡς ποτάμι,
καὶ λέγει — ἂν σ' εἶσω τίποτε, ξένε συνοδοιπόρε,
ἐμέν ὡς μ' ἐκατέστησεν ἡ τύχη μου εἰς τὸν κόσμον,
ἀντὶ πατρός, ἀντὶ μητρός, ἀντὶ ἀδελφοῦ καὶ φίλου
ἔχω ἐσένα σήμερον ἐδῶ 'ς τὴν ξενητείαν,
καὶ θέλω νά σ' ἀφηγηθῶ τ' ἐπάσχισα 'ς τὸν κόσμον·
καὶ ἂν κατ' ἀλήθειαν ἔμαθες νὰ συμπονῇς τοὺς ξένους,
νὰ ποίσῃς ὅρκον μετ' ἐμὲ νὰ μὴ ἀποχωριστοῦμεν,
πρῶτον μεθ' ὅρκου λέγε μοι ἀπὸ ψυχῆς ἐν πρώτοις·
ἐγνώριζε τοὺς πόνους μου τοὺς ἔχω εἰς τὴν ψυχήν μου·
χρόνον ἀκέραιον περπατῶ καὶ κόσμον νὰ γυρεύω,
καὶ ζῶ 'πὸ τὸ γεράκιν μου, θρέφομ' ἀπ' τὸ σκυλίν μου,

ἔνε ζωή μου τὸ φαρίν, ψυχή μου τ' ἅρματά μου,
καὶ ἁπλοῦν εἰς τέτοιαν, φίλε μου, κατήντησα μανίαν,
ὅτι ἐγίνην εἰς ἐμὲν ὡς χάρος τὸ σπαθίν μου,
θάνατος τὸ λουρίκιν μου καὶ τάφος τ' ἅρματά μου·
ἐδᾶ 'πὸ τώρα ἐγνώριζε καὶ τί ἔνε τὸ στενάζω.
Φίλε μου, εἰς τὴν χώραν μου ἄνθρωπος ἤμουν μέγας,
τοπάρχης πλούσιος, φοβερός, 'ς τὴν ἀνδρείαν τοσοῦτος,
τέτοιος, νομίζω, ὁ καιρὸς νὰ σὲ τ' ἀναδιδάξῃ·
σύντροφον εἶχα τὴν χαράν, φίλον τὴν ἀθλιψίαν,
εἴ τι καλὸν καὶ ἐνήδυνον ποτὲ νὰ μὴ μὲ λείπῃ·
καὶ μετὰ τόσας ἡδονάς, μετὰ καλὰ τὰ τόσα
καὶ μὲ τὸν τόσον πλοῦτόν μου, μὲ τὴν εὐημερίαν,
μὲ τὰς τρυφάς μου τὰς πολλάς, μὲ τὰς γλυκύτητάς μου,
τὰς εἶχα, τὰς ὑπότασσα, τὰς εἶχα καὶ ἐθάρρουν,
ἔρωτος εἶδος εἰς ἐμέ ποτ' οὐκ ἀνεβιβάσθη,
ἤτον ὁ νοῦς μου ἀμέριμνος καθόλου ἀπὸ τὸν πόθον,
'ς τὸν λογισμόν μου ἐνθύμησις ἀγάπης οὐκ ἀνέβῃ,
ἔζουν ἀκαταδούλωτος καὶ μετ' ἐλευθερίας,
ἐρωτοακατάκριτος καὶ παρεκτὸς ἀγάπης·
ἀλλὰ καὶ μᾶλλον, φίλε μου, ποτὲ ἂν συνεπλάκη
ἄνθρωπος ἀπ' τοῦ γένους μου καὶ ἀπὸ τοὺς ἐδικούς μου
εἰς τέτοιαν ποθοενθύμησιν καὶ ἀνάμνησιν ἀγάπης,
πολλὰ τὸν κατεπίκρανα, χίλια τὸν ἐμεμφόμην.
Καὶ μιᾷ ἡμέρᾳ δόχνει με νὰβγῶ νὰ κυνηγήσω
μὲ τοὺς ἐμοὺς τοὺς συγγενεῖς καὶ μὲ τοὺς ἐδικούς μου·
ἐξέβηκ' εἰς παράπλαγα κ' εἰς ὀρεινὸν βουνίτσιν,
καὶ ἐψηλάφουν πούπετε περδίκιν νὰ 'πιτύχω·
νὰ λύσω τὸ γεράκιν μου, νὰ ἴδω ἂν ὑπαγαίνῃ·
ἐκείνην ἐπαράτρεχα τὴν ὅλην τὴν ἡμέραν
εἰς κάμπους, εἰς παράπλαγα, ριζοβουνοθεσίας
νὰ μὴ 'πιτύχω πούπετε νὰ λύσω τὸ γεράκιν·
καὶ ἁπλῶς ἀργὰ τὸ δειλινόν, τὸ πλήρωμαν ἡμέρας,
εἰς δένδρου κλῶνον ἤβρηκα πουλιὰ τρυγόνια δύο,
ἐντάμα νὰ καθέζουνται καὶ νὰ καταφιλοῦνται,
καὶ δένω τὸ γεράκιν μου καὶ ἐβγάνω τὸ δοξάριν

119. εἶχά τας.

γεμίζω το, καὶ ἐδόξευσα ἕνα ἀπὸ τὰ δύο·
καὶ εἶδα μυστήριον φοβερὸν εἰς τὰ τρυγονοπούλια·
ἅμα τῷ πέσειν εἰς τὴν γῆν ἐκεῖνο τὸ ἐφονεύθη,
τ' ἄλλον εἰς ὕψος ἔδωκεν, ἀνέβην εἰς τὰ νέφη,
χαμνίζει ἀπέκει τὸ πτερὸν ἐκ τὸ ὕψος τοσοῦτον,
καὶ πίπτει εἰς τὸ 'ταῖρίν του καὶ ἐκεῖνο φονευμένον.
Εἶδα, καὶ ἐξενίστην το καὶ μέριμνα μ' ἐσέβην,
συνελυπήθην τὸ πουλὶν καὶ ἀπὸ τοὺς ἐδικούς μου,
ἕναν μου ἐρώτουν συγγενῆν τὸ τὶ εἶχε καὶ ἐφονεύθη.
Καὶ ἐκεῖνος ἐκ τοῦ πράγματος ὡς ἔμαθ', ἐψηλάφα
πάντ' ἀφορμὴ τοῦ νὰ μ' εἰπῇ τοῦ ἔρωτος τὰς ὀδύνας,
καὶ τὰ 'ρωτοπικρόγλυκα τοῦ πόθου νὰ μὲ μάθῃ·
καὶ ἅμα τὸν ἐρώτησα, σύντομα μ' ἀπεκρίθη.
— Μάθε, τοπάρχα Λύβιστρε χώρας ἐμῆς καὶ τόπου,
ἂν κάτσω καὶ διδάξω σε διὰ τὸ πουλὶν τὸ βλέπεις,
τὸν νοῦν σου τὸν ἀμέριμνον μέριμνα νὰ δουλώσῃ,
καὶ τοῦ ἔρωτος τὴν δύναμιν νὰ μυριομεγαλύνῃς.
Καὶ παρευθὺς εἰς τὸ πλευρὸν τὸν συγγενῆ μου ἐπῆρα,
διὰ τὸ πουλὶν τὸν ἐρωτῶ, τὸ ἐρωτικὸν τρυγόνιν,
τὶς ἔνε ἡ πολύφοβος ἐρωτοδυναστεία.
Καὶ ἐκεῖνος ἐπεχείρησε τοῦ νὰ μ' ἀναδιδάξῃ
τοῦ ἔρωτος τὰ μυστήρια καὶ τὰ δεσμὰ τοῦ πόθου.
— Βλέπεις ἐτοῦτο τὸ πουλίν, λέγει με, τὸ τρυγόνιν,
πάντως εἰς ὄρος πέτεται καὶ εἰς ἀέραν τρέχει,
καὶ ἂν φονευθῇ τὸ 'ταῖρίν του καὶ λείψῃ ἀπαὶ τὸν κόσμον,
ποτὲ εἰς δενδρὸν οὐ κάθεται νἄχῃ χλωρὰ τὰ φύλλα,
ποτὲ νερὸν καθάριον ἀπὸ πηγὴν δὲν πίνει,
πάντοτ' εἰς πέτραν κάθεται, θρηνεῖ καὶ οὐκ ὑπομένει,
τὴν στέρησίν του ἀνιστορεῖ καὶ πνίγει τὸν ἑαυτόν του.
Καὶ τὶ [τὸ] θέλεις τὸ πουλὶν τὸ 'σθάνεται καὶ βλέπει;
ἀλλὰ ἰδὲς καὶ θαύμασε τὸ δένδρον τὸ φοινίκιν,
ὡς [ἂν] οὐκ ἔχῃ ἀρσενικὸν τὸ θηλυκὸν φοινίκιν,
τότ' οὐ καρπεύει εἰς τὴν γῆν, πάντα θλιμμένον στέκει.
Ἄφες αὐτὸ καὶ θαύμασε τὸν λίθον τὸν μαγνήτην,
ὡς ἕλκει ἀπὸ τοῦ πόθου του τὴν φύσιν τοῦ σιδήρου·

θαύμασε καὶ τὴν σμέριναν πάλε τὴν θαλασσίαν,
ὡς ἀποκάτω ἐκ τὸν βυθὸν διὰ πόθον ἀναβαίνει,
καὶ μὲ τὸν ὕφιν σμίγεται δι' ἐρωτικὴν ἀγάπην.
Ξένισε καὶ τὸν ποταμὸν τὸν λέγουσιν Ὀρφέαν,
πῶς τὸ θαλασσοπέλαγος τὸ τόσον παρατρέχει
καὶ πρὸς τὴν λίμνην ἔρχεται τὴν εἰς τὴν Σικελίαν.
Καὶ τί, τοπάρχα Λύβιστρε χώρας ἐμῆς καὶ τόπου,
κατὰ λεπτὸν νὰ ἄρξωμαι τοῦ νὰ σ' ἀναδιδάξω
τοῦ ἔρωτος τὰ μυστήρια τὰ δείχνει εἰς τὴν ἀγάπην;
πιστεύω, ἀναισθητότερος ἂν ἦσαι παρὰ λίθον,
νἄλθῃς μικρὸν εἰς αἴσθησιν νὰ νοήσῃς τὴν ἀγάπην,
νὰ φοβηθῇς τὴν δύναμιν τῶν ἐρωτοκρατόρων.
Καὶ μετὰ τέτοια τὰ πολλὰ τὰ μὲ ποθοαφηγήθην,
τὰ μ' εἶπεν, τὰ μ' ἐδίδαξεν ὁ συγγενής μου ἐκεῖνος,
ἔφθασα 'ς τὴν κατούνα μου, πεζεύω τ' ἄλογόν μου,
καὶ ἐκ [τοῦ κόπου] ἤθελα τοῦ περιανασάνω,
καὶ κατ' ἰδίαν ἐσέβηκα καὶ ἐφρύντιζα τοὺς λόγους,
τοὺς μ' εἶπε διὰ τὸν ἔρωτα ὁ συγγενής μου ἐκεῖνος.
Καὶ ἁπλῶς καὶ μὴ βουλόμενος εἰς μέριμναν ἐσέβην,
καὶ ἐσκύπιζεν ἡ καρδία μου μὴ πλέξω εἰς τὰς ὀδύνας·
ὁκάποτε ἐκάλεσεν ἡ ἑσπέρα τὴν ἡμέραν,
καὶ ἔκλινεν ὁ ἥλιος καὶ ἐσέβηκεν ἡ νύκτα,
ἐνύσταξ' ἐκ τὴν μέριμναν τὴν εἶχεν ἡ ψυχή μου,
ἔπεσα ν' ἀποκοιμηθῶ, καὶ ἄκουσε τὶ μ' ἐφάνη.
Ἐφάνη μ' ὅτι μόνος μου περίτρεχα λιβάδιν,
λιβάδιν πανεξαίρετον μυριωανθισμένον
καὶ κρύον νερὸν γλυκόβρυτον, χίλια δενδρὰ γεμάτον,
χέρια ζωγράφου νἄλεγες, ἂν εἶδες τὸ λιβάδιν,
τὸ ἐποίκαν χιλιοέμμορφον, μυριοχρωματισμένον·
ἔβλεπα τ' ἀναλίβαδον, ἐπρόσεχα τὰ δένδρη,
ἐπιτερπόμην τὰ φυτά, ἐθαύμαζον τὰς βρύσεις,
εἰς τἄνθη ὁ νοῦς μου ἐχρέμετον, ἐζάλγνα τὸν τόπον,
μόνος καὶ μόνος ἔλεγα καὶ ἐνόσῳ περιεπάτουν,
ὅπου εἰς τέτοιον ἄνθρωπος λιβάδιν κατουνέψῃ
καὶ ζήσῃ εἰς τέτοιας χάριτας ζωῆς του τὰς ἡμέρας,

192. χήληδενδρὸν.

οὐ χρήζει τὸν παράδεισον, οὐκ ἔν' λοιπὸν στρατιώτης.«
Καὶ ἐνῶσφ τὸ ἐπαράτρεχα τὸ ἔμνοστον λιβάδιν
καὶ ὑπῆγαινά το ἐνήδονα καὶ ἐσκόπιζα εἰς ἐκεῖνον,
ἀπὸ μακρὰ ἀνετράνισα καὶ βλέπω ἁρματωμένους,
ἀνθρώπους ὅλους πτερωτοὺς καὶ ἔρχονται 'ς ἐμένα,
μετὰ θυμοῦ καὶ [πάταγου] ἔτρεχαν τὸ λιβάδιν·
καὶ ὡς τοὺς ἐντράνισα πολλοὺς ἐψυχοεφοβήθην,
ἐκ τ' ἄλογόν μου ἐπέζευσα, καὶ σύρνω τὸ σπαθίν μου,
καὶ ὡς οὔ νὰ σύρω τὸ σπαθίν, ἐκεῖνοι ἐπέπεσάν με,
καὶ τριγυριά μου ἐστάθησαν καὶ ἀγριογλωσσοφωνίζουν,
καὶ λέγουν — ῥίξε τ' ἅρματα, μὴ τώρα ὁκἄτι πάθῃς. —
Καὶ ὡς τοὺς εἶδα περισσούς, ὅλους ἁρματωμένους,
τοὺς ὅλους νἄχουσι πτερὰ καὶ ν' ἀνασαίνουν φλόγα,
περιαντιστάθην ἄπειρος σχεδὸν ὅτι ἀπαὶ τώρα
εἰς ἅδην ἐκατήντησα καὶ τὴν ζωὴν ἀφείθην·
παρέξω ῥίπτω τὸ σπαθίν, παρέξω τὸ δοξάριν,
δένω τὰ χέρια, λέγω τους — δοῦλός σας, μὴ ἀποθάνω. —
Καὶ εἰς ἀπ' ἐκείνους ἄνθρωπος πανεύμορφος εἰς εἶδος,
πολλ' ἔμορφος, καλόκοπος εἰς σύνθεσιν καὶ σχῆμα,
εἶχε πτερὰ 'ς τοὺς ὤμους του, ἦτον ἁρματωμένος,
ἦλθεν ἐκεῖνος ἥμερα, κρατεῖ μ' ἀπὸ τὸ χέριν,
δένει μ' ἀπὸ τὸν τράχηλον καὶ λέγει μ' — ἀκολούθει,
καὶ ἄφες τὸ θράσος τὸ πολύν, τίποτ' οὐκ ὠφελεῖ σε. —
Ἠρξάμεθα νὰ τρέχωμεν ἐκεῖνο τὸ λιβάδιν,
ἀπέδω μου καὶ ἀπέκει μου καὶ ὀπίσω μου καὶ ὀμπρός μου
εἶχα τοὺς ἀδιάκριτους, τοὺς ἐρωτοδημίους·
καὶ πῶς νὰ εἴπω, φίλε μου, καὶ πῶς νὰ σ' ἀφηγοῦμαι,
τοῦ καθενὸς τὰς ἀπειλὰς καὶ τοὺς φοβερισμούς του;
Ὅμως τὰ νουθετήματα τοῦ ἑνὸς νὰ σοῦ συντύχω,
τοῦ ἑνὸς ὁποῦ 'χ τὸν τράχηλον ἔδησε καὶ ἔσυρνέ με.
— Λύβιστρος, ἔρως νουθετεῖ καὶ πόθος παραγγέλλει. —
— ἄνθρωπε, θέλεις νὰ σωπῶ; [ναί] δέξου το ὡς θέλεις· —
— ἂν οὐκ ἐπλάστης ἐκ τὴν γῆν καὶ οὐκ ἤσουν ἐκ τὸν κόσμον,
καὶ ἤσουν σπορὰ 'χ τὸ σίδηρον καὶ ἀπόκομμα 'χ τὴν πέτραν,
οὐ μὴ τὸ εἶχα παράξενον ποσῶς ἂν οὐκ αἰσθάνου

206. ποταπου.

τὴν δύναμιν τὴν ἄπειρον τῶν ἐρωτοκρατόρων,
ὡὐτι καὶ πέτρα καὶ δενδρὸν καὶ σίδηρον καὶ λίθος,
καὶ πᾶσα φύσις ἄψυχος κ' ἐμψυχωμένη πᾶσα,
'κτὸς ἐρωτοϋποληψεως οὐκ ἔνι ὁδὸς νὰ ζήσῃ.
Καὶ σὺ ὁ τοσοῦτος ἄνθρωπος ὁ ἐξαίρετος καὶ νέος,
ἀναισχυντεῖς τὸν ἔρωτα καὶ πόθον οὐ ψηφίζεις;
ἄρτι, ἂν μ' ἀκοῦς, συνθίβεσαι, ῥίξε τ' ἀγέρωχόν σου,
τράχηλον κλῖνε εἰς τὸν ζυγὸν τῆς ἐρωτοδουλείας,
ἔμπα 'ς τοῦ Πόθου τὸν δεσμόν, δέθητι 'ς τὴν Ἀγάπην,
πρόσπεσε 'ς τὴν Ἀσχόλησιν, τὸν Κρεμασμὸν ἰδέ τον,
καὶ αὐτίκα νὰ εἰποῦν τὸν Ἔρωταν, νὰ τὸν παρακαλέσουν,
καὶ ἀπαὶ τὸ τόσον μανικὸν τὸ κατ' ἐσοῦ ἐκακώθην,
νὰ μεταπέσῃ, νἀλλαγῇ καὶ νὰ σὲ συμπαθήσῃ.
Καὶ ἂν σὲ εἰπῶ τὸν ἄνθρωπον, θὲς ὅτι οὐδὲν νὰ πάθῃς,
ἄμνηστος νὰ ἦσ' ἀπ' ἔρωταν, οὐδὲν νὰ σὲ ψηφίζῃ,
τὶ λέγεις νὰ ἦσαι παρεκτὸς ἐρωτικῆς ἀγάπης;
πρέπει σε, ἰδέ το μόνος σου, σκόπει τὸ σὲ ἁρμόζει.
Μὰ τὸ σπαθὶν τὸ δίστομον τῆς ἐρωτομανίας,
οὐ λέγω σε τὸ τίποτε διὰ τρόπον κολακείας,
ὡσὰν καὶ ἂν ἦσαι ἐξαίρετος εἰς σύνθεσιν καὶ πλάσιν,
ἂν οὐκ ἐμπῇς εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ πόθου νὰ πονέσῃς,
νὰ παιδευθῇς τὰ ἐρωτικὰ καὶ μάθῃς, ὡς ἁρμόζει,
εἰσ' οὐδὲ τίποτε! ἀπ' ἐμὲν πληροφορέθησαί το·
καὶ παραγγέλλω σ' ἀπεδᾶ, καὶ λέγω σε καὶ ἄκουσέ μου,
ἄρτι ἂν ὑπᾷς εἰς ἔρωταν καὶ θέλῃς προσκυνῆσαι,
ἔμπα κλιτὸς τὸν τράχηλον καὶ χαμηλὸς τὸ σχῆμα,
ποῖσε δεινὸν τὸ βλέφαρον ὡσὰν φοβερισμένος,
δέσε τὰ χεριά σου σφικτὰ καὶ πέσ' εἰς γῆν ὀμπρός του,
καὶ ἀπὸ καρδιᾶς σου στρίγγισε καὶ παρακάλεσέ τον·
πλὴν ὅταν ἔμπῃς πρόσεξε ἀπάνω εἰς τὸ ἀνῶφλιν
τῆς πόρτας, ἐλεφάντινον ἂν ἴδῃς πινακίδιν,
ἀνάγνωσε τὰ γράμματα τί γράφουν εἰς ἐκεῖνον. —
Καὶ μὲ τὰς τόσας τὰς πολλὰς ἐρωτονουθεσίας
ὁκάμποτ' εἰς τοῦ Ἔρωτος ἤλθαμε τὴν κατοῦνα·
καὶ τὴν αὐλὴν ἐσέβημεν τῆς Ἐρωτοκρατίας·
κ' ἐμὲν 'ς τὰς πόρτας τῆς αὐλῆς ἐφάνη μου ὁκάτις

ἄνθρωπος ἦτον σοβαρός, γυμνὸς ξεσπαθωμένος,
ἄγριος πολλὰ τὸ πρόσωπον, δεινὸς ἀπὸ τὸ σχῆμα·
εἶχεν χαρτὶν 'ς τὸ χέριν του τὸ ἕναν ἁπλωμένον,
ἔγεμεν ὅλον γράμματα, καὶ ἄκω τί ἐλαλοῦσαν.
»Πᾶς ἄνθρωπος ἀδούλωτος εἰς ἐρωτοκρατίαν,
πᾶς ποθοακατάκριτος νὰ μὴ ἐγνωρίζῃ ἀγάπην,
ἂς ἔν παρέξω ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς Ἐρωτοκρατίας·
ἂν δὲ καὶ θέλῃ νὰ ἐμπῇ νὰ ἰδῇ καὶ τὴν αὐλήν του,
ἂς ὑπογράψῃ δοῦλός του καὶ ἂς γίνετ' ἐδικός του.«
Ἔρως ἐξέβην ἀπεκεῖ καὶ λέγει τον ἐκεῖνον
ὁποῦ μ' ἐφύλασσεν ἐμέν — ἔπαρ' τον, ἔλα ἀπέσω —
Κ' ἐκεῖνος τὸν ἐρώτησεν »τί λέγουν ὡς διὰ τοῦτον;«
ἐκεῖνος ἀπεκρίθηκεν κρυφῶς νὰ μὴ τὸ μάθω·
»ἡ Ἀγάπη μεσιτεύει τον, ἐγγυεῖται τον ὁ Πόθος,
καὶ συμπαθεῖ τον ὁ Ἔρωτας, τίποτε μὴ λυπῆται.«
Καὶ εἶπέν μοι »περπάτησε, μὴ θλίβεσαι ἀπαὶ τώρα.«
Ἐμπαίνω ἀπέσω μετ' αὐτῆς, πλῆθος πολὺν εὑρίσκω·
ἦσαν μυριάδες ἄνθρωποι, καὶ ἡ δίκη τους τοιαύτη,
δι' ἀγάπην, ἔρωτος στοργήν, διὰ πόθου διακρισίαν.
Καὶ μέσα εἰς τούτους, φίλε μου, μάθε τὸ τί ἐξενίστην,
τὸ εἶδασιν τὰ ὀμμάτιά μου, ἐξαπορεῖ τ' ὁ νοῦς μου.
Ἔρως τριμορφοπρόσωπος κάθεται εἰς τὸν θρόνον,
τὸ πρῶτόν του τὸ πρόσωπον ὥσπερ μικροῦ παιδίου
ἁπαλοσάρκου, φοβεροῦ, κ' εἶχεν ξανθὴν τὴν πλάσιν,
τοῦ νὰ τὸν εἶδες ἐκ παντὸς χέρια καλοῦ ζωγράφου
τεχνίτου τὸν ἐστόρισαν, φέγος οὐδὲν βαστάζει·
τὸ δεύτερον ἐφαίνετον ὡς μέσης ἡλικίας
νἄχῃ τὸ γένιν στρογγυλόν, τὴν ὄψιν ὡς τὸ χιόνι,
καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου πρόσωπον γέροντος εἶδες ὄψιν,
σύνθεσιν, σχῆμα καὶ κοπὴν καὶ πλάσιν ἀναλόγως·
καὶ τὸ μὲν πρῶτον πρόσωπον εἶχεν ἐξ ὁλοκλήρου
τὰ χέρια, τὰ ποδάρια καὶ τ' ἄλλον του τὸ σῶμα,
τὸ δ' ἀπ' ἐκείνου πρόσωπον μόνον ἀπὸ τοὺς ὤμους·
ἐθώρουν τα ὅτι ἐκείτονταν, ὡς ἦσαν κατ' ἀξίαν,
ἔβλεπα τὴν τριμόρφωσιν, ἔλεγα »τίς ὁ πλάστης,
τ' εἶνε τὸ ξενογάραγον τὸ βλέπω, τί ἔνε τοῦτο;

τίς νὰ μ' εἰπῇ τὸ θεωρῶ, τίς νὰ μὲ τὸ ἑρμηνεύσῃ;
τὶς ἄνθρωπος φιλόκαλος νὰ μὲ τὸ ἀναδιδάξῃ;
Καὶ ἐνόσῳ εἰς τέτοιαν μέριμναν ὁ νοῦς μου περισκοπᾶτον,
ὁκάποτε καὶ ἡ ζήτησις γίνεται ἡ ἐδική μου·
»ὁ ἀντιστάτης ἂς ἐλθῇ« φωνάζει ὁκάτις Ἔρως·
γίνεται τάξις μέρους μου ἀπέδω μου καὶ ἀπέκει,
λέγει με ὁποῦ μ' ἐφύλασσεν »ἔλα νὰ προσκυνήσῃς.«
Ἐσέβην εἰς τὸν Ἔρωταν, πίπτω εἰς γῆν ὀμπρός του,
καὶ ἠρξάμην μετὰ δάκρυά μου νὰ κλαίω καὶ νὰ τὸν λέγω.
»Ἔρως, αὐθέντα βασιλεῦ, δέσποτα γῆς ἁπάσης,
τῶν ἀναισθήτων ἀρχηγέ, τῶν ἀρχηγῶν κατάρχα,
πάσης ψυχῆς ἐρευνητά, τοῦ πόθου δικαιοκρίτα,
καὶ τῆς ἀγάπης συνεργέ, τῆς ὑπολήψεως φίλε,
ἂν ἀπ' ἀναισθησίας μου τὴν εἶχα πρὸς ἐσέναν,
κατεφρονίσθης ἀπ' ἐμέν, δέσποτα ποθοκράτωρ,
μὴ ἐξεριστῇς τὸ πταῖσμά μου, τόσον μὴ τὸ κακώσῃς·
γνώρισε, ἤμουν γωρικὸς καὶ συγγνωμόνησέ το,
ἀρκεῖ τὸ μ' ἐφοβέρισες, ἐλέησέ μ' ἀπαὶ τώρα,
[ν]ὰ ὀμόσω νὰ ἦμαι δοῦλός σου, δοῦλος τοῦ ὁρισμοῦ σου,
λίζιος τοῦ θελήματος καὶ τοῦ προστάγματός σου.«
Καὶ τότ' ἀφοῦ τὸ ἐπλήρωσα τὸ τὸν ἐπαρεκάλουν,
λέγει μ' »ἐγείρου ἀπὸ τοῦ νῦν διὰ μεσιτειὰν τοῦ Πόθου,
διὰ τὴν ἐγγύωσιν, γνώριζε, τὴν εἶχα ἐκ τὴν Ἀγάπην,
σπλαγχνίζομαί σ' ἀπὸ τοῦ νῦν, ἐλεῶ καὶ συμπαθῶ σε·
τ' ἔπταισες οὐ ψηφίζω το, ἀμνημονῶ εἰς ἐκεῖνον,
ἀπὸ τοῦ νῦν παράλαβε ἀγάπην εἰς τὸν νοῦν σου,
καὶ πόθον κόρης Ἰνδαῆς, ἐρωτοεξῳρημένης,
πόθον Ροδάμνης θυγατρὸς Χρυσοῦ τοῦ βασιλέως.
Χρυσόν, πατέρα τὸν λαμπρὸν τῆς κόρης τῆς Ροδάμνης
νὰ διαδεχθῇς 'ς τὴν χώρα του καὶ νὰ κοσμοκρατήσῃς,
μετὰ δὲ χρόνου διάστημα νὰ χάσῃς τὴν Ροδάμνην
ὑπὸ γυναίκας πονηρᾶς. τῆς κακομάγου γραίας,
καὶ νἄβγῃς 'ς ἀναζήτησιν τῆς κόρης τῆς Ροδάμνης·
δίχρονον θέλεις περπατεῖ νὰ ὑπάγῃς νὰ τὴν εὕρῃς,
καὶ ἀφοῦ τὴν εὕρῃς 'πὸ καλοῦ φίλου σου συνεργίαν,
εἰς ἄλλον ἕναν διάστημαν νὰ παραδράμῃ χρόνος,

καὶ πάλιν κάστρου τοῦ Ἀργυροῦ νὰ γίνεσαι δεσπότης,
μὲ κόρην τὴν παράξενον, καὶ νὰ συναποθάνῃς.«
Εἶπεν ἐκεῖνος ὁ καλὸς ὁ μάντις ὁ προγνώστης,
ἐλάλησε τὰ μέλλοντα, καὶ ἐξύπνησα εὐθέως·
ὁ νοῦς μου εἶχεν ταραχὴν καὶ φόβον ἡ ψυχή μου,
μέριμναν ἡ καρδία μου καὶ κλόνον ἀπὸ πόθον,
ὥραν χαίμενος περισσὴν νὰ κείτωμαι νὰ βλέπω
τὸ πότε νἄλθῃ ὁ λογισμὸς τὸν εἶχ' ἂν οὐκ ἐχάθη.
Ὀκἄποτ' ἐπανήφερα καὶ ἦλθαν τὰ λογικά μου,
ἀνέβη ἀπὸ τὸν βυθὸν τοῦ ὀνείρατος ὁ νοῦς μου,
ἔρριψ' ἀπὸ τὰ ὀμμάτιά μου τὸν ὕπνον παραυτίκα,
ἐκάτσα κ' ἐκλονίζετον ὁ νοῦς μου ἀπαὶ τὸν φόβον,
ἀνεψηλάφουν διάδεσμον μὴ ἔχῃ ὁ σφόνδυλός μου,
ἔβλεπ' ἂν ἦμαι ὡς μ' ἔσυρναν ἐκεῖνοι δεσμωμένον·
ἦτον ὁ νοῦς μου εἰς Ἔρωταν τὸν τρίμορφον ἐκεῖνον. —
Πάλιν λαλεῖ καταλεπτὸν ὁ Λύβιστρος ὁ ξένος
τὰς τῆς φισκίνας συμφορὰς τὰς εἶδεν ἐν ὀνείρῳ·
— ἦτον ἡλιακὸς χαμόγαιως κτιστὸς ὑπὲρ μυρσίνῃ,
γύρῳ του λεφτοκάλαμα λατομημένα στήκουν,
καὶ τὸ καθέναν ἔμπροσθεν εἶχεν ἱστορισμένα,
ζωδεῖα ἐρωτειδόπουλα ἔμμορφα ἑστανωμένα,
καὶ ζῶα μικρὰ ἐκαθίζονταν εἰς τὸ στῆθός των τριγύρου,
ὅλα νὰ πίνουσι νερὸν ἀπὸ τὰ στοματά τους.
Καὶ παρεκτὸς τοῦ ἡλιακοῦ φισκίνα ἦτον κτισμένη,
νερὸν νὰ γέμῃ ὁλόγλυκον καὶ κρύον ὡς ὁ πάγων,
καὶ εἰς τὴν φισκίναν ἔσωθεν ἱστήκετον ἀνῶγιν,
καὶ ἀπάνω εἰς τὸ ἀνώγειον μάρμαρον ὡς λεκάνην,
καὶ εἰς τὴν λεκάνην ἔσωθεν ἄνθρωπος μὲ ἐφάνη
ἔμψυχος ἦτον, ἔλεγες ζῇ καὶ κινεῖται τάχα,
τὰ δύο του χέρια νὰ βαστᾶν ὁμπρός του εἰς τὸ στῆθος
χαρτὶν καὶ [εἰς τοῦτο] ἔγραφον οὗτοι ἔγγραφοι στίχοι.
»Ἂς μὲ πονῇ ὁποῦ μὲ θεωρεῖ, καὶ ὁποῦ μὲ βλέπει ἂς πάσχῃ,
ἂς θλίβεται ὁποῦ τὰ ὀμμάτιά του γυρίζουν πρὸς ἐμέναν,
τούτην τὴν καταδίκην [μου] τὴν ἔχω καὶ τὴν πάσχω,
τὴν ὑπομένω ἀπὸ ἔρωταν τὸν ἐκατεδικάστην,

374. χαρτὶν καὶ ἔγραφεν οὗτοι ἔγραφον στίχοι.

διατὶ τὸν οὐκ ἐγνώριζα καὶ οὐδὲν τὸν ἐφοβούμην.«
Καὶ τὰ μὲν γράμματα ἔγραφον καὶ τάχα ἀνάγνωσά τα,
καὶ ἐσείουν τὸ κεφάλιν μου νὰ μὴ καὶ ἐμέναν οὕτως
καταδικάσει ὁ φοβερὸς ἐρωτοκράτης Ἔρως·
εἰς δὲ τὸν ὁποῦ ἐβάσταζεν τὰ γράμματα ἐπρόσεχά τον,
καὶ ἔβλεπα ἀπὸ τὰ ὀμμάτιά του τὰ δάκρυα νὰ σταλάσουν
καὶ νὰ χοχλάζουν ὡς θερμόν, νὰ βράζουν ὡς τὸ κακάβιν·
ἀπάνω εἰς τὸ κεφάλιν του νὰ κείτεται ὡς τὸ φεῖδιν
ὅλη νὰ περιπλέκεται τάχα τὴν κορυφήν του
νὰ ἦναι τὸ στόμα του πηκτὸν εἰς τὸ μέτωπον τοῦ ἀνθρώπου.
Καὶ ἐνόσῳ τὸν ἐπρόσεχα νὰ εἶπα, ἐφώναξέ μου,
»φοβοῦ μὴ πάθῃς τὰ ἔπαθα καὶ μυριοτυραννῆσαι.«
καὶ τὴν φωνὴν ὡς ἤκουσα, ὡς εἶπες ὑπετάγην,
καὶ συνθρηνεῖν ἐπεχείρησα τὸν ἄγωρον ἐκεῖνον,
νὰ κλαίω τὴν καταδίκην του καὶ νὰ τὴν ἀντιπάσχω·
καὶ λέγει μοι ὁ Ἔρως μου τὸν εἶχα μετ' ἐμέναν,
»ὡς διὰ τὸ πταῖσμαν τὸ ἔποικεν δωδτων τυραννεῖται.«
Καὶ μετὰ ὠρίτσαν ὀλίγην εἶδα ἀνοικτὰς τὰς πόρτας,
ὁποῦ ἡ Ἀγάπη ἐσέβηκεν ἀπέσω μὲ τὸν Πόθον,
»ὁρμόνοιαν εἰς τὸν Ἔρωταν νὰ ποίσῃ μὲ τὸν Πόθον
νὰ εἰποῦσαν τίποτες διὰ σὲ καὶ νὰ σὲ συμπαθήσῃ.«
Ἦλθεν ἡ Ἀγάπη ἐσίμωσεν καὶ ἐστάθη μὲ τὸν Πόθον,
καὶ λέγει ὡς πρὸς τὸν Ἔρωτα τάχα ὡς πρὸς τὸν Πόθον·
»διὰ τοῦτον ἐθυμώνετον προσχθὲς ὁ Ἐρωτοκράτωρ,
διὰ τοῦτον ἦτον ὁ βιασμὸς καὶ ἡ ἔκστασις ἡ τόση;«
Καὶ εἰπά την — Ναί — καὶ τὸ εἰπεῖν ταῦτα ἐπροσκύνησά την,
ἔπεσα εἰς τὰ ποδάριά της καὶ τέτοια τὴν ἐλάλουν,
»Ἀγάπη, δούλη τοῦ Ἔρωτος, γνῆσιά του συγγενίδα,
καὶ Πόθε, δοῦλε τοῦ Ἔρωτος, καὶ γνήσιε συγγενῆ της,
οὐκ ἤξευρα τὸν Ἔρωταν νὰ δουλωθῶ εἰς ἐκεῖνον,
ποίσετε τίποτε εἰς ἐμέν, Ἀγάπη μου καὶ Πόθε,
συντύχετε τὸν Ἔρωταν, παρακαλέσατέ τον,
ἄνθρωπος ἤμουν χωριὸς καὶ τίς εἶσαι οὐκ ἤξευρά σε,
καὶ δι' αὐτὸ οὐκ ἐδουλόνομουν εἰς τὸ ἐξουσιαστικόν σου,
καὶ δι' ἐμέναν ποίσετε ἐγγυηταί, λόγους καλοὺς εἰπέτε·

καὶ 'γὼ νὰ 'μόσω εἰς τοῦ Ἔρωτος τὸ τόξον καὶ τὴν φλόγαν,
νὰ ἦμαι ἀπαὶ τώρα δοῦλός του καὶ τοῦ θελήματός του.«
Πλὴν ὡς ἐλάλουν, φίλε μου, καὶ τοὺς ἐπαρεκάλουν,
ἂν ἦτον φύσις τοῦ λησταῦ νὰ μὲ ἐψυχοπονέθη.
Καὶ ἀφότου ἐπαρεκάλεσα μετὰ πολλῶν δακρύων
σκύπτει ἡ Ἀγάπη ἀπὸ τὴν γῆν, σηκόνει με καὶ λέγει.
»Πόθε μου, διὰ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον νὰ τὸν εἰποῦμε,
τοῦ Πόθου Ἐρωτοκράτορος μὴ νὰ τὸν συμπαθήσῃ.«
Καὶ ὁ Πόθος μὲ εἶπεν »σώπασε, τίποτε μὴ λυπῆσαι,
ἐπεὶ ἀπεδᾶ δολόνεσαι καὶ ὁμνύεις νὰ μὴ ἀπιστήσῃς,
ἔχεις καὶ κύρθης ἠκῆς, εὐγενικῆς ἀγάπην,
καὶ ἀπὸ Ἔρωταν συμπάθειαν καὶ τὴν ὁμοφιλίαν.«
Καὶ εἶπεν ὁποῦ μὲ ἐφύλαττεν τὸν ἔρωταν ἐκεῖνον,
»ἂς ἔλθῃ τώρα μετὰ ἐσὲν ἐδῶ ὁποῦ δικάζω,
καὶ γένῃ ἡ συμπάθειός του νὰ 'μόσῃ εἰς τὸ πλευρόν μου,
καὶ τῆς ἀγάπης τὸν δεσμὸν νὰ ἐπάρῃ διὰ τὴν κόρην.«
Ἐμετεστάθην διὰ ἐμὲν ἡ Ἀγάπη μὲ τὸν Πόθον,
ἀλλήλως νὰ χειροκρατοῦν καὶ νὰ κρυφομιλοῦσιν
Καὶ ἀφότου ἐκεῖ ἀπεσώσασιν εἰς [τὴν] Ἐρωτοδίκην,
εἰς ὕπνον τὸν συνέντησεν ὁ Λύβιστρος τὸν Πόθον·
ἅμα τὸ ἐβγεῖ τὴν τροπαὴν συναπαντᾷ με ὁ Πόθος,
ἄνδρας πολλὰ πανεύμορφος, ἄσπρος, ξανθὸς τὴν τρίχαν,
εἶχεν εἰς τὸ κεφάλιν του στεφάνιν ἀπὸ δάφνης,
εἶχεν καὶ εἰς τὰ χέριά του κλαδὶν ὧον τὸ στεφάνιν·
καὶ εὐθὺς ὡς μὲ ὑπήντησεν ἤρξατο νὰ μὲ λέγῃ
λόγους ὡς δικασίματος ὄῆθεν καὶ νουθεσίας:
»θαυμάζομ' ἄρτι τὸν θυμὸν τῆς ἐρωτοκρατίας,
τὸ πῶς εἰς ἕνα ἄνθρωπον μακροθυμεῖ τοσοῦτον!
τὸ πῶς οὐκ ἤσουν δοῦλός του, πῶς τὸν ἀναισχυντήθης,
τὸ τόξον του εἶλκεν εἰς ἐσὲν καὶ πῶς οὐκ ἐτόξευσέν σε;
φρίττω τὸ πῦρ τὸ καυστικὸν τὸ εἰς χεῖράς σου βαστάζεις
πῶς ἀκόμη οὐκ ἐφλόγισε τὴν ὅλην σου καρδίαν!«
Τέως μὲ λέγει — ἐγνωρίζεις με; — καὶ εἰπά τον — ὄχι, τάτα·
— ἐγὼ 'μαι ὁ Πόθος — λέγει με — καὶ εἰπά τον — προσκυνῶ σε,
τρέμω τὴν ἐξουσίαν σου, φρίττω τὴν δύναμίν σου.

431. ναχρυφωφυλάσσουν. — 440. θαυμάζω μάρμη. — 446. ταῦτα.

δουλόνομαι εἰς τὸν ἔρωτα ζήλιός του νὰ γένω. —
— Ἐδέ, ἂν φρονῇς καὶ δουλωθῇς, ἐκεῖνος μὲ ἀπεκρίθην,
καὶ πέσῃς εἰς τὸ ἔγγραφον τῆς Ἐρωτοκρατίας,
χρόνον γλυκὺν ἐπέτρεχες ἡμέρας ἀνωδύνους,
ζωὴν πολλὴν παράξενον ἔζησες ἀπαὶ τώρα.«
Ἐνόσῳ ἐσυντύχαινα, τὸν Πόθον ἔβλεπά τον,
ἔφθασεν ἄλλη ἐρωτικὴ γυναῖκα ἐξηρημένη,
εὔμορφος, καλοχάραγος, ἀσκέπαστος, μακραία,
τὸ χρῶμα τῶν μαλλίων της ἦτον ὡσὰν τὸ γάλα,
εἰς δυὸ πλεμμένη χαμηλὰ καὶ εἰς τόπους νὰ γυρίζουν,
στεφάνιν εἰς τὸ κεφάλιν της εἶχεν ἀπὸ μυρσίνην,
σμυρσίνη ἦτον σύγκαρπος καὶ εἰς τόπους εἶχεν ἄνθη·
ροῦχον πανευμορφώτατον ἐφόρει ἀποκάτω
χρυσὸν ἄσπρον, δίχα ζώσματος, ἐπάνω μετὰ γούνας,
καὶ εἰς τὸ χέριν της ἐβάσταζεν τριαντάφυλλα ἡ κόρη,
καὶ εἰς τὸ ἄλλον της χαρτόπουλον καὶ τὸ ἔγραφεν οὐκ οἶδα,
καὶ ἐκεῖνος ὁποῦ μὲ ἔσυρνεν — ἡ Ἀγάπη ἔνε, μὲ λέγει,
καὶ ἄρτι δουλώθηκα καὶ αὐτῇ μεσίτης ὡς διὰ ἐσένα.«
Τὸν ἡλιακὸν ἐθαύμαζον καὶ τὴν καλὴν φισκίναν,
ἔβλεπα νὰ εἶπες αἰσθητὰ τὴν ποθοορκωμοσίαν,
ἤμουν εἰς τοῦτο καὶ εἰς αὐτὸ καὶ εἰς τὸ ἄλλον τὸ παρέξω,
ἤθελα ἐκεῖνα νὰ σκοπῶ, καὶ τοῦτα νὰ φροντίζω,
[ς] τὸ ἄλλο νὰ ἔχω μέριμναν, καὶ νὰ μὴ μὲ λάθῃ ἐκεῖνον,
καὶ πίστευσέ με εἰς ἑκατὸν ἐκόπτετον ὁ νοῦς μου·
καὶ μετὰ ὥραν περισσήν, μηνῶ τὸν συγγενῆ μου
ἐκεῖνον ὁποῦ μοῦ ἔλεγε τὰ δίεται ἡ ἀγάπη.
Ὁ Λύβιστρος τὸ ὄνειρον λέγει τὸν συγγενῆ του·
— ἰδὲς τὸ τὶ μὲ ἐγίνετον τὴν χθεσινὴν ἡμέραν,
ἔπλασεν ὁ Ἔρως ὄνειρον τὸ νὰ εἰδες ὅτι ἐβλέπω,
νὰ ἔχῃ ὁ νοῦς μου ὄνειρον καὶ ὀδύνην ἡ ψυχή μου·
ἔπλασεν ὁ Ἔρως, συγγενῆ, πρᾶγμα φρικτὸν ὀνείρου,
τὸ ἀκόμη βλέπω ἑστηκὼς καὶ ἐντρέχει εἰς ὀφθαλμούς μου. —
Καὶ ἐκεῖνος μὲ λέγει — Λύβιστρε, δέσποτα, γῆς τοπάρχα,
γῆς κοσμοκράτωρ τῆς ἐμῆς, εἰπέ, ἀφηγήσου μέ το. —
Καὶ ἠρξάμην τὴν ἀφήγησιν, φίλε μου, νὰ τὴν λέγω

449. λίζως? — 474. διετα.

τοῦ ὀνείρατος τοῦ Ἐρωτικοῦ τὸν συγγενῆν μου ἐκεῖνον·
καὶ ὁπόταν ἤλθεν εἰς τὸ ὄνομα τῆς κόρης τῆς Ροδάμνης
εἰπέν μοι — κράτει, Λύβιστρε, δι' αὐτὴν τὴν συντυχαίνεις
εἴδησιν ἔχω καὶ ἄκουσε, τώρα καιρὸς παρῆλθεν,
καὶ σώπασε μὴ θλίβεσαι, τίποτε μὴ λυπῆσαι,
ἐπεὶ καὶ μάντις ἄνθρωπος προεῖπέν σοι τὸ μέλλον·
ἀλήθεια, τὴν πατρίδα σου καὶ ὅλους τοὺς ἐδικούς σου
θλίβεις, λυπεῖς, στενοχωρεῖς, πικραίνεις, θανατόνεις,
ἂν ἦσαι εἰς ἀναζήτησιν τῆς κόρης τῆς Ροδάμνης.
ἀλλὰ τὴν κόρην κέρδαισε τὴν σὲ ὑπεσχέθην ὁ Ἔρως,
καὶ πάλιν τοὺς ἐλύπησες, νὰ τοὺς παρηγορήσῃς.
Ἤρξατο, φίλε, ὁ συγγενὴς ἐκεῖνος ὁ δικός μου
ὡς διὰ παρηγορίαν μου καὶ δι' ἀνακουφισμόν μου,
λόγους νὰ ἐμπάζῃ ἐρωτικοὺς καὶ ἄλλα νὰ μὲ θέτῃ,
καὶ ἔμνοστα λόγια νὰ λαλῇ, μὴ νὰ μὲ μεταφέρῃ.
Παρῆλθεν καὶ τὸ διάστημαν τῆς ὅλης τῆς ἡμέρας,
ἦλθεν ἡ νύκτα, ἐσκότασεν, ἐφάνη τὸ φεγγάριν,
ὁ συγγενής μου ἐμίσευσεν τὸν εἶχα μετ' ἐμέναν·
ἐδείπνησα μὲ τοὺς ἐμούς, ἐσύντυχα ὑποθέσεις,
τὸ ἔπλασεν ἔρως διὰ ἐμὲν καὶ τὸ ἔπλεξεν ἡ νύκτα·
ἐφάνη με εἰς παράξενον ἐσέβην περιβόλιν,
εἰς μυριοδενδροφύτευτον, εἰς ὅλον ἐξηνθισμένον,
τὸ ἐκόσμησεν ἔρως βασιλεὺς καὶ ἐλάμπρυνεν ἐδέτζη
καὶ ἡ Ἀγάπη ἐκατεκάλλυνεν μὲ τὰ παράξενά της·
ἐπεριπάτουν, ἔβλεπα τὸ τέτοιον περιβόλιν,
ἔτρεχα εἰς τοῦτο τὸ δενδρόν, ἠκούμπιζα εἰς ἐκεῖνον,
ἔπεπτα εἰς τοῦτο καὶ εἰς αὐτό, μετέτρεχα εἰς ἐκεῖνον,
καὶ [ἔκοπτα] τοῦτον τὸν καρπόν, ἄνθος ἀπέκει ἐτρύγουν,
μέτρον οὐκ εἶχαν τὰ καλὰ τὰ εἶχεν τὸ περιβόλιν,
ἐφάνη με ἦτον καὶ πολὺν τὸ Ἐρωτοπεριβόλιν,
καὶ ἐδῶ ἀνατρέχω νὰ τὸ ἰδῶ καὶ ἐκεῖ νὰ τὸ γυρεύσω·
συναπαντῶ τὸν Ἔρωταν, πλὴν τὸ μικρὸν τὸ βρέφος,
ἐκεῖνον ὁποῦ ἐκαθέζετον μετὰ προσώπων δύο
εἶχεν εἰς ὤμους τὰ πτερά, καὶ εἰς τὸ ἕναν του τὸ χέριν
εἶχεν δοξάριν ἀργυρόν, καὶ εἰς τὸ ἄλλον του τὴν κόρην,

495. ἤρξα. — 507. παραξενός της.

τὴν κόρην τὴν παράξενην ἐκείνην τὴν Ροδάμνην,
εἶχε τὴν κόρην, βάσταζε, πολύπονε καρδία,
μὴ τώρα πάθῃς καὶ σφαγῇς καὶ νεκρωθῇς ἐκ πόνου!
εἶχεν τὴν κόρην, βάσταζε, ψυχή, μὴ ραθυμήσῃς!
εἶχεν τὴν κόρην, πρόσεχε, ψυχή, μὴ ἀναιστητήσῃς!
εἶχεν τὴν κόρην, λογισμέ, μὴ φύγῃς ἀπὸ ἐμέναν!
εἶχεν τὴν κόρην, τῆς ἐμῆς ἀνάπαυσιν καρδίας!
εἶχεν τὴν κόρην, φίλε μου, τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου!
εἶχεν τὴν κόρην, πῶς νὰ εἰπῶ, βάστα, ψυχή, μὴ ἐξέβῃς!
Συναπαντῶ τὸν Ἔρωταν, τὸν γέροντα τὸ βρέφος,
τὸ βρέφος τὸ παράξενον τῆς μέσης ἡλικίας,
συναπαντῶ τὸν Ἔρωτα, τὸν Ἔρων καὶ τὴν κόρην,
τὴν κόρην καὶ τὸν Ἔρωταν τοῦ νὰ χειροκρατοῦνται·
συναπαντᾷ με, βλέπει με, πρῶτος αὐτὸς ἐμέναν,
βλέπει με τόσον, κράζει με — Λύβιστρε, σίμωσέ με —
βλέπω, γνωρίζω τίς ἔνι, σιμόνω προσκυνῶ τον
»Ἂς μὴ φοβῆσαι, λέγει με, φέρε τὰ λογικά σου.«
Στήκω, θωρῶ τὸν Ἔρωταν, τὴν κόρην ἐντρανίζω,
[ἐ]πρόσεχα τὸν Ἔρωταν, ἐθαύμαζα τὴν κόρην,
ἔλεγα μόνος κατὰ νοῦν — ἔρως καὶ ἐτοῦτος ἕνι
καὶ μόνος μεταπλάττεται καὶ γίνεται γυναῖκα.
Ὁ Ἔρως μὲ λέγει — Λύβιστρε, βλέπεις τὴν κόρην τούτην,
τὴν βλέπεις καὶ ξενίζεσαι καὶ τὴν πολλὰ θαυμάζεις,
ἔνε ἡ Ροδάμνη τοῦ Χρυσοῦ θυγάτηρ βασιλέως,
τὴν σὲ ὑποσχέθην, Λύβιστρε, τὴν σὲ εἶπα νὰ σοῦ δώσω,
καὶ νά την ἔπαρέ την, νά την χαρίζω σού την,
ἁπλωσε χέριν κράτησε τὴν κόρην ἀπαὶ τώρα,
καὶ ζῆσε χρόνους μετ' αὐτὴν καὶ συναπόθανέ την,
καὶ σὸν τραχήλον ἄκλιτον κλῖνε πρὸς ἔρωτάν της. —
Ἤκουσα λόγους Ἔρωτος, ἁπλόνω μου τὸ χέριν·
Ἔρως τῆς κόρης δίδει με τὸ χέριν μετὰ θάρρους,
καταφιλῶ τὸν Ἔρωταν, ὁρμῶ καὶ πρὸς τὴν κόρην,
καὶ ἀπὸ τὴν τόσην ἡδονὴν ἔξυπνος ἐγενόμην,
ἔξυπνος μετὰ θάνατον, μετὰ πολλῆς πικρίας,
ἔξυπνος νὰ ἔχω στεναγμοὺς καὶ ὀδύνας ἀμετρήτους,

535. ἀπίστα μὴ φ. — 536. στίχω.

ἔξυπνος νὰ φλογίζωμαι, νὰ κόπτω ἐκ τοὺς πόνους.
Τὸν κῆπον ἀνεγύρευα, τὸν Ἔρωταν, τὴν κόρην,
τὰ δένδρα καὶ τὰς χάριτας τὰς ἔβλεπα εἰς τὸν κῆπον,
κατεκοπτόμην, ἔπασχα τὴν νύκταν, ἐπεθύμουν
τὸ ὄνειρον ὠρέγετον ὁ νοῦς μου νὰ τὸ βλέπω,
τὸ φῶς ἐπαρατούμου το, ἐμίσουν τὴν ἡμέραν,
τὴν νύκταν εἶχα δέσποιναν, ἡ αὐγὴ νὰ μὲ τρανίζῃ.
Πάλιν λαλῶ τὸν φίλον μου, τὸν συγγενῆν μου ἐκεῖνον,
καὶ πάλιν ἀφηγούμην του τοῦ ὀνείρατος τὴν πλάσιν,
καὶ μετ' αὐτὸ κενολογῶ, βούλομαι ἀπαὶ τότε
τὰ πρὸς τὸ κάστρον τὸ Ἀργυρὸν νὰ ἐβγῶ νὰ τὸ γυρεύσω,
πῶς νὰ ἐπιτύχω τὸν Χρυσὸν τοῦ κάστρου βασιλέαν,
καὶ πῶς νὰ ἰδοῦν τὰ ὀμμάτιά μου τὴν κόρην τὴν Ροδάμνην.
Καὶ πρῶτα μὲν ὁ συγγενὴς ἐκεῖνος ὁ ἐδικός μου
ἔλεγεν — πέμψε καὶ ἀς ἐβγοῦν καὶ ἀς γυρέψουν πρῶτον,
καὶ ἀς δώσουν εἴδησιν διὰ ἐσὲν τίς εἶσαι καὶ [ὁ]πόθεν,
τὴν φήμην σου ἐγνωρίζουν την, καὶ τὴν ἀνδρείαν σου πάλε
ὁ κόσμος ὅλος γέμει την καὶ πάντες τὴν ἠξεύρουν,
καὶ μετὰ συμβιβάσεως ὁ πόθος σου νὰ γένῃ. —
Ὡς δὲ εἶδεν ἀμετάθετον τὴν γνώμην μου εἰς τὸ πρᾶγμα,
λέγει καὶ συμβουλεύεται μετὰ θλιμμένου τρόπου,
κάθεται συμβουλεύεται μετὰ τοῦ συγγενοῦ του,
τὸ τί νὰ ποίσῃ ὁ Λύβιστρος καὶ πῶς νὰ τὴν γυρέψῃ.
— Ἐπεί, τοπάρχα Λύβιστρε χώρας ἐμῆς καὶ τόπου,
χώρας Λιβάνδρου βασιλεύς, ἀναψυχῆς καὶ κάλλους
ἐφλέχθης διὰ τὸν ἔρωταν, ἐτρώθης δι' ἀγάπην,
ἔπαθεν ἡ καρδία σου πληγὴν ἀπὸ τὸν πόθον,
ἐθελοκαταδούλευτα ἐσέβης τῆς ἀγάπης,
λέγω καὶ συμβουλεύω σε, τοῦτο παρακαλῶ σε,
φρόντισον πρῶτα τὸ καλὸν τῆς γονικῆς σου χώρας,
ἄνθρωπον στῆσε νὰ κρατῇ τὴν χώραν ὡς ἀντί σου,
μέχρι νὰ εὕρῃς τὸ πεθυμᾶς, νὰ τύχῃς τὸ γυρεύεις·
ἔπαρ' ἐκ τὴν πατρίδα σου ἀνθρώπους ὅσους θέλεις,
καὶ ὁρμησε εἰς ἀναζήτησιν τῆς κόρης τῆς Ροδάμνης. —
Παρεδεξάμην τὴν βουλήν, τὴν συμβουλὴν ἐκείνην,

559. ἐπαρατέω μου. — 581. ἐδουλοκατ . . ἐκπέμπεις.

λέγω ταῦτα τὸν φίλον μου, τὸν συγγενῆν μου ἐκεῖνον·
»σὲ μὲν ὡς πρῶτον ἄνθρωπον καὶ ὡς πρῶτον συγγενῆ μου
εἰς τὴν πατρίδα τὴν ἐμὴν ἀφίνω σε ἀντίς μου,
μέχρι νὰ εὕρω τὸ ἐπεθυμῶ καὶ νὰ χαρῶ τὸ θέλω,
καὶ πάλιν νὰ ἔλθω εἰς τὴν ἐμὴν πατρίδα μετὰ θάρρους.«
Κινῶ ἀπαὶ τὴν πατρίδα μου καὶ ἀπαὶ τὰ γονικά μου,
ἐβγαίνω νὰ περιπατῶ καὶ νὰ κοσμοαναγυρεύω
διὰ τὸ κάστρον τὸ Ἀργυρόν, διὰ τὴν καλὴν Ροδάμνην.
καὶ ὅποιος ἀπὸ τοὺς φίλους μου καὶ ἀπὸ τοὺς ἐδικούς μου
θέλει νὰ ἔλθῃ μετ' ἐμέν, ἂς βεβαιωθῇ ἀπὸ ἐμέναν,
ὅτι ἔνι εἰς τὰς ὀδύνας μου πολλὴ παρηγορία.
Καὶ ὡς ἤκουσαν οἱ πρωτεύοντες τῆς χώρας μου οἱ τοπάρχαι,
καὶ ποῖος ἐμπρὸς συνέρριψεν νὰ δώσῃ τὸ παιδίν του
νὰ ἔλθῃ εἰς παρηγορίαν μου διὰ νὰ μὲ θεραπεύσῃ.
Ἐβγαίνω ἀπαὶ τὴν χώραν μου, κινῶ ἐκ τὰ γονικά μου,
εἶχα μετὰ ἐμέν, φίλε μου, ἑκατὸν τέτοιους ὅλους,
ἐτίμων τῆς καρδίας μου τὴν πονοαμετρησίαν,
μόνον μὲ τὰ κοντάρια τους νὰ ἐδείρασιν χιλίους.
Ὁ Λύβιστρος ἐκίνησεν ἀπὸ τὰ γονικά του
εἰς ποθοαναζήτησιν τῆς κόρης τῆς Ροδάμνης.
Ἐβγαίνω ἀπαὶ τὴν χώραν μου, κινῶ ἐκ τὰ γονικά μου,
καὶ τί νὰ σὲ εἰπῶ, φίλε μου, καὶ μετὰ πόσου πόθου,
καὶ μετὰ πόσου πειρασμοῦ δρόμον ἐπεριεπάτουν,
ἕως οὗ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ κάστρον τῆς Ροδάμνης
ἐγὼ καὶ ἐκεῖνοι οἱ ἑκατὸν οἱ συνομήλικοί μου.
Καὶ ἄφες νὰ σὲ ἀφηγήσωμαι, φίλε μου, τὰ ἐν τῷ μέσῳ,
καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ τὰ ἐπάθαμεν ἐντάμα
ὡσοῦ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ κάστρον τῆς Ροδάμνης.
Ὁκάποτε ἐσιμώσαμεν τὸ κάστρον τῆς Ροδάμνης,
ἐξέβημεν τὰ δύσκολα καὶ ἐσέβημεν λιβάδιν,
εἰς τὴν ἀρχὴν ἐπέσαμεν, ἀρχὴν τοῦ λιβαδίου,
ποῦ νὰ περιαναπαύσωμεν τοὺς παροπίσω χρόνους·
βραδὺν ἦτον ὅταν ἤλθαμεν, φίλε μου, εἰς τὸ λιβάδιν,
καὶ εὐθὺς ἐκατουνεύσαμεν νὰ περιαναπαυθοῦμεν.
Ἤβρεν ὁ ξένος Λύβιστρος τὸ κάστρον τῆς Ροδάμνης

605. ἐτίμα.

μετὰ πολλῆς τῆς συμφορᾶς, μετὰ πολλοῦ τοῦ πόθου.
Ἔδωκεν ὁ ἥλιος τὸ πρωῒ καὶ ἀνέτειλεν τὸ κάστρον,
ἐλάμπασιν ἡ ἀκτῖνές του καὶ ἐδέρνασι τὸ κάστρον,
καὶ ἄλλαις ἀκτῖνες ἔδερναν τὸν ἥλιον ἐκ τοῦ κάστρου·
ἤθελες ἴδει, φίλε μου, καὶ ἂν ζοῦμε νὰ ἴδῃς πάλε,
τὸ κάστρον ἐσυνέριζεν τὸν ἥλιον εἰς τὸ λάμπειν.
εἰ μὲν εἰς ἥλιον ἤθελες πολλάκις ἐντρανίζειες,
ἔδερνεν ὁ ἥλιος τὴν αὐγὴν τὸ πύργωμαν τοῦ κάστρου,
καὶ ἔβλεπες ἥλιον αἰσθητόν, οὐκ ἦτον συντυχία,
ὅτι ἀνατέλλει τὴν αὐγὴν ἀπέσω ἀπαὶ τὸ κάστρον·
ἂν δὲ εἰς ἀσῆμιν ἤθελες πολλάκις ἐντρανίσεις,
ἔβλεπες τὰ λιθάρια τοῦ κάστρου ὅτι λάμπουν
ὡς ἓν τὸ ἀσῆμιν τὸ ἄβολον ὅλον λογαριασμένον,
καὶ ἤθελες ἴδει ἔριταν τοῦ κάστρου καὶ τοῦ ἥλιου,
νὰ ἔνῃ ὡς κάλλος ὁ ἥλιος καὶ ἀντὶ ἀσημίου λιθάριν.
Ἔδωκεν ὁ ἥλιος τὴν αὐγὴν ἐξύπνωσέ μας ὅλους,
ἐβγαίνω ἀπὸ τὴν τέντα μου, θωρῶ ἀντίκρυς τοῦ κάστρου,
λέγω τοὺς συντοπίτας μου, φωνάζω ἀπὸ χαρᾶς μου·
— βλέπετε τὸ Ἀργυρόκαστρον! Καὶ οἱ ἑκατὸν ἐκεῖνοι
παρέλαβέ μας ἡ χαρὰ καὶ ἀφῆκέν μας ἡ θλίψις.
— Λύβιστρε, ζῆσε ἀπὸ τοῦ νῦν, ηὗρηκες τὸ ἐπεθύμεις. —
Ἀναπετῶ τὴν τέντα μου, στένω τὸ φλάμπουλό μου,
συνάγω τὰ παιδία μου τὰ συνομήλικά μου,
δίδω βουλήν, νὰ μένωμεν ἀπέσω εἰς τὸ λιβάδιν,
ἔλυσαν τὰ φαρία τους πάντες εἰς τὸ λιβάδιν,
εἶχεν ὁ τόπος ταραχὴν καὶ ἐβρόντα τὸ λιβάδιν,
ἀπὸ τὰ χειλιμιντρίσματα τῶν ἑκατὸν φαρίων.
Ἐπέσαμεν ἀμέριμνα τὴν ὅλην τὴν ἡμέραν,
καὶ πρὸς ὥρίτσαν δειλινοῦ, πρὸς ὥραν καταψύχου,
κρατοῦμεν τὰ φαρία μας ὅλοι καὶ στρώνομέ τα,
καὶ τάχα δι' ἀνακούφισιν τῶν πόνων μας τῶν τόσων
καβαλλικεύει ὁ Λύβιστρος, καὶ παίζει τὸ κοντάριν
μετὰ τοὺς συντοπίτας του τοὺς ἑκατὸν τοὺς εἶχεν.
Ὅλοι ἐκαβαλλικεύσαμεν εἰς τῶμνοστον λιβάδιν,
ἠρξάμεθα νὰ παίζωμεν νὰ κονταροχροτοῦμεν.
Ἤκουσαν τὴν συγκρότησιν ἀπέσω ἀπὸ τὸ κάστρον,

εἶδαν τὸν τόσον πληθυσμὸν καὶ τὸ κατουνοτόπιν·
ἀπαὶ τὸ κάστρον τὸ Ἀργυρὸν ἦλθεν μαντατοφόρος
νὰ μάθῃ τίς ἡ ταραχὴ τῶν τόσων τῶν ἀνθρώπων,
καὶ τίνος ἔν τὸ πέσιμον καὶ τὸ κατουνοτόπιν·
λέγει του εἷς ἐκ τοὺς ἑκατὸν Λυβίστρου τοὺς ἀνθρώπους
— ἄνθρωπος ἔνε κεφαλὴ χώρας τῆς γῆς Λιβάνδρου,
Λύβιστρος ὁ παράξενος μετὰ τοὺς ἐδικούς του·
δίχρονον τώρα περπατεῖ, κόσμον πολὺν γυρεύει,
ἀπείρους εἶδεν συμφορὰς καὶ ἀνάγκαις ὑπεστάθην,
ἦλθεν εἰς τόπον καὶ ηὗρηκεν ἀνάπαυσιν μεγάλην,
καὶ θέλει ἀπὸ τοὺς πόνους του τοὺς ἔπαθεν τοὺς τόσους
τίποτε ὀλίγον, ἄνθρωπε, τοῦ νὰ περιανασάνουν.
Πῶς δὲ τὸ λέγουν, ἄνθρωπε, τὸ κάστρον τὸ θωροῦμεν;
καὶ πῶς τοῦ κάστρου τοῦ λαμπροῦ λέγουσιν βασιλέαν;
— Λέγουν τὸ κάστρον Ἀργυρόν, Χρυσὸν τὸν βασιλέαν,
ἔχει καὶ κόρην ἠθικὴν Ροδάμνην θυγατέραν. —
Ἔμαθεν, κατεγνώρισεν ὁ μηνυτὴς ἐκεῖνος
τὸ τίνος ἔνε ἡ ταραχὴ καὶ τίνος ἡ κατούνα,
ἀπῆγεν, καὶ ἀνεδίδαξεν Χρυσὸν τὸν βασιλέα
ἁπλῶς ὡς διὰ τὴν κατούνα μου καὶ ὡς διὰ τοὺς ἐδικούς μου.
Παρῆλθεν, ἐπαρέθραμεν τὸ πλάτος τῆς ἡμέρας,
ἤγγισε πάλε τὸ βραδύν, ἐσίμωσε ἡ νύκτα,
καὶ ἐγὼ μὲ τοὺς ἀγώρους μου τοὺς ἑκατὸν ἐκείνους
δειπνῶ καὶ συμβουλεύομαι, τέτοια τοὺς συντυχαίνω:
— ἅμα τοῦ ἰδοῦμε τὴν αὐγὴν ὅτι παραχαράζει,
νὰ τοπομεταθέσωμε, νἀγγίσωμε τὸ κάστρον,
νὰ θέσουν τὴν κατούνα μας ὅσον δοξεύει χέριν. —
Ἤρεσεν ὅλους ἡ βουλή, καὶ ἀπεχαιρέτησάν με,
καὶ μοναξὸν μὲ ἐφήκασιν ἐμὲν οἱ ἐδικοί μου
ἀπέσω εἰς τὴν κατούνα μου μὲ τὰ παιδόπουλά μου·
καὶ ἄκουσε πάλε, φίλε μου, τὸ τί ἔταξεν ἡ νύκτα,
καὶ πάλε τί μὲ ἐφάντασεν ὁ ἐρωτοποθοκράτωρ.
(Ὄνειρον τρίτον ἔρωτος Λυβίστρου πολυπόνου).
Ἔπεσα εἰς τὸ κρεββάτιν μου καὶ εὐθὺς ἀπεκοιμήθην,
καὶ πάλιν ἐν ὀνείρῳ μου τὸν Ἔρωταν ἐθώρουν,
ἐπέτετον καὶ ἤρχετον μετὰ πολλοῦ τοῦ θράσους,

καὶ ἀπέσω εἰς τὴν κατούνα μου ἔδραμεν μετὰ θάρρους·
καὶ ἅμα τὸ ἐμπῆ, μὲ τὸ πτερὸν δέρνει με εἰς τὸ κεφάλιν,
λέγει — κοιμᾶσαι, Λύβιστρε; — καὶ εὐθὺς ἐξύπνησέ με,
μηδὲν λυπῆσαι ἀπὸ τοῦ νῦν, μὴ θλίβεσαι, μὲ λέγει,
ἔφθασες, εἶδες ἀπεδᾶ τὸ κάστρον τῆς Ροδάμνης,
καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν ἐγνώριζε τώρα ἀπὸ ἐσὲν ὑπάγω
μὲ πόθον τὸν παράξενον νὰ τὴν θέλω δοξεύσω,
καὶ εὔξου με ἀπάρτι, Λύβιστρε, τίποτε μὴ λυπᾶσαι. —
Ἐβγαίνει ἀπὸ τὴν τέντα μου, καὶ ἐχάθην ἀπὸ μέναν,
ἐξύπνησα ἐκ τ' ὄνειρον καὶ πάλιν ἀνεζήτουν
μετὰ μεγάλης ταραχῆς νὰ εὕρω τὸν Ἔρωτά μου.
Παρέδραμεν, ἐξέφυγεν, ἐμίσευσεν ἡ νύκτα,
πάλιν θωρῶ την τὴν αὐγὴν καὶ ἤρξατο νὰ χαράσῃ,
καὶ πάλιν ἐκ τὴν τέντα μου πρόσχαρος ἐσηκώθην,
καὶ ὅλοι — χαίρου — μ' ἔλεγαν — τοπάρχα, ἀπαὶ τώρα. —
(Ὁ Κλειτοβῶν ἀνερωτᾷ τὸν Λύβιστρον νὰ μάθῃ
διὰ τὰ ὄπισθεν τὰ πρόσωπα τὰ ἐρωτικὰ τὰ τρία).
Καὶ λέγω τον τὸν φίλον μου — ἂς σὲ περικόψω ὀλίγον,
ὁκάτι ἀπέσω μ' ἔλαθεν τὸ νὰ μὲ θέλῃς εἴπει·
καὶ πάλιν ἐνθυμίζω σε νὰ μὲ ἀναδιδάξῃς. —
Καὶ λέγει διὰ τοῦ Ἔρωτος τὰ πρόσωπα τὰ τρία,
τὰ μὲ εἶπεν, τὰ μ' ἐδίδαξεν ὁ μάντης ὁ προγνώστης.
(Τοῦ Πόθου τὴν ἰσότητα ὁ Λύβιστρος διδάσκει,
ἐκεῖνον τὸν παράξενον φίλον τὸν Κλειτοβῶντα).
Εἶπέν με, τὸ τριπρόσωπον τὸ ἐρωτικὸν τὸ βλέπεις,
ἄκουσε, μάθε, Κλειτοβέ, τὸ τί ἔν διδάγνω σέ το.
Ἔρως εἰς ἐνασχόλησιν πρόσωπα οὐ διακρίνει,
οὐδὲ ἕνι μέγας ἄνθρωπος καὶ μὴ ἀσχολεῖται πόθου,
καὶ ὀδόνας μέσα τοῦ καιροῦ καὶ πάλιν εἰς ἐκεῖνον
ὁ Πόθος τρέχει, γνώριζε τὸν εἶδες μετὰ σέναν,
καὶ μάθε οὐκ ἔν προτίμησις τῶν ἐρωτοκρατόρων,
εἰς τίποτε οὐκ ἐγνώρισε, μὰ τὸ σπαθὶν τοῦ Πόθου.
Ἔδε τὰ μὲ ἀφηγήσετον ἐκεῖνος ὁ προγνώστης,
φίλε μου, διὰ τὰ πρόσωπα τὰ ἐρωτικὰ τὰ τρία·
εἰ δὲ καὶ πάλιν, ἄκουσε, μάθε νὰ σὲ ἀφηγοῦμαι
καὶ πῶς ἐμεταπέσαμεν ἐκ τὸ κατουνοτόπιν

καὶ τὴν ἀρχὴν ἦν ἤδραμεν τὸ Ἀργυρὸν τὸ κάστρον.
Πλὴν ἀπαὶ τώρα, φίλε μου, κατέλαβεν ἡ ἑσπέρα,
καὶ εἰς κάστρον ἐκατηντήσαμεν καὶ ἂς εὕρωμεν μονήν μας·
καὶ πάλιν ὅταν κινήσωμεν καὶ πιάσωμεν τὴν στράταν,
καὶ τὴν ὁδὸν κρατήσωμεν πάλε νὰ σὲ ἀφηγοῦμαι,
τὸ πῶς τὸ κάστρον ἤδραμεν, καὶ μετὰ ταῦτα πάλε
πῶς τὴν ἀρχὴν ἐσέβημεν τῆς κόρης τῆς Ροδάμνης·
ὕπνου καιρὸς ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἂς κοιμηθοῦμε, φίλε.

(Δεύτερος λόγος ἔρωτος Λυβίστρου καὶ Ροδάμνης.)
Τὴν νύκταν παρεδράμομεν ὁμοῦ καὶ τὴν ἡμέραν,
πάλιν καβαλλικεύομεν καὶ τὴν ὁδὸν κρατοῦμεν.
Καὶ πάλιν ὁ ποθόδαρτος τὰ τέτοια μ' ἀφηγεῖτον.
— Ἠξεύρεις ποῦ κατήντησεν τοῦ πόθου μας τὸ τέλος,
φίλε, τὸ ἐσυντύχαμεν τὴν χθεσινὴν ἡμέραν; —
Καὶ εἰπά τον — ναί, καὶ εἰς τὰ πρόσωπα τὰ ἐρωτικὰ τὰ τρία,
καὶ πῶς ἤλθαμεν ἀπεδᾶ σήμερον εἰς τὸ κάστρον,
καὶ πῶς εἰς τὴν ἀσχόλησιν ἐσέβηκες τῆς κόρης.
Εἰπά τον — ναί, καὶ ἀφηγήθητον τὸ ὄνειρον τὸ εἶδα,
τὸ εἶπα τῶν ἀγώρων μου, καὶ εἶπασιν ἐκεῖνοι.
— Τί παρατρέχεις τὸν καιρόν, Λύβιστρε, γῆς τοπάρχα,
τί τὸν καιρὸν καινοτομεῖς τοῦ ἐπιχειρήματός σου,
καὶ τί βραδύνεις τὸν καιρὸν καὶ ἀντί σου ἀγανακτοῦμεν;
τί σὲ κρατεῖ ὁ λογισμός, καὶ φόβος σὲ προσδέρνει;
τί σὲ ταράσσει κίνδυνος καὶ πάλιν ἀναμένεις;
ἔδες τὸ κάστρον, ἤδρές το, τί χαρτερεῖς, εἰπέ μοι;
Καὶ ὡς ἤκουσα ἀπὸ τοὺς ἐμοὺς ὅτι στενοχωροῦνται,
τοὺς ἑκατὸν ὁ Λύβιστρος στέκει καὶ ἀπηλογᾶται·
— εἴπατε, φίλοι ἐγνώριμοι καὶ συγκακοπαθητοί μου,
γῆς τῆς ἐμῆς οἰκήτορες καὶ συννομοκαστρῖται,
ἐπεὶν συνεπασχίσατε δίχρονον ἤδη τώρα
καὶ τοὺς πολλούς μου πικρασμοὺς συνεπονέσατέ τους,
καὶ τὰς πολλὰς πικρώσεις μου συνεκακώθητέ τας,
τὰς συμφοράς μου τὰς πολλὰς συνεπεμείνατέ τας,
τὰς ἀβαστάγους λύπας μου συνελυπήθητέ τας,
καὶ μετὰ τόσα τὰ πολλὰ τὰ ἐπάθαμεν ἐντάμα,
τὸ ἐψηλαφοῦμεν πάντοτε, ἤδη ἐπιτύχαμέν το,

καὶ τόπον κατηντήσαμεν γλυκὺν ἐλευθερίας,
βλέπετε μὴ σπουδάσωμεν, καὶ μὲ τοὺς τόσους κόπους
ἐβγῇ τὸ κέρδος ἄκαιρον τοῦ κόπου μας τοῦ τόσου·
ἀλλὰ ἂς προσκαρτερήσωμεν, γυρεύσωμεν τὸ κάστρον,
μάθωμεν ποῦ παράκειται τῆς κόρης τὸ κουβούκλιν,
στήσωμεν τέντα ἀπεκεῖ, ποίσωμεν μῆναν ἕναν,
σπουδάσωμεν νὰ ποίσωμεν φιλίαν ἀπαὶ τὸ κάστρον,
τὰ πάντα καταμάθωμεν, γυρεύσωμεν τὸν τόπον,
καὶ μετὰ πόθου μηχανῆς ὀλίγον κατ' ὀλίγον
ἴδωμεν τὸ ποθούμενον, Ἔρως οὐ ψεύδεταί μας,
ζήσωμεν χρόνους μετ' αὐτήν, χαρῶμεν, γλυκανθῶμεν,
ἐστάνε πόθος τὸν σκοπὸν τὸν ἔχει μὴ ἀλλάξῃ,
καὶ Ἔρωτας ποίσῃ τὸ γλυκὺν νὰ γυριστῇ φαρμάκιν.
Ἤρεσεν ὅλους ἡ βουλή, φίλε, τοὺς ἐδικούς μου,
αὐτὴν ἐμεταπέσαμεν, ἤλθαμεν εἰς τὸ κάστρον,
εἴδαμεν κάστρου καλλονήν, εἴδαμεν κάστρου κτίσμαν,
καὶ ὡς ἔχω ἀπὸ ἀφηγήματος νὰ ξενιστῇ ἡ ψυχή σου.
(Ἔκφρασις κάστρου τοῦ Ἀργυροῦ τῆς κόρης τῆς Ροδάμνης)
Τρίγωνον ἦτον, φίλε μου, τὸ κάστρον τῆς Ροδάμνης,
καὶ εἰς τὸ καθέναν του πλευρὸν δώδεκα πύργους εἶχεν,
καὶ ἐπάνω εἰς τοῦ πυργώματος τὸ 'δύντι τὸ καθέναν
ἄνθρωποι ἀπὸ χαλκώματος νὰ στήκουν καὶ ἐκ λίθου·
τοὺς μὲν ἐν ὅπλοις ἔστησεν ἐκεῖνος ὁ τεχνίτης,
νομίζω νὰ εἶπες ἐκ παντός, φίλε μου, ἂν τοὺς εἶδες,
ζοῦν, ἀντιπαρατάσσονται καὶ στέκουσιν πρὸς μάχην·
τοὺς ἄλλους πάλιν ἔστησεν ἐκεῖνος ὁ τεχνίτης
τὸν μὲν νὰ παίζῃ λύραν . . . . .
καὶ ἄλλος νὰ παίζῃ τεχνικὸ καλάμιν ἀπὸ πόθου,
καὶ τὸ καθ' ἕναν τῶν ἠχῶν τοῦ καθενὸς καλάμου
ἤκουσες πῶς ἐφώναζεν ἐκ τὴν φωνὴν τοῦ ἀνέμου,
ὡς ἦτον ἀπὸ μηχανῆς ἐκείνου τοῦ τεχνίτου.
Ἕναν λιθάριν ἔλεγες ἔνε τὸ κάστρον ὅλον,
ἁρμὸς οὐκ ἦτον πρὸς αὐτόν, πέτραν πρὸς ἄλλην πέτραν.
Καὶ εἰς τὸ πλευρὸν τὸ ἀριστερὸν τὸ πρὸς τὴν πόρταν μέρος
εἶδα τὰς δώδεκα ἀρετὰς ἐκεῖ λατομημένας,
τὸ ἕναν χέριν τοῦ καθενὸς χαρτὶν μετὰ γραμμάτων,

καὶ ὅλαις τους ἦτον εἰς τὸ σχῆμαν τῆς καθεμιᾶς φεδούλας.
(Ἔκφρασις τοῦ καθενὸς τῶν ιβ' ἀρετῶν τοῦ χρόνου.)
Ἦτον ἡ πρώτη Φρόνησις, καὶ εἶχεν τὸ σχῆμαν τοῦτο,
νὰ στήκῃ σύννους, εὐγενής, καὶ τὸ ἕναν της τὸ χέριν
κλιτὸν εἶχεν εἰς μέτωπον καὶ νὰ δακτυλοδείχνῃ
τοῦ λογισμοῦ της τὸ ἄψυχον, τὸ ἀκέραιον φρόνημάν της·
καὶ τὸ χαρτὶν τὸ ἐβάσταζεν εἰς τὸ ἄλλον της τὸ χέριν,
τοῦτα ἔγραφον τὰ γράμματα, φίλε, καὶ ἄκουσέ τα.
»ὁ νοῦς φρονεῖ ὁποῦ σκοπεῖ τὸ τέλος τῶν γραμμάτων,
καὶ πρὸ τοῦ τέλους τὴν ἀρχὴν ἀποχειρεῖ ἀπὸ τότες.«
Τὴν Ἀνδρείαν εἶδα, ἐστήκετον ἀπ' αὐτοῦ . .
θρασεῖαν ἀπὸ τοῦ σχήματος, καὶ τὸ ἕναν της κοντάριν
καὶ εἰς τὸ χαρτὶν ἐγράφασιν, φίλε, ἐτοῦτοι λόγοι·
»φιλῶν? τὸν κρένω ὁποῦ σκοπεῖ τὸ τέλος τῶν πραγμάτων,
καὶ δίχα τόλμης κρίνω τον καὶ παρεκτὸς ἀγάπης.«
Ἀπ' αὐτου εἶδα καὶ ἐστέκετον ἡ Ἀλήθεια μετὰ θρόνου,
ἀληθινὸν τριαντάφυλλον τὸ χέρι της ἐκράτει,
καὶ τὸ χαρτὶν εἰς τὸ χέριν της καὶ ἔγραφον τοῦτοι λόγοι
»νοῦς ἀληθὴς οὐκ ἀποτυχεῖ, τόλμης ἐπιτυχαίνει,
καὶ τὸ 'ρεχθῇ πληρόνει το, ποτὲ οὐ δειλογνωμήσῃ.«
Ἀπ' αὐτου ἡ Σύνεσις ἦτον ἐν αὐτῇ καὶ εἶχεν τὸ σχῆμαν τοῦτο,
σύννους, δεινή, προσεκτική, καὶ εἰς τὸ ἕναν της τὸ χέριν,
εἶχεν σταυρόν, καὶ εἰς τὸ ἄλλον της χαρτὶν μετὰ γραμμάτων,
καὶ ἐλέγασιν τὰ γράμματα τὰ ἦσαν ἐκεῖ γραμμένα·
»δίχα τῆς πίστεως γνώριζε, κἂν ὅσα ἂν ἀληθεύσῃς,
σφάλλεις εἰς τὴν ἀλήθειαν, βεβαιώθησε ἀπὸ ἐμέναν.«
Τὴν Δικαιοσύνην ἄκουσε ἔβλεπα ὡς πρὸς τὴν Πίστιν,
τὸ σχῆμα νὰ ἔχῃ χαρωπὸν καὶ ἐνήθονον τὸ βλέμμα,
τὸ ἕναν της χέριν νὰ κρατῇ ζυγὶν νὰ καμπανίζῃ,
καὶ τὸ ἄλλον, φίλε μου, χαρτὶν μετὰ γραμμάτων [τούτων]·
»καὶ δίχα τῶν ἔργων ἀπ' ἀρετῆς καὶ ἐσὺ ἀπὸ ἐμὲν τὸ μάθε,
εἰσὶ νεκρὰ τὰ πράγματα, πίστευε τὸ σὲ λέγω.«
Τὴν Σωφροσύνην ἀπ' αὐτὴν νὰ ἔνε ὡς ὀλίγον·
τὸ ἕναν της χέρι νὰ κρατῇ κλαδὶν ἀπὸ μυρσίνην,

804 καὶ ἄλλου. — 807. στήκουν. — 817. σκοπῶ. — 823. δειλογνωμήσω. — 828 διὰ τῆς.

καὶ τὸ ἄλλον της ἐβάσταζεν χαρτὶν ἀπὸ γραμμάτων·
— »κἂν ἀληθής, κἂν δίκαιος, κἂν ἐξ ἀρχῆς πιστεύῃς,
ὅλα τὰ προτερήματα τῆς σωφροσύνης εἶναι.«
Ἀπ' αὐτὴν εἶδα ἱστήκετον καὶ ἡ Ταπεινοφροσύνη,
εἶχεν τὸ σχῆμαν ἥμερον, γλυκεῖαν πολλὰ τὴν ὄψιν,
ἥμερη εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ τὸ ἕναν της τὸ χέρι
εἶχεν ὡς πρὸς τὸ στῆθός της, καὶ εἰς τὸ ἄλλον χέρι
χαρτίν, καὶ εἶχεν γράμματα γραμμένα [ὅλα] τοῦτα·
»πᾶς ταπεινόφρων ἄνθρωπος πιστεύει καὶ ἀληθεύει,
φρονεῖ τὸ δίκαιον, ἐκ παντὸς οὐκ ἔνι συντυχία.«
Ἀγάπην εἶδα μετ' αὐτὴν, εἶχ' ἐντροπῆς ἰχνάδιν,
νὰ νεύῃ εἰς γῆν καὶ νὰ θωρῇ, νὰ ἔχῃ δεινὸν τὸ βλέμμα,
καὶ εἰς τὸ χαρτὶν τὸ ἐβάσταζεν τοῦτοι ἔγραφαν λόγοι
»ὅσα καὶ ἂν ἦσαι ταπεινὸς καὶ ἀγάπην οὐ φυλάγῃς,
βέβαιον οὐκ ἔνι τὸ φρονεῖς, πληροφορέθησέ το.«
Εἶδα ἀπ' αὐτου τὴν Προσευχὴν γυναῖκαν εἰς τὴν ὄψιν,
καταλυμένην καὶ δεινὴν, εἶχεν εἰς γῆν τὸ βλέμμαν,
καὶ εἰς τὸ χαρτὶν τὸ ἐβάσταζε τοῦτοι ἔγραφαν λόγοι·
»εὔχου μὴ μόνον, ἄνθρωπε, τοὺς ἀγαπᾷς καὶ μόνον,
ἀλλὰ καὶ ὁποῦ σὲ ἐχθραίνονται εὔχου καὶ ὑπέρ ἐκείνων.«
Ἀπ' αὔτου τὴν παράξενον εἶδα Μακροθυμίαν,
σύννους, δεινὴ, ὡς νὰ ἐπρόσεξες ἄνθρωπον θυμωμένον,
καὶ ἀπὸ θυμοῦ του νἄστεκεν ὡσὰν γλωσσοδεμένος,
τὸ ἕναν τις χέριν νὰ κρατῇ τάχα τὸ μάγουλόν της,
καὶ τὸ ἄλλον ἐβάσταζεν χαρτὶν μετὰ γραμμάτων [τούτων],
»θυμώδης πᾶς καὶ μανικὸς φέγεται παρὰ πάντων,
καὶ πάλιν τὸν μακρόθυμον οἱ πάντες τὸν ἐπαινοῦσιν.«
Ἀπ' αὔτου πάλιν ηὗρηκα καὶ ἐστέκετον ἡ Ἐλπίδα,
νὰ βλέπῃ ἀπάνω εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ τὸ ἕναν της τὸ χέριν
νὰ δείχνῃ πάλε εἰς οὐρανὸν πρὸς τὴν μακροθυμίαν,
καὶ εἰς τὸ ἄλλον της χαρτὶν καὶ ἐγράφαν οὗτοι οἱ λόγοι·
»ἄνθρωπε, θάρρει λέγω σε, ποτὲ μὴ ἀπελπίσῃς,
ἔλπιζε εἰς τὸν οὐρανὸν νὰ βοηθηθῇς ἀπέκει.«
Καὶ ἀπέκει τὴν παράξενον Ἐλεημοσύνην εἶδα
νὰ στέκῃ, καὶ νομίσματα τὸ χέριν της νὰ γέμῃ

848. πρωτιξεισαυτην εἶδα .. ιχάδις — 859. δεινούς. — 860. ειδεςγνωσοδομένους.

καὶ [νὰ] τὰ δίδῃ τῶν πτωχῶν, καὶ εἰς τὸ ἄλλον χέριν
εἶχεν χαρτὶν καὶ 'γράφασιν, φίλε μου, ἐτοῦτοι οἱ λόγοι:
»τοὺς δυστυχοῦντας βλέπετε ἐσεῖς ὁποῦ εὐτυχεῖτε,
καὶ ἐλεήσετε τοὺς θέλοντας, νὰ μὴ θανατωθῆτε.«
Οἴδες τῶν δώδεκα ἀρετῶν τὰ γράμματα καὶ οἱ λόγοι
τὰ ηὗρηκα, φίλε, εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ Ἀργυροῦ τοῦ κάστρου·
καὶ εἰς τὸ ἄλλον πάλε τὸ πλευρὸν τῆς πόρτας τὸ ἀπέκει,
τοὺς δώδεκα καὶ ἵστανται μῆνας λατομημένους,
χαρτία καὶ ἐκεῖνοι νὰ κρατοῦν ὅλοι μετὰ γραμμάτων.
(Ἔκφρασις δώδεκα μηνῶν πάλε ἐκ τοῦ Λυβίστρου).
Ὁ Μάρτης ἦτον ἔνοπλος στρατιώτης εἰς τὸ σχῆμα,
ἐπάνω κάτω νἄλεγες ὅλος σιδερωμένος,
ζωσμένος ἦτον ἅρματα, καὶ εἰς τὸ ἕναν του τὸ χέριν
ἐβάσταζε σπαθὶν καὶ εἰς τὸ ἄλλον χαρτὶν μετὰ γραμμάτων
»πρόβοδος εἶμαι τοῦ καιροῦ, στρατιώτης τοῦ πολέμου,
καὶ ἀπάρτι μὴ καθέζεσθε, κινᾶτε εἰς τοὺς ἐχθρούς σας.«
Ὁ Ἀπρίλιος [ἦτον] ἀπ' αὐτοῦ, νὰ εἶδες ποιμέναν ἄνδραν,
ἀσκέπαστος, ἀκτένιστος, ἄτσαλος εἰς τὴν πλάσιν,
νὰ ἔχῃ ἐμπρός του πρόβατα νὰ βόσκῃ ὡς ποιμένας,
τὸ ἕναν του χέριν νὰ κρατῇ ποιμενικὸν καλάμιν,
καὶ τὸ ἄλλον χέρι νὰ κρατῇ χαρτὶ μετὰ γραμμάτων
»διώχνω πρόβατα πολλὰ καὶ βόσκω ὡς ποιμένας,
καὶ τῶν ἀρνῶν τοὺς σκιρτασμοὺς ἔχω το εἰς χαράν μου.«
Τὸν Μάϊον ηὗρα ἀπ' αὐτοῦ ἄνδρα καλὸν εἰς εἶδος,
καὶ εἰς τὴν κοπὴν καλὸς μᾶλλον καὶ εἰς τὸ σχῆμαν,
φίλε μου, εἰς τὸ κεφάλιν του νἄχῃ στεφάνιν ἀπὸ ἄνθη,
καὶ εἰς τὰ χέριά του τριαντάφυλλα κόκκινα νὰ βαστάζῃ,
καὶ εἰς τὸ ἄλλον του εἶχεν τὸ χαρτὶν καὶ ἦσαν οἱ λόγοι οὗτοι:
»ζῆσε τοῦ κόσμου τὸ καλὸν πᾶς ἄνθρωπος εὐγνώμιον,
μὴ παραδράμῃς τὰ καλά, χάρησε, σκίρτησέ τα.«
Τὸν Ἰούνιον πάλε ἀπ' αὐτοῦ ἄνθρωπον τέτοιον φίλε,
πλατὺς εἰς ὤμους, καὶ χοντρὸν τὴν κεφαλήν, τὴν μέσην,
γυμνὰ ἦσαν τὰ χέριά του μέχρι καὶ τῶν ἀγκώνων,
μέσα εἰς λιβάδιν θαλερὸν νὰ κοίτεται ἁπλωμένος,
τὰ χέριά του ἄνθη νὰ κρατοῦν ἀπὸ διαφόρους χρόας,

904. τὰ μέσα.

καὶ μετὰ ἐκείνου καὶ χαρτὶν καὶ ἔγραφαν οἱ λόγοι,
»π'πὸ τοῦ καιροῦ τὸ ἐνήδονον χαίρομαι τὸ καλόν του,
τέρπομαι τὰ μυρίσματα τῆς ἀνθοποικιλίας.«
Εἶδα τὸν 'Ιούλιον ἀπ' ἐκεῖ τέτοιον καὶ ἐκεῖνον ἄνδραν,
νὰ ἔν' γυμνὸς τὰ χέριά του καὶ ὅλως ἀνασκομπωμένος,
νὰ κεῖται εἰς τὸ κεφάλιν του στεφάνιν ἀπὸ ἀστάχυα,
τὸ ἕναν του χέρι νὰ κρατῇ δρεπάνιν νὰ θερίζῃ,
καὶ τὸ ἄλλον ἠγωνίζετον τὰ στάχυα νὰ μαζόνῃ,
καὶ εἶχεν χαρτὶν ὀπίσω του καὶ ἐγράφαν οὗτοι οἱ λόγοι
»θερίζω γῆς γεννήματα τὰ ἔσπειρα μὲ κόπον,
νὰ δεκαπλασιάσω τὸν καρπὸν εἰς τὸ ἀποθέρισμάν του.«
Εἶδα ἀπ αὖτου τὸν Αὔγουστον τέτοιον καὶ ἐκεῖνον, φίλε,
νὰ στέκῃ τάχατε εἰς λουετρὸν, ὡς φαίνει νὰ ἐπροσεύχῃ,
νὰ ἔνε ἐκ τὸ καῦμα ἔκδιψος, καὶ εἰς τὸ ἕναν του τὸ χέριν
ἐκράτει χαρτίν, καὶ ἔγραφαν, φίλε μου, ἐτοῦτοι οἱ λόγοι·
»τοὺς κάφει ἡ θέρμη τοῦ λουτροῦ, τοὺς φλέξει καὶ διψήσουν,
κατάψυχρον ἂς πίνουσιν νερὸν νὰ μὴ διψήσουν.«
Ηὕρηκα τὸν Σεπτέμβριον τοῦ νὰ τρυγᾷ ἀπὸ τοῦ[τον]
ἀμπέλιν, δένδρη καὶ καρπὸν σταφύλια νὰ συνάγῃ,
καὶ εἰς τὸ ἄλλον του χέριν τὸ χαρτίν, καὶ ἦσαν οἱ λόγοι οὗτοι·
»τρυγῶ τὸ ἐδεργατεύσασιν τρεῖς χρόνους οἱ ὀφθαλμοί μου,
καὶ τὸν καρπόν του τρώγω τον, πίνω καὶ τὸ γλυκύν του.«
Ἀπαὖτου τὸν 'Οκτώβριον ἄνθρωπον εἰς τὸ σχῆμα
εἶδα καὶ ἦτον κυνηγός, ἀλλὰ εἰς μικρὰ πουλία,
τὸ ἕναν του χέριν τὸ χαρτὶν τοῦτοι ἔγραφαν οἱ λόγοι·
»προσέχω, ἰχνεύω, κυνηγῶ, πουλία κρατῶ ἀπὸ τέχνης,
καὶ ἔχω το εἰς τέρψιν μου καὶ εἰς παραδιαβασμόν μου.«
Ἀπαὖτου τὸν Νοέμβριον εἶδα καὶ ἐκεῖνον, φίλε,
γεωργὸν ἀπὸ τὴν σύνθεσιν καὶ ἀπὸ τὸ σχῆμάν του,
καὶ εἰς τὴν πωδέαν του ἐβάσταζεν σιτάριν διὰ σπόρον,
καὶ εἰς τὸ χέριν του εἶχεν τὸ χαρτὶν ὁλόγραφον νὰ λέγῃ
»σπέρνω εἰς γῆν καὶ τοῦ καιροῦ τὸν σπόρον μου θερίζω,
καὶ εἴ τι δώσω ἐγὼ τὴν γῆν, εἰς τὸ τριπλοῦν μὲ δίδει.«
Ἀπαὖτου τὸν Δεκέμβριον ηὕρηκά τον νὰ στέκῃ
γεωργὸν καὶ ἐκεῖνον ἄνθρωπον, καὶ εἰς τὸ ἕναν του τὸ χέριν
ἐβάσταζεν ραβδίν, καὶ εἰς τὸ ἄλλον του χαρτίν . .

καὶ ἔγραφαν τοῦτοι οἱ λόγοι . . .
»γυρεύω τὸ ἔσπειρα εἰς τὴν γῆν ἂν ρίκτῃ φύτρου ρίζαν,
καὶ ἀπαὶ τὸ ριζοβλάστημαν ἀπαντοχὴν νὰ ἔχω.«
'Ιανουάριος ἦτον ἀπ' αὐτὸν νὰ στήκεται καὶ ἐκεῖνος,
ἄνθρωπος ὅλος κυνηγός, ὅλος θαρσὺς τὸ σχῆμα,
σκυλὶν ὀπίσω του ἔτρεχεν, καὶ ἐβάσταζεν γεράκιν,
καὶ εἰς τὸ χαρτὶν τὸ ἐβάσταζεν τοῦτοι ἔγραφαν οἱ λόγοι
»πᾶς κυνηγὸς μὴ δὴ καθέζεται, τὸν χρόνον του διαβάζει,
ἀλλὰ καιρὸν στριγγίζω τον ἂς τρέχῃ εἰς τὸ κυνῆγιν.«
Εἶδα τὸν Φεβρουάριον καὶ ἐκεῖνον εἰς τὸ σχῆμα,
γούναν ἀπάνω νὰ φορῇ καὶ ὀμπρός του ἄπτει φλόγα,
τάχα διὰ νὰ θερμαίνεται διὰ τοῦ καιροῦ τὴν φύξιν,
καὶ ὀμπρός του ἐκοίτετον χαρτὶν καὶ ἔγραφαν τοῦτοι οἱ λόγοι,
»διὰ τοῦ καιροῦ θερμαίνομαι τὴν βαρυχειμωνίαν,
καὶ ὁποῦ μὲ βλέπει γέροντα μή με προσονειδίσῃ.«
Ἴδε τῶν δώδεκα μηνῶν παράγγελμα καὶ λόγοι,
τὰ ἔποικεν ὁ παράξενος ὁ πετρολιθοξύστης,
εἰς δὲ τὸ ὄπισθεν πλευρὸν εἶχεν ἀπ' τὸ ἄλλον μέρος,
ὄθεν τῆς κόρης ἔκειτο μάλιστα τὸ κουβοῦκλι,
εἶχεν 'Ερωτιδόπουλα δώδεκα τοῦ νὰ στήκουν,
χαρτὶν ἐκεῖνα νὰ κρατοῦν ὅλα μετὰ γραμμάτων,
καὶ τὸ καθένα, φίλε μου, νὰ σὲ τὸ ἀναδιδάξω.
Εἶχεν ἡ πρώτη Ἀσχόλησις εἶχεν τοὺς λόγους τούτους.
»Ἀσχόλησις ἐρωτικὴ λόγοις [π]αλαίοις ἐμπείρα,
καὶ θέλει ἐπίμονον σπουδήν, καὶ μὴ παρακινῆσαι.«
Ἀπαὖτου πάλε ἡ 'Υπόληψις καὶ ἔγραφεν εἰς ἐκεῖνον·
»ὁ ἐξ ὑπολήψεως κρεμασμὸς οὐ ψεύδεται εἰς τὸν κόσμον,
ἀλλὰ ἐπαινεῖται εἰς ἔρωτας, διότι καλὴν χάριν ἔχει.«
Ἡ 'Αγάπη εἰς τὸ χέριν της τοῦτοι ἔγραφαν λόγοι·
»ἡ ἀγάπη, καὶ ἂν ἐντρέπεται, δένει, καὶ τὸν δεσμόν της
οὐ λύουν τὴν ὅλοι ἂν συναχθοῦν οἱ φθονικοὶ τοῦ κόσμου.«
Καὶ παρακάτου ἱστήκετον ἀπ' αὖτην ἡ Φιλία,
καὶ εἰς τὸ χαρτὶν τὸ ἐβάσταζεν ἔγραφον οὗτοι οἱ λόγοι·
»οὐκ ἔν καλὸν εἰς ἔρωταν παρὰ ἡ φιλία τοῦ πόθου,
καὶ τοῦ νὰ ἔνῃ ἀπὸ ψυχῆς ἐρωτικῆς φεδούλας.«
Εἶδα ἀπαὖτου τὴν Στοργὴν καὶ εἶχεν γραμμένα τοῦτα

»στέργετε εἰς ἀσχόλησιν ἐσεῖς ὁποῦ ἀγαπᾶτε
τοὺς ἔρωτας, καὶ σὺν αὐτοῖς πόθον μὴ ἀποθυμῆτε,
ἡ ἀναμονὴ καλὸν ἔνι, πληρόνει ἀκέραιον πρᾶγμα.«
Ἀπαΰτου τὴν Ἐνθύμησιν εἶδα μετὰ γραμμάτων
»πόθον ἐνθυμεῖστε λέγω σας ὅπου ἂν ἀποδημῆτε,
καὶ ἔχε εἰς τὸν νοῦν σου πάντοτε τὰς ἐρωτοσχολησίας.«
Εἶδα καὶ τὴν Ἀνάμνησιν καὶ ἔγραφαν εἰς ἐκείνην·
»ἔχετε ἐρωτοανάμνησιν ἐσεῖς ὁποῦ ποθεῖτε,
στιγμὴν ἐκ τὴν καρδίαν σας μὴ λείπῃ ὅ, τι ἀρμόζει.«
Εἶδα Ἀπαΰτου ἱστήκετον ἡ Εὐϋπολῃψία
'ς τὸ χέριν της ἐβάσταζεν χαρτὶν μετὰ γραμμάτων·
»ὁποῦ ποθεῖ εὐϋπόληπτον καλὸν ἔνι εἰς τὸν κόσμον.«
Εἶδα τὴν Ἀκεραιότητα καὶ ἑστήκετον ἀπέκει
[καὶ νὰ] βαστάνῃ καὶ χαρτίν, καὶ ἦσαν οἱ λόγοι οὗτοι·
»ὁ ἀκέραιος 'ς τὸν ἔρωταν ποτὲ οὐκ ἀποτυχαίνει.«
Ἀπαΰτου τὴν παράξενον εἶδα Εὐθυακρισίαν
μετὰ γραμμάτων ἵσταται καὶ τετοιανὰ θαυμάζει·
»καλὸς ἔνι ὁ μακρόψυχος καὶ ὁποῦ χρόνου ὑπομένει
παρὰ τὸν ὀλιγόψυχον εἰς τὴν ἐρωτοτέχνην.«
Ἀπαΰτου τὴν Ἀναμονὴν καὶ αὐτὴν μετὰ γραμμάτων
»ἀνάμενε, μὴ ὀλιγωρεῖς, ἂν χρόνου ἀγαπήσῃς,
διότι καὶ ὁ πόθος εἰς ψυχῆς ὑπομονὴν φυτρόνει.«
Ἀπαΰτου πάλε ἱστήκετον πάλε ἡ Μακροθυμία,
ἐβάσταζεν καὶ αὐτὴ χαρτὶν εἰς τὸ ἄλλον της τὸ χέριν,
καὶ τὰ ἔγραφε νὰ σὲ τὰ εἰπῶ, ἄρτι αὐκράστητέ τα·
»θυμὸν ἐγὼ οὐ θυμόνομαι, ὀργὴν οὐ χολιάζω,
οὐ φεύγω τὸν ὑβρίζοντα τὸν κακοθελητήν μου,
ἔχει ὁ καιρὸς ἀναλογαῖς, καὶ ἐχθρούς μου κάνω φίλους.«
'Ιδὲ καὶ τὶ παράξενα τὰ εἶδα εἰς τὸ ἄλλον μέρος,
καὶ νὰ ἐπνιγόμην νὰ θωρῶ νὰ ἐκρέμετον ὁ νοῦς μου·
καὶ ἀφοῦ ταῦτα ἐγύρεψα καὶ ἐσκόπησα τὰ γράφουν,
καὶ εἶδα τὰς ἱστορίας των τὰς εἶχεν τριγυρόθεν,
καὶ εἶδα πόθεν ἔκειτο τῆς κόρης τὸ κουβοῦκλιν,
ἔβλεπα ἐδῶ τὰς ἀρετάς, τοὺς μῆνας ἀπ' ἐκεῖθεν,
ἐδῶ τὰ ἐρωτιδόπουλα καὶ ἐπάνω τὰ ζωδία,
σκοπὸν ὁ νοῦς μου ἐγύρευσε τὸ πῶς νὰ ἐπιχειρήσω

τῆς κόρης τὴν ὑπόθεσιν καὶ μετὰ τέχνης ποίας·
καὶ ἁπλῶς ἑκατεκόπτετον εἰς ἑκατὸν ὁ νοῦς μου,
ἡμέραν ἐπαρέδραμα καὶ ἐπλήρωσα τὰς δύο,
καὶ τρεῖς ἀπεπληρώθησαν καὶ τέσσαρες, καὶ τότε
εἰς μὲ λαλεῖ ἀπὸ τοὺς ἐμοὺς καὶ συμβουλεύεταί με.
Πλήν, φίλε, ἀπὸ τὴν παραδρομὴν τῶν ἡμερῶν τοσούτων,
ἔβλεπα ὅτι ἐπροσκόπτασιν ἀπέσω ἀπὸ τὸ κάστρον
ἄνδρες, γυναῖκες, γέροντες ὁμοῦ τε καὶ παιδία
τοῦ νὰ σκοποῦν τὸ πέσιμον καὶ τὸ κατουνοτόπιν.
Καὶ ἀπέκει ὅπου ἦταν ὁ κοιτὼν τῆς κόρης τῆς Ροδάμνης,
ἔβλεπα ὅτι ἐπρόσκυπταν φεδοῦλαις ὡραιωμέναις,
μὲ ἕναν εὐνουχόπουλον, τὸν οἰκεῖον τῆς κόρης
εἰς λόγους καὶ εἰς μυστήρια καὶ εἰς κρυφοσυμβουλαῖς της.
Ἄκουσε τέως τὴν βουλὴν τὴν μὲ ἐσυμβουλεύθην.
(Ἄνθρωπος ἐκ τοὺς ἑκατὸν Λυβίστρου τοὺς ἀγώρους,
στήκει καὶ συμβουλεύεται τὸν Λύβιστρον ἐκ πόθου,)
εἶπεν — ὅτι ἐπαράδραμαν, Λύβιστρε, ἡμέραις τόσαις
καὶ γνώριμοι ἐγενόμεθα τοῦ κάστρου ἀπαὶ τώρα,
βλέπεις τὸν εὐνουχόπουλον αὐτὸν ὁποῦ προσκύβει;
εἶμαι ἀπεδᾶ παρέτοιμος τοῦ νὰ τὸν ποίσω φίλον,
καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς κόρης νὰ ὑπουργήσῃ.
Πλὴν τότε συμβουλεύω σε, ποῖσέ με το, μὴ ὀκνήσῃς,
γράψε εἰς τὴν σαγίτταν γράμματα, καὶ ὅταν ἴδῃς ἀπέκει
ἀπὸ τὸ πανεξαίρετον τῆς κόρης τὸ κουβοῦκλιν
ὅτι προσκύψει ἐρωτικὴ καμμία τοῦ νὰ μᾶς βλέπῃ,
ποῖσε ἀφορμὴν ὅτι θωρεῖς πουλὶν εἰς τὸ κουβοῦκλιν,
καὶ δόξευσε, ἀλλ' ἀχαμνά, καὶ πρόσεξε νὰ πέσῃ
ἀπέσω εἰς τὸ κουβοῦκλίν της τῆς κόρης ἡ σαγίττα,
καὶ τέως νὰ δώσῃς ἀφορμὴν καὶ ἀρχὴν εἰς τὴν ἀγάπην,
καὶ νὰ εἶδες τὸ ἐπιχείρημα ποταπὸν νὰ τὸ ἐπέβῃς.
Ἐπιάσεν με ἡ συμβουλὴ καὶ ὁ λόγος ἤρεσέν με,
— πρῶτον ἐσὺ ἐπιχείρησε, τὸν εἶπα, τὴν φιλίαν·
— ἂς ἔχω ἀπέσω συνεργὸν, ἂς ἐγνωρίζῃ πρᾶγμα,
νὰ ἦμαι ἐγὼ παράτοιμος εἰς τὸ ἐπιχείρημά μου. —
Μισεύγει ἀπὸ τὴν κατοῦνά μου, ἐβγαίνει ἀπὸ ἐμὲν παρέξω,

1035. ἀμε ἀπ

γίνεται ὡσὰν πραγματευτής, ἐμπαίνει πρὸς τὸ κάστρον,
καὶ πῶς τὴν οἰκονόμησε οὐκ οἶδα τὴν φιλίαν·
τοῦτο καὶ μόνον ἔμαθα, παρέδραμον ἡμέραις,
καὶ βλέπω ὅτι ἐπαρέκυψεν ἐκεῖνος ἐκ τὸ κάστρον
ὁποῦ τῆς κόρης ἔκειτον τὸ ἐξαίρετον κουβοῦκλιν,
καὶ ὑπέκλινεν τὸν τραχηλον ὡς δῆθεν ἐπροσκύνει
καὶ σχῆμα χαιρετίσματος ἐποίκεν εἰς ἐμέναν,
καὶ πάλιν ἐσέβηκεν γοργὰ [νὰ] μὴν τὸν ἴδουν πόθεν.
Ἀφοῦ τὸν ἐνετράνισα, κάθομαι καὶ εἰς τὴν σαγίτταν
ἔγραψα, φίλε, γράμματα ἄκουε τὶ ἐλαλοῦσαν.
(Πρώτη γραφὴ καὶ δουλικὴ Λυβίστρου πρὸς τὴν κόρην).
Γράφει εἰς τὴν σαγίτταν γράμματα καὶ εἰς αὔτην τὰ δοξεύει
»ἂν ἀστοχίσῃς τὸ πουλὶν ὡς εἰς ἐμέν, σαγίττα,
νὰ ἦναι πολλὰ παράξενα τὰ χέρια τοῦ τοξεύτη·
ἂν δὲ εἰς ἀνθρώπου μοναξὴν καρδίαν ἐπιτύχῃς,
καὶ ἀπὸ ἐμέναν τόξευε κόρην ἀπαὶ τὸ κάστρον,
τὴν κάλλιαν ἀπὸ αὐταῖς, καὶ ἂς πάθω καὶ ἂς πασχίσῃ.«
Ἐπλήρωσα τὰ γράμματα, ἐβγαίνω ἀπὸ τὴν τένταν,
γεμίζω τὸ δοξάριν μου προσέχω εἰς τὸ κουβοῦκλιν,
ἐσχηματίσθην διὰ πολύν, καὶ σύρνω τὴν σαγίτταν.
Καὶ ἐκεὶ τριγύρου τοῦ ἡλιακοῦ ἔπεσεν ἡ σαγίττα·
καὶ ἀπέσω τοῦ ἡλιακοῦ τῆς κόρης τὸ κουβοῦκλιν,
καὶ ἀφοῦ ἔπεσεν, ἐσέβηκα εἰς τὴν τέντα μου ἀπέσω,
καὶ πάλιν ἐσκύπουν τὸν καιρὸν τοῦ πόθου τῆς ὡραίας,
καὶ τῆς ἀγάπης τὴν ἀρχὴν ἐσκόπησα νὰ γράψω.
(Ἄλλη γραφὴ πολυπαθὴς Λυβίστρου πρὸς τὴν κόρην).
— Παντὸς ἐκαινοτόμησα ὄχρονον ἤδη τώρα,
τόπους πολλοὺς παρέδραμα καὶ πόνους ὑπεστάθην,
ηὗρηκα τὸ εἶχα θέλημαν μετὰ πολλὰς ὀδύνας·
ἐπέτυχεν τὸ ὠρέγετον ὁ νοῦς μου μετὰ βίας,
τοὺς ἀπεδάρτε τὴν ἀρχὴν νὰ ἐκπέμπω τῆς ἀγάπης,
φίλον μου ποιὸν τὸ ὀρέγομαι νὰ τὸν καταθαρρέσω;
πρῶτον νὰ πέμψω μηνυτήν — καὶ τίναν νὰ τὸν πέμψω;
νὰ γράψω πάλε γράμματα — καὶ τὶς νὰ τ' ἀναγνώσῃ;
θὲς ὅτι ἠβρα φίλον μου καὶ ἐθάρρεσα τὸ πάσχω,
πῶς νὰ τολμήσῃ νὰ τὸ εἰπῇ πάλιν αὐτὸς τὴν κόρην;

καὶ ἡ κόρη ἂν ἔν κενόδοξος, νὰ θυμωθῇ τὸν λόγον,
καὶ ἡ κόρη οὐκ ἐγνωρίζει με, τίς εἶμαι οὐκ ἠξεύρει,
καὶ ἄν τύχῃ ὀκάτι κατ' ἐμοῦ νὰ ἐργάζεται ἡ φεδοῦλα!
Ἀλλὰ νομίζω τοῦ Ἔρωτος οὐ ψεύδεται τὸ στόμα,
ἠξεύρω ὅτι ὑπεσχέθη με καὶ αὐτὸς νὰ τὴν δοξεύσῃ,
εἰπέν με διὰ πόθον [ἔμπιστον αὐτὴν νὰ μοῦ] χαρίσῃ·
ἐδάρτε νὰ τὸ ψεύδεται! καὶ πάλιν τίς ἡ βία;
Θὲς ὅτι ἐκατέθην το καὶ ὑπέκυψεν εἰς πόθον,
ἀγάπην μου ἐπαρέλαβεν — καὶ πῶς νὰ τὸ γνωρίσω;
Νὰ γράψῃ ἐκείνη πρὸς ἐμὲν — καὶ τοῦτο οὐδὲν ἁρμόζει.
Λοιπὸν ἐμέναν δέχεται πρῶτον τοῦ νὰ τὴν γράψω,
καὶ εἰ μὲν τὸ παραδέξεται, τοῦτο εὐτυχιὰ μεγάλη,
εἰ δὲ καὶ οὐδὲν τὸ δέξηται, πάλιν νὰ δευτερώσω,
νὰ ἔλθω καὶ εἰς τρεῖς καὶ εἰς τέσσαρες καὶ εἰς πέντε καὶ εἰς ἕξη,
καὶ ὀκάποιαν ἀπὸ ταῖς ἕξη μου γραφὰς νὰ περιλάβῃ.
Καὶ μετὰ τούτων τῶν σκοπῶν τὸν λογισμὸν ἐμελέτουν,
σηκόνομαι ὅλος σοβαρὸς καὶ ἐβγαίνω ἀπὸ τὴν τέντα,
ἕνα κρατῶ τεντόσκοινο νὰ στέκω ἐννοιασμένος,
ὁ νοῦς μου εἶχεν ταραχὴν καὶ φόβον ἡ ψυχή μου.
Καὶ ἐνόσῳ ἔστεκα καὶ ἔβλεπα μυριομεριμνισμένος,
καὶ χιλιομυριοφλόγιστος ὅλος ποθοθλιμμένος,
τηρῶ εἰς τῆς κόρης τὸ κελλίν, προσέχω εἰς τὸ κουβοῦκλιν,
καὶ εἰς τὸν τριγύρον τοῦ ἡλιακοῦ βλέπω τῆς ὡραιωμέναις
διὰ τὸ βεργὶν νὰ μάχωνται τὸ ποία νὰ τὸ κρατήσῃ·
γίνεται ὀκάποτε σιγή, στέκουσιν αἱ φεδοῦλαις,
κρατεῖ το μία ἀπ' αὐταῖς καὶ ἡ ἄλλαις νὰ τὸ βλέπουν,
καὶ ἀνέγνωσαν τὰ γράμματα, οὐκ οἶδα τὸ τὶ ἐλαλοῦσαν.
Καὶ ἀφότου τὰ ἀναγνώσασιν, ὅλαις ἀντάμα τρέχουν
καὶ εἰς τὸ κελλὶν ἐσέβησαν ἀπέσω τῆς φεδούλας.
Καὶ κἂν τὸ εἶδεν τὸ βεργὶν τὶ ἔγραφεν ἡ κόρη,
καὶ κἂν οὐ μὴ τὸ ἔμαθεν . . . . ἐξ ὑστέρου,
ὡς εἶδεν ὅτι μάχονται, ἀναρωτᾷ ἡ φεδοῦλα,
τὸ τὶ ἔνε τὸ δικάζονται, διατὶ ἔνε τὸ συνερίζουν,
καὶ τὸ βεργὶν τῆς δείχνουσι τὸ ηὗρασω γραμμένον·
ἁρπάζει καὶ ἀναγνώθει το, θωρεῖ καὶ ψηλαφᾷ το,
καὶ ἀφότου εἶδεν καὶ ἔμαθεν τὰ ἔγραφαν εἰς ἐκεῖνον,

ποῦ τὸ ηὗραν ἠρώτησε καὶ πόθεν ἔν γραμμένον;
Εἰπάν της πῶς τὸ ηὗρηκαν, καὶ σιγελὰ ἡ φεδοῦλα
λέγει — τὶς νὰ τὸ ἔρριξεν; προσέχετε νὰ τὸν ἰδῆτε.
Ἐπαίρνει ἡ κόρη τὸ βεργίν, πλεῖον οὐκ ἔστρεφέ το,
ἐκράτειν το εἰς τὰ χέριά της καὶ ἔβλεπε τὰ γράφει,
πάντα ἐσυχνοπαράγγελνε τὶς τὰ ἔγραφε νὰ μάθῃ.
Καὶ μετὰ ὡρίτσαν ὀλίγην ἐξέβην ἡ Ροδάμνη
νὰ παίζῃ ἐκεῖνο τὸ βεργίν, νὰ τὸ συχνασχολιέται,
νὰ περπατῇ ἡ πανεύγενος τὸ πύργωμαν τοῦ κάστρου
μετὰ καυχίτσαν μοναχὴν καὶ μετὰ τὸν εὐνοῦχον,
νὰ τὸ προσέχῃ τὸ βεργὶν καὶ νὰ τηρᾶται ἐμέναν,
καὶ πρὸς τὸν εὐνουχόπουλον νὰ συντυχαίνῃ ὀκάτι.
Καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ σχήματος ἐννόησα τὴν κόρην
τὸ τίνος ἔνε τὸ βεργὶν ἐκατεγνώρισέν το,
καὶ πρὸς πιττάκιν ὥρμησεν ὁ νοῦς μου νὰ τὴν γράψω,
καὶ ἄκουσε τὶ τὴν ἔγραψα, φίλε μου, εἰς τὸ πιττάκιν.
(Ἀρχὴ πιττάκιν καὶ γραφὴ Λυβίστρου πρὸς τὴν κόρην).
»Νομίζω, ἂν ἐκατέμαθεν διὰ ἐμέναν ἡ ψυχή σου,
ἂν ἔμαθες τὸ τίς εἶμαι καὶ διὰ τίναν πάσχω,
ἂν ἦτον πούπετε ἄνθρωπος νὰ σὲ πληροφορήσῃ
τὸ πόσου χρόνου διάστημαν παράδραμα διὰ ἐσέναν,
πόσους κινδύνους ἔπαθα καὶ ἀνάγκαις ὑπεστάθην,
τὰ πράγματα ἐσέβησαν διὰ ἐσὲν εἰς ἐμέναν,
πέτρας ἂν εἶχες αἴσθησιν καὶ σιδηρὰν καρδίαν,
νὰ μὲ ἐσυνεπάσχισες, ἂν ἔμαθες τὰ πάσχω·
ἄρτι τινὰν οὐδὲν ἔχω διὰ ἐσένα νὰ ἀναφέρῃ,
ἔρωταν ἔχω μοναχὸν διὰ ἐσέναν τάχα,
θαρρῶ ἐκεῖνος 'ς τὴν καρδιάν σ' νὰ ρίψῃ ἐνθύμησίν μου·
βραδύνει, οὐδὲν τὸ πολεμεῖ, καὶ ἀργεῖ τὸ μ' ὑπεσχέθην·
ἐγὼ τὰ πάσχω διὰ ἐσὲν τίναν νὰ ἐγκαλέσω;
πίστευσε ἡ καρδία μου σφάζεται ἀπὸ τοὺς πόνους.
Ἐδάρτε ἐδέ την τὴν γραφήν, ἀνάγνωσε τὰ πάσχω,
γνώριζε τίνος τὸ χαρτίν, ἐλέησε τοὺς πόνους,
δίχρονον ἤδη περπατῶ διὰ πόθον ἐδικόν σου.«
Ἔγραφα, φίλε, τὴν γραφήν, γαϊτάνιν ἔδεσά την,
καὶ πάλε εἰς ὥραν 'σωχρασμοῦ, πάλε εἰς ἀρχὴν ἑσπέρας

δένω το 'ς τὴν σαγίτταν μου, δοξεύω τὸ τῆς κόρης.
'Αλλὰ πρὸς τὸ μεσάνυκτον ἐκείνης τῆς ἑσπέρας,
ἔφθασεν ἦλθεν εἰς ἐμὲν ἐκεῖνος ὁ ἐδικός μου,
ὅπου εἰς τὸ κάστρον ὥρμησε διὰ τὴν φιλίαν τοῦ εὐνούχου,
ἐμπαίνει εἰς τὴν κατούνα μου, σιμώνει με, λαλεῖ με,
λέγει με — κοιμᾶσαι, Λύβιστρε, σηκώσου ἐκ τὸν ὕπνον.
'Ανεσηκώθην, εἶδά τον, δράσσω καταφιλῶ τον,
λέγει με — χαίρου ἀπὸ τοῦ νῦν, τίποτε μὴ λυπῆσαι,
ἔποικα φίλον ἀπεδᾶ γνώριζε τὸν εὐνοῦχον·
εἶπέν μου λόγους του κρυφούς, μυστήρια ἐδικά του,
ὅρκους φρικτοὺς ἐποίκαμεν τὰ εἴπαμεν εἰς ἀλλήλους
νὰ τὰ παραφυλάσσωμεν, κανεὶς νὰ μὴ τὰ μάθῃ·
καὶ ἀφοῦ τὸν ἐστερέωσα καὶ κατεθάρρεσέ με,
εἶπέν με — ἂς εἴπω τίποτε, τώρα καιρὸς παρέχει·
ἐνόσῳ ἡ κόρη ἐκείτετον, ὄνειρον τῆς ἐφάνη,
ἦλθεν ὀκάτι πτερωτὸν παιδόπουλον εἰς αὔτην
νὰ πέτεται εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπὸ θυμοῦ νὰ δράμῃ
καὶ νὰ ἔμπῃ εἰς τὴν κατούναν της καὶ τέτοια νὰ τὴν λέγῃ:
— Λύβιστρος γῆς λατινικῆς, χώρας τῆς γῆς Λιβάδρου
δίχρονον ἤδη περπατεῖ διὰ πόθον ἐδικόν σου,
ἔπαρε τὴν ἀγάπην του, δουλώθησε εἰς ἐκεῖνον,
καὶ σὺν τραχῆλιν ἄκλιτον κλίνε πρὸς ἔρωτάν του,
ρίξε το τὸ κενόδοξον, ἄφες τὸ ἐπηρμένον,
πολλὰ ἐπικράνθη διὰ ἐσέν, μὴ ἀντισταθῇς εἰς πρᾶγμαν.
Καὶ ἀφότου τὴν ἐσύντυχεν, εἰς τὸ ἀπομίσεμάν του
δοξεύει τὴν ἀγέρωχον κατὰ καρδίας μέσα,
καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἐξύπνησε, φωνάζει με, λαλεῖ με:
— Βέλτανε, φθάσε, κράτησε τὸν δήμιον τοξεύτην,
τὸν σφάχτην τῆς καρδίας μου, τὸν δεχοτομητήν μου.
'Ανασηκώθην, εἶδά την, κρατῶ την ἐκ τὸ χέριν
— Μηδὲν φοβῆσαι, λέγω την, 'πέ μου τὸ ἐφαντάστης. —
Λέγει με — Ναί, παιδόπουλον, μὲ τὰ πτερὰ ἦτον ὧδε,
καὶ ἀφοῦ μὲ ἐσυνέντυχεν εἰς τὸ ἀπομίσευμάν του
ἐδόξευσε τὴν καρδίαν μου καὶ ἐχάθην ἔμπροσθέν μου. —
Γίνεται εἰς ὅλους ταραχὴ καὶ φόβος διὰ τὴν κόρην,
ἦλθεν Χρυσὸς ὁ βασιλεύς, στέκει καὶ ἀναριωτᾷ την

— πῶς ἐφαντάστης, καὶ διατὶ ἦτον τὸ ἐφαντάστης;
Ἡ κόρη οὐκ ὡμολόγησε τὸ ὄνειρον ὡς ἦτον,
ἀλλὰ εἶπεν — ἄνθρωπος λῃστής, κατάδικός μου ὁκάτις
ἦλθεν, δοξάρι ἐβάσταζεν καὶ ὥρμησε νὰ μὲ δοξεύσῃ,
καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἐξύπνησα μυριοφοβερισμένη. —
Ἐλίγεψεν ἡ ταραχή, ἡ ζάλη ἀπεπληρώθη,
οἱ πάντες ἐσκορπίσθησαν, γίνεται μοναξία,
ὑπάγει Χρυσὸς ὁ βασιλεὺς ὁποῦ εἶχεν τὸν κοιτῶναν,
καὶ ἡ κόρη μόνη ἀπέμεινε νὰ συντυχαίνῃ ἐμέναν,
νὰ λέγῃ διὰ τὸν Λύβιστρον τὸν ῥήγαν τῆς Λιβάνδρου,
νὰ μὲ ἀφηγῆται τὸ ὄνειρον, ἁπλῶς νὰ μὴ χορταίνῃ·
καὶ ἀπὸ τὴν τόσην μέριμναν ἐμίσευσεν ὁ νοῦς της,
σχεδὸν μὴ ἀναπαύεται τὰς νύκτας, τὰς ἡμέρας,
ὁ νοῦς της πάντα νὰ πονῇ διὰ τὸ ὄνειρον ἐκεῖνον
διὰ τὸν ἄγωρον αὐτὸν τὸν εἶδεν ἐν ὀνείρῳ,
καὶ ἦλθεν καὶ ἐκατούνεφεν καὶ εἰδέ τον ἡ φεδούλα,
καὶ τὸ βεργὶν ἐγνώριζεν ὅτι ἀπ' ἐκεῖνον ἔνι,
ἀλλὰ φοβᾶται τὰς κακὰς ἀνθρώπων ὑπολήψεις·
καὶ ἄριε ἀπὸ ἐμὲν προσκύνησε, καὶ εἰπέ τον καὶ τοῦτον,
γράφε, μὴ ὀκνήσῃς τὰς γραφάς, ἡ κόρη ὀρέγεταί σε·
οὐκ ἔνι ὁδὸς νὰ συγκλιθῇ μὲ τὸ ἕναν σου πιττάκιν,
ἡ κόρη ἔνι παράξενη, καὶ τὸ παράξενόν της
κρατεῖ το ὡς ἐκδέγεται καὶ ἀγερωχεύεταί το,
καὶ σπούδαξέ το ἀπὸ τοῦ νῦν, καὶ ὡς ἀπὸ τῶν γραφῶν σου
ἐλπίζω καὶ τὸν ἔρωταν τῆς κόρης νὰ κερδαίσῃς.
Ἐδὲ τό με ἐσύντυχεν, Λύβιστρε, ὁ εὐνοῦχος,
ἀφοῦ τὸν ἐστερέωσα καὶ ὑπόταξά τον φίλον. —
Καὶ ἀφότου πάλιν μὲ ἐσύντυχεν, πάλιν ἐρώτησά τον
νὰ εἰπῇ μοι πῶς ἐμεταχειρίσθη τον καὶ ὑπέταξέ τον φίλον.
Καὶ εἰπέν μοι — τώρα μὴ ἐρωτᾷς, σπουδάζω ὡς ἔν καὶ νύκτα
νὰ ἔμπω εἰς τὸ κάστρον σύντομα, ὅτι ἐπαράγγειλάν με
νὰ μὴ μὲ φθάσῃ ὁ ἡμερινὸς παρέξωθεν τοῦ κάστρου·
πλὴν τὸ πιττάκιν τὸ ἔγραφες, μάθε, κρατεῖ το ἡ κόρη,
βλέπει το καὶ ἀναγνώθει το καὶ ἀνιστορεῖ τὰ λέγει·
καὶ γνώθω ἀπὸ τοῦ σχήματος ὅτι πονεῖ διὰ ἐσένα,

1223. καὶ εἰπέν μοι πῶς ἐμεταχειρίσε τον καὶ ὑπέταξά τον.

καὶ εὔξουμαι, κῦρι Λύβιστρε, γῆς τῆς ἐμῆς τοπάρχα. —
Ἀφίνει με, καὶ ἐμίσευσεν μετὰ σπουδῆς μεγάλης,
ἀπέσω νὰ ἤμαι εἰς τὸν βυθὸν τοῦ πόθου ζαλισμένος.
Ὁκάποτε ἐξημέρωσεν, σηκόνομαι ἐκ τὸν ὕπνον,
ἐβγαίνω ἀπαὶ τὴν τέντα μου, θεωρῶ τοὺς ἐδικούς μου,
λαλῶ τους ἦλθαν εἰς ἐμέν, ἤρξαντο νὰ μὲ λέγουν
καὶ νὰ μὲ συντυχαίνουσιν διαφόρους ὑποθέσεις,
καὶ μετὰ ὡρίτσαν ὀλιγὴν ἀποχαιρέτησάν με,
καὶ ἀφίνουν με εἰς τὴν τέντα μου μὲ τὰ παιδόπουλά μου,
νὰ στήκωμαι καὶ νὰ θωρῶ τῆς κόρης τὸ κουβοῦκλιν.
Ὁκάποτε ἡ παράξενος ἐβγαίνει ἐκ τὸ καβοῦκλιν,
ἐμπρός της ὁ εὐνουχόπουλος καὶ ὀπίσω της καυχίτσα,
ἐκείνη νὰ ἔχῃ εἰς τὰ χέριά της τὸ ἔγραψα πιττάκιν,
καὶ τὸ βεργὶν τὸ ἐμπροστινὸν νὰ ἔχῃ ὁ εὐνοῦχος·
ἐξέβη ἡ παράξενος ἡ κόρη ἀπαὶ τὸν πύργον,
ἀνέβην, ἐκατέβηκεν, ἐρωτοεσχηματίσθη,
ἀνάγνωσέ την τὴν γραφήν, εἰδέ τον τὸν εὐνοῦχον,
ὡσὰν ἐχαμογέλασεν, πάλιν τὸν τοῖχον εἶδεν,
καὶ ἀπέσω εἰς τὸν κοιτῶνάν της ἐσέβηκεν ἀπέκει.
Καὶ ὡς εἶδα πάλιν τὸ χαρτὶν ὅτι κρατεῖ ἡ φεδοῦλα,
καὶ ἄλλον πιττάκιν ἔγραψα, φίλε, καὶ ἄκουσέ το.
(Ἄλλον πιττάκιν καὶ γραφὴ Λυβίστρου πρὸς τὴν κόρην).
»Πότε νὰ περιπάτησες τὸ κάστρον τῆς ψυχῆς μου,
πότε τὸν πύργον τῆς ζωῆς νὰ ἐδιάβηκες, καρδία,
καὶ νὰ ἐχνοπάτησες αὐθεντικὰ εἰς ἐμέναν;
πότε τὰς πόρτας τῆς ἐμῆς ἐρωτικῆς καρδίας
τὰ χεριά σου νὰ ἐκλείδοναν, χωρὶς σου οὐ μὴ ν' ἀνοίγουν;
πότε νὰ ἔμβῃς εἰς τὴν ἐμὴν ἐρωτικὴν καρδίαν
ἐξουσιαστὴς νὰ τὴν κρατῇς, σὰν 'θάρρουν εἰς ἐσέναν,
παροὺ τὸ αἰχμαλωτίζομαι διὰ πόθου ἐδικόν σου,
παροὺ τὸ κάστρον τῆς ἐμῆς προδίδεται καρδίας
ἀπὸ τὸν δήμιον ἔρωταν, ὡραία, τὸν ἐδικόν σου.
Ἀλλὰ θαρρῶ εἰς τὸν ἔρωταν, ἐλπίζω εἰς τὸ ἀψευδές του,
τὸ εἶπεν οὐ μὴ τὸ φεύγεται, νὰ τὸ πλερώσῃ ὡς ἔξω·
τὸ κάστρον τῆς καρδίας μου μόνη νὰ τὸ ὑποτάξῃς,
ἀρχοντικὰ νὰ τὸν διαβῇς τὸν πύργον τῆς ζωῆς μου·

τοῦ χρόνου τὸ ἐπιβούλευμα νὰ λείψῃ ἀπὸ ἐμέναν,
καὶ ἀπὸ τὰ αἰχμαλωτίζομαι νὰ λάβω ἐλευθερίαν,
καὶ ὁπόταν φανῶ τὰ πονῶ, νὰ μὴ νικήσῃ ὁ φθόνος.«
Ἔγραψα, φίλε, τὴν γραφὴν, καὶ πάλιν εἰς τὴν σαγίτταν
ἔδεσα καὶ ἐδόξευσα εἰς τῆς κόρης τὸ κουβοῦκλιν·
καὶ νὰ ἦτον ὥρα γεύματος, ἐξέβην ὁ εὐνοῦχος,
βλέπει γνωρίζει τὴν γραφὴν καὶ λέγει το τῆς κόρης·
πίπτει εἰς τὴν γῆν ἐπαίρνει την, καὶ σύντομα ἐμπαίνει
ἀπέσω εἰς τὸν κοιτῶνάν της τῆς ἐρωτίμου κόρης.
Καὶ ὡς ἔμαθα ἐκ τὸν ἄνθρωπον, φίλε, τὸν ἐδικόν μου
τὰ τέτοια τὴν ἐσύντυχεν διὰ τὴν γραφὴν ἐκείνην·
— ἴδες, Ροδάμνη δέσποινα, βασίλισσα χαρίτων,
χαρτίτσιν τὸ ἐκείτετον ἔξω εἰς τὸ ἡλιακόν μας,
καὶ τὴν γραφὴν οὐδὲν οἶδα, οὐδὲ ἀνάγνωσά την,
καὶ ἐρμήνευσέ με τὰ λαλεῖ καὶ διὰ τὸ τίναν εἶναι. —
Ἁπλόνει ἐπαίρνει τὸ χαρτίν, ἔλυσε τὸν δεσμόν του,
τὸ ἐκτυλίσσει, ἐβλέπετ το, τὰ γράφει ἀναγνώσκει·
καὶ ἀφότου τὸ ἀπεπλήρωσεν, ἔρριψε τὸ πιττάκιν,
ὡσὰν ὑποαναστέναξεν καὶ λέγει τὸν εὐνοῦχον·
— τὸ τίνος ἔνε τὸ χαρτὶν καὶ διὰ τίναν γράφει,
Βέλτανε, οὐκ ἐγνωρίζω το, πλὴν τοῦτο ἐπιφοβοῦμαι,
καμμίαν ἀπὸ ταῖς καυχίτσαις μου καὶ ἀπὸ ταῖς ἐδικαῖς μου
εὕρω ὅτι δέχεται γραφὰς καὶ ἀντίγραφα ἀντιπέμπει,
ἂς ἐγνωρίζῃ ὅτι ἀπὸ ἐμὲν εἰς μίαν ἐθανατώθην. —
Καὶ ὡς εἶδεν τὴν ἀπόκρισιν μετὰ θυμοῦ τῆς κόρης,
στήκεται καὶ ἀποκρίνεται, τὰ τέτοια τὴν ἐλάλει,
ὁ εὐνοῦχος ἀποκρίνεται τὴν κόρην μετὰ θάρρους.
— Ἄφες τοῦ νὰ θυμόνεσαι, φεδοῦλα, οὐδὲν ἀρμόζει,
ἄφες τοῦ νὰ κακόνεσαι τοὺς ἐρωτοποθοῦντας,
φοβοῦ μὴ ἐμπέσῃς εἰς δεσμὸν πολλάκις τῆς ἀγάπης
βλέπε μὴ ἐμπέσῃς εἰς δεσμὸν ἐρωτικὸν ἀπέσω,
μή σε φλογίσῃ, πρόσεχε τοῦ πόθου τὸ καμίνι·
βλέπε καλὰ μὴ ποντισθῇς εἰς θάλασσαν τοῦ πόθου,
πρόσεχε τὴν καρδίαν σου νὰ μὴ τὴν παραδείρῃ
κῦμα τῆς ἀσχολήσεως καὶ βία του νὰ σὲ πνίξῃ,
καὶ τότε τοὺς ἐπάθασιν διὰ πόθον νὰ συμπάσχῃς,

νὰ συμπονῇς τοὺς ἔφλεξεν ἡ φλόγα τῆς ἀγάπης,
τοὺς ἔδειρεν ἡ ἀσχόλησις νὰ τοὺς συναποθάνῃς·
τοὺς ἐκατατοξεύσασιν τὰ χέρια τῶν Ἐρώτων
νὰ τοὺς θωροῦν ταμμάτιά σου, νὰ τοὺς πονῇ ἡ ψυχή σου.
Καὶ ἀφότου τὴν ἐσύντυχεν, ἀφίνει την καὶ ἐβγαίνει,
τοὺς λόγους τοὺς ἐλάλησεν ὁ εὐνοῦχος νὰ φροντίζῃ.
Ἐγὼ δὲ πάλιν ἐξέβηκα καὶ 'στάθην εἰς τὴν τένταν,
καὶ ἐσκόπουν ἀπὸ τὸν σκοπὸν τῆς κόρης μὴ ἀποτύχω·
καὶ ἁπλῶς μετὰ ὀλίγην ὥραν βλέπω καὶ τὸν εὐνοῦχον,
ὁμοίως καὶ τὸν ἄνθρωπον, φίλε, τὸν ἐδικόν μου,
τοὺς δύο νὰ παρακύφουσιν καὶ νὰ μὲ νεύγουν — γράφε.
Καὶ μετεστάθην ἀπεκεῖ καὶ 'σέβην εἰς τὴν τένταν,
καὶ πάλιν, φίλε, ἔγραψα καὶ ἄκουσε τὸ πιττάκιν.
(Ἄλλη γραφὴ πολύπονος Λυβίστρου πρὸς τὴν κόρην).
Ἔρως μου, τὰς κακώσεις μου τὰς ἔπαθα διὰ ἐσέναν,
ἔχεις τας ἐν εἰδήσει σου, σκοπίζω οὐκ ἔλαθέ με·
Ἔρως, τὰς ὑποσχέσεις σου τὰς μὲ ὠνειροεπεσχέθης
ὅλαις ἐγὼ γνωρίζω ταις τίποτε οὐκ ἔλαθέ με.
ἐδᾶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν ἐγὼ τὴν ἐδικήν σου
τόπον καὶ χώραν τὴν ἐμὴν καὶ γῆν καὶ γονικά μου
καὶ κόσμον καὶ πατρίδα μου ὅλα παραιτησάμην,
αἰχμαλωτίσθην ὡς διὰ σὲν καὶ τὴν ἀσχόλησίν σου,
ἔθηκα διὰ τὸ ὄνειρον τοῦ πόθου τὸν ἐναυτόν μου,
καὶ δίχρονον ἐπάσχισα πικρίας ἀναριθμήτους·
ἔφθασα εἰς τόπον γλυκασμοῦ τὸ μὲ εἶπες εὑρηκά το·
πλὴν μὲ τὴν ἀγανάκτησιν τὴν πολυαφηγημένην
ηὗρηκα τὴν ἀγέρωχον καὶ ἐξάμηνον ὑπάγω,
νὰ γράφουσιν τὰ χέρια μου πιττάκια καθ' ἡμέραν,
καὶ ἐκείνη νὰ μηδὲν δέχεται κανένα ἀπ' ἐκεῖνα·
ἔδε ἐγκαλῶ σέ το, Ἔρως μου, σκόπισε τὸ σὲ λέγω,
μὴν ἐτόξευσες καὶ αὐτήν, ἂς μάθω δύναμίν σου·
ἂς δέχεται πιττάκιν μου, χαρτίν μου ἂς ἀναγνώσῃ,
ἂς μάθῃ διὰ τὸν πόθον μου καὶ ἀντίσηκον ἂς γράψῃ.
Ἐὰν δὲ καὶ μόνην ἔγραφες καρδίαν μου νὰ στενάζῃ,
καὶ ἐκείνην οὐκ ἐδόξευσες, σκόπα, ἀδικᾷς ἐμέναν,
καὶ τὴν διακρισίαν σου νὰ τὴν γνωρίσῃ ὁ κόσμος.

Ἔγραψα πάλιν τὴν γραφήν, ἔδεσά την καὶ ἐκείνην,
καὶ πάλε εἰς τὸ ἡλιακὸν ἐπέτασα τῆς κόρης.
Ἐβγαίνει ὁ εὐνοῦχος παρευθύς, βλέπει καὶ γνώρισέ την,
καὶ πάλιν λέγει ὅτι — ηὗρηκα, βασίλισσα, πιττάκιν. —
— Καὶ λέγει — ἂς τὸ ἴδω, Βέλτανε — Δίδω το τὴν φεδοῦλαν.
Ἔλυσε μὲ τὰ χεριά της τοῦ πιττακίου τὸ δέμα,
στήκεται καὶ ἀναγνώθει το καὶ λέγει τὸν εὐνοῦχον
— δό με καὶ τ' ἄλλον τὸ χαρτὶν τὸ ηὗρες προκτὲς τὸ γεῦμαν.
Ἐβγάνει, δίδει της αὐτό, σμίγει τα καὶ τὰ δύο,
ἕναν δεσμὸν τὰ ἐδέσωσεν, ὡς ἔμαθα ἐξυστέρου,
δίδει τα τὴν καυχίτσαν της, τὰ τέτοια συντυχαίνει.
(Λόγος τῆς συγκαταθέσεως τῆς κόρης λυπημένης).
— Ἀλλοίμονον τὸν ἄνθρωπον, τίς ἔνι οὐκ ἐγνωρίζω!
πολλὰ εἶνε τὰ ἐκακοπάθησεν διὰ πόθον εἰς τὸν κόσμον,
πολλὰς πικρίας ὑπέμεινεν διὰ πόθον ἡ ψυχή του,
ἔπαθεν πόνους φοβεροὺς καὶ ἀνάγκαις ὑπεστάθην,
μὰ τὴν ἀλήθειαν ἤθελα τίς ἔνι νὰ τὸν εἶδα,
καὶ διὰ τὸ τίναν τὰ πονεῖ καὶ νὰ τὸν ἐλυπούρην.
Ἔδραξεν, ηὗρεν ἀφορμὴν ὁ εὐνοῦχος πρὸς τὴν κόρην·
— πόνει τοὺς θλίβει ὁ κρεμασμός, λυποῦ τοὺς θλίβει ὁ πόθος.
συμπόνει τοὺς ἐπίκρανεν ἡ ἀγάπη ἀπὸ θυμοῦ της·
ἰδὲ καὶ γνώρισε τὰς γραφάς, μάθε διὰ τίναν ἔνι·
οὐκ ἔνι διὰ καυχίτσαν σου, διὰ σέναν τὴν κυράν μου·
σκόπησον, δέσποινά μου, τὸ ὄνειρον τὸ ἐφαντάσθης,
καὶ τὸ διὰ τίναν σὲ ἔλεγεν γνῶθι καὶ σκόπησέ το. —
Ἤκουσεν τὸν εὐνοῦχόν της, ἡ κόρη ἐνεστενάξεν,
τὰ δάκρυά της ἐπήδησαν, λόγους θλιμμένους εἶπεν.
(Τῆς κόρης λόγοι θλιβεροὶ πάλε διὰ τὸν πόθον)
— Οὐαὶ τὸν κατετόξευσεν τὸ τόξον τῆς ἀγάπης,
ἀλλοὶ τὸν ἐκατέκαψεν ὁ κεραυνὸς τοῦ πόθου,
ἀλλοὶ ὁποῦ τὸν ἐσίμωσεν ὁ Ἔρως εἰς τὸν πόθον,
τοὺς χρόνους ὅσους ἔζησεν ἦσαν μετὰ ὀδύνην. —
Καὶ ἀφότου τὸ ἐσύντυχεν, ἡ κόρη μετεστάθην,
καὶ ἀπέσω εἰς τὸν κοιτῶνάν της ἐσέβηκεν θλιμμένη,
ἦτον πνιγμένη ἐκ τὸν βυθὸν τοῦ πόθου τοῦ Λυβίστρου.

1366. οὐκετόξευσεν.

Καὶ ὡς εἶδεν ὁ εὐνουχόπουλος τὴν κόρην ὅτι ἐθλίβην,
καὶ μετὰ πόθου ἐμήνυσεν ὅπου εἶχεν τὸν κοιτῶναν,
τὸν ἄνθρωπόν μου στέφεται ὁ εὐνοῦχος καὶ λαλεῖ τον,
τὸν ἄνθρωπόν μου ἐλάλησε, λέγει — συγχαίρομαί σου,
θλίβεται ἡ παράξενος διὰ πόθον τοῦ Λυβίστρου·
καὶ πάλε ἀπόψε πρόσεξε καὶ ἄμε καὶ ἰδὲς καὶ 'πέ τον
καὶ μὴ ἀθετήσουν εἰς γραφὰς τὰ χέρια τοῦ νὰ γράψουν.
Παρέδραμεν τὸ διάστημα ἐκεῖνον τῆς ἡμέρας,
εἶδα τὸν ἥλιον ἔκλινεν καὶ ἐσίμωσεν ἡ νύκτα,
τὸ φέγγος ἐνεντράνισα καὶ βλέπω ὅτι ἀπαὶ τώρα
ἐκ τὰ βουνία ἐπαράκυψε καθάριον τοῦ νὰ λάμπῃ·
καὶ ἁπλῶς μετὰ ὥραν περισσὴν ἐξέβηκεν ἡ παιδοῦλα,
ἐμπρός της ὁ εὐνουχόπουλος καὶ ὀπίσω δύο καυχίτσαις
τοῦ να καλοφωνίζουνε τραγούδημαν διὰ ἐμέναν.
(Τῆς κόρης πρὸς τὸν ἄγουρον τραγούδημαν ἐκ πόθου).
Ἄγωρος ἐκ τὴν χώραν του καὶ ἀπὸ τὰ γονικά του
αἰχμάλωτος ἐξέβηκεν καὶ μυριοτυραννεῖται·
μέλλει ὁ στρατιώτης νὰ πονῇ καὶ ἡ κόρη νὰ τὰ μάθῃ,
καὶ πῶς τὸ εἰπεῖν οὐκ ἔχει τον καὶ σφάζει τον ὁ πόνος,
στενοχωρεῖται, οὐκ ἠμπορεῖ, πνίγεται ἀπὸ τὴν λύπην,
ἀπὸ τὴν βίαν του τὴν πολλὴν τὸν Ἔρωταν τὸ λέγει.
Ἀφότου ἐτραγουδήσασιν εἰς ὥραν ἡ φαιδοῦλαις,
πάλιν εἰς τὸν κοιτῶνάν της ἐσέβηκεν ἡ κόρη,
καὶ ἐγὼ τὸν πύργον νὰ θωρῶ τὸν ἡ φαιδοῦλα ἐπάτει·
μόλις ἐμετακίνησα καὶ ἐσέβην εἰς τὴν τένταν,
ἔπεσα εἰς τὸ κρεββάτιν μου, ποθῶ ἐρωτοθλιμμένος,
μόλις ὁ νοῦς μου νὰ σκοπᾷ καὶ τέτοια νὰ φροντίζῃ.
(Πάλιν Λυβίστρου θλιβεροῦ μελέτη μετὰ πόθου).
— Πότε τὸ κάστρον νὰ διαβῶ καὶ ν' ἀναιβῶ τὸν πύργον,
πότε τῆς κόρης μήνυμαν δέξομαι πρὸς χαράν μου;
πότε κρατήσω εἰς χεριά μου πιττάκιν ἐδικόν της,
πότε νὰ ἰδῶ κοιτῶνάν της καὶ λόγον νὰ ἀκούσω;
πότε λαλήσει στόμαν της Λυβίστρου τῆς ὡραίας,
πότε πατήσω ἐνήδονον τῆς κόρης τὸν κοιτῶναν;
πότε κρατήσω χεριά της καὶ στόμα της φιλήσω,
καὶ γεμιστῇ τὸ στόμα μου γλυκύτητα ἀπ' ἐκείνην;

πότε τὸν χρυσταλλύσαρκον τράχηλον τῆς ὡραίας
περιπλακῶ ὡς ἐπιθυμῶ, μυριοκαταφιλήσω,
καὶ πότε εἰς ὅλον σῶμά της τὰ χέριά μου νὰ ἁπλώσουν,
ποθαχοροβατήσουσιν, ἁρμοδοψηλαφίσουν,
καὶ ἐπιχαρῶ τὸ ἐπιθυμῶ, κερδαίνω το τὸ θέλω!
Βέβαιον γενήσεται ποτε νὰ τὸ χρεοπατύχω,
καὶ νὰ ἀναπαυθῶ τὰ δύσκολα τὰ πάσχω καθ' ἑκάστην; —
Καὶ μετὰ ποθομέριμνας τὰς τόσας καὶ τοσαύτας
ἀπαὶ τὸ κάστρον ἔφθασεν καὶ ἐκεῖνος ἐδικός μου,
ἐμπαίνει εἰς τὸν κοιτῶνάν μου καὶ λέγει με — κοιμᾶσαι;
Καὶ λέγω τον — οὐχί — θράσσω, καταφιλῶ τον·
ἐβγαίνει ἀπαὶ τὸν κόρφον του καὶ δίδει με πιττάκιν
τὸ μὲ ἔγραφεν ὁ εὐνουχόπολος ἐκεῖνος καὶ ἔστειλέν με,
καὶ ἄκουσε τί εἶχεν ἡ γραφή, φίλε μου, τοῦ εὐνούχου·
»Δοῦλός σου ἀλλὰ καὶ ἀνέγνωρος, ξένος ἀλλὰ ἐδικός σου,
τὸν ἀκμὴ οὐκ ἐγνώρισες, οὐδὲ ἐσύντυχές τον,
γράφει πιττάκιν, στέλνει σε, Λύβιστρε, γῆς τοπάρχα,
νὰ μάθῃς τέως ἐκ τὴν γραφὴν ὅτι βουλόνομαί σε·
καὶ μὴ διὰ τὸ ἀνεγνώριστον τὸ ἐμὸν ὡς πρὸς ἐσέναν,
ἠγήσεσαί το σοβαρὸν καὶ ἀπαιδεψίαν τὸ κρίνεις,
ἀλλὰ τὸ σπλάγχνον τὸ ἀπὸ ἐμὲν ἐννοιάστην πρὸς ἐσέναν
καὶ διάκρινε τὴν βούλωσιν τὴν σὲ ἐκατεβουλώθην·
καὶ μάθε διὰ τὸν πόθου σου ἡ κόρη ἀναστενάζει,
καὶ ἀγάπην σου ἐπαρέλαβε, καὶ πάσχει ἐκ τὸ λυπεῖσαι·
πλὴν ἡ φαιδοῦλαις ἔχουν το ὅτι κενοδοξοῦσιν,
καὶ γράφε, γράφε, Λύβιστρε, γράφε μηδὲν ὀκνήσῃς·
ἔχει τα τὰ πιττάκιά σου μᾶλλον τὰ ὁμπροστηνά σου,
κρατεῖ καὶ ἀναγνώθει τα, βλέπει τα κατ' ὀλίγον,
τὴν δίχρονόν σου κάκωσιν ἀνιστορεῖ ἡ ψυχή της.«
Ἀνάγνωσά την τὴν γραφήν, περιεπαρηγορήθην,
τὸν ἄνθρωπόν μου ἐρώτησα πάλιν νὰ μοῦ συντύχῃ
τὸ πῶς ἐκατεγνώρισεν τοῦ εὐνούχου τὴν ἀγάπην·
καὶ εἶπέν μου — τώρα σώπασε, σπουδάζω νὰ παγαίνω,
καὶ παρεμπρὸς νὰ σὲ τὸ εἰπῶ, μή με τὸ ἀγανακτήσῃς·
πλὴν τώρα γράψε ἀντιγραφὴν καὶ ἐσὺ πρὸς τὸν εὐνοῦχον.

1411. ἄλλον στόματος. — 1430. διακρίνει.

Ἔκατσα καὶ ἀντιπίττακον ἔγραφα πρὸς ἐκεῖνον,
καὶ ἄκουσε τὸ ἀντιπίττακον τοὺς λόγους τοὺς ἐλάλει.
(Ἄλλην γραφὴν ἀντίσηκον πέμπω πρὸς τὸν εὐνοῦχον).
»Φίλε, τὸν οὐκ ἐγνώριζα, δοῦλέ μου, τὸν οὐκ οἶδα,
τὴν δούλωσίν σου εὐχαριστῶ, μυριοξενίζομαί την,
πῶς ἄνθρωπον ἀγνώριστον τὸν οὐκ ἐσυνεκάτσες,
ὑποδουλώθης εἰς αὐτὸν καὶ τώρα ἐπόνεσές τον,
καὶ ἐκ τούτου τῆς παιδεύσεως τὸ ἀκέραιον ἐγνωρίζω,
τὸ εἰς ἐμέναν ἀδιάκριτον καὶ τὸ εὐϋπόληπτόν σου,
καὶ ἐπεὶ οὐδέν με ἐγνώρισες καὶ τὴν φιλίαν μου θέλεις,
καὶ τῆς δουλώσεως τὸν δεσμὸν θέλεις τὸν ἐδικόν μου·
ἐλπίζω, ἂν φθάσῃς τὴν ἐμὴν φιλίαν νὰ γνωρίσῃς,
καὶ νὰ συγκάτσῃς μετὰ μὲν νὰ μὲ καταγνωρίσῃς,
[ἀ]διάσπαστός μου νὰ γενῇς ζωῆς σου τὰς ἡμέρας.«
Λίδω τον, φίλε, τὴν γραφήν, καὶ ἀφῆκέν με καὶ ἐδιέβην,
καὶ πάλε ἐσκόπουν μόνος μου καὶ ὁ νοῦς μου ἐτριοσκοπᾶτον,
τὸ τί νὰ γράψω εἰς τὴν γραφὴν τῆς ἡλιογεννημένης,
καὶ ἄκουσέ την τὴν γραφήν, τὶ ἔγραφα εἰς τὸ πιττάκιν.
(Ἄλλη γραφὴ πολύπονος Λυβίστρου πρὸς τὴν κόρην).
— Παρηγοριά μου τῆς αὐγῆς, ἐγκάρδιόν μου ἐρωτίδιν,
ἀνάπλοκέ μου χρεμασμέ καὶ ἐνήδονέ μου πόθε,
μάθε τα τὰ πικραίνομαι, γνώρισε τὰ λυποῦμαι,
ἐλέησε τὰ θλίβομαι, παρηγορήθησέ με,
ρίξε το τὸ κενόδοξον, ἄφες τὸ ἐπηρμένον,
ἰδέ το θανατόνομαι, καὶ πόνεσε εἰς ἐμέναν,
πνίγομαι ἀπέσω εἰς τὸν βυθὸν τοῦ ἐδικοῦ σου [πόθου]·
κῦμα μὲ δέρνει φοβερὸν τοῦ ἀποχωρισμοῦ σου,
πετᾷ με εἰς τὸν ἄβυσον τῆς ποθοανελπισίας·
κάθησε κατασκόπησε πόσα ἐποινολατίστην,
λογίσου καὶ ἀνιστόρησε καὶ ἰδὲς πόσα μὲ ἦλθαν,
πόσας παρίας ὑπέμεινα καὶ ἀνάγκας ὑπεστάθην
τοῦτον τὸν δίχρονον διὰ ἐσὲν καὶ τὴν ἀσχόλησίν σου·
καὶ ἂν ἦσαι ἀγάπης γέννημα καὶ παίδευσις χαρίτων,
συνθλίβεσαι εἰς τὰ θλίβομαι, συμπάσχεις εἰς τὰ πάσχω,
τὰ χέριά σου ἂς κρατήσωσιν πιττάκιν ἐδικόν μου,

1461. ἔγραφα, φίλε μου, εἰς τὸ π.

ἀνάγνωσέ το ἀπὸ ψυχῆς, ἀντίσηκόν με πέμπε·
ἂς δέξωμαι πιττάκιά σου, ἂς ἴδω γράμματά σου,
καὶ τὸ μὲ πνίγει τίποτες, ἂς τὸ περιανασάνω.
Ἀλλὰ πολλὰ ἐκακώθηκεν διὰ ἐσέναν ἡ ψυχή μου,
ἔχει ἡ καρδιά μου συμφορᾶς γομάρια φορτωμένα,
βουνὶν ἀκατασίρητον βαστάζει τὰς ὀδύνας·
καὶ ἀκόμη ἂν οὐδὲν μετατεθῇς ἀπὸ τὸ ἀγέρωχόν σου,
ἰδοὺ ἀπεδᾶ φονεύομαι καὶ εἰς ᾅδην ὑπαγαίνω. —
Ἤκουσες, φίλε, τὴν γραφὴν καὶ ἐτοῦτον τὸ πιττάκιν,
[ἐ]τοῦτα τῆς ἀπέστειλα μετὰ καρδιοκρισάς,
ἄκουσον πάλιν τὰ ἔγραφεν ἡ κόρη πρὸς ἐμέναν.
(Πιττάκιν ἠθικὸν πρὸς Λύβιστρον τῆς κόρης).
— Ἐστρίγγιζα εἰς τὸν οὐρανόν, ἐλάλουν εἰς τὰ νέφη,
εἰς γῆν ἐκατεμαρτύρουν το καὶ εἰς ἀέρα ἔλεγά το,
ποτὲ εἰς τοῦ πόθου τὸν δεσμὸν τράχηλον οὐ συγκλίνω,
καὶ τώρα βλέπω τὸ ἄκλιτον τὸ ἐκράτουν συνεκλίθη,
καὶ τὸ πολλά μου ἀγέρωχον ἐπαρεπάτησά το·
ἐδούλωσα τὸ ἐλεύθερον τῆς γνώμης μου εἰς ἐσέναν,
καὶ τὸ εἶχα εἰς κατευόδωμαν ἰδοὺ ἐπαράστρεψά το,
καὶ τὰ ὤρωσα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀφιέρωσα εἰς τὰ νέφη,
ὁρκοπατῶ ἀπὸ τοῦ νῦν, ἀρνοῦμαι οὐδὲν τὸ λέγω,
καὶ γράφω σε πιττάκιν μου, τοῦτο πολὺν τὸ ἠγοῦμαι. —
— Ἔδε καὶ τὸ εἶχεν τὸ χαρτίν, φίλε μου, τῆς ὡραιωμένης,
καὶ ἄκουσε τί τὴν ἔγραφα, φίλε, πρὸς τὴν γραφήν της.
(Ἔρωτος ἀντιπίττακον Λυβίστρου πρὸς τὴν κόρην).
»Εἶπες ὡραία, τὸν οὐρανὸν καὶ ἐστρίγγιζες τὰ νέφη,
εἰς γῆν κατεμαρτύρησες καὶ εἰς ᾅδην νὰ μὴ ἐμπέσῃς,
οὐ μὴ ἐμπῇς εἰς τὸ ἀρχήνισμα νὰ δουλωθῇς εἰς πόθου,
καὶ ὤμοσες ὅρκον φοβερὸν νὰ μὴ [τὸν] ἀθετήσῃς,
καὶ τοῦτο οὐδέν σε τὸ ἀπιστῶ, πιστεύω σε εἰς τὸ λέγεις,
διότι καὶ ἐσὺ ἐκ τῶν οὐρανῶν ἀπόκομμαν ἐγίνου,
τὰ νέφη σὲ ἐγεννήσασι καὶ ἂν ἤσουν εἰς ἐκεῖνα
τὸ ὤμοσες ἂν τὸ ἐφύλαγες, οὐκ ἔνι συντυχία·
ἄρτι ἀφοῦ ἐπάτησες τὴν γῆν ἀπὸ τὰ νέφη,
καὶ εἰς κόσμον οὐρανόπλαστον διαβαίνεις μὲ τοὺς ἄλλους,

1507 μὴ λοθετήσεις.

τὸ ὤμοσες ἂν τὸ ἐβγῇς, παράξενον οὐκ ἔνι,
τίποτε οὐ σφάλλεις εἰς αὐτόν, βεβαιώθησε ἀπὸ ἐμέναν·
ἀλλὰ ἂν σκοπήσῃς ἄνθρωπον ὁποῦ πονεῖ διὰ ἐσέναν,
τὸ πόσα ἐκακοπάθησεν καὶ ἐπάσχισεν διὰ ἐσέναν,
τὸ πῶς καὶ πῶς καὶ διατὶ ἔπαθε καὶ παθαίνει,
καὶ ὅρκους ἂν εἶχες ἑκατόν, νὰ τοὺς ἐπαραιτήσου.
Παρακαλῶ σε ἀπὸ τοῦ νῦν μὲ τὸ ἄλλον σου πιττάκιν,
ἂς ἔχω [ἓν] σημάδιν σου, νὰ τὸ θωρῶ ἀντί σου. —
(Πάλιν γραφὴ πολύπονος Λυβίστρου πρὸς τὴν κόρην).
Ἔγραφα, φίλε μου, τὴν γραφήν, δένω την εἰς σαγίτταν,
καὶ ὡς ἦτον ἡ συνήθεια, πάλιν ἐπέτασά την·
καὶ πάλιν ἡ κόρη ἐξέβηκεν καὶ ηὑρίσκει τὸ πιττάκιν,
λύει καὶ ἀναγνώθει το καὶ πάλιν ἀναστενάζει·
καὶ ἀργὰ βραδὺ ὅταν ἔφεξεν, ἐξέβην τὸ φεγγάριν,
ἐβγαίνουν εἰς τὸν ἡλιακὸν τῆς κόρης ἡ καυχίτσαις,
νὰ στήκουν καὶ νὰ λέγουσιν τῆς κόρης καταλόγιν,
καὶ ἄκουσε τὸ μὲ ἔλεγαν, φίλε μου, εἰς τὸ τραγοῦδιν.
(Ἐρωτικὸν κατάλλαγμα διὰ πόθον τοῦ Λυβίστρου).
Ἄγρος πωθοαιχμάλωτος ἀπὸ τὰ γονικά του
εἰς τὸ ἔμνωδον ἀναλίβαδον ἦλθεν καὶ κατουνεύει,
αὐγὴ ποτὲ οὐ κοιμίζει τον, νύκτα οὐ καταπονεῖ τον,
ἡ μέριμνά του σφάζει τον, κόπτει τον ἡ φροντίδα,
πότε νὰ ἴδῃ τὸ ποθεῖ, πότε νὰ τὸ κερδαίσῃ·
παρακαλεῖ τὸν ἥλιον καὶ ὁμνεῖ εἰς τὸ φεγγάριν,
ἂν τὸ κερδαίσῃ τὸ ποθεῖ, νὰ τοὺς ἀναστηλώσῃ·
ἔπαθεν φόβους περισσοὺς καὶ ἀνάγκας ὑπεστάθην,
καὶ ὁκάποτε ηὗρεν τὸ ἤθελεν καὶ ἀκόμη τυραννεῖται.«
Κατέλεξαν ἡ ἐρωτικαῖς τὸ ποθοκαταλόγιν,
ὥραν ἐποῖκαν περισσὴν καὶ σέβησαν ἀπέσω·
ἤκουσα τὸ παράξενον ἐκεῖνον καταλόγιν,
ἐκίνησαν τὰ χεριά μου καὶ πάλιν εἰς τὸ πιττάκιν.
(Ἄλλον πιττάκιν ἡδονῆς Λυβίστρου πολυπόνου)
— Φέγγος μου, τὰς κακώσεις μου τὰς ἔπαθα ἐγνωρίζεις,
τὰ πόσα μὲ ἐτσιγάρισεν οὐκ ἔλαθες ὁ πόνος·
τὴν αὐγὴν οὐκ ἐκοιμίζομουν ἐκ τοῦ πόθου τὴν ὀδύνην,

1548. καὶ αὐγήν.

τάχα ἐσηκώθην καὶ ἔστηκα καὶ ἔβλεπά σε, φέγγος,
τῶς ἐνεδύθης σύγνυφα νὰ δύσῃς ἀπαὶ τώρα,
καὶ ἠρξάμην σε παρακαλεῖν δαιὶν νὰ περιαργήσῃς,
νά σε ἐγκαλέσω τὸ πονῶ, καὶ ἀπέκει, ἂν θέλῃς, δύνεις,
καὶ εἰς ἄλλην νύκταν νὰ τὸ εἰπῇς τὴν ἡλωγεννημένην·
καὶ πάντα σὲ, φεγγάριν μου, μυριοπαρακαλῶ σε,
νὰ συμπονέσῃς τὰ ἔπαθα, νὰ ὑπάγῃς τὴν φαιδοῦλαν,
νὰ τὴν βεβαιώσῃς τὰ πονῶ, τὰ θλίβομαι διὰ ἐκείνην,
ὅρκους φρικτοὺς νὰ τὴν εἰπῇς, νὰ τὴν παρακαλέσῃς,
σημάδιν μὲ τὸ ἄλλον της πιττάκιν νὰ μὲ στείλῃ,
νὰ βλέπω τὸ σημάδιν της, νὰ τὸ πονῇ ἡ ψυχή μου.
Λὐτὰ ἦσαν τὰ ἐγκάλεσα διὰ ἐσέναν τὸ φεγγάριν,
νὰ ἔλθῃ νὰ σὲ εὕρῃ νὰ σὲ εἰπῇ τὸ πῶς στενοχωροῦμαι. —
Ἄκουσες, φίλε, τὴν γραφήν, ἀπέστειλα καὶ ἐτούτην,
καὶ πάλιν ἄλλον μὲ ἔστειλε πιττάκιν της ἡ κόρη,
καὶ ἄκουσε, φίλε, τὶ ἔγραφεν νὰ σὲ τὸ καταλέξω.
(Ὀργῆς πιττάκιν θλιβερὸν πρὸς Λύβιστρον τῆς κόρης).
— Ἀρκεῖ σε τὸ πιττάκιν μου καὶ ὅτι ἔχεις γράμματά μου,
καὶ ὅτι ἐδᾶ ἐσκλήρυνες ἄκλιτον νοῦν εἰς πόθον·
τὸ δὲ ὅτι καὶ σημάδιν μου σπουδάζεις νὰ πιάσῃς,
καὶ 'νόχυρον ἀγάπης μου τὰ χέριά σου κρατήσουν,
ἐξαπορῶ ὅταν τὸ ἔγραψες τὸ πῶς οὐκ ἐνετράπης,
καὶ αὐτὸ ἔν' τὸ σὲ παράποικεν ἡ βία σου νὰ μὲ γράψῃς·
ἄλλον οὐ μὴ ἴδῃς ἀπὸ ἐμὲν πιττάκιν ἐδικόν μου,
νὰ ἐξεψυχῇς ὡς διὰ γραφήν, καὶ οὐ μὴ τὴν ἐντρανίσῃς,
ἀφότου τὸ σημάδιν μου μὲ βιάζεις νὰ σὲ δώσω. —
Πάλιν πετᾷ με τὴν γραφὴν, ἁπλόνω 'κράτησά την·
καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἡ γραφὴ ὀλίγαρον μ' ἐποῖκεν,
καὶ ἀφότου τὴν ἀνάγνωσα, νὰ εἶπες ἐπεπάγην,
καὶ οὐκ ἤξευρα τὸ τίς εἰμι, νεκρὸς ἀποκατέστην,
καὶ μετὰ βίας ὁκάποτε ἦλθαν τὰ λογικά μου,
καὶ νὰ τὴν γράψω ἐκίνησα πιττάκιν, καὶ ἄκουσέ το.
(Θλίψεως πονοαντιπίττακον Λυβίστρου πρὸς τὴν κόρην).
— Εἶδα ἀποπέσω τὴν γραφὴν ἐρωτικογραμμένην,

1550. πῶς ἐνεδέοντάσγνοφα νὰ δάνῃς. — 1552. ὀδόνας. — 1554. ἀπάντα τόφ. — 1561. πυῦ. — 1568. σπουδάσας.

τὸ νὰ πηδήσῃ ὁ θάνατος σωματοεμψυχωμένος,
καὶ ἐνέκρωσεν αὐθεντικὰ τὴν ὅλην μου καρδίαν·
οἶδα χαρὰν τὴν ἐρωτικὴν τάφος νὰ γένῃ ἀνθρώπου,
καὶ τὰ 'ρωτικὰ λόγια τοῦ ψυχοθανατωμοῦ μου·
ἔλεγα νὰ ἔνῃ τὸ χαρτίν, ψυχοῦλα, τὸ ἐδικόν σου
τίποτες τῆς ἀγάπης μου παρηγορίας μαντάτο,
καὶ πῶς τὸν ἐκατακράτησα καὶ πόσα τὸν ἀσχολήθην,
καὶ μετὰ ποίας μου τῆς χαρᾶς οὐκ ἠμπορῶ το λέγειν,
καὶ οὐκ ἤξευρα ὅτι τὸ χαρτὶν εἶχεν τὸν θάνατόν μου,
καὶ τὶς εἶμαι οὐκ ἐγνώριζα, τὸν ἅδην ἐψηλάφουν,
καὶ ἐλέησέ με τὸν ἐνέκρωσεν, ὡραία μου, τὸ πιττάκιν
καὶ τὸν ἐκατεθανάτωσεν ἡ ἐρωτικὴ γραφή σου·
πάλιν μετὰ ἄλλην σου γραφὴν ἰδὲ ἀναψύχωσέ με,
ἂν μὲ κρατήσῃς εἰς αὐτὸν, πιττάκιν σου οὐ πέμψεις,
πίστευε, ἡ καρδία μου σφάζεται διὰ ἐσέναν.
Ἐδάρτη ἂν ἦσαι χριστιανή, τὰ πάσχω ἐγὼ διὰ ἐσέναν,
καὶ ἂν ἔνῃ τὸ ἔργον δίκαιον, τὰ πάσχω ἂς τὰ πασχίζω,
ποῖσε καὶ τοῦτο καὶ ἄφες το, πιττάκιν μή με πέμψῃς. —
Ἔγραψα τὸ πιττάκιν μου καὶ πάλιν ἐπέτασά το,
καὶ πάλε ἡ κόρη εὑρίσκει το καὶ ἐκείνη τὸ ἀναγνώθει,
πονεῖ, στενάζει εἰς τὴν γραφήν, τὰ ἔγραφα ἐλυπήθην,
καὶ πάλιν ἀντιγράφει με πρὸς τὴν γραφὴν ἐκείνην.
(Τὸν Λύβιστρον ἀντίσκον πέμπει γραφὴν ἡ κόρη).
— Νὰ ἦτον ληστοῦ χειρότερον, φονίσκου νὰ ἔχῃ φύσιν,
δημίου ψυχὴν νὰ ἐβάσταζεν, θηρίου νὰ ἐκράτει γνώμην,
καὶ νὰ τὸ συνεπόνεσαν τό με ἔγραφε[ς] πιττάκιν,
πόσῳ δὲ μᾶλλον ἄνθρωπος νὰ δέχεται πιττάκια,
πιττάκιν νὰ ἔχῃ θάνατον ἀνθρώπου εὐὐπολήπτου,
ληστοῦ νὰ ἔχῃ χειρότερον, ἀνθρώπου νὰ ἔχῃ χρῆσιν,
δημίου ψυχὴν νὰ μὴ κρατῇ, μηδὲ φονίσκου γνώμην·
πῶς εἰς τὰ γράφεις εἰς τὸ χαρτὶν νὰ μὴ πονῇ καρδιά μου,
πῶς νὰ μὴ πάσχῃ εἰς τὸ λαλεῖ τὸ πονοπίττακόν σου!
Καὶ γνώρισε, συνέπαθα τοῦτόν σου τὸ πιττάκιν,
ἐθλίβην εἰς τά μ' ἔγραφες καὶ συνεπόνεσά σε·
καὶ ἂν εἶπα [δεύτερον] χαρτὶν νὰ μὴ σὲ ἀποστείλω,

1585. ἐρωτικοῦ. — 1600. ἐκτοῦτο.

πάλε ἐψυχοπονέθην σε καὶ γράφω σε πιττάκιν,
γραφήν μου ἰδιόγραφον, καὶ πάλε ἀνάγνωσέ την,
καὶ νόησε ἀπὸ τὸ πιττάκιν μου, πονῶ τα τὰ λυπᾶσαι
καὶ ὀλιγωρῶ εἰς τὸ θλίβεσαι, μηδέν μου τὸ ἀπιστήσῃς. —
Πάλιν πετᾷ με τὴν γραφήν, δράσσω, καταφιλῶ την,
ἀνοίγω ἀπαιτυλίσσω την τὰ εἶχεν ἀνάγνωσά τα,
ἀφῆκα τὸ εἶχε εἰς θλῖψιν μου περιεπαρηγορήθην,
καὶ ἀντίσηκον τὴν ἔγραφα πιττάκιν καὶ ἄκουσέ το.
(Πιττάκιν ἄλλο ἡδονῆς Λυβίστρου πρὸς τὴν κόρην).
— Ἂν ἀπὸ τὸ πιττάκιν σου, καὶ ἀπὸ τὰ γράμματά σου,
θανάτου ὑπέστην συμφορὰν καὶ ἀνάγκην ὑπεστάθην,
πάλε ἀπὸ τὸ πιττάκιν σου καὶ ἀπὸ τὰ γράμματά σου
[μὲ] ἔφυγεν ὁ θάνατος καὶ ἐμίσευσεν ὁ τάφος,
καὶ πάλε εἰς κόσμον χαίρομαι καὶ ζῶ ἀπαὶ τὴν γραφήν σου,
καὶ ἐννόησα τῆς διακρίσεώς σου τὴν εὐϋποληψίαν,
ἔμαθα τῆς ἀγάπης σου τὸ σπλάγχνος τὸ εἰς ἐμέναν,
ἐλπίζω ὅτι ἂν ἦμαι ἀναίστητος καὶ πάλιν διὰ γραφῆς σου·
γράφω σε, δεσποτεία μου, μυρωπαρακαλῶ σε,
πέμψε σημάδιν εἰς ἐμὲν νὰ τὸ ἔχω ἀντὶς ἐσέναν. —
Ἔγραφα τὸ πιττάκιν μου καὶ πάλε ἐδόξευσά το.
καὶ πάλε τὸ τεντόσκοινον ἐκράτουν καὶ ἐμελέτουν
πότε νὰ εὑροῦσιν τὴν γραφὴν καὶ νὰ τὴν ἀναγνώσουν·
πλὴν τοῦτο τὸ πιττάκιν μου καὶ δακτυλίδιν εἶχεν,
καὶ τὸ δακτυλιδόπουλον ἄκουσε νὰ τὸ μάθῃς.
(Ἔκφρασις πανεξαίρετος τοῦ δακτυλιδοπώλου).
Εἶχεν λιθάριν, φίλε μου, καθάριον λυχνιτάριν,
εἶχεν ἀπέσω σίδηρον καὶ ἀπέκει τὸν μαγνήτην,
καὶ μέσα ἀντὶ τοῦ δέματος τοῦ σιδηρομαγνήτου
εἶχεν χρυσάφιν ἄδολον μυρωλαγαρισμένο,
καὶ ἔγραφα ἀπάνω εἰς τὸ χαρτὶν ὡς διὰ τὸ δακτυλίδιν
«τὸ ἑλκυστικὸν τὸ ἀφιέρωσεν ἡ ἀγάπη σου εἰς ἐμέναν
πέμπω σε, κράτει φόρει το καὶ θώρει το ὡς ἀντίς μου.»
Εὗρεν ἡ κόρη τὴν γραφήν, εὗρεν τὸ δακτυλίδιν
στήκει, σκοπεῖ θαυμάζεται, θωρεῖ, κρατεῖ, φορεῖ το,
ποθοαναγνώθει το, [συχνά], σκιρτᾷ εἰς τὰ γράμματά του,
κράζει καὶ τὸν εὐνοῦχόν της, δείχνει του το πιττάκιν,

καὶ τὸ δακτυλιδόπουλον τὸ ἐφόρει ἀπὸ ἐμέναν·
«βλέπεις ἐδῶ παράξενον, τῷ λέγει, δακτυλίδιν,
νὰ ἔχῃ χρυσάφιν, σίδηρον, λυχνίτην καὶ μαγνήτην,
ἑλκυτικὰ τὰ τέσσαρα πρὸς κρεμασμὸν ἀγάπης;»
Καὶ εἶπέν την — ναί, πανευγενής, ἔνι τὸ δακτυλίδιν
ὅσον πρὸς τὴν ἀσχόλησιν, ὡραία, τὸ ἐδικόν σου·
ἐδάρτε ἀντισχολήθησε καὶ παρηγόρησέ τον,
γράφε τον καὶ πιττάκιν σου ποθοβεβαιωτικόν σου.»
Κάθεται γράφει τὸ χαρτίν, φίλε μου, καὶ ἄκουσέ το.
(Τῆς κόρης πανεξαίρετος γραφὴ εἰς τὸ δακτυλίδιν).
— Στρατιῶτα, τὸ μὲ ἀπόστειλες μὲ τὸ ἐρωτοπιττάκιν,
εἶλκυσε τὴν καρδίαν μου ἐκ πόθου ὁ μαγνήτης,
ἐμένα ἀκάρδιόν με ἤφηκε, καὶ ἀντὶς καρδίας μου [πάλιν]
ἔχω τὸ δακτυλίδιν σου διὰ πληροφόρεμά μου·
θεωρῶ τὸ λυχνιτάριν σου, βλέπω τὸ σίδερόν σου,
καὶ τὸ μυρωλογάριστον τοῦ χρυσαφιοῦ θαυμάζω,
πῶς ὁ τεχνίτης τὰ ἐνωσεν καὶ κατεσκεύασέν τα
ζηλωτικὰ εἰς ἀσχόλησιν, ἐρωτικὰ εἰς ἀγάπην·
καὶ ἰδοὺ πληροφορέθησε, στρατιῶτα, ἐκ τὸ πιττάκιν,
καρδίαν κατονομάζω σε, ψυχήν μου σὲ ὑπογράφω,
λέγω σε δεσποτείαν μου καὶ φῶς μου σὲ κηρύττω,
καὶ [πάλιν] ἀντισχολοῦμαί σε, καρδία μου δακτυλίδιν. —
Ἔγραφε τὸ πιττάκιν της, καὶ πάλιν ἀντὶ δεσμοῦ της
εἶχεν τὸ δακτυλίδιν της τῆς ἡλιογεννημένης·
ἐπέτασέν με τὴν γραφήν, ἐπῆρα, ἐφίλησά την·
καὶ ἦτον τὸ δακτυλίδιν της, φίλε μου, τῆς φαιδούλας
χέριν ἀπὸ τὸ σίδερον καὶ ἄλλον ἀπὸ μαγνήτην
σφικτὰ νὰ δράσσουν νὰ φιλοῦν, ποτὲ νὰ μὴ ἀπολοῦνται·
καὶ ἀπάνω εἰς τὸ πιττάκιν της τούτους τοὺς λόγους εἶπεν.
(Ἐπιγραφὴ τῆς ἠθικῆς τοῦ δακτυλιδοπώλου).
«Ἄλυτον βλέπεις τὸν δεσμὸν τοῦ δακτυλιδοπούλου,
καὶ ἀπείκασε ἐκ τὸν δεσμὸν καὶ τέτοιόν μου τὸν πόθον.»
Ἀνάγνωσά την τὴν γραφὴν τοῦ δακτυλιδοπώλου,
καὶ ἀντίσηκον τὴν ἔγραφα πιττάκιν καὶ ἄκουσέ το.
(Πιττάκιν ἄλλον ἠθικὸν Λυβίστρου πρὸς τὴν κόρην).
— Ἄλυτον εἶχεν τὸν δεσμόν, ὡραία, τὸ δακτυλίδιν

τοῦτον τὸ μὲ ἀπέστειλες μὲ τὸ ἐρωτοπιττάκιν,
καὶ τέτοιων ηὗρηκε τὸν νοῦν μάθε τὸν ἐδικόν μου,
ἄλυτον εἰς τὸ δέσιμον τοῦ πόθου τοῦ ἐδικοῦ σου·
ἀνάγνωσά την τὴν γραφήν, εἶδα τὸ δακτυλίδιν,
φορῶ το εἰς τὸ δακτύλι μου καὶ ἄκω τὸ τὶ μὲ λέγει·
»θώρει με, πόθου εἶμαι δεσμός, ἀγάπης εἶμαι πρᾶγμα,
κράτει με ὅτι ἀπὸ ἀσχόλησιν φαιδούλας ἀπεστάλην,
βλέπε με καὶ ἀνιστόρει την ἐκείνην τὴν φαιδοῦλαν
ὁποῦ εἰς ἐσὲν μὲ ἀπέστειλε νὰ μὲ φορῇς ἀντίς της,
συγνοανασχόλου, μνήσκου την, θάρρει με καὶ ἐνθυμοῦ την,
καὶ ἀντὶς ἐκείνης ἔχε με, παρηγορίαν τῆς ἔχω
νὰ μὲ θωρῇς, νὰ μὲ θωρῇς, νὰ σὲ δακτυλοσφίκτω,
ἡ ἀνάμνησις τοῦ πόθου της ποτὲ νὰ μὴ σὲ λείπῃ.«
Ἰδὲ τὸ τί ἔν τὸ μὲ λαλεῖ διὰ σὲ τὸ δακτυλίδιν,
πῶς μὲ ἐνθυμίζουν πάντοτε νὰ ἔχω ἀνάμνησίν σου·
ἐδάρτε ἡ βράσις τοῦ καλοῦ καὶ ἡ ρίζα τῆς ἀγάπης,
τῆς ὑπολήψεως ὁ δεσμός, τοῦ πόθου εὐδιακρισία·
παρακαλῶ σε ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ 'δῶ νὰ σὲ συντύχω,
νὰ βεβαιωθῶ τοῦ πόθου σε τὴν εὐϋποληψίαν. —
Ἔγραψα, φίλε, τὴν γραφήν, καὶ πάλε ὡς τὰς ἄλλας
καὶ τούτην εἰς τὸν ἡλιακὸν ἀπέτασα τῆς κόρης·
καὶ ἀργὰ βραδὺν εἰς τὸ 'ξάστερον λαλῶ τοὺς ἐδικούς μου,
ἦλθασιν ὅλοι ἀναπετοῦν τὴν τέντα [μου] τριγύρου,
καὶ εἶχα καλοφωνόπουλα δύο[παιδιὰ] ἐδικά μου,
καὶ ἄκουσε τὶ παράξενον εἴπασιν καταλόγιν.
(Ἐρωτικὸν κατάλεγμα Λυβίστρου πρὸς τὴν κόρην).
— Κοράσιον ἡλιογέννητον στρατιώτης ἀσχολιέται,
στρατιώτης πανευγενὴς ἀσχολιέται τὴν ὡραίαν,
καὶ διὰ τὸν πόθον τῆς ὡραίας εἰς λιβάδιν κατουνεύει,
μὲ τὸ φέγγος τὸν ἰσάζει καὶ νικᾷ τον ἡ ὡραιωμένη,
καὶ τὸ κάλλος τῆς ὡραίας τὸν ἐποῖκεν τὸν στρατιώτην
νὰ αἰχμαλωτισθῇ ὁ στρατιώτης ἔξω ἀπαὶ τὰ γονικά του,
καὶ ἔπαθεν πολλὰς ὀδύνας ὡσοῦ νὰ εὕρῃ τὴν ὡραίαν,
καὶ ηὗρέν την καὶ ἀκόμη τυραννεῖται
καὶ πάλιν παθαίνει διὰ τὸν πόθον·
ἔνε ὁ στρατιώτης εὐγενὴς καὶ ἐξηρημένη ἡ κόρη,

βλέπει την καὶ ἀναστενάζει, ἐνθυμεῖται τὰ ἐπιχράνθη,
καὶ ἐκ τοὺς πόνους τριοκοπᾶται καὶ κλονίζεται ἡ ψυχή του·
τὸν ἥλιον βλέπει καὶ ἐγκαλεῖ τὰ ἐπάσχισε διὰ ἐκείνην,
καὶ τὸ φέγγος ὅταν λάμπῃ, μετὰ δάκρυά του τῷ λέγει
νὰ τὸ εἰπῇ τὴν ὡραιωμένην, νὰ μὴ τυρρανῆται ἀδίκως.«
Εἶπαν καὶ ἐτραγούδησάν την τοῦτο τὸ καταλόγιν,
ἡμεῖς ἐκατελέγαμεν καὶ ἐπρόσεχαν ἐκεῖναι,
καὶ ἐκρέμωνταν εἰς ἔρωταν ἢ ἐρωτικαῖς ἐκείναις·
καὶ ἀφώτου ἐκατέλεξαν, ἐμίσευσεν ἡ κόρη,
καὶ ἐμὲν ἀποχαιρέτησαν, φίλε, οἱ ἐδικοί μου.
Ηὗρηκεν ἡ κόρη τὴν γραφήν, ηὗρεν ἀνάγνωσέν την,
θυμόνεται εἰς τοὺς λόγους της, στριγγίζει ἀπὸ θυμόν της,
καὶ πάλιν γράφει μου γραφήν, φίλε, καὶ ἀνάγνωσέ την.
(Ἀντίσηκον ἀντίγραμμα μετὰ θυμοῦ τῆς κόρης).
— Ἔπρεπε τὴν καρδίαν μου καὶ ἐλάχαινε τὸν νοῦν μου,
νὰ μή σε γράψω ἀντιγραφὴν πρὸς τὴν γραφὴν ἐτούτην,
ἔπρεπεν τὸ πιττάκιν σου τοῦτον τὸ ὑστερόν σου
χέριά μου νὰ τὸ κόψουσι νὰ μὴ φανῇ ὁμπρός μου·
καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν ἐγνώριζε τοῦτόν σου τὸ πιττάκιν
ἔπεισεν τὴν καρδίαν μου νὰ κακωθῇ εἰς ἐσέναν
κάκωσιν τέτοιαν φοβερὰν τοῦ νὰ βιαστῇ ἡ ψυχή σου
νὰ δέξεσαι ἄλλην μου γραφὴν ἢ πόθου μου σημάδιν. —
Πάλιν πετᾷ με τὴν γραφὴν ἡ κόρη ἐκ τὸ κάστρον,
ἐπαίρνω ἀναγνώσκω την, καὶ ἀπείκασέ με, φίλε,
τὸ πόσους ἐπαρέλαβε κλόνους ὁ λογισμός μου,
καὶ εἰς τί ἐκκρεμνὸν ἐνέπεσεν κακώσεως ἡ ψυχή μου·
καὶ μόλις μὲ τὴν βίαν μου τὴν τόσην καὶ τοσούτην,
μὲ τὴν στενοχωρίαν μου τὴν εἶχα ἐκ τὸ πιττάκιν
μὲ τὸ καρδιοπονόβρασμα τὸ εἶχα τὸ τοσοῦτον
πάλιν γραφὴν τῆς ἔγραφα, φίλε μου, καὶ ἄκουσέ την.
(Πολύθλιβον, πολύπονον πιττάκιν τοῦ Λυβίστρου).
— Ἔδε δημίου χειρότερον, ὡραία μου, τὸ πιττάκιν,
ἔδε λησταῦ κακώτερον τοῦτο τὸ μήνυμάν σου,
ἔδε γραφὴν ὁποῦ ἐβάσταξεν ἀπέσω ἠκονισμένον
ὀργῆς μαχαῖριν δίστομον τὸ ἐγάλκευσεν ὁ Πόθος·
ἔδε χαρτὶν ὁποῦ ἐβάσταζε σπαθὶν ἠκονισμένον

νὰ κατακόπτῃ σώματα καὶ νὰ μερίζῃ αἰσθήσεις,
ἔδε χαρτὶν ὁποῦ ἔγεμεν ἀπέσω ἀντιγραμμένον
πόνους νὰ θανατόνουσιν αἰσθητικὰς καρδίας,
ἐλέησέ με ὅταν τὸ ἔγραφαν τὰ χέριά σου, κυρά μου.
Οὐδὲν μὲ ἐλέησες κἂν ποσῶς ἐνόσῳ μὴ ἀποθάνω,
ἀλλὰ τοσούτην κάκωσιν διὰ λόγον ἐκακώθης
νὰ θανατώσῃς ἄνθρωπον ὁποῦ πονεῖ διὰ ἐσέναν·
ἀλλὰ τοσοῦτον μανικὸν ἐπῆρεν ἡ ψυχή σου,
καὶ ἤθελες νὰ εἶδες ἄνθρωπον ἄδικα σκοτωμένον,
καὶ ἐγράψασι τὰ χέριά σου πιττάκιν μανιωμένον,
πιττάκιν νὰ ἔχῃ θάνατον ἀκέραιον ἐδικόν σου,
πιττάκιν ὁποῦ δύνονται οἱ λόγοι του τοὺς εἶχεν
νὰ ἐξερριζώσουν ἀπὸ ἐμὲν τὴν ὅλην μου καρδίαν,
πιττάκιν τὸ ἐπαράλυσεν ὅλον τὸν ἐμαυτόν μου
πιττάκιν τὸ ἁρμοκόπησε καὶ ἐχάλασέν με ὡς χῶρα,
πιττάκιν τὸ ἐκατάπεμψεν ἀπέσω τὴν ψυχήν μου,
εἰς θάνατον μὲ ἀπέσωσεν, τέλος οὐκ εἶχεν ἄλλο
τὰ λόγια τὰ εἶχεν τὸ χαρτὶν τὸ διχοτόμημά μου. —
Ἔγραφα, φίλε, τὴν γραφήν, ἔποικα τὸ πιττάκιν
μὲ τῆς ψυχῆς μου τὴν πολλὴν ποθοπονοβρυσίαν,
καὶ ὡς τὰς ἄλλας μου γραφὰς ἀπέστειλα καὶ τούτην·
ἤδραν καὶ ἐκείνη τὴν γραφήν, ἀντίσηκον οὐκ οἶδα,
μέρα μία ἐπαράδραμεν, ἄλλην μὲ ταύτην ἦλθεν,
καὶ τρεῖς ἀπεπληρώθησαν, καὶ πάλιν ἄλλην γράφω.
(Ἄλλον πιττάκιν ἠθικὸν Λυβίστρου πρὸς τὴν κόρην):
— Ἤμουν ἐχθὲς εἰς ἄβυσσον καὶ εἰς ᾅδην ἐπερπάτουν
ἐκ τῆς ὀργῆς σου τὸ ἄπειρον καὶ φοβομυστικόν σου,
καὶ παρ' ἐλπίδα σήμερον ἐπήδησα ἐκ τὸν ᾅδην,
ἀπέσω ἀπὸ τὴν ἄβυσσον καὶ ἐκ τοῦ ᾅδου τὴν καρδίαν
ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον, ἐγνώριζε, καὶ ζῶ ἀπαὶ τὴν γραφήν σου,
καὶ σήμερον ὀρέγομαι πόνος νὰ μὴ μὲ ἔλθῃ,
μόνον διὰ τὸ πιττάκιν μου διατὶ ἐπαρηγορήθην·
καὶ ἀλήθεια τὰ μὲ ὀργίζεσαι πονεῖ τα ὁ λογισμός μου,
ἀλλὰ τοῦ σπλάγχνου τοῦ εἰς ἐμέν' εὐδιακρισίαν τὴν ἔχεις
φθάνει, καὶ τὰ πικραίνομαι καὶ τὰ ἔχω εἰς κάκωσίν μου,
εἰς μίαν πάντα χαίρομαι καὶ λησμονῶ τὸ πάσχω,

καὶ εὐχαριστῶ τὴν εὐδιάκρισιν, ὡραία, τὴν ἐδικήν μου
ποθῶ τὰ μὲ ὀργίζομαι ἀπὸ ἐσὲν, κυρά μου,
διὰ πόθον σὸν ἔν' τὸ θλίβομαι, καὶ ὡς ἀναμμένον ἔχεις;
ἂν ἔνῃ τὸ πικραίνομαι διὰ πόθον ἐδικόν σου,
οὐκ ἔχω ἄσπλαγχνον ψυχὴν καὶ ἀδιάκριτον καρδίαν,
ἀλλὰ εἰς αἰσθήσεως μέγεθος ἀνέπεσεν ὁ νοῦς μου,
καὶ ἠξεύρω ὅτι ὅταν θλίβωμαι μόνη σου τὸ διακρίνεις
καὶ συμπονεῖς μου εἰς τὸ πονῶ καὶ μετὰ 'μέν' συμπάσχεις. —
Ἔγραφα τὸ πιττάκιν μου καὶ ἐδύξευσα καὶ ἐτοῦτον·
παρέδραμεν, ἐμίσευσεν τὸ πλάτος τῆς ἡμέρας,
καὶ πρὸς τὸ ἡλιοβασίλευμαν ὅταν ἀρχεύῃ ἡ νύκτα,
ἔφθασεν ὁ εὐνουχόπουλος, ἦλθεν ἐκ τὴν Ροδάμνην,
ὡς μὲ ἔγραφεν ἡ ἐξαίρετος μὲ τὸ ἐρωπιττάκιν·
ἀπὸ μακρύθεν ἐκ τὴν τέντα μου πεζεύγει ὡς παιδευμένος·
εἰδά τον, εἰς ἀπάντησιν ἐξέβηκα τὸν εὐνοῦχον,
καὶ ἀπὸ τὸ χέριν τὸν κρατῶ, μυριακαταφιλῶ τον·
ἦτον μετ' αὐτον, φίλε μου, καὶ ἐκεῖνος ὁ ἐδικός μου
ὁποῦ τὴν οἰκονόμησε τοῦ εὐνούχου τὴν φιλίαν.
Τὸν εὐνουχόπουλον ἐπῆρά τον τῆς κόρης ἐκ τὸ χέριν,
ἐμπαίνω εἰς τὴν κατούνα μου μόνος ἐγὼ καὶ ἐκεῖνος,
καὶ αὐτὸς τὸν εἶχα 'σόψυχον ὁποῦ ἦτον εἰς τὸ κάστρον·
καὶ τὶ νὰ τὸν ἐσύντυχε καὶ τὶ νά με ἀπεκρίθην,
καὶ μετὰ ποίας μου τῆς χαρᾶς, οὐκ ἠμπορῶ τοῦ λέγειν.
Πᾶς ἄνθρωπος μαντατευτὴς εἰς ἅπασαν δουλείαν
δῶρον λαμβάνει πρόθυμα καὶ θέλημα πληρόνει·
πᾶν γένος γὰρ εὐνούχικον φιλεῖ τὴν κολακείαν,
καὶ μᾶλλον ἂν εἰς ἔρωτος ὑπόθεσιν ἐμπλέξῃ·
λοιπὸν ἐκεῖνος νὰ σὲ εἰπῶ τὸ πῶς ἐμὲν ὁ εὐνοῦχος
νὰ τὴν ἰδῶ μὲ ἀφιέρωσε καὶ πῶς νὰ τὴν συντύχω.
Εἶπεν — αὐγὴν ἡ εὐγενικὴ θέλει νὰ καβαλλικεύσῃ
ἐκείνη καὶ δύο καυχίτσαις της καὶ ἕναν παιδόπουλόν της,
καὶ ἐγὼ μὲ ταύταις, ἤξευρε, νὰ ὑπᾶμε εἰς τὸ κυνῆγιν·
καὶ ἄρτι ἐγρηγόρει τὴν αὐγήν, ὅταν μᾶς ἐντρανίσῃς,
μέσον ὅτι διαβαίνομε τοῦ λιβαδίου τὸν τόπον,
αὐτίκα καβαλλίκευσον καὶ εἰς τὸ βουνὶν ἐκεῖνον
τὸ μυριοδενδροφύτευτον τὸ ποικιλλοανθισμένον

μέσα εἰς τὸ δάσος τοῦ βουνοῦ χρυβήσου μοναχός σου,
καὶ ἡ κόρη μέ τὰ χέριά της γεράκιν θέλει λύσει,
καὶ τάχα νὰ σχηματιστῇ [πῶς] διώχνει τὸ γεράκιν,
νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ νὰ σὲ εὑρῇ καὶ ἐκεῖ νὰ σοῦ συντύχῃ·
πλὴν ἤξευρε 'ς τὸ δάσωμαν καὶ ἐμέναν θέλεις εὕρει,
νὰ ἤμαι εἰς παρηγορίαν σας διὰ τὴν ἀγριοτοπίαν·
καὶ εὔξου με, ῥήγα Λύβιστρε, ἀργὰ ἔνε νὰ ὑπαγαίνω,
τὸ κάστρον ἀναμένει με ταῖς πόρταις νὰ σφαλίσῃ. —
Καὶ πῶς τὸν παρεξέβαλα καὶ μετὰ πόσων δώρων,
πολλὰ εἶναι πολαφήγητα καὶ οὐκ ἠμπορῶ τοῦ λέγειν·
πᾶς ἄνθρωπος μαντατευτὴς εἰς ἅπασαν δουλείαν
δῶρον λαμβάνει πρόθυμον καὶ θέλημα πληρόνει.
Ἐμὲν ἐπεχαιρέτησεν, ἐπῆγεν εἰς τὴν κόρην,
καὶ ἁπλῶς τὰ ἐσυντύχαμεν ὅλ' ἀφηγήθη τῆς τα.
Καὶ ἀργὰ πρὸς τὸ μεσάνυκτον ἐβγαίνει ἐκ τὸ κελλίν της
ἐκείνη καὶ ἡ καλόφωναις ἡ δύο παιδοποῦλαις,
καὶ ἀπάνου εἰς τὸ τραχήλωμαν ἐκούμπησαν τοῦ πύργου
καὶ ἐλέγασι τραγούδημαν, φίλε μου, καὶ ἄκουσέ το·
ἡ κόρη ταῖς καυχίτσαις της διὰ παρηγόρεμάν μου,
προστάσσει καὶ τραγούδημαν διὰ ἐμὲν καλοφωνίζουν.
»Τριοδίζεται ἄλλος ἄγωρος ἀμάθητος τοῦ τόπου,
νύκτας καὶ ἡμέρας καὶ πουρνὰς καὶ δειλινὰ καὶ ἑσπέραν
κακοπαθεῖ ὁ παράξενος, πικροπονοστενάζει,
ἡ αὐγὴ τὸν ἔχει ἔξυπνον καὶ ἀκοίμητον ἡ νύκτα·
πόνους οὐκ οἶδεν Ἔρωτος, καὶ ὅταν τὸν ὑποπέσαν
βαρέοι πολλὰ τοῦ φαίνονται, καρδιοδιχοτομοῦν τον·
βλέπω τον πῶς ἀγανακτεῖ, καὶ ἐλεῶ εἰς τὰ πάσχει,
καὶ εἰς τὰ πονεῖ συμπάσχω τον μὴ τυραννῆται μόνος.«
Εἴπασιν τὸ τραγῴδημαν καὶ ἐσέβησαν ἀπέσω,
καὶ τὸ σὲ θέλω ἀφηγηθῆ μὴ μὲ τὸ ἀπιστήσῃς,
νὰ ἰδῶ τῆς τύχης πρόσωπον, νὰ ἐπιχαρῶ τὴν κόρην,
νὰ ἀπέβγω ἀπὸ τὰ πικραίνομαι, νὰ μὴ ἀποθάνω ἀδίκως,
ἀπὸ τοῦ τραγουδήματος τὴν ἡδονὴν ἐκείνην
ἔστεκα ὡσὰν τὸ μάρμαρον, νὰ εἶπες ὑπεπάγην,
οὐκ εἶχα ἀπέκει σπαραγμόν, ἐκεῖ ἤμουν καρφωμένος·
ὁκάποτε ἐπανήφερα καὶ ἦλθαν τὰ λογικά μου,

καὶ τέτοια μόνος ἔλεγα, φίλε, πρὸς τὸν ἐνιαυτόν μου,
— ὡσὰν ὁποῦ ποθεῖ εὐγενικὴν τέτοιαν κερδήσῃ κόρην,
καὶ χέριά του περιπλακοῦν τέτοιαν ἐξῃρημένην,
ἂν εἴπῃ ὅτι ἦτον ἄτυχος, ἂς τὸν λιθοβολήσουν. —
Ἐσέβηκα εἰς τὴν τέντα μου, πίπτω καὶ ἀπεκοιμήθην,
ὕπνον ποτάποιον, φίλε μου, μυριομεριμνημένον,
τὸ πότε νὰ ἔβγῃ τῆς αὐγῆς τὸ ἐρωτικὸν ἀστρίτσιν·
πότε νὰ ἰδῶ ὅτι ἐδιέβαινεν ἡ κόρη τὸ λιβάδιν,
καὶ ἐγὼ εἰς τὸν τόπον σύντομα νὰ ὑπάγω τῆς ἀγάπης·
ὁκάποτε ἦλθε τῆς αὐγῆς τὸ ἐρωτικὸν ἀστρίτσιν,
εἶδα τὸν ἥλιον ἤρξατο ἀπᾶρτι νὰ χαρίσῃ,
λαλῶ ἐξυπνῶ παιδόπουλον, στρώνει με τὸ φαρίν μου,
καὶ ἀπὸ τότε ἐπρόσεχα τοῦ νὰ ἰδῶ τὴν κόρην·
βλέπω τὴν κόρην, ἤρξατο ὁ νοῦς μου νὰ σπαράσσῃ,
φίλε, ἀπὸ τὴν ἐνθύμησαν τῆς ἡλιογεννημένης,
βλέπω τὴν κόρην ἤρξατο [νὰ χαίρεται] ὁ νοῦς μου·
τὸν δάον τὸν ἐκαβαλλίκευσεν ὡς χιόνι ἦτον ἄσπρος,
ὁ σγοῦρδος καὶ ἡ χητότη του πλεμμένη μετὰ φούντας,
μετάξια κοκκινόβαφα νὰ λάμπουν ὡς τὴν φλόγαν,
καὶ ἔλεγες ὅτι ἀστράπτουσιν ἀπὸ τὸ χιόνι μέσα·
λατίνικα τὰ ροῦχά της ἦσασι τῆς ὡραίας,
ἐπάνω χρυσοκόκκινον ἐφόρει τὸ μαντῆλον
μακρὺν εἰς την γῆν ἐσύρνετον λαμπροχρωματισμένον·
τὸ ἕναν της χέριν νὰ κρατῇ πουλὶν ἡμερωμένον,
ἐλεύθερα νά κάθεται καὶ ἀνθρωπινὰ νὰ λέγῃ,
δουλόνει ἡ κόρη καὶ ψυχὰς πόθῳ ἀκαταδουλώτους,
καρδίας δεσμεῖ ἐλεύθερας καὶ αἰσθήσεις ὑποτάσσει
τὰς ἀναθρέβουν τὰ βουνὰ καὶ ἡ ἐρημιοτοπίαις.
Καὶ ἀφῆκα τὴν παράξενον ἐκείνην νὰ θαυμάζω
τὸ κάλλος της τὸ ἀμήχανον, τὸ ἐξαίρετόν της ἦθος,
καὶ ἐξενιζόμην τὸ πουλὶν πῶς ἐκατεδουλώθην
καὶ ἀνθρώπινα ἐσυντύχαινε ὡς διὰ τὴν δούλωσίν της.
Εἶδα τὴν κόρην τὴν αὐγὴν, ἐδιέβη εἰς τὸ λιβάδιν,
ἐβγαίνω ἀπὸ τὴν κατούνα μου, κινῶ ἀπὸ χαρᾶς μου,
ἐφαίνετό μου ἔτρεχα ἀπάνω εἰς τὰ νέφη·
ψυχὴ ὁποῦ ἀσχόλησιν φαντάζεται φαιδούλας

τὰ δύσκολα ὅλα εἰς ὁμαλὸν τὰ ἡγεῖται καὶ διαβαίνει·
καὶ εἶπες πτερὰ εἶχα, φίλε μου, καὶ εἰς μίαν ὥραν τότε
ὅσον νὰ τρήψῃς ὀφθαλμὸν κατέμαθα τὸν τόπον
ἐκεῖ ὁποῦ ἐμὲ ἐπαράγγειλεν ὁ εὐνοῦχος τῆς ὡραίας,
ἤβρα τὸν τόπον, καὶ εἰς αὐτὸν ἤβρα καὶ τὸν εὐνοῦχον,
σκύπτω, περιλαμπάνω τον, πεζεύω ἐκ τὸ φαρί μου,
καταφιλεῖ τὸ χέρι μου καὶ πότε τὸ μάγουλόν μου,
καὶ ἐγὼ ἀντιπεριπλέκομαι καὶ ἀντικαταφιλῶ τον.
Εἰς ἕναν δένδρον τὸ φαρὶν ἔδεσεν τὸ ἐδικόν μου,
καὶ ἀπαὶ τὸ χέριν μὲ κρατεῖ, ἤρξατο νὰ μὲ λέγῃ
τῆς κόρης τἀφηγήματα καὶ τἀσχολήματά της·
καὶ μετὰ ὡρίτσαν ὀλίγην κατέφθασε καὶ ἡ κόρη,
καὶ ἐφώναζε ἀπὸ μακρὰ — Βέτανε, ποῦ εἶσαι; λάλει!
Ἤκουσα τὴν παράξενον, ἐβγαίνω ἀπὸ τὸν δάσον,
καὶ εἶχα μεγάλην κατὰ νοῦν μάχην ὁμοῦ καὶ βίαν,
τί σχῆμαν χαιρετίσματος, τί λόγους νὰ τῆς εἴπω,
τὴν ἐρωτικοκάρδιον πῶς νὰ τὴν χαιρετήσω,
τί νὰ συντύχω καὶ τὸ πῶς νὰ ποθοχαιρετήσω·
ὅμως ἐξέβην εἰδά την, καὶ ἡ κόρη μὲ ἐντρανίζει,
ἔποικεν σχῆμαν ἐντροπῆς, πεζεύει ἀπὸ τὸν δᾶον,
ὁ εὐνοῦχος δένει το εἰς δενδρὸν, καὶ ἀπέκει τὴν φαιδοῦλαν
ἀπαὶ τὸ χέρι τὴν κρατεῖ, φίλε μου, καὶ εἰς ἐμέναν
ἔρχεται μετὰ σχήματος ἐρωτοεξῃρημένη·
καὶ ἐγὼ ἐμαχόμην τὸν σκοπὸν πῶς νὰ τὴν χαιρετήσω,
τί λόγους χαιρετίσματος νὰ ἐβγάλω συντυχίας·
ἔρχετον ἡ παράξενος, καὶ ἐγὼ συναπαντῶ την,
κλίνω τραχῆλιν προσκυνῶ, καὶ ἐκείνη πάλιν ἐμένα,
καὶ τέτοια τὴν ἐσύντυγα μετὰ θλιμμένου τρόπου·
»ψυχὴ ὅπου εἰς ἀσχόλησιν φαιδούλας ἀσχολεῖται,
καὶ ὡσὰν ὁποῦ εἰς ἔρωταν θαρρεῖ καὶ οὐκ ἀπελπίσει,
ἐκεῖνος τύχην συνεργὸν εὑρίσκει τὴν ἀγάπην
καὶ ἀσκόντατον νὰ διαβῇ τὴν ἐρωτοστρατείαν·
καὶ ἐγὼ, κἂν ὅσα ἐπάσχισα, κἂν ὅσα ἐπικράνθην,
καὶ ὅσους πόνους ἔπαθα διὰ τὴν σὴν ἀγάπην,
καὶ δόξαν διὰ τὸν ἔρωταν ἀφῆκα, βασιλείαν,
καὶ δίχρονον ἐπάσχισα διὰ τὴν σὴν ἀγάπην,

μὲ ταῦτα ὅλα τὰ ἔπαθα, θαρρῶ ὅτι ἐπέτυχά σε.«
Καὶ ἐκείνη ἐχαμογέλασε, καὶ τὸ μὲ ἀπεκρίθην·
»ὁποῦ εἰς ἐρωτοσχόλησιν ἄνθρωπος ἀπελπίσει,
τὴν τύχην ἔχει συνεργόν, πόλεμόν του τὸν χρόνον,
καὶ δήμιόν του ἀμετάθετον τὴν μοῖράν του εἰς τὸν κόσμον·
ὅμως ἐσὺ ἔχε χάριταν ὁποῦ σε ὑποδουλώθην
καὶ ἀπαὶ τὴν βίαν του τὴν πολλὴν ἦλθα εἰς τὸ θέλημά σου.«
Καὶ τί τὰ θέλω τὰ πολλά, φίλε, τὰ ἐν τῷ μέσῳ,
νὰ λέγω τὴν ἀφήγησιν, νὰ τὴν περιπλατύνω,
τὸ πῶς ἐπεριπλάκη με καὶ μετὰ πόσου πόθου,
καὶ πόσα ἐσυντύχαμεν καὶ πόσας ὑποθέσεις;
ἄφες τα οὐκ ἔνι ἡ ὁδὸς τοῦ νά σε ἀφηγοῦμαι,
τοῦτο σὲ λέγω μοναχὰ τὸ μὲ εἶπεν ἐξ ὑστέρου,
ἀφοῦ μὲ ἀπεχαιρέτησε τοῦ νὰ καβαλλικεύσῃ. —
»Καιρὸν ἔχει ὅτι ἐμήνυσεν τὸν βασιλέαν Αἰγύπτου
ὁ ἐμὸς πατὴρ ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς Ἀργυροκάστρου,
νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν χώραν τὴν ἐμήν, ἄνδραν νὰ μὲ τὸν δώσῃ,
καὶ ἔφθασεν τώρα μήνυμαν, ἦλθεν μαντατοφόρος,
ὁ Βερδερῖχος ἔφθασεν ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου·
καὶ ἂν ἔλθῃ, πρὸς τὸν πατέρα μου θέλω τὸν εἴπει τοῦτο
— ὁ πόθος μὲ ἐσέβηκε, πατήρ μου, τοῦ Λυβίστρου.
καὶ οὐκ ἔνι ὁδὸς τὸν πόθον του τοῦ νὰ τὸν ἀποφύγω,
ὅμως ἂς καβαλλικεύσωσιν οἱ δύο νὰ πολεμήσουν,
καὶ οἷος νικήσει εἰς τὰ ἅρματα, νὰ τὸν ἐπάρω ἐκεῖνον·
ποθεῖ γὰρ τὸ Λατίνικον τὸ γένος τὴν ἀνδρείαν,
καὶ μᾶλλον τοὺς εἰς ἔρωταν καὶ τύχην πολεμοῦντας·
λοιπὸν διὰ ἐσέναν ἔμαθε, γνώριζε, ὁ πατήρ μου
καὶ ἠξεύρει καὶ πολέμους σου καὶ ἀνδραγαθήματά σου·
καλὰ καὶ ἂν ἐμήνυσε πρῶτον τὸν Βερδερῖχον,
ἐσέναν ἔχει θέλημαν ἄνδρα τοῦ νὰ μὲ δώσῃ.«
Ἤκουσα, καὶ ἀπεκρίθην την — τοῦτο εὐχαριστῶ το,
τοῦ ἔρωτος ἡ συνέργησις τοῦ νὰ σὲ φανερώσῃ
τὸ τὶς ἔνε ὁποῦ ἐπάσχισε διὰ ἐσέναν τὰ τοσοῦτα.«
Καὶ ἀφότου μὲ ἐσύντυχεν, ἀποχαιρέτησά την,
καὶ τότε ἐκατεφίλησα τὴν ἡλιογεννημένην·
ἐκείνη ἐκαβαλλίκευσεν, ὑπᾶ πρὸς τὸ κυνῆγι,

καὶ ἐγὼ πρὸς τὴν κατούναν μου μυριοπονοθλιμμένος,
νὰ μελετῇ ἡ καρδία μου τὸ ἀσύστατον τῆς τύχης
διὰ τοῦ πολέμου τὴν φορὰν, [τὸ] πῶς νὰ κλείσῃ ἡμέρα,
καὶ ἔβε νὰ μὴ ἤμου ζωντανὸς ἐκείνην τὴν ἡμέραν·
καὶ τί μου τὴν ἀφήγησιν, φίλε μου, περιπλατύνω,
τί παρατρέχω τὸν καιρόν, καινοτομῶ τοὺς λόγους;
Ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς ὁ μέγας Βεδερῖχος
ἔπεσεν τὴν κατούναν του μὲ τὴν παραταγήν του·
εἴδησιν δίδουν παρευθὺς τὸν βασιλέαν ἐκεῖνον,
καὶ ἐκεῖνος ἀντεμήνυσε πάλε τὸν Βερδεροῦχον.
καὶ εἰς τὸ τοιοῦτον χάμωμαν λέγουν καὶ τὴν Ροδάμνην,
δίδουν τὴν κόρην εἴδησιν περὶ τοῦ Βερδερίχου·
ἤκουσεν, οὐ συγκλίνεται, μάχεται τὸν πατέρα,
λέγει την πάλιν ὁ πατήρ — τί θέλεις, ἡ Ροδάμνη,
τί θέλεις, ἡ θυγάτηρ μου, τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου;
λέγε με, λέγε τὴν βουλήν, λέγε τὸ θέλημά σου.«
Πάλιν ἡ κόρη βουλικῶς λέγει πρὸς τὸν πατέρα
— Πατήρ μου, μέγα βασιλεῦ, τῆς γῆς Ἀργυροκάστρου,
ἄνθρωπος μέγας εὐγενής, ῥήγας τῆς γῆς Λιβάντρου,
δίχρονον ἐπερπάτησεν διὰ τὴν ἐμὴν ἀγάπην,
ἔπαθεν πόνους φοβεροὺς καὶ ἀνάγκαις ὑπεστάθην·
εἶδα τὴν κακοπάθειάν του καὶ συνεπόνεσά τον,
ὅρκον ἐποῖκα μετ' αὐτὸν νὰ μὴ ἀποχωριστοῦμεν·
ἐδάρτε διὰ τὸ θέλημαν, πατήρ μου, τὸ ἐδικόν σου
λέγω σε πρᾶγμα τὸ δοκῶ καὶ σὺ νὰ τὸ θελήσῃς,
ἐγὼ ποθῶ τὸν Λύβιστρον καὶ σὺ τὸν Βερδερῖχον,
εἰπὲ ἀς καβαλλικεύσωσι καὶ ἀς δώσουν κονταραίας,
καὶ οἷος νικήσει εἰς τἄρματα, νὰ τὸν ἐπάρω ἐκεῖνον,
καὶ χωριστῇ ὁ πόλεμος νὰ γίνεται εἰς τὸ κρεῖττον.«
Μηνεῖ ἐμὲ ἡ ἐξαίρετος, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνον,
ἐδόθη εἰς τὸ Ἀργυρόκαστρον ὁ λόγος τοῦ πολέμου,
ὁ κόσμος ὅλος ἔδρομεν, ἐκίνησεν εἰς θέαν·
ἐπρόκυψεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ κόρη μετὰ 'κεῖνον,
γίνεται ρέντα τῶν πεζῶν καὶ τῶν καβαλλαραίων,
ἐστάθην μέρος ἀπεδῶ, καὶ μέρος ἀπεκεῖθεν.
Καβαλλικεύουν οἱ ἑκατὸν τοὺς εἶχα μετὰ 'μέναν,

καὶ ἀπέκει ἐκαβαλλίκευσαν ὅλοι τοῦ Βερδερίχου·
ἐστάθην, ῥέντα ἐγίνετον, πολὺς λαὸς ἐν μέσῳ,
πλῆθος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν τῆς γῆς Ἀργυροκάστρου,
καὶ μάχην εἶχαν ὡς διὰ ἐμέν, φίλε, καὶ διὰ ἐκεῖνον·
οἱ μὲν ἐκεῖνον ἤθελαν, φίλε μου, νὰ νικήσῃ,
καὶ ἄλλοι ἐμέναν ἤθελαν πάλιν νὰ ἰδοῦν τὴν νίκην,
καὶ εἶχεν ὁ λαὸς ἐπέκεινα τὴν ἡμετέραν μάχην,
σχεδὸν ὡς ἐνορίζοντα τὴν ἀτυχίαν τῶν δύο.
Ὁρίζει Χρυσὸς ὁ βασιλεὺς ὁκάποτε ἀποπάνω
τοῦ νὰ καβαλλικεύσωμεν νὰ ἐβγοῦμεν εἰς τὴν μέσην·
βλέπω τὴν κόρην ρίκτει με μαγνάδιν ἐδικόν της,
δένω το εἰς τὸ κεφάλιν μου, πηδῶ, καβαλλικεύω,
ἐπαίρνω τὸ κοντάριν μου, ἐσέβην εἰς τὴν μέσην·
ἀνέβην, ἐκατέβηκα, νὰ παίζῃ τὸ φαρίν μου,
καὶ νὰ μεταχειρίζωμαι, φίλε μου, τὸ κοντάριν,
ὁ νοῦς μου νἄχῃ μέριμναν μήπως καὶ ἀσφαλίσω,
τῆς μοίρας μου τὸ ἀνίστατον νὰ τὸ πονῇ ἡ ψυχή μου,
μὴ κλώσῃ ἡ τύχη εἰς ἐμὲν καὶ νικηθῶ εἰς τὴν μάχην.
Καὶ μετὰ ὠρίτσαν ὀλίγην ἤλθεν ὁ Βερδερῖχος·
μὴ κρύψω τὴν ἀλήθειαν, καλὸς ἦτον καὶ 'κεῖνος·
ἀνέβην ἐκατέβηκεν καὶ ἐκεῖνος εἰς τὴν ῥέντα,
ὀλίγον τὸ 'μαλάκισεν ἐκεῖνος τὸ κοντάριν,
κατάχερα ἐδειλίασά τον, οὐ ψεύδομαί σε, φίλε·
δειλιᾷ πᾶς ὁπού σκοπεῖ πρὸς τὴν ἀποτυχίαν,
ἐὰν εἰς τὴν τόλμην φοβερὸς ἔνῃ καὶ εἰς τὴν ἀνδρείαν.
Ὅμως μετὰ τὴν πλήρωσιν ὥρας πολλῆς ἐβγαίνω,
μέσον τῆς ρέντας στένομαι, ζητῶ διὰ νὰ τὸν δώσω,
καὶ τὸ φαρίν μου 'πιλαλῶ κατέβην πρὸς ἐκεῖνον,
καὶ ἐκεῖνος πάλιν πρὸς ἐμέν, γίνεται κτύπος μέγας
καὶ ταραχὴ καὶ θόρυβος πρὸς τοὺς ἀποτυχοῦντας·
στοχῶ τὸ 'προστοκοῦβίν του καὶ κρού' τον κονταραίαν,
μὴ μὲ ἀπιστήσῃς, φίλε μου, εἰς πρᾶγμαν τὸ σὲ λέγω,
ἔλεγες οὐκ ἐκάθησεν ποτέ του εἰς τὸ φαρίν του,
σύσσελλον τὸν ἐπέταξα παρέξω ἐκ τὸ φαρίν του
νὰ κῆται ἐκεῖνος ἀπεκεῖ καὶ τὸ φαρίν του ἐδῶθεν.
Βλέπουν τὸ πλῆθος τὸ πολὺν καὶ ἡ σύναξις ἡ τόση,

καὶ ἐνόσῳ εἰς μάχην ἤστεκαν καὶ ἐμοίραζαν τὴν νίκην,
ἀφῆκαν τοῦ νὰ μάχωνται, καὶ εἰς ἐμέναν ἤλθαν·
— χαρὰ εἰς ἐσέναν, Λύβιστρε, χερδαίνεις τὴν Ροδάμνην! —
Ἀνεχηρύχθην βασιλεὺς ἀπὸ τὸ πλῆθος ὅλον,
ἤρξαντο κράζειν τὸν Χρυσὸν τοῦ κάστρου βασιλέαν·
ἡ κόρη τὸν εὐνοῦχόν της ἔστειλε πρὸς ἐμέναν,
ἀντὶ τῆς κόρης μὲ κρατεῖ, φιλεῖ καὶ χαιρετᾷ με·
— χάρισε, ζῆσε, σκίρτησε, τὴν τύχην εὐχαρίστα,
καὶ τοὺς ὀπίσω πικρασμοὺς ρίψε, ξενώθησέ τους,
ἄθλιβος, ἀσκανδάλιστος, ποθοαμεριμνημένος. —
Εἶδεν ὁ τύσος πληθυσμὸς τῆς κόρης τὸν εὐνοῦχον,
ἔδραμον ὅλοι πρὸς ἐμὲν νὰ μὲ περικρατήσουν.
Πέμπει Χρυσὸς ὁ βασιλεὺς τέσσαρες ἄρχοντάς του,
φέρνουν σκουτάριν στρογγυλόν, ἐπάνω μὲ καθίζουν,
εἰς ὕψος ἀναιβάζουν με καὶ πρῶτον εὐφημίζουν,
Χρυσὸν τὸν αὐτοκράτοραν καὶ δεύτερον ἐμέναν
— Πολλὰ τὰ ἔτη, λέγουσι, Λυβίστρου βασιλέως. —
Ἀνέβη μέχρι νεφελῶν ἡ ταραχὴ τῆς φήμης,
ἐσείστην τὸ περίγειον τῆς γῆς Ἀργυροκάστρου·
οὐδεὶς ἀνθρώπων ἔμεινεν ἔσω τοῦ κάστρου τότε,
καὶ πάντες ἐθαυμάσασι τὴν νίκησιν πολέμου·
τὰς πόρτας ἐξανοίγουσι τοῦ κάστρου παραυτίκα,
ἔσω τοῦ κάστρου φέρνουν με τὸ πλῆθος μετὰ φήμης·
συναπαντᾷ με ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς Ἀργυροκάστρου,
ὁρίζει, κάτω θέτουν με, κρατεῖ, καταφιλεῖ με,
ἤρξατο κολακεύειν με, καὶ μετὰ εὐχαριστίας
λόγους ἐδημηγόρησε καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντάς του·
— ἄρχοντες τοπαρχεύοντες γῆς τῆς ἐμῆς καὶ τόπου,
οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι μου καὶ συνοικήτορές μου,
ἴδετε πάντες ἀκριβῶς τοὺς ἐδικούς μου τόπους,
τοὺς καθ' ἡμέραν κόπους μου τὰς πολεμομαχίας
ὅσας ὑπέστην μεθ' ἡμῶν κατὰ τῆς χώρας ταύτης,
μέχρι τοὺς ἀντιδίκους μου ἠφάνισα τελείως,
καὶ κόσμον κατεδούλωσα καὶ χώρας ἐλευθέρας
δούλους ἀπεκατέστησα πρὸς γῆν Ἀργυροκάστρου·
ἐπειδὴ χρόνος ἀπεδᾶ, φίλοι καὶ συγγενεῖς μου,
ζωῆς ἐμῆς κατήντησα εἰς τέλος ἀπαὶ τώρα,

καὶ τὸν κοινόν μας φονευτὴν τὸν θάνατον ἐλπίζω,
σήμερον ἄλλον ἀντ' ἐμοῦ δίδω σας βασιλέαν,
γαμπρὸν ἐμὸν πανευγενήν, ῥήγαν τῆς γῆς Λιβάνδρου,
εἰς εἶδος πανεξαίρετον εἰς σύνθεσιν καὶ πλάσιν,
δόκιμον εἰς τὴν δύναμιν, πρῶτον εἰς τὴν ἀνδρείαν,
ὃ μαρτυρήσει σήμερον καὶ γῆς Ἀργυροκάστρου,
οἱ συγγενεῖς, οἱ φίλοι μου καὶ συνοικήτορές μου. —
Ἤκουσαν, ηὐχαρίστησαν Χρυσὸν τὸν βασιλέαν,
ἀνακηρύσσουν δεύτερον, τρανῶς ἀνακηρύσσουν·
ἂς παραδράμω τὰ πολλὰ τὰ τότε λαληθέντα,
ἑκάστου τὴν ἀπόκρισιν ὡς πρὸς τὸν βασιλέαν,
ἑνὸς ἑκάστου τὴν βουλήν, ἐπαίνους καὶ ἀρεσκείας,
πράξεις καὶ λόγους, φίλε μου, πλατύνω τον τὸν λόγον·
ἀρκεῖ γὰρ νοῦς ἐρωτικός, ἂν χωριστῇ πρὸς πλάτος,
λεπτολογεῖν ὑπόθεσιν ἀφηγηματικήν του.
Κάθεται γράφει ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς Ἀργυροκάστρου
εἰς ὅσον ἐβασίλευσεν κόσμον προστάγματά του,
τοπάρχας του, δουκάδας του, φίλους του, συγγενεῖς του,
ὅλοι νὰ φθάσουν σύντομα νὰ πληρωθοῦν οἱ γάμοι·
ἦλθαν οἱ τοπαρχεύοντες, ἦλθαν οἱ συγγενεῖς του,
τοὺς γάμους ἀπεπλήρωσαν, παρέλαβον τὴν κόρην,
τὴν κόρην ὁποῦ, φίλε μου, μὰ τὸ στενοχωροῦμαι,
μὰ τὸν καϋμόν μου τῆς ψυχῆς, μὰ τὴν πικρίαν τῆς τύχης,
ἀκόμη οὐδὲν ὑπόταξεν ἡ γῆς καλλιωτέραν·
ἂν εἰς τὸ κυκλογύρισμαν προσώπου της πολλάκις
ἤθελες βάλλειν ὀφθαλμόν, ἔβλεπες τὸ κορμίν της
παρείκαζες ἀνθόμοιον τὸν κύκλον τῆς σελήνης
ὁπόταν ἔνι ὁλόκυκλος καθάριος καὶ γεμάτος
ὡς πρὸς τὴν στρογγυλότητταν τῆς κόρης τοῦ προσώπου·
ἔσω δὲ τούτου χάριτας ἐσκεύαζεν ἡ φύσις
ἐξηργημένας, ἠθικάς, ἀψόγους, ἀναλόγους
ὅσον πρὸς τὴν στρογγύλωσιν ἔπρεπε τοῦ προσώπου·
μέτωπον ἄσπρον τέτοιον ὡς τοῦ χιονοῦ κομμάτιν
καὶ ὡς τῆς αὐγῆς χρυστάλλωμαν νὰ λέγῃς ἐσαρκώθη,
καὶ εἰς αὐτὸ ἐκείτοντα τὰ 'φρεϊδιά της τὰ δύο,
καὶ ὅταν καλὰ ἐτήρησες νὰ εἴπες ὅτι βλέπεις

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА * БЕОГРАД *

πτερὰ [καὶ] εἰς ἀέρα πέτονται παρέξω ἀπὸ τὸ σῶμα,
ἥμερα, μαῦρα, πρύσχαρα, γοργὰ πολλὰ εἰς τὸ βλέμμα,
ὑγρά, καὶ εἰς τὴν ὑγρότηταν ἐθώρεις τὸ κορμίν σου
ὡς εἰς καθρέφτην καθαρὸν καὶ εἰς ἄθολον ποτάμιν·
μύτην τὴν ἐτορνεύασαι τὰ χέρια τῶν ἐρώτων
καὶ ἔθηκάν την νὰ κείτεται μέσα εἰς τὸ πρόσωπόν της,
ὡσὰν εἰς κάμπον ὁμαλὸν μικρὸν ἀναβουνάριν
διὰ κόσμον καὶ τερπνότητα, δι' ἀνασασμὸν καρδίας·
κόκκινα χείλη καὶ πτενὰ ὡς κόκκινον τὸ ῥόδον
ὅταν ἀνοίγῃ τὴν αὐγὴν νὰ δέχεται δροσίαν·
πουγούνιν ὁλοστρόγγυλον νὰ ἰσάζῃ μὲ τὸν γύρον,
τὸ ὅλον τοῦ προσώπου της ἀνάλογον νὰ κῆται.
Τέτοιαν προσώπου σύνθεσιν, φίλε μου Κλειτοβέ μου,
μὰ τὴν πικρίαν τῆς τύχης μου, μὰ τὸν πονοκαμμόν μου,
εἰς ὅλον τὸ περίγειον καμμία νὰ μὴν εὑρέθη.
Ἀνευφημίσθην βασιλεὺς ἐγὼ τοῦ Ἀργυροκάστρου
ἐγὼ καὶ ἡ πανεξαίρετος ἐρωτικὴ Ροδάμνη,
πλὴν ἡ τιμὴ νὰ σώζεται Χρυσοῦ τοῦ βασιλέως,
ἄνευ τοῦ ταξειδίου του μέχρι τὸν θανάτου του·
ἀνεκηρύχθην βασιλεύς, τρανῶς ἀνευφημίστην
εἰς ὅλον τὸ περίγειον τῆς γῆς Ἀργυροκάστρου·
ἔζουν, ἐτρύφων, ἔχαιρον, ἐθάλλουν, ἐσπατάλουν
δίχα τινὸς προσκόμματος, δίχα τινὸς ἀνάγκης.
Καὶ τὰ μὲν ἄλλα, φίλε μου, τοῦ κάστρου νὰ τ' ἀφήσω,
ὅλα τὰ εἶχεν τὰ καλὰ καὶ τὰ παράξενά του,
μόνον νὰ σὲ ἀφηγήσωμαι τὴν εἶχεν τὴν φισκίναν·
εἶχεν τῆς κόρης ὁ κοιτὼν παρέξω μεσοκῆπιν,
τοῦ παραδείσου ἀπόκομμαν, τῆς ἡδονῆς κατούναν,
καὶ βρύσιν τῆς γλυκύτητος νὰ εἴπες οὐκ ἔνι λόγος·
ἂν εἴ τι δένδρον ἤθελες καὶ εἴ τι φυτὸν ὠρέγου,
εἴ τι καλὸν ἐρωτικὸν εἶδος τοῦ νὰ μυρίζῃ
νὰ ἤθρες εἰς τὸ παράξενον ἐκεῖνον μεσοκῆπιν·
καὶ μέσα εἰς αὐτὸν ἐκείτετον γυαλόκτιστος φισκίνα,
γυαλὶν τὸ πάτος, τὰ πλευρά, τὸ ὕφος της, τὸ κτίσμαν,
γυαλία τὰ πετύνιά της καὶ ἡ νεροαγωγαῖς της·
πλὴν τέτοιου ἦτον τὸν γυαλίν, φίλε μου, τῆς φισκίνας

ὡς ἔν τὸ κρύον τὸ ἀμάλαγον τὸ ὁλολαγαρισμένον·
καὶ μέσα εἰς αὐτὴν πράσινον ἠστήκετον ἀνῶγιν,
πράσινον, σμαραγδόχροον, καὶ ἀπάνω εἰς αὐτο πάλε
λυχνιταρόχροος ἄνθρωπος κόκκινος νὰ βαστάζῃ
χαρτὶν καὶ [νὰ] ἐγράφασεν εἰς τὸ χαρτὶν ἐκεῖνον
»Φισκίνα βρύσις καὶ νερὸν, μεσόχροον μεσοκῆπιν,
κυρὰ χαρίτων, εὐγενὴς βασίλισσα Ροδάμνη,
καὶ τῆς Ροδάμνης βασιλεὺς ἄνθρωπος ξένος, μέγας
ῥήγας, ἀπαὶ τὴν χώραν του δι' αὐτὴν ἀπεξενώθη,
ἔπαθεν καὶ οὐκ ἀπέτυχεν, ἐκέρδισεν τὸ ἐπόθει·
πλὴν πάλε μετὰ τὴν χαρὰν ἀπαίκειται τοῦ πόνου,
καὶ δίχρονος ποινὰλισμός, καὶ ἀπὸ τότε πάλιν
ἀπόξενώσεως ἕνωσις καὶ πρόσκρουστος ἀγάπης.«
Ἀνάγνωσά την τὴν γραφὴν καὶ ἐσκόπησα τὰ γράφει
καὶ τὰ λαλεῖ διὰ ἐμέν' ἦν καὶ πάλε πάθει θέλω·
ἀλλὰ εἰς τὸ πλάτος τῆς χαρᾶς [πάλιν] ἐτυλισσόμην,
καὶ τῆς ὀδύνης τὰ πικρὰ κὰν ὅλως οὐ 'ψηλάφουν·
ὥρας χαρὰ γὰρ δύναται νὰ διώξῃ χρόνου λύπην,
ἂν ἔνε ἐγκάρδιος ἡ χαρὰ καὶ ἀπαὶ ψυχὴν ἀπέσω.
Ἀφήσω, φίλε, τὰ πολλὰ καὶ τῆς φισκίνας εἰπω·
εἰς τὴν φισκίναν γύρωθεν ἐκείτοντα ζῳδία,
ἔμμορφα γυαλοκόμματα παιδία, καὶ τὸ καθέναν
τὸ μὲν νὰ στέκῃ νὰ κρατῇ τάχατες καλαμίδιν
καὶ ἐκ τῆς φισκίνας τὸν βυθὸν τὰ ὀφάρια νὰ ἀναιβάζῃ,
[τ]ὸ δὲ ἀπ' ἐκεῖθεν ἔβλεπες τοῦ νὰ βαστᾷ λιθάριν
νὰ ῥίκτῃ τάχα εἰς τὸν βυθὸν, νὰ τρέχουσι τὰ φάρια,
ἄλλον νὰ πίπτῃ εἰς τὸν βυθὸν καὶ ἀχόρταγα νὰ πίνῃ,
ἄλλον πάλιν ἐκδύνετον διὰ νὰ κολυμπήσῃ,
ἄλλον ἐκ μηχανήματος νὰ παίζῃ τὸ καλάμιν,
ἄλλον ἐπάνω νὰ πατῇ τοῦ χείλους τῆς φισκίνας
καὶ τάχατες ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ καλαμίου νὰ παίζῃ·
καὶ εἰς αὐτὰ νὰ εἶδες φοβεροῦ τεχνίτου μαστορίαν,
καὶ νὰ εἶπες πῶς ἠσθάνετον τοῦ καθενὸς ἡ πλάσις,
καὶ χρῶμαν οἷον ποταπὸν ἦτον εἰς τὸν καθέναν.
Καὶ ἐκ τῆς φισκίνας τὸ πλευρὸν μυστήρων, καὶ ἐξενίσθην,
τὸ ἐποίκεν ὁ παράξενος ἐκεῖνος ὁ τεχνίτης·

ἀπὸ τὴν ρίζαν τοῦ ἀμπελίου νερὸν νὰ καταιβαίνῃ
καὶ εἰς ἕναν ἕκαστον κλαδὶν νὰ τρέχῃ ν' ἀναβαίνῃ,
καὶ ὅταν οὐκ εἶχεν τὸ νερόν, ἐπρόσεχες τὸ ἀμπέλιν
ὅτι νὰ ἔχῃ τὸν καρπὸν ὥριμον εἰς τὸ τρύγος
νὰ ἐπιθυμῇς εἰς τὸ ἐκ παντὸς πῶς νὰ τὸν ἀποτρυγήσῃς·
καὶ εἰς τὰ κλωνάριά του ἔβλεπες νὰ κάθουνται πουλία,
καὶ οὕτως νὰ ἔναι αἰσθητικὴ τοῦ καθενὸς ἡ πλάσις,
καὶ νὰ τὰ εἶδες ἐκ παντὸς ζωὴν καὶ ἀναπετοῦσιν.
Ἤκουσες, φίλε, ἤκουσες παράξενα φισικίνας,
ἤκουσες μυριοχάριτας τὰς τοῦ περιβολίου·
καὶ εἰς [ἐ]τοῦτα τὰ καλὰ καὶ εἰς τὰς χαρὰς τὰς τόσας,
ἔζουν καὶ ἐλησμόνησα τὰς ἀτυχίας, τὰς λύπας,
κλῶσμαν ἂν εἶχε δύσκολον ὁ νοῦς μου οὐκ ἐνθυμᾶτον·
χρόνους μὲ τὴν παράξενον ἔζησα, φίλε, δύο
ἄθλιος, ἀνεννοίαστος, ποθοαμεριμνημένος,
καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν δύο χρόνων, φίλε,
τῆς μοίρας μου τὸ ἄστατον κατάδικά μου ἐκλώσθη·
ἡ κλώστρα ἡ μυριοεπώδυνος ἐκύλισε τὸν χρόνον,
ἡ τύχη μου ἡ κακόβουλος ἦλθεν κατάδικά μου.
Δόχνει με μίαν, φίλε μου, νὰ ἔβγω νὰ κυνηγήσω
ἐγὼ καὶ ἡ πανεύγενος [ἐρωτικὴ] Ροδάμνη·
ἐβγαίνω ἀπαὶ τὸ κάστρο μου μὲ τὰ παιδόπουλά μου,
ἐπίασα ὁμάλιν ἔμνοστον, παρέτρεχά το ἐκεῖνον
ἐγὼ καὶ ἡ κόρη μοναχοὶ μὲ τὰ παιδόπουλά μου,
εἰς ἄλλον τόπον ἔτρεχα μεραία νὰ κυνηγήσω·
καὶ ὅσον τὸ ἐπαράτρεχα τὸ ὁμάλιν τὸ σὲ λέγω,
συναπαντῶ πραγματευτὴν ἀνάμεσα τοῦ κάμπου
ἄλογα νὰ ἔχῃ περισσὰ καὶ ἀνθρώπους μετ' ἐκεῖνον,
καὶ γραῖα γυναῖκα, φίλε μου, νὰ κάθεται εἰς καμῆλιν·
πεζεύει καὶ ἦλθε πρὸς ἐμὲν καὶ προσεκύνησέ με,
λέγω τον — τίς εἶσαι, ἄνθρωπε, καὶ πόθεν ὑπαγαίνεις;
εἶπεν — ἐγὼ πραγματευτὴς εἶμαι ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα.
— Καὶ τί ἔν τὸ πραγματεύεσαι; πάλιν ἐρώτησά τον·
— διάφορα πράγματα, εἶπέν μοι, ἀσῆμιν καὶ λιθάριν,
μαργαριτάριν καὶ βλαττὶν εἴ τι καλὸν καὶ ἂν χρήζῃς·

2211. κατεδικοῦ.

— ἔχεις λιθάριν — εἰπά, τον, — πραγματευτή, νὰ ἐπάρω;
— ἔχω πολλὰ παράξενον καὶ δᾶον τῆς κυρᾶς μου,
ὁποῦ οὐκ ἐφάνη εἰς τὴν γῆν ποτὲ καλλιώτερός του.
Ὡρέχθην το ἡ παράξενος διὰ νὰ τὸ καβαλλικεύσῃ·
στρώνουν το, ἐκάτσεν εἰς αὐτό, καὶ τέτοιον ἐπερπάτει,
ὅτι ὁπόταν τρέχει τὸ νερόν, καὶ ἐκεῖνον κυματίζει,
ἐκείνη δὲ οὐκ ἐγνώθει τον νὰ περπατῇ τὸν δρόμον.
Λέγει με — θέλεις, βασιλεῦς, νὰ ἰδῇς καὶ τὸ λιθάριν;
εἰπά τον — ναί — καὶ ἐβγαίνει τον· καὶ ἦτον τὸ δακτυλίδιν
αὐτόφυον, αὐτοκόμματον, κόκκινον ὡς τὴν φλόγα·
εἰδά το, ἐθαυμάστην το, τὴν θέαν του ἐξενίσθην,
βάνω το εἰς τὸ δακτύλιν μου, καὶ εὐθὺς ἀπενεκρώθην,
κάτω εἰς τὴν γῆν ἐκ τ' ἄλογον ἔπεσα ἀποθαμένος.
Καὶ τί ἀπαὶ τότες ἐγένετον οὐκ οἶδα τὴν Ροδάμνην
καὶ εἰς τὸν κακὸν πραγματευτὴν οὐκ ἐγνωρίζω, φίλε·
τοῦτο ἐγνωρίζω μοναχὸν τὸ πῶς οἱ ἐδικοί μου
μετὰ πολλὴν ἀναδρομὴν ἦλθασιν εἰς ἐμέναν,
ηὗράν με κείμενον νεκρόν, βλέπουν, ἐγνώρισάν με,
γίνεται θρῆνος περισσός, ἠκούσθην εἰς τὸ κάστρον,
πᾶσα ψυχὴ προσέδραμεν εἰς τὴν ἐμὴν τὴν θέαν,
ἔσω τοῦ κάστρου νεκρικῶς φέρνουσι θέτουσί με·
κρατοῦσι τὸ δακτύλιν μου, βλέπουν τὸ δακτυλίδιν,
ἐβγάνουν τάχα νὰ τὸ ἰδοῦν, καὶ εὐθὺς ἀνεψυχώθην.
Ἀνέζησα, ἀνεσκίρτησα, τὴν κόρην ἐγυρεύω,
ἠρξάμην κατακόπτεσθαι, γίνεται θρῆνος μέγας,
γίνεται μέγας στεναγμὸς καὶ κλόνος ἄλλος τόσος,
εἴπασι πῶς μὲ εὑρήκασι καὶ πῶς ἀνεψυχώθην.
Τὸ δακτυλίδιν τοὺς ζητῶ, βάνω εἰς τὸ πουγκίν μου,
καὶ πάλε εἰς ἀναζήτησιν ἐξέβηκα τῆς κόρης·
ἀκολουθοῦν με οἱ ἑκατὸν τοὺς εἶχα μετὰ ἐμέναν.
Ἐπίασα στράτα νὰ σκοπῶ, καὶ ἡ στράτα ἐκείνη, φίλε,
εἰς ἑκατὸν ἑκόπτετον μικρὰ μονοπατίτσια·
τοὺς ἑκατὸν ἐμοίρασα πρὸς ἕναν μονοπάτιν,
καὶ ἐγὼ τὴν μέσην τῆς ὁδοῦ ἐκράτησα θλιμμένος·
καὶ δίχρονον παρήγγειλα νὰ περπατοῦσιν ὅλοι,
καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν χρόνων νὰ στραφοῦσι

καὶ νὰ μὲ χαρτερήσουσιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς στράτας·
καὶ ἐγὼ μόνος μοναχὸς νὰ κοσμοαναγυρεύω,
νὰ μὴ 'πιτύχω πούπετα κανένα νὰ συντύχω·
πλὴν [εἰς] τὴν στράταν τῆς ὁδοῦ τῆς ἀποχωρησίας
ηὗρα ἐσέναν μοναχόν, καὶ τὰ ἔπαθα εἰπά σέ τα,
καὶ ὡσὰν περιανακούφιζεν ὁ πόνος τὴν ψυχήν μου,
Ἀφότου φίλε μου, σὲ ηὗρηκα καὶ ἐνώθημεν οἱ δύο.
Ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεύς, φίλε μου, ὁ Βερδερῖχος
ἐκεῖνος ὁποῦ ἐμήνυσε νὰ 'πάρῃ τὴν Ροδάμνην,
εἶπεν, ἂν ἔχῃ φονευθῇ, τὴν κόρην δὲν ἀφίνει·
καὶ ἰδοὺ ἀπαὶ τώρα, φίλε μου, ἐφθάσαμεν εἰς κάστρον,
καὶ [ἐδῶ] ἂς εὕρωμεν μονὴν νὰ περιαναπαυτοῦμεν,
καὶ αὔριον πάλε τὴν ὁδὸν νὰ πιάσωμεν ἀντάμα,
καὶ εἴ τι ἀπὸ τὴν ἀφήγησιν ἔλειψε νὰ τὸ μάθῃς.
(Τρίτον Λυβίστρου ἄκουσμαν, ἀφήγημαν ἀγάπης,
λόγος καρδιοπονόθλιβος [διακρυο]εξηρημένος
τοῦ πολυπόνου τοῦ ρηγὸς Λυβίστρου καὶ Ροδάμνης).
Παρῆλθεν, ἐπαρέδραμεν τὸ πλάτος τῆς ἡμέρας,
τῆς νύκτας ὅλης ὁ καιρὸς ἐδιέβηκεν ἐκείνης,
καὶ ἐχάραξεν ἡ ἀνατολὴ καὶ ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα
καὶ τὴν ὁδὸν ἀνέδραμεν, πάλιν περιπατοῦμεν·
καὶ πάλιν ὁ ποθοφλόγιστος ὁποῦ ἔπαθεν εἰς ἀγάπην,
ὁποῦ διὰ τὴν ἀσχόλησιν ἐμυριοτυραννίσθην,
μετὰ οἴκτου ἐπεχείρησε τέτοια νὰ μὲ λέγῃ.
— Ἤκουσες πάντως, ἔμαθες τοὺς ἐδικούς μου πόνους,
ἐγνώρισες τὰς θλίψεις μου καὶ τοὺς ποναλισμούς μου,
ἤκουσες τὰς κακώσεις μου τὰς ἔπαθα εἰς τὸν κόσμον,
ἔμαθες τὰς πικρίας μου τὰς ἐκατεπικράνθην,
ὅσα κακὰ μὲ ἐγέννησαν διὰ πόθον εἰπά σέ τα·
'δάρτε, ἂν ἦσαι φίλος μου, καλὸς συνοδοιπόρος,
καὶ ἂν κατὰ ἀλήθειαν ἔμαθες νὰ συμπονῇς τοὺς ξένους,
καὶ εἰς τοῦ ὅρκου τὴν στοργὴν τὴν ὤμοσες μετ' ἔμε,
καὶ ἐσὺ νὰ μὲ ἀφηγήσεσαι καὶ [μὲ] ἀναδιδάξῃς
τίς εἶσαι καὶ πόθεν περπατεῖς καὶ ποίας ἐγίνου χώρας·
καὶ ἂν τύχῃ ἂν μάθω συμφορὰς καὶ ἐγὼ τὰς ἐδικάς σου,
πικρίας σου νὰ μὲ εἰπῇς, κακώσεις σου νὰ ἀκούσω,

τίποτε μερικώτερον νὰ γίνεται εἰς τὰ πάσχω.
Καὶ ὡς οἶδα ὅτι βιάζει με μετὰ ὅρκου νὰ τὸν εἴπω
ὅσα κακὰ καὶ ἂν ἔπαθα καὶ ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον,
καὶ ἐγὼ νὰ τὸν ἀφηγήσωμαι καὶ ἐγὼ τοὺς πειρασμούς μου,
ἠρξάμην ἀπὸ πόνου μου τὰ τέτοια νὰ τοῦ λέγω.
— Ἦτον καλὸ νὰ μὴ ὥμοσα μετά σου ν' ἀποθάνω,
νὰ μηδὲ εἰς ὁρκόδεσμον ἐδέθην μετὰ σέναν,
ἐπεὶ δὲ εἰς τέτοιον μὲ ἤφερεν ὁ χρόνος νὰ μὲ πλέξῃ,
ἄκουσε, ξένε, τίς εἶμαι καὶ χώρας ἀπὸ ποίας,
καὶ τὸ διατὶ περιπατῶ καὶ κοσμοαναγυρεύω.
(Διήγησις τοῦ Κλειτοβῶν πρὸς Λύβιστρον τὸν φίλον).
Ὁ μὲν πατήρ μου γέγονεν ἐκ χώρας Ἀρμενίας,
τῆς χώρας αὐτης ὄνομα καλεῖται Κλειτοβία
γονεῖς ἐμοῦ τοῦ δυστυχοῦς πρῶτοι τῆς χώρας ταύτης,
πατράδελφός μου γέγονεν ὁ ρὴξ τῆς Ἀρμενίας·
εἶχεν πολλὰ παράξενον ὁ ρήγας θυγατέραν
ἔμμορφον ἐστανώμενον ἐξαίρετον καὶ ὡραίαν,
εἶχεν εἰς αὐτην καὶ γαμπρὸν ἐκ τῆς Περσίδος χώρας·
ἔρως εἰς τὴν καρδίαν μου ἐσέβηκεν τῆς κόρης,
κατέτρωγεν, ἐδάμαζεν, ἔτρωγεν, ἐδαπάνει
ὅλην αὐτήν μου τὴν ψυχήν, ὅλας μου τὰς αἰσθήσεις·
δύνεται γὰρ νὰ δαπανᾷ καὶ σῶμα καὶ καρδίαν
πάθος τὸ κρύβει ὁ λογισμὸς ἐξ ἐρωτοληφίας.
Ὁ Πέρσης ἐταξείδευεν μακρὰν τῆς Ἀρμενίας,
ἔτυχεν ἔλειπεν καιρόν, χρόνον ὡς εἶπω πλέον,
τῆς κόρης ἐφανέρωσα τὸν πόθον τῆς ψυχῆς μου,
εἶπά της τὴν ἀγάπην μου τὴν εἶχα εἰς ἐκείνην·
ἤκουσεν ἡ παράξενος καὶ συνεπόνεσέ με,
ἔπασχε τὰς κακώσεις μου, τὰς θλίψεις μου ἐλυπᾶτον,
κατέπεσεν εἰς ἔρωταν καὶ αὐτὴ τὸν ἐδικόν μου,
ὑπέκυψεν εἰς πόθον μου καὶ ἀγάπην μου ὑπεσέβην,
κοντὰ νὰ σὲ εἴπω, φίλε μου, εἰς θέλημάν μου ἦλθεν.
Ἤκουσεν ταῦτα ὁ πατὴρ ὁ ρὴξ τῆς Ἀρμενίας,
τὸν εἰς αὐτήν μου κρεμασμόν, τὸν εἰς αὐτήν μου πόθον,
μεραίαν ἐκατωνείδισεν ἐκείνην ὁ πατήρ της,
μεραίαν ἀνεπείλησεν ἐμὲν ὡς συγγενῆν του·

εἶχέν τας ἡ καρδία μου, φίλε, τὰς ἀπειλάς του,
νὰ εἴπες εἰς οὐδὲν τίποτε εἶχα τὴν ὄργισίν του.
Τί τὸ λοιπὸν ἐγίνετον ἄκουσε νὰ τὸ μάθῃς·
ὡς εἶδεν ἀδιαχώριστον τὸν ἐδικόν μου πόθον,
καὶ τῆς ὡραίας τὸν ἔρωταν πάλε τὸν εἰς ἐμέναν,
ἐκίνησεν, ὠνείδισεν, ὠργίσθην ὁ πατήρ της,
καὶ λόγους δικασίματος δῆθεν καὶ νουθεσίας
εἶπεν ὡς προσεδέχετον πρὸς τὴν ἐξηγημένην·
ἐμὲν δὲ [πιάνει καὶ κρατεῖ], σίδερα μὲ φοραίνει,
χερόφιν εἰς τὸν τράχηλον, εἰς τὴν φυλακὴν μὲ βάνει,
καὶ χρόνον ἕναν ἤμισυ μὲ εἶχε φυλακισμένον.
Ἰδοὺ καὶ ὁ Πέρσης ἔφθασε, φίλε μου, ἐκ τὸ ταξεῖδιν,
ἤκουσε τὰ γενόμενα, ὅλα κατέμαθέν τα,
καὶ ἀπὸ τότε ἐγύρευσεν ὥραν ἐπιτηδείαν
καὶ μετὰ ἐπιχειρήματος τοῦ νὰ μὲ θανατώσῃ.
Εἶπά σε τὰς ἀδύνας μου καὶ τὰ ἐστενοχωρήθην,
καὶ ἦτον δίκαιον, φίλε μου, νὰ μή σε πλέον λυπήσω.
Εἶπές μέ τα, ὦ φίλος μου, λέγει πάλε ἐκεῖνος,
τὸ πῶς ἀκούεις οὐκ εἶπές με νὰ μάθω καὶ τὴν κόρην.
— Τὰ μὲν ἐμὰ κατέμαθες, ξένε συνοδοιπόρε,
ἐγνώρισες τοὺς πόνους μου καὶ τὰ ἐστενοχωρήθην·
ὁ νοῦς μου δ' εἰς τὴν ἁρπαγὴν κείτεται τῆς Ροδάμνης
τοῦ νὰ μὴ ὑπάγῃ μαγικῶς περὶ τοῦ Βερδερίχου·
φίλε μου, εἰς αὐτὸν τὸν σκοπὸν κείτεται πάλε ὁ νοῦς μου,
δώτι ὁ μάντις εἶπέν μοι ἐκεῖνος ὁ προγνώστης,
εἶπέν με τέχνην γυναικὸς καὶ κακομάγου γραίας
τὴν κόρην τὴν ὀλιγωρεῖς σὲ θέλει ἀφαρπάξει.«
— Λοιπὸν ἐπεὶ ἐν ὀνείρῳ σου σὲ τὸ εἶπεν ὁ προγνώστης,
τὴν στράταν ὁποῦ εἰς Αἴγυπτον ὑπάγει ἂς περιπατοῦμεν,
καὶ ὀκάτι, φίλε μου, νὰ μάθωμεν νομίζω.
Τὴν στράταν ἐκρατήσαμεν ἐντάμα τῆς Αἰγύπτου,
εἰς ὅλα τὰ ἐπασχίσαμεν νὰ παρηγορηθοῦμεν·
καὶ μετὰ ἡμέρας τέσσαρας ἐν ᾗ ἐπεριπατοῦμεν,
ηὕραμεν βρύσιν καὶ νερόν, εἴμεστεν κοπιασμένοι·
καὶ ἀφότου ἐφάγαμεν ψωμὶν εἰς τοῦ δενδροῦ τὴν ρίζαν,
καὶ ἀπὸ τῆς βρύσης τὸ νερὸν τὸ δροσερὸν ἐπιάμεν,

τέως περιενύσταξεν ὁ Κλειτοβὸς ὁ φίλος,
καὶ ὄνειρον εἶδε θαυμαστὸν ὡς διὰ τὸν σύντροφόν του:
— ἀετός μ' ἐφάνη φοβερὸς νὰ πέτεται εἰς τὰ νέφη,
μαῦρος πολλὰ ὡς κόρακας, μέγας πολλὰ εἰς τὴν πλάσιν,
πέρδικαν εἰς τὰ πόδιά του κόκκινη νὰ βαστάζῃ,
καὶ εἰς οὐρανὸν ἐπέτετον, καὶ ἐλάλει τὸ περδίκιν,
καὶ ἐγὼ ὡς εἶδα τὸν ἀετὸν εἰς οὐρανοὺς νὰ τρέχῃ
πρὸς τὸν συνοδοιπόρον μου μ' ἐφάνη ὅτι ἐλάλουν
»δόξευσε ἐκεῖνον τὸν ἀετὸν νὰ ρίξῃ τὸ περδίκιν.«
καὶ ἐφάνη με ὅτι ἐγέμωσε σύντομα τὸ δοξάριν,
καὶ ἔδοχνε τάχα τὸν ἀετὸν [ὅτ' ἤθελε] δοξεύσει·
καὶ ὁ ἀετὸς νὰ φοβηθῇ, νὰ ρίψῃ τὸ περδίκιν,
καὶ εἰς τὸν κόρφον ἐκατέφυγε μὲ ἐφάνη τοῦ Λυβίστρου.
Ἐξύπνησα ἐκ τὴν ταραχὴν τοῦ ὀνείρατος τὴν εἶχα,
δράσσω, κρατῶ, τὸν Λύβιστρον, λέγω τον — τί κοιμᾶσαι;
[ἐκεῖνος μὲ λέγει — σώπασε, θορυβισμένος εἶσαι·
παντὸς οὐκ ἔπαθες κακόν, παντὸς οὐκ ἐφαντάστης!
— Τὸ ἔβλεπα νὰ εἶδες αἰστητῶς καὶ ἰδοὺ ἀφηγοῦμαί σέ το.
Καὶ ἔκατσα καὶ ἐκατέλεξα τὸ ὄνειρον ἐκεῖνον·
τὸ εἶδα ἁπλῶς αἰστητικὸς διὰ τὸν σύντροφόν μου·
καὶ ἀφοῦ τὸ ἐκατέλεξα καὶ διάκρινα, τὸν εἶπον
— τὸν μαῦρον ἀετὸν δύο πράγματα τὸν κρίνω,
ἄνθρωπον μέγαν εὐγενῆ καὶ χώρας βασιλέαν,
τὸ δὲ ὅτι μαῦρον κρίνω τον ὡς γῆς τῆς Αἰγυπτίας
δεσπόζει ἐκεῖνος καὶ κρατεῖ καὶ μονοκρατορεύει,
τὸ μέλαν εἰκάζω ... τὸ χρῶμαν τῶν Αἰγυπτίων,
τὴν πέρδικαν δὲ κρίνω την ὡς ἁρπαγὴν τῆς κόρης,
τὴν ἁρπαγὴν νὰ κόπτεται, νὰ κλαίῃ, νὰ φωνάζῃ·
τὸ δὲ ὅτι καὶ κατεδίωξες ἐσὺ νὰ τὸν δοξεύσῃς,
καὶ ἐκεῖνος ἀπὸ τοῦ φόβου του νὰ ρίψῃ τὸ περδίκιν,
καὶ ἀπαὶ τὸ ὄφος εἰς τὸν κόρφον σου ἐσέβηκεν ἀπέσω,
ἔχω τὸ διατὶ περπατεῖς καὶ διώκεις νὰ τὸν εὕρῃς·
εὕρει την θέλεις, γνώριζε, καὶ πάλιν μετὰ σένα
θέλει διαβάζει, γνώριζε, ζωῆς της τὰς ἡμέρας,
καὶ [ἡ] Ροδάμνη πέρδικα, ἀετὸς ὁ Βερδερῖχος,
καὶ μέχρι καὶ τὴν σήμερον οὐκ ἔβλαψε τὴν κόρην.

Ἤκουσες πῶς ἐδιάκρινα τὸ ὄνειρον τὸ εἶδα,
καὶ εἰς ποῖον ἀποκαταντισμὸν νὰ πάγῃ ἐδιάλυσά το·
λοιπὸν ἀπάρτι τὴν ὁδὸν σύρ[ωμεν], καὶ ἂν τύχῃ,
κάστρον νὰ εὑρῶμεν πούπετα, καὶ νὰ μᾶς ἐρμηνεύσῃ.
Στράταν κἂν δώδεκα ἡμερῶν ἐπήγαμεν καὶ πλέον,
ὅρη ἐπεριπατήσαμεν τὰ ἐγγίζαν εἰς τὰ νέφη,
κλεισούραις ἐδιέβημεν, τόπους ἀγριωμένους,
καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τῶν τόσων
εἰς θάλασσαν ἐσέβημεν εἰς τόπον μοναξίας,
εἰς γῆν, εἰς βράχη φοβερὰ καὶ ὄχθον τῆς θαλάσσης,
τῆς στράτας ἧς ἐτρέχαμεν εὑρήκαμεν τὸ τέλος·
τὸ πόθεν νὰ ὑπαγαίνωμεν πάλιν περισκοποῦμεν,
χρημνὸν ἐκεῖθεν βλέπομεν, ὄρη ἀπεκεῖθεν πάλιν,
ἦτον ὁ τόπος μοναξός, θάλασσα ἔμπροσθέν μας,
ἀπέδω βράχοι καὶ χρημνά, βουνὶν ἀπέκει πάλιν,
μόνον τὴν στράταν εἴχαμεν τὴν ἤλθαμεν ἐντάμα,
ὀπίσω νὰ γυρίσωμεν καὶ ἄλλην ὁδὸν νὰ εὑροῦμεν,
καὶ ποίαν ὁδὸν τῆς στράτας μας νὰ εὑροῦμεν μονοπάτιν,
ἐμπρός μας ἔνε θάλασσα, χρεμνὸς ἀπέκει πάλιν.
Λοιπὸν ἂς καρτερήσωμεν μήπως ἐλθεῖ καράβιν,
νὰ ἰδοῦμεν νὰ 'ρωτήσωμεν καὶ νὰ μᾶς ἐρμηνεύσῃ·
['ς] τὴ στράτα [ὁποῦ] ἐκοπιάσαμεν τὴν ἤλθαμεν οἱ δύο,
ἀνθρώπων ἦν ἰχνόποδα καὶ ἀλόγων ἐλασίαις·
Καὶ ἐνόσῳ ἐβουλευόμεθα καὶ λογισμοεμαχοῦμεν,
εἰς ἕναν βράχος φοβερὸν καὶ εἰς πέτραν ριζιμῆαν,
θωρῶ καλύβιν χόρτινον ἀπάνω εἰς τὸ λιθάριν·
λέγω γοργὸν τὸν Λύβιστρον — τίποτε μὴ λυπῆσαι,
καλύβιν βλέπω χόρτινον ἀπάνω [ἐκεῖ] νὰ στέκῃ,
βλέπω εἰς αὐτὸν καὶ καπνόν, νομίζω νὰ ἔνε ἀνθρώπου.
Μεγαλοφώνως ἔκραξα — ὁποῦ ἔνε ἐδῶ ἂς 'μιλήσῃ. —
Ἐβγαίνει γραία ταλαίπωρος, μαύρη ὡς Σαρακήνα,
γυμνὴ καὶ ἀνασκέπαστος καὶ ἐκάθησεν εἰς βράχος·
ἦτον ἐκείνη ὁποῦ ἔποικεν τὴν ἁρπαγὴν τῆς κόρης.
Λέγω την — μάννα, πῶς εἶσαι ἐδῶ εἰς τὸ βράχος τοῦτο,
καὶ πῶς εἰς τὸν ἐρημότοπον ἐτοῦτον καταβαίνεις;

2431. καὶ ὁ κόπος μας.

Ἡ γραία ἡ ταλαίπωρος ταῦτα μᾶς ἀπεκρίθην·
— ἐσεῖς δὲ πόθεν τὴν ὁδὸν τὴν ἀγριωμένην ταύτην
ηὑρέθητε νὰ τρέχετε χωρὶς συνοδοιπόρον;
— Πρῶτον εἰπέμας, μάννα, τίς εἶσαι καὶ πόθεν εἶσαι,
καὶ πῶς ἐδῶ εἰς τὴν ἔρημον ἐτούτην καταβαίνεις;
καὶ ἀφῆν ἐσὺ μᾶς εἴπῃς τίς καὶ πόθεν,
τὸ τίνες εἴμεστεν καὶ ἡμεῖς πάλε νὰ σὲ τὸ εἰποῦμεν.
— Λοιπόν, παιδία, πεζεύσετε, δέσετε τἄλογά σας,
ἐλᾶτε ἐδῶ εἰς τὸ βράχος μου καὶ νὰ σᾶς ἀφηγοῦμαι
τὸ τίς εἶμαι, πόθεν περπατῶ καὶ κατοικῶ εἰς τὸ βράχος·
πλὴν τὴν ψυχήν μου βάνω την, εἰς χεῖράς σας τὴν δίδω
μὴ σᾶς εἰπῶ τὶ τὰ ἔποικα καὶ χάσω τὴν ζωήν μου. —
Πεζεύομεν ἐκ τ' ἄλογα καὶ δένομέν τα εἰς πέτραν,
καὶ ἐπάνω ἐβρασκελεύσαμεν καὶ ἀνέβημεν εἰς τὸ βράχος,
καὶ μὲ τὴν γραίαν ἐκάτσαμεν, ἤρξατο νὰ μᾶς λέγῃ.
('Αφήγησις τῆς δολερᾶς τῆς κακομάγου γραίας).
— Ἐγώ, παιδιά μου, γέγονα ἐκ χώρας τῆς Αἰγύπτου,
οὐκ ἀπὸ χώρας εὐγενοῦς οὐδὲ ἐκ τῆς κάτω τύχης·
ἔμαθα τὸ ὕψος νὰ κρατῶ, τὰ ἄστρη νὰ ἐβλέπω,
καὶ νὰ προλέγω μαντικῶς ἀνθρώπων τὰς πασχίσεις·
καὶ κατ' ὀλίγον ὅλιγον ἐπείρασέν με ὁ χρόνος,
καὶ δόκιμον μὲ ἀπέδειξεν εἰς τῆς μαγείας τὴν τέχνην,
νὰ συντυχαίνω δαίμονας νύκτας τὰς ἀσελήνους,
τριόδια νὰ τρέχω μόνη μου καὶ νὰ κοσμογυρεύω·
εἶχα τέτοιαν δύναμιν ὅτι, ὅταν ἐβουλόμην
ἔφερνα εἰς τὴν γῆν τὸν οὐρανόν, ἐμίλουν τοὺς ἀστέρας·
τί τὸ λοιπὸν ἐγίνετον, παιδιά μου, ἀκούσετέ το·
ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς ὁ μέγας Βερδερῖχος
ἦτον ἀκόμη νεώτερος καὶ οὐδὲν εἶχε γυναῖκα,
καὶ ὁ κάποιος ἄλλος βασιλεὺς τῆς γῆς 'Αργυροκάστρου
μήνυμα τὸν ἐμήνυσεν γαμπρὸν νὰ τὸν ἐπάρῃ·
ἐπῆγεν ὁ παράξενος ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου
ὡς διὰ νὰ γίνεται γαμπρὸς Χρυσοῦ τοῦ βασιλέως,
εἶχεν καὶ ἐμέναν μετ' αὐτὸν νὰ ἐβλέπω τὰς ἡμέρας
καὶ τοῦ καιροῦ τὰ ἐπώδυνα μερέα νὰ τὰ χωρίζω.
— Ἀκούεις; ἐδῶ ὁ φίλος μου λέγει με — ναί, ἀκούω·

ναὶ λέγε, μάννα νὰ σωθῇς λόγον μηδὲν μᾶς κρύψῃς,
καλὸν ἔνε τὸ ἀφήγημα, λέγε μὴ τὸ ὀκνήσῃς. —
(Πάλιν ἡ γραῖα ἡ ταλαίπωρος ἤρξατο νὰ τοὺς λέγῃ).
— Ἐκείνη ἡ κόρη τοῦ Χρυσοῦ θυγάτηρ βασιλέως
ἠγάπα ἄλλον εὐγενῆν ὁκάποιον ἀπὸ χώραν·
ἡμεῖς ὡς ἀποσώσαμεν εἰς τὸ Ἀργυρὸν τὸ κάστρον
ἐδώκαμεν τὴν εἴδησιν Χρυσὸν τὸν βασιλέαν·
ἀκούει το ἡ θυγάτηρ του, θυμόνεται εἰς τοὺς λόγους,
καὶ λέγει τὸν πατέρα της οἱ δύο νὰ πολεμήσουν,
καὶ οἷος νικήσει εἰς τ' ἅρματα, νὰ τὸν ἐπάρῃ ἐκεῖνον·
κοντὸν ἐπολεμήσασιν, ἐνίκησεν ἐκεῖνος,
φέρνουν σκουτάριν στρογγυλὸν ἐπάνω τὸν καθίζουν
γαμπρὸν τὸν εὐφημήσασι Χρυσοῦ τοῦ βασιλέως.
— Τηροῦ καὶ ἐσὺ τὸ ἀφήγημα — Λέγει με — ναί, ἐγοικῶ το·
καὶ λέγε, μάννα, νὰ σωθῇς, λόγον μηδὲν μᾶς κρύψῃς,
καλὸν ἔν τὸ ἀφήγημα, λέγε μὴ τὸ ὀκνήσῃς.
(Ἡ γραῖα ἡ ταλαίπωρος τοὺς συντυχαίνει ταῦτα).
— Ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεύς, μαίνεται Βερδερῆχος,
καὶ μετὰ μηχανήματος καὶ μετὰ πανουργίας
τὴν κόρην ἐβουλήθηκε νὰ ἐπάρῃ νὰ μισεύσῃ·
κράζει με, συμβουλεύεται, λέγει με — τί νὰ ποίσω;
νικᾷ την τὴν καρδίαν μου ὁ πόθος τῆς ὡραίας,
καὶ ἂν ἤθελα θανατωθῇ, τὴν κόρην οὐδὲν ἀφήνω· —
λέγω των — σώπασε ἀπεδᾶ, καὶ νὰ σὲ δώσω τρόπον,
καὶ νά σε συμβουλεύσωμαι τὸ πῶς νὰ τὴν ἐπάργς.
Βλέπω βραδὺ 'ς τὸν οὐρανόν, ἀναρωτῶ τὸ φέγγος,
καὶ τ' ἄστρα ἐξακριβίζομαι, καὶ ἄκουσον τί με λέγει —
«Ὅτι ἂν θελήσῃ ὁ βασιλεὺς νὰ τὸ κατευοδώσῃ,
τὴν κόρην τὴν ὀλιγωρὴν χαρίσει του τὴν θέλω. —
— Ἄκουε ἐδῶ, ὦ φίλος μου — λέγει με — ναί, ἀκούω·
καὶ λέγε, μάννα, νὰ σωθῇς, λόγον μηδὲν μᾶς κρύψῃς,
καλὸν ἔνι τὸ ἀφήγημα, λέγε, μὴ τὸ ὀκνήσῃς.
(Πάλιν ἡ γραῖα ἡ ταλαίπωρος ἤρχισε νὰ τοὺς λέγῃ)·
— Κράζω βραδὺ τοὺς δαίμονας, χωρίζω τοὺς καλλίους,
ἀρχίζω συντυχαίνω τους νὰ μ' εἴπουν τὶ νὰ ποίσω·
καὶ εἰς ἀπ' ἐκείνους λέγει με — τοῦτον καὶ μόνον χάμε,

ἐγὼ νὰ γίνωμαι ἄλογον καὶ ἄλλος δακτυλίδιν,
καὶ ἄλλος καμῇλιν λόγου σου διὰ νὰ καβαλλικεύσῃς·
καὶ ἂς 'πάγουν εἰς τὴν χώραν των πάλιν ὁπόθεν ἦλθαν,
καὶ ἀντὶ ἐκείνων δαίμονας νὰ ἔχῃ εἰς συνοδιάν του,
νὰ τὸν παροφεκίσουνε εἰς τὴν ὑποταγήν σου·
καὶ ἐγὼ νὰ γένω ἄλογον, καὶ τὸ ἄλογον ἐκεῖνον
νὰ ἔνε εἰς τὴν πλάσιν ἔμμορφον καὶ εἰς τὸ περπάτημάν του,
νὰ δαῖζῃ ὡσὰν ὁ ποταμός, γοργὸν ὡς τὴν σαγίτταν·
καὶ ἄλλος [δαίμων] νὰ γίνεται πολύτιμον λιθάριν
αὐτόφυτον, αὐτοκόμματον νὰ ὁμοιάζῃ ὡς δακτυλίδιν,
καὶ ὁ βασιλεὺς νὰ ὀρεχθῇ τὸ χρῶμάν του ἀπαὶ τότε·
καὶ ἂς γένῃ ὡσὰν πραγματευτὴς καὶ ἂς τὸν παρατηρήσῃ
νὰ τὸν εὕρῃ εἰς κυνῆγίν του καὶ εἰς παραδιαβασμόν του·
καὶ ἂν τὸν ἰδῇ ὡς πραγματευτήν, θέλει τὸν ἐρωτήσει
τὸ τὶ ἔνε τὸ πραγματεύεται καὶ πόθεν ὑπαγαίνει.
— Τηροῦ καὶ ἐσὺ τὸ ἀφήγημα — Λέγει με — ἐγρικῶ το·
καὶ λέγε, μάννα, νὰ σωθῇς, λόγον μηδὲν μὲ κρύψῃς,
καλὸν ἔνε τὸ ἀφήγημαν, λέγε το μὴ ὀκνήσῃς. —
(Ἡ γραῖα ἡ ταλαίπωρος ταῦτα τοὺς συντυχαίνει).
— Λοιπόν, παιδιά μου, ἀκούετε . . καὶ ἀφοῦ τὴν ἐρωτήσῃ,
ἂς σύρῃ τότε τὸ ἄλογον καὶ ἂς δείξῃ τὸ λιθάριν,
ὡς ἴδῃ ἡ κόρη τὸ ἄλογον εὐθὺς νὰ τὸ ζητήσῃ·
καὶ ἂς τῆς τὸ στρώσουν παρευθὺς, καὶ ἂς τὸ καβαλλικεύσῃ·
ἐκεῖνος πάλε νὰ ὀρεχθῇ τοῦ λιθαριοῦ τὸ χρῶμαν,
ἐπάρει θέλει νὰ τὸ ἰδῇ, καὶ εἰς ἕναν του δακτύλιν
θέλει τὸ βάλειν ἤξευρε, καὶ ἅμα τὸ φορέσῃ,
εἰς γῆν νὰ πέσῃ ἐκ τ' ἄλογον, νεκρὸς ἀψυχωμένος·
καὶ ὀπίσω εἰς τὴν ἐξαίρετον ἂς κάτσῃ ὁ Βερδερῆχος,
βιτσέαν νὰ δώσῃ τὸ ἄλογον καὶ εἰς Αἴγυπτον νὰ φύγῃ.«
Εἰς μίαν ἡμέραν, φίλοι μου, καὶ εἰς νύκταν ἀκεραίαν
ὅλα τά ιου ἐσύντυχεν ὁ δαίμων, ἕκαμά τα·
γίνεται ὡσὰν πραγματευτὴς ἀπέκει ὁ Βερδερῆχος,
χρόνους ἐκαρτερήσαμεν, νομίζω νὰ ἦσαν δύο,
καιρὸν μὴ εὑροῦμεν ἔμνοστον, ὥραν ἐπιτηδείαν.
— Ἀκούεις ἐδῶ, ὦ φίλος μου; — λέγει με — ναί, ἀκούω,
καὶ λέγε, μάννα, νὰ σωθῇς, λόγον μηδὲν μᾶς κρύψῃς,

καλὸν ἔν' τὸ ἀφήγημα, λέγε μηδὲν ὀκνήσῃς.
(Πάλιν ἡ γραῖα ἡ ταλαίπωρος τοῦτα τοὺς συντυχαίνει).
— Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν δύο χρόνων, παιδιά μου,
ὁ Λύβιστρος ἐξέβηκεν καὶ ἡ κόρη ἐκ τὸ κυνῆγιν·
καβαλλικεύει ὁ βασιλεύς, καὶ ἀπέκει ὁ Βερδερῖχος
ἐμὲν ἐπάνω ἐκάθισεν εὐθὺς εἰς τὸ καμῆλιν·
συναπαντᾷ τὸν Λύβιστρον, πεζεύει ἐκ τ' ἄλογόν του,
ἔφθασεν, ἐπροσκύνησε, καὶ ἐκεῖνος τὸν ἐρώτα·
— εἰπέ μοι, τίς εἶσαι, ἄνθρωπε, καὶ πόθεν ὑπαγαίνεις;
Πάλιν ἀνταπεκρίθην του, παιδιά μου, ὁ Βερδερῖχος,
εἶπεν — ἐγὼ πραγματευτὴς εἶμαι ἀπὸ τὴν Βαβυλωνία
— καὶ τί ἔνε τὸ πραγματεύεσαι; λέγει τον πάλε ἐκεῖνος·
— μαργαριτάριν καὶ βλαττίν, χρυσάφιν καὶ λιθάριν
ἔχω πολλὰ παράξενον, καὶ δᾶον τῆς κεράς μου,
ὁποῦ οὐκ ἐφάνη εἰς τὴν γῆν ποτέ καλλιώτερός του. —
Εἶδεν ἡ κόρη τὸ φαρίν, ὠρέχθηκεν εἰς αὐτον,
ὁρίζει θέτουν σέλλαν της καὶ ἐκαβαλλίκευσέν το·
βάνει καὶ εἰς τὸ δακτύλιν του ὁ ρήγας τὸ λιθάριν,
καὶ παρευθὺς ἐκ τ' ἄλογον πίπτει ἀπαιθαμένος.
Τότε τῆς κόρης ὄπισθεν καθίζει ὁ Βερδερῖχος,
καὶ εἰς ἕναν ἡμερόνυχθον εἰς Αἴγυπτον ὑπῆγεν·
καὶ ὅταν ἀπεσώσαμεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἐτοῦτον,
ἐπαίρνει τὸ καμῆλίν μου καὶ μόνην μὲ ἀφίνει,
καὶ μὲ τὴν κόρην μόνος του περνᾷ εἰς γῆν Αἰγύπτου·
νὰ μὴ μνησθῇ δουλείας μου μηδὲ συνέργησίν μου!
Καὶ χρόνον ἕνα ἤμισυ ἔχω εἰς τὸ βράχος τοῦτο,
νὰ μυριοτσιγαρίζωμαι ζωῆς μου τὰς ἡμέρας,
βοτάνια νὰ ἔχω ἀντὶς τροφῆς τὰ ἀπὸ τὴν γῆν φυτρόνουν.
Ἀκούσατε, παιδία μου, τὸ τὶς εἶμαι καὶ πόθεν,
ἐμάθετε τὴν κάκωσιν τὴν πάσχω καὶ ὑπομένω.
Ἐδάρτε θέλω ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἐσεῖς νὰ μὲ ἀφηγῆστε
καὶ νά με ἀναδιδάξετε τὸ τίς καὶ πόθεν εἶστε·
καὶ ἂν τύχῃ ἀπὸ τοὺς πόνους σας νὰ μὲ εὑρῆτε συνεργόν σας,
καὶ ἀπὸ τὴν λύπην τίποτε νὰ σᾶς ἀνακουφίσω.
— Μάννα, τὸ τίνες εἴμεστε καὶ πόθεν [ἐρχομέστε]
καὶ πόθεν ὑπαγαίνωμεν, λέγω την, σώπασέ το·

τοῦτον σὲ λέγω μοναχόν, ἂν δύνασαι νὰ ποίσῃς
τρόπον καὶ στράταν τίποτες νὰ πάρωμε τὴν κόρην,
ζωὴν σου σὲ χαρίζομεν καὶ χρήματα ὅσα θέλεις,
καὶ μετὰ μᾶς, ἡ μάννα μας, νὰ ἔλθῃς εἰς τὰ ἐδικά μας·
εἰ δὲ καὶ μόνον γνώριζε, βαβαιώθησαι ἀπὸ ἐμέναν,
εἴ τι καλὸν καὶ ἐνήδονον ἐσὲν τὸ θέλω ποίσει. —
— Καὶ μὴ ἐκ τὴν χώραν, ἄνθρωπε, ἐγίνου τοῦ Λυβίστρου,
καὶ ἦλθες εἰς ἀναζήτησιν τῆς κόρης τῆς Ροδάμνης;
— ἐτοῦτος ἔνι, ὁ Λύβιστρος! ἐλάλησα τὴν γραῖαν,
τὸν ἐκατετυράννησεν ὁ πόθος τῆς μαγείας·
καὶ ἂν οὐ πιστεύῃς, μάννα μου, ἰδὲς τὸ δακτυλίδιν
τὸ ἐνέκρωσε τὸν Λύβιστρον, τὸ εἶχεν ὁ Βερδερῖχος. —
Καὶ ἐβγάνει εὐθὺς καὶ δείχνει το τῆς γραίας τὸ δακτυλίδιν,
βλέπει το, ἀπεικάζει το, γνωρίζει τίνος ἔνε,
καὶ ἀπό τότε ἤρξατο [νὰ κλαίῃ, νὰ θρηνᾶται],
νὰ πίπτῃ εἰς τὰ ποδαριά μας, νὰ κλαίῃ καὶ νὰ μᾶς λέγῃ:
— μὴ ἀποθάνω ἡ ταπεινή, νὰ ποίσω τὸ ποθεῖτε. —
Καὶ ὡς ἤρξατο τοῦ νὰ θρηνῇ, λέγω την — μὴ λυπῆσαι,
κάθησαι ποῖσαι τίποτες νὰ ἐπάρωμεν τὴν κόρην,
ζωὴν σου σὲ χαρίζομεν καὶ πράγματα ὅσα θέλεις.
— Ἀπόψε μὲ ἀναμένετε, νὰ ἰδῶ νὰ ἀστρονομήσω,
νὰ μάθω τὸ τὶ ἐγίνετον, παιδιά μου, εἰς τὴν Ροδάμνην,
καὶ νὰ σᾶς δώσω μηχανὴν καὶ μέθοδον καὶ στράταν,
καὶ νὰ σᾶς συμβουλεύσωμαι τὸ πῶς νὰ τὴν ἰδῆτε,
καὶ πῶς νὰ τὴν ἐπάρετε νὰ σᾶς οἰκονομήσω.
— Ποῦ, μάννα [μας], νὰ μείνωμεν; τὴν λέγουν — ἑρμήνευσέ μας.
— Μείνετε εἰς τὸ καλόβιν μου, πλὴν παραγγέλω σᾶς το,
ὅταν ἀκούετε φωνάς, μὴ ἐβγῆτε νὰ ἰδῆτε
τὸ τίνες ἔνε ὁποῦ ὁμιλοῦν καὶ τί ἔνε τὸ βαστάζουν.
Εἰπά τον — ξένε Λύβιστρε, τίποτε μὴ λυπᾶσαι,
καὶ ὅσα ἐκακοπάθισες τοὺς παραπάνω χρόνους
ἐδᾶ ἀπαὶ τώρα ἐπέτυχες τὸ τέλος τῆς ὀδύνης·
ἐπαίρνει τὰς πικρίας της ἡ τύχη ἀπὸ ἐσέναν,
τοῦ χρόνου τὸ ἀποκύλισμαν ἀφίκετο ἀπαὶ τώρα·
καὶ εἴ τι κακὸν ἂν πάθωμεν, ἂς μείνωμεν ἀπόψε. —
Ἐσέβημεν, ἐμείναμεν ὁποῦ 'μενεν ἡ γραῖα·

καὶ πρὸς τὸ μεσονύκτιον ἐκείνης τῆς ἑσπέρας
ἀκούομεν ὄχλησιν πολλὴν ἔξω τοῦ καλυβίου,
φωνὰς ἀπανεγνώρισταις, γλώσσας νὰ συντυχαίνουν.
Εἰς πόσην ἀπεσέβηκε περίοδον ὁ νοῦς μας
καὶ εἰς πόσον φόβου ἐνέπεσε πέλαγος ἡ ψυχή μας
οὐκ ἠμπορῶ νά σου τὰ εἰπῶ, Μυρτάνη δέσποινά μου,
καὶ ἀφήνω το· καὶ λέγω το, παρέδραμεν ἡ νύκτα,
ἦλθεν ἡ γραῖα τὴν αὐγὴν καὶ λέγει μας — κοιμᾶστε!
ἐγείρεσθε, μὴ θλίβεσθε, χαίρεσθε ἀπαὶ τώρα,
ἡ κόρη κόπτεται διὰ ἐσᾶς καὶ ἐσεῖς ἀμεριμνεῖτε·
τῆς κόρης διὰ τὸν Λύβιστρον τὰ θάκρυα πάντα τρέχουν,
καὶ αὐτὸς θωρῶ ὅτι ἀνώδυνα καὶ ἀμέριμνα κοιμᾶται·
ἡ κόρη χρόνους τέσσαρες τὴν προθεσμίαν ἐποῖκεν
νὰ γένῃ ξενοδόχισσα, μὴ τίποτες νὰ μάθῃ,
καὶ ἐσεῖς ἀκόμη κάθεσθε; σύντομα περιπατεῖτε! —
Σύντομα ἐσηκώθημεν, τὴν γραῖαν καλοκρατοῦμεν
— μάννα μας, τὴν ἐλέγαμεν, συμπαρηγόρησέ μας.
— Τούτην τὴν νύκταν, εἰπέν μας, ὅλην ἀστρονομούμουν,
τοὺς δαίμονας ἠρώτησα καὶ ἀκριβολόγησά τους,
νὰ μάθω ἂν ἔναι δυνατόν, νὰ ἐπάρετε τὴν κόρην,
καὶ ἡ κόρη τί νὰ πολεμῇ καὶ ποῦ νὰ κατουνεύῃ·
καὶ εἰπάν μου ὅτι ἕνε δυνατὸν ἐκεῖνος νὰ τὴν ἐπάρῃ
καὶ νὰ τὴν ἔχῃ ὁ Λύβιστρος ὁμπροστινός της ἄνδρας·
καὶ διὰ ἐκεῖνον ἔποικα τούτην τὴν συμφωνίαν,
νὰ γένῃ ξενοδόχισσα τέσσαρους χρόνους μόνον·
καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τῶν τόσων
νὰ καταιβῇ εἰς θάλασσαν καὶ αὐτὴ τοῦ Βερδερίχου,
καὶ τὸ ξενοδοχεῖόν της καινούργιων νὰ τὸ ποίσῃ,
νὰ ἔχῃ σιμά του καὶ λουτρὸν νὰ λούωνται οἱ ξένοι,
καὶ νά τε τοῦτα τὰ ἄλογα καβαλλικεύσετέ τα·
περάσετε τὴν θάλασσαν καὶ οἷον εὑρῆτε πρῶτον
ἐκεῖνον ἐρωτήσετε καὶ νὰ σᾶς ἑρμηνεύσῃ·
πλὴν πρῶτον ἄμε, Κλειτοβέ, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον,
ὦ ξενοδόχε, φώναξε, καὶ θέλει ἐβγῆν ἡ κόρη,
καὶ θέλει σὲ βιάζει — πέζευσαι, μονὴ ἔνε καὶ μεῖνε —
νὰ τῆς εἰπῇς τὰ ἔπαθες, τὰ εἶδες εἰς τὸν κόσμον·

καὶ ἀφότου ἀλληλογνώριστος γίνεσαι μὲ τὴν κόρην,
εἰπέ της νὰ ἔχῃ ἕτοιμον τὸν δᾶον νὰ τὸν ἐπάρῃ
ὁπού ἐκ τὸ Ἀργυρόκαστρον ἐπῆρε καὶ ἤφερέ σε. —
Καὶ τοὺς μὲν λόγους ἤκουσα τῆς κακομάγου γραίας,
παρεδεξάμην τὴν βουλήν, τῆς συμβουλῆς τὸν λόγον·
εἰς δὲ τὸν νοῦν μου λογισμὸς ἀπέτρεχε καὶ φόβος
μήπως ἀπὸ τοῦ φόβου της μᾶς τὰ διηγᾶται ἡ γραῖα,
καὶ ἔκαμε μάγια τίποτες, θέλει νὰ μᾶς ποντίσῃ.
Καὶ πάλιν τὴν ἐρώτησα τὴν γραίαν μὲ καλωσύνην,
καὶ ἐκείνη πάλιν μοῦ ὤμοσεν ὅρκους καλὰ χιλίους·
— οὐδὲν σᾶς λέγω, ψώματα, παιδιά μου, μὴ φοβῆσθε.
Τί τὸ λοιπὸν ἐγίνετον; ἀλήθευεν ἡ γραῖα·
στρέφομαι πρὸς τὸν Λύβιστρον, βλέπω τον, στέκει ὡς ξύλον,
ἐθορυβεῖτον κατὰ νοῦν, εἰδά τον ἐκ τὸ σχῆμα,
εἶχεν μεγάλην ταραχὴν καὶ φόβον ἡ ψυχή του·
λέγω τον — τί προσδέρεσαι, τί σὲ κλονίζει ὁ φόβος,
τί σὲ κρατεῖ ὁ λογισμὸς ὁ τῆς ἀποτυχίας,
τί σὲ ταράσσει κίνδυνος ὁ τῆς ἀνελπιστίας,
τί τὸν σὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν θόρυβος ἔχει μάγας;
χάρισε εἰς τὸ ἀψευδές, Λύβιστρε, τοῦ ἐρώτου,
ἔλπιζε εἰς λόγους, Λύβιστρε, τοὺς σὲ εἶπεν ὁ προγνώστης·
ἐὰν οὐκ ἦσαν ἀληθὲς τὰ σὲ εἶπεν ἐξυστέρου,
ἄφες καὶ τὸ παρέμπροσθεν πρᾶγμα, μηδὲν πιστεύῃς·
εἰ δ' ἴσως τὴν καρδίαν σου φόβος τὴν ἔχει μάγας,
καὶ τῆς θαλάσσης τὸ ἀπέραμα δειλιᾷς νὰ τὸ περάσῃς,
γίνομαι πρόβοδος ἐγὼ πρῶτος νὰ τὸ περάσω,
πρῶτος ἐγὼ τὴν θάλασσαν, θαρρῶ εἰς τῆς γραίας τοὺς λόγους·
καὶ εἰ μὲν καιρὸς κακὸς μὲ εὑρῇ καὶ ποντιστῶ διὰ ἐσέναν,
οὕτως ἁρμόζει, φίλε μου, πληροφορήθησέ το
τὰ πάσχουν διὰ τοὺς φίλους τους οἱ κατὰ ἀλήθειαν φίλοι·
εἰ δὲ περάσω θάλασσαν, τὴν στερεὰν πατήσω,
'σέβα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ σύ, ὡσὰν θωρεῖς καὶ ἐμέναν
ἄφοβος, ἀνεννοίαστος, δίχως ἀναμελείας.
Εὐθὺς μετασελλίζομεν εἰς τὰ ἄλογα τῆς γραίας,
τὴν στράταν ἐκρατήσαμεν τῆς παραθαλασσίας,
ὀλίγον ἀπεξέβημεν τῆς γραίας τὸ καλύβιν,

εἰς χεῖλος κατηντήσαμεν οἱ δύο τῆς θαλάσσης·
στρέφομαι, λέγω, — Λύβιστρε, τί στήκομεν ἀπάρτι;
ἠβραμεν ἐπιτήδειον τόπον μηδὲν ἀργοῦμεν.
Λύβιστρος οὐκ ἠθέλ[η]σεν ὀπίσω νἀπομείνῃ,
ἔλεγε — νἄλθω μετὰ ἐσὲν καὶ εἴ τι συμβῇ εἰς ἐσέναν,
ἂς ἔνε τοῦτο καὶ εἰς ἐμέ, φίλε μου Κλειτοβέ μου·
πολλὰ ἐκακοπάθησες, ὦ φίλος μου, διὰ ἐμέναν,
πολλαῖς ἀνάγκαις ἔπαθες διὰ τὴν ἐμὴν ἀγάπην,
καὶ ἀρκοῦν ἐκεῖνα τὰ ἔπαθες, θέλω καὶ ἐγὼ νὰ πάθω. —
Ὡς εἶδεν ἀμετάθετον τὴν γνώμην μου εἰς τοῦτο,
κρατεῖ με, περιπλέκει με, μυριοκαταφιλεῖ με·
καὶ ἐγὼ ἀντιπεριπλέκω τον, μυριοκαταφιλῶ τον,
καὶ εἴχαμεν θρῆνον ἄπειρον διὰ τὴν ἀποχωρισάν μας.
Ἐσέβηκα τὴν θάλασσαν, βιτσόνω τον τὸν βᾶον,
καὶ ὥς που νὰ στρέψῃς ὀφθαλμὸν ἐπάτησα τὸν ἄμμον,
τὸν ἄμμον τὸν ἀντίπερον τοῦ καλυβίου τῆς γραίας·
καὶ οὐκ ἔχω τί νὰ σᾶς εἰπῶ διὰ τὸ ἄλογον ἐκεῖνον,
τὸ πῶς ἐπεριπάτησα τὴν θάλασσαν τρομάσσω·
τοῦτο καὶ μόνον ἤξευρε, μηδὲν τὸ ἀπιστήσῃς,
ἐκάθομουν εἰς τὴν σέλλαν μου καὶ ἐπέτομουν εἰς τὰ νέφη.
Ἐξέβηκα τὴν θάλασσαν, ἐπάτησα τὸν ἄμμον,
ἀνέβην, ἐκατέβηκα νὰ ἰδῶ ἂν οὐκ ἐκομπώθην
ἐκ τ' ἄλογον τὸ μ' ἔδωκεν ἡ μάγισσα ἡ γραῖα·
καὶ ὡς εἶδα ὅτι τὴν θάλασσαν ἐπ' ἀληθείας ἐξέβην,
καὶ τὴν στερῆαν περιπατῶ δίχως ἀναμελείας,
γέρνω θωρῶ τὸν Λύβιστρον ἐπέρασε καὶ ἐκεῖνος,
ἦλθεν κοντά, νὰ σᾶς εἰπῶ, καὶ ἐκεῖνος εἰς ἐμέναν,
ἐξέβηκεν τὴν θάλασσαν, ἦλθεν εἰς τὴν στεραίαν·
στράταν ἐπεριεπατήσαμεν ἡμέραν ἀκεραίαν,
νὰ συντυχαίνωμεν ὁμοῦ λόγους καὶ συντυχίας,
τῆς γραίας τὸ κατευόδωμιαν, τὸν πόρον τῆς θαλάσσης,
τ' ἄλογα τὰ μᾶς ἔδωκεν ἡ μάγισσα ἡ γραῖα.
Συναπαντᾶμε ἄνθρωπον ἀργὰ πρὸς τὴν ἑσπέραν,
σιμόνω, χαιρετίζω τον, ἀρχίζω ἀναρωτῶ τον
ἂν ἔνε πούπετε μονὴ νὰ μείνωμεν οἱ ξένοι·
ἐκεῖνος ἑρμηνεύει μας, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον·

καὶ λέγω τὸν τὸν Λύβιστρου — τὶ στέκομεν ἀπάρτι;
ποῦ νἀπομείνῃς, λέγω τον, ποῦ νὰ μὲ καρτερήσῃς; —
Ἦτον ὁμπρός μας ποταμός, [ποτάμιν μετὰ δένδρων],
εἶχεν λιβάδιν θαλερόν ποικιλοξανθισμένον·
λέγω τον γοῦν τὸν φίλον μου — Λύβιστρε, ἐδῶ καρτέρει.
Κρατεῖ, περιλαμπάνει με, μυριοκαταφιλεῖ με,
εἶπε — καλὸς ὁ φίλος μου, τὸ παρηγόρημά μου,
ὁ κατὰ ἀλήθειαν ἄνθρωπος, ὁ κατὰ ἀλήθειαν φίλος,
ὁποῦ ἐγνωρίζεις καὶ πονεῖς τοῦ φίλου σου τοὺς πόνους·
καὶ διὰ ἐγνωριμότητα, φιλίαν τὴν ἐδικήν μου,
ἔπαρε τὸ μαγκνάδιν μου, βάστα το ἀπὸ ἐμέναν,
ἐκεῖνον τὸ μὲ ἐπέτασεν ἡ κόρη ἀπαὶ τὸ κάστρον
ὁπόταν ἐπολέμησα δι' αὐτὴ τὸν Βερθερῖχον.
Ἐπῆρα τὸ μαγκνάδιν του καὶ ἀπεχαιρέτησά τον,
καὶ ἐγὼ τὴν στράταν νὰ κρατῶ τὴν τοῦ ξενοδογείου·
καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ὅλης τῆς ἡμέρας,
ἔφθασα, ἐπλησίασα πρὸς τὴν ξενοδοχίτσαν·
ἀπὸξωθεν ἐφώναξα, ἐλάλησα μεγάλως·
— ὦ ξενοδόχε ἄνθρωπε, ἔνε μονὴ νὰ μείνω;
Ἀκούει με ἡ παράξενος, ἐβγαίνει καὶ λαλεῖ με,
— φώναζε ξενοδόχισσα, μὴ λέγῃς ξενοδόχον.
οὐκ ἔχει ἡ ξενοδόχισσα, ξένε μου, νοικοκύρην,
ξένη ἔνε ἡ ξενοδόχισσα, ξένε μου, ἀπὸ τὸν τόπον,
καὶ ἀπὸ τὴν χώραν τὴν θωρεῖς καὶ ἐκ τὸ ξενοδοχεῖον·
οὐκ ἔνι πούπετα ἄνθρωπος διὰ παρηγόρημάν της,
πολλὰ ἔνι ξένη ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ἀπὸ τὴν χώραν τούτην,
ἡ μοῖρά της τὴν ἤφερεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον·
χρόνους ὁ ξενοδόχος της τώρα τὴν λείπει δύο,
νεκρὸς εἰς ἄλλον οὐρανόν, εἰς ἄλλην γῆν καὶ χώραν·
καὶ πέζευσε, ξενούτσικο, ἔνε μονὴ νὰ μείνῃς,
ἔνε τοῦ μαύρου σου ταγή, ἔνε τοῦ μαύρου σταῦλος,
ἔν' καὶ λουτρὸ διὰ νὰ λουσθῇς· πλὴν θέλω σε ἐξορκίσει
νὰ κάτσῃς νὰ μὲ 'φγηθῇς καὶ νά με ἀναδιδάξῃς
τὰ ἔπαθες, τὰ ἤκουσες, τὰ εἶδες εἰς τὸν κόσμον.
Καὶ κατὰ λόγον ἕναν της καὶ κατὰ συντυχιάν της
ἐστέναζε καὶ ἐκόπτετον ὁ νοῦς της ἔκ τοὺς πόνους·

ἐτρέχασι τὰ δάκρυά της ὡς τρέχει τὸ ποτάμιν,
ὠλιγοθύμειν, ἔπεπτεν εἰς γῆν ἀπαιθαμένη.
Εἶδά την πῶς ἐστέναξε καὶ συνεπόνεσά την,
εἶδά την πῶς ἐθλίβετον καὶ συνεπάσχισά την,
καὶ λέγω τὴν ξενοδόχισσα — καλῶς σὲ ηὗρηκα, κυρά μου,
καὶ τὰ εἶδα καὶ τὰ ἐπάσχισα καὶ τὰ ἔπαθα εἰς τὸν κόσμον
ὅλα νὰ σὲ ἀφηγήσωμαι, πρᾶγμα νὰ μή σε κρύψω.
Πεζεύω ἀπὸ τὴν σέλλαν μου καὶ δένω τὸ ἄλογόν μου,
καὶ λέγει με ἡ ξενοδόχισσα — πρᾶγμα μηδὲν φροντίσῃς,
ἔνε τοῦ μαύρου σου ταγή, ἔνε μονὴ νὰ μείνῃς.
Κρεμνᾷ καὶ τὸ σκουτάριν μου, κρεμνᾷ καὶ τ' ἅρματά μου,
λέγει με ἡ ξενοδόχισσα — κάθησε νὰ δειπνήσῃς.
Ἐκάθησα καὶ ἐδείπνησα, καὶ λέγει με ἀπαὶ τότε
— λέγε με, ξένε, ἀπὸ τοῦ νῦν τὰ ἔπαθες εἰς τὸν κόσμον,
τὰ εἶδες καὶ τὰ ἤκουσες ὅλα ἀφηγήσου μέ τα.
— Λοιπόν, ἡ ξενοδόχισσα, ἂν θέλῃς νὰ τὰς μάθῃς
τὰς ἐδικάς μου συμφορὰς τὰς ἀνυπομονήτους,
τὰς ἤκουσα, τὰς ἔπαθα, τὰς εἶδα εἰς τὸν κόσμον,
πρῶτον ἐσὺ ἀφηγήσου με τὸ πῶς εὑρέθης ὧδε,
πατρίδος, γένους ποταποῦ καὶ χώρας ἀπὸ ποίας,
διότι τὸ ξενοχάραγον τὸ σχῆμά σου τὸ βλέπω
πολλὰ ἔνε ξενοχάραγον ὡς πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους. —
Τότε ἡ ξενοδόχισσα ἤρξατο νὰ μὲ λέγῃ·
— γνώριζε, ξένε, ἀπὸ τοῦ νῦν ἔχω χρόνους κἂν δύο,
ἀνθρώπους ἐξενοδόχησα, τὸ πόσους οὐκ ἠξεύρω,
καὶ οὐκ εἶπα ποτὲ ἄνθρωπον τὸ πόθεν ἐγενόμην·
καὶ ἐπεὶ ἐσὺ μὲ τὸ ἀπαιτεῖς καὶ θέλεις νὰ τὸ μάθῃς,
κάθησε, ξένε, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἄκουσε πόθεν εἶμαι,
καὶ χώρας ποίας ποταπῆς καὶ πῶς εὑρέθην ὧδε·
πατρίς μου τὸ Ἀργυρόκαστρον γέγονεν ἠξευρέ το,
πατήρ μου πάλιν ὁ Χρυσὸς τοῦ κάστρου βασιλέας,
μητέραν εἶχα εὐγενὴν ὀνόματος Εὐνοστίαν·
μόνην ἐμὲ τοῦ στέμματος εἶχασι κληρονόμον
τοῦ στέμματος, τῆς δόξης τους καὶ τῆς λαμπρότητός των·
— Λέγε με, ξενοδόχισσα, λέγε με, νὰ σὲ λέγω.
— Ἄκουσε, ξένε, τὰ ἔπαθα καὶ ἄρτι συμπόνεσέ με·

ἀνετρεφόμην εἰς χαράν, ἔζουν εἰς ἀθλιψίαν,
εἴ τι ποτὲ καὶ ἐνήδονον ποτὲ νὰ μή με λείπῃ·
ἐρωτικὴν ἐνθύμησιν ποτὲ οὐκ ἐνθυμήθην,
πόθου φροντίδα τὴν ἐμὴν οὐκ ἔθλιψε καρδίαν,
ἀνύμνησις οὐκ ἔθλιψεν ἀγάπης τὴν ψυχήν μου,
τῆς ἀσχολήσεως πειρασμὸς οὐκ ἔδειρε τὸν νοῦν μου·
καὶ ὀκάποιος ἄλλος εὐγενὴς ἄνθρωπος ἀπὸ χώραν,
τοπάρχης πλούσιος, φοβερός, ῥήγας τῆς γῆς Λιβάνδρου,
ὄνομαν εἶχε Λύβιστρος, παράξενος εἰς πλάσιν,
νέος πολλὰ καλόκοπος, μέγας εἰς τὴν ἀνδρείαν,
διὰ πόθου τὸν ἐφάντασεν ἐμὸν ὁ Ἐρωτοκράτωρ,
δι' ἀγάπην μου τὸν ἔφλεξεν ἡ φλόγα τῆς ἀγάπης,
διὰ τὴν ἐμὴν ἀσχόλησιν ἔπαθεν ἡ ψυχή του,
ὁ νοῦς μου διὰ τὸν ἔρωταν τὸν ἐδικόν του ἐθλίβην.
— Λέγε με, ξενοδόχισσα, λέγε μοι νὰ σὲ λέγω,
— Ἄκουσε, ξένε, τὰ ἔπαθα καὶ ἄρτι συμπόνεσέ με·
ἔφηκεν χώραν καὶ γονεῖς, στέμμαν του, συγγενεῖς του,
πλοῦτον, ὑπερηφάνειαν, δόξαν, λαμπρότητάν του,
γονεῖς του ἐπαραιτήσατο ὁδιὰ τὴν ἐμὴν ἀγάπην·
'ξέβην ἀπὸ τὴν χώραν του καὶ ἀπὸ τὰ γονικά του,
νὰ ἀναζητᾷ τὴν χώραν μου, ξένε μου, νὰ τὴν εὕρῃ·
δίχρονον ἐπερπάτησε, πολλὰς πικρίας ὑπέστην,
καὶ ὀκάποτε ἠῦρε τὸ ἤθελε μετὰ πολλὰς ὀδύνας.
— Λέγε με, ξενοδόχισσα, λέγε με νὰ σοῦ λέγω.
— Ἄκουσε, ξένε, τὰ ἔπαθα καὶ ἄρτι συμπόνεσέ με.
Χρόνον προσεκαρτέρησε πάλε εἰς τὸν ἔρωτά μου
ἕως οὗ νὰ ἔλθω εἰς θέλημαν, ξένε μου, τὸ ἐδικόν του,
τί τὸ λοιπὸν ἐγίνετον ἄκουσε νὰ τὸ μάθῃς.
Ὁ ἐμὸς πατὴρ ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς Ἀργυροκάστρου
τὸν τῆς Αἰγύπτου ἐμήνυσε, ξένε μου, βασιλέαν
νὰ ἔλθῃ εἰς χώραν τὴν ἐμὴν ἄνδρα νὰ μὲ τὸν δώσῃ·
μετὰ καιροῦ παραδρομὴν ἦλθεν ὁ Βερδερῖχος,
ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα μου καὶ εἰς τὴν ἐμὴν τὴν χώραν,
ἔθεσε τὴν κατούναν του ἔξωθεν τοῦ Ἀργυροκάστρου·
εἴδησιν δίδουν τὸν ἐμόν, ξένε μου, τὸν πατέραν,
ἐκεῖνος ἀντεμήνυσε πάλε τὸν Βερδερῖχον,

κοντοσυνεβιβάστησαν εἰς τὴν συμπεθερίαν·
ἐγὼ δὲ πάλιν τὴν βουλὴν ἔμαθα τοῦ πατρός μου
καὶ πρὸς τὰς συμβιβάσεις του ποσῶς οὐ συγκατέβην.
— Λέγε μοι, ξενοδόχισσα, λέγε μοι νὰ σοῦ λέγω.
— Ἄκουσε, ξένε, τὰ ἔπαθα νὰ μετὰ συμπονέσῃς.
Ἔμαθε τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης ὁ πατήρ μου,
καὶ μετὰ πόθου λέγει με — τί θέλεις, ἡ Ροδάμνη;
ἐγὼ δὲ πάλιν δουλικῶς ἀνταποκρίνομαί των·
»πατήρ μου, μέγα βασιλεὺς τῆς γῆς Ἀργυροκάστρου,
πόθος ἐκατεκράτησεν ἀγόρου τὴν ψυχήν μου,
ἔρωτας μὲ ἐσέβηκεν ἀγάπης καὶ κρατεῖ με·
ἄνθρωπος μέγας εὐγενής, ῥήγας τῆς γῆς Λιβάνδρου,
δίχρονον ἐπερπάτησε διὰ τὴν ἐμὴν ἀγάπην,
καὶ ἦλθεν εἰς ἀναζήτησιν μόνος τὴν ἐδικήν μου,
χρόνον προσεκαρτέρησε πάλε εἰς τὸν ἔρωτάν μου,
ἀπεδουλώθην εἰς αὐτὸν καὶ συνεπόνεσά των·
πρᾶγμα σὲ λέγω τὸ δοκῶ καὶ ἐσὺ νὰ τὸ θελήσῃς,
ἂς γένῃ ῥέντα τῶν πεζῶν καὶ τῶν καβαλλαρίων,
οἱ συγγενεῖς σου μετὰ ἐσὲν ὅλοι ἂς καβαλλικεύσουν,
καὶ δῆθεν παραδιαβασμοῦ, πατήρ μου, τοῦ ἐδικοῦ σου,
εἰς πρὸς τὸν ἄλλον ὅρισαι καὶ ἂς δώσουν κονταραίας·
καὶ ἀφοῦ περιδιαβάσουσιν ὀμπρὸς οἱ ἐδικοί σου,
ἐγὼ νὰ εἰπῶ τὸν Λύβιστρον καὶ σὺ τὸν Βερδερῖχον
τοῦ νὰ καβαλλικεύσωσι νὰ δώσουν κονταραίας,
καὶ οἷος νικήσει εἰς τ' ἄρματα νὰ τὸν ἐπάρῳ ἐκεῖνον.«
Ἐπά των τὸν πατέρα μου καὶ συνεθέκτηκέ το,
κοντὸν ἐπολεμήσασιν, ἐνίκησεν ἐκεῖνος,
ἐνίκησε νίκην φοβεράν, πολλὰ ἦτον ἀνδρειωμένος·
ἐξέβην ὁ κατάλογος καὶ ἡ φήμη τοῦ Λυβίστρου,
ἀνευφημίσθην βασιλεὺς εἰς τὴν ἐμὴν τὴν χώραν,
ἄνδρας ἐμὸς κηρύττεται τῆς γῆς Ἀργυροκάστρου·
γαμβρὸς ἀναγορεύεται Χρυσοῦ τοῦ βασιλέως·
στέφεται καὶ δοξάζεται, τιμᾶται παρὰ πάντων,
καὶ βασιλεὺς κηρύττεται τῆς γῆς Ἀργυροκάστρου·
δίχρονον ἐπληρώσαμεν μετὰ χαρᾶς οἱ δύο,
ἐζοῦμεν εἰς τὰς χάριτας τοῦ παραξένου κάστρου

καὶ ἐτρυφοῦμεν τὰ καλὰ καὶ τὰς γλυκύτητάς του.
— Λέγε με, ξενοδόχισσα, λέγε με νὰ σοῦ λέγω.
— Ἄκουσε, ξένε, τὰ ἔπαθα καὶ ἄρτι συμπόνεσαί τα·
τί τὸ λοιπὸν ἐγίνετο, παιδίων μου, ἄκουσέ το·
ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς ὁ μέγας Βερδερῖχος,
ἀφότου τὸν ἀπόδειρε καὶ ἐντράπη καὶ ἐνικήθη
καὶ ἤκουσεν ὅτι ὁ Λύβιστρος ἄνδρας μου ἀνευφημίσθην,
ἀπὸ ἐντροπῆς του μαίνεται καὶ ἄλλην μανίαν μεγάλην,
τὸ δίχρονον ὁποῦ ἐδιάβαζεν ὁ Λύβιστρος μετά μου,
ἐκεῖνος ἐκαθέζετον πάντοτε καὶ ἐκαρτέρει
τὴν ἁρπαγὴν νὰ οἰκοδομῇ πάντα τὴν ἐδικήν μου.
— Λέγε με, ξενοδόχισσα, λέγε με νὰ σοῦ λέγω.
— Ἄκουσε, ξένε, τὰ ἔπαθα καὶ ἄρτι συμπόνεσαί τα.
Παρέδραμε τὸ δίχρονον δίχα τινὸς ὀδύνης,
καὶ μίαν ἡμέραν ἔδοξε τὸν Λύβιστρον καὶ ἐμέναν
τοῦ νὰ καβαλλικεύσωμεν νὰ ἐβγοῦμεν εἰς κυνῆγιν
τάχατε εἰς παρηγόρημαν καὶ εἰς περιδιαβασμόν μας·
ἤμεστεν ὁλομόναχοι, καὶ τὰ παιδόπουλά μας
εἰς ἄλλον παρατρέχουσι μέρος νὰ κυνηγήσουν·
μίλλιν οὐ παρεξέβημεν ἔξω ἀπὰ τὸ κάστρον,
πραγματευτὴν ηὑρίσκομεν τοῦτον τὸν Βερδερῖχον
καὶ γραῖαν γυναῖκα, φίλε μου, νὰ κάθεται εἰς καμῆλιν·
βλέπει τον τοῦτον ὁ βασιλεύς, στέκει καὶ ἀναρωτᾷ τον
— τίς εἶσαι [πόθεν], ἄνθρωπε, καὶ πόθεν ὑπαγαίνεις;
Εἶπεν — ἐγὼ πραγματευτὴς εἶμαι ἀπὸ τὴν Βαβυλωνίαν·
— καὶ τί ἔν' τὸ πραγματεύεσαι; πάλιν ἠρώτησέ τον.
Ἐκεῖνος ἀπεκρίθην του — χρυσάφιν καὶ λιθάριν,
μαργαριτάριν καὶ βλαττίν, καὶ εἴ τι καλὸν ἂν θέλῃς.
Εἶχεν καὶ δᾶον παράξενον, ξένε μου, καὶ ἔδειξέ τον,
βλέπω τὸν δᾶον παράξενον, ὠρέκτηκα εἰς αὐτον,
ὁρίζω βάνουν σέλλα μου, καὶ 'καβαλλίκευσά το.
Εἶχε λιθάριν ὁ ἄνθρωπος, ξένε μου, ὁ Βερδερῖχος
αὐτάφυτον, αὐτοκάμωτον νὰ ὁμοιάζῃ δακτυλίδι,
ἐβγαίνει το ἐκ τὸν κόρφον του, τὸν Λύβιστρον τὸ δείχνει,
ἐπαίρνει καὶ φοραίνει το καὶ εὐθὺς ἀπενεκρώθην·

2897. πίλην

καὶ τὸ ἰδεῖν τὸν Λύβιστρον νεκρὸν ὁ Βερδερῖχος,
ὀπίσω μου καθέζεται, βιτσόνει τον τὸν δᾶον,
καὶ εἰς μίαν ἡμέραν, φίλε μου, καὶ εἰς νύκταν ἀκεραίαν
εἰς Αἴγυπτον ἐφθάσαμεν, τὸ πῶς οὐκ ἐγνωρίζω·
τοῦτον καὶ μόνον ἤξευρε, νὰ κάθωμαι εἰς τὴν σέλλαν,
καὶ νὰ πετῶ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς νέφη νὰ διαβαίνω·
καὶ ὅταν ἀπεσώσαμεν εἰς βράχος τῆς θαλάσσης,
ὁ Βερδερῖχος μετὰ μὲν καὶ ἡ γραῖα μὲ τὸ καμῆλιν,
ἐπῆρεν τὸ καμῆλίν του, καὶ μόνην τὴν ἀφῆκεν
ἐκεῖ εἰς τὸν ἐρημότοπον καὶ εἰς τὰ θαλασσοβράχια,
νὰ μὴ μνησθῇ δουλείαν της μηδὲ συνέργησίν της.
— Λέγε με, ξενοδόχισσα, λέγε μου, νὰ σοῦ λέγω.
— Ἄκουσε, ξένε, τὰ ἔπαθα καὶ ἄρτι συμπόνεσέ με·
ἐπαίρνει τὸ καμῆλίν της τῆς γραίας ὁ Βερδερῖχος,
καὶ ἀφῆκέν την νὰ κάθεται μόνη της εἰς τὸ βράχος,
νὰ κόπτεται καὶ νὰ θρηνῇ ἡ ἄτυχος ἡ γραῖα·
καὶ ἐμέναν πάλιν μετ' αὐτὴν ἐπαίρνει καὶ παγαίνει·
εἰς χεῖλος κατηντήσαμεν ἐκείνης τῆς θαλάσσης,
στήκομεν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγει με — μὴ λυπᾶσαι,
δέσποινα θέλεις ἀκουσθῇ γῆς τῆς Αἰγύπτου πάσης,
πολλῶν πραγμάτων δέσποινα σὲ θέλω καταστήσει,
χώρας μεγάλης δέσποιναν σὲ θέλω ἀνακηρύξει,
καὶ νά σε προσκυνήσουσιν ἄρχοντες τῆς Αἰγύπτου. —
Καὶ ἀφότου μὲ ἐσύντυχε, πεζεύει ἐκ τὸ καμῆλιν,
καὶ δένει με εἰς τὴν σέλλαν του σφιχτὰ νὰ μὴ τοῦ πέσω·
πάλιν ἐκαβαλλίκευσε, βιτσόνει τον τὸν δᾶον,
καὶ πῶς τὴν ἐπεράσαμεν τὴν θάλασσαν οὐκ οἶδα.
— Λέγε με, ξενοδόχισσα, λέγε με νά σου λέγω.
— Ἄκουσε, ξένε, τὰ ἔπαθα καὶ [ἄρτι] συμπόνεσαί με.
Ἐφθάσαμεν εἰς Αἴγυπτον, ἤλθαμεν εἰς τὴν χώραν,
συναπαντοῦν μας ἄνθρωποι μεγάλοι τῆς Αἰγύπτου,
πεζεύουν προσκυνοῦσί τον καὶ ἐμέναν μετ' ἐκεῖνον,
τί τὰ πολλὰ πολυλογῶ καὶ λόγους περιπλέκω,
καὶ τόσο τὴν ἀφήγησιν τοῦ λόγου μου πλατύνω;
ἤλθαμεν εἰς τὴν χώραν του καὶ εἰς τὴν λαμπρότητά του,
ἐπάθαν οἱ πρωτεύοντες, τῆς χώρας του οἱ τοπάρχαι,

τῆς χώρας ὅλοι οἱ γνήσιοι ἤκουσαν συγγενεῖς του,
ἔμαθον τὸν ἀμέτρητον τὸν πόνον μου τὸν εἶχα,
τὰ ἐστέναζα ἐκατέμαθαν τὰ ἔπασχα, τὰ ἐλυπούμην,
τὰ δάκρυά μου τὰ ἐτρέχασι διὰ πόθου τοῦ Λυβίστρου,
ἔβλεπαν καὶ ἐξενίζονταν οἱ ἄρχοντες τῆς χώρας·
καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐχείρησαν τοῦ νὰ μὲ κολακεύουν
καὶ τέτοια νὰ μὲ λέγουσι μὴ νὰ μὲ μεταφέρουν·
τὸ γὰρ κολακευόμενον, ἂν ἔχῃ λίθου φύσιν,
ἐκ τῆς σκληροκαρδίας του μαλάσσεται μεγάλως.
— Λέγε με, ξενοδόχισσα, λέγε με νά σου λέγω.
— Ἄκουσε, ξένε, τὰ ἔπαθα καὶ ἄρτι συμπόνεσέ με·
εἰς τοῦτο, ξένε, τὸ λοιπὸν ἤρχισαν νὰ μὲ λέγουν:
— ἄφες, ἡ κόρη, μὴ θρηνῇς, σίγησε μὴ λυπᾶσαι,
ἀρκεῖ σε τὸ ἀναστέναγμα, τὸ δάκρυον ἱκανεῖ σε,
ὁ τόσος πόνος τὸν πονεῖς μάθε οὐκ ὠφελεῖ σε,
μαραίνει το τὸ κάλλος σου, νεκρόνει τὸ κορμίν σου·
χώρας ἐγίνου δέσποινα μεγάλης, πολλῶν ἀνθρώπων,
δέσποινα θέλεις ἀκουστῇ τῆς γῆς Αἰγύπτου πάσης·
γυναῖκας εἶχες εὐγενεῖς ὑπὸ τὸ θέλημά σου,
πάλιν γυναῖκας εὐγενεῖς κρατήσεις καὶ ὑποτάξεις·
πραγμάτων ἦσουν δέσποινα πολλῶν, ἀναριθμήτων,
λοιπὸν καλλίων γίνεσαι πάλιν κυρὰ πραγμάτων·
ἄνθρωπον εἶχες εὐγενὴν καὶ χώρας βασιλέαν,
ἔχεις κάλλων σήμερον ἄνδρα περὶ ἐκεῖνον,
χώρας αὐθέντην φοβερὸν γῆς τῆς Αἰγύπτου πάσης,
οὐκ ἐλαττώθης τίποτες ποσῶς ἐκ τὴν τιμήν σου·
ἂν δὲ ὑστερῇθης συγγενῶν καὶ γνώριμων καὶ φίλων,
σήμερον ἔχεις ἐμᾶς ἀντὶ ἐκείνων τῶν συγγενῶν σου. —
Εἶδε τὸ παρηγόρημα τὸ μὲ ἐπαρηγοροῦσαν
οἱ ἄρχοντες καὶ ἀρχόντισσαις τῆς χώρας τῆς Αἰγύπτου.
— Λέγε με, ξενοδόχισσα, λέγε με νὰ σὲ λέγω.
— Ἄκουσε, ξένε, τὰ ἔπαθα νὰ μὲ τὰ συμπονέσῃς.
Ὡς δ' εἶδαν τὸ ἀμετάθετον τῶν πονοστεναγμῶν μου,
ἐπλήρωσαν τὰ δάκρυα, τὴν θλῖψιν μου ἄλλην τόσην,
ὅλαις ἡ συγγενάδες του, φίλε, τοῦ Βερδερίχου
ἀφῆκάν με, ἀπεχώρησαν καὶ μόνην μὲ ἀφῆκαν·

μόνον ἐμὲν ἡ ἐνθύμησις, ξένε μου, τοῦ Λυβίστρου
νὰ κόπτῃ τὴν καρδίαν μου, νὰ μὲ καταπικραίνῃ·
καὶ τὶ ἀπαὶ τότε ἐρωτικὰ οὐκ ἐμεταχειρίσθη,
καὶ ποίαν οὐκ ηὗρεν ἀφορμὴν τοῦ νὰ μὲ κολακεύσῃ,
μὰ τὴν ἀλήθειαν ἀπορῶ νὰ σὲ τὰ καταλέξω·
καὶ ὡς εἶδεν ὅτι οὐ δύναται τοῦ νὰ μὲ καταφέρῃ,
νὰ στήσῃ τὸ ἀναστέναγμα, τὸν πόνον νὰ σιγήσω,
τὸ θάκρυόν μου τὸ ἀπλήρωτον τοῦ νὰ τὸ καταπαύσω,
καὶ εἰς τὸ μανικώτερον μετέπεσεν ὁ νοῦς του,
καὶ πρὸς τὸ λῃστρικώτερον ἐσέβγην ἡ ψυχή του,
ἤρξατο δυναστεύειν με, μυριοκαταπικραίνειν·
καὶ στεναγμοὺς τὸ στόμα μου καθ' ὥραν ἀνατάσσει,
σχεδὸν ὅτι ἐκατήντησα νὰ κακοθανατήσω,
καὶ ὁκάποτε ἀπὸ βίας μου στρέφομαι καὶ θωρῶ τον:
»οὐκ εἶσαι χώρας βασιλεύ, νομίζω δήμιος εἶσαι,
τοῦτον τὸν κόσμον τὸν κρατεῖς, λῃστεύεις καὶ κρατεῖς τον,
δυνάστης εἶσαι ἀπὸ τοῦ νῦν ἐγνώριζε ἀπὸ ἐμέναν·
τυράννει με, κατάκοπτε, σφάζε, θανάτονέ με,
μέλη καὶ μέλη κόπτε με, χαρά μου τὸ ἠγοῦμαι·
θέλημα σὸν ἐγνώριζε ποτὲ οὐκ ἀποπληρόνω·
εἰ δὲ ὡς αὐθέντης, γνώριζε, τῆς χώρας τῆς Αἰγύπτου
ἤμερος, ἀδυνάστευτος, λῃστοῦ νὰ μὴ ἔχῃς φύσιν,
ἐξάφες τὸ νὰ μὲ τυραννῇς καὶ τὸ μὲ ἀνατάσσῃς,
νὰ σὲ εἰπῶ πρᾶγμα τὸ ἀγαπῶ, καὶ σὺ ἂν μοῦ πληρώσῃς,
ἔχεις καὶ ἐμένα ἕτοιμον ὡς πρὸς τὸ θέλημά σου.
— Λέγε με, ξενοδόχισσα, λέγε με νὰ σοῦ λέγω.
— Ἄκουσε, ξένε, τὰ ἔπαθα καὶ ἄριτι συμπόνεσέ τα·
καὶ ὡς ἤκουσε τοὺς λόγους μου, μικρὸν κατεμαλάχθη,
μετέπεσεν εἰς ἥμερον, τὸ μανικὸν ἀφῆκε.
καὶ λέγει με — ὅ, τι ὀρέγεσαι, τὸ θέλεις νὰ πληρώσω. —
Ἤκουσα καὶ ἀπεκρίθη τον — κτίσε ξενοδοχεῖον
καινούργιον, νὰ ἔχῃ καὶ λουτρὸν νὰ λούωνται οἱ ξένοι,
ὡς πρὸς τὴν ἀποπλήρωσιν τοῦ πόνου τοῦ Λυβίστρου,
καὶ ὅσοι ἀπὸ ξένους ἔρχονται νὰ μένουν, νὰ διαβαίνουν
καὶ νὰ μὲ λέγουν τὰ ἔπαθαν καὶ τὰ εἶδαν εἰς τὸν κόσμον,
καὶ νὰ ἔναι εἰς κουφισμὸν τῆς καρδιακῆς μου λύπης·

καὶ ἂν δὲ τοῦτο οὐ ποιῇς τὸ σὲ εἶπα, Βερδερῖχε,
τυράννιζε, θανάτονε, σφάζε, κατάκοπτέ με,
μέλη καὶ μέλη κόπτε με, [χαρά μου τὸ ἠγοῦμαι],
θέλημα σὸν, ἐγνώριζε, ποτὲ νὰ μὴ πληρώσω.
— Λέγε με, ξενοδόχισσα, λέγε με νὰ σοῦ λέγω.
— Ἄκουσε, ξένε, τὰ ἔπαθα καὶ ἄριτι συμπόνεσέ τα.
Καὶ πρῶτον οὐκ ἐπείθετον εἰς τοῦτο ὁ Βερδεροῦχος
οὐδὲ συνεκατέβαινε ποτὲ εἰς θέλημά μου·
»χρόνων τεσσάρων, ἔλεγεν, ἀνάγκην ὑπομένω,
φλόγαν καμίνου ἐρωτικῆς μυρωποθαλιμμένης,
μέσα νὰ στέκω εἰς πέλαγος γλυκύτητος τοσαύτης
καὶ νὰ διψῶ, νὰ μὴ τολμῶ νὰ κύψω τοῦ νὰ πίω,
καὶ λίμνη νὰ ἔχω μέλιτος νὰ μὴ τολμῶ σιμώσω,
δένδρου ἀποσκίασμα νὰ κρατῶ μυροιοανθισμένου
καὶ ἀπὸ τοῦ πόθου τὴν πυρὰν νὰ φλέγωμαι τοσοῦτον,
καὶ εἰς τοῦ δένδρου τὸ ἀποσκίασμα νὰ μὴ τολμῶ σιμώσω,
καὶ σὺ μοῦ δίδεις τέρμενον χρόνων τὴν τῶν τεσσάρων!
Ἐλπίζεις τὴν ἀνάκαμψιν πάλε τὴν τοῦ Λυβίστρου·
καὶ οἶδες πῶς ἀπέθανε, νεκρὸν ἐτήρησές τον,
ἄψυχον ἀνενέργητον, ἀναίστητον τελείως·
ἐὰν δὲ καὶ ἐπανέφερεν ἐκεῖνος ἐκ τὸν ᾅδην,
δίχρονον ἔχει διάστημα ἐκεῖνος τῆς Αἰγύπτου,
καὶ πῶς εἰς ἀναζήτησιν νὰ ἔλθῃ τὴν ἐδικήν σου;
πῶς νὰ γνωρίζῃ εἰς Αἴγυπτον ἐσένα ὅτι ἠρπύγης;
τίς νὰ τὸ εἴπῃ, εἰπέ μοί του, καὶ πόθεν νὰ τὸ μάθῃ;«
Ἐγὼ δὲ πάλιν πρὸς αὐτόν, »ἀπάρτι, Βερδερῖχε,
ἀνάταζε, τυράννει με, πίκραινε, φλόγιζέ με,
καὶ ὡς δυνάστης ἄνθρωπος πάλιν θανάτωσέ με,
θέλημα σὸν ἀπὸ τοῦ νῦν ποτὲ οὐκ ἀποπληρόνω.«
Καὶ ὡς εἶδεν ἀμετάθετον τὴν γνώμην μου εἰς τοῦτο,
συνεκατέβη καὶ ἔποικε, τὸ τὸν ἐπαρεκάλουν,
ἐπλήρωσε τὸ θέλημα καὶ τὴν βουλήν μου ἐποῖκε,
ταξεῖδι τὸν ὑπέπεσεν, ἀποδημεῖ τῆς χώρας,
καὶ λείπει χρόνον ἥμισυ νομίζω ἀπαὶ τώρα·
τοῦ δὲ ἄλλου χρόνου τὸν καιρὸν πάντα ἐτυράννιζέ με.
οὐδὲ γὰρ ἀναπαύετο τὴν νύκτα, τὴν ἡμέραν

νὰ μὴ πικραίνῃ τὴν ἐμήν, ἐγνώριζε, καρδίαν.
Ἐλπά σε τά με ἐχόρτασεν ἡ τύχη μου εἰς τὸν κόσμον,
καὶ πῶς μὲ ἀπεκατέστησεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον,
ἤκουσες τὰς κακώσεις μου τὰς μοῦ ἔδωκεν ἡ μοῖρα,
ἤκουσες τά με ἐχόρτασεν ἡ θλιβερά μου μοῖρα,
ἤκουσες τά με ἐχόρτασεν ὁ ἀσύστατος ὁ κόσμος,
ἤκουσες τὰς κακώσεις μου τὰς ἔπαθα εἰς τὸν κόσμον·
ὅσας πικρίας ἔπαθα διὰ πόθον εἰπά σού τας,
ὅσας πικρίας ὑπέμεινε διὰ πόθον ἡ ψυχή μου,
ὅσους κινδύνους ἔπαθον καὶ ἀνάγκας ὑπεστάθην
ὅλα τὰ σὲ ἀφηγήθηκα τὰ μὲ ἔθλιψεν ἡ μοῖρα·
λοιπὸν ἀπάρτι, ξένε μου, μυριοπαρακαλῶ σε,
καὶ εἰς τὸ σπαθίν σου ὀμνύω σε καὶ εἰς τὰ ἅρματά σου
νὰ εἰπῇς νά με ἀφηγήθησαι τὸ τίς καὶ πόθεν εἶσαι,
τί κακοπάθιον ἔπαθες καὶ τὶ ἔν τὸ περιτρέχεις,
τὰ εἶδες καὶ τὰ ἤκουσες ὅλα ἀφηγήσου μέ τα. —
Καὶ ἀφοῦ ἐμέναν ὥρκισεν ἡ κόρη μετὰ ὅρκου
νὰ τὴν εἰπῶ τὸ τί ἔπαθα εἰς τὸν παρόντα κόσμον,
λέγω την — σώπασε ἀπεδᾶ μὴ ἀκούσουν εἰς τὸ κάστρον,
νὰ πέσω νὰ ἀποκοιμηθῶ πολλά 'μαι κουρασμένος,
καὶ αὔριον ὥρα τὸ βραδὺν τὸν Λύβιστρον νὰ ἴδῃς. —
Καὶ ὡς ἤκουσεν ἡ παράξενος ὄνομα τοῦ Λυβίστρου,
εὐθὺς συνετρομάξασι τὰ τέσσαρά της μέλη
τὴν ὥραν ἔπεσε νεκρὴ ἀπὸ λιγοθυμίαν·
ἤκουσε διὰ τὸν Λύβιστρον καὶ εὐθὺς ἀνεψυχώθη,
ἄφινα ἐγὼ τοὺς λόγους μου, ἐθρήνει ἡ φεδοῦλα,
ἄνεκτον θρῆνον ἔπανεν, ἐστέναζε καθ' ὥραν,
ἂν ἀπὸ τὰ ἀναστενάγματα ἐσώπαζεν ἡ κόρη,
πάλιν ἐκατακόβγασι τὰ χεριά της τὸ στῆθος,
καὶ ἀπὸ τὸ κλᾶμμαν τὸ πολὺν τὸ ἐστρίγγιζεν ἡ κόρη,
ἔλεγα ὅτι ἀκοῦσάν μας ἀπάνω ἀπὸ τὸ κάστρον.
Ἐκείνη τότε ἔκλαψε, λιγοθυμεῖ καὶ πέφτει
ἄψυχος, ἄπνους εἰς τὴν γῆν, τέλεια ἀποθαμένη·
βλέπω την τὴν παράξενον, σηκόνομαι κρατῶ την,
πιάνω νερὸν ραντίζω την, ἀνῆφερεν ἡ κόρη,
λέγω την — σώπασε ἀπεδᾶ, σίγησε μὴ φωνάζῃς,

ἔχεις ἰδοὺ τὸν Λύβιστρον, τίποτε μὴ λυπᾶσαι.
Πάλιν ὠλιγοθύμησε νὰ εἰπες ἀποθνήσκει·
ὅμως καὶ τί πολυλογῶ; φέρνει τὰ λογικά της,
κάθεται συντυχαίνει με — ζῇ Λύβιστρος; μὲ λέγει,
ζῇ! τὸν ἐθανατώσασιν ἡ τέχναις τῆς μαγίας;
ζῇ! τὸν ἐκατέστησε νεκρὸν ὁ ἐμὸς πόθος;
ζῇ! τὸν ἐκατεχόρτασεν ὀδύναις ἡ ψυχή μου;
ζῇ! τὸν ἀνεψυχώσασιν ἡ μέριμναις διὰ ἐμέναν;
ἂν ζῇ, ἂν τὸ εἶδες, φίλε μου, εἰπέ, ἀφηγήσου μέ το. —
Ἐλπά την — Ζῇ, καὶ τίποτε μὴ θλίβεσαι διὰ ἐκεῖνον,
καὶ νά το τὸ μαγκνάδιν σου τὸ τοῦ ἔρριξες ἐκ τὸν πύργον,
ὁπόταν ἐπολέμησε διὰ ἐσὲν τὸν Βερβερῖχον.
Ἁπλόνει [το] καὶ βλέπει το, γνωρίζει τίνος ἔνε,
λέγει με — ποῦ τὸν Λύβιστρον ἀφῆκες τώρα, ξένε;
πῶς τὸν ἀφῆκες μοναχόν, εἰπέ μου, ὡς τὸν ἠγάπας;
μήπως πλανᾷς με, εἰπέ μου το . . τὸ πῶς τὸν ἐγνωρίζεις;
λέγε με πῶς ἀνέζησε καὶ πῶς ἀνεψυχώθη·
μάθε πολλὰ τὸ ἀπιστῶ τοῦτο τὸ λέγεις, ξένε,
ἀπεθαμένος ἔζησε, καὶ τίς νὰ τὸ πιστεύσῃ;
Καὶ πάλιν λέγει — ἂν ἔζησε, καὶ πρὸς ἐμέναν ἦλθε,
τὴν στράταν ποῖος τὴν ἔδειξε καὶ πόθεν ἐρμηνεύθη;
καὶ πάλιν νὰ ἦλθεν ἀπιστῶ, πῶς εἰς ἐμὲν οὐκ ἦλθεν!
Καὶ πάλιν ἡ παράξενος λιγοθυμεῖ καὶ πέφτει,
πάλιν τὸν νοῦν ἀναίσθητον κλονεῖται τὴν καρδίαν,
πάλιν ψυχονεκρόνεται μετὰ λιγοθυμίας,
καὶ πάλιν ἐπανέφερε μὲ τὴν μεγάλην βίαν,
νὰ χύνῃ δάκρυα ποταμοὺς καὶ πόνους ν' ἀνασαίνῃ.
Ὅμως ἐκατεσίγησα τοὺς πόνους τῆς Ροδάμνης,
λέγω την — παῦσε, μὴ θρηνῇς, ἐσὺ εἶδες τὸ σημάδιν,
ἔχεις σημάδιν βέβαιον, ζῇ Λύβιστρος ἐκεῖνος
τὸν ἐκατεθανάτωσεν ἡ τέχνη τῆς μαγίας,
καὶ παῦσε ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ, μὴ θλίβεσαι τοσοῦτον·
βλέπεις ἐδῶ τὸν Λύβιστρον αὔριον βραδὺν εἰς τὸν δεῖπνον
τοῦ νὰ καθήσῃ μετὰ σὲν νὰ σὲ παρηγορήσῃ,
νὰ σὲ εἰπῇ πῶς ἀνέζησε, πῶς ἦλθεν εἰς ἐσέναν,
καὶ πῶς ἐμὲν ὑπόταξε φίλον ἰσόψυχόν του·

καὶ λέγω σε ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ παραγγέλνω σέ το,
κάμε νὰ ἔχῃς ἕτοιμον αὔριον καὶ τὸν δᾶον
ὅπου ἐκ τὸ Ἀργυρόκαστρον ἐπῆρε καὶ ἤφερέ σε·
καὶ ὡς βλέπεις ἔνε ἀπὸ τοῦ νῦν ὥρα μεσανυκτίου,
καὶ ὰς πέσω νἀποκοιμηθῶ, πολλὰ 'μαι κουρασμένος,
καὶ αὔριον ὥρα τὸ βραδὺν τὸν Λύβιστρον νὰ φέρω.
Ἐσίγησεν ἡ παράξενος, ἔπεσα ἀπεκοιμήθην·
πάλιν τῆς νύκτας ὁ καιρὸς παρέδραμεν ἐκεῖνος,
ἦλθε τὸ κάλλος τῆς ὡγῆς, ἐπλάτυνεν ἡμέρα,
καὶ πάλιν ἡ ξενοδόχισσα μετὰ πολλῶν δακρύων
ἦλθεν, ἐστάθην εἰς ἐμέν, ἐξύπνησέ με, λέγει
— ἐγείρου αὐτόθι, ξένε μου, καλὲ συνοδοιπόρε,
ἐγείρου, ἡμέρα ἀνέτειλε καὶ πάσε τὴν ὁδόν σου,
καὶ ἄφες με μόνην νὰ θρηνῶ καὶ ἐγὼ τὰς συμφοράς μου.
Ἐξύπνησα, καὶ λέγω την — βλέπε, μηδὲν λυπῆσαι,
ἔχεις το τὸ σημάδιν του, δέσποινα, τοῦ Λυβίστρου.
Λέγει με — ναί· καὶ λέγω την — δός με καὶ σὺ σημάδιν
διὰ γνωριμίαν νὰ τὸ κρατῇ, νὰ μάθῃ ὅτι ηὗρηκά σε.
Καὶ τὸ δακτυλιδόπουλον μὲ δίδει παραυτίκα
ἐκεῖνον ὁποῦ τῆς ἔστειλεν ἀρχὴν μὲ τὸ πιττάκιν,
λέγει με — νά το, ξένε μου, τοῦτο τὸ δακτυλίδιν
τοῦτον ὁποῦ μὲ ἀπέστειλεν ἀρχὴν μὲ τὸ πιττάκιν,
καὶ ὁρκίζω σε εἰς τὰς συμφορὰς ὁποῦ ἔπαθα εἰς τὸν κόσμον,
ὁρκῶ σε εἰς τὸ κεφάλιν σου καὶ εἰς τὰ ὅπλα τὰ βαστάζεις,
εἰς ὥραν ἄλλην μετὰ σένα ὰς ἔλθῃ νὰ τὸν ἴδω,
ν' ἀναπαυθῇ ἐκ τὰς συμφορὰς τὰς τόσας ἡ ψυχή μου.
Εἰπά την — τόσον εἰς αὐτὸν τίποτε μὴ λυπᾶσαι,
μόνον τὸν δᾶον ἕτοιμον σπούδαζε νὰ τὸν ἔχῃς,
νὰ τὸν κινήσῃς μετὰ μᾶς τοῦτον τὴν ἄλλην νύκταν,
καὶ εὔξου με, [καὶ] μὴ θλίβεσαι, παρηγοροῦ, σὲ λέγω.
Ἔστρωσα τὸ φαρίτσιν μου, ζώνομαι τ' ἅρματά μου,
εὐθὺς ἐκαβαλλίκευσα καὶ ἀπεχαιρέτησά την·
ἐδιέβηκα εἰς τὸν Λύβιστρον, ἀπέσω ηὗρηκά τον·
εἰδέ με, τρέχει ἀπὸ μακρὰ καὶ συναπάντησέ με,
κρατεῖ, περιλαμπάνει με, μυριοκαταφιλεῖ με,
μέσον χαρᾶς καὶ θλίψεως ἐκείτετον ὁ νοῦς του,

ὅσο νὰ μάθῃ ἐπέρασε καθ' ὥραν ἡ ψυχή του·
ἤρχισε νὰ κατερωτᾷ πῶς ἐκατευοδώθην,
ἂν ηὗρηκα τὸ γύρεψα, τὴν κόρην ἂν τὴν εἶδα,
τὴν στράταν τοῦ ξενοδοχείου ἂν ηὗρηκα τῆς κόρης.
Καὶ 'γὼ διὰ τὸ ὀλιγόψυχον τὸ ἐθώρουν εἰς ἐκεῖνον
λέγω τον — τί λιγοθυμεῖς; τὸ ἤθελα ηὗρηκά το,
ηὗρηκα τὴν ξενοδόχισσαν καὶ τὸ ξενοδοχεῖόν της,
καὶ νὰ τῆς ξενοδόχισσας, φίλε, τὸ δακτυλίδιν
τὸ τὴν ἀπέστειλες ἀρχὴν μὲ πρῶτόν σου πιττάκιν.
Κρατεῖ τὸ δακτυλίδιν της, θωρεῖ το πονεμένος,
ἐγνώρισέ το, ἐκεῖνον ἔν', λιγοθυμεῖ καὶ πέφτει,
σπαράσσεται ἡ καρδία του, συγχυσπηδᾷ ἡ ψυχή του,
καὶ ἐκ τὴν ἐξαίφνης συμφορὰν ἔτρεμεν ἡ καρδιά του·
βλέπω τον πῶς κλονίζεται τόσην λιγοθυμίαν,
λαλῶ τον — τί λιγοθυμεῖς καὶ ἀνατρομάσεις ὅλος;
ἔπαθες, ἐπειράστηκες, εἶδες ἀνάγκαις τόσαις,
καὶ τόσα οὐκ ἐσπαράχθηκες ἀπὸ λιγοθυμίας,
καὶ τώρα τί λιγοθυμεῖς ὅταν καὶ μᾶλλον θέλῃς
εἰς τοὺς ὀπίσω στεναγμοὺς τῆς ἄτυχής σου μοίρας
νὰ ξενωθῇς ἐκ τῆς χαρᾶς τὰ σ' ἔβειρεν ἡ τύχη;
Ἀνέστη, ἐπανέφερεν, ἤρχισε νά με λέγῃ·
— καὶ εἰπέ με, φίλε Κλειτοβὲ καὶ πωθοπαινεμένε
φίλε, ψυχῆς μου σύστασις, πονοπαρήγορέ μου,
φίλε, τὸν συνεκάκωσεν ἡ τύχη μετὰ μέναν,
φίλε μου, πόσα σ' ἔθλιψεν ὁ χρόνος μετὰ μέναν,
φίλε, τὸν [οὐκ] ἐγνώριζα, καὶ ὁ χρόνος παρ' ἐλπίδα
φίλον ἐμὸν σὲ ἀπέδειξεν εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάγκην
ἀχέραιον, ἀσκανδάλιστον, φίλον καλὸν εἰς φίλον,
καὶ ἐγὼ νὰ εὕρω ποταπὴν χάριν πρὸς τὴν φιλιάν σου,
καὶ πόσον ἐκ τὰ συνέπαθες μὲ μέν' νὰ ὑποθέσω
νὰ ποίσω ἀντίσηκον καλὸν καὶ ἀντιμετὰκὸν φιλίας,
ἀντίσηκον νὰ δυνηθῶ τοῦ νά σε ἀντιπασχήσω
ποῖον ψυχῆς σου κλυδωνισμὸν τὸν ἔπαθες διὰ μέναν
καὶ πόσον ἐγκάρδιον, φίλε μου, καθόμοιον εἰς ἐσέναν,
νὰ δυνηθῶ ἐκ τὰ ἐπόνεσες διὰ ἐσένα νὰ πασχίσω!
οὐκ ἔχω τὴν ἀνεύρησιν τῆς κόρης πρὸς ἐσέναν;

οὐκ ἔχω τὴν φιλίαν σου καὶ τὸ εὐϋπόληπτόν σου;
φίλε μου, κάτσε μετὰ μέν, ποθοπαρήγορέ μου
καὶ συμποθοπασχῆτά μου, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάγκην,
ὅπου ἐξ ἀρχῆς συνέπαθες εἰς τὰς ἐμὰς ὀδύνας
καὶ σύντροφοι ἐγενόμεθα εἰς μίαν ὁδὸν θλιμμένοι
ὅπου μᾶς ἐπερίμασαν οἱ πικρασμοὶ τοῦ πόθου,
ὅπου ἐσυνεζυμώθημεν μὲ ταῖς δακροχυσίαις
καὶ μὲ τὰ ἀναστενάσματα ἐπλάσαμεν τὸ χῶμα,
κάθησε καὶ ἀφηγήσου με, ἐγκαρδιακέ μου φίλε,
εἰπέ μου πῶς ἀπέσωσες, πῶς ἤβρες τὴν Ροδάμνην,
τί λόγους τὴν ἐσύντυχες, τί 'φήγημαν τῆς εἶπες,
καὶ πῶς σὲ ἀπηλογήσατο, τί λόγον ἀπεκρίθη,
καὶ μετὰ πόσων πικρασμῶν ἐλάλησεν ἡ κόρη;
Εἰπά των, ἀφηγήθη τον τὸ πῶς ἤβρα τὴν κόρην,
καὶ πῶς τὴν ἐχαιρέτησα καὶ πῶς μὲ ἀπηλογήθη·
καὶ ἀφοῦ τὰ ἐξηγήθηκα, τότε ἐπαρούγγειλά των
»ὁπόταν ἀποσώσωμεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον,
ὡς ἄνθρωπος πολύπονος τὸ ἐπιθυμῆς καὶ ὕδης,
μὴ ταραχθῆς, περυχληθῆς, στενάξῃς καὶ θρηνήσῃς,
καὶ γίνεται συγκρότησις καὶ ἀκούσουν ἐκ τὸ κάστρον,
ὅλα τὰ πάντα λέγω σε καὶ παραγγέλνω σέ τα,
τὰς ἐρωτήσεις τὰς πολλὰς ἄφες, τὰς ἀφηγήσεις,
καὶ μόνον περιαγκάλησε καὶ φίλησε τὴν κόρην,
καὶ εὐθὺς ἀς ὑπαγαίνωμεν, καὶ ἄλλο μηδὲν γυρεύσῃς.«
Καὶ αὐτὸς ἀπηλογήθηκε — νὰ κάμω εἴ τι ὁρίσεις,
καὶ σύρε ἀς ὑπαγαίνωμεν, μὴ ἀργοῦμεν τὴν ὁδόν μας.«
'Επαίρνω τον τὸν Λύβιστρον, καὶ ἀρχίσαμεν τὴν στράταν,
καὶ τέτοιον λόγον ἤρχισε νὰ λέγῃ ὡς μυρολόγιν·
»ἀναστενάζουν τὰ βουνά, πάσχουν διὰ ἐμὲν οἱ κάμποι,
θρηνοῦσι τὰ παράπλαγα, βροντοῦσι τὰ λιβάδια·
τὰ δένδρη τὰ παράδραμα, καὶ ἡ ραχωταῖς κλεισούραις·
ἔχουν τοὺς πόνους μου ἀκουή, ἀντίς μου ἀναστενάζουν,
γέλουν — ἐπέρασεν ἐδῶ στρατιώτης πονεμένος,
ἄγορος ποθοφλόγιστος διὰ πόθον μιᾶς ὡραίας·
τὰ δάκρυά του ἦσαν ποταμοὶ βρονταῖς οἱ στεναγμοί του,

3208. ὁπλαστισεκτοχόμαν.

τὸν ἥλιον εἶχε μάρτυραν καὶ εἰς τόπους μετ' ἐκεῖνον
τὰ νέφη ἐσκεπάζετον, συνέπασχε μετ' αὐτον·
οἱ πόνοι, φίλε Κλειτοβέ, εἶναι καρδιᾶς ὀδύνη,
τὸν συμπονοῦσι τὰ βουνὰ καὶ τ' ἄψυχα συμπάσχουν.«
Καὶ ὡς ἤκουσα τὸν Λύβιστρον ὅτι μυριολογᾶται
καὶ μὲ τοὺς πόνους θλίβεται τοῦ πόθου τὴν ἀνάγκην,
ἤλθαν καὶ ἐμέναν λογισμοὶ καὶ θύμησις τῆς κόρης
καὶ ἀνάμνησίς μου ἐγένετο πάλε διὰ τὴν Μυρτάνην,
καὶ ἤρχισα καταλόγημαν ὡς πρὸς τὸ ἐδικόν σου.
»Ἄγορος μυριοφλόγιστος, ξένος ἐκ τὰ δικά του,
τὸν ἐκαταβασάνισε κόρης ὡραίας ἀγάπη
ἔφυγεν ἐκ τὴν χώραν καὶ ἀπὸ τὰ γονικά του
καὶ εἰς ξένον τόπον περπατεῖ καὶ αἰχμάλωτος διαβαίνει,
πόνους του κλαίουν τὰ δενδρά, θλίψες του τὰ λιβάδια
καὶ ποταμοὶ τὰ δάκρυά του, βουνὰ τοὺς στεναγμούς του·
ἀηδόνιν εἰς τὴν στράταν του νὰ κηλαδῇ, νὰ λέγῃ,
καὶ οἱ πόνοι τῆς καρδίας του καὶ οἱ [ἀνα]στεναγμοί του
σιγίζουν το νὰ μὴ λαλῇ, καρδιώφωνον κρατοῦσι,
ἔδε στρατιώτου συμφορὰν τὴν πάσχει διὰ φεδοῦλαν,
αὐτὸς ἔνε αἰχμάλωτος, ξένος εἰς ἄλλον τόπον.«
Καὶ εἰς ὅσα ἐλαλήσαμεν σιγῶ τὸ καταλόγιν.
καὶ ὅταν ἀποσώσαμεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον
ἤβραμεν τὴν παράξενον ἐκείνην τὴν Ροδάμνην
εἰς βίγλαν νὰ καθέζεται καὶ νὰ σκοπῇ τὸν δρόμον,
τὰ δάκρυά της νὰ τρέχουσι, νὰ συχνοαναστενάζῃ·
ἦτον ὁμπρὸς ὁ Λύβιστρος καὶ ἐγὼ κατόπισθέν του·
οὐκ ἐγνωρίζει σύντομα τὸν Λύβιστρον ἡ κόρη,
ἐκεῖνος ἐντρανίζει την καὶ εὐθὺς ἐγνώρισέ την,
ὑπάει σιμόνει πρὸς αὐτήν, λιγοθυμεῖ καὶ πέφτει·
δράσσω, κρατῶ, σηκόνω τον, βλέπω τον, γρηγορῶ τον,
τὸν λογισμὸν ἀνέφερε, θωρεῖ τον ἡ φεδοῦλα,
ἀναισθητεῖ, λιγοθυμεῖ, πάλιν καὶ ἐκείνη πέφτει,
ἀφίνω τοῦτον καὶ εἰς αὐτήν, σύντομα πάλιν τρέχω,
φέρνω νερόν, δροσίζω την, πιάνω [καὶ] γρηγορῶ την,
ἀπέσω φέρνω βάνω την εἰς τὸ ξενοδοχεῖον·
ἦλθεν εἰς νοῦν, εἰς αἴσθησιν, τὸν Λύβιστρον ἐζήτα,

ἐκεῖνος πάλιν ἔμεινεν ἄψυχος νεκρωμένος·
ὑπάγω πάλιν εἰς αὐτόν, βλέπω τον κλονισμένον,
ἀναίσθητον, νὰ ἔλεγες ἔφυγεν ἡ ψυχή του·
εἰδά τον, ἀνετρύμαξα, εἶπα ὅτι ἀπεξενώθη,
ἀπὸ τὴν γῆν σηκόνω τον, 'ς τὰ χέριά μου κρατῶ τον,
ἀπέσω φέρνω βάνω τον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον·
— μόλις ἀναψυχόνεται μετὰ πολλῆς τῆς βίας,
ἐπαίρνω τον ἀναίσθητον, ὑπάγω πρὸς τὴν κόρην,
ἀλλήλους ἐνετράνισαν, γουργὸν ἐπαναφέρνουν,
κρατοῦν, περιλαμπάνονται, φρικτὰ καταφιλοῦνται,
[καταφιλοῦντ' ἐνήδονα, καὶ τὸ φιλὶν ἐκεῖνο
Ἔρωτος ἦτον ἡδονὴ καὶ πρᾶγμαν Ἀφροδίτης],
καὶ ἀγάπης ποθοανάμνησις νὰ τοὺς καταδεσμεύῃ·
καὶ ἀπῆν ἀποχωρίσασιν, ἐκάθησαν νὰ λέγουν
λόγους τῆς ἀσχολήσεως καὶ πόθου ἀποδημίαις
— καλῶς τὴν ξενοδόχον μου, τὸ δρόσος τῆς ψυχῆς μου!
— καλῶς τὸ παρηγόρημα τῆς ὅλης μου καρδίας!
— καλῶς τὴν μ' ἀπεξένωσεν ἡ τέχνη τῆς μαγίας!
— καλῶς τὸν κατεπίκρανεν ἡ τύχη του δε' ἐμέναν!
Καὶ πάλιν εἰς τοὺς λόγους τους λιποθυμοῦν καὶ πέφτουν,
καὶ πρᾶγμα εἶδα φοβερὸν καὶ νὰ θαυμάσῃς πάλε,
[Ἔρως ὁμοῦ καὶ θάνατος ἐμάχοντο οἱ δύο]
ἐκεῖνος νὰ λιγοθυμῇ, νὰ παναφέρῃ ἐκείνη,
αὐτὴ νὰ πέφτῃ ἀναίστητος καὶ ἐκεῖνος νὰ συμφέρνῃ,
καὶ ἁπλῶς συχνὰ νὰ πίπτουσι, κἄποτε ν' ἀναφέρουν.
Λέγω — Ροδάμνη δέσποινα, βασίλισσα χαρίτων,
οὐ λέγω ξενοδόχισσαν ἀπὸ τοῦ νῦν ἐσέναν,
τί τὸν καιρὸν βραδύνομεν; ἀνέτειλε τὸ φέγγος,
(βραδὺ γὰρ ἀπεσώσαμεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον),
ἂν ἦναι ὁ δᾶος ἕτοιμος τὸν σὲ εἶπα νὰ τὸν ἔχῃς,
ἐλᾶτε ἂς ὑπαγαίνωμεν, μὴ ἀργοῦμεν, τὴν ὁδόν μας. —
Ἤκουσεν ἡ ἐξαίρετος ἡ κόρη καὶ ἀπεκρίθη
— ἔνε, καλέ μου Κλειτοβέ, καὶ φίλε τοῦ Λυβίστρου,
ὁ δᾶος ἔν' παράτοιμος, σύρετε ἂς ὑπᾶμεν. —
Καὶ λέγομε τὸν Λύβιστρον — ἀπάρτι μὴ βραδύνῃς,
μὴ παραμένῃς καί ἀκουστῇ καὶ φθάσῃ μας ἡμέρα

καὶ γνωριστῇς, ὦ φίλος μας, καὶ θανατώσουσί μας.
Ἤκουσε καὶ σηκώνεται, φοραίνει τ' ἁρματά του·
πρῶτον ἐχαβαλλίκευσε τὸν δᾶον ἡ φεδοῦλα,
καὶ τότε ἐγὼ καὶ ὁ Λύβιστρος ἐπιάσαμεν τὸν δρόμον·
ἀλλὰ εἰς τὸ καβαλλίκεμαν, πρὶν πιάσωμεν τὴν στράταν,
γράφει χαρτὶν ὁ Λύβιστρος εἰς τὸ ξενοδοχεῖον
«αὔριον [ἂν γυρεύσετε] τὴν ξενοδόχισσάν σας,
μὴ ταραχθῆτε τίποτες, μηδὲ θορυβηθῆτε,
μάθε τὴν ξενοδόχον σας τὴν ἔχει ὁποῦ ἐπεθύμα,
ηὗρέ την πάλε ἀπὸ καλοῦ φίλου του συνεργείαν,
ἐπῆρέ την καὶ ἐκίνησεν, ὑπάει εἰς τὰ ἐδικά της.»
Τὸν δρόμον ἐκινήσαμεν, καὶ λέγω τὴν φεδοῦλαν:
«σύστησε τὴν καρδίαν σου καὶ αὐτὸν τὸν λογισμόν σου
κράτει τὰ ρέτενα καλά, κάθου στερεὰ τὴν σέλλα,
τὸν δᾶόν σου πάντα βίτσονε, σύρε ἂς περιπατοῦμεν.»
[Λύγην τὸν πόρον ἠβραμεν, εὔκολα τὸν περνοῦμεν]
περνοῦμέν τον ὡς ἤθελε τοῦ δαίμονος ἡ τέχνη
καὶ τὸ δολομαχάνημα τῆς κακομάγου γραίας·
καὶ ἀφῆν ἀποπεράσαμεν, εἴδαμεν τὸ καλύβιν,
καὶ εἰς ἐκεῖνον τρέχομεν, φωνάζομεν τὴν γραῖαν·
ἐξέβγη ἡ ταλαίπωρος ἡ γραῖα ἀπὸ τὸ καλύβιν,
βλέπει τὸ τίνες ἤμεσταν, γνωρίζει, προσκυνᾷ μας
τὴν κόρην καὶ τὸν Λύβιστρον καὶ ἐμένα μετ' ἐκείνους·
βλέπει την ἡ παράξενος, ἐγνώρισε τὴν γραίαν,
'ς τὸν νοῦν της ἐπανέφερεν, ὅλα ἐνθυμήθηκέ τα
καὶ κατ' αὐτῆς θυμώνεται θυμὸν ἐξαγρισμένον,
τὸν Λύβιστρον ἐλάλησεν, ὅρκους φρικτοὺς τὸν εἶπε
— ὁρκίζω σε εἰς τὰς συμφορὰς τὰς ἔπαθες δὰ ἐμένα,
ὁρκίζω εἰς τὴν ἀγάπην μου καὶ εἰς τὴν ἀσχόλησίν μου,
σκότωσε τὴν κακότυχον, τὴν μάγισσαν τὴν γραῖαν,
ἐμὲν ἐκ σοῦ ἐσκότωσε καὶ σὲ νεκρὸν ἐποῖκε·
λύτρωσε λέγω σήμερον μέγα κακὸν τοῦ κόσμου,
θανάτωσε καὶ δαίμονα ψυχοσωματωμένον. —
Καὶ τὸ σπαθὶν ὁ Λύβιστρος ἔσυρε παραυτίκα
καὶ τὸ κεφάλιν ἔκοψε τῆς κακομάγου γραίας·
καὶ ἀπῆν ἀπεκεφάλισεν ὁ Λύβιστρος τὴν γραίαν,

ἐπαίρνει τὴν παράξενον, ἐκίνησε τὸν δρόμον.
Τὸν δρόμον τὸν ὑπῆγαινε μετὰ ψυχῆς θλιμμένης,
πάλιν τὸν ἐδιαγείραμεν μετὰ χαρᾶς μεγάλης·
καὶ ἐνόσῳ ἐπεριπατούσαμεν τὸν ἔμνοστον δρυμόναν,
ἀθιβολὴν ἀρχήνισεν ἡ κόρη νὰ μᾶς λέγῃ,
τὸν ἐξ ἀρχῆς της ἔρωτα, τὸ ἀπερήφανόν της,
καὶ πόσα κακοπάθησεν ὥστε νὰ τὸν κερδίσῃ,
καὶ ἀπέκει πῶς τοὺς ἔθλιψεν ἡ ἐπιβουλία τῆς τύχης
καὶ ὁ χρόνος ὁ μυριόκλωστος τὰ πόσα τοὺς ἐποίκε.
Αὐτὰ εἶπε πρὸς τὸν φίλον της — καὶ σὺ ἀνταφηγήσου —
καὶ ἐκεῖνος ἐπεχείρησε πάλιν νὰ τ' ἀφηγῆται
πόσας γραφὰς ἐρωτικὰς τῆς ὡραιωμένης κόρης
εἶπε καὶ ἀφηγήθηκεν ὡς πρὸς τοὺς συγγενεῖς του,
καὶ ὅσας γραφὰς τὸν ἔλαθαν τότε νὰ μᾶς τὰς εἶπε,
ἡ κόρη μὲ τὸ στόμα της ἤρξατο νὰ μᾶς λέγῃ.
— Ἄκουσε, φίλε Κλειτοβέ, πιττάκιν τοῦ Λυβίστρου,
τό μ' ἔστειλε διὰ θλίψιν του τὴν εἶχε πρὸς ἐμένα·
»κλωνάριν πόθου 'ς τὴν ἐμὴν ἐφύτρωσε καρδίαν
καὶ πόνου ἐρρίζωσε δενδρόν, [ἐδὲ παραδεκία!]
ἀνθεῖ τοῦ πόθου τὸ κλαδίν, καὶ τὸ [δενδρὸν] τοῦ πόνου,
ἐκεῖνο πόνου ὀπωρικὰ καὶ τοῦτο φύλλα πόθου·
τρυγῶ ἐκ τοῦ πόθου τὸ κλαδὶν ὀπωρικὰ πικρίας,
καὶ ἀπὸ τοῦ πόνου τὸ δενδρὸν φύλλα γλυκειᾶς ἀγάπης·
γλυκαίνει ὁ πόθος ὀλιγόν, πικραίνει ὁ πόνος πλέον,
καὶ ἕνε ὁ πόθος λιγωστὸς καὶ πλεονάζει ὁ πόνος·
καὶ ἔνε τέτοιον τὸ δενδρὸν καὶ τὸ κλαδὶν τοῦ πόθου,
κόρης ὡραίας ἀσχόλησις μὲ μυριοτυραννεῖται·
θέλω τοῦ πόνου τὸ δενδρὸν τοῦ νὰ τὸ ἐξανασπάσω,
καὶ εὐθὺς ἐπαίρνει σύρριζον καὶ τὸ κλαδὶν τοῦ πόθου
ἐκεῖνο ὁποῦ ἐρρίζωσε μὲ τὴν ἐμὴν καρδίαν·
ἐπαίρνει τὴν καρδίαν μου, ἐβγαίνει μετὰ κείνην·
ἐγὼ τοῦ πόνου τὶ δενδρὸν θέλω νὰ τὸ ἀνασπάσω,
καὶ λέγω — ἂς ἔνε μετ' αὐτοῦ καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν·
πόθος καὶ πόνος διὰ σέν, καὶ τὸ ποθῶ πονῶ το,
καὶ ἰδὲ ἀπάρτι τὸ πονῶ μὴ τυραννοῦμαι ἀδίκως.«
Καὶ ἄκουσε, φίλε Κλειτοβέ, πιττάκιν καὶ ἀπὸ ἐμέναν,

πρὸς τὴν γραφὴν τὴν μ' ἔστειλε πάλε ἀντέγραψά τον.
— »Λέγεις, κλαδὶν ἐφύτρωσε δι' ἐμένα 'ς τὴν καρδιάν σου,
πόθου καὶ πόνου ὁλάκερον λέγεις ἐξέβη δένδρον,
καὶ ὀλίγος ἔνε ὁ πόθος σου καὶ πλεονάζει ὁ πόνος,
καὶ διὰ τὸν πόθον τὸν ποθεῖς καταφρονεῖς τὸν πόνον·
καὶ ἰδέ, στρατιῶτα, μίνος σου, σκόπισε τό σε ἁρμόζει·
μάθε, ὁ πόθος παρεκτὸς οὐ γίνεται τοῦ πόνου·
λοιπὸν τὸν πόνον πόθησε, νὰ ἔχῃς καὶ τὸν πόθον,
καὶ δίχα πόνου μὴ ποθῇς νὰ ἔχῃς καὶ τὸν πόθον,
καὶ ἂν ἀνασπάσῃς τὸ κλαδὶν τὸ ἐφύτευσεν ὁ πόθος,
νὰ μὴ διὰ πόθον ὀλιγόν, δένδρον κερδαίσῃς πόνου·
ἂν δὲ τοῦ πόθου τὸ κλαδὶν εἰς τὴν καρδιάν σου ἀφήσῃς,
ἐγνώριζε καὶ τὸ δενδρὸν τοῦ πόθου ὡξάνει θέλει.«
Καὶ λέγει ταῦτα ὁ Λύβιστρος ὡς ἤκουσε τὴν κόρην
— ἀνεθυμήθην, κόρη μου, γραφὴν ἐρωτικήν σου,
καὶ ἐμὸν πιττάκιν πρὸς ἐσὲ ὅταν ἐσυνεπόνουν,
ἄκουσε, φίλε Κλειτοβέ, νὰ σοῦ τὸ καταλέξω.
Ἔρω, ἀπαὶ ἄρτι ἀρνοῦμαί σε καὶ ψεύστην σε ὀνομάζω,
κόπτω τὸ δέμαν τὸ ἔποικα ἐγὼ τὸ πρὸς ἐσέναν,
ὁρκοπατῶ καὶ τὸ ὤμοσα, τὴν δούλωσίν σου ἀρνοῦμαι,
τὸ τόξον σου ἀνενέργητον νὰ τὸ διακηρύττω,
ἀφλόγιστον τὴν φλόγα σου νὰ τὴν εἰπῶ εἰς τὸν κόσμον,
καὶ τὸ πτερόν σου ὁποῦ πετᾷ καὶ αἰχμαλωτίζει ἀνθρώπους·
οὐκ εἶσαι ἀγάπης συνεργός, οὐκ εἶσαι πόθου φίλος,
κόρη [νικᾷ σε] ἀγέρωχος μὲ τὸ κενόδοξόν της,
μὲ τὴν ἀλαζονίαν της τὸ τόξον σου συντρίβει·
[ἔσβεσε τὴν λαμπάδα σου μὲ τὸ ὑπερήφανόν της,
καὶ μὲ τὸ ἐπηρμένον της ἐσένα ἔποικέ σε
ν' ἀμηχανήσῃς παντελῶς ὡς πρὸς τὴν ὡραιωμένην·
διὰ τὴν σὴν τὴν δύναμιν καὶ τὸ ἐξουσιαστικόν σου]
ξένος ἐγὼ ἀπὸ τὴν ἐμὴν πατρίδα ἐγενόμην,
καὶ αἰχμάλωτος ἐδιέβηκα κόσμον πολὺν καὶ χώραν,
πικρίας μεγάλας ἔπαθα διὰ τὴν ὑπόσχεσίν σου·
ἦλθα εἰς τὴν ἡλιογέννητον, καὶ μυριοτυραννοῦμαι,
καὶ εἶχα τὸ θάρρος εἰς ἐσέν, καὶ βλέπω οὐ συνεργεῖς με·

3398. θωρατε ἄρτι·

ἐδάρε ποίαν, ὁ αἰχμάλωτος, νὰ πιάσω πάλε στράταν,
καὶ κόσμον ποῖον, ὁ ὀλόξενος, ποῖον νὰ περπατήσω;
τίνος νὰ εἰπῶ τὰ ἐπάσχισα, [καὶ ποιὸν νὰ τὰ ἐγκαλέσω;]
τὸν οὐρανόν, τὸν ἥλιον, τὰ νέφη, τὸ φεγγάριν,
τὰ δένδρα, τὰ ὄρη τὰ 'ψηλά, τοὺς ποταμούς, τὰς βρύσες;
[μὰ τὴν ἀλήθειαν ἀπορῶ, καὶ ὁ πόνος τῆς ψυχῆς μου
πετᾷ με εἰς ᾅδην σύψυχον (ἔδε παραδικία!)
ἂς τὰ ἐγκαλέσῃ εἰς ἐσὲ ὁποῦ, ὡραία, πάσχει,
κόρη, τὸν ἠχμαλώτισεν ὁ πόθος σου, φεδούλα!
ὡραία, τὸν ἐτυράννησεν ὁ ἔρωτας διὰ ἐσέναν,
καὶ συγκατάβησε ὀλιγόν, συμπάσχησε εἰς τὰ πάσχω·
εἰ δὲ καὶ ἀκόμη ἀφήσῃς με νὰ μυριοτυραννοῦμαι,
μόνος μου μὲ τὰ χεριά μου νὰ 'πάρω τὴν ψυχήν μου.«
'Ιδὲ τὸ τὶ τὴν ἔγραφα τὴν κόρην μετὰ πόθου,
καὶ τάχα, φίλε Κλειτοβέ, ἐψυχοπόνεσέ με.
— [Ἔδε χαρτὶν ἀπὸ ψυχῆς ἐρωτοπονεμένης,
ἔδε γραφὴν ἀπὸ ὁλόθλιβον ἐρωτικὴν καρδίαν,
ἔδε πιττάκιν συμφορᾶς στρατιώτου πονεμένου,
δέξου καὶ σύ, στρατιῶτά μου, γραφὴν ἀντίσηκόν μου
τὴν ἔγραφα ἀπὸ πόνου μου καὶ ἀπὸ στεναγμοῦ μου
τοὺς ἔχω ἐκ τὸ πιττάκιν σου καὶ ἐκ τὴν γραφήν σου τούτην·
καὶ εἰπέ, διατὶ τὸν Ἔρωτα ψεύστην τὸν ὀνομάζεις
καὶ ὁρκοπατεῖς τὰ ὤμοσες, τὴν δούλωσιν ἀρνᾶσαι,
κόπτεις το τὸ λιζίκι σου τὸ ἔποικες εἰς ἐκεῖνον,
καὶ εἰς κόσμον ἀνενέργητον τὸ τόξον του ὀνομάζεις;
διατὶ πονεῖς εἰς τὰ πυθεῖς καὶ εἰς τὸ ἀγαπᾷς στενάζεις;
ἂν ἔνε δι' αὐτό, στρατιῶτά μου, βεβαιώθησαι ἀπ' ἐμένα,
ἄδικον ἔνε τὸ λαλεῖς, δίκαιον οὐκ ἔνι τοῦτο,
διὰ πόθον τὸν ὀλιγωρεῖς, πολλάκις ἂν πονέσῃς,
ν' ἀρνήσεσαι τὸν ἔρωτα τὸν ἐκατεδουλώθης·
ἂν δὲ νομίζεις μόνος σου ὅτι ἀναστενάζεις,
καὶ τὸ πονεῖ οὐ συμπάσχει σε καὶ οὐδὲν σὲ συστενάζει,
πληροφορήθησαι ἀπ' ἐμέν, πολύθλιβε καρδία,
πάσχω εἰς τὰ πάσχεις, μὰ τὸ ναί, θλίβομαι εἰς τὰ λυπεῖσαι,
εἰς τὰ δοκεῖς ὅτι πονεῖς καὶ οὐδέν σε συμπονοῦσι
πονῶ τα ἐγὼ διπλώτερα καὶ κάλλια τὰ στενάζω·

καὶ ἄρτι, παρηγορία μου, πόθε ἐνήδονέ μου,
στρατιῶτά μου ἀνεγλύτωτε, καρδία ἀχώριστέ μου,
γνώρισε τοῦτο τὸ χαρτὶν τὸ μετὰ πόσου πόνου
τὸ ἐγράψασι τὰ χεριά μου καὶ ἐσὲν ἀπέστειλά το.«
— Ἤκουσες, φίλε Κλειτοβῶν, καὶ τὴν γραφὴν τῆς κόρης,
θαυμάζεις νοῦν ἐρωτικόν, ἀπείραστον ἀγάπης,
πῶς ὑπεσέβην εἰς ἔρωταν καὶ ὑπέκυψεν εἰς πόθον,
καὶ ἔγραφε τοιαῦτα φοβερὰ πιττάκια καὶ ἔπεμψέ με!
Ὅμως ὁ νοῦς ὁ ἐρωτικός, ἀφοῦ ἔμπῃ εἰς ἀγάπην,
μόνος του εὑρίσκει τὰς ὁρμὰς τὰς ποθοενασχολήτους.
Καὶ μὲ τὰ ἐρωπιττάκια τὰ ἐλάλει ἡ φεδοῦλα
καὶ τὰ ἔλεγεν ὁ Λύβιστρος μετ' αὐτὴν πρὸς ἐμέναν]
ἠῦραμεν ἀναλίβαδον ν' ἀθῇ, νὰ πρασινίσῃ,
νὰ γέμῃ δένδρα ἐρωτικὰ καὶ βρύσες κρύαις χιονάταις·
εἴδαμεν τὸ ἀναλίβαδον, τὰ ἄνθη καὶ τὰς βρύσας,
πόθον τὰ πανεξαίρετα ἐγέμιζαν τὸν τόπον·
εἰς αὐτὸ ἐκατουνεύσαμεν, ἐποίκαμεν μονήν μας·
πεζεύομεν ἐκ τ' ἄλογα καὶ ἀπέσω εἰς τὸ λιβάδιν,
ἕνα δενδρὸν χωρίζομεν, ἦτον σιμὰ εἰς τὴν βρύσαν,
καὶ εἰς αὐτὸ ἐκατουνεύσαμεν νὰ περιαναπαυθοῦμεν,
καθίζομ', ἐδειπνήσαμεν καὶ ἐπίαμεν ἐκ τὴν βρύσιν.
[Καὶ διὰ τοῦ τόπου τὸ εὔμνοστον καὶ διὰ τὸ θαλερόν του
καὶ διὰ τὰς μυριοχάριτας τὰς εἶχε τὸ λιβάδιν,
ἤλθέ με ὁκάτι λογισμὸς νὰ εἴπω καταλόγιν.

Στρατιώτης καὶ φουδοῦλα
εἰς λιβάδιν κατουνεύουν
τοὺς ἐλύπησεν ἡ ἀγάπη
καὶ τοὺς ἔθλιψεν ὁ πόθος·
εἰς λιβάδιν κατουνεύουν
διὰ τὴν εὐμνοστοπίαν,
ἔχουσι κατούναν δένδρον
καὶ λιβάδιν εὐμνοστίας·
τὰ ἐπάσχισαν λαλοῦσιν
εἰς τὴν ἐρωτικοβρύσιν,
τὸ πῶς τοὺς ἀποχώρισεν
ἡ ἐπίβουλος ἡ τύχη,

πόσους πόνους τοὺς ἐδῶκεν
ὁ ἀποχωρισμός τους·
βλέπουν τοῦ τόπου τὸ καλὸν
καὶ χαίρονται εἰς αὐτο,
καὶ λησμονοῦν τοὺς πόνους των
τοὺς ἐπασχίσαν οἱ δύο,
καὶ σκιρτοῦν τὴν ἕνωσίν τους
εἰς τὸ εὔμνοστον λιβάδιν.
Καὶ ἀφότου τὸ ἐκατάλεξα τοῦτο τὸ καταλόγιν,
ἀπὸ τότε ὁ Λύβιστρος ἐχείρησε νὰ λέγῃ
τραγούδημα παράξενον καὶ ἐκεῖνο ἀνιστορεῖ το.
»Φέγγος, τοὺς ἐτσιγάρισεν ὁ πόθος εἰς τὸν κόσμον
καὶ τοὺς ἐκατεχόρτασε πικρίας ἀναριθμήτους
ἀπὸ τὸ ἀσυστατόγνωμον τῆς ἐπιβούλου τύχης,
ἐντάμα τοὺς ἐπέτυχες, παρηγορήθησαί τους·
πέψαι εἰς αὐτοὺς ἀκτῖνά σου καὶ ἂς ἔχουν μήνυμά σου,
ὅτι ἀπεδᾶ ἀπεξέβηκαν τοὺς παροπίσω χρόνους·
καὶ αὐτοὶ ὅταν ἀπεσώσασι πάλε εἰς τὰ γονικά τους
εἰς στύλον σέ„ φεγγάρι μου, νὰ στήσουν καὶ νὰ ποίσουν.«]
Ἦλθεν ὁκάποτε καιρὸς τοῦ ν' ἀποκοιμηθοῦμεν·
καὶ ὀλίγον ἐκοιμήθημεν, βλέπομεν τὴν ἡμέραν,
καὶ πάλιν ἐκινήσαμεν καὶ 'πιάσαμεν τὸν δρόμον·
πάλιν ἡ κόρη ἐχείρησε τοῦ νὰ μᾶς ἀφηγῆται
διὰ τὸ τριχογάϊτανον τοὺς στίχους τοὺς ἐποίκεν.
»Στρατιώτη, τὸ γαϊτάνι μου τὸ τριχογάϊτανόν μου
[σύρριζα] τὸ ἐξερίζωσαν τὰ χεριά μου ἀπὸ ἐμέναν,
καὶ εἰς ἐσὲ τὸ ἀπέστειλαν νὰ βλέπῃς τὸ θυμῶσαι·
καὶ βάλ' τὸ εἰς τὸ τραχῆλίν σου, φρικτὰ περίπλεξέ το
νὰ ἰδῇς τὸ πόση ἀνάμνησις θέλει 'σεβῆν εἰς τὸν νοῦν σου·
καὶ μὴ [τὸ] δέσῃς ἀλλαγοῦ πούπετε εἰς ἄλλων τόπων,
διότι ἔνε σύρριζον ἀπὸ τὸ ἐμὸν κεφάλιν,
καὶ κράτει το ἀντὶς ἐμέ, ἔχε το τὸ γαϊτάνιν,
καὶ νόμιζε, στρατιῶτά μου, ἐμὲν ἔχεις κοντά σου.«
Καὶ ἄκουσε, φίλε Κλειτοβέ, πιττάκιν τοῦ Λυβίστρου
τὸ μὲ ἔστειλεν ἀντίσηκον, πλὴν μὲ τὸ μαξιλλάριν·

3506 στίλε εσύ . . . στίσω . . ποίσω.

»καρδιά μου, τὸ γαϊτάνιν σου, τὸ τριχογάϊτανόν σου,
τὸν ὁρισμόν σου ἐπλήρωσα, καὶ ἐτραχηλόδεσά το·
καὶ ἐκεῖνο ὡς ἦτο σύρριζον, εἰς ἐμένα ἐψυχώθη
ἀπέσω εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ ὅλον περιέπλεξέ με·
καὶ ἀντὶς τοῦ γαϊτανίου [σου], στέλλω σε μαξιλλάριν
τὸ ἀπέσω ἐκ τῆς καρδίας μου ἀπέσωσεν ὁ πόθος,
καὶ φύλλα ἐκ τὴν καρδίαν μου τὸ ἐγέμωσα ἀπατός μου
ἐρωτικὰ θελήματα καὶ 'πόληψες τοῦ πόθου·
καὶ ὁπόταν θέσῃς εἰς αὐτὸ μάγουλον ἐδικόν σου,
αὐτὸ δι' ἐμένα [εἰς τὸ ὠὐτὶν] θέλει σε συντυχαίνει
νὰ μὴ ἀποβγάλῃς ἀπὸ ἐμὲ τὸν ἐδικόν σου πόθον·
καὶ ἔχε το, ἡ παράξενος, ἐμὸν τὸ μαξιλλάριν,
καὶ βλέπε το, καὶ ἐνθύμησιν ἔχε τὴν ἐδικήν μου,
καὶ ἀντὶς ἐμένα κράτει το, φίλει, περίπλεκέ το,
καὶ νόμιζε ὅτι ἐμὲ κρατεῖς καὶ ἐμέναν ἀσχολεῖσαι.«
Καὶ μέσα εἰς τοῦτον ἐφθάσαμεν εἰς τοῦ δενδροῦ τὴν βρύσιν
ὁποῦ ἐφαντάστην τὸ ὄνειρον διὰ τὸν Βερδερῆχον·
βλέπει, γνωρίζει ὁ Λύβιστρος, καὶ λέγει πρὸς τὴν κόρην·
— βλέπεις ἐτοῦτο τὸ δενδρόν, βλέπεις αὐτὴν τὴν βρύσιν;
ἐδῶ ἐφαντάσθη τὸ ὄνειρον ὁ Κλειτοβὸς ὁ φίλος
[καλὸν διὰ τὴν ἀνεύρεσιν], κόρη, τὴν ἐδικήν σου.«
Ἐκ τ' ἄλογα ἐπεζεύσαμεν νὰ περιαναπαυθοῦμεν,
καὶ ἤρχισε καὶ ἀφηγήθηκε τὸ ὄνειρον τῆς κόρης,
καὶ πάλιν πῶς τὸ ἐδιάκρινε καὶ εἰς ποῖον τέλος ἐξέβη·
καὶ ἐθαύμασεν ἡ ἐξαίρετος ἡ κόρη ἡ Ροδάμνη
τὴν ἐκ ψυχῆς μου καθαρὰν φιλίαν ὡς πρὸς ἐκείνην.
Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀλίγας ἤλθαμεν εἰς τὸν τόπον,
ὁποῦ ηὗρηκα τὸν Λύβιστρον νὰ περπατῇ θλιμμένος
ἐκεῖ εἰς τὸ 'μνοστολίβαδον τὸ μυριοξανθισμένον·
καὶ ἅμα τὸ εἶδεν ὁ Λύβιστρος ἐστέναξε μεγάλως,
καὶ στρέφεται εἰς τὴν δέσποιναν, καὶ τέτοια τὴν ἐλάλει·
— πόσοι μου πόνοι κείτονται εἰς τοῦτο τὸ λιβάδιν,
πόσα μου ἀναστενάγματα πάλε εἰς τὸ μονοπάτιν!
οἱ στεναγμοὶ ἂν ἐρρίζοναν καὶ ρίζοναν οἱ πόνοι,
νὰ εἶδες δένδρα σταλαγμούς, ὡραία, τοὺς ἐδικούς μου,
[καὶ ὡς φυτὰ τοὺς πόνους μου νὰ ἦσαν] εἰς τὸ λιβάδιν,

τὰ δάκρυα νὰ ἐκίνησαν τοὺς ποταμούς, [τὰς βρύσεις],
διότι ὁπόταν μὲ ἐξένωσε ἡ τύχη μου ἀπὸ σένα
καὶ ἐπεριπάτουν μοναχὸς καὶ [ἐκοσμογύρευά σε],
τὸ μονοπάτιν τὸ θωρεῖς καὶ τὸ λιβάδιν τοῦτο
[καὶ τὸ ἀναγλυκοπόταμον εἶχέ με πολλὰ θλιμμένον,
καὶ ἐδῶ ὁ καλὸς ὁ Κλειτοβῶν ὁ ἰσόψυχός μου φίλος
ηὗρέ με μυριοπονόθλιβον] καὶ ὑπόταξέ με φίλον,
καὶ ὥμοσε τὴν φιλίαν μου νὰ τὴν συναποθάνῃ. —
Στρέφεται ἡ κόρη πρὸς ἐμέ, βλέπει με δακρυσμένον
καὶ λέγει — φίλε Κλειτοβέ, ὑπερεξῃρημένε,
φίλε τῆς ὑπολήψεως, ἡ ρίζα τῆς ἀγάπης,
ποτάπην εὗρω ἀνταμοιβὴν ὡς πρὸς τὴν ἐδικήν σου,
εἰς τὴν φιλίαν σου τὴν καλὴν καὶ εὐϋπόληπτόν σου; —
Καὶ ὡς εἶδα ὅτι τἀμματιά της δάκρυα καταχύνουν·
— σώπασε, κόρη, λέγω της, τίποτε μὴ λυπῆσαι,
στράταν χαρᾶς συντρέχομεν καὶ οὐ πρέπει [νἀναστενάζῃς,]
καὶ ἀφῆτε τὸ νὰ θλίβεσθε καὶ εἰπέτε καταλόγιν.
Καὶ παρευθὺς ὁ Λύβιστρος ἤρχισε νὰ τὸ λέγῃ,
ἦτον γὰρ καὶ καλόφωνος, ὑπερεξῃρημένος.
»Τὴν στράταν τὴν ἐδιέβαινα θλιμμένος διὰ ἐσένα,
τώρα τὴν τρέχω ὁλόχαρος, κυρά μου, μετὰ σένα,
τότε τοὺς πόνους ὡς διὰ ἐσὲ εἶχα συνοδοιπόρους,
καὶ τώρα πάλε μετὰ σὲν ἔχω τὴν ἀθλιψίαν·
[τότε ἀντὶ γέλοια στεναγμοὺς ἐγέμιζαν τὴν στράταν,
καὶ τώρα ἀντὶ στενάγματος τὰς εὐμνοστίας τοῦ κόσμου·
τότε τὰ δάκρυα ποταμοὺς ἐκένοναν καθ' ὥραν,
καὶ ἀντὶ ἐκείνων τῆς χαρᾶς τρέχει ἀπὸ μὲ ποτάμι·
τότε τῆς τύχης τὴν ὀργὴν εἶχά την μετ' ἐμένα,
καὶ τώρα τὴν προσπάθειαν ἐπῆρα καὶ ὑπαγαίνω] «
Ἐλάλησεν ὁ Λύβιστρος, εἶπε τὸ καταλόγιν
[μετὰ μεγάλης ἡδονῆς, μετὰ πολλοῦ τοῦ πόθου],
καὶ λέγω — τί βραδύνωμεν, ἂς σχολάσωμεν τὰ πάντα,
καὶ τὰ πολλὰ ἂς ἀφήσωμεν νὰ ὑπᾶμεν τὴν ὁδόν μας,
καὶ τὴν ὁδόν ἂς πιάσωμεν μετὰ σπουδῆς μεγάλης·
σπουδάσετε νὰ σᾶς ἰδοῦν ὅπου σᾶς ἀναμένουν·
δίχρονον εἶσαι δέσποινα αἰχμάλωτος ἐκ τὰ ἐδικά σου,

καὶ τοῦτος ξένος δίχρονον διὰ ἐσὲν ἀπὸ τὸν κόσμον.
Τί τὸ λοιπὸν ἐγίνετο; ἀφήκασι τὰ πάντα
τὸν πόθον καὶ τὸν ἔρωτα τὸν εἴχασιν οἱ δύο,
καὶ τὴν ὁδὸν ἐπιάσασιν, ἐτάχυναν τὸν δρόμον·
καὶ τὴν ἀρχὴν εὑρήκαμεν τὴν σύνθεσιν τοῦ δρόμου
ὁποῦ εἶχε στράτας ἑκατὸν εἰς ἄλλας καὶ ἄλλας χώρας,
ἐκεῖ ὁποῦ ἐχαιρέτησεν ὁ Λύβιστρος ὁ ξένος
τὰ ἑκατὸν παιδόπουλα τὰ εἶχε μετὰ κεῖνον·
ηὗρέ τους πάλιν εἰς αὐτὸν καθὼς καὶ ὥρισέ τους,
συναπαντοῦνται οἱ ἑκατόν, πεζεύουν, προσκυνοῦν τον,
κρατοῦν τον, περιπλέκονται, μυριοκαταφιλοῦν τον
καὶ ἐκείνην τὴν παράξενον ἐρωτικὴν Ροδάμνην·
καὶ οἱ ἑκατὸν ἐχείρησαν τοῦ νὰ τὸν ἀφηγοῦνται
τὸ πόσους κόσμους ἔδραμαν καὶ πόσας εἶδαν χώρας,
καὶ πόσας εἶδαν συμφορὰς καὶ τί τοὺς ἐσυνέβη.
[Ἀφήσω, παραδράμω τα τὰ τότε λαληθέντα,
κόψω καὶ τοῦτον τὸν εἱρμόν, πλάτος ὁ λόγος ἔχει],
τίς ἠμπορέσει τὴν χαρὰν τὴν τότε γενομένην
νὰ τὴν εἰπῇ συνοπτικῶς καὶ νὰ τὴν καταλέξῃ;
πῶς δυνηθῶ τῶν ἑκατὸν τὰς λογοσυντυχίας
ἐκ στόματος νὰ τὰς εἰπῶ καὶ νὰ τὰς ἑρμηνεύσω;
Τοὺς ἑκατὸν ὁ Λύβιστρος τοὺς ηὗρε συνηγμένους,
εἰπέ τους πόσον ἔδραμε πάλε ἐκεῖνος κόσμον,
καὶ πῶς ἐμὲν ὑπέταξε φίλον ἰσόψυχόν του,
καὶ ἐκ τῆς οἰκονομίας μου πῶς ηὗρηκε τὴν κόρην.
Καὶ [μετ' αὐτοὺς τοὺς] λογισμοὺς καὶ μὲ τὰς ἀφηγήσεις
εἰς τόπον ἐπληρώσαμεν [ἕναν] ἡμέρας ἕξη,
[καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τῶν ἕξη]
ὁ Λύβιστρος συνέτυχεν ἐμὲ τοὺς λόγους τούτους
— Ἄγωρε, φίλε Κλειτοβέ, ὑπερεξῃρημένε,
φίλε τῆς ὑπολήψεως, ἐμψυχωμένε στύλε,
φίλε καλὲ εἰς τοὺς φίλους σου [καὶ ὀρθὲ] εἰς τὴν ἀγάπην,
ηὗρα τὸ εἶχα θέλημα μὲ τὸ οἰκονομικόν σου,
καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν ὀρέγομαι ἀνταμοιβὴν νὰ ποίσω
ἀντάξιων τῆς φιλίας σου καὶ τῆς ὀρθῆς σου γνώμης,
διότι καὶ σὺ δι' ἐρωτικὴν ἀγάπην συνεθλίβης

καὶ πόθου φλόγα ἐφλόγισε καὶ σένα τὴν καρδιάν σου,
ὀργῆς ἀγάπη ἐμάρανε τὸν νοῦν σου ἀπὸ φεδούλας,
καὶ σὺ καθόμοιον ἔπαθες ὅσα καὶ ἐγὼ εἰς τὸν κοσμον·
θέλω καὶ ἐγὼ ἀντίσηκον νὰ σὲ δουλεύσω ἐσένα,
καὶ νὰ πασχίσω [μετὰ] σὲ τὰ ἔπαθες διὰ ἐμένα·
καὶ σύρε ἂς ὑπαγαίνωμεν τῆς Ἀρμενίας τὴν στράταν,
καὶ ὅποταν, φίλε, φθάσωμεν της Κλειτοβίας τὰ μέρη,
δύνομαι τότε, Κλειτοβέ, καὶ ἐγὼ νὰ σὲ δουλεύσω
[τοιαύτην] δουλειὰν ἀνθόμοιον ὡς πρὸς τὴν ἐδικήν σου·
καὶ παραδίδω σήμερον τῶν ἑκατὸν τὴν κόρην,
καὶ αὐτοὶ νὰ τὴν ὑπάγωσιν εἰς τὸ Ἀργυρὸν τὸ κάστρον,
καὶ ἐγὼ μὲ σένα μόνος μου, δίχα συνοδοιπόρου,
[τὴν στάρταν] νὰ κρατήσωμεν, φίλε, τῆς Ἀρμενίας.
Ἐγὼ δὲ πάλιν πρὸς αὐτὸν μετὰ θλιμμένου τρόπου
καὶ λυπημένου σχήματος καὶ στεναγμοῦ ἀμετρήτου
λέγω τον, — φίλε Λύβιστρε, ῥήγας τῆς γῆς Λιβάνδρου,
εἰπά σε τὰς κακώσεις μου τὰς ἔπαθα ἐκ τὴν τύχην,
ἠστάνθης τὰς ὀδύνας μου τὰς ἔπαθα εἰς τὸν κόσμον,
λοιπὸν ἀνεπιχείρητον καὶ δυσκατορθωμένον
ἔνε τὸ πρᾶγμα τῆς ἐμῆς ἐρωτικῆς ἀγάπης,
οὐδὲ γὰρ ἔνε δυνατὸν χώραν καὶ κόσμον τόσων
μόνοι μας δίχα συνεργοῦ, δίχα προβούδου μόνοι
περιπατῆσαι θαρρικά, σκοπῆσαι ψυλαφῆσαι·
καὶ πότε χώρας δέσποιναν μεγάλης πολυανθρώπου
ἰδεῖν, εὑρεῖν καὶ συντυχεῖν δίχα προβούδου μόνου!
Ἐγὼ τὸ ἐμέναν ἤρμοζε, φίλε μου, ἐπλήρωσά το,
καὶ τῆς φιλίας μου τὸν δεσμὸν ὡς ἔξω ἐξέβαλά το,
ἀκέραιον τὸ ἐνδεχόμενον ἐποῖκα τῆς ἀγάπης·
καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν, ὦ φίλος μος, νὰ σὲ ἀποχαιρετήσω,
καὶ εἰς ἄλλον κόσμον καὶ οὐρανὸν νὰ ὑπάγω νὰ οἰκήσω.
Ἤκουσε πάλε ὁ Λύβιστρος, θυμόνεται ἐκ τοῦ λόγου,
στενάζει ἀπὸ καρδίας του, τὰ δάκρυά του πηδοῦσι,
θλίβεται θλίψιν φωβερὰν, τοιούτους λόγους λέγει.
— Ἄκουσε, φίλε Κλειτοβῶν, πάλιν ἀρχὴν πικρίας,
πάλιν ἀρχὴ τοῦ πικρασμοῦ καὶ τῆς ἐμῆς ὀδύνης,
ἂν ἀπ' ἐμένα ξενωθῇς, φίλε μου Κλειτοβῶν μου,

ὁρκίζω σε εἰς τὰ ἐπάσχισες καὶ τὰ ἔπαθες δι' ἐμέναν,
ὁμνύω σε εἰς τὰς πικρίας σου τὰς εἶδες ἐκ τὴν τύχην·
ἀλλὰ μετ' ἐμὲν ὤμοσες, ἠξεύρεις, ν' ἀποθάνῃς,
καὶ πάλιν κατορκίζω σε καὶ ὁμνύω σε εἰς τὸ σπαθίν σου,
μή με ἀπεβγῇς, μή ξενωθῇς, μηδὲ ἀποχωρισθῇς με·
μέσην τὴν ἐξουσίαν μου μερίζω μετ' ἐσένα,
καὶ σύγγαμβρόν μου, Κλειτοβῶν, μάθε ὅτι πολεμῶ σε·
ἔχει γὰρ ἄλλην ἀδελφὴν ἡ ἐρωτικο-Ροδάμνη
ἀνθόμοιον, ἀπαράλλακτον ὡς ἕνι αὐτὴ καὶ ἐκείνη·
καὶ ἄφες τὰ πάντα, παρεκτὸς ῥίψε τα, πέτασέ τα,
ἔλα μετά μου, Κλειτοβῶν, εἰς τὸ Ἀργυρὸν τὸ κάστρον,
καὶ ζῆσε, ζῆσε χάριτας μετά με ἐνηδόνους,
τὰς ἔχει τὸ Ἀργυρόκαστρον καὶ τὰ περίχωρά του.
Εἰ δὲ καί, φίλε Κλειτοβῶν, οὐ συγκατατεθῇς το,
ἔξευρε πάλιν μετὰ σὲ συνζήσω, συμπασχίσω,
συμπικρανθῶ ···· συμποθοξενωθῶ σε,
συναποθάνω μετὰ σέν, ἐὰν ἡ τύχη πάλιν
ἀλλάξῃ τὸ κακόγνωμον τὸ δείχνει πρὸς ἐσένα·
λοιπὸν ἐξάφες τὰ πολλά, δέξαι με σύμβουλόν σου,
σώζουν σε τὰ ἐπάσχισες τοὺς παροπίσω χρόνους,
χάρισε, ζῆσε τὸ καιρὸν ὅσων ἀπάρτι ζήσῃς
μὲ τὴν χαράν, μὲ τὴν τρυφήν, μὲ τὴν εὐημερίαν,
μὴ περιμείνῃς πικρασμὸς τῆς ἐπιβούλου τύχης,
μὴ χαρτερῇς τὰς συμφορὰς τῆς μανικοειμαρμένης·
βλέπεις τὸν χρόνον ἔκλωσεν ἀπάρτι τὸ τροχίλιν,
ἤλλαξε τὰς κακώσεις της ἡ τύχη σου ἀπ' ἐσένα,
καὶ μὲ τῆς τύχης τὸ καλὸν ἁπλώθησαι καὶ ζῆσε
καὶ τὰς ὀπίσω συμφορὰς ἀποξενώθησαί τας. —]
Συνεκατέβην εἰς αὐτόν, πολλὰ ἐσυνετάγην,
συνεμαλάχθην τὸ λοιπὸν ἐκ τῆς [λιθυψυχίας],
ἀφῆκα τὸ σκληρόκαρδον, μετέπεσα πρὸς ἄλλην
[εἰς γνώμην, εἰς τὸ θέλημα κατήντησα Λυβίστρου,
ἔκρινα χρεῖττον τὸ νὰ ζῶ περὶ τὸν θάνατόν μου,
καὶ προκειμένων [δύο] κακῶν ἐχώρισα τὸ χρεῖττον,
εἰπά τον, ἀπεκρίθη τον — Λύβιστρε, γῆς τοπάρχα,
συνέρχομαι εἰς τὸ θέλημα, εἶμαι εἰς τὴν βουλήν σου,

ἔρχομαι εἰς τὴν πατρίδα σου μετ' ἐσὲ νὰ ἀποθάνω.
Τὶ μεριχεύω τὰ πολλὰ λόγους ἐμοὺς καὶ ἐχείνου,
τῆς χώρης καὶ τῶν ἑχατὸν τὰς ἐμνοστολογίας;
τὰ πάντα παρατρέχω τα, σιγοπατῶ, λαχτῶ τα·
τὸν δρόμον πάλιν, τὴν ὁδὸν ἠρξάμεθα τοῦ τρέχειν,
τὸν μονοπάτην τὸν χοπὸν γῆς Ἀργυροῦ τοῦ χάστρου·
καὶ τὶς λαλήσει τὰς χαράς, τὰς ἡδονὰς ἐχείνας,
τὰς ἐν τῷ μέσῳ χάριτας τῆς παραξένου στράτας;
Ὅμως ἀφήσω τὰ πολλά, καὶ στίχους τοῦ Λυβίστρου
τοὺς εἰς τὴν στράταν ἔποιχεν εἰπῶ καὶ καταλέξω.
Ὅλον τὸν χόσμον ἔδραμα, τὸν ἥλιον ἠχολούθουν,
ὅσον ἐχεῖνος ἔδραμε χόσμον εἰς μίαν ἡμέραν
τοσοῦτον χόσμον ἔδραμον μόνος εἰς χρόνους δύο·
χόρην ὡραίαν ἐγύρευσα νὰ εὑρῶ, νὰ χαταλάχω
τὴν μὲ ποθοαποξένωσε παρὰ χαιρὸν ὁ χρόνος·
ἔπαθεν ἡ χαρδία μου πιχρίας ἀναριθμήτους,
πόνους ὑπέστην φοβερούς, ἀνάγχας ὑπὲρ φύσιν,
ὀδύναις χατεχλόνισαν ἀπέαω τὴν ψυχήν μου·
χαὶ ὁχάποτε ἤῦρα φίλον μου συμπονοποθετήν μου
νὰ ὀρέγεται τοὺς πόνους μου, μετ' ἔμε νὰ πασχίσῃ,
μετ' ἔμε ἠχολούθησε νὰ μὲ συναποθάνῃ·
[ὥμοσεν ὅρχον μετ' ἐμὲ] νὰ μὴ ἀποχωριστοῦμεν.
ἤῦρηχα τὴν ἐγύρευα, τὴν εἶχα εἰς θέλημά μου,
τὴν μὲ ἀπεχώρισεν ἡ ἐπίβουλος ἡ τύχη,
χαὶ ἀπῆρά την χαὶ στρέφομαι πάλε εἰς τὰ γονιχά μου,
νὰ ἔχω συνοδοιπόρον μου χαὶ τὸν ἐγχάρδιον φίλον,
τὸν εἶχα εἰς τὰς ὀδύνας μου συμπονοποθετήν μου.«
Καὶ ταῦτα μὲν τὰ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐρωτοχαρίτου·
ἡ δὲ μυριοπαράξενος ἡ ἐρωτιχο-Ροδάμνη,
ὡς εἶδεν ὅτι ἀπὸ τοῦ νῦν γαβρός της ὠνομάσθην,
ποτάπην νὰ εἴπω ἀσχόλησιν ὅτι εἶχεν εἰς ἐμένα!
πόσην ἀγάπην καὶ στοργὴν καὶ διάθεσιν γνησίαν·
ὅμως ἀφήσω τὰ πολλὰ τὰ μέχρι καὶ τοῦ χάστρου,
ἂν γὰρ εἰς αἴσθησιν ἐλθῶ καὶ εἰς νοῦν ἀναβιβάσω,
πόσας χαλὰς μεταβολὰς ἐρωτιχοενηδόνους

3707. λαλῶ.

χατάστρατα ἐχαιρόμεθα, ὅτε ἡ δυστυχία
τελείως μᾶς ὑπεξέβηχε χαὶ ἡ μανιχοειμαρμένη,
νὰ εἴπες, ὅτι θεωρῶ τα αἰσθητιχῶς χαὶ χαίρομαι εἰς ἐχείνας·
χαὶ [ἐπεὶ] εἶναι πολυαφήγητα, νὰ εἴπω ἀδυνατῶ τα,
χαὶ τὴν πολλὴν λεπτότητα χόβω την ἐν τῷ μέσῳ,
χαὶ λέγω τοῦτο, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Ἀργυρὸν τὸ χάστρον.
Ὅλος ὁ χόσμος ὁ πολὺς [τοῦ] Ἀργυροῦ τοῦ χάστρου
ἔφθασεν εἰς συνάντησιν τῆς δέσποινας Ροδάμνης,
χόσμον πολὺν χοσμίζουσι, στράταν πολλὴν λαμπρύνουν
μαργαριτάριν χαὶ βλαττίν, χρυσάφιν χαὶ λιθάριν·
γίνεται τόση ταραχὴ μέχρι νεφῶν ἀνέβη,
ὄργανα, σεῖστρα, τύμπανα, βούχινα, μέλος ἅπαν
ὅσον ἐχόσμει τὴν πολλὴν Ἀργυροχάστρου χώραν
ἔφθασαν εἰς συνάντησιν τῆς δέσποινας Ροδάμνης·
χαὶ παρευθὺς εὐφήμησαν ταύτην τὴν εὐφημίαν.
Λυβίστρου τοῦ πανευτυχοῦς, μεγάλου βασιλέως
γῆς περιφήμου τῆς λαμπρᾶς πάσης Ἀργυροχάστρου,
χαὶ γῆς Λιβάνδρου τοῦ ρηγός, σὺν τῇ χαλῇ Ροδάμνῃ
χαὶ βασιλίσσῃ τῇ λαμπρᾷ τῇ πανευτυχεστάτῃ
πολλὰ τὰ ἔτη χαὶ χαλά, πάσης φροντίδος ἔξω!«
τρίτον ἀνευφημήσασι μετὰ χραυγῆς χαὶ χτύπου,
μετὰ μεγάλης ταραχῆς ὥστε τὸν χόσμον ὅλον
ἔλεγες ὅτι σείεται, χλονίζεται, χινεῖται.
Τὶ τὸ λοιπὸν ἐγένετο; ἐσέβημεν τὸ χάστρον,
χαὶ τὸ λαμπρὸν παλάτιον τοῦ τερπνομεσοχήπου
εἰδαμεν, ἐτρυφήσαμεν ἡμέρας οὐχ ὀλίγας.
Συνάγει τότε ὁ Λύβιστρος τοὺς ὅλους του τοπάρχους,
τοὺς ἀρχηγούς, δουχάδας του, πάντας τοὺς συγγενεῖς του,
βασιλιχῶς προχάθηται, δημηγορεῖ χαὶ λέγει.
— Ἐγὼ μὲν φίλοι συγγενεῖς, τοπάρχαι μου, δουχάδες,
ἀπὸ τῆς γνώμης τῆς ὑμῶν χαὶ τοῦ θελήματός σας,
γῆς χατεστάθην βασιλεὺς γῆς Ἀργυροῦ τοῦ χάστρου
μὲ τὴν ὑμῶν τὴν φυσιχὴν δέσποιναν τὴν Ροδάμνην·
χαὶ τὰ συμβάντα χατ' ἐμοῦ χαὶ χατὰ τῆς Ροδάμνης
οἴδατε πάντες ἀχριβῶς, γινώσχετέ τα πάντες·
φίλος ἐμὸς ὁ Κλειτοβῶν, τὸν ἔδωχεν ἡ τύχη

εἰς τὰς τοσαύτας συμφορὰς νὰ μὲ παρηγορῆται,
σήμερον ἦλθε μετ' ἐμὲν εἰς τὴν ἐμὴν πατρίδα
αἰχμάλωτος ὁλόξενος, πλὴν ἂν οὐκ ἦτον τοῦτος
καὶ τὸ καλοσυμβούλευτον καὶ τὸ στερρόγνωμόν του,
ἐγὼ Ροδάμνην ἀκομὴ δέσποιναν οὐκ ἐθώρουν.
ἐπεὶ δὲ ὁ φίλος Κλειτοβῶν ὁ ὑπερεξῃρημένος,
ἀνεψιὸς ὁ κάλλιστος ρηγὸς τῆς Ἀρμενίας
εἰς κίνδυνον ἐσέβασε διὰ ἐμένα τὴν ψυχήν του
καὶ χώρας ἐπαρέδραμε πολλὰς ἀναριθμήτους
καὶ συνεκακοπάθησε καὶ συνεπάσχισέ με,
λοιπὸν καὶ ἂν σᾶς φαίνεται, φίλοι μου, συγγενεῖς μου,
εἰς τὴν ἑτέραν ἀδελφὴν τῆς δέσποινας Ροδάμνης
ἐπαίρνω τον, καὶ σύγγαμβρον ἐμὸν τὸν ὀνομάζω. —
Ἡ δὲ ἀδελφὴ τῆς δέσποινας ἦκουε Μελανθία.
Ἤκουσαν οἱ πρωτεύοντες, τῆς χώρας του οἱ τοπάρχαι,
ὁμοῦ συνευφημήσασιν, ἐπροσκυνήσασί μας
καὶ δεύτερον εὐφήμησαν, εἶπαν τοὺς λόγους τούτους.
»Σύγγαμβρον τὸν πανευτυχῆ Λυβίστρου Κλειτοβῶντα
τῆς γῆς τοῦ κάστρου τοῦ Ἀργυροῦ μεγάλου βασιλέως
καὶ δεσποίνων τῶν εὐγενῶν, Ροδάμνης, Μελανθίας,
πολλὰ τὰ ἔτη καὶ καλά, πάσης φροντίδος ἔξω.«
Ἀπεκατέστην βασιλεὺς μετὰ τῆς Μελανθίας·
συντέμνω τὴν ὑπόθεσιν ὡς ἐν κοντῷ λαλῶ την,
ἀπὸ τοῦ νῦν συνοπτικῶς εἰπῶ τὰ παρελθόντα·
ἔζησα χρόνους ἱκανοὺς μετὰ τῆς Μελανθίας,
ἐχάρην, ἐλησμόνησα τοὺς παροπίσω χρόνους,
τὰ κλώσματα τὰ δύσκολα τῆς ἀσυστάτου τύχης,
ὁ νοῦς μου οὐκ εἶχε μέριμναν, καὶ ἂν εἶχεν ἔλαθέν τα·
ἔκλωσε πάλιν ἡ βουλὴ τῆς τύχης τῆς ἀδίκου,
μετεκυλήθην κατ' ἐμοῦ τοῦ χρόνου ὁ τροχός του,
καὶ τοῦ θανάτου τὸ σπαθὶν δι' ἐμέναν ἐστομώθην.
Χάρος ἐπαίρνει λῃστρικῶς τὴν κόρην Μελανθίαν,
θάνατος σφάζει τὴν ἐμὴν ψυχοπαρηγορίαν,
ᾅδης κερδαίνει τὴν ἐμὴν ἀδίκως γλυκοτέρψιν,
μόνος ἐγὼ τῆς συμφορᾶς δοῦλος ἀπεκατέστην

3798. ὑπὸ τὰ π.

καὶ τῆς δυστύχου τύχης μου συμφέρω πονοκράτωρ·
καὶ πάλιν ὡς αἰχμάλωτος ἤμουν εἰς ξένον κόσμον,
καὶ ξένος τόπον καὶ χαρᾶς γῆς Ἀργυροῦ τοῦ κάστρου,
καὶ εἶχα δόξαν στέμματος καὶ κόσμου βασιλείαν.
Καὶ πάλιν ἦλθέ μου βουλὴ καὶ λογισμὸς καὶ γνώμη,
ἐνθύμησις καὶ μέριμνα καὶ νοῦς εἰς τὴν καρδίαν,
νὰ ἔβγω νὰ φύγω μόνος μου εἰς τὴν ἐμὴν τὴν χώραν
ὡς ἔνε ὁδὸς καὶ ὡς ἠμπορῶ νὰ τὴν ἀναζητήσω·
καβαλλικεύω τὸ λοιπόν, ζώνομαι τ' ἅρματά μου,
καὶ ἐβγαίνω εἰς ἀναζήτησιν τῆς γονικῆς μου χώρας·
καὶ μετὰ ἐξάμηνον καιροῦ ἔφθασα καὶ ηὗρηκά σας
τοὺς συγγενεῖς, τοὺς φίλους μου τῆς χώρας Λιταβίας,
καὶ ἐσένα τὴν παράξενον δέσποιναν τὴν Μυρτάνην
ηὗρηκα χήραν, δέσποινα, καὶ μετὰ ἐσὲ νὰ ζήσω,
συναποθάνω μετὰ σέ, συννεκρωθῶ, συμπάθω,
τὴν γονικήν μας μετὰ σὲ χαροῦμεν ἐξουσίαν,
ὁποῦ δι' ἐσέναν ἔφυγα κόσμον πολὺν καὶ χώραν
καὶ ἔπαθα τόσας συμφορὰς ὅσας σὲ ἀφηγησάμην,
καὶ ἔπαθα τόσους πικρασμούς, ὅσους, Μυρτάνη κόρη,
εἰπά σε καὶ ἀφηγήθην σε καὶ ἤκουσες ἀπὸ μένα.
Καὶ ἐγὼ μέν, ὦ παράξενος ὦ δέσποινα Μυρτάνη,
[εἰπά σε, ἀφηγήθην σε τοὺς πόνους τοῦ Λυβίστρου]
ὅσους ἐκακοπάθησε μόνος του καὶ μετά με·
ἐμοὺς δὲ πόνους τίς εἰπῇ τοὺς ἔπαθα εἰς τὸν κόσμον,
τίς ἄλλος ἀφηγήσεται τοὺς πονοπικρασμούς μου,
τίς εἴπῃ τὰς κακώσεις μου, τὰ πάθη μου συγγράψῃ,
τίς κατὰ μέρος τὰς ἐμὰς ἀφηγηθῇ πικρίας;
[Καὶ εἴ τις θελήσῃ λεπτομερῶς [νὰ γράψῃ] τὰ ἐπειράστην,
ἂς ψηλαφήσῃ, ἂς τὰ ἰδῇ καὶ ἂς τὰ καταλέξῃ·
καὶ εἴ τις καλὸς νεούτσικος νὰ τ' ἀναγνώθῃ ταῦτα,
νᾶχῃ καρδιὰν ὁλόπονον, μυρωτυραννημένην,
νὰ συμπονῇ τοὺς πάσχοντας καὶ τοὺς πονοψυχοῦντας].

Imprimerie C. Feicht à Berlin.

ERRATA.

page	v.		
2	34—35	lis.	ὡραιοτάτη
6	155	»	ἡδονήν
9	248	»	φοβῆται
13	405	»	πανεξαίρετα
15	464	»	ἀτός
21	680	»	ὁρίζει
24	761	»	ἀλλὰ
25	816	»	κοκκινοπλουμόχειλη
28	911	»	νὰ μάθῃς
31	986	»	ροδόσταμμαν
38	1243—1244	»	Ἔρωτος
39	1270	»	ἡλιογεννημένην
40	1303	»	ἐβρυχήστην
45	1484	»	Ἂν
50	1672	»	κάλλη
56	1	»	Ἐξήγησις
57	51	»	οὗτος
59	97	»	Ὀξυδόρκης
60	137	»	ξυρίσας
61	188	»	ὀρνεομάντεις (?)
65	308	»	ἐβελλίνου
72	535	»	ἐπέγνω
73	578	»	Δηναιὸς (?)
75	638	»	δρόμοις;
77	716	»	κληρονομήσῃς
78	750	»	λαγυρόν (?)
81	829	»	[ἐ]μαντομάχος
85	943	»	σκελλισθεὶς
»	965	»	μητέρα
86	992	»	λανθάνει
91	1170	»	λίβερνα (?)
92	1187	»	δορύκτητον
95	1286	»	Ὀσίρεως (?)
96	1326	»	Δεινοκράτης (?)
97	1345	»	Μελανίου (?)
»	1351	»	Εὐρύλοχος (?)
»	1355	»	Ὑδατικός (?)
100	1445	»	ὄνειρος (?)
115	1947	»	Πινάρω (?)
119	2108	»	Κόρακι
123	2234	»	ῥηγίδος

page	v.		
123	2235	lis.	Ἀπαντησάντων
126	2325	»	εἰραφιώτην
»	2330	»	Ἥρας ἢ λόφου (?)
127	2352	»	ἐκλόχευμα (?)
»	2354	»	ἐπ' Ὑσμήνης (?)
137	2666	»	συγκεκραμμένους
»	2680	»	Ἀντιφῶντα
138	2718	»	Στασαγόρᾳ
148	3040	»	Γινώσκεις
»	3068	»	κνήμαις,
156	3323	»	Βακτηριανήν
157	3348	»	πεδινοί,
»	3365	»	δν
158	3375	»	εὗρεν
167	3699	»	ἐν Σούσοις (?)
179	4086	»	καταισχύναντι
182	4172	»	Μαλαχοῦ (?)
209	5067	»	βασιλεῖς
215	5238	»	πᾶσαι
»	5240	»	ἀνάκλητά
223	5511	»	ἱπποφονίαν (?)
227	5634	»	ἐμφαίνων
»	5638	»	ἡλίκον (?)
229	5720	»	κτίσιν
236	5957	»	Εὐμένους καὶ Κάσανδρος (?)
239	6042	»	πόλον
254	424	»	κόρης ἠθικῆς
255	464	»	τὸ
259	623	»	Ἤδρεν
260	636	»	λαγαριασμένον (?)
263	749	»	ἀφηγήθη τον
266	867	»	Μακροθυμίαν,
275	1159	»	ὀιξεύω το
277	1230	»	εὔξου με
282	1412	»	ποθοχοροβατήσουσιν
293	1810	»	ἐρωτοπιττάκιν
301	2121	»	φρείδια
312	2495	»	ἐγροικῶ
332	3231	»	κλεισούραις
»	3233	»	λέγουν